

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

OPERA

IOSEPHI VIRI

INTER IVDAEOS DOCTIS-

SIMI AC DISERTISSIMI, QVAE AD

nostram ætatem peruenerunt, omnia,
nimirum:

DE ANTIQVITATIBVS IYDAICIS LIBRI XX.

*quibus in fine loco Appendicis vita Iosephi per ipsum conscripta, est
adiecta: De bello Iudaico Libri VII. ex collatione Græcorum Codi-
cum accuratè castigati: Contra Apionem Libri II. pro corruptissimis
antea, iam ex Græco itidem non solum emendati, sed etiam suppleti,
ac integritati pristinae restituti: De imperiorationis, siue de Mac-
chabæis Liber vnus, denuò recognitus, Antehac à Græcæ linguæ peri-
tissimo, ac historiarum studiosissimo viro in Latinum sermo-
nem translata, & ad exemplum Græci Codicis
accuratè distincta.*

NUNC VERO SVMMA CVM DILIGENTIA CHRONO-
logia ad caput vniuscuiusque folij, cum ex veterum cum recentiorum Scri-
ptorum Commentarijs, cumq; scholijs necessarijs, per doctum quendam
virum in communem Rei literariæ vtilitatem re-
cens concinnata.

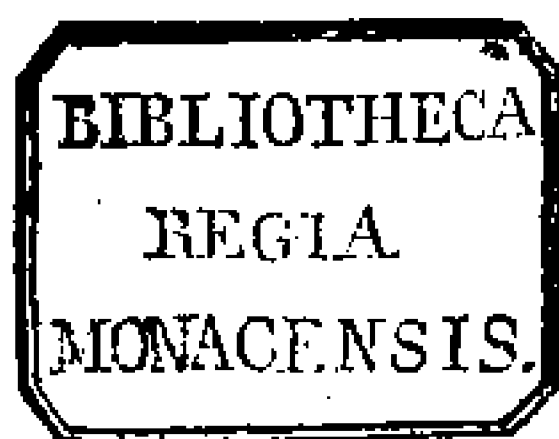
CVM INDICE LOCVPLETISSIMO.

OMNIA QVAM ABSOLVTISSIME HAC EDI-
tione emendata, & à mendis, quibus scatebant
plurimis, repurgata.

FRANCOFORTI AD MOENVM,
impensis Sigismundi Feyerabendij,

MD. LXXXVIII.

u. d. 3126.

BIBLIOTHECA

REGIA

MONACENSIS.

AMPLISSI-

MAE DIGNITATIS VIRO,

DOCTRINA SAPIENTIAQUE ET MUL-

to rerum vſu præſantiſſimo Dn. Eraſmo Neultettero,

cognomento Sturmero, Præpoſito Combergenſi,

Eccleſiarum Bamberg. & Herbipol. Ca-

nonico, &c. Equiti Franco,

S. P. D.

*V*M FL. Iosephi illa à Sigismundo olim Ge-
lenio, V. CL. latine edita opera denuò typis
hîc elegantioribus minoribusq; adornanda
cur âſſem; non modò ad noua huius editio-
nis laudem interesse putabam, ſi tuæ, Antistes
optime, inſcriberem ea reuerendæ amplitudini, ſed & fore per-
ſuaſum mihi erat, vt in nomine tuo firmiſſimum eſſet ſitum
ipſis aduerſus iniquiores Criticorum calculos præſidium, tan-
toq; venirent amabilia, etiam quo prodeunt ornatiora.
Equidem reuerendam Amplitudinem tuam, honoribus et ateq;
prouectam, non ignorabâ negocijs aſidue grauioribus diſtineri,
& curis occupari maioribus. Itaq; interpellare eam, atq; has illi
opinione multorum inanes, quaſi merces obtrudere primùm
verebar. Verùm vbi reuer. Amplitudinis tuæ ingenium huma-
nitatemq; animo intuerer, ad tuamq; multorum annorum in
ſouēdis literarum ſtudijs conſuetudinē mentem referrem, nihil
metui, à tuo vnus ipſe vt patrociniò excluderetur, ſummæq; vt li-
ceret obſeruantiæ erga te meæ libri recentis inſcriptione ſatis-
facere, nimium cum ſummiſſæ id erga te affectionis ſit argu-
mentum, non animum meum hoc ex munuſculo, ſed munuſcu-
lum ex animo meo æſtimabis, reſpecturus ſcilicet nō quid reuer.
Amplitudinis tuæ dignitas poſtulet, ſed qd mea poſſit tenuitas.
Gentis id tuæ proprium eſt; artium opt. curam ſuſcipere,
paſſimq; iacentibus diſciplinis opem ferre, & hoc genus ma-
nuſculorum

EPISTOLA DEDICATORIA.

pusculorum non aspernando ὅχλῳ ἡ πῆχυν ἔτι δε φιλάνθρωπον ἔτι δε
secundum Artaxerxem Persarum regem, τῷ μεγάλῳ δίδόναι
το μέγαν λαμδάνειν ἡμιν es. Exemplum maiorum tuorum ve-
 rustiora non adducam, vno iam propinquo tuo Daniele Striba-
 ro contentus; quo in Germania olim tum amico homines docti
 tum patrono vsi nomen eius & egregia in Rempub. merita per
 orbem terrarum scriptis celebrant immortalibus. Ille Herbi-
 polensis Ecclesiae columen, Reuerendi collegij splendor, totius o-
 rientalis Franciae decus Musis errantibus, ceu illustrem de edi-
 tiore specula faciem prae tendens iter ostendebat & hospitium,
 earumq; consuetudine in omni vita sua delectatus, subuenie-
 bat egentibus, afflictis excitabat. Tuam ille indolem, &
 maiores aetate ad virtutem impetus cum animaduerneret, a
 prima te pueritia singulari amore complexus est, tuamq; te o-
 lim familiam illustraturum auguratus, in aula sua moribus
 & literis expositum, ad sui imitationem, & quasi imagi-
 nem totum effinxit. Adolescens igitur cum aliquam latina
 iam linguae facultatem consecutus, cogitationes tuas omnes ad
 maiores in studiis progressus conuertisses; autoritate illius Lo-
 uanium, atq; in eminentiores cum Galliae tum Italiae deinceps
 Academias profectus es; vbi tuum te ingenium, tui te mores ita
 liberalium disciplinarum, & iuris utriusq; Professoribus, ca-
 teriq; viris quibuscum vixisti praestantissimis, commendā-
 runt, ut incredibili eos studio tui incenderes.

Praeclaram verò eruditionem tuam, tot partam vigilijs &
 peregrinationibus, vbi bene viuendi consuetudine confirmāses,
 & iam illius, quem dixi, propinqui de te opinionem comproba-
 ret euentus; insignes patria tibi eximia, tum rerum cognitione,
 tum linguarum peregrinarum facultate praedito, honores tri-
 buit, & campum, in quo virtus tua excurreret, aperuit latissi-
 mum. Impendebat tremenda communi patria, cum odys ca-
 pitulibus aucta, tum dissidentia inuidiaq; confirmata pertur-
 batio; & tempora omnibus propè Reip. membris conuulsis, &
 quasi

EPISTOLA DEDICATORIA.

quasi luxatis multiplici iam tum calamitate grauida esse videbantur. Istum igitur quasi partum modis omnibus auertere cupientes, Ecclesiarum tum Bambergensis, tum Herbipolensis Procures, acerrimo in æstimandis hominum moribus iudicio præditi, singulari te studio collegam ascuerunt, atq; ita affecti, ut quæ virtuti præmia debentur libentissimè persoluant, eximys te sacerdotijs collocuplerant, ad quos scilicet honorum gradus non illorum te fauor, sed excellens ingenium tuum euexit.

Tum verò Magistratus, quod aiunt, virum indicauit, & quæ cum voluntatis tum industriæ tuæ esset præstantia ostendit. Quot subijisti enim pro communi patriæ tempestates? quantis sæpe laboribus es persunctus? dum cõd consilia tua omnia, omnes cogitationes conuertis, quæ ratione simultatū illæ ac dissidiorum procellæ, quæ infestare nos multis ab hinc annis cœperunt, vel auerti penitus, vel ita saltem sustineri possint, ne salutem populi in discrimen adducant. Itaq; obeundis sæpe legationibus, multisq; periculorum difficultatibus superatis, demonstrasti tuam te salutem posteriorem salute communi ducere. Quæ res tibi cum solidam peperit gloriam, tum reuerendam Amplit. tuam ad sublimiores quoq; honorum gradus extulit.

Insignis Comburgensium Ecclesiæ te Decano annis pluribus quàm triginta æquabili prosperaq; fortuna vsa nunc eodem te floret Preposito. Annuos ibi redditus maiorem in modum auxisti; ædificia magnifica picturis exornata artificiosissimis extruxisti; Bibliothecam optimorum, manuscriptorum etiam, librorum copia instructam aperuisti, suspiciendum ad omnem posteritatem meritorum tuorum monumentum. Cumq; nihil sit difficilius, quàm rebus secundis, atque ad voluntatem nostram fluentibus seruare constantiam, & sic vri fortuna, ut beneficentia non arrogantia facultatem dedisse videatur; in sublimi dignitate ista rerumq; omnium abundantia, nunquam reue-

EPISTOLA DEDICATORIA.

reuer. ampl. tua efferri, nunquam commoueri, nunquam ad ipsam referre quicquam, sed cuncta Deo, perenni bonorum fonti, ascribere visa est, neq. suo vnquam se rectius officio perfunctorum existimauit, quam de communi hominum societate bene merendo.

Imprimis verò cum, ut ait ex Ennio M. Tullius, beneficia male locata male facta sint, reuer. amplitudinis tue liberalitatem commendat eorum, quos beneficijs afficiendos censes delectus. Beneficia enim illa temeraria, in quibus neq. dignitas accipientium, neque iudicium conferentium agnoscitur, nullam existimas laudem mereri. Illis igitur potissimum reuer. amplitudinis tue benignitas rem familiarem aperit, quos vite morumq. probitas à cetera clientum turba distinguit, quiq. ingenio praestantes suos iam studiorum edunt fructus.

Assentari nescio, & ut sciam, non volo, neq. reuer. amplitudinis tue seruo auribus. Astipulatur in scriptis hominum vox eruditissimorum, qui aeterni ingenij monumentis virtutum tuarum exempla ad posteritatis memoriam transmittunt. Quid referam enim illustria illa Germania lumina Lotichium, Posthium, Rudigerum, Melissum, Modium? quorum splendida iampridem, & plena venustatis poemata reuerenda amplitudinis tue nomen in omnes ubi humanitas colitur partes Europae dissiparunt.

Non igitur grauatur reuer. amplit. tua, cum eruditorum neminem à suo congressu atq. sermone vnquam excluderit, sed sui copiam adhuc secerit omnibus, erga Iosephum hunc nostrum patroni partes suscipiet, & qua alios eadem & ipsum benignitate complectetur. Etenim nulla reuer. amplitudini tuae res adhuc esse potuit tanti, ut ullam putaret voluptatem ea cum voluptate esse conferendam, qua legentes scribeutesve afficimur. Legere memini me sacros à reuer. amplit. tua versiculos canonicos & concinnos, illustria ingenij studiorumq. tuorum argumenta. Heribipolensis igitur Ecclesiae: bi septem iam annis De-

EPISTOLA DEDICATORIA.

sano cū sublimiores ante oculos honores obuersarentur, vltro ea te dignitate abdicāsti, dignusq; ea, vt eras, videri maluisti, quā eadem gerenda occupatus a studijs humanioribus diuelli. Ostendisti scilicet, virtutem magis ipsam te diligere quā virtutis insignia. Verē igitur, secundum Posthūm nostrum,

Tu contemnendo quæ alij mirantur & optant,

Esse animo ostendis cuncta minora tuo.

Istud igitur, Antistes amplissime historia sacra compendium, 4035. annorum gesta vno volumine complectens, suscipe, & quoniam consuetudine virorum illustrium delectaris, cum Regibus hīc & Principibus, cumq; prudentissimis Rerū gubernatoribus, imò cum Deo ipso, loquere.

Pradicari verò à me hīc aut commendari autorem non est necesse, ipsa eum hac opera commendant, & quod dici solet, οὐ τὸ ἰδὲ τοῦ ἀρτιτέκοντος artificem demonstrat, neq; etiam notissima illa multis in locis commemorata ab alijs Historiæ præconia, ne ætūm agerem, hīc retexenda putavi. Quod igitur restat, Deum Opt. ter max. qui reuer. amplitudini tuæ istam mentem dedit atq; auctoritatem, oro toto pectore, vt tuum communibus studijs patrocinium velit esse maximè diuturnum, annosq; tuos æquet cum ijs bonis, quæ in te contulit summa. Vale. Data ex ædibus meis Francofordiæ ad Mœnum, Calend. Febr. Anno M. D. LXXXVIII.

Reuerendæ amplitudinis tuæ

obseruantissimus

Sigismundus Feyerabend,
civis & Bibliopola
Francofordensis.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

FLAVII IOSEPHI DE BELLO IUDAEICO

LIBRI VII.

INTERPRETE RVFINO AQVILEIENSI,
ad Graecum collati & emendati per Sigismundum Gelenium.

PROLOGVS.

*V*M bellum, quod cum populo Romano gessere Iudaei, omnium maximum quae nostra aetas vidit, quaeq; auditu percepimus, ciuitates cum ciuitatibus, gentesve commisisse cum gentibus: quidam non quod rebus interfuerint, sed va-

na & incongrua narrantium sermones auribus colligentes, oratorum more perscribant: qui verò praesto fuerunt, aut Romanorum obsequio, aut odio Iudaeorum contra fidem rerum falsa confirmant: scriptis autem eorum partim accusatio, partim laudatio contineatur: nusquam verò exacta fides reperitur historia: idcirco statui, quae retro Barbaris antea misit, patria lingua digesta, Graeca nunc his qui Romano imperio reguntur exponere, ego Iosephus Matathia filius Hebraeus genere, sacerdos ex Hierosolymis: qui & initio cum Romanis conflixi, posteaq; gestis, quia necessitas exegit, interfui. Nam cum hoc, ut dixi, bellum grauissimum exortum est, Romanorum quidem populum domesticus motus habebat: Iudaeorum autem, qui aetate validi, & ingenio turbulenti erant, manu simul ac pecunia vigentes, adeo temporibus insolenter abusi sunt, ut pro tumultus magnitudine, hos possidendarum spes, illos amittendarum partium Orientis metus inuaderet. Quoniam Iudaei quidem cunctos etiam qui trans Euphratem essent, gentiles suos, secum rebellaturos esse crediderant. Romanos autem et finitimi

Historiographi officium, & quia ratione res gestae conscribenda.

Iosephus Iudeo bello Iudaeico interfuit.

PROLOGVS.

Post Neronē
dissensionū
omnia ple-
na.

Iosephus hi-
storiā hanc
in Hebraica
lingua an-
tea conscri-
psit.

Romanorū
gloria mi-
nuitur, si
quantū pro
Hierosoly-
mis defuda-
uerint aliqd
derogetur.

Titī erga po-
pulum mise-
ricordia.

Galli irritabant: nec Germani quiescebant: dissensionūq; ple-
na erant omnia post Neronem: & multi quidem temporū oc-
casione Imperium affectabant: lucri autem cupidine exercitus
rerum nouandarum cupidi erant. Itaque indignū esse duxi, er-
rantem in tantis rebus dissimulari veritatem: & Parthos qui-
dem, ac Babylonios, Arabumq; remotissimos, & ultra Euphra-
tem gentis nostrae incolae, itemq; Adiabenos, mea diligētia verē
cognoscere, vnde coepisset bellum, quantisq; cladibus constitis-
set, quōve modo desisset: Græcos verò & Romanorum aliquos,
qui militiam secuti non essent, figmentis siue adulationibus ca-
ptos, ista nescire. At qui historias audent eas inscribere, qui præ-
ter hoc (vt mihi quidem videtur) quod nihil sani referunt, etiā
de proposito decidunt. Nā dum Romanos volūt magnos osten-
dere, Iudaeorum res extenuant, & in humilitatē deiciunt. Non
autem intelligo, quōnam pacto magni esse videātur, qui parua
superauerint. Et neq; longi temporis eos pudet, quo bellum tra-
ctum est: neque multitudinis Romanorum, quam in ea mili-
tia labor exercuit: neque ducum magnitudinis: quorum profe-
cto gloria minuitur, si, cum multum pro Hierosolymis defuda-
uerint, rebus per eos prosperē gestis aliquid derogetur. Nec ta-
men ego contentione Romanas res extollentium, gentiles meos
amplificare decreui: sed facta quidem vtrorumq; sine vllō men-
dacio prosequar: dicta verò de factis reponam, dolori atque af-
fectioni meae in deslendis patria cladibus indulgens. Nam quod
domesticis dissensionibus est euersa, & in templū sacrosanctum
inuitas Romanorum manus atque ignem Iudaeorum tyranni
traxere, testis est qui eam vastauit, ipse Caesar Titus: per omne
bellum miseratus quidem populum, quod à seditiosis custodire-
tur: sapē autem consulto differri passus ciuitatis excidium, pro-
tracto obsidionis spacio, dūmodo belli pœniteret autores. Quod
si quis me aduersus tyrannos eorumq; latrocinium accusatoriē
loqui putet, vel patriae miseriis ingementem calumniari præter
legem historiae, dolori veniam tribuat. Ex omnibus enim, qua
Romano

Romano imperio parent, solam nostram ciuitatem contigit ad-
 summū felicitatis fastigium euadere, eandemq; in extremum
 miserie deijci. Denique omnium post condita secula res aduer-
 sas, si cum Iudeorum calamitatibus conferantur, superatum
 iri non ambigo. Et horum autor nullus externus est: vnde nec
 fieri potest, vt à questibus temperetur. Si quis autem durior mi-
 sericordiae sit iudex, res quidem tribuat historia, lamenta verò
 scriptori: quanquam merito Graecorum disertos increpauerim,
 qui tantis rebus sua memoria gestis, quarum comparatione
 prae terita olim bella exigua redduntur, iudices resident aliorum
 facundia detrahentes: quorum etsi doctrinam superant, pro-
 posito vincuntur. Ipsi verò Assyriorum & Medorum gesta per-
 scribunt, vcluti minus recte à scriptoribus antiquis fuerint ex-
 posita: cum in scribendo tantum eorum viribus cedant, quan-
 tum sententia. Erat enim unicuique studium, quae vidisset fa-
 cta, cōscribere: quoniam & interfuisset rebus gestis, & efficaci-
 ter quod promittebat, impleret: mentiriq; apud scientes inho-
 nestum esse videretur. Enimvero noua quidem neq; ante cogni-
 tā memoria tradere, suiq; temporis res cōmendare posteris lau-
 de ac testimonio dignum est. Industrius aut̃ habetur, non qui a-
 lienam dispositionem atq; ordinem transfert, sed qui noua di-
 cendo etiam corpus proprium conficit historia. Sed ego quidem
 sumptu ac labore maximo, qui cum sim alienigena, Graeci si-
 mul & Romanis gestarum rerum memoriam repono. Ipsis aut̃
 indigenis, ad quæstum quidem ac lites, ora patent, linguaq; so-
 luta sunt. Ad historiam verò, in qua verum dicendum est, sum-
 maq; ope negocia colligenda sunt, obmutescūt: cōcessa infirmio-
 ribus neq; scientibus licentia scribendi res à principibus gestas.
 Honoratur itaq; apud nos historia veritas, quae à Graecis negli-
 gitur. Ab origine quidē Iudeos repetere, qui fuerint quoue pa-
 cto ab Aegyptiis discesserint, quasq; regiones errando peragraue-
 rint, & quas vel quoties incoluerint, & quemadmodū inde mi-
 grauerint, neq; huius esse tēporis, & prae terea superuacaneum
 exist-

Calamita-
 tes omnium
 à mūdo con-
 dito, cū Iu-
 dexorū colla-
 tz, superan-
 tur.

Historiogra-
 phi Graeci
 bellū Iudai-
 cū silentio
 praetereunt.

Historiogra-
 phus qui di-
 cendus.

Historiae ve-
 ritas à Grae-
 cis negligi-
 tur.

PROLOGVS.

Antiochus
Epiphanes
belli Iudaici
fons & au-
tor.

Epitome
belli Iuda-
ici.

Signa & mu-
tationes post
obitum Ne-
ronis.

existimari: quoniam multi ante me Iudaorū de maioribus hu-
ius gentis verissima composuerunt: & nonnulli Graecorum, qua
illi scripserant, patria voce prosecuti nō multum à veritate de-
uiarunt: ex eo autem historia principium sumam, quo scripto-
res eorum & Prophetæ nostri desierunt. Et bellum quidem meo
temporibus gestū, latius quāq; potuero diligentia referam: qua
verò atate mea sunt antiquiora, summatim breuiterq; percur-
ram: Quomodo Antiochus cognomento Epiphanes, deuicta pe-
nitus Hierosolyma, cum triennium sexq; menses eam tenuisset,
ab Asamonæi filiis expulsus est. Deinde quod eorum posteri de
regno dissentiētes, ad res suas occupandas populum Romanum
Pompeiumq; traxerunt: quomodoq; Herodes Antipatri filius,
eorum potentia finem fecerit, auxilio Sosij. Tum, quomodo He-
rode mortuo, plebis in eos orta seditio est, Augusto quidem im-
perante Romanis, Quintilio autem Varo prouinciam obtinen-
te. Quodq; bellum anno duodecimo imperij Neronis eruperit:
quāq; multa per Cestium acciderint: quantaq; ad primos
impetus armis Iudæi persuaferint: quoquo modo accolæ per-
munierint: & quod Nero propter acceptas Cestij ductu clades
summæ rei metuens, Vespasianum bello preposuerit: & quod is
cum maximo filiorum Iudæam intrauerit, quantumq; Roma-
norum exercitum ducens: quantaq; manus auxiliorum per o-
mnem caesa fuerit Galilæam: & quod eius ciuitatum quasdam
viceperit, alias deditione. Vbi etiam Romanorū in bello disci-
plinam, curamq; rerum, & viriusq; Galilææ spacia, & naturā
finesq; Iudææ, necnon & peculiarem terræ qualitatem, lacusq;
& fontes, captarumq; ciuitatum mala, cum fide sicut vidi, aut
pertuli, expediam. Nec etiam miseras meas celauerim, cum
scientibus eas relaturus sim. Deinde, quod iam fessis rebus Iu-
daorum, Nero quidem mortem obierit: Vespasianus autem in
Hierosolymam properans, imperij causa retractus sit: quāq; si-
gna de hoc ei contigerint, Romaq; mutationes: & quod inuitus
à militibus imperator declaratus sit: & quod eo disponenda rei-
publica

publica gratia in Aegyptum digresso, Iudeorum status seditio-
nibus agitata sit: quoque modo tyrannis succubuerint, eorūq;
inter se discordias mouerint. Et quod ex Agypto Titus reuersus,
bis Iudeorum fines ingressus sit: quoque modo exercitū, & quo
in loco congregauerit: vel qualiter, & quoties ciuitatem affece-
rit ipso presente seditio. Aggressus quoq; numerosos, & quantos
erexerit aggeres: triūq; murorū ambitum & magnitudinē,
siue mensurā, & munitionem ciuitatis, & fani templiq; dispo-
sitionem: ad hæc aræ spaciū, mensuramq; verissimè dicam: fe-
storū quoq; dierū mores aliquos, septemq; lustrationes, &
munia sacerdotum. Itemq; pontificis vestes, sanctaq; templi cu-
iusmodi fuerint, sine aliqua dissimulatione vel adiectione me-
morabo. Narrabo deinde tyrannorum in suos gentiles crudeli-
tatem, Romanorūq; in alienigenas humanitatem: quotiesq;
Titus, ciuitatem simul ac templum seruare cupiens, ad concor-
diæ fœdera dissidētes puocauit. Disserrā verò populi vulnera &
calamitates: quāq; multa mala nūc bello, nunc seditiōib. nūc
fame perpeßi, postea capti sint. Nec verò aut perfugarū clades,
aut captiuorum supplicia prætermittā: vel quemadmodum tē-
plum inuito Casare conflagrauerit: quamq; multe opes sacra
flamma raptæ sint: ac totius, quæ reliqua erat, ciuitatis excidi-
um: & quæ præcesserant portenta, atq; prodigia, vel tyrannorū
captiuitatem, vel qui seruitio abducti sunt, multitudinem: aut
cui quisq; fortuna sit distributus: & quod Romani quidem belli
reliquias persecuti sunt, deuictorūq; munimina fūditus erue-
runt: Titus verò peragrata regione cūcta restituit: eiusdemq;
reditum in Italiam, ac triumphum. Hæc omnia septem libris
comprehensa, adnixus ne vituperationem à rerum scientibus,
& qui bello interfuerunt, sustineam, studiosis veritatis magis
quàm voluptatis perscripsi. Narrandi autem initium fa-
ciam hoc ordine, quo capitula sunt
digesta.

Hierosoly-
ma Titus
obsidet.

Iudeorum
mores, & lu-
strationes.

Romanorū
in Iudeos
humanitas.

Incendium
templi ac ci-
uitatis exci-
dium.

Romanorū
de Iudeis
triumphus.

Historiæ hu-
ius conscri-
bendæ cau-
sa.

FLAVII IOSEPHI
FLAVII IOSE-
PHI DE BELLO IVDAI-
CO LIBER I.

SVMMA CAPITVM LIBRI I.
De bello Iudaico.

- I.** De vastatione Hierosolymæ ab Antiocho.
- II.** De successionibus Principum à Ionatha usq; ad Aristobulum.
- III.** De Aristobulo, Antigono, Iuda Essæo, Alexandro, Theodoro & Demetrio.
- IIII.** De bello Alexandri cum Antiocho & Areta, deq; Alexandra & Hyrcano.
- V.** De bello Hyrcani cum Arabibus & expugnatione Hierosolymæ.
- VI.** De bello Alexandri cum Hyrcano & Aristobulo.
- VII.** De Aristobuli morte & bello Antipatri contra Mithridatem.
- VIII.** De accusatione Antipatri apud Cæsarem, de pontificatu Hyrcani & Herode bellum mouente.
- IX.** De Romanorum dissidijs post mortem Cæsaris, & insidijs Malichi.
- X.** De Herode accusato & vindicato.
- XI.** De bello Parthorum contra Iudeos & fuga Herodis ac fortuna.
- XII.** De bello Herodis à Roma redeuntis pro Hierosolyma, & contra latrones.
- XIII.** De morte Iosephi & obsidione Hierosolymæ per Herodē, & Antigono occiso.
- XIIII.** De insidijs Cleopatræ in Herodem, & Herodis prælio contra Arabes & ingenti terræmotu.
- XV.** Herodes exaltatus in regnum.
- XVI.** De vr.

- XVI. De urbibus et ædificijs instauratis et conditis ab Hero-
de, deq; munificentia qua usus est erga extraneos,
eiusq; felicitate.
- XVII. De dissidio Herodi cum filijs Alexandro et Aristo-
bulo.
- XVIII. De conspiratione Antipatri contra patrem.
- XIX. De veneno Herodi parato, et quomodo compertum
sit.
- XX. De Antipatri in Herodem malignis studijs deprehensis
et ultis.
- XXI. De aquila aurea, morteq; Antipatri et Herodis.

CAP. I.

De vastatione Hierosolymæ ab Antiocho.

An. mundi
3802. Ante
Christ. nat.

162.

Ant. lib. 12.

VI. M. potentes Iudæorum inter se dissiderent eo tem-
pore, quo de tota Syria cum Ptolemæo Sexto Antio-
chus, qui Epiphanes dictus est, ambigebat (erat au-
tem illis contentio de potentia, quod honoratus motus cum
quisque grauius ferret similibus subiugari) Onias exercitu in
quidam e Pontificibus postquam præualuit, Thobie Iudæam irrū-
puit, ac Hiero-
solyman confugerunt, petentes, ut ipsis ducibus in
Iudæam irrumperet. Idque Regi persuasum est, iam pridem sic anima-
uit.

to. Quare cum magnis militum copijs egressus, & ciuitatem fortiter ex-
pugnatam capit, & maximam eorum multitudinem, quibus Ptolemæus
charior erat, interfecit. Dataque passim militibus prædandi licentia, Onias Ponti-
fex & templum spoliavit, & quotidianæ religionis assiduitatem per sex ad Ptole-
mæum: acceptoque ab eo in Heliopolitana præfectura solo, ibi oppi-
git. Ant. lib. 12.
tum condidit Hierosolymis simile, templumq; ædificauit: de quibus i-
terum opportunè referemus. Veruntamen Antiocho neq; præter spem
deuicta ciuitas, neque populatio, neq; tantæ cædes satis fuere: sed intē-
perantia vitiorum, eorumq; memoria quæ in obsidione pertulerat, Iu-
dæos cogere cepit, ut abrogato more patrio, nec infantes suos circum-
ciderent, porcosq; super aram immolarent. quibus omnes quidē aduer-
sarij, optimus verò quisq; propterea trucidabatur. Et Bacchides præ-
fidijs ab Antiocho præpositus, ad naturalem crudelitatem suam præceptis delitas.
impis obsecundans, omnimodā iniquitatem excessit: cum & singulatim
viros honorabiles verberaret, & cōmuniter quotidie speciem captæ vr-
bis exhiberet: donec oēs: atrocitate incommodorum, qui ea patiebantur, * In Græco
ad vindictæ audaciam irritauit. Deniq; * Matathias Asamonis filius, v-
nus ex sacerdotibus, ex viro cui nomē Modin est, cum manu domestica Matthias,
(nam

An. mundi
3802. Ante
Chri. nat.

162.

Matathias
multis sibi
sociatis An-
tiocho bellū
infert.

Antiochus
moritur, &
principatū
Antiocho fi-
lio relinquit.

Antiochus
post patris
obitū cū nu-
meroso ex-
ercitu Iudæo
rum fines
ingreditur.

Ant. lib. 12.

cap. 14. 15.

Eleazar^s ab
Elephanto
oppressus
moritur.

Eleazarus vi-
tam gloriæ
posthabet.

Antiochus
ad Hieroso-
lymā profi-
ciscitur. præ-
sidiumq; ibi
relinquit.

Ant. lib. 12.

cap. 18.

Iudas cū An-
tiochi duci-
bus congreg-
atur & occi-
ditur.

(nam quinq; filios habebat) sicis armatus, Bacchidem occidit: & statim quidem præsidiorum multitudinem veritus, in montes refugit. Multis vero ex populo sibi sociatis, recepta fiducia descendit: commissoque prælio, superatos duces Antiochi ex Iudææ finibus exegit. Secundis autem rebus potentiam nactus, suisque volentibus, quod ab alienigenis eos liberasset, imperans, moritur relicto Iudææ principatu, qui filiorum suorum natu maximus erat. Ille autem (nec enim cessaturum existimabat Antiochum) & indigenarum conflavit exercitum, & cum Romanis prius amicitiam pepigit: Antiochumque Epiphanem iterum in fines suos ingredientem vehementissima percussam plaga repressit. Adhuc autem feruente victoria, in præsidia civitatis impetum fecit: nec dum enim cessa fuerant: habitoque conflictu, milites de superiori civitate, quæ pars cæra dicitur, ad inferiorem compellit. Fano autem potitus, & locum purgavit omnem, muroque cinxit: & vasa nova divinis rebus curandis fabricata, in templum intulit, veluti prioribus profanatis: aramque aliam edificavit, & religionibus dedit initium. Sacro autem ritu vix civitati redito, moritur Antiochus. Regni autem eius, & in Iudæos odij filius Antiochus hæres existit. quare coactis peditem millibus L. equitum autem prope V. millibus, LXXX vero elephantis, montana Iudææ per partes aggre- ditur. & Bethsuram quidem oppidum capit. in loco vero cui Bethzachariz nomen est, quæ transitus erat angustior, Iudas cum suis copiis occurrit. & prius quam congregarentur agmina, Eleazarus frater eius, pro- spectro præter alios excelso elephante, turri- que maxima & munimentis hostili acie ad elephantum usque pervenit. sed illum quidem quem Regem esse opinabatur, contingere, quod multum superemineret, minime potuit, beluam vero in alio percussam super se deiecit, & obrutus interiit: nulla alia re gesta, nisi quod magnum opus aggressus, vitam gloriæ posthauit. qui tamen regebat elephantum priuatus erat. & si casu in eo fuisset Antiochus, nihil plus Eleazaro præstisset audacia, quam ut sola spe præclari facinoris mortem videretur optasse. hoc autem fratri eius totius prælij prælagium fuit. nam fortiter quidam Iudæi diuque decertarunt: sed a Regis secunda fortuna visis, numeroque præstantibus superati sunt: mul- tisque interfectis Iudas cum cæteris in Gophoniticam toparchiam refu- git. Antiochus autem Hierosolymam profectus, ibique dies paucos commo- ratus, penuria utensilium abstitit: relicto quidem ibi præsidio, quantum sa- tis esse arbitrabatur: cætera vero multitudine ad hyemandum deducta in Syriam. Discessu autem Regis Iudas non quiescebat: sed accessione multorum suæ gætis animatus, aggregatis et quos ex prælio receperat, apud vicum Adala cum Antiochi ducibus congregatur: factisque fortibus in prælio cogni- tus, multis hostibus interfectis occubuit. & in diebus paucis frater eius Ioannes occiditur, insidijs eorum captus, qui cum Antiocho sentiebant.

C A P. II.

*De successionibus principum à Ionatha usque ad
Aristobulum.*

Ant. lib. 13.
cap. 1.

CVM autem successisset ei frater Ionathas, & in alijs quæ ad indigenas pertinerent, cautius se ageret, suamque potentiam Romanorum amicitia

corro-

corroboraret, Antiochi quidem filio reconciliatur. non tamen horum
 ei quicquam profuit ad depellendum periculum. Namq; Tryphon ty-
 rannus, Antiochi quidem filij tutor, sed insidijs eum captans, & præter
 hoc amicis nudare cupiens, Ionathan cum ad Antiochum paucis comi-
 tatus Ptolemaida venisset, dolo comprehendit. eoq; victo contra Iu-
 dæam movit exercitum. vnde repulsus à Simone Ionathæ fratre, quod-
 que ab eo superatus esset, iratus eundem Ionathan interfecit. Simon
 autem fortiter regendis rebus intentus, Zara quidem & Ioppen, & la-
 mniam capit. Evertit autem & Accaron subactis præsidijs: aduersusq;
 Tryphonem Antiocho auxilium præbuit. qui Doram ante expeditio-
 nem quam in Medos fecit, obsidebat. Sed Regis aviditatem satiare nō
 potuit, quamvis neci Tryphonis suam quoq; operam adhibuisset. Non
 enim multo post Antiochus Cendebeum ex ducibus suis ad vastandam
 Iudæam opprimendumq; Servitio Simonem cum exercitu misit. Ille
 autem quanquam senior erat, bellum tamen iuveniliter administra-
 bat: & filios quidem suos cum validissimis præmisit, parte verò multi-
 tudinis comitatus alio latere aggreditur: multisq; per multa loca insi-
 dijs etiam in montana dispositis, in omnibus superat. clarissimaq; poti-
 tus victoria, Pontifex declaratur: & ducentos septuaginta post annos
 Iudæos liberat à dominatione Macedonum. sed & ipse periit in conui-
 vio, captus insidijs Ptolemæi generi sui: qui eius coniuge duobusq; fi-
 lijs in custodiam conclusis, certos misit, ut Ioannem tertium, cui etiam
 Hyrcanus nomen fuit, interficerent. Cognito autem impetu qui para-
 batur, adolescens ad civitatem properabat, multo populo fretus, & pro-
 pter memoriam paternæ virtutis, & quod iniquitas Ptolemæi cunctis
 esset inuisa. voluit autem Ptolemæus etiam alia porta ingredi civitatē,
 sed à populo reiectus est, qui maturius Hyrcanum susceperat. & is qui-
 dem statim recessit in quoddam ultra Hierichunta castellum quod Da-
 gon vocatur. Hyrcanus autem paternum honorem Pontificis assecutus
 postquam Deo sacrificia reddidit, velociter Ptolemæum petit & matri-
 simul & fratribus adiumento futurus: castellumq; aggressus, alijs qui-
 dem rebus superior erat, iusto autem dolori cedebat. Ptolemæus enim
 quoties premeretur, matrem eius fratresq; in murum productos, palam
 ut possent conspici, verberabat: eosdemq; præcipitandos, nisi quam-
 primum recederet, minabatur. Vnde Hyrcanum quidem plus timor ac
 misericordia, quam iracundia commovebat. Mater verò eius nihil pla-
 gis aut intentata nece perterrita, manus protendens, filium præcaba-
 tur, ne vel suis fractus iniurijs, parceret impio: siquidem ipsa sibi mor-
 tem à Ptolemæo propositam immortalitate duceret meliorem, dum-
 modò ille poena eorum, quæ in domum suam contra fas admisisset, ex-
 penderet. Ioannes autem nunc obstinationem matris cogitans, ac pre-
 ces eius audiens, ad irruendum impellabatur: modò verberari eam, la-
 cerariq; conspiciens, effœminabatur: totusq; plenus doloris erat. Ob
 hæc autem diu tracta obsidione, feriatu annus advenit: quem septimo
 quoq; circuitu redeuntem, apud Iudæos cessare moris est, exemplo se-
 ptimorum dierum. Et in hoc Ptolemæus obsidionis requiem nactus, fra-
 tribus Ioannis vnà cum matre occisis, ad Zenonem confugit, qui Coty-
 las cognominatus est. Philadelphix tyrannum. Antiochus autem ob ea
 quæ per Simonem passus fuerat, iratu in Iudæam ducit exercitum: ibi
 quæ assidens Hierosolymis, Hyrcanum obsidebat. Ille autem patefacto
 sepulchro

An. mundi

3805. Ante

Christum

nat. 159.

Ionathas à

Tryphone

per insidias

captus, inter-

ficiunt.

Ant. lib. 15.

cap. 9.

An. mundi

3823. Ante

Christum

nat. 141.

Simon cum

Cendebeo,

cogreditur,

eumq; vin-

cit.

Ant. lib. 13.

cap. 14.

Simon insi-

dijs Ptole-

mæi generi

sui captus &

interfectus.

Ioannes qui

& Hyrcanus

Simonis fi-

lius.

An. mundi

3831. Ante

Christum

nat. 133.

Hyrcanus

paternū ho-

nore m Pon-

tificis asse-

quitur.

Ptolemæi et-

ga Hyrcani

fratrem cru-

delitas.

An. mundi
3839. Ante
Christum
nat. 125.

Ptolemæus
fratres Ioan
nis vnâ cum
matre occi
dit.

Ant. lib. 13.
Cap. 15.

Antiochus
acceptis ab
Hyrcano tre
centis talen
tis ab obse
dione disce
dit.

Ant. lib. 13.
Cap. 16. 17.

Sebasten ci
uitatem A
ristobulus &
Antigonus
obsidione
cingunt.

Sebaste ex
pugnata, di
ruta, eiusq;
habitatores
abducti.

Seditiosi bel
lo deuicti.

Ioannes
Hyrcanus
optimè reb.
per annos
triginta tres
administra
tis, moritur.

An. mundi
3861. Ante
Christum
natum 103.

Ant. lib. 13.
Cap. 18.

sepulcro Dauid, qui Regum ditissimus fuerat, ablatisq; inde pecuniæ plus quàm tribus millibus talentorum, & Antiocho persuasit, datis ei trecentis talentis ab obsidione discedere, primusq; Iudæorum priuatis opibus alere peregrina cœpit auxilia. Rursusq; tamen, quando Antiochus contra Medos bello suscepto tempus ei vindictæ præbuit, confestim aduersus ciuitates Syriæ perrexit, vacuas propugnatoribus esse ratus: quod & verum fuit. Medabam quidem & Samariam eum proximit, nec non & Sichinam, & Garizim ipse cepit, & super his Chuthæorum gentem, adiacentia sano loca incolentium, exemplo eius quod est Hierosolymis, ædificato. Cepit autem & Idumææ non paucas alias ciuitates, & præterea Doreon, & Marisan. In Samariam verò vique progressus, vbi nunc est Sebaste ciuitas ab Herode Rege condita, ex omni eam parte concludit: filiosq; suos Aristobulum & Antigonum obsidio. ni præcivit. Quibus nihil remittentibus ad hoc famis penuria qui erant intra ciuitatem venerunt, vt etiam insuetam carnem cogerentur attringere. Igitur Antiochum adiutorem sibi aduocant, Spondium cognominatum qui cum prompta eis voluntate paruisset, ab Aristobulo & Antigono superatur. & ille quidem ad Scythopolim vsq; persequentibus eum memoratis fratribus effugit: hi verò in Samariam reuersi, & multitudinè iterum intra murum concludunt, & expugnata ciuitate ipsam diruunt: & habitatores eius captos abducunt. Prosperè autem gestis ita cedentibus, alacritatem refrigerare non sinebant: sed cum exercitu Scythopolim vsque progressi, & ipsam peruaferunt, & agros intra Carmelum omnes inter se partiti sunt.

C A P. III.

De Aristobulo, Antigono, Iuda Essæo, Alexandro, Theodoro & Demetrio.

Secundarum autem rerum Ioannis & filiorum eius inuidia seditio nem gentilium concitauit, multiq; aduersus eos collecti non quiescebant, donec aperto bello deuicti sunt, reliquum verò tempus Ioannes cum fortunatissimè viueret, & optimè rebus per annos triginta & tres administratis, & quinque filiis relictis moritur: vir planè beatissimus, & qui nullam dedisset occasionem, cur eius causa de fortuna quispiam quereretur. Deniq; tria vel maximè præcipua solus habebat. nam & gentis princeps, & Pontifex erat, & præterea propheta: cum quo Deus ita colloquebatur, vt futurorum nihil penitus ignoraret quinetiam de duobus maioribus filiis suis, quod rerum domini permanerent non essent, præuidit atq; prædixit. quorum vitæ quis fuerit exitus, narrare non indignum videtur, quantumque à paterna felicitate diuerterint. Patre namq; mortuo natu maior Aristobulus translato in regnum principatu, diadema sibi primus imposuit: quadringentis & octoginta vno annis ac tribus mensibus, postquam populus in eam terram deuenerat seruitio quod apud Babylonios sustinuit liberatus. Fratrem verò à pari producebat: alios autem victos custodia tradidit. Matremq; itidem colligauit, ausam aliquid de potestate contendere. namque hanc rerum dominam Ioannes reliquerat. Eoq; crudelitatis processit, vt vitam

itam fame necaret. Horum autem facinorum poenas Antigoni fratris morte persoluit, quem plurimū amabat, quemq; regni participem habebat. nam & hunc interemit, adductus criminationib. per maleuolos regni compositis. Itaq; primo quidem Aristobulus dictis fidem non habebat, qui & fratrem magni penderet, & pleraq; liuore fingi arbitraretur. Sed cum Antigonus ex militia clarus redisset, festis diebus, quos tabernaculis positis Deo celebrare mos patrius exigebat, euenit eodem tempore vt aduersa valetudo Aristobulum corripere. Antigonus verò circa festorum solenniorum finem armatis comitatus templū ad orandum quam maximē petiuit, plusq; in honorem fratris ascendit ornatus. Tumque delatores nequissimi Regem adeuntes, & armatorum pompam, & Antigoni arrogantiam priuata fortuna maiorem esse criminabantur, quodq; maxima cetera stipatus, & illum interficere eò venisset: nec enim perpeti honorem solum ex regno habere, cui regnum ipsum liceat obtinere. His paulatim, quamuis inuitus tamen credidit Aristobulus. ac ne vel suspicari quicquam videretur, prospiciens, & vt incerta praeueneret, suos quidem satellites in quendam subterraneum & tenebrosū locum transire iubet. Ipse autem iacebat in castello, Bari ante, post autem Antonia cognominato: & vt inermi quidem parcerent, occiderent autem Antigonum, praecepit, si cum armis adiret. nec non & ipsi Antigono qui praeiperent misit, vt inermis veniret. ad hanc Regina satis callidum cum insidiatoribus consilium capit. namque his qui ad eum missi fuerant persuadet, vt mandata quidem Regis taceant, dicant verò Antigono, quod frater audisset, arma sibi eum pulcherrima in Galilæa, ornatumq; bellicum fabricasse: quæ ne singulatim inspiceret, morbo impeditum fuisse: nunc autem, præsertim cum aliò discessurus sit, libenter eum videret armatum. His auditis, Antigonus (ne quid enim mali suspicaretur, fratris suadebat affectus) cum armis velut ostentatum se veniens, properabat. Sed vbi ad obscurum transitum, qui Stratonis pyrgus vocabatur, accessit, à satellitibus interceptus est: certumque documentum præbuit, omnem beneuolentiam, iusq; naturæ calumnijs cedere, nullamque optimarum affectionum tantum valere, vt inuidia perpetuò possit obistere. In hoc autem etiam ludam quis non rectè mireretur? Effusus erat genere, qui nunquam diuinando aberrauit, neq; mentitus est. Is Antigono transeunte per templum, mox vt eum vidit, ad notos qui aderant exclamauit (non paucos autem discipulos sue consultores habebat) Papè, nunc mihi pulchrum est mori, quando ante me veritas interijt, mearumq; prædictionum aliquod mendacium deprehensum est. Viuit enim iste Antigonus, qui hodie deberet occidi. Locus autem neci eius apud Stratonis pyrgum fatus fuerat destinatus. & ille quidem sexcentorum ab hinc stadiorum intervallo distat. Horz vero dei sunt quatuor: sed & vaticinationem tempus effugit. Hæc Iudas Propheta Antigoni necem prædicit. Aristobulo consilium sceleris poenitudine morbus ingrauescit: semperque iacino ris cogitatione sollicitus, perturbato animo tabescebat, donec mæronis acerbitate visceribus laceratis subito sanguinem vomeret. Hunc ergo vnus è seruis eius ministerio destinatus foras efferens, prouidentia numinis

An. mundi

3839. Ante

Christum

nat. 125.

Aristobulus

matrem vi-

tam fame

necat.

Aristobulus

fratrem An-

tigonum

plurimum

amat.

Antigonus

in honorem

fratris in

templum

ascendit.

Antigonus

apud Aristo-

bulum falsò

accusatur.

Aristobulus

satellitibus

vt Antigo-

num si cum

armis adiret,

occiderent,

præcipit.

Reginæ cal-

lidum con-

tra Antigo-

num confi-

liam.

Antigonus

de fratre ni-

hil mali su-

spicatur.

Antigonus

interficitur.

Iudas Pro-

pheta Ant-

goni necem

prædicit.

Aristobulo

fratricidij

poenitudine

morbus in-

grauescit.

An. mun.
3862. An-
Christum
nat. 102.

Seruus in co-
loco vbi An-
tigonus erat
occisus, in-
terfectoris
cruorem ef-
fundit.

Maximum
Dei lumen
nefaria facta
non latent.

Ant. lib. 13.
cap. 19.

Aristobulus
misere mo-
ritur.

Alexandru,
Aristobuli
fratrem Re-
gina Regem
constituit,
qui e vesti-
ligio crude-
liter agit.

Alexander
victoriam ab
Theodoro
amittit.

Iudæorum
contra Ale-
xandrum in
festo die se-
ditio.

Alexander
Arabie & A-
mathunti
castello bel-
lum infert,
illudq; ca-
ptum fundi-
tus eruit.

Demetrius
Iudæis in au-
xilium venit.

numinis erravit: & vbi Antigonus erat occisus, super extantes adhuc
cadis maculas cruorem interfectoris effudit. Ululatu autem eorum qui
id conspexerant continuo sublato, tanquam puer de industria sangui-
nem illic libasset, clamor ad aures Regis peruenit: causamq; require-
bat: & cum ad eam prodere nullus auderet, ad rescindendum magis arde-
bat. ad extremum vero minitanti, vimq; adhibenti, verum quod erat
indicauerunt: atq; ille cum lachrymis opplesset oculos, quantumque
poterat ingemisset, hæc dixit: Sperandum certè non erat, vt maximè
Dei lumen facta mea nefaria laterent. nam citò me vltix cognata ex-
dis iustitia persequitur. Quàm diu o corpus improbum fratri matrique
damnata animam detinebis: quàm diu paulatim illis libabo sangui-
nem meum? simul totum accipiant: neq; iam meorum viscerum inte-
rias fortuna derideat. His dictis illic moritur, cum non plus anno re-
gnasset. Vxor verò fratrem eius vinculis dissolutis Regem constituit
Alexandrum, qui ætate maior erat, & modestia præstare videbatur. Sed
ille potestatem adeptus, fratrem quidem alterum regnum appetentem
occidit: alterum autem priuata vita contentum ablatis rebus secum
habebat. Prælium etiam cum Ptolemæo cognomento Lathyro commit-
tit: qui oppidum Ascehim ceperat, & multos quidem peremit hostiū,
sed victoria in Ptolemæi partes propensior fuit. Postea verò quàm ipse
pulsus à matre Cleopatra discessit in Ægyptum, & Gadaram obsidione
capit Alexander, & castellum Amathuntis, omnium maximum quæ
trans Iordanem sita erant, vbi preciosissima quæq; bonorum Theodori
filij Zenonis habebantur. At Theodorus repente superueniens, & pro-
prias res recipit, & sarcinas Regis aufert, Iudæorumq; ferè decem mil-
lia interficit. Verùm Alexander receptis post cladem viribus, aggressus
maritimas regiones Raphiam capit & Gazam, itemq; Anthedonem,
quæ postea à Rege Herode Agrippas nominata est. His autem seruitio
domitis, concitatur in eum festo die populus Iudæorum. Nam plerun-
que epulæ seditiones accendunt. nec videbatur insidias posse compri-
mere, nisi conductitios haberet auxilio Pisidas & Cilicas: nam Syroa
mercenarios respuebat, propter ingentem cum Iudæorum gente dis-
cordiam. Cæsis autem supra octo millibus ex turba rebellium, Arabia
bellum intulit. Ibiq; Galaaditis ac Moabitibus subactis, tributoq; his im-
posito, ad Amathunta regressus est. Cumq; Theodorum metus eius se-
cundis successibus perculisset, castellum sine præsidio repertum fundi-
tus eruit. mox autem congressus cum Oboda Rege Arabum, qui locum
fraudi opportunum in Galaadensi regione occupauerat, captus insidijs
totum amittit exercitum in vallem altissimam compulsum, atq; obtri-
tum multitudine camelorum. Ipse verò elapsus in Hierosolimam, olim
sibi gentem infensam ad nouarum rerum motus magnitudine cladis
accendit. Fit autem etiam tunc superior, crebrisq; prælijs non minus
quingenta millibus Iudæorum per sex annos interfecit: nequaquã
tamen victorijs lætabatur, quoniam regni sui vires consumeret. Vnde
armis omissis, sermone placido cum subiectis redire in gratiam cona-
batur. Illi autem inconstantiam eius morumq; varietatem in tantum
oderant, vt percontanti, quoniam pacto eos sedare posset, dicerent, si
moreretur. nam vix etiam mortuo daturus veniam, qui tam multa sce-
lerate fecisset. simul etiam Demetrii auxilium, cui cognomen Acæro,
accerfuerunt. qui cum his maiorum præmiorum spe facile paruisset,
venissetq;

venissetq; cum exercitu misceretur auxilijs eius Iudæi circa Sichimam. Vtrosq; tamen Alexander mille quidem equitibus, sex autem peditum mercenariorum millibus excepit, cum haberet ex Iudæis quoq; propè ad decem millia benè sibi cupientium, aduersæ autè partis essent equitum tria millia, peditumq; millia quadraginta. Et prius quam veniretur ad manus, intercedentibus nuncijs & præconibus, Reges transfugia tentabant: Demetrius quidem Alexandri mercenarios, Alexander autè Iudæos qui Demetrium sequerentur, obtemperaturos sibi sperantes. Sed cum neq; Iudæi sacramenta, neq; fidem Græci contemnerent, armis iam cominus decernebant. Superatq; prælio Demetrius, quamvis Alexandri mercenarij multa & animosè & fortiter gessissent. Euentus autem pugnae præter spem cedit vtriq;: nam neq; hi qui Demetriū acieuerant, in partibus victoris permanserunt: & immutatae fortunæ misericordia, sex Iudæorum millia se ad Alexandrum, qui in montes effugerat, contulerunt. Huius inclinationis momentum Demetrius ferre non potuit: sed Alexandrum iam quidem collectis viribus prælio sufficere ratus, omnem verò gentem ad eum transire existimans, mox inde digressus est: non tamen reliqua multitudo ob abscissum auxiliorum firmittates deposuit: bello autem assiduo tam diu cum Alexandro decertabat, donec plerisq; interfectis ceteros in Bemefelim ciuitatem compulit, eaq; subacta in Hierosolymam captiuos abduxit. Verùm immoderata fecit iracundia, vt crudelitas eius ad impietatem vsq; procederet. Ostingentis enim captiuorum in media ciuitate crucifixis, mulieres earumq; filios in conspectu matrum necauit. atque hæc potans, & cum suis concubinis recubans, prospectabat. Tantus autem populum terror inuasit, vt etiam diuersæ partis studiosi proxima nocte octo millia hominum extra totam Iudæam profugerent: quorum exilij mors Alexandri finis fuit. Cum eiusmodi factis tandem ægrèq; regni otium quassisset, ab armis requieuit.

C A P. IIII.

De bello Alexandri cum Antiocho & Areta, deq; Alexandra & Hyrcano.

Rursus autem fit ei turbarum initium Antiochus, qui etiam Dionysius dictus est, Demetrii quidè frater, sed eorum nouissimus qui Seleucum generis autorem habebant. hunc enim timens qui Arabas parato bello pulsarat, totum quidem super Antipatrida montibus proximū, & inter loppes littora spacium, fossa altissima diremit. ante fossam verò murum ædificauit excelsum, turresq; ligneas, vt faciles aditus obstrueret, fabricauit: nec tamē Antiochum arcere valuit. Exustis enim turribus fossisq; repletis, cum suis copijs transgressus est. Vindictaque posthabita, qua deberet eum à quo prohibitus est vlcisci, protinus contendit in Arabas. Horum autem Rex in loca suæ nationi commodiora cecedens, mox ad pugnam cum equitatu reuersus (habebat autem numerum decem millium) imparatos ex improviso Antiochi milites inuadit. Valido autem prælio commisso, quamdiu quidè supererat Antiochus, durabat eius exercitus, quamvis eum passim Arabes trucidarent. Vbi verò procubuit (succurrendo enim victis semper in periculis aderat)

*An. mun-
di 3862.
Ante Chri.
nat. 102.
Ant. lib. 13.
cap. 20.*

*Demetrii &
Alexandri
pugna, qua
Demetrius
superat.
Iudæi à De-
metrio victo
re deficiunt.*

*Iracundia &
crudelitas A-
lexandri im-
moderata,
qui ostingē-
tos captiuo-
rum crucifi-
git.
Alexander
ab armis re-
quiescit.*

*Antiochum
Demetrii fra-
trem Alexan-
der timet.
Rex Arabum
Antiochi mi-
lites ex im-
proviso in-
uadit.
Alexandri
copias Ara-
bum Rex in
fugā vertit,
maximamq;
partem tru-
cidat.*

An. mun.
di 2862.

Ante Chri.
nat. 102.

Damasceni
& Arctas. 6-
113 Alexan-
drum.

Alexander
quartano fe-
briam recur-
su fatigatur.

Ant. lib. 13.
cap. 22.

Alexandra,
Alexandri
coniunx pie-
tatis opinio-
ne principa-
tū obtinet.

Hircanus A-
lexandri fi-
lius natus ma-
ximus, Pon-
tifex decla-
ratur, post ad
regiam dig-
nitatem eve-
hitur.

Pharisæi Ale-
xandri Re-
gis continua-
ti paulatim
procurato-
res habentur,
cunctisque re-
gis commo-
dis prestat.
Alexandra
Pharisæis vi-
tio perit.

Pharisæorū
invidia & ac-
cusatione te-
metam mul-
ti boni tru-
ciuntur.

Aristobuli a-
pud matrem
deprecatio.

omnes terga dederunt: maximaq; pars eorum cum in acie, tum in fuga
absumitur. Reliquos autem in vicum Cana delapsos, alimentorum pe-
nuria perire contigit, præter admodum paucos. Hinc Damasceni Pro-
lemæo Minnæi filio infensi Arctam sibi lociant: Syriæq; cæles Regem
constituunt, qui bello illato Iudææ, postquam pugna vicit Alexandrum,
pactione discessit. Alexander autem Pella capta Gerasam petiit rur-
sus opum Theodori avidus: tripliciq; ambitu circumdatis defensoribus,
locum expugnavit. Neeron & Gaulanen & Seleuciam, & eam quæ An-
tiochi Pharanx dicitur, sub iugum mittit. Ad hæc autem capto Gamala
castello validissimo, eiusque præfecto Demetrio multis criminibus in-
voluto, in Iudæam regreditur, expleto in militia triennio: latusque à
gentilibus ob res prospere gestas excipitur. Belli autem requiem secu-
tum est morbi principium. Et quoniam quartano febrium recursum fa-
tigabatur, depulsum in valetudinem credens, si rursus animum nego-
ciis occupasset, intempestivæ militiæ sese dedit: & ultra vires corpus la-
boribus vexans, inter ipsos tumultus trigesimo & septimo regni anno
moriitur: idque Alexandra coniugi suæ reliquit: Iudæos eius vel maxi-
me dicto obediens fore non dubitans: quod longè ab eius crudelita-
te discrepans, & iniquitati resistens, benevolentiam sibi populi com-
parasset. Neque spes eum fefellit. Namque opinione pietatis obtinuit
muliercula principatum. Quippe quæ morem gentis patrium probè
norat, & qui sacras leges temerassent ab initio detestabatur. Cum au-
tem duos filios Alexandro genitos haberet, natu quidem maximum
Hircanum, & propter ætatem declarat Pontificem, & quod propterea
seignior esset quam ut potestate regia molestus cuiquam videretur, Re-
gem constituit: minorem autem Aristobulum, priusquam vivere maluit,
quod feruentioris esset ingenij. Iungit autem se eiusdem mulieris do-
minationi quædam Iudæorum factio, Pharisæi: qui præter alios pietatem
colere putarentur, & peritius leges interpretari: ob eamque cau-
sam magis eos suspiciebat Alexandra, diuinæ religioni superstitione de-
serviens. Illi autem paulatim scæminæ simplici insinuati, quosvis pro-
sua libidine summovendo, deponendo, itemque vinciendo, ac solven-
do, iam procinctores habebantur: prorsus ut ipsi quidem regis com-
modisq; vererentur, expensas vero ac difficultates Alexandra perferret.
Sed eadem mire callebat res administrare maiores itaque augendis co-
pijs semper intenta, duplicem conflavit exercitum: neque pauca mer-
cenaria paravit auxilia, quibus non modò statum suæ gentis roboravit
sed etiam metuendam se reddidit externæ potentix. Imperabat autem
atq;, verum Pharisæis ipsa ultro patebat. Denique Diogenem quen-
dam insignem virum, qui Alexandro fuerat amicissimus, interficiunt,
eius factum consilio criminati, ut ostingenti (quos supra memoravi)
Regis iussu tollerentur in crucem. nihilominus autem Alexandra sua-
debant, ut & alios, quibus autoribus Alexander in eos fuisset concu-
sus occideret. Cumque his nimia superstitione nihil abnuendum
putaret, quos sibi libuisset ea specie trucidabant, donec optimus quis-
que periclitantium ad Aristobulum confugeret, atque ille matri per-
suasit, ut his propter dignitatem parceret, civitate autem pelleret quos
nocentes existimaret. Igitur illi quidem data sibi copia per regionem
dispersi sunt. Alexandra verò in Damascum missò exercitu, quoniam
Prolemæus sine intermissione civitatem premebat, illam quidem nullo
se me-

re memorabili gesta cepit. Regem autem Armeniorem Tigranem, qui admo-
ro Ptolemaidi milite, Cleopatram circumfede-
bat pactio-
nibus donis-
que sollicitat. Sed illum domesticarum turbarum metus, ingre-
ssus in Armeniam Lucullo, iam dudum inde retraxerat. Inter hæc Alexan-
dra morbo laborante, minor eius filius Aristobulus, cum famulis suis
quos multos habebat, omnesque pro ætatis favore fidissimos, vniuersa
castella obtinuit: & pecunia quam ibi reperit conductis auxilijs Regem
se declaravit. Ob hæc miserata querelas Hyrcani mater, coniugem Ari-
stobuli cum filijs includit apud castellum quod à septentrione fano ad-
iacens, Baris antea vocabatur ut diximus, postea verò Antonia cogno-
minata est, imperante Antonio: quemadmodum de Augusti & Agrip-
pæ nomine Sebaste & Agrippias alia ciuitates appellatae sunt. Ante ta-
men Alexandra moritur, quem in Aristobulū fratris eius Hyrcani con-
tumelias vindicaret: quem deijci regno curauerat, quod ipsa nouē an-
nos administravit. Et hæres quidem omnium sit Hyrcanus, cui regnum
etiam viua commiserat. Verum Aristobulus viribus atque autoritate
præstabat. Habito autem inter eos circa Hierichunta de rerum summa
conflictu, plerique Hyrcano relicto transeunt ad Aristobulum. Hyrcanus
autem cum reliquis fuga peruenit in castellum Antoniam: ibique
salutis obsides nactus (erat enim ibi in custodia, ut præmisimus, cōiunx
Aristobuli cum filijs) prius quam grauius aliquid accideret, ea lege in
concordiam rediit, ut regnum quidem Aristobulus haberet, ipse verò
cederet, quasi frater Regis alijs honoribus contentus. Hoc modo in fa-
uore reconciliati, cum in conspectu circumstantis populi benignissime
alter alterum complexus esset, domus permutant: & Aristobulus qui-
dem discedit in Regiam, Hyrcanus autem in Aristobuli domum.

CAP. V

*De bello Hyrcani cum Arabibus & expugnatione
Hierosolymæ.*

Metus verò & alios eius inimicos præter spem dominantis occupat,
& maxime Antipatrum iam dudum Aristobulo inuisum. Erat autem
genere Idumæus, & nobilitate ac opibus gentis suæ princeps. Is igitur
& Hyrcanum ut ad Arctam Regem Arabiæ confugeret eiusque auxilio
Regnum repeteret, hortabatur, & ipsi Arctæ ut Hyrcanum suscipere
atque in regnum deduceret suadebat, multum obtrectans Aristobuli mo-
ribus, multisque Hyrcanū laudibus prædicans. simulque admonerat quod
eum deceret regno clarissimo præsentem, iniquitate oppressis ma-
num porrigere: Hyrcanum autem iniuriam pati, qui principatu iure suc-
cessionis sibi debito excidisset. Sic instructis & præparatis ambobus,
nocte cum Hyrcano ex ciuitate profugit: citatoque cursu in oppidū quod
Petra dicitur saluus euasit: ea est Arabiæ regia. Ibi postquam Hyrcanum
in manum Regis Arctæ tradidit, multis dictis multisque muneribus ut
auxilium præberet, quo in regnum deduceretur, affectit. Erant autem
peditum equitumque millia quinquaginta, quibus nequaquam restitit
Aristobulus: sed primo impetu superatus, in Hierosolyma fugere co-
gitur: atque omnino captus esset, nisi dux Romanorum Scaurus ad-
uersis

An. mundi
3873.

Ante Chri-
st. 95.

Aristobulus
seipsum Re-
gē declarat.
Alexandra
coniugē Ari-
stobuli cū fi-
lijs carceri
includit.

Alexandra
moritur, &
Hyrcanū re-
gni successio-
nem consti-
tuit.

Ant. libr. 14.
cap. 1.

Fratres ob
regnum de-
certantes, cer-
tis conditio-
nibus in con-
cordiam re-
deunt.

Ant. libr. 14.
cap. 2. 3. 4.

Hyrcanum
Antipater ut
ad Arctā Re-
gem Arabiæ
confugeret,
eiusque auxi-
lio regnum
repetere,
hortatur.

Antipater
nocte cum
Hyrcano ex
ciuitate pro-
fugit, & ad
Arctam Ara-
biæ Regem
peruenit.

Arcta Hyrcanus
30000. mi-
litum tradit,

An. mundi
3899.

Ante Chri.
nas. 65.

Scaurus Ro-
manorum
Dux.

Scaurus tre-
centis talen-
tis ab Aristo-
bulo accep-
tis, Hyrcanū
& Arabes re-
gione exee-
dere iubet.

Hyrcanus &
Antipater
Pompeij au-
xilium im-
plorant.

Ant lib. 14.
cap 6.7.

Pompeius
Romano si-
mul exerci-
tu & Syrorū
instructus
Aristobulū
petit.

Aristobulū
Pompeius
descendere
prouocat.

Aristobulus
ad Pompeiū
descendit.

Aristobulus
bello cōgre-
di cum Pom-
peio cogitat.
* Hed. Idu-
maz.

uersis horum temporibus imminens soluisset obsidionem. namque la-
ex Armenia quidem in Syriam missus erat à Pompeio Magno qui cum
Tigrane bellū gerebat. Sed ubi Damascū venit, recens à Metello & Lol-
lio captā repetit: his inde submotis, cognitoq; in Iudæa quid ageretur,
illud velut ad quæstum eueurit. Denique mox ut fines ingressus est, Iu-
dæorum legati ad eum veniunt à fratribus, vtrisque ut sibi potius ad-
iumento essent orantibus. Sed trecentis talentis, quæ Aristobulus ei
miserat, iustitia posthabita est. Tot enim acceptis Scaurus ad Hyrcanum
& Arabes legatos mittit, Romanorum eis & Pompeij nomen in-
tentans, nisi ab obsidione desisterent. Itaque & Areta ex Iudæa in Phi-
ladelphiam recedit metu percussus, & Scaurus Damascum redit. Ari-
stobulus autem quod captus non esset, satis sibi esse non credidit: sed
omnibus quas haberet copiis collectis, persequeretur hostes: & circa
locum quem Papyrona vocant prælio commisso, supra sex eorum mil-
lia cecidit: in quibus erat & Cephalon frater Antipatri. Hyrcanus verò
& Antipater Arabum priuati auxilio, spem in aduersarios transtule-
runt, & cum Pompeius Syriam ingressus Damascum petuisset, ad ip-
sum confugiunt. multisque muneribus ei datis, eadem illa quibus a-
pud Aretam vsi fuerant allegantes, magnopere precabantur ut Aristobuli
violentia damnata, regno Hyrcanum restitueret, cui tam ætate
quàm moribus deberetur. sed nec Aristobulus sibi defuit, corruptione
Scauri fretus. Venerat autem quantum potuit ornatus cultu regio:
deinde offensus obsequijs, neque ferendum existimans abiecitius quàm
Regem degeret vtilitati seruire, à Diospoli regrediebatur. Ob hoc ira-
tus Pompeius, etiam Hyrcano eiusque socijs hoc precantibus, Aristobu-
lum petit, & Romano simul exercitu & Syrorum instructus auxilijs.
Cum verò Pellam & Scythopolim prætergressus Coreas venisset, vn-
de Iudæorum fines incipiunt per mediterranea loca subeuntibus: co-
gnito Aristobulum in Alexandrium confugisse (castellum est magni-
ficè structum, in monte præcelso situm) mittit per quos eum iuberet
inde descendere. Ille autem decreuerat, quia pro imperio vocaretur,
periclitari potius quàm parere. sed populum videbat horrescere, & a-
mici monebant ut Romanam vim cogitaret, quam sustinere non pos-
set. Itaque horum consilijs obediens, descendit ad Pompeium: quod-
que iuste regnaret multis pro se dictis, in castellum rediit. & cum ite-
tum descendisset prouocatus à fratre, ac de suo iure cum eo discepta-
set, denuò regreditur non prohibente Pompeio. Erat autem inter spem
timoremque medius, & veniebat quidem velut exoraturus Pompe-
iū, ut sibi cuncta permitteret, ad montem verò reuertebatur, ne quid
regiz dignitati deregare videretur. quia tamen castellis eum Pom-
peio cedere placebat, hisque præpositos monere literis ut decederent,
quibus præceperat ut non nisi manu sua scriptis epistolis obtempe-
rarent: nulla quidem facit: sed in Hierosolymam cum indignatione dis-
cessit: belloque iam congredi cum Pompeio cogitabat. Ille autem,
nec enim tempus apparatui dandum putauit, statim eum insequitur,
multum quippe alacritati eius addiderat, circa Hierichuntē Mi-
thridatis mors nunciata. Vbi pinguißima * Iudææ regio & palmarum
plurimum ac balsamum nunt: cuius inciso lapidibus acutis robo-
re stillantem lacrymam ex vulneribus colligunt. Cumque illic perno-
ctasset, manē in Hierosolymam properabat. Itaque hoc eius impetu
perterriti

perterritus Aristobulus, supplex occurrit, pecuniamque pollicitus, quod-
 que semetipsum ei cum ciuitate permetteret, Pompeium mitigat sa-
 uientem. Nec tamen quicquam eorum quæ promissit, effectum est. Ga-
 binium qui ad suscipiendam pecuniam missus fuerat, ne in oppidum
 quidem Aristobuli socij receperunt. His commotus Pompeius, Aristo-
 bulum in custodiam collocat: ad ciuitatem verò profectus, explorabat
 qua ex parte facilius esset accessus. nam & murorum eius firmitatem
 oppugnari posse facile non videbat: vallemque pro mœnibus horribi-
 lem, fanumque, illic cernebat proximum, adeo tutissima munitione cir-
 cumdatum, ut etiam si ciuitas caperetur, secundum esset hostibus in eo
 refugium. Hoc autem diu quid faceret hæsitante, seditio intra ciuitatem
 orta est: Aristobuli quidem sociis bellum geri potius Regemque libe-
 rari dignum esse consentibus: qui verò cum Hyrcano sentirent, Pompe-
 io portas aperiri. Metus autem hos plures faciebat, Romanorum con-
 stantiam reputantes. Denique victa pars Aristobuli concessit in tem-
 plum: & ponte qui ab eo ciuitati iungebatur abscisso, ut ad vltimum vs-
 que resisteret, instruebatur. Cum autem alij Romanos recepissent in ci-
 uitatem, hisque domum Regiam tradidissent ad hæc obtinenda Pom-
 peius vnum e ducibus suis, Pisonem cum militibus intromittit. isque
 prædiis in ciuitate dispositis, quia nemini eorum, qui in templum
 confugerant pacem persuadere poterat, omnia quæ circum erant op-
 pugnationi parabat: Hyrcano eiusque amicis ad consilia conferenda,
 & ad efficienda quæ iuberet alacriter animatis. Ipse verò ad partes se-
 ptentrionales fossamque, vallemque replebat omni genere materia per
 milites comportato, cum per se opus esset difficilissimum propter im-
 mensam altitudinem, & præterea Iudæi modis omnibus desuper ob-
 sisteret. mansissetque, labor imperfectus, nisi Pompeius obseruatis diebus
 septimis, quibus Iudæos religio ab omni opere manus abstinere cōpel-
 lit, per eos aggerem cumulare præcepisset, inhibitis à prælio mili-
 tibus. Pro solo enim corpore Iudæis etiam per Sabbata pugnare licet.
 Igitur iam valle repleta, & impositis aggeri turribus, admotisque machi-
 nis Tyro allatis, mœnia tentabat. Desuper obstantes lapidibus repel-
 lebantur, cum diu turres obidentium magnitudine simul & pulchritu-
 dine præstantes, vim repugnantium sustinerent. Veruntamen Roma-
 nis tunc plurimum defatigatis, Pompeius Iudæorum tolerantiam &
 in aliis admiratus est: & præcipuè, quod nihil ceremoniarum inter me-
 dia tela versantes intermiserunt. sed velut in alta pace ciuitas ageret,
 quotidie sacrificia & victimas, omnemque Dei cultum diligentissime
 celebrarunt, nec vel in ipso excidio cum ad aram in dies singulos tru-
 cidarentur, legitimis religionis suæ muneribus abstinerunt. Mense
 igitur obsidionis tertio vix vna turte deiecta, in fanum irruptum est.
 Primus autem murum transcendere ausus est Syllæ filius Faustus Cor-
 nelius, & post eum centuriones duo Furius & Fabius cum suis cohorti-
 bus. & circumsepto vndique fano, alios aliò confugientes, vel etiam
 paulisper repugnantes interficiunt. Vbi plurimi Sacerdotum, quan-
 quam hostes strictis gladiis irruentes videbant, intrepidi tamen in per-
 agendis rebus diuinis perseuerabant: & in ipso libandi templumque
 adolendi ministerio mactabantur, saluti quoque præferentes religio-
 nis obsequium. Multos autem sui gentiles aduersæ partis studiosi tru-
 cidabant, plurimi sese in rupes præcipitabant. nonnulli furibundi can-
 ctis quæ

An. mādī
3903. An-
te Chr. nat.
61.

Pompeius
 Hierosoly-
 ma obsidio-
 ne cingit.
 Aristobulus
 Pōpeio sup-
 plex occur-
 rit.

Ant. lib. 14.
cap. 7. 8.

Pompei* vr-
 bem qua ex
 parte faci-
 lior esse ac-
 cessus explo-
 rat.

Seditio in
 vrbe inter
 Aristobuli &
 Hyrcani so-
 cios.

Pompei* in
 vrbe venit,
 eique Regia
 domus tradi-
 tur: Aristo-
 bulus cum
 suis in tem-
 plum conce-
 dit.

Pompeius
 fossamque val-
 lemque re-
 plet, ac diē
 septimū ob-
 seruat.

Pōpeius ag-
 geri turres
 imponit.

Iudæi inter
 media tela
 versantes ni-
 hil ceremo-
 niarū inter-
 mittunt.

An. mundi
3903. An-
te Chr. nat.

61.

Duodecim
Iudæorum mil-
lia in templo
occumbunt.
Pompeius una
cum suis comi-
tibus sanctum
sanctorum in-
greditur.
Pompeij con-
tinentia.
Hyrcan. Pon-
tifex decla-
ratur.
Pompeius il-
los qui ma-
ximè belli
causa fuis-
sent, securi
percussit.
Pompeius
multas præ-
claras ciuita-
tes ab impe-
rio Iudæorum
liberat.
Aristob. cum
familia Ro-
mā vectus.

Ant. lib. 14.
cap. 9.
Arabs Scau-
ro reconci-
liatur.

Ant. lib. 14.
cap. 10.
Alexander
Aristobuli
filius, contra
Hyrcanum
magnum ma-
num congre-
gat.

Atis quæ circa murum erant in desperatione succensæ, pariter cōflagra-
bant. Itaque Iudæorum quidem millia duodecim occubuerunt. Roma-
norum verò per pauci: sed plures sauciati sunt. Nihil autem grauius in
illa clade Iudæorum genti visum est, quàm sanctum illud arcanum, ne-
que cuiquam prius visum alienis esse detectum. Denique Pompeius
cum suis comitibus in templum ingressus, ubi neminem præter pon-
tificem adesse fas erat, quæ intus erant candelabra cum lychnis & men-
sis in quibus libare atque adolere moris est, & vascula ex auro cuncta spe-
stat: congestamque pigmentorum molem, sacræque pecuniæ ad duo
millia talentorum. Nec tamen vel hæc vel aliud quicquam de sacro-
sanctis opibus siue instrumentis arripit: sed postero die post excidium
purgare templum ædituos insit, & solennia sacra celebrare. Ipse autem
Hyrcanum pontificem declarauit: quod se & in aliis rebus alacrem ob-
sidionis tempore præbuisset, promptamque ad bellum agrestium ob-
tundinem ab Aristobulo reuocasset: per quæ sicut imperatorem bo-
num decuit, beneuolentia potius quàm timore plebem sibi conciliauit.
Inter captiuos etiam comprehensus Aristobuli socer idemque patruus
tenebatur. & illos quidem qui maximè belli causa fuissent, securi per-
cussit. Faustum vero, & qui unā fortiter operam nauauerant præclaris
præmiis donat & Hierosolymis tributum indicit. ablatis autem genti
etiam quas in Cælesyria ceperant ciuitates, Romano qui tunc erat
præfidi parere iussit: propriisque tantum finibus circuncisit. Instaura-
uit autem in gratiam cuiusdam ex libertis suis Demetrii Gadarensis, e-
tiam Gadaram, quam Iudæi subuerterant. Mediterraneas præterea ci-
uitates ab eorum imperio liberauit, quas præuenti non exciderant,
Hippon & Scythopolim & Pellam & Samariam & Marisam: itemque
Azotum & Iamham & Arethufam: necnon & maritimas, Gazam &
Ioppen & Doram, & quæ pridem Stratonis pyrgus vocabatur, post au-
tem ab Herode Rege clarissimis ædificiis transformata, Cæsarea nomi-
nata est: easque omnes indigenis ciuibz redditas prouinciæ Syriæ con-
iunxit. Huius autem & Iudææ, cunctorumque administratione ad Æ-
gypti usque fines & flumen Euphratem cum duabus legionibus Scau-
ro permissa, Romam ipse per Ciliciam properauit, captiuum ducens A-
ristobulum cum familia. Erant autem filiarum duæ totidemque filij: quo-
rum vnus Alexander ex itinere fugit: minor autem Antigonus cum
sororibus Romam vectus est.

C A P. VI.

De bello Alexandri cum Hyrcano & Aristobulo.

Interea Scaurus in Arabiam ingressus, ad Petram quidem regionum
asperitate prohibebatur accedere: quæ autem circum erant, omnia
vastabat, multis & in hoc malis afflictus. nam exercitum fames preme-
bat: cui tamen Hyrcanus per Antipatrum victui necessaria suppedita-
bat. quem velut Arææ familiarem etiam Scaurus ad eum legauit, ut
bellum pacatione deponeret. Itaque persuasum est Arabi, ut CCC. 12.
lenta daret: atque ita Scaurus ex Arabia transduxit exercitum. Alexan-
der autem Aristobuli filius, qui Pompeium fugerat, magna manu me-
dio tempore congregata, Hyrcano grauis imminabat, Iudæamque de-
populaba-

populabatur. quem quidem maturè debellare posse credebatur: quoniam disturbatum quoque à Pompeio murum Hierosolymis renouatum esse cōsidebat nisi Gabinus in Syriam missus qui Scauro successerat, quum in aliis fortem se præbuisset, tum etiam in Alexandrum mouisset exercitum. Huius autem ille imperum veritus, & ampliorem militum manum congregabat: donec facta sunt decem millia peditū, & mille quingenti equites: locaque opportuna muris, hoc est Alexandrium & Hyrcanium, & Macharunta non longè ab Arabia montibus, munebat. Igitur Gabinus cum parte copiarum præmissus M. Antonio, ipse cum toto exercitu sequebatur. Lecti autem Antipatri comites, aliaque Iudæorum multitudo, quorum Malichus & Pitholaus principes erant: iunctis cum M. Antonio viribus suis, Alexandro obuiam processerunt. neque ita multo post aderat cum suis copiis Gabinus. Alexander autem quod tum in vnum confertam hostium multitudinem sustinere non poterat, abcessit. Cumque Hierosolymis appropinquasset coactus prælio decertauit: amissisque sex millibus, quorum tria viua capta sunt, tria verò prostrata, cum reliquis effugit. Gabinus autem ubi Alexandrium castellum venit, quia multos deseruisse castra cognouit. promissa delictorum venia conabatur eos ante prælium sibi coniungere. Cum autem illi nihil mediocre cogitarent, plerisque interfectis, reliquos in castellum concludit. In hoc prælio dux M. Antonius multa præclare gessit: & quamuis semper & ubique vir fortis apparuisset, tamen tunc etiam suum vicit exemplum. Gabinus autem relictis qui castellum expugnarent, ipse ciuitates adire, & intactas quidem confirmare, subuersas autem erigere curabat. Denique iussu eius & Scythopolis habitari coepit, & Samaria, & Anthedon, & Apollonia, & Iamnia, & Raphia & Marisa, & Dora, & Gadara, & Azotus, aliaque multæ Iædis ciuibus atque incolis ad eas concurrentibus. His autem rectè dispositis regressus Alexandrium, vehementius urgebat obsidium. Qua re territus Alexander, omnibus desperatis legatos ad eum misit, & ignosci deiiçis orans, & quæ sibi parerent castella Macharunta & Hyrcanium tradere non dubitans: quin etiam Alexandrium eiusdem potestati permisit. Quæ quidem Gabinus omnia consilio matris Alexandri funditus eruit, ne rursus belli alterius receptaculum fierent. Aderat autem, quod suis Gabinium palparet obsequiis, viro suo cæterisque captiuis metuens, qui Romam fuerant abducti. Post hæc ergo Gabinus Hyrcano Hierosolymam deducto, ei que fanicura mandata, cæteris reipub partibus optimates præfecit. Omnemque Iudæorum gentem in conuentus quinq; diuisit: vno Hierosolymis, altero Doris, itemque tercio, ut apud Amathunta respondeat, destinatis: quarto Hierico, & quinto Sephoris Galilææ ciuitas attributa est. Singulari autem vnius dominatione Iudæi liberari, libenter ab optimatibus regebantur. Verum tamen non multo post euenit, ut turbatum his fieret initium elapsus Romo Aristobulus: qui magna iterum Iudæorum manu conflata partim cupida mutationis, partim quibus olim dilectus erat, primum occupat Alexandrium: idque recingere muro tentabat. Deinde cognito quod Gabinus Sisennam & Antonium & Seruiliū duces contra se cum exercitu misit, in Macharunta concedit: vulgiq; imbellis onere deposito, solos armatos propè ad octo millia militum secum duxit: inter quos & Pitholaus erat secundarū partium rector cum mille viris ex Hierosolymis

An. mundi
3804. Ante
Chr. nat.
60.

Alexander
10000. peditū
& 1500. equitū con-
gregat.

Antipater
cū copiis Alexander
obuiam procedit.

Alexander cū
hostio. prælio
decertat,
& sex millia
m. luctantur.

M. Antonius
Dux.

Quas vrbes
Iudæi receperunt inha-
bitandas.

Ant. lib. 14.
cap. 11.

Gabinium
mater Alexander
beneficiis leni
re studet.

Iudæorum
Reipub mutatio.

Ant. lib. 14.
cap. 12.

Aristobulus
elapsus Roma
iterum
turbas con-
citat.

An. mundi
3903. An.
re Chr. nat.

60.

Aristob. cū
Romanis di
micat.
Romani vin
cunt, & Ari
stobulū cum
filio Romā
perducunt.

Alexander
Aristobuli
filius ad de
fectionē Iu
dxos iterum
reducit.
Iudxi ab Ro
manis victi.
Gabinus Na
bathæos pu
gna superat.
Ant. lib. 14.
cap. 13.
Marcus Craf
sus reliquū
templi aurū
aufert.

Cassius ad
tria millia
Iudxorū in
servitiū ab
ducit.
Antipatri
coniunx no
bilis ex Ara
bia foemina.

lymis profugus. Romani autem sequebantur, habitoque conflictu, al
quandiu cum suis Aristobulus fortiter dimicando periculerabatur, donec
vi Romanorum subacti, caesa sunt virorum VM. propè verò ad duo mil
lia, in quendam tumulum confugerunt. ceterique mille cum Aristobu
lo, perrupta Romanorum acie, in Machazrunta coacti sunt. Vbi Rex
cum in ruinis prima vespere tetendisset, sperabat quidem aliam se ma
num per inducias belli posse contrahere, castellumq; bene munire. Im
petum autem Romanorum supra quàm poterat, per biduum remoratus
postremò capitur: & cum Antigono filio qui Romæ secum fuerat vin
ctus, ad Gabinium atque inde Romam perductus est. Sed illum quidem
senatus carceri inclusit. filios autem eius in Iudæam transmisit, quia
Gabinus scripserat per epistolas, id pro traditione castellorum coniugi
Aristobuli spondidisse. Parato autem Gabinio bellum Parthis inferte,
Prolemyzus impedimento fuit. Qui reuersus ab Euphrate, petebat Æ
gyptum, Hyrcano & Antipatro amicis vius ad omnia quæ militiæ ne
cessitas exigebat. nam & pecuniis & armis eum & frumento Antipa
ter & auxiliis adiuit. Et Iudæis in ea parte vias quæ Pelusium duce
rent obseruantibus, transmittere Gabinium persuasit: alia verò Syria
dilectū Gabinij commota, & Iudæos iterum Alexander Aristobuli fi
lius ad defectionem reduxit: & maxima in multitudine confata, Roma
nos omnes qui per eam terram degerent obtruncare decreuerat. Quam
rem Gabinus metuens (iam enim ex Ægypto redierat) hoc tumultu
instante, nonnullis dissidentium præmisso Antipatro concordiam per
suasit. Cum Alexandro autem milia triginta remanserant, & ille ad
bellum promptus erat. Itaque ad pugnam egreditur. Occurrunt autem
Iudæi, & circa montem Itaburium congressi, decem millia sternuntur:
ceteram verò multitudinem fuga disperfit. Et Gabinus ad Hierosoly
mam reuersus (id enim Antipater voluit) rempublicam eius compo
suit: deinde hinc profectus, Nabathæos pugna superat, & Mithridatem
& Orbanem à Parthis perfugas elàm dimittit: eosque militibus aufugis
se dixit. Interea Crassus ei successor datus Syriam suscepit. Is in Parthi
ca militiæ sumptum, & omne aliud aurum templi quod Hierosolymis
erat, abstulit, & à quibus Pompeius temperauerat, duo millia talento
rum. Euphratem verò transgressus & ipse perit & exercitus eius: de qui
bus non est huius temporis commemorare. Post Crassum autem Par
thos in Syriam properantes irruere Cassius inhibuit, receptus in pro
uinciam. Eius autem fauore quæsit, in Iudæam festinabat: captisque
Taricheis, propè ad tria millia Iudæorum abducit in seruitium. Occi
dit autem etiam Pitholaum, seditiosos Aristobuli colligentem. Occi
necis suus erat Antipater. Huic autem nupta fuit ex Arabia nobilis
foemina nomine Cypris: vnde filios quatuor, Phasaclum, & Regem He
rodem, & Iosephum, & Pheroram, & Salomen filiam habebat. Cum
autem omnium, qui vbique potentes essent, amicitiam hospitii fami
liaritateque conquireret, præcipuè Regem Arabum per affinitatem si
bi sociavit: eiusque fidei commendans filios suos ad eum misit: quo
niam bellum cum Aristobulo gerendum susceperat. Cassius au
tem compulso ad otium per conditiones Alexandro, ad
Euphratem reuersus est, Parthos transitu pro
hibiturus, de quibus alio loco re
feremus.

CAP. VII.

*De Aristobuli morte & bello Antipatri contra Mithridatem.**Anno mundi**di 3917.**An. Christ.**nat. 47.**Ant. lib. 14.**cap. 14.**Aristobulū**captivū Cz-**sar vinculis**solvit.**Aristobul⁹**cum filio à**Pompeij stu-**diosis perē-**ptus.**Ant. lib. 14.**cap. 15.**Ptolemxi fi-**lius, minorē**Antigoni fi-**liarū coniu-**gio suo co-**pulat, ob**eamq; cau-**sam à patre**occiditur.**Ant. lib. 14.**cap. 16.**Mithridates**Pelusiū pfi-**ciscitur, eo-**que Antipa-**tri ope poti-**tur.**Mithridatis**de Ægyptijs**victoria.*

Cæsar autem post senatus & Pompeij fugam trans mare Ionium, rebus omnibus Romæque potitus, solutum vinculis Aristobulum cum duabus cohortibus velociter ad Syriam misit, & hanc faciliè & cuncta Iudææ proxima per illum subijci posse ratus. Verum & spei Cæsaris & Aristobuli alacritatem prævenit invidia. Nam veneno peremptus à Pompeij studiis, aliquandiu etiam sepultura in patrio solo carebat, corpusque mortui servabatur melle conditum, donec ab Antonio Iudæis missum est in monumentis Regalibus sepeliendum. Occiditur autem Alexander quoque filius eius, à Scipione securi percussus Antiochia, secundum Pompeij literas, accusatione eius pro tribunali prius habita super his quæ in Romanos admiserat. Ptolemæus autem Minæi filius, qui Chalcidem sub Libano tenebat, captis eius fratribus, filium suum Philippionem, qui eos arcesseret, mittit Ascalonem: atque ille abstractum ab Aristobuli coniuge Antigonom, eiusque sorores adducit ad patrem. Amore autem captus, minorem earum coniugio suo copulat, ob eamq; postea causam à patre occiditur. Accepit enim Ptolemæus in matrimonium Alexandram perempto filio: huiusq; affinitatis gratia fratres eius propensiore cura tuebatur. Antipater autem Pompeio mortuo in clientelam Cæsaris se contulit, & quia Mithridates Pergamenus ab accessu Pelusi prohibitus, cum exercitu quem ducebat in Ægyptum, apud Ascalonem morabatur, non solum Arabas, quamvis hospes esset, auxilium ferre perluasit: verum & ipse armata Iudæorum tria circiter millia secum movit. Excitavit autem præsidio Syriæ quoque potentes, & incolam Libani Ptolemæum, & Iamblichum, & Ptolemæum alterum, quorum gratia civitates illius regionis alacri animo bellum pariter incoarunt. Iamque fretus Mithridates auctis propter Antipatrum copijs, Pelusium proficiscitur. Et quia transire vetaretur, civitatem obsidebat: Antipater vero in hac oppugnatione clarius enituit. Effracto enim ex parte sua muro, primus in civitatem cum suis, insiluit. & Pelusium quidem captum est, ulterius autem eos progredi non sinebant Iudæi Ægyptij, terrarum incolæ, quæ appellantur Oniæ. Quibus tamen Antipater non modo ne obstarent, verum etiam ut victui necessaria præberent militi persuasit. Vnde factum est, ut nec Memphitis ad manus venirent, ultroque se traderent Mithridati, atq; ille Delta iam peragrato pugnam cum cæteris commisit Ægyptijs, in loco cui nomen est Iudæorum castra: eumque in acie omni dextro cornu liberavit Antipater, circumgressus fluminis ripam. Lævum enim cornu cōtra se positum superabat. Facto autem in eos impetu, qui Mithridatem persequerentur, multos occidit: tamque diu reliquos fugientes agebat, donec etiam castris eorum potitus est, octoginta tantum de suorum numero amissis. Ostingentos autem ferè Mithridates cum fugeret perdidit. Præter spem verò servatus ex prælio, vacuus invidia, testis rerum ab Antipatro gestarum fuit apud Cæsarem. Vnde ille tunc quidem Antipatrum spe & laudibus incitatum ad subeunda pro se pericula reddidit promptiorē. In quibus omnibus bellator audacissimus comprobatus est, multaque sese offert.

An. mundi
3917. Ante
Chri. nat.

47.

Antipatrum
Cesar Roma
na ciuitate
simul & im-
munitate
donat.

Antigonus
Aristobuli fi-
lius ad Cesa-
re, Pompeii
studiosus de
morte patris
accusaturus,
venit.

Antigonus
Hyrcanum &
Antipatrum
falso accu-
sat.

Antipater
veste proie-
cta multitu-
dinem vulne-
rum demon-
strat.

Hyrcanus
Pontifex. An-
tipater vero
Iudae pen-
sator decla-
ratur.

Ant. lib. 14.
cap. 16.

Antipater
patris mu-
ros reparat.

Antipater
subditos
suos, ut cum
Hyrcano
sentiret, & ad-
monet

Phasaclus &
Herodes An-
tipatri filij.

perpeffus vulnera, toto corpore gerebat figna virtutis. Post autem quā-
do rebus in Aegypto compositis, ad Syriam redijt, & Romana cum ciui-
tate simul & immunitate donauit: salijſque rebus honorando amiciffi-
meq; tractando, dignum æmulatione reddidit: eiudemq; gratia etiam
pontificatum confirmauit Hyrcano.

C A P. VIII.

*De accusatione Antipatri apud Cæsarem, de Pontificatu
Hyrcani & Herode bellum mo-
nente.*

Eodem verò tempore Antigonus quoq; Aristobuli filius cū venif-
ſet ad Cæsarem, maioris præter opinionem felicitatis causam præ-
buit Antipatro. Nam qui de patris morte queri deberet, propter inimi-
cias Pompeii veneno, quantum putabatur, perempti, & crudelitatis in-
fratrem accusare Scipionem, nullumq; inuidix dolum admiscere miſe-
rijs, vltra hæc Hyrcanum & Antipatrum criminabatur, veluti se patrio lo-
co cum fratribus iniquissime pellerent, multisq; gentem iniurijs affi-
cerent, dummodo satiarentur: quodque in Aegyptum auxilia ipsi Cæsa-
rem Pompeii deprecarentur. Ad hæc Antipater, veste proiecta, multi-
tudinem vulnerum demonstrabat. & quæ fide quidem Cæsarem coluiſ-
ſet, verbis nō esse opus dixit: nam corpus est se tacente clamare: Antigo-
ni autem mirari audaciam, qui cū hostis Romanorum sit filius, & fu-
gitiuus Romanorum, nouarūq; rerum studiū votumq; seditiosum patris ha-
beat, apud Romanorum principem alios accusare conetur, bonique patris ha-
adipisci tentet: quem hoc solum oportere contentum esse, quod vi-
ueret. Namque nunc cum non propter inopiam desiderare faculta-
tes: sed, ut in eos qui dedissent, Iudæorum seditiones accenderet. Quæ
vbi Cæsar audiuit, Hyrcanum quidem pontificatu digniorem esse pro-
nunciauit: Antipatro autem cuius vellet potestatis detulit optionem.
Qui permissio dignitatis modo ipsi qui daret, Iudææ procurator decla-
ratus est, & præter hoc impetrauit, ut subuerſa patriæ mœnia renouare
sibi liceret. Et hos quidem honores Cæsar incidendos in Capitolium
miſit, ut iustitiæ suæ virtutisque signum Antipatri memoriæ tradere-
tur. Antipater verò vbi de Syria Cæsarem proſecutus est, in Iudæam re-
uersus, ante omnia patriæ muros à Pompeio dirutos reparabat: omniaq;
lustrando, ne quid in illis regionibus turbatum esset, nunc interminan-
do, nunc etiam suadendo curabat, vnumquemque admonens, quod si
cum Hyrcano sentirent, in otio atque opulentia victuri essent, fortunif-
que suis & communi pace potituri: sin spe vana ducerentur eorum, qui
priuati quæſtus gratia res nouas optaret, se quidem non procuratorem,
sed dominum omnium, Hyrcanum verò tyrannum pro rege, itemque
Romanos & Cæsarem hostes pro amicis & rectoribus habituri: nec e-
nim palluros huius potestatem labefactari, quem ipsi Regem cōstituiſ-
ſent. Sed quamuis hæc diceret, tamen etiam per se quoniam Hyrcanum
segniorem videret, neq; tam efficacem quàm regni posceret sollicitudo,
statum provinciae componebat. Et Phasaclum quidem natu maximum
natorum suorum militibus præpositum, Hierosolymæ ciuiſq; territorio
præfecit.

præfecit: Herodem verò ætate posteriorem, nimisq; adolescentem, Galilææ destinat, similia curaturum: qui cum natura strenuus esset, cito materiam ubi animi magnitudinem exereret, inuenit: captumq; latronum principem Ezechiam, quem prædari maximo agmine continentia Syriæ deprehendit, ipsum aliosq; latrones multos interfecit. Ea que res adeo grata fuit Syris, ut per vicos atque oppida caneretur Herodes, veluti per eum pace reddita, & possessionibus restitutis. Ex huius denique operis gloria, Sexto etiam Cæsari propinquo magni Cæsaris, & Syriam tunc administranti est cognitus. Quin & Phasaelus fratris indolem contentione bona superare certabat, augendo erga se beneuolentiam Hierosolymis habitantium: atque illam quidem ciuitates possidens, nihil autem contumeliosè per insolentiam potestatis admittens. hinc & Antipater obsequijs regalibus ab ea gente colebatur, & honores ei tanquam rerum domino omnes habebant. Nec tamen ipse propterea minus timidus aut beneuolus Hyrcano fuit. Verum fieri non potest, ut liuorem quisquam in secundis rebus effugiat. Namque Hyrcanus, quamuis & antea tacite sua sponte mordebatur adolescentium gloria, maximeque rebus ab Herode bene gestis, & crebris nuncijs laudes eius per singula facta prædicantibus angeretur: à multis tamen inuidis, qui regias infestare solent, quibusque Antipatri eiusque filiorum probitas officiebat, instigabatur: dicentibus, quòd Antipatro & filijs eius rebus traditis, solo contentus & hac potestate vacuo Regis nomine sederet. Et quamdiu sic errabit, ut in se Reges producat? Nec enim eos vel simulare iam procurationem, sed certè esse dominos ipso reiecto: cuius nec mandatis nec epistolis præter Iudæorum legem tantam multitudinem peremisset Herodes: illumq; nisi regnet, sed adhuc priuatus sit, ad iudicium venire debere, rationem tam ipsi Regi, quam patrijs legibus redditurum, quæ indemnatos occidi non sinerent. His paulatim accendebatur Hyrcanus. Ad extremum autem iracundia prodita, causam dicturum Herodem iubet accersiri: atque ille & patris monitu, & quod ei fiduciam res gestæ darent, firmata prius Galilææ prædijs, ad Regem proficiscitur. Ibat autem cum forti caterva, ne vel derogare videretur Hyrcano, si plures duceret, vel inuidiæ nudus pateret. Sextus autem Cæsar adolescenti metuens, ne quid apud inimicos deprehensio mali fieret, ad Hyrcanum mittit, qui ei manifestè denunciarent, ut homicidij crimine liberaret Herodem. Hyrcanus autem qui cum diligeret, per se quoq; id cupiens, absolutionem decernit. Atq; is inuito Rege euasisse ratus, Damascum recessit ad Sextum, nequaquam paratus obedire si denuo fuisset accitus. Rursumq; ab improbis irritabatur Hyrcanus, qui dicerent iratū Herodem abiisse, & ut se contra ipsum strueret, properasse. Hæc autem Rex vera esse existimans, quid ageret nesciebat: quoniam potentiorum inimicum videbat. Cum verò à Sexto Cæsare dux militum per Syriam, Herodes cōitemque per Samariam declaratus esset Herodes, neque solum propter flaram militum gentis fauorem, sed etiam viribus suis terribilis putaretur, in tempore tam multum extremum incidit, iamiamq; illum contra se credens cum exercitu esse dinem, ut venturum. Neque opinione deceptus est. Namq; Herodes intentatq; sibi accusationis iracundia, constatam militum multitudinem in Hierosolymam ducebat, ut Hyrcanum regno deponeret. Idque fecisset, nisi Hierosolymam depariter egressi pater & frater fregissent eius impetum, deprecantes, ut & ipse vindictam minis tantum, solaque indignatione metiretur: ducit.

Regi

An. mundi

3917. Ante

Christ. nat.

47.

Herodis fortitudo.

Herodes à Syris latrones depellit

Phasaelus beneuolentiam Hierosolymis habitantibus erga se auget. Hyrcanus ab inuidis contra Antipatrum, cuius filios instigatur.

Herodes ab Hyrcano in ius vocatus.

Herodē Hyrcanus absoluit.

Hyrcanus rursus ab improbis irritatur.

An. mundi
3922. Ante
Chri. nat.

42.

Herodes ab
Antipatro
patre persua-
sus à bello
cōtra Hyrcanū
desistit.
Sextum Cæ-
sarem Bassus
dolo necat.
Marc' Sexti
successor.

Regi autem parceret, sub quo ad hoc potentia processisset: ac si propterea quod in iudicium vocatus esset, indignaretur: quia tamen absolutus est, gratias ageret, neque tristibus quidem paria referret, saluti verò esset ingratus. Quod si etiam momenta bellorum reputanda viderentur, iniquitatem militiae consideraret: neque omnino de victoria bene speraret, qui cum Rege congressurus esset domestica consuetudine iuncto, & de se benemerito: seuo autem nunquam, nisi quod maleuolorum consiliis impulsus, umbram ei tantum iniquitatis intenteret. Paruit his Herodes, qui speratis putauerat posse sufficere, suasque vires demonstrare nationi. Et inter hæc discordia Romanorum circa Apamiam bellumque domesticum oritur: quoniam Cæcilius Bassus fauore Pompeij Sextum Cæsarem dolo necauerat, eiusque militem occupauerat. Alij verò Cæsaris duces, mortis eius vlciscendæ gratia, cunctis viribus Bassum petebant. Quibus tam interempti quam superstitis Cæsaris causa, quod ambobus esset amicus, Antipater per filios suos misit auxilia. Cum autem bellum traheretur, ex Italia successor ante dicti Sexti venit Marcus.

C A P. I X.

De Romanorum dissidijs, post mortem Cæsaris, & insidijs Malichi.

Ant. lib. 14.
cap. 20.
Iulius Cæsar
dolo Cassij &
Bruti inter-
fectus.

Cassius stipē-
dium ciuita-
tibus indicit

Herodes Cas-
sij amicus.
Cassius in
exactionib'
exigendis
seuerus.
Malichus be-
neficiorum
Antipatri
immemor.
Antipater
contra Ma-
lichum col-
ligit exerci-
tum.

Eodem tempore magnum bellum inter Romanos conflatum dolo Cassij & Bruti Cæsare interfecto, postquam triennium septemque mensis tenuit principatum. Maximo autem motu cædis eius gratia concitato, & optimatibus inter se dissidentibus, propria spe quisque ducebatur ad id quod existimabat esse commodius. Itaque Cassius Syriam petiit, occupaturus militem, qui Apamiam circumsidebat: vbi & Marcum & dissidentes cohortes Basso conciliauit, simulque obsidione liberauit Apamiam. Ipse verò exercitum ducens stipendium ciuitatibus indicit: nec modus erat exactionum. Cum autem ludæos quoque septingenta talenta iussisset conferre, minas eius veritus Antipater, filijs suis & alijs amicis maturè pecuniæ cogendæ curam distribuit, & inter eos Malicho cuidam ex amicis: adeo necessitas urgebat. Primus autem Herodes Cassij fauorem promeruit, qui ex Galilæa parte sua, talenta centum attulit, proptereaque inter eximios amicos numerabatur. At verò ceteros tarditatis arguens Cassius, ipsis ciuitatibus irascebatur. Atque Gophnam & Ammauntem, & duas alias ciuitates ex vilioribus depopulatus, ibat quidem quasi Malichum interfecturus, quod remissior in exigendo fuisset. Verum & huius & ceterarum ciuitatum interitum repressit Antipater, centum ilico talentis Cassio delinito. Nequaquam tamen Malichus post abitum Cassij, beneficiorum Antipatri memor fuit. Sed illi ipsi, quem sæpenumero memorabat sui seruatorem fuisse, periculum moliebatur, iniquitatis suæ impedimentum abolere festinans. Itaque Antipater & vires eius & calliditatem meruens, suum tranfit Iordanem, ad vlciscendas insidias collecturus exercitum. Deprehensus autem Malichus Antipatri filios impudētia superat. Nam & Phasaelum apud Hierosolymam prælidijs appositum, & Herodem qui custodiam curabat armorum, multis excusationibus & sacramentis circum-

circumuentos impellit, ut ipsi intercedentibus reconciliaretur Antipatro: atque ita denno per Antipatrum exorato Marco, tunc in Syria militem regente, seruatus est: qui Malichum statuerat occidere, quod nouis rebus studuisset. Casare vero adolescente & Antonio cum Bruto & Cassio bellum gerentibus, Marcus & Cassius exercitu de Syria conflatum, quod magnum momentum, ubi usus poposcit, Herodes fuisset, ipsum quidem totius Syriae procuratorem praeficiunt, equitum illi manu peditumque attributa: si autem bellum desisset, regnum quoque Iudaeae Cassius se eidem delaturum esse pollicitus est. Euenit autem, ut Antipatro & spes & fortitudo filii, causa mortis fieret. Horum enim meru Malichus, ministro quodam regio pecunia corrupto, mixtum ei veneno poculum dari persuadet. Atque ille qui dem iniustitiae Malichi praemium fuit post conuiuium mortuus, vir & alia strenuus rebusque administrandis idoneus, & qui regnum recuperatum conseruasset Hyrcano. Malichus autem infensum propter suspicionem veneni populum, negando placebat: simulque ut validior esset, armatorum sibi copias conquirebat. Nec enim Herodem cessaturum arbitratur, sed Phasaeli quinetiam mox cum exercitu necis patris ultor adueniret. Sed Phasaeli fratris consilio, qui eum palam minime persequendum esse dicebat, ne vulgi seditio concitaretur, & purgantem se tunc Malichum patienter admisit, & suspicionem liberum esse concedens, clarissimas paterno funeri celebrauit exequias. Conuersus autem in Samariam, & ciuitatem composuit seditione turbatam, perque dies festos in Hierosolymam remeabat, praemissis ac comitantibus armatis: cui Hyrcanus, ita suadente ob metum Malicho, denunciat, ne alienigenas superinducat indigenis festum pure casteque celebrantibus. Herodes autem, & ipso qui praeeperat, causaque contempta, nocte ingressus est. Iterumque Malichus ad eum veniens, Antipatrum flebat. Contraque ille se falli, cum vix animi dolore premeret, simulabat: & tamen de nece patris apud Cassium per epistolas questus est, cui propterea Malichus inuolus erat. Itaque non modo, ut mortem patris vlcisceretur, ei rescripsit: sed etiam tribunis quibus praerat, ut in causa iusta Herodi opere terrent, occulte praecipit. Et quoniam capta Laodicea, undique ad Herodem conuenerant optimates cum muneribus & coronis, ipse quidem hoc ultioni tempus destinauerat. Malichus autem id Tyri fore suspicabatur: & filium suum tunc apud Tyrios oblidem, statuit subducere, & ipse in Iudaea fugam parabat. Salutis autem desperatio stimulabat, ut etiam maiora cogitaret: nam & Iudaeorum gentem contra Romanos excitaturum se credidit, dum bello aduersus Antonium Cassius occupabatur, deiectioneque Hyrcano facillime regnaturum. Sed profecto irridebat eius spes fatale decretum. Etenim quo intenderet animum suspicatus Herodes, & ipsum & Hyrcanum ad coenam vocat. Deinde seruorum quendam instruendi conuiuii specie mittit. Sed res erat, ut tribunis praediceret ad insidias egredi: atque illi praceptorum Cassii memores, ad litus ciuitati proximum armati gladijs occurrunt, ibique circumseptum Malichum multis vulneribus interficiunt. Hyrcanus autem statim concidit stupore dissolutus: vixque anima recepta, Herodem percontabatur, quis Malichum occidisset. Et cum a tribunis vnus respondisset, Cassii praceptum: plane, inquit, & me & patriam meam Cassius seruat incolumem: qui amborum insidiatorem peremit. Vtrum autem ex animo dixerit, an quod timore factum probaret, incertum est. Sed enim Malichum hoc modo vltus est Herodes.

De Ho-

An man.
3922. Ante
Christum
nat. 42.

Octavius Augustus Iulio
successit.

Sueton.

Cassius Herodi, si bellum
desisset Iudaeae regnum
delaturum
pollicetur.

Antipater Malichi in-
stinctu venenum bibit.

Herodes patris necem
in Malicho cogitat vlcisci.

Malichus Hyrcano se
se adiungit.

Cassius Herodi ut in
Malicho mortem patris
vlciscatur, rescribit.

Fatale decretum hu-
manam spe irridet.

Malichum tribuni Herodis interficiunt.

An mun.

3923 Ante

Christum

nat. 41.

Ant. lib 14.

cap. 20.

Felix in Phasaelum ex
exercitum mo-
uer.Phasaelus
Felicem su-
perat, Hyrcanoq;
ingrati pro-
brum obij-
cit.Antigonus
Aristobuli
filius, ab He-
rode fuga-
tus.Doris prior
Herodis cō-
iunx non
ignobilis, ex
qua Antipa-
trium filium
fufcipit.Iudæorum
optimates
Phasaelū &
Herodem
accusatum
veniunt.Ant. lib. 14.
cap. 21.Iudæi aduer-
sus fratres
accusationē
renouant.Herodem &
Phasaelum
Antonius
tetrarchas
declarat.

Postquam verò Cassius excessit à Syria, iterum Hierosolymis orta se-
ditio est, cum Felix in Phasaelum mouisset exercitum, & in Herodem
fratris pœna veller necem Malichî vindicare. Casu autem Herodes cum
Fabio Romano duce apud Damascum habitabat: & ne cupiens auxilio
foret, morbo impediabatur. Interea Phasaelus etiam sine cuiusquam
auxilio superauit Felicem: probumq; ingrati obijciebat Hyrcano, qui
& Felici studuisset, fratremque Malichî castella occupare permisisset.
Iam enim multa tenuerat, omniumq; tutissimum Massadam. Nec ta-
men ei quicquam contra vim Herodis potuit sufficere, qui mox vt cō-
ualuit, & alia recepit, & illum ex Massada supplicem dimisit, & Mario-
nem Tyrionum tyrannum ex Galilæa pepulit: tria enim castella posse-
derat: Tyrijsque quos ceperat, vitam concessit omnibus: nonnullos
etiam donatos abire iussit, vnâ & sibi ciuitatis beneuolentiam, & tyran-
no comparans odium. Marion autem à Cassio qui dem meruerat tyran-
nidem, qui tot Syriæ tyrannos præfecerat: sed ob Herodis inimici-
tias etiam Antigonum Aristobuli secum ducebat, & Ptolemaum, pro-
pterea Fabium, quem Antigonus sibi pecunia sociatum, adiutorem, pro-
pti habebat. Cuncta vero socer Ptolemæus Antigono subministrabat.
Contra quos Herodes instructus, in aditu Iudææ commisso pralio, vi-
gestæ rei omnibus charus, vt etiam quibus antea despectus erat, tunc in
eius familiaritatem sese dederint, propter Hyrcani affinitatem. Namq;
is Herodes iam pridem ex indigenis habuerat uxorem non ignobilem,
quæ Doris vocabatur, & Antipatrum ex ea susceperat filium. Tunc au-
tem, Hyrcani neptem ex filia, atq; inde Regi familiaris erat. Sed ubi
Cassio circa Philippos interfecto, Cæsar in Italiam, & Antonius in Asi-
am discesserunt: legatis ab alijs ciuitatibus ad Antonium missis in Bithy-
niam, etiam Iudæorum optimates accusatum veniunt Phasaelum & He-
rodem: quod illis rerū summam vi possidentibus, nomen tantū hono-
rabile superesset Hyrcano. Ad quæ Herodes qui præstō erat magna pe-
cunia placatum sic Antonium affecit, vt ne verbum quidem inimicorū
eius pateretur audire. Et tunc quidem ita digressi sunt. Quum autem de-
nuō Iudæorum primates centum viri, Antiochiæ proximam Daphnen
ad Antonium venissent, amoris Cleopatræ iam seruientem, delecti à
ceteris, qui eloquentia & dignitate præstabant, aduersus fratres accu-
sationem proponunt. Respondebat autem Messala, causæ defensor, a-
stante etiam propter affinitatem Hyrcano. Auditis deinde vtriusq; parti-
bus, Antonius percontabatur Hyrcanum, quinam essent regendis rebus
aptissimi. Cumq; is Herodem, eiusq; fratres alijs prætulisset, voluptate
repletus (nam & hospes eorum paternus erat, humanissimeq; ab An-
tipatro susceptus, eo tempore quo in Iudæam cum Gabinio venerat)
tetrarchas ambos declarat, totius eis Iudææ procuratione permissa. Le-
gatis autem id agrè ferentibus, quindecim eorum correptos carceri
tradidit, quos etiam penè occidit. Ceteros autem reiecit cum iniuriis:
vnde maior tumultus Hierosolymis excitatus est. Deniq; mille legati
iterum

Herum Tyrum missi sunt, ubi commorabatur Antonius in Hierosoly-
mam paratus irruere. Et contra eos vociferantes, magistratus Tyrionū
directus est, data ei licentia, ut quos comprehendisset, occideret: præ-
ceptoq; ut eorum potestatem confirmare curaret, qui tetrarchæ ipsius
essent Antonij sufragio constituti. Ante hæc autem Herodes usque ad
littus cum Hyrcano progressus, multis eos admonebat, ne & sibi interi-
tus, & patriæ belli causa fierent, dum inconsideratè contendunt. Illis
autem tanto magis id indignè ferentibus, Antonius, missis armatis, multos occidit: multos etiam vulneravit. quorum & saucios cura, & Tyro com-
mortuos sepultura Hyrcanus dignatus est. Non tamen idè qui effuge-
rant quiescebant: perturbando enim ciuitatem, Antonium irritabant, ut etiam quos in vinculis haberet, occideret.

*An. mand
3923.
Ante Chri-
stum na-
tum 41.
Antonius in
Tyro com-
moratur.
Seditio Hie-
rosolymis
contra He-
rodem &
Hyrcanum.*

CAP. XI.

*De bello Parthorum contra Iudeos & fuga Herodis
ac fortuna.*

Barzapharne autem Parthorum satrapa Syriam biennio post cum Re-
gis filio Pacoro detinente, Lyfaniæ patris sui mortui successor Pro-
lemæi Minnzi filij, mille satrapæ talenta pollicitus & mulieres quin-
gentas, ei persuadet ut Antigonom in regnum inducerent, Hyrcanum
que deponerent. Impulsus igitur ab eo Pacorus, ipse quidem per mariti-
ma loca perrexit, Barzapharnem autem itinere mediterraneo iussit ir-
rumpere. Sed maritimorum Tyrij Pacorum excluderunt, cum Ptolemai-
denses eum & Sydonij receperunt. Ille autem quendam regium pincer-
nam, cognominè suum, equitatus ei parte attributa, ad Iudæam iussit ac-
cedere, & exploraturū hostium consiliū, & ubi usus exegisset, præsidio
futurū Antigono. quibus Carmelum populantibus, multi Iudæi vitrò ad
Antigonum confluunt, ad expeditionem alacriter animati. Ille autem
ad locum qui Drymos dicitur, occupandum eos præmittit: ubi commi-
sa pugna depulsiq; hostibus & effugatis, Hierosolymam cursu pete-
bant: auctiq; multitudinem, usq; ad regiam processerunt. Excepti autem Inter Antio-
chum & Hyrcanum acris
ab Hyrcano & Phasaelo, forti acie in foro configunt. Ibiq; hostes in su-
gam versus pars Herodis in fanum concludit: custodesq; his sexaginta
viros apponit, per ædes proximas collocatos. Sed hos quidem intensus pugna Hie-
rosolymis in
fratribus populus, igne cōsumit. Herodes autē iracundia peremptorum
eōgressus cū populo, multos obtruncat: inq; dies singulos inuicem sese foro com-
per insidias incurfantibus, assidua cades erat. Instante verò die festo, qui
Pentecoste vocatur, omnia circa templū, totaq; ciuitas plebe rustica re-
pleta est, & pleraq; armata. Et Phasaelus quidē muros, Herodes autē cū
paucis domum regiam custodiebat. Inualisq; de improviso hostibus in
suburbano, cōplures quidem peremit, omnes autem in fugam verrit. &
hos in ciuitatem, alios in fanū, alios in extremum vallum includit. Inte-
rea pacis arbitrum Pacorum Antigonus perit admitti. Exoratus autem
Phasaelus & ciuitate & hospitio cum quingentis equitibus Parthū re-
cepit, prætextu quidem componendæ seditionis venientē, re autē vera
ut adiuuaret Antigonum. Deniq; Phasaelum dolo perpulit, ut ad Barza-
pharnem legatus de pace proficisceretur: quamvis multa dissuadente
Herode,

*Antonius
captiuos tro-
cidat.*

*Ant. lib. 14.
cap. 22.*

*Lyfaniæ Bar-
zapharni, vsq;
Antigonum
in regnum
inducit, Hyrc-
canumq; de-
ponat, per-
suadet.*

*Inter Antio-
chum & Hyrc-
canum acris
pugna Hie-
rosolymis in
missa.*

*Assidua ex-
des Hierosa-
lymis.*

*Parthū Pha-
saelus & ci-
uitate & ho-
spitio cum
quingentis
equitibus
recipit.*

An. mundi
3924.
Ante Chri-
stum na-
tum 40.

Pacori dolus
& insidiaz.

Herodes
Hierosoly-
mis, Phasaelus
verò ex-
tra urbem
constitutus,
in capitis
discrimine
versantur.

Herodi in-
sidiaz structæ.

Herodes
clam nocte
ad Idumæam
proficiscitur.

Herodes gra-
uior in tu-
ga Parthis
Iudæos ex-
peritur.
Victoria
Herodis.
Herodion.

Herode, atq; ut insidiatorem occideret, nè se eius fallacijs dederet, admonente: natura enim barbaros fidem negligere. Exijt etiam Pacorus cum Hyrcano, quò minus suspectus esset: nonnullisq; relictis equitibus apud Herodem, quos Eleutheros vocant, cum ceteris Phasaelum profectus atq; armatos offendunt: satrapam verò conveniunt satis callide & officijs amicitiaz dolos regentem. Denique postquam dona eis dedit, redeuntibus insidias posuit. Illi autem in maritimum quendam locum ducti, cui nomen est Ecdippon, fraudem intelligunt. Ibi enim de promissis mille talentis audierunt: & quòd Antigonus plerasq; mulieres ex his quas ipsi haberent inter quingentas Parthis deuouisset: quodq; sibi semper à barbaris præstruerentur insidiaz, ac olim capti essent, nisi mora fuisset, dum Hierosolymis caperetur Herodes, ne sibi præscijs quæ de his agerentur, caueret. Hæc iam non verba erant solum, nam & eundem Herodes haud procul abesse conspiciebat. Et tamen Phasaelus Hyrcanum deferere non sustinuit, quamvis cum sapius moneret Offilius ut fugeretur: cui Saramalla Syrorum tunc ditissimus dixerat, quemadmodum essent omnia de insidijs constituta. Sed convenire satrapam maluit, atque in os exprobrare, quòd se insidijs appetisset: ac maxime, cui pecunie causa talis extitisset, cum plus ipse pro salute daturus esset, quam pro regno promississet Antigonus. Ad hæc Parthus subdola satisfactio, ne iureque iurando suspicionem deprecatus, perrexit ad Pacorum: statimq; à Parthis qui remanserant, quibusq; iussum erat, Phasaelus atq; Hyrcanus comprehenduntur, perituram simul ac perfidiam execrantur. At interim pincerna ad hoc missus, Herodem capere moliebatur: eumq; fallere, ut extra murum procederet, sicut sibi mandatum fuerat, conabatur. Ille autem suspectos habere solitus barbaros, & tunc minime dubitans in hostes incidisse literas quæ insidias indicarent, prodire noluit: quanquam satis idoneam causam Pacorus obtenderet, prodire las portantibus obuiam ire debere: nec enim ab hostibus esse captos, aut quicquam de insidijs, sed quæ Phasaelus gessisset, his contineri. Iam dudum autem ab alijs audierat Herodes, fratrem suum Phasaelum esse correptum: & Hyrcani filia Mariamme prudentissima foeminarum, multis cum precibus ne prodiret orabat, nè se crederet manifestis iam conatibus barbarorum. Adhuc autem Pacoro cum socijs deliberrante, quoniam modo clam patraret insidias, nec enim fieri posse ut tantæ sapientiæ vir ex aperto circumveniretur, nocte Herodes cum proximis sibi, ad Idumæam ignatis hostibus proficiscitur. Eo cognito, Parthi eum persequuntur. Et ille matrem quidem fratres suos, desponsatamq; puellam cum matre, minimoque fratre prætereundum iussit. ipse autem caute cum famulis suis barbaros retentabat: multisq; per omnes conflictus interemptis, ad castellum Massada properabat. Grauioribus autem in fuga Parthis Iudæos expertus est. Qui cum semper molesti fuissent, à sexagesimo tamen civitatis stadio aliquandiu etiam acie decertauerunt. Vbi Herodes victoria potitus, cum multis interfecisset, ipsumq; locum in memoriam præclari facinoris ædificatum, locupletissima exornavit regia, arcemq; in eo munitissimam condidit, locum de suo nomine Herodion vocavit. Et tunc quidem cum iugeret, multos sibi adiungebat. Postea verò quam Thersam Idumææ peruenit, occurrat ei frater Iosephus, turbamq; sequentium diminui perit: nec enim

enim capacem esse tantæ multitudinis Massadam. Erat autem supra
quàm nouem millium multitudo. Itaq; paruit Herodes eius consilio,
& impares quidem necessitati peridumzæm dimisit cum viatico, lectis-
simos autem maximeq; necessarios tenuit, atq; ita in castellum recep-
tus est. Deinde octingentis ibi relictis, qui mulieres defenderent, item-
que comineatu, qui satis esset obsessis, ipse in Petram ciuitatem Arabiæ
perrexit. Parthi apud Hierosolymam in prædam versi, in fugientium
domos ac regiam iruebant, solis Hyrcani pecunijs abutentes: quæ
trecenta talenta superabant, aliorum verò spe minores inueniebantur:
quoniam Herodes iam pridem barbarorum perfidiam suspicans, quic-
quid in opibus preciosum, in Idumzæm multo ante comportauerat:
eiusq; sociorum itidem quisq; fecerat. Veruntamen postquam præda
positi sunt Parthi, ad hoc iniuriæ processerunt, vt omnem terram illam
bello implacato replerent, Mariâ quoq; ciuitate vastatam: nec solum An-
tigonum Regem constituerent, verum etiam Phasaelum & Hyrcanum
vinctos ei traderent verberandos. At ille Hyrcani quidæ aurículas den-
tibus truncat, vt ne solutus quidem mutatis rebus vnaquam Pontifica-
tum recipiat: ab integris enim celebrari sacra oportet. Phasaeli verò
virtute præuertus est Antigonus. Qui cum nec ferri copiam, nec manus
liberas haberet, ad saxum fracto capite interijt: atq; ita probato, quòd
verus Herodis frater esset, Hyrcanusque degenerasset, viriliter mori-
tur: dignum antè acta vita obitum assecutus. Fertur tamen & aliud,
quòd ex illa quidem plaga resipuerit, sed veluti curandi eius causa, mis-
sus ab Antigono medicus, venenis malis velus expleuerit, eoq; il-
lum pacto peremerit. Vtrumuis autem verius sit, præclarum habet ini-
tium. Denique aiunt cum prius quàm efflaret animam, cognito ex qua-
dam muliercula, quòd Herodes euassisset, dixisse: Nunc bono animo
discedam, qui vltorem inimicorum reliquerim. Ille quidè hunc exitum
habuit. Parthi aut, quanquam mulieribus caruerint, quas maximè cu-
piebant, rebus tamen cum Antigono apud Hierosolymam compositis,
vinctum Parthiam Hyrcanum ducunt. Herodes autem obstinatus in
Arabiam, velut adhuc viuo fratre suo festinabat: vt pecunias ab Rege
acciperet, quibus solis exoratum iri pro Phasaelo sperabat auaritiam
barbarorum. Etenim cogitabat, si Arabs minus memoret paternæ
amicitiæ, animoque liberali parcius, vel mutuum ab eo sumere, quod
redemptionis causa præberet: pignori opposito ipsius filio quem redi-
meret. Secum enim habebat fratris filiū, septem annos natum: trecenta
talenta dare decreuerat, interpositis precationi Tyrijs. Sed pro-
fectò studium fortuna præuenerat: & Phasaelo mortuo nequicquā fra-
trem diligebat Herodes. Non tamen vel apud Arabas saluam amici-
tiam reperit. Denique Malichus Rex eorum, præmissis qui hoc adino-
nerent, quamprimum reuerti eum ex finibus suis iubet, simulatione
quidem per legatos Parthos petisse, vt Herodem Arabia pelleret: certa
verò causa fuit, quod vicem Antipatro debitam negare proposuerat,
neq; pro beneficijs ab eo perceptis aliquid eius filijs gratiæ rependere.
Impudentiæ vero suæ fores habebat, qui Anti-
patro vellent abiurare deposita. Erant autem circa eum potentissimi. Herodes A-
Proinde Herodes vbi Arabas ex ea sibi causa hostes esse deprehendit, rabas ubi ho-
stes esse de-
vnde amicissimos existimabat, eaq; respondit nuncijs, quæ dolor impe-
tauit, Ægyptum versus recedit. & prima quidem vespere in quoddam
aggresse

An. mundi

4925.

Ante Chri.

nat. 39.

Massada.

Petra ciui-
tas Arabiæ.

Antigonus

aurículas

Hyrcani den-

tibus trun-
cat.

Antigonum

Parthi Regē

constituunt.

Phasaelus ad

saxum caput
frangit.

Phasaeli ver

ba priusquā

efflaret ani-
mam.

Herodis er-

ga Phasaelū

fratrem a-
mor.Impudentiæ
suæ fores.

Herodes A-

rabas ubi ho-

stes esse de-

prehendit.

FLAVII IOSEPHI

Anno muni
di 3925.
Ante Chri.
nas. 39.

Herodes cū
inagno vitæ
discrimine
Romam na-
vigat.

Herodes Ro-
mam profe-
ctus, Anto-
nium conue-
nit.

Ant. lib. 14.
cap. 13.

Herodes An-
toniū & Cæ-
sare sibi be-
nevolos in-
venit.

Herodes co-
ram senatu
Rom. lauda-
tur.

Herodē Ro-
mani Iudeo-
rum Regem
creant.

aggreſſe ſanum, dum poſt ſe relictos reciperet, diuertit. Poſtero autem die cum Rhinocoluram perueniſſet, ſiſtris ei mors nunciatur accepto- que tanto luſtu, quantum curarum æſtum depoſuit, bat vltimus. Ita- que Arabem ſerò facti pœnituit: & qui reuocarent eum, quem conu- melioſe tractauerat, velociter miſit. Herodes autem in Peluſium per- uenerat: ibiq; tranſitu prohibitus ab eius rei ſpeculatoribus, reſtorera- dit: & illi ſainam viui dignitatemque reuerſi, Alexandriam eum proſe- quuntur. Ingreſſus autem ciuitatem, à Cleopatra honorificè ſuſceptus eſt, ducem ſibi militum totæ eum ad ea quæ parabat, ex ſtimante. Poſt- habitus autem Reginæ precibus, neq; hyemis aſperitatem, neq; marina diſcrimina, quo minus nauigaret Romam, eximuit. Circa Pamphyliam verò periclitatus, maiore oneris parte reieſta, vix in Rhodum vehemē- ter bello Caſſij vexatam, ſaluus euadit. Amicorum autem ſuorum, Pto- lemæi & Saphinij receptus hoſpitio, licet rei pecuniariæ premeſſetur inopia, maximam tamen ædificat animi iruementem: eaque cum amicis delatus Brundium, atque inde continuo Romam proſectus, familia- ritatis paternæ gratia primum conuenit Antonium: eiq; tam ſuas quàm totius generis clades exponit: quodq; affectibus ſuis in caſtello relictis, atq; obſidione cinſtis, ad eum hyeme ſupplex nauigaſſet. Itaq; tanta miſerationis caſum miſeratus Antonius, & memoria quidem iunctæ cum Antipatro dexteræ, tum verò ipſius qui aderat contemplatione virtutis, etiam tunc eum Regem conſtituere propoſuit ludzoru, quem ipſe tetraſcham antea fecerat. Non minus autem quàm fauore Herodis, odio ducebatur Antigonu. Hunc enim & ſeditioſum, & Romanis ini- micum eſſe arbitrabatur. Cæſarem quidem habebat multo quàm ipſo paratius renouantem Antipatri expeditiones, quas in Ægypto eum e- ius patre perculerat: & hoſpitium & in rebus cunctis beneuolentiam eum præter hæc ipſius quoque Herodis ſtrenuitatem cerneſet. Verun- tamen & ſenatum conuocabat, ubi Meſſala, & poſt eum Aratinus, aſtan- te Herode, patris eius merita, & ipſius circa populum Romanum fidem proſequebantur, quo ſimul hoſtem Antigonum deſtruerent: non ſolum quòd intra breue tempus is diſſidere cœpiſſet, verum etiã quòd antea quoque populo Romano deſpecto, Parthorum ſuffragio regnum curauſſet accipere. His autem commoto ſenatu, cum Antonius etiam bello contra Romanos gerendo vtile eſſe diceret Herodē Regem crea- ri, omnes aſſentiunt. Dimiſſoq; ſenatu, Antonius quidē & Cæſar egre- diebantur, medium ſtantes Herodem. Conſules autem cum alijs ma- gistratibus antecedeabant, caſuri hoſtias, decretumq; ſenatus in Capi- tolio reſtituri. Primo autem die regni Herodis, apud Antonium co- natum eſt.

C A P. XII.

*De bello Herodis à Roma redeuntis pro Hieroſolyma,
& contra latrones.*

Ant. lib. 14.
cap. 21.

Antigonus
Maſſadam
obtinet.

Eodem verò tempore Antigonus apud Maſſadam incluſos obſidebat, alijs quidem vittui neceſſarijs abundantes, aquæ autem inopes. Vnde Iolephus quoque frater Herodis cum ducentis familiaribus ſuis ad Arabes

Arabas confugere cogitabat: audito quòd eorum quæ in Herodem commiserat, Malichum pœniteret: castellumq; reliquisset, nisi circa noctem qua exiturus erat, plurimum imbrum contigisset effundi. aqua enim repletis puteis, fugiendi causa non erat, adeò vt etiam vtrò in Antigoni militè eruptiones auderent: multosq; nunc aperto prælio, nunc insidijs neci darent: non tamen illis omnia pro voto cedebant, sed ipsi quoq; interdum cum aduerso casu reuertebantur. Interea dux Romani militis Ventidius, prohibitum missus Parthos à Syria, post illos in Iudæam venit: verbo quidem, vt Iosepho & qui vna obsidebantur, ferret auxilium: re autem vera, vt pecunias auferret Antigono. Itaque cum non longè ab Hierosolymis tetendisset, quæstu expletus, ipse quidem cum maxima exercitus parte discessit. Silonè vero cum paucis, ne futurum deprehenderetur, si omnes abduxisset, reliquit. Antigonus autem, sperans iterum Parthos sibi adiumento fore, Silonem interim placabat: vt pendente spe, nihil inquietaret. Iam verò naui ex Italia in Ptolemæidem deuectus Herodes, non parua manu coacta externorum atq; gentilium, per Galilæam aduersus Antigonom properabat, Ventidij & Silonis fultus auxilio: quibus Delius ab Antonio missus, vt Herodem in regnum deducerent, persuasit. Horum autem Ventidius quidem turbas in ciuitatibus, quæ propter Parthos euenerant, componebat. Silonem verò Antigonus in Iudæa mercede corruerat. Non tamen Herodes opis egebat: in dies enim singulos, quò magis iter promouebat, augebantur eius copiæ. nam præter paucos omnis et Galilæa consensit. & propositum habebat præmium necessarium Massadam, vt primum affectus suos obsidione liberaret, sed impedimento fuit Ioppe. Hæc enim prius, quòd hostilis esset, eximenda videbatur: ne dum ipse peteret Hierosolymam, receptaculum à tergo aliquod inimicis relinquere-
tur. Silo autem iungit agmina, inuenisse gaudes resistendi occasionem, quòd eum persecutio premeret Iudæorum. Hos autem Herodes parua manus excursionem perterritos, mature in fugam vertit: & Silonem malè repugnantem, periculo eripit. Deinde capta Ioppe suos liberaturus ad Massadam festinabat: dum indigenarum alios amicitia paterna sibi sociaret, alios ipsius gloria, nonnullos vtriusq; beneficijs debita vicissitudo: plurimos tamen spes, vt à Rege certissimo. Iamq; validissimas quæsierat militum copias: sed Antigonus iter eius impeditabat, loca insidijs opportuna præoccupans, vnde nullum aut minimum afferebat hostibus detrimentum. Herodes autem facile receptis ex Massada pignoribus suis & rebus, à castello in Hierosolymam perrexit. Cui se Silonis milites & multi ex ciuitate iunxerunt, virum eius timore percussis. Castris autem positis ad occidentalem regionem oppidi, custodes eius partis ipsum sagittis & iaculis impetebant: ab alijs verò percussione, ac præprimò circa muros præconis voce declarari iussit, populi se bono & sacconiis voce luti ciuitatis aduenisse: pœnasq; ab nullo quamuis manifesto inimico cur aduenireperiturum, sed discordissimis etiam offensarum obliuionè daturum: rit, declarauit. Deinde cū allocutionib. contrarijs pars Antigoni obstaret, quò minus ei iuberetur præcones exaudire, aut voluntatem mutare quispiã posset, quòd reliquum erat, suis imperat murorum defensores deturbare: atq; illi statim sagittis cunctos ex turribus in fugam verterunt. Ibiq; tunc Silonis corrupti do-
detecta corruptio est. Multis enim militum suobornatis, qui rebus ege-

An. mundi

3945.

Ante Chri.

nat. 39.

Prælium in-

ter Antigoni

milites & Iosephum He-

rodis fratrè.

Ventidius

Romani mi-

litis Dux pe-

cunias au-

fert Antigo-

no.

Ant. libr. 14.

cap. 24.

Herodes in

Antigonum

mouet.

Herodis pro-

posita Massa-

da & Ioppe

captis Hiero-

solymam pe-

tere.

Herodes Hiero-

solymam

cingit obli-

dione, ac præ-

conis voce

Silonis à Iu-

dæis pecunia

corrupti do-

lus.

Anno mundi
di 3925.

Ante Chri.
nat. 39.

Herodes cō
meatus co-
piam parat.

Herodes de-
cem cohorti-
bus comi-
tatus Hierichunta per-
uenit.
Romani prę-
da ingenti
potantur.

Ant. lib. 14.
cap. 24.
Herodes Se-
phorim civi-
tatem capit.
Herodes ad-
uersus latro-
nes in spelū-
cis degentes
animum di-
git.

Herodis de
latronibus
victoria.

re se necessarijs acclamarēt, pecuniamq; alimentis poscerent, atq; hye-
mandi gratia in loca opportuna dimitte (nam ciuitati proxima deserta
erant, ita omnibus ab Antigono antē prouisus) & incitabat exercitū, &
ipse recedere conabatur. Herodes autē non solum duces qui Siloni pare-
rent, sed etiam milites vbi plurimi essent conueniendo, rogabat ne se
destituerent, quem scirent à Czsare & Antonio & senatu deductum,
in vno diē pollicit⁹ eos penuria soluere. Deinde hac precatus ipse agros
adit: tantūq; his exhibuit copiam cōmeatus, vt Silonis omnes accu-
sationes perimeret: simulq; propiciens, ne vel in posterum ministrare
desinerent, accolae Samariae per epistolas adponebat (nam ciuitas eius
se clientelae dederat) vt alimenta & vinum & oleum & pecora in Hierichunta deterrent. Hoc vbi audiuit Antigonus, statim qui frumentata
hostes prohiberent, atq; insidijs opprimerent, per agros dimittit. Illiq;
iussis obediunt, & magna iam manus armatorum super Hierichunta
fuerat congregata. Discreti autem montibus insidebant, si qui exporta-
rent victui necessaria speculantes. Non tamen Herodes otiosus erat, sed
decem cohortibus comitatus, quinque Romanorum, & quinque Iudęo-
rum, quibus permixti erant etiam mercede conducti trecenti, præterea
paucis equitibus Hierichunta peruenit: & ciuitatem quidem vacuam
habitoribus reperit, quingentos verò cum mulierib. ac familijs mon-
tium occupasse cacumina. & hos quidem captos dimisit: Romani au-
tem in reliquam ciuitatem irruunt, eamq; diripere, cum plenas do-
mos offendissent omnigenis opibus. Rex autem apud Hierichunta præ-
sidio collocato, reuersus est: Romanūq; militem in his quæ sibi acces-
serant ciuitatibus, hoc est Idumæa, & Galilæa, & Samaria, hyematurū
dimisit, Antigonus quoq; Silonis corruptione meruit, vt exercitus partē
Lyddenſes susceperent in Antigoni gratiam. Et Romani quidem arma-
rum cura soluti, rebus omnibus abundabāt. Herodes autem non quies-
cebat, sed Idumæam duobus millibus peditum, & quadringentis equi-
tibus, misso etiam fratre suo Iosepho, communiuit, ne quid noui cum
Antigono tentaretur. Ipse autem, matre cum alijs quos ex Massada li-
berauerat affectibus suis in Samariā transiit, ibiq; tutissimē colloca-
ta, vt cetera Galilææ subuerteret, atq; Antigoni præsidia expelleret,
proficiscitur. Cumq; Sephorim, licet vehemensimē ningeret, peruenis-
set, facillimē ciuitatē capit, custodibus eius ante aggressionē fuga dilap-
sis: ibiq; suis militibus, quos hyems fatigauerat, recreatis (erat enim ma-
gna copia cōmeatus) aduersus latrones in speluncis degentes direxit
nimum: qui pleraq; illius regionis incurſantes, nō minorib. quàm belli
cladibus incolas affliciebant. Præmissis autem tribus peditum cohorti-
bus, vnaq; ala equitū in vicum Arbelam, ipse diebus quadraginta post-
cum reliqua manu superuenit. Nec tamen eius incurſum hostes exti-
muere, sed armati obuiam procedebant, peritia bellatoris fidi, & feroci-
tate latronis. Deniq; prælio commisso, dextro ipſorum cornu, sinistrum
Herodis in fugam pellitur. Ille autē de suo dextro circumgressus, veloci-
ter subuenit & suos quidem à fuga retrahit irruendo in hostes, impetum
persequentium refrenabat, donec à fronte pugnantes violentia con-
cesserunt: qui tamen eos vsq; ad Iordanem eadem o perſequabatur: &
magna fugientium parte perempta, ceteri trans fluvium disſecti sunt:
& Galilæa metu est purgata, nisi quòd in speluncis latitantes reliquerāt,
eorumq; causa diutius ibi remorandum fuit. Quamobrem primum la-
boris

boris fructum militibus rependebat, centum quinquaginta argenti
 drachmas singulis diuidendo: eorumque ducibus multiplicatam sum-
 mam ad hyberna mittendo. Pheroræ autem fratri minimo scripsit, ut
 & foro venalium consulere, muroque castellum Alexandrium cinge-
 ret: quæ ab illo curata sunt. Interea circum Athenas versabatur Anto-
 nius. Ventidius autem ad bellum contra Parthos Silonem atque Hero-
 dem accersit: mandato eis per epistolas, ut Iudææ statum ante compo-
 nerent. Sed Herodes, libenter ad Ventidium Silone dimisso, ipse ad-
 nersum latrones in speluncis habitantes mouet exercitum. Iste autem
 spelunx in præruptis montibus erat, vndique inaccessæ. transuersos-
 que tantum ac perangustos ascensus habebant: saxumque ab earum
 fronte usque ad fauces ultimas pertingebant, restum vallibus imminens,
 ut aliquandiu quidem Rex pro loci difficultate quid ageret, incertus es-
 set. Postremo autem placuit, ut molimine vteretur satis incauto. Ete-
 nim valentissimus quisque demissus arculis exponebatur in ostia spe-
 luncarum. Hi que cum familiis eos mactabant, ignemque repugnantibus
 iniiciebant. Cumque aliquos ex his conseruare vellet Herodes, ut ad
 se accederet, voce præconis edixit. Sed illorum neque volūtarius se quis
 quam ei tradidit: sed & quos vis coegerat, multi mortem captiuitati
 prætulērunt. Vbi etiam senior quidam, septem filiorum pater, orantes
 cum matre pueros, ut egredi sibi ad fœdera permitteret, occidit hoc
 modo: Iussit exire singulos, ipse ad ostium stabat, & prodeuntem quen-
 que filiorum trucidabat. Herodes autem ex specula hæc prospiciens, &
 dolore conficiebatur: & ut filiis parceret, seni dexteram cum precibus
 porrigebat. Ille autem dictis eius nequaquam mitior factus, insuper
 humilem animum Herodi exprobrauit, & post filios occidit uxorem:
 deiectisque desuper mortuis, postremo semetipsum præcipitem misit.
 Speluncis igitur & qui in his erant ita subactis, Herodes relicta exerci-
 tus parte, quantum ne quis rebellare tentaret satis esse arbitrabatur,
 eique parti Ptolemæo præposito, in Samariam rediit: leuatorum qui-
 dem tria millia, sexcentos vero equites in Antigonom ducens. Tuncque
 propter eius abscessum nacti licentiam, quibus Galilæam turbare mos
 erat, Ptolemæum quidem ducem aggressi, nec opinantem interficiunt,
 Agros autem vastabant, in paludes atque in abditissima loca fugien-
 tes. Quibus cognitis Herodes maturè succurrit: & magnam quidem
 eorum multitudinem morte contulit. Omnibus autem castellis ob-
 dione liberatis, huius mutationis causæ mulctam exegit à ciuitatibus
 pecuniam, centum talenta. Iam verò Parthis expulsi, occiso etiam Pa-
 coro, Ventidius Antonij literis monitus, equitum mille auxilia dua-
 rumque legionum, aduersus Antigonom mittit Herodi. Eorum au-
 tem ducem Macharam, ut se adiutum veniret, per epistolas rogauit An-
 tigonus, & de iniuria Herodis multa conquestus, & pecuniam dare
 pollicitus. Sed is: nec enim ad quos missus fuerat, negligendum puta-
 bat, cum præsertim plura daret Herodes: in prodicione quidem ei non
 paruit, simulata verò amicitia res Antigoni exploratum perrexit, non
 admissio Herodis consilio, dissuadentis id fieri. Antigonus autem, quia
 præsensit quid cogitaret, ciuitatem ei clausit, & tanquā hostem arcebat
 à mœnibus, donec Macharâ incepti puduit, & in Amathuntem ad He-
 rodem recessit. Iratus autem quòd res aliter cesserat, quoscunque Iudæos
 offendisset interficiebat, ut nec vel Herodianis parceret: sed ut Antigo-

Anno m. d. c. c. lxxvi. An-
 te Chr. nat. 38.

Ant. lib. 14.
 cap. 25.
 Descriptio
 spelunx in
 qua latro-
 nes habite-
 bant.

Ptolemæus
 Herodis mi-
 licum Dux,
 interfectus.

Anno m^di nians omnibus abutebatur. Hęc cum egrē ferret Herodes in Machoram
3927. An- quidem vindicare voluit, tanquam in hostem: iracundiam vero repre-
se Chr. nat. sit, & ad Antonium properabat, apud eum accusaturus Machoram ini-
 quitatem. Ille autem delicta sua reputans, velociter Regem conlequi-
 tur: utq; in gratiam secum redeat, multis precibus efficit. Neq; tamen
 37. Herodes a proposito suo revocatus est quò minus ad Antonium perge-
 ret. Sed cum audisset eum magnis viribus oppugnare Samolaram, iuxta
 Machorę ini- Euphratem validissimam civitatem, acius festinabat, opportunum hoc
 quitas. tempus esse perspicuens demonstrandę virtutis, & ut magis magisque
 placeret Antonio. Deniq; mox ut ad eum venit, finem attulit obsidio-
 ni, multis Barbaris interfectis, magnaq; prędę parte sibi destinata: ut
 Antonius quidem, quanquam eius virtutem antea mirabatur, tamen e-
 rodis virtu- tiam tunc magis eandem opinionem haberet, multumq; ad honores e-
 tē miratur. ius ipemq; regni adderet: Antiochus verò tradere Samosatā cogere-
 tur.

CAP. XIII.

*De morte Iosephi & obsidione Hierosolymę per Herodem,
& Antigono occiso.*

Ant. lib. 14-
cap. 25.

Antigoni in
Iosephi ca-
daver imma-
nata.

Herodi mor-
tem fratris
somnia ma-
nifesta signi-
fican.

DVM hæc agerentur, res Herodis in Iudæa fractę sunt. Reliquerat e-
 nim Iosephum fratrem suum, qui omnia procuraret, cum mandatis
 huiusmodi, ut nihil ante reditum suum adversus Antigonom moveret,
 quia nō firmum esset auxilium Machorę, quantum ex delictis superio-
 ribus appareret. Verum Iosephus, ubi fratrem procul abesse cognovit,
 immemor pręceptorum, Hierichunta cum V. cohortibus a Machora se-
 cum missis petit, ut maturo messium tempore frumenta diripiat. Incur-
 su autem hostium per montana atq; aspera loca oppressus, & ipse cadit,
 magnam viri fortis in ea pugna gloriam consecutus, & omnes Romani
 milites pereunt. Recens autem lectę de Syria cohortes erant, nec vete-
 ranorum quenquam permixtum habebant, qui belli imperatis opitula-
 ri posset. Antigonus autem victoria minimē contentus fuit, sed eo pro-
 cellit iracundię, ut mortuum quoq; Iosephum verberaret. Deniq; na-
 ctus corpora mortuorum, etiam caput eius abscidit, quamvis L. talenta
 Pheroras frater precium redemptionis offerret. Tāta verò novitas post
 Antigoni victoriam Galilæę res occupavit, ut qui partibus eius magis
 fauerent, productos primates Herodis studiosos lacu submergeret: mul-
 taq; in Idumæa quoq; mutarentur, ubi Machora castelli cuiusdā instau-
 rabat mœnia, cuius nomen est Githa. Nec horū quicquam Herodes au-
 dierat. Captis enim Samosatę Antonius, & pręposito Syrię Sosio iussu,
 ut Herodem quoque adversus Antigonom adiuveret, discessit in Agy-
 ptum. Sosius autem duabus cohortibus in Iudæam pręmissis, quæcum
 Herodes vteretur auxilio, ipse cum cetera manu militum sequebatur.
 Herodi autem degenti in Daphnen Antiochię, mortem fratris somnia
 manifesta significant. Cumq; turbatus profiluisset ē stratis, ecce nunci-
 cladis intrabant: quare prę dolore paululum quæssus, maxima parte lu-
 cius dilata, in hostes properabat, ultra vires iter accelerans. & ubi ad Li-
 banum venit, octingentos montis accolæ assumit auxilio, vnamq; his
 iungit Romanorum cohortem. cum quibus non expectata luce, Gali-
 læam ingressus est, hostesque obuios in eum quem reliquerant locum
 avertis.

muerit. & assidue quidem castellum oppugnare tēbat: sed prius quā
 id caperet, asperima hyeme coactus. in vicum proximum recepit exer- *An. mundi*
 citum. paucis autem diebus post, auctus etiam alterius cohortis prae- *3927. An-*
 dio, quam Antonius miserat, tanto hostibus terrori fuit, ut castellum *re Chr. nat.*
 nocte deferrent. iamque per Hierichuntā properans ibat, ut quamprimum interfectores fratris sui posset vlcisci, ubi etiam mirabilis ei mon- *37.*
 strūq; similis calus evenit: unde praeter spem liberatus, opinionem quod
 Deo carus esset adeptus est. nam cum multi honorati vespera illa apud Herodis co-
 enauiissent, postquam dimisso conuiuiō omnes egressi sunt, con-
 festim coenaculum concidit. Id autem commune sibi tam periculorum missio conui-
 quam saluis praesagium, quantum ad futurum bellum pertineret, esse uis cōtestium
 coniciens mane primo castra mouet: hostiumque sex circiter millia de
 montibus decurrentes, prima tentabant agmina. & manum quidem
 cum Romanis cōserere non satis fidebant: lapidibus autem ac telis eos,
 dummodo plurimos sauciarent, eminus appetebant. ubi Herodes quo-
 que ipse praeteriens, latus iacu o vulneratur. Antigonus autē se non so-
 lum audacia suorum, sed etiam multitudine superiorem videri cupiēs,
 Pappum quendam ex contubernaliis suis cum manu militum in Sa-
 mariam mittit, quibus quidem Machāra erat praemium victoriā. Hero-
 des vero terram peruagatus hostilem, quinque municipia capit, duoque
 habitatorum millia consumit. Exultisq; donibus, ad exercitum redit,
 circa vicum, qui appellatur Cana, tendentem. In dies autem singulos
 magna ei multitudo ludæorum vel ex ipsa Hierichunte, vel ex aliis re-
 gionibus accedebat: cum hos odium moueret Antigoni, alios ipsius He-
 rodis praecleara facinora. Enimvero multos ratione carentes mutationis
 cupiditas impellebat. Hoc autem congredi festinante, Pappi milites
 neque multitudine hostium, neque imperu perterriti, acriter ad pugnam
 ex altera parte procedunt. Sed ubi agmina confixerunt, ceteri quidem
 paulisper restiterunt. Herodes autem fraternae cordis recordatione po-
 tuculosius dimicans, dummodo eius vlcisceretur auctores, aduersam a-
 ciem facillime superat. deinde semper integros aggrediendo, vniuersos
 in fugam vertit. Erat enim plurima occumbentium strages, cum alij
 quidem in vicum vnde venerant compellerentur, nouissimus autē ipse
 instaret, atque infinitos occideret. postremo ruens inter fugientes hostes
 in vicum irrupit: cum omnes domus armatis essent refectae, plenaque
 propugnatorum desuper testa: & quoniam foris deprehensos facillime
 superabat, disturbando ades intus abditos extrahebat, alios conuulsis
 obrutos testis, multos simul necabat. si quis autē subterfugisset ruinam,
 eum gladiis armati milites excipiebant. tantaque cadauerum per omnes *Cadauerum*
 vias multitudo coaceruata est, ut etiā victoribus ipsis transitus obstrue- *multitudo*
 retur. hanc plagam hostes adeo non tulerunt, ut confluentium turba, *victoribus*
 conspectis qui in vico perissent, fuga discederent. statimque successu fre- *transitū ob-*
 tus Herodes ad Hierosolymam perrexisset, nisi eum hyem s asperitas *struit.*
 prohibuisset. Hæc enim perficiendae victoriæ fuit impedimentum, & ne
 penitus opprimeretur Antigonus obstitit, qui ciuitatē iam deserere co-
 gitabat. Herodes autē ad vesperam, cum lassos amicos reficiendi corpo-
 ris gratia dimisisset, ipse adhuc ab armis calidus, more militis lanatum
 ibat. Siquidem vnus tantum puer eum sequebatur. Et prius quā in bal-
 neum perueniret, obuius ei quidam ex hostibus gladio armatus occur-
 rit, deinde alter & tertius & plures. Et hi confugerant armati ex acie
 in bal-

An. mundi
2928. An-
te Chr. nat.

36.

Pappum An-
rigoni mili-
tū ducē He-
rodes obtrū-
cat.

Ant. lib. 14.
ca. 12.

Hierosoly-
ma obsidio-
ne obsidetur
3928. An-
te Chr. nat.

35.

Iudæorū in
pugna con-
stantia.

Herodis mi-
lites cum Iu-
dæi per quin-
que menses
obsidionem
toleraverūt
ciuitatē ir-
rumpunt.

in balneum, sed perculsi etiam tum metu ac latitantes, ut Regem viderent, illum quidem stupore debilitari ac tremantes, cum inermis esset prætereunt: exitus verò quā fugerent cursū petebant. Itaque cum alius casu, qui eos comprehenderet nullus adesset, Herodi autem nihil pati satis fuisset, omnes effugiunt. Postero autem die Pappum quidem, Anrigoni militum ducem, abscisso capite obtruncat: idque Pheroræ magistro exercitus fratri suo mittit in perempti fratris vitionem. namq; Pappus erat qui Iosephum interfecerat. Vbi autem rigor hyemis cessit, Hierosolymam repetiit: murisq; admoeto milite (annus autem tertius agebatur, ex quo Romæ Rex fuerat declaratus) pro templo castra posuit, quā facilior erat espugnatio. Stantea Pompeius ceperat ciuitatem. Exercitus autem in opera distributo, suburbanisq; diuisis, tres quidem leuare aggeres, & super eos turres adificare iubet. Relictis autem qui operibus instarent impigerimis amicorum, ipse in Samariam vadit, uxorem accepturus, Alexandri filij Arillobani filiam, sibi desponsatam, ut diximus: & dum obsidet, subcissus opera nuptias curaturus: quippe iam hostes despiciebat. Igitur ubi eam duxit, ad Hierosolymam rediit, auctus militum copiis: eiq; Sosius cum magna manu equitum pediatumque locatur: qua mediterraneo itinere præmissa, ipse per Phoenicem iter fecit. Vniuerso autem exercitu congregato, ad peditionem legiones undecim, equitumq; sex millia, præter auxilia Syrorum, non pro minima parte ducenda, præpè à septentrionali muro castra collocant: Herodes quidem lenatū multo fretus, quo Rex fuerat declaratus: Sosius verò Antonio, à quo milites quibus præerat asciter de-
fensos Herodi auxilio. Iudæorum aut intra ciuitatem agentium populus mis-
ere turbatus erat. Nam circa templum infirmior multitudo cōueniens
furore agebatur, multaq; veluti diuinitus de temporibus discitabat: &
qui audaciores essent, in catenas conglobati, multis modis atrocina-
bantur: maximè ex locis oppido proximis victui necessaria diripientes,
neque aut equis, aut viris alimenta relinquebant. Bellatorum aut con-
stantiores obsidentibus oppositi, è muris opus aggerum prohibebant, &
contra instrumentis oppugnantium, semper nouum aliquod obstaculū
moliebantur. In nulla re aut æquè ac in cuniculis superabant. Rex aut
aduersus atrocina quidem occultas excogitauit militū insidias, quibus
eorum reprimere exersus: inopiam vero alimentorum longinquis
transvectionibus adiuari disposuit. Ac pugnae intenti, quāuis omnem
modum audaciz supergrederentur, Romanorum tamen peritia vince-
bantur. nihilominus aperte cum his, certa morte proposita, confige-
bant. Ex improviso autem Romanis per cuniculos intermedios emer-
gentibus, prius quàm muri aliqua pars dirueretur, alteram eius vicem
muniebant. Proterius autem neq; manibus neque machinis deficiebant,
quoniam usque ad vltimum repugnare decreuerant. Deniq; tanto ex-
ercitu circumsidente, per quinque menses obsidium tolerauerunt: do-
nec quidam ex his quos lectos habebat Herodes, ausi murum transgre-
di, ciuitatem irrupere, & post eos Sosii centuriones. Igitur ante omnia
fano proxima capiebantur: & infuso exercitu plurima ubiq; mors erat:
Romanis quidem propter obsidionis moras iratis: Herodis verò ma-
nus ludæica summo intenta studio, ne quis penitus ex aduersariis eua-
deret. Mactabantur autem quamplurimi, & per angustiores vicos
oppidi, & in domos compulsi, etiam ad templum etiam confugissent: neq;
vile

vlla erat aut senectutis, aut muliebris infirmitatis miseratio. Deniq; licet Rex ubiq; mittens, rogaret ut parcerent, nemo tamen dexteram continuit: sed veluti furentes, omnem persequabantur ætatem. Ibi tunc et Antigonus, neq; priorem neq; præsentem fortunam cogitans, domo descendit, & ad pedes Sosij prostrernitur. Ille aut nihil cum tantæ mutationis causa miseratus, & intemperanter derisit, & Antigonom appellavit: neq; tamen etiam custodia liberum dimisit, ut sceminam. Itaq; ille quidem victus asservabatur. Herodes autem cum iam hostes visisset, ut externa quoq; auxilia compescere providebat. Visendi enim templi, sanctorumq; eius studio, omnis multitudo peregrina fuerat in civitate. Ob eamq; rem, hos minis, alios precibus, nonnullos armis etiam refrenabat: acerbior, quàm si victus fuisset, existimãs sibi fore victoriam, si quod videri nefas esset, culpa sua visum fuisset. Mox autem etiam rapinas in civitate prohibuit, multa inuectus in Sosiam, si vacuam factis viris & pecunijs oppido, Romani Regẽ se solitudinis reliquissent: qui pro tanta civium cæde, totius orbis terrarum imperium, vile precium indicaret. Illo autem initum esse dicente, ut pro labore obsidionis prædandi licentiam milites haberent: ipse de suis facultatibus mercedem singulis distributum se assueverat. Atq; ita redemptis patriæ reliquijs, promissa compluit. Nam & militum quenq; liberaliter, & pro merito duces, ipsumq; Sosiam regia largitate donavit, ut nemo egens pecunijs abiret. Post hæc Sosius aurea corona Deo dedicata, ex Hierosolymis recessit. Antonio victum Antigonum ducens. & illum quidem vana spe vitæ cupidum usq; ad ultimum diem, ignavia digna securis excepit. Rex autem Herodes discretâ multitudine civitatis, suarum quidem partium studiosos, quò magis benevolos sibi faceret, honorificè tractabat: Antigonianos autem neci tradebat. Et quum pecunia defecisset, diuiso quicquid ornamentorum haberet, Antonio eiusq; comitibus misit. non tamen omninò ne quid pateretur redemit. Iam enim Antonius Cleopatram amore corruptus, in omni re cupidini cesserat. Etenim Cleopatra, ubi tanta cognationem suam sœuitia persecuta est; ut neq; propinquus sanguine superesset, cædis rabiem contulit in extraneos: Syrorumque optimates apud Antonium criminando suadebat eos interfici, ut eodem modo cuiusq; possessiones dominio suo facilius quæreret. Postea verò quàm in Iudæos atque Arabes usque extendit avaritiam, ut Reges eorum Herodes & Malichus interirent, occultè moliebatur. Cui cum verbotenus annuisset Antonius, occidere quidem bonos viros tantoque Reges iniustum esse duxit: verum inter amicos ultra non habuit: sed multa terra ex eorum præcisa finibus, & quod erat in Hierichunte palmetum in quo balsamum gignitur, & civitates præter Tyrum & Sidonem cunctas intra flumẽ Eleuterum ipsi dedit. Quorum potita dominio ad Euphratem usq; Parthis bellum inferentem profecuta Antonium, per Apamlam & Damascum in Iudæam venit. Atq; hic Herodes, licet magnis muneribus infensum eis animum mitigasset, tamen ducentis talentis annuis abscissa regno suo possessiones impetrat sibi locari: ipsamq; omnibus obsequijs placans, Pelusium usq; deducit. Nec multum interea tempus & Antonius ex Parthis aderat, captivumq; Artabazen Tigranis filium dono Cleopatraz ducebat. Nam cum pecunijs omniq; præda, Parthus illi statim condonatus est.

An: mundi

3928. Antio

Chrst. nat.

36.

Cædes in Hierosolymis.

Antigonum Sosius caput,

Herodes militib. de suis facultatibus multum pecuniaz largitur.

Antigonus securi obtruncatur.

Ant. lib. 15. cap. 1.

Cleopatraz in cognationem suam sœuitia.

Avaritia Cleopatraz.

Anno munn
di 3934.
An. Christ.
nat. 30.

*De insidijs Cleopatrae in Herodem, & Herodis praelio
contra Arabes & ingenti terra-
motu.*

Ant. lib. 15.
cap. 5.

Cleopatrae
in Herodem
insidiar.

Ant. lib. 15.
cap. 6.

Herodis ex-
ercitum Ara-
bes in fugā
vertunt.

Bellū Aetia-
cū inter An-
toniū & Au-
gustū vtrin-
que gestum.

Alia Hero-
dis calami-
tas

Herodis ad
milites per-
territos o-
ratio.

Concitato autem bello Aetiaeo, Herodes quidem cum Antonio pro-
ficisci paratus erat, & alijs per Iudæam turbis liberatus, & Elycanio
positus, quem vicum Antigoni soror tenebat: verum tamen a Cleopatra
callidè ne periculis Antonij particeps fieret, interclusus est. Regi-
bus enim, ut diximus, insidias tendens, bellum in Arabes ut Herodi com-
mitteret, persuadet Antonio, quos si vicisset, Arabes: in autem victus
esset, Iudææ domina constitueretur: alterumque potentium per alterum
pessundaret. Sed eius consilium Herodi feliciter cecidit: nam primū in Sy-
riam in eos mittit, & quamvis fortiter resistentes, superavit, qui cum iam
victi essent, magno motu Arabes suscitantur: & infinita manus in Syria
coeles Canathan congregati, expectabant Iudæos. Vbi Rex eos Herodes
cum exercitu aggressus bellum consiliis ac munitate tetabat, castra-
que muro cingi præcipiebat: non tamen ei paruit multitudo, sed priore
victoria freti Arabes impetunt & prima commone in fugam verlos vige-
bant: in persecutione vero insidijs periclitatur Herodes, Canathensibus
ab Athenione immissis, qui ex Cleopatrae ducibus tempus ei fuerat inimi-
cus. Namque horum incursum recreati Arabes, pugnam repetunt: iunctisque ag-
minibus circa saxosa loca & devia, Herodis militem fugant, plurimisque ag-
prostratis. Qui vero ex praelio servati sunt, in vicum Ormizam confugiunt.
vbi etiam castra eorum cum hominibus circumventa Arabes, sicut etiam
plena ceperunt. Neque multo post accepta clade, Herodes aderat cum au-
xilij, serius quam vltus poposcit. Huius ei vulneris causa fuit, præpositio-
rum militibus contumacia, quod iussis obedire noluerunt. non enim re-
pentino commisso praelio vltum Athenio insidiandi tempus habuisset.
rursus tamen vltus est Arabes, assiduis fines eorum incursionibus infe-
stans: quodque semel victus est, saepe rependit. Sed dum inimicos perse-
quitur, incurrit ei diuinitus alia calamitas, septimo regni anno & Aetia-
eo bello feruente. Namque veris initio terra mota, infinita quidam pecc-
orum, triginta vero hominum millia peremit, cum exercitus mansisset
incolumis, quoniam sub duo tendebat: ibique Arabes in maiorem auda-
ciam fama tulit, tristibus nuncijs grauib; semper aliquid affingens.
vnde velut omni subuena Iudæa, terræ obtinendæ spe, quia neminem su-
peresse credebat, in eam irruunt, regatis prius interfectis, qui ad se ve-
nerant à Iudæis. Herodes autem aduentu hostium perterritam suorum
multitudinem, tam magnitudine quam assiduitate calamitatum suorum
ad repugnandum incitare tentabat, hæc dicens: Rationem habere non
videret, cui vos praesens formido perculerit. nam diuinæ quidem indi-
gnationis plagas mærori vobis esse non miror. Ignauum autem est per-
peti idem, etiam cum incursum hominum repellendi sunt. Ego enim
tantum abell, ut hostes post terræmetum pertimescā, quod magis pu-
taueram Deum hanc illis illecebram immisisse, ut poenas redderent.
non enim tantum manu armisque freti, quantum nostris calamitatibus,
veniant,

veniunt. Fallax autem spes est, quæ non suis viribus nititur, sed alienis aduersis. Neque vero vel secunda res vel contraria, apud homines certa sunt: sed in utramque partem videas fortunam nutare vicissim, & exempla vobis propria demonstrabunt. Nempe praelio superiore victores, post ab hostibus victi sumus. & nunc ergo, quantum æstimare licet, illi capientur, victores se credentes. Nimis enim confidens incautus est, mecum autem providentiam docet. Itaque mihi quidem hoc ipsum quod timetis, fiduciam suggerit. Nam cum ferociores quam opus erat fuistis, & præter voluntatem meam in hostes egressi estis, Athenion insidiandi tempus inuenit. Nunc autem vestra cunctatio, & minus alacer animus, ut videtur, certamen mihi victoriam spondet. Convenit tamen ante praelium sic esse affectos, in ipso autem opere virtutem exercere: conceleratisque hostibus planum facere, quod neque humanum aliquod malum, neque ira cælestis unquam deprimit fortitudinem ludorum, donec spiritum vitæ ducunt, vel eorum quisquam in bonis suis Arabas dominari patietur, quos aliquoties penè captivos abduxit. Nihil autem vos terreat rerum anima carentium metus: neque arbitrumini, terræ concussionem alicuius futuræ cladis esse portentum. Naturalia namque sunt elementorum quoque vitia: nullumque damnum inferunt, nisi quod ex ipsis euenerit. nam pestilentie quidem, vel famis, vel terremotus signum aliquod tardante malo fortasse præcesserit: ipsa verò cum exiterint, sui magnitudine finiuntur. Ceterum quid nobis amplius quam terræ concussio, bellum nocere poterit etiam victis? Imo enimvero maximum imminentis excidii monstrum, sponte sua, neque alienis manibus inimicis accidit, qui legatos nostros præter omnium hominum leges crudeliter mactauerunt, talesque Deo pro belli euentu hostias ceciderunt. Non enim effugient maximè eius lumen inuictamque dexteram, sed continuo pœnas dabunt: si patrio repleti spiritu, in vindictam violati fœderis animos excitemus. pergite quisque non pro coniugibus, neque pro liberis, aut pro patriæ periculis pugnaturi, sed legatorum cædis victores. Illi melius quam nos qui viuimus exercitum regunt: vobisque mihi obedientibus, periclitabor ipse pro ceteris. Pro certo enim leuatis, fortitudinem vestram non sustineri posse, nisi temeritate laedatur. His adhortatus milites, ubi eos alacres vidit, sacra Deo celebrauit: deinde cum exercitu Iordanem fluvium transgressus est. Castris autem Philadelphie positis, haud procul ab hostibus, quasi de interiacente castello contenderet, pugnam eminus habitabat, quamprimò cupiens congregi. nam & hostes præmiserant, qui castellum occuparent. Sed illos quidem Regij facile repulerunt, collemque tenuerunt. ipse verò quotidie producto ad praelium milite, instructaque acie Arabes laccebat. Cum autem nemo contra procederet (quidam enim eos vehemens formido tenebat, & ante multitudinem dux Althemus timore obriguerat) vallum eorum distabat ipse aggressus: eoque modo coacti ad pugnam confusis ordinibus, mixtiq; cum equitibus pedites egrediuntur: et si multitudine superiores, Iudæis tamè alacritate impares, quâuis audaciores eos faceret v. etorix desperatio. Et quamdiu quidem restiterunt, non magna eorum cædes facta est: ubi verò terga nudaerunt, multi à Iudæis, multi verò à semetipsis conculcati perierunt. Deniq; milia V. in fuga ceciderunt, ceteraq; multitudo intra vallum cōpulsa est, eoq; statim circumseptos oblidebat Herodes. & licet armis, præpesset

An. mundi
3934. Ante
Chrst. nat.
30.

Metus præstat confidē-
tiam.

Altera pars
orationis He-
rodis de ter-
ramotu.

Conclusio
Herodis ora-
tionis & ad-
hortatio ad
milites.

Herodes ante
pugnam
sacra Deo ce-
lebrat.

Herodes ho-
stes adorant

Anno mact
di 3439.

An. Christ.

nat. 30.

Arabes ar-
descende siti
vltro se lu-
dzis tradūt.

adeffet excidium ; tamen aqua penuria vehementer vrgebat. Cumque Rex arrogantius eorum legatos despiceret , & talēta quinquaginta pro redemptione offerentibus, magis instaret: deniq; ardescēte siti, cateruatiū exeuntes, vltro se ludzis tradebant, adeo vt quinq; diebus quatuor millia vincerentur, sexto reliqua multitudo ad pugnam desperata salute procederet. Quibus congressus Herodes, iterum septem millia circiter sternit: & tam magna plaga vitus Arabiam, extincto virorum eius spiritu, tantum profecit, vt eius patronus ab ea gente optaretur.

C A P. XV.

Herodes exaltatus in regnum.

Ant. lib. 15.
cap. 7.

Herodis co-
ram Augu-
sto Cæsare
oratio.

Herodes co-
rā Augusto
dissimulatio
ne remota
verum inge-
nue faretur.

Cæsaris ad
Herodem
responsio.

MOX autem illum excepit desueta rerum sollicitudo propter amicitiam Antonij, post victoriam Cæsaris apud Actium. Veruntamen plus timoris habebat, quā ipse patiebatur. Nec enim Cæsar victum iudicabat Antonium, donec Herodes cum eo superesset. Itaq; Rex periculis decreuit occurrere: Rhodumq; transiit, ubi Cæsar eo tempore morabatur, adiit eum sine diademate, veste quidem cultuque privato, sed fastu regio, neq; dissimulata veritate coram eo hæc dixit: Ego quidem, Cæsar, Rex factus ab Antonio, fateor vtilem me fuisse Regem Antonio. Neque dissimulaui, quod omnimodo armis quoque me grauem expertus es, nisi Arabes prohibuissent. Veruntamen & auxilia ei pro viribus meis misi, & multa instrumenta millia: sed nec accepta apud Actium plaga, bene de me meritum deserui. Nam cum auxiliis minus commodarem, optimum ei consilium dedi, vnam esse Cleopatrae mortem aduersorum correctionem, quam si occidisset, & pecunias ei & muros ad ruinationem, & exercitum, & memetipsum belli contra te socium pollicebat. Sed profecto eius aures Cleopatrae amores, & Deus qui tibi victoriam donaret obstruxit. Vnde ergo cum Antonio victus sum, & diadema cum eius fortuna deposui. Ad te autem veni, spem salutis de virtute præsumens: & vt in examen adduceretur properans, qualis amicus alicuius fuerim. Ad hæc Cæsar: Imò verò saluus esto, inquit, & nunc regnato certius. Nam meritis es qui plurimos regas, cum amicitiam tanta fide tucaris. Experire autem, vt etiam felicioribus fidus permaneat: siquidem ego præclarissimam spem de tua magnanimitate mihi promitto. Rectè tamamen fecit Antonius, qui magis Cleopatrae, quā tibi paruit. Te eijs coepisti, quantum apparet, quem aduersus eorum gladiatores idonea auxilia misisse Ventidius perscribit. Quare interim tibi decreto firmitatem regni præbeo. Experiat autem ipse quoque bene tibi aliquid facere, vt non desideres Antonium. Huius sermonis humanitate potuit, & indulgentiam decreto consignat: in quo multa magnificè eius laudem commemorant. Ille autem primus eum muneribus delinitum rogabat, vt Alexandrum quendam supplicem, ex amicis Antonij, iuberet absolui. Sed vicit iracundia Cæsaris, multa illum & graua pro quo rogabatur admisisse dicentis quibus repulit deprecantē. Postea vero ad Ægyptum euntem per Syriam Cæsare, Herodes curatis accepit regni

regni diuitijs: tumq; primū cum eo milites recensente, circa Ptolemai-
dem equo vectus est, coenamq; illi cum omnibus amicis exhibuit, atq;
insuper exercitus eius epulis cuncta distribuit. Prospexit etiam per ari-
da loca proficiscentibus ad Pelusium, atq; inde redeuntibus aquarū co-
pia nō deesset. Nec fuit quicquā viensilium, quod desideraret exercitus
Pro his deniq; meritis paruum esse Herodi regnum, tam Cæsar quā
milites existimabant. Ideoq; postquam venit in Ægyptum, iam Cleo-
patra & Antonio mortuis, non solum cæteros eius honores auxit, verū
etiam regno partem finium addidit, quam Cleopatra dempserat. Et præ-
terea Gadara, Hippon, Samariam: maritimarumq; insuper ciuitatum
Gazam & Anchedonem, & Ioppen, & Pyrgon Stratonis: & ad hæc sa-
tellites: quadringentos Gallos ei donauit, quos antea Cleopatra stipa-
tores habebat. Nulla autem res magis liberalitatem Cæsaris incitabat,
quam magnus animus accipientis. Post primam verò Actiada, etiam re-
gionem quæ Trachon vocatur, eius dirioni subdidit, eiq; continentem
Batanxam, itemq; Aurantim, ex huiusmodi causa. Zenodorus qui do-
mus Lysanix conductor erat, non cessauit vnquam ex regione quæ Tra-
chon dicitur, latrones Damascenis immittere. Illi autem ad Varū tunc
rectorem Syriæ confugerunt, eumq; deprecati sunt, quo suas misérias
Cæsari declararet. Cæsar autem his cognitis ei rescripserat latrocinium
penitus curaret extinguere. Varus autem milite aggressus loca suspe-
cta, expurgauit latronibus terram, ipsamq; Zenodoro abstulit: quā Cæ-
sar, ne latronum denuo contra Damascum receptaculum fieret, Herodi
dedit, eumq; præterea totius Syriæ procuratorem constituit. Et deci-
mo anno reuersus iterum in prouinciam, ne quid eo inconsulto pro-
curatoribus liceret administrare præcepit: ac Zenodoro mortuo ter-
ram omnem quæ inter Trachonem & Galilzæam erat, eidem attribuit.
Quod autem maius his omnibus existimabat Herodes à Cæsare quidem
post Agrippam amabatur, ab Agrippa verò post Cæsarem. Hinc ad sum-
mum felicitatis euectus, & ad maiorem subleuatus animum, maximam
providentiæ partem obsequio pietatis impendit.

An. mundi
3934. Ant
Christum
natum 30.
Herodis in
Augustum
Cæsarem mo-
rita.

Herodis ro-
gno Augu-
stus Cæsar
finium par-
tem addit.

Herodē Au-
gustus Syriæ
procuratorē
constituit.

CAP. XVI.

*De urbibus & ædificijs instauratis & conditis ab Herode, de
munificentia qua usus est erga exterarū gentes,
eiusq; felicitate.*

[Taq; anno regni sui quintodecimo, & templū instaurauit, & duplum
terre spatium quā fuerat circa templum, muro amplexus est, ingen-
ti sumptu & magnificentia singulari. Argumento erant in ambitu fani
magnæ porticus, eiq; iunctum à septentrione castellum. Et illas quidē
à fundamentis erexit. Hoc autem nulla re minus, quā regni sedes lar-
gis opibus renouatum, Antoniam vocauit, in honorem Antonij. Quin
etiam domo sibi regia in superiori parte ciuitatis exstructa, duas ædes
in ea maximas atq; pulcherrimas, quibus ne templum quidem vsquam
conferri posset, ædificauit: easq; amicorum vocabulis vnam Cæsaream,
Agrippium alteram nominauit. Nec verò solis testis memoriam eorum
& cognomina circumscripsit, sed in totas etiā ciuitates studiū liberali-
tatis

An. mundi
3947. Ant
Christum
nat. 17.
Ant. lib. 15.
cap. 10. 12. 13.
14.
Ædificia ab
Herode con-
dita.

FLAVII IOSEPHI

An. mcm.
3947. Ante
Christum
nat. 17.

Fons Iordani.

Herodes Piro
maiorē
portum fa-
bricat.

Dilucida de-
scriptio por-
tus.

tatis extendit. Nam in Samaritica regione oppidum muro pulcherrimo per viginti stadia circumdatum, Sebasten appellavit, deductis eo sex millibus colonorum, terraq; fecundissima his attributa: vbi templum quoq; maximum inter ædificia, & circum id aream trium & semis stadiorum Cæsari dedicavit, eiusdemq; oppidi habitatoribus præcipua legum beneficia præstitit. Ob hæc alterius terræ adiectione donatus à Cæsare, aliud ei templum circa Iordanis fontem candido marmore posuit, qui locus appellatur Panium. Vbi montis quidam vertex in præcelsum editus, propter subiecti lateris vallem specus aperit vmbrosium, quæ profundæ altitudinis rupes, ad immensum liquentis guttæ receptaculum concavatur, ut stagnantis aquæ copia demittentibus aliquid, donec terram inveniunt, longitudo nulla sufficiat. Fons autem è spelunca radium. Sed veri fidem in posterioribus indicabimus. Quin & apud Hierias, & quæ commodiorem usum præberent advenientibus fabricatas, eorundem amicorum nominibus vocavit. Proflus non est idoneus regni locus, quem honore Cæsaris nudum reliquerit. Postea vero quàm fines suos templis replevit, in provinciâ quoq; honores eius effudit, & in multis civitatibus templa quæ Cæsaria vocantur, constituit. Cum autem inter maritimas civitates vidisset vnam vetustate iam fessam, quæ Stratonos pyrgos vocabatur, & pro loci naturæ munificentia suæ capacem, totam eam candido saxo reparatam, clarissima regia decoravit, & in ea Doram & Ioppen, quarum media civitas sita est, omnis ora maritima adeo fuit importuosa, ut omnes qui ad Ægyptum ex Phœnice navigarent, in saxo fluctuare cogerentur, minas Africi metuentes: cuius etiam mediocri aura, tantas undatum moles ad scopulos erigit, ut remeante aestu gurgitis, per aliquantum spatium maris feritas augeatur. Sed Rex liberalitate ac sumptibus delecta natura, Piro maiorem portum fabricavit, & in eius penetralibus alias navibus stationes fecit altissimas. Et quanquam totus ei locus aduersabatur, tamen ita cum difficultate certavit, ut summas quidem structuræ nequaquam mari cederet: pulchritudo verò tanta esset, quasi nulla res ardua præpedisset ornatum. Meritus enim quantum diximus portui spatium per viginti vlnas infundum saxa demisit, quorum pleraq; pedum quinquaginta longitudinis, & altitudinis novem, & latitudinis decem, nonnulla verò etiam maiora fuerunt. Expleto autem spatio quod unda celabat, inducentos pedes murum dilatavit. Ex quibus centum repellendis erant fluctibus antè constructi, unde etiam procymia dicebantur: ceteri autem saxeo portus quo cingitur muro subiecti sunt, magnis turribus interpositis, quarum maxima atq; pulcherrima ex nepote Cæsaris Drusum cognominata est. Crebri autem fornices ad deducenda quæ portus haberent, proq; fornicibus, & circum eos crepido saxea, & lata, quæ naues egredientes exciperet, de ambulario. Aditus autem septentrionalis erat. Ventorum enim pro situ loci placidissimus est boreas. Ad ostiū verò colossida turris sustinet: dextra verò duo proceri lapides iuncti, & partis aduersæ turris magnitudinē superantes. Domus autem portui cōnexa, candido item lapide: pariq; mensura spatiorū, civitatis viæ tendentes in portum,

tum. Contra ostium verò portus, in colle, Caesaris templum magnitudi-
 ne simul & pulchritudine præcipuum: in eoq; Caesaris colossus nõ mi-
 nor quam Iouis apud Olympiam, cuius ad exemplar factus est. Romano
 autem par, & Iunoni quæ Argis est. Oppidum autem provinciæ dedicauit,
 rebusq; aduclititijs portum, Casari verò conditoris honorem, vnde ci-
 uitati nomen Casarea imponit. Quinetiâ & cætera opera, forû, thea-
 trum, amphitheatrum, digna vocabulo collocauit: & quinquennali cer-
 tamine instituto, nome ei Caesaris donauit. Primusq; ipse in centesima
 nonagesima & secunda Olympiade maxima præmia proposuit: vt non
 solum victores, sed & proximi & tertij successores eorû regalibus diui-
 tijs potirentur. Anthedona quoq; renouatam, quam bella subuerterât,
 Agrippium vocauit: nimiaq; beneuolentia, nomen amici etiam portæ
 inscripsit, quæ ipse in templo ædificauit. Sed nec parentes suos ita qui-
 quam dilexit, nam & patris monumentum optimo regni campo ciuita-
 tem condidit, fluminum arborumq; ditissimâ, eamq; Antipatridê nun-
 cupauit & super Hierichunta castellum natura tutum, & pulchritudine
 præcipuum, muro cinxit, atq; in honorem matris Cyprum vocauit Fra-
 triq; Phaelo turrim cognomine Phaelidem Hierosolymis ædifica-
 uit, cuius ambitus & in magnitudine liberalitas postea declarabitur.
 Aliamq; ciuitatem in regione quæ à Hierichunte in boream tenditur,
 Phaeli nominauit. Cognatis aut & amicis æternæ gloriæ traditis ne
 sui quidem fuit immemor, sed castellum contra montem Arabici late-
 ris propugnaculo permunitum, de suo nomine Herodium vocauit: tu-
 mulumq; in mammæ formam manufactum, qui stadiorum sexaginta
 spatio ab Hierosolymis aberat similiter nominatum, munificentius ac-
 curauit. Etenim rotundis quidem turribus cacumen eius amplexus est.
 Ambitum autem compleuit ædibus regijs liberalissimè exornatis: vt nõ
 solum interna memororum facies clarior esset, verum etiam foris pa-
 rietes ac maceræ rectaq; largis infusa diuitijs elucerent. Aquam etiam
 plurimam ingenti sumptu ex longo intervallo induxit, perq; ducentos
 gradus marmoris candidissimi fabricauit ascensum. Erat enim torus
 collis manufactus, & vehementer excelsus. Quin & aliam circa radices
 eius regionem, ac diuersoria, quæ & sarcinas & amicos recipere possent, æ-
 dificauit: vt pro rerum quidem omnium copia ciuitas esse videretur. **Herodium**
castellum,
 castellum: circumser priore verò, domus regalis. Tantis autem con-
 structis ædificijs, animi sui magnitudinem in plurimis etiam externis pro rerum
 ciuitatibus demonstrauit. Namq; apud Tripolim & Damascum & Pro-
 lemaidem, publicas balneas quæ gymnasia dicunt: Bibli autem murû, pia ciuitas
 exedras verò & porticus, fortaque & templa Eeryti ac Tyri: necnon & **elle videba-**
tur.
 apud Sidonem, & Damascum theatra condidit. Maritimis autem Lao-
 dicentibus aqueductum: apud Ascalonam verò Nymphæa siue lacus or-
 natissimos, & balneas, item perisyllia, tam opere quàm magnitudine
 miranda constituit. Sunt quibus etiam lucos portusq; præstitit. Multæ
 ciuitates ab eo, tanquam regni sociæ, agris quoq; donatæ sunt. Ad exhi-
 bitionem verò thermarum alijs redditus annuos ac perpetuos delega-
 uit, quemadmodum Cois. ne quando beneficij gratia deficeret. Ad hæc **Herodis be-**
neficentia
 frumenta cunctis ministrant egentibus & Rhodijs ad instituendâ clas-
 sem pecunias sæpè multisq; in locis præbuit, incensumq; Pythium in & liberali-
 meliorem formam reparauit sumptibus suis. Quid dicam eius in Lycios tes in cum-
 aut Santos liberalitatè, perq; omnem Ioniam, eorum, quæ desiderasset. **ellos.**
 quisque,

An. mundi

3947.

AnteChri-

stum na-

tum 17.

Casarea,

Stratonis

turris antea

dicta, ab Ho-

rode cõdita.

Ant. lib. 15.

cap. 10. 12. &

lib 17. cap. 5.

Agrippium.

Antipatris.

Cyprus.

Phaeli

turris.

Phaeli ci-

uitas.

Herodium.

An. mun.
3954. Ante
Christum
nat. 10.

Herodes per
vniuersum
terrarum or-
bem clare-
scit.

Herodes ve-
nator sum-
mus.

Herodes præ-
ter animi
corporisq;
virtutem
fortuna quo-
que secunda
usus est.

quisque, largitiones? Nonne etiam Athenienses & Lacedæmonij, & Ni-
copolitani, & in Myſia Pergamus, Herodis sunt plena donarijs? Nonne
Antiochenſium Syriæ plateam, cum plena cœni ab omnibus vitaretur,
per viginti ſtadia prolixam, ſtrauit polito marmore: declinandisq; im-
bribus, quàm longa eſſet porticibus ornauit? Sed hæc quidem propria
quis dixerit illorum, quibus ea derulit, populorum? Quod autem Elidæ-
ſibus præſtitit, non ſolùm Achaiæ commune, ſed etiam totius orbis ter-
ræ munus videtur, per quem Olympiaci certaminis gloria diffunditur.
Nam cum hoc deficere ſumptuum videret inopia, quodq; ſolum ex ve-
teri Græcia reſtabat collabi, non ſolum agonotheta ipſe factus eſt, eo-
luſtro, quod cum Romam nauigaret, offendit: ſed etiam perpetuos pe-
cuniarum redditus inſtituit, vt nunquam eius memoria agonothetæ pe-
nere ſuogi deſineret. Inextricabile opus fuerit, debitorum ſive tributo-
rum remiſſiones exponere, ſicut Phaſaelitas & Balaneotas, aliaq; circa
Ciliciam municipia leuauit annuis penſionibus: licet multum eius a-
nimi magnitudinem timor fregerit, ne quam pateretur inuidiam: ve-
lut manus aliquid aucuparetur, ſi beneficijs amplioribus afficeret ciuita-
tes, quàm qui eas haberent. Quin & corpore uſus eſt, quod animo con-
ueniret. cumq; ſummus venator eſſet, in hoc tamen ipſo, equitandi pe-
ritia quæ cuperet aſſequabatur. Deniq; vno die quondam quadraginta
feras ſubegit. Eſt autem aprorum alitrix illa regio, ſed magis ceruis & o-
nagris frequentatur. Bellator autem erat, qui ſuſtineri non poſſet. Itaq;
multos etiam in exercitatione terrebat: quibus & torquendo iaculo
directiſſimus, & ſagittarum librator videbatur egregius. Præter animi
autem corporisq; virtutem, fortuna quoq; ſecunda uſus eſt. Raro enim
contra votum eius, belli ceſſit euentus. & ſi quando id accidit, non ipſi-
us culpa, ſed aut proditiōe quorundam, aut temeritate militum fa-
ctum eſt.

C A P. XVII.

*De diſſidio Herodis cum filijs Alexandro & Ari-
ſtobulo.*

Ant. lib. 15.
cap. 3. 8. 9. &
lib. 16. cap. 13.

Herodes An-
tipatrum fi-
lium expel-
lit ciuitate.
ad Hyrcanum
auiam con-
iugis inter-
fici.

AT vero publicam ei felicitatem moeroreſ inuidere domeſtici, & ad-
uerſi caſus ex muliere cœperant, quàm maximè diligebat. Nam quia
Regis meruit poſſeſſatem, repudiata quam prius acceperat vxorem ex
Hieruſolymis genus ducentem, quæ Doris vocabatur, Mariamnen ſibi
coniunxit, Alexandri filiam Ariſtobuli filij: vnde domus eius in diſcor-
diam venit, & antea quidem, maximè vero poſtquam Roma regreſſus
eſt. nam prius Antipatrum ex Doride filium, eorum cauſa quosd
Mariamne inceperat, expulſit ciuitate: ſolis feſtis diebus eò commea-
diſſe. ſe concedit. Deinde autem coniugis auiam Hyrcanum, ex Par-
this ad ſe reueſſiſſe, propter inuidiarum ſuſpicionem peremit: quem ca-
pitulum quidem, occuſata Syria. Batzapharnes abduxerat: miſerari vero
gentes libenterant, qui vltra Euphratem colebant. Et ſi monitis co-
rum paruiſſet, ne ad Herodem traſſet, non interiſſet. Verùm mortis
eius deſideria, ſui nepotis matrimonium, hoc enim fretus multoq; am-
plius patriam deſiderans, venit. Herodem autem commouit, non quod
regnum

Regnum affectaret, sed quòd ipsi iure deberetur. Quinque aut filiorum quos ex Mariamne susceperat, duz foeminae, ceteri mares erant. horumq; minimo Romæ in studiis mortuo, duos maiores natu, & propter matris nobilitatem, & quòd iam regnanti sibi fuissent geniti, regia producebat. Sed enim fortior amor his Mariammes suffragabatur: qui in dies singulos proficiens, adeò succendebat Herodem, ut eorum nihil sentiret quæ propter dilectam sibi dolerent. Tantum namque in eum Mariammes erat odium, quantum ipse illam amabat. Habens igitur ex rebus quidem ipsis inimicitiarum probabiles causas, ex amore vero fiduciam, in os ei, quæ Hyrcano auctore suo fecisset obiecit, quæq; in fratrem Aristobulum egisset. Nec enim vel huic, quanquam puer erat, parcebat: quem Pontificem in decimo septimo ætatis anno creatum, post honorem statim occidit. Atque ille quidem cum sacra veste amictus ad aram accessisset festo die, populus omnis illacrymavit: & tamen noctu missus in Hierichunta, ibi sicut mandatum fuerat, lacu submersus à Galilis interiit. Hæc igitur Herodi Mariamne probro dabat, sororemq; eius & matrem maledictis atrocioribus dehonestabat. Sed ille quidem amore mutus erat. Graui autem indignatione mulieres sauebant: & quòd maximè commoueretur Herodes, insinulabāt eam adulterij: præter alia multa, quæ verisimilia fingerentur, hæc accusantes, quod in Ægyptum imaginem suam misisset Antonio: proq; immoderata libidine, absentem se properasset ostendere viro mulierum cupidine insipienti, & qui vim posset inferre. Id veluti fulmen aliquod emissum perturbavit Herodem, maximè quidem amoris causa zelotypia successum, deinde etiam cogitante Cleopatræ scitiam, cuius gratia & Lysanias Rex, & Malichus Arabs erant perempti. Non enim coniugis amissione, sed morte sua periculum metiebatur. Itaq; profecturus Iosepho Salomes sororis suæ viro, quem fidum habebat, & pro affinitate beneuolum, commendabat uxorem: mandato ei clam, ut eam interficeret, si etiam se occidisset Antonius. Verum Iosephus non malignè, sed Regis amorem mulieri cupiens demonstrare, quòd ab ea nec mortuus pateretur diuelli, secretum ei sermonem aperit. Et illa reuerso Herode, multa que inter fabulas de affectu iurante, quòd nunquam esset alterius mulieris amore captus: valde, inquit, amoferga nos tuus mandatis Iosepho comprobatus est, quibus ut me occideret præcepisti. His auditis quæ occulta credebatur, amens erat Herodes ilicò nec vnquam Iosephum mandata sua proditurum fuisse ratus, nisi eam corrupisset, præ dolore insaniebat. Cumq; stratis exiisset, in regia spariatur: ibiq; tunc Salome soror eius atrepto tempore criminandi, suspicionē de Iosepho confirmavit. Vnde Herodes immoderata zelotypia furens confestim vtrumque iussit interfici. Deinde pœnitudo sequebatur insaniam: & postquam iracundia concidit, amor iterum calefcebat. Tanta vis autem cupidinis erat, ut ne mortuam quidem putaret eam, sed præ ægritudine tanquam viuam alloqueretur: donec processu temporis funere cognito, maioris magnitudine eum quo superstitem dilexerat æquauit affectum. Maternæ autem iracundiæ succedunt filij, & immanitatem sceleris reputantes non aliter suspectum patrem quam si hostis esset, habebant: idque & antea, quàm diu Romæ in studiis erant, & multo magis postquam in Iudæam reuersi sunt. Siquidem cum ætatibus eorum, mentium, quoque roborabatur affectio. Iam verò maturi coniugio, vnus amix suæ

V r

Salomes,

An. mundi

4954.

An. Christi

nat. 10.

Herodis ex Mariamne liberi suscepti.

Mariamne ex odio Herodi q̄ Hyrcano auctore fecerat, obiecit.

Falsa matris ac sororis Herodis aduersus Mariamnen accusatio.

Herodes Iosepho ut uxorem interficeret, clam mandat.

Herodis de Mariamne ac Iosepho suspicio.

Mariammen & Iosephum Herodes interfici iubet.

Iracundiæ maternæ filij succedūt.

An. mundi
3956.

Ante Chri.
nat. 8.

Inimicitia
Herodiscum
liberis ex Ma-
riamne sus-
cepit.
Ant lib. 16.
cap. 4.

Antipater
exclusis reli-
quis fratri-
bus. patris
successor de-
claratur.

Alexandru
Herodes a-
pud Cæsare
accusat.

Reconcilia-
tio inter He-
rodem & fi-
lios facta.

Herodem ge-
neru Arche-
laus benig-
nissime sus-
cipit.
Splendida
Herodes ad
populum o-
ratione tri-
bus filijs re-
gni honorẽ
attribuit.

Salomes, quæ matrem amborum accusauerat, filiam duxit: alter Archelai Cappadocum Regis. Vnde accessit etiam libertas odio, & occasiones ex eorum confidentia delatoribus collatz sunt. Itaq; apertius quidam cum Rege colloquebantur quod ei per utrunq; filium struerentur inſi- dix: & alter quidem vitrices materni exitij simul cum fratre armaret manus: alter vero, hoc est Archelai gener, socero frerus etiam fugam pararet, ipsum apud Cæsarem accusaturus Herodem. His igitur criminati- tionibus repletas Herodes, veluti propugnaculo sibi futurum aduersus filios, adducit Antipatrum ex Doride susceptum: hisque illum aduersus nere modis omnibus cepit. Qui cum hanc mutationem tolerabilem non putarent, ac priuata matre editum proficentem videret, indigna- tionem cohibere pro sua nobilitate non poterant: sed in singulis qui- bus offenderentur, iram prouidebant. Et ille quidem in dies singulos qui- gis magisq; negligebantur. Antipater aut etiam sui causa fauorabilis e- rat: nã & patri blandiri callide nouerat, & varias in fratres suos calum- nias conferebat: quædam ipse distans, amicos vero suos ad alia diuul- ganda submittens, donec omnino spem regni abscidit fratribus suis. In- testamento enim ipse aperte quoq; iam successor fuerat declaratus. In- niq; tanquam Rex etiam ad Cæsarem missus est, cultuq; regio & exte- ris obsequijs præter diadema vtebatur. Tempore autem valuit etiam suam matrem in cubile Mariamnes inducere: duobusq; armorum ge- neribus in fratres usus, blanditijs & calumnijs, Regi obrepſit, ut etiam de filiorum morte cogitaret. Quapropter Alexandrum quidem secum Romam pater abstractum, veneni sibi dati eum apud Cæsarem postu- lauit. Ille autem vix deplorandi copiam nactus, & licet apud imperitiſ- simum iudicem, tamen Herode & Antipatio prudentiore, delicta qui- dem patris verecunde suppressit: in se verò delata crimina fortiter di- luit: periculorumq; socio fratre purgato, mox de Antipatri calliditate, & de suis iniurijs quæstus est: cum præter innocentie conscientiam elo- quentia inuaretur. erat enim acerrimus in dicendo. postremo prolocu- tus quod eos pater libenter occideret, crimen illi obiecit, & lachrymas quidem cunctis excussit: verum Cæsarem sic affectit, ut eorum accusatio- nibus spreis, Herodem statim reuocaret in gratiam. Hac autem lege reconciliatio facta est, ut adolescentes quidem patri in omnibus obedi- rent, ille autem relinqueret regnum cui vellent. Postea Rex Roma re- uertus, licet soluisse criminibus filios videretur, nondum tamen erat suspitionibus liberatus: quoniam argumentum odij sequebatur Anti- pater, nisi verecundia reconciliatoris palam proferre inimicitias non auderet. Cum autem Ciliciam præternavigans Elausam delatus esset, suscepit eum benignissime Archelaus, pro salute generi gratiam refe- tens, & redintegrata concordia causa latus: quippe nihil moratus ami- cis Romæ scripserat, ut in causa dicenda suffragaretur Alexandro: & vs- que ad Zephyrium deduxit talentis triginta donatũ. Postea verò quàm Hierosolymam peruenit Herodes, populo cõvocato, tribusq; filijs pro- pãstauit causam reddit profectionis: multasq; Deo gratias agit, mul- tas etiam Cæsari, qui domus suæ perturbatione sedasset: & quod regno maius esset concordiam filijs præstitisset. quem ego, inquit, arctius co- pulabo. Nam ille quidem me regni dominum & successorum iudicem constituit. Ego autem eum mea commoditate illi gratias refero, tresq; filios meos Reges designo, huiusq; sententia meq; locum primũ Deum fieri

feri precor, deinde vos. Namq; huic ætas, illis nobilitas successionē regni conciliat, & quidē magnitudo eius etiam pluribus sufficit. Quos aut Cæsar iunxit, & pater instituit observare: non iniuris eos, neq; disparibus, sed meritis colentes honoribus. Nec enim tanta quis afficiet eum læticia, cui præter ætatem obsequitur, quantum ei, quem despiciet, doloris infliget. Quos aut singulis coniunctos esse oporteat propinquos atque amicos ego distribuam, & concordia sponsores illos constituam: Pro certo sciens, seditionū, contentionūq; causas ex contubernaliū nasci malitia: hosq; si boni fuerint, affectiones tueri. Rogo aut ut non solum isti, sed etiam primates ordinum exercitus mei, in me solo spem habeant in præsentia. Non enim regnum, sed regni honorem filijs meis trado: & iucunditate quidē quasi rectores potientur, pondus aut rerum tamen si nolim, meum est. Cōsideret aut quisquis vestrū ætatem meam, vitæq; institutum, necnon etiam pietatem. nam neq; senex adeo sum, ut de me citò desperetur, neq; voluptatibus assuetus, quæ adolescentium quoq; vitam spatio breviori concludunt: Diuinitatem verò ita colimus, ut in longum nos ævum progressuros esse credamus. quod si quis in contemptum meum filijs meis placere maluerit, etiam pro illis mihi supplicium dabit. Ego enim, non, quod inuideam ex me genitis, honorificè eos haberi veto: sed quia novi hæc studia adolescentibus ferociæ nutrimenta suggerere. Itaq; sic cogitent qui ad eos se applicant, bonis quidem apud me paratū esse præmium, seditiosis verò apud ipsos etiam quib. lenocinabantur, infructuosam fore malignitatē. Omnes profectò mecum, hoc est, cum filijs meis sentient. Namq; ipsis expedit me regnante, meq; his esse concordem. Vos aut, o boni filij, sacrum primum rei nentes mente naturam, cuius affectiones inter feras bestias saluz sunt, deinde Cæsarem qui nos reduxit in gratiam, meq; tertium, qui ea quæ iubere liceat rogem, fratres permanete. Iam nunc autem vobis & vestimenta & obsequia dabo regalia: Deumque oro, ut conferret iudicium meum, si concordēs eritis. Hæc locutus: singulos benigne consalutavit, populumq; dimisit: alios cōvenientia dictis eius optantes: qui verò mutationis erant cupidi, ne audire quidem se quicquā simulantes. Fratres aut dissensio non reliquit, sed peiora suspicantes alius de alio digressi sunt. Namq; Alexander & Aristobulus ægrè ferebant confirmatum esse Antipatro meritum, Antipater autē succensebat vel secundo loco fratres haberi. Sed tamen ille pro varietate morum, & reticere secreta noverat, & quanto sibi essent odio multa fraude celabat. His autem pro nobilitate generis, in lingua erat quicquid venisset in mentē. Et multi quidem his instigandis operam dabant, plures autem amicorum sese explorandi causā insinuabant. Itaque omne quod dictum esset apud Alexandrum, statim apud Antipatrum erat, & ab Antipatro ad Herodem cum adiectione deferabatur. Nec vel simpliciter aliquid prolocutus, adolescens innoxius habebatur, sed cuncta eius verba in crimina vertebantur: maximaque minimis affingebantur, sicuti liberior paulò fuisset. Semper autem qui eum irritarent submictebat Antipater, ut mendacia sua veras occasiones haberent: multisq; falso vulgatis, vnum quid comprobatum fidem omnibus faceret. Sed huius quidem amicorum quisq; aut natura taciturnus erat, aut munerib. parabatur, ne quid occultum expromeret: nec errasset aliquis, si Antipatri viam maliciæ & infidixisset arcanum. Alexandri verò familiares, aut pecunia corruptos, aut dix.

An. mundi
1956.
Ante Chri.
nat. 8.

Herodes filijs non regnum, sed regni honorem tradit.

Herodes ad filios orationem deflectit.

Herodes oratione sua fratrum dissensionem radicitus nō sustulit.

Antipatri in Alexandrā fratrem doctus & infidus

An. mundi
3956.

Ante Chri.
nat. 8.

Qua arte An-
tipater Ale-
xandri fra-
tris amicos
corruperit.
Herodem &
aulicos An-
tipater ca-
lumnijs in
fratres in-
flamat.

Glaphyra v-
xor Alexan-
dri suspicio-
ne ante con-
ceptam ora-
tione multū
auget.

Aristobulus
uxori humi-
litem ge-
neris obij-
cit.

Ant. lib. 16.
cap. 7.

Alexander
& Aristobu-
lus crebro ma-
trem implo-
rāt, id quod
Herodis ani-
mum succen-
dit.

impulsos blanditijs, quibus expugnauit omnia, fures ac proditores eor-
um quæ contra se dicerentur siue agerentur, effecerat. Cum autē, cautē
vniuersa committeret, astutis etiam criminationibus aditus ad Hero-
dem moliebatur: fratrisq; personam gerens alijs delatoribus suborna-
tis vtebatur. Si quid in Alexandrum nunciaſſent fauore ſimulato, id
quod primo reprehendiſſet, mox otioſe aſtruendo, Regis iracundiam
prouocabat: omnia ad inſidias referebat, & vt necem patris Alexander
optate videretur. Nihil enim maiorem fidem calumnijs ſuggererat,
quā ſi eum purgaret Antipater. His accenſus Herodes, quantū in dieſ
ſingulos de affectu adoleſcentium detrahebat, tantum adijciebat Anti-
patro. In eandem vero partem inclinati ſunt etiam qui regno parebāt:
hi volentes, alij pro imperio, ſicut Ptolemæus amicorū clariffimus, Re-
gisq; fratres, ac tota progenies. omnia namq; in Antipatro ſita erāt: &
quod Alexandro fuit acerbiffimum, cuncta in eorum perniciem, ma-
tis Antipatri conſilijs gerebantur. Nouerca enim ſauior erat, multoq;
plūs quā priuignos oderat, quos Regina mater ediderat. Sed quan-
tum omnes, vt Antipatro magis obſequerentur, ſpes inducebat: non
minus tamen præcepta Regis quæq; ab adoleſcentibus ſeparabāt: qui
chariffimis edixerat, ne quis ad Ariſtobulum vel eius fratrem accede-
ret, aut ſe ad eos applicaret. Non ſolum autem regalibus erat formidi-
ni, verum etiam externis amicis. Nulli enim Regum tantum poteſtatis
Caſar dederat, vt fugitiuos ſuos quamuis ex ciuitatibus non ſubiectis
ei liceret educere. Adoleſcentes autem delata in ſe facinora neſcie-
bant, hiſq; propterea capiebantur incautius. Nullus enim palam in-
ueſtigabat a patre: ſed affectu refrigeſcente paulatim intelligentes, ad-
uerſus dolorem aſperius excitabantur. Eodem autem modo etiam Phe-
loram patrum, & Salomen amitam, cōtra illos commouit Antipater,
affiduē velut cum vxore ſermocinando quibus in eos inſtigaretur. Hu-
ius autem inimicitias augebat Alexandri quoq; vxor Glaphyra, multa
de ſua nobilitate commemorans, cunctarumq; ſe quæ in regno vinci-
rent dominam eſſe diſtitans: paternum enim genus à Temeno: mater-
num autem à Dario Hyſtaſpis filio ducere: multumq; ignobilitatem de-
ſpiciens ſororis & vxorum Herodis: quarum quæq; propter formam,
non propter nobilitatem eſſet electa. Namq; multas ei fuiſſe diximus
vxores: quod liceret Iudæis more patrio plures habere, quodq; Rex
pluribus oblectaretur. Omnibus igitur propter ſuperbiam & contume-
lias Glaphyræ inuiſus erat Alexander. Salomen aut Ariſtobulus, & ſi ſo-
crus eius erat: ipſe inimicam ſibi reddidit, & ante quidem propter ma-
ledicta Glaphyræ ſauientem: frequenter enim humilitatem generis
obijciebat vxori: quodq; ipſe priuatam, Reginam verò frater ſuus du-
xiſſet Alexander. Hoc Salomēs filia cum ſctu matri nunciauit. Adde-
bat autem, quod aliorum quoque fratrum matres idem Alexander &
Ariſtobulus, ſi regnum obtinuiffent, textrices cum ancillis facere mini-
tarentur, ipſos quoq; vicorum ſcribas, ſcilicet irridētes, quod literarum
ſtudijs operam darent. His commota Salome, quod iracundiam cohibe-
re non poſſet, Herodi cuncta indicauit. Satis autem idonea videbatur
contra generū dicens. Et præter hæc alia quædam criminatione diuulga-
ta eſt, quæ ſuccendit animū Regis. Audiuit enim Alexandrum & Ari-
ſtobulum crebro matrē implorare, caſumq; eius cum gemitu atq; im-
precationib. conqueri: ac ſæpè illo quædam ex Mariammes veſtimen-
tis poſte-

tis posterioribus diuidente coniugibus, minitari solitos esse, quòd citò
 pro regalibus delictis nigris vestibus induerentur. His de causis Hero-
 des licet còstantem animum adolescentià formidaret, tamen ne spem
 correctionis abscinderet, ad se eos vocauit: Romam enim nauigaturus
 erat: & quasi Rex pauci interminatus, pluribus quasi pater monuit: ro-
 gavitq; vt fratres diligeret, promissa priorum peccatorum venia, si post
 hæc meliores fierent. Illi autem criminationum inuidiam deprecando,
 fictas eas esse dicebant, purgationisq; suæ fidem rebus ipsis posse con-
 stare: verum ipsum quoque debere, omiſſa facilitate credendi, adi-
 tum maledictis obstruere. nunquam enim calumniatores deſore, dum
 cui perſuadeatur extabit. Cum his cum maturè placuiſſent, vt patrem,
 præſenti metu reiecto, de futuris mœrere cœperunt. Etenim cognoue-
 re Salomen ſibi eſſe inſenſam, & patrum Pheroram: vterq; autem læul
 & graues erant: ſed amplius Pheroras, qui totius quidem regni præter
 diadema ſocius eſſet: proprios autem redditus haberet centum talen-
 torum, totiusq; trans Iordanem terræ fractus ipſe caperet, a fratre
 ſibi dono datur. Quinetiam terrarchâ eum fieri beneficio Cæſaris, idem
 Herodes impetrauerat: regaliq; coniugio dignatus erat, ſorore vxoris
 ſuæ nuptum ei collocata. Et poſt illius mortem, deſponderat ei filiarum
 ſuarum maximam, trecentis talentis in dotem datis. Sed regale matri-
 monium Pheroras, ancillæ amore captus, reſugerat. Quam ob rem ira-
 tus Herodes, filiam nuptum dedit fratris filio, qui poſt a Parthis occiſus
 eſt. Mox aut morbo Pheroræ venia data, indignationem remiſit. De hoc
 autem erat vetus opinio, quòd etiam viua Regina Herodem opprimere
 voluiſſet veneno. Sed tunc plurimis delatoribus aditus erat, vt quam-
 uis amantiſſimus fratris eſſet Herodes, fide tamen eorum quæ audiſſet,
 adduceretur ad metum. Itaq; de multis qui ſuſpecti erant habita qua-
 ſtione, poſtremo ad Pheroræ amicos venit, quorum nulla quidem fuit
 de maleficiis aperta confeſſio, ſed quòd cum amica ſubrepta in Parthos
 cogitaſſet effugere prodiderunt: huius autem conſilij & fugæ conſcium
 eſſe Ariſtobulum Salomes maritum: cui Rex eam tradidit, poſtquam
 ſuperior adulterij cauſa peremptus eſt. ſed nec Salome criminatione li-
 bera manſerat. nam & hanc frater Pheroras accuſabat, quòd cum Syllæ
 procuratore Obodæ Regis Arabum de nuptiis conſtituiſſet, quem ini-
 miciffimum Herodes habebat. Conuiſta autem & in hoc, & in omni-
 bus quæ Pheroras detulerat, indulgentiam meruit: itaque ipſum etiam
 Rex Pheroram criminibus ſoluit. Domus verò tempeſtas in Alexan-
 drum tranſiit, totaq; capiti eius incubuit. Tres erant eunuchi Regis
 chariſſimi, & ex genere ſamulatus neminem id latebat. Vni enim vi-
 num miniſtrare fuit cura. alteri cœnam apponere, tertius autem dor-
 mitum eum collocabat, & cum ipſo cubabat: hos muneribus maximis
 Alexander cupiditati ſuæ ſubiccerat. Itaque poſtquam Regi hæc ſunt Alexander
 indicata, vt tormentorum coacti, & ſtuprum ſtatim confeſſi ſunt, & qui-
 bus eſſent ad hoc promiſſis induciti aperuerunt: quomodo eos ſeſeſſiſſet renti Eunu-
 chos corru-
 Alexander, nullam in Herode ſpem habendam eſſe, improbo ſene, cõ-
 memorans, & qui capillos inſiceret, vt ob hoc etiam cum iuuenem pu-
 pit, & quòd
 tarent: verum ſe coli oportere, qui etiam inuito eo regni eſſet futurus regni ſit fu-
 ſuſceſſor: neque multo poſt ab inimicis pœnas repeteret, fortunatosq; turus ſuſceſ-
 amicos ſuos beatosq; faceret, ac præ cæteris ipſos. Quin & obſequia ſor, prædi-
 potentium Alexandro clam parere, militumq; rectores, itemque or- cat.

An. mædi
 3956. *An-*
te Chr. nat.
 8.

Apud Hero-
 dem paren-
 tē duo fra-
 tres ſeſe ex-
 cuſant.

An. mñdi
3956. An.
te Chr. nat.
8.

Alexandru
filium Hero-
des timet.

Ant. lib. 17.
cap. 8.
Herodis fa-
uitia.

Herodes A-
lexandru in
vincula con-
iecit, & in a-
micoru eius
tormeta per-
git.

Alexander in
vinculis qua-
tuor libros
aduersus ini-
micos con-
scribit.

Archelaus
Rex Cappa-
docie, in Iu-
dæa ad Ale-
xandru ge-
neru venit.
Ant. lib. 16.
cap. 8. 9.

Archelaus &
Herodes de
libris Alexan-
dri delibe-
rant.

dinum principes occultè ad eum conuenire dixerunt. Hæc Herodes a-
deo pertinuit, vt non auderet statim delata proferre: sed exploratores
die noctuq; submittens, dicta factaq; singula scrutabatur: & de quibus
suspicio esset, illico trucidabat. Itaq; regnum eius acerbissima iniquita-
te repletum est. Nam pro suo quisq; odio vel inimicitis, calumnias fin-
xere, multiq; Regis iracundia cædis cupida contra aduersarios abute-
bantur. & mendacio quidem confestim fides habebatur: erant autem
criminationibus ipsis velociora supplicia. Denique accusabant qui
modo accusauerat: & cum eo qui ante se conuictus esset, ducebatur ad
pœnam. De vita namq; periculum Regis quæstiones breuiore cõpen-
dio terminabat. Ad hoc autem seuitia processerat, vt nec eorum quenquã
humanius aspiceret, qui accusati nõ essent: verum etiam amicis inimi-
cissimum se præberet. Itaq; multis etiam regno interdixit, & in quor-
um potestatem non habebat, in eos dictis asperis lauebat. Accessit malis
Antipater, collectaq; propinquorum cetera, nullum criminationis
genus omisit. Tantus aut inopia sua Regem cõmentisq; delatorum ti-
mor inuasit, vt stricto intare sibi gladio videretur videre Alexandrum.
Deniq; subito & ipsum correptum in vincula coniecit, & in amicorum
eius tormenta perrexit: multi autem tacite moriebantur, nulla voce su-
pra conscientiam prodita. alij verò quibus mendacium impatientia do-
loris extorsit, de patris cum insidiis cum fratre Aristobulo cogitasse do-
xerunt: tempusq; obseruare, vt illo dum veniretur occiso, Romanam pro-
fugerent. His tamen verisimilia non erant, sed necessitate cruciatus ex-
tempore fingeantur, libenti tamen animo Rex credebat, pro consola-
tione accipiens vincti filij, ne id fecisse videretur iniuste. Verum Ale-
xander quoniam suspicionem patris nullo modo aboleri posse arbitra-
batur, vitro malis assentiendum putauit: ac digestis aduersus inimicos
quatuor libris, fateatur insidias, earumq; se plurimos socios habere per-
scribit: ante omnes autem Pheroram & Salomen. Hanc enim etiam stu-
pro sibi quondam esse mixtam, cum vim noctu adhibuisset inuitò. Iam-
que libri in manibus erant Herodis: multa & graua de optimaribus ela-
mantes, cum maturè in Iudæam Archelaus venit, metuens genero simul
ac filia, quibus etiam prouidentissimo consilio succurrit, Regisq; minas
arte dissoluit. Mox enim cum eo congressus, vbinam est, clamat, exitia-
bilis gener meus? aut vbi parricidale caput aspiciam, quod meis mani-
bus ipse lacerabo: addamque filiam meam bono marito nouo? nam est
consilij particeps nõ est, quia tamen eiusmodi viri coniunx fuit, inquit.
nata est. Miror autem patientiam tuam, cuius periculum agitur, quod
adhuc viuit Alexander: ego namq; ita ex Cappadocia properans venie-
bam, vt qui & illum reperirem olim dedisse supplicium, & de filia quæ-
stionem tecum haberem, quam tui tuæque dignitatis contemplatione
illi desponderam. At nunc de utroque nobis consulendum est: sicer ni-
mius pater sis, & ad puniendum insidiatorem filium minus fortis. Per-
mutemus dexteras, & alterius iracundia vicarij succedamus. Talibus
increpans, quamuis pertinacem fallit Herodem. Itaque ille quos Ale-
xander perscripserat libros, legendos ei præbet, singulisque capitulis
insistens, cum eo deliberabat. Vnde occasionem sui consilij nactus Ar-
chelaus, paulatim causam in eos qui scriptis continebantur, & in Phe-
roam contulit. Cum autem sibi credere Regem videret, cõsiderandum
est, inquit, ne forte adolescentum tot nequissimi morum insidiis circum-
ueniatur,

neniatur, non tu ab adolescentulo. nec enim apparere causam, cur in tantum ruerit scelus, qui & nunc regno potiretur, & successionem regni speraret, nisi aliquos haberet huius persuasionis autores, qui ad de-
 teriorem partem lubricam atatis impellerent. Ab eiusmodi namq; ho-
 minibus non solum adolescentulos falli, verum etiam senes, domosq; clarissimas totaq; regna solere subverti. Contentiebat dictis Herodes, itaq; paulatim remittebat in Alexandro, & in Pheroram excitabatur. namque hic erat librorum quatuor argumentum. qui ubi propensio-
 rem esse Regis animam sentit, & in omnibus apud eum amicitiam Archelai prevalere, quam honeste non posset, ex impudentia salutem quasi-
 nit. relictoq; Alexandro, confugit ad Archelaum. & ille negat se videre, quo pacto eximat tot criminibus involutum, quibus manifeste con-
 cretur Regem invidis voluisse decipere, omniumq; malorum presen-
 tium adolescenti causa iussisse malit omnis artibus callidis, & ne-
 gandi pettiaacia, de quibus insinuatetur omnia confiteri, & a fratre, praesertim cui dilectus esset, veniam petere. namque ad hoc ei modis om-
 nibus se quoq; opem latorum. Paruit Archelao Pheroras, atq; veste eum lacrymis ut quam miserabilis appareret, instructus, ad pedes He-
 rodus accessit: veniamq; meruit postulans. & se quidem sceleratum esse fatebatur: namq; omnia que sibi obijcerentur fecisse. horum autem cau-
 sam esse diminutionem mentis atq; insaniam, ex mulieris amore con-
 ceptam. Itaque postquam stetit Pheroras suum ipse accusator ac te-
 stis, tunc cum iam Archelaus exculando, Herodis iracundiam mitiga-
 bat, propriis usus exemplis: etenim se quoque a fratre multo graviora perpe-
 ssum, naturale ius dicebat anteposuisse vindictae. Quippe in re-
 gnis, velut in magnis corporibus, semper aliquam partem pondere ipso tumescere: quam rescidi quidem non oportere, leniter vero curari. Mul-
 ta in hunc modum locutus Archelaus Herodem quidem Pherorae pla-
 cidum reddidit. ipse autem Alexandro tamdiu manebat iratus, filiam-
 que ab eo distractam secum abducturum se aiebat, donec Herodem co-
 pulit ultro pro adolescentulo deprecari, ut iterum ei filiam desponde-
 ret. Satis autem grauatim Archelaus, cui vellet eam praeter Alexandram collocari permittit: maximi enim pendere, quo iura inter se affinitatis inuiolata permaneant. Rege autem sibi filium ab eo donatum affir-
 mante, nisi matrimonium diremisset, quod & liberos iam haberent, v-
 xor quoque ab adolescente diligeretur: quae si remaneret, peccatorum foret oblitio: si vero discederet, causa de omnibus desperandi: mollio-
 rem namque fieri audaciam, si domesticis affectionibus distrahatur: vix tandem cessit, unaque & ipse rediit cum adolescente in gratiam, & pa-
 trem eius reduxit. Procul dubio tamen eum Romam mitti debere ait, cum Caesare collocaturum: de omnibus enim sese literas ad eum fecis-
 se. Varrum igitur Archelai consilium, quo generum periculo libera-
 uit, peractum erat, & redintegrata concordia in epulis & humanitate
 conuictus familiariter versabantur. Abeuntem autem muneribus ta-
 lentorum septuaginta, solio quoque aureo gemmis ornato & eunu-
 chis, & concubina donat Herodes, quae Pannychis vocabatur: itemque
 amicorum eius quenque pro merito, quin & cognati Regis omnes, in-
 su eius Archelao dona splendidissima dederunt: eumq; tam ipse quam
 optimates Antiochiam usq; profecuti sunt. Non multo post quidam in
 Iudaeam venit, Archelai consiliis multo potentior: qui non solum re-

An. mundi
 3956. *An-*
te Chri. na.
 8.

Herodes in
 Pheroram
 fratrem ex-
 citatur.

Pheroras a-
 tra veste in-
 structus cum
 lacrymis ad
 pedes Hero-
 dis accedit,
 ac veniam
 petit.
 Pheroras,
 mediante Ar-
 chelao Hero-
 dis iracun-
 diam miti-
 gat.

Archelaus
 Herodem ul-
 tro pro Ale-
 xandro de-
 precari com-
 pellit.

Archelaum
 & cognatos
 preciosissi-
 mis muneribus donat
 Herodes.

Ant. lib. 16.
 cap. 11.

An. mundi
3956. *An*
te Chri. na.
8.

Eurycles La-
con Alexan-
drū apud pa-
rentē clam
accusat, au-
torq; necis
ipsi existit.
Eurycles a-
micitia simu-
lata fallit A-
lexandrū, e-
iusq; fit pro-
ditor.

Eurycles ne-
cis Alexātri
& Aristobu-
li redempta
opera, accu-
satoris parti-
bus fungi-
tur.

Eurycles A-
lexandrū a-
pud Herodē
fallo accu-
sat, & in pe-
ricula precipi-
tat.

ciliationem gratiæ Alexandro quæsitam fecit irritam: verum etiā causa fuit, ut periret. Laco erat genere, nomine Eurycles, ad regni desiderium amore pecuniæ corruptus. Iam enim luxum eius regiā tolerare non poterat. Is amplissimis donis Herodi oblatis, velut eorum quæ aucuparetur illecebra, cum statim multiplicata recepisset, immaculatam liberalitatem nihil esse ducebat, nisi Regum sanguine comparasset. Itaque Regem adulatione falsisque de ipso laudibus, & sermonis calliditate circumvenit: matureq; perspecto eius ingenio, dictis simul & factis quæ illi placerent, inter primos eius amicos habetur. Nam & Rex & omnes eius comites libenter eum Spartz patriæ causa, præcipuo dignum honore ducebant. Ille autem postquam fragilitatem domus animadvertit, fratrumque inimicitias, & quemadmodum pater in singulos esset animatus, Antipatri quidem hospitio præventus erat. Simulata vero amicitia fallebat Alexandrum, olim se & Archelai socium esse mentitus, quo etiam citius quasi probatus obrepfit. Moxque ab eo fratri quoque Aristobulo commendatus est. Perterritis autem personis omnibus, aliam alio modo subibat: ac primum sit Antipatri mercenarius, & Alexandri proditor: illum exprobrando castigans, quod quum fratrum sit maximus, spei suæ negligat insidiatōres: Alexandrum vero, quod Regina creatus, & regis vir conjugis, filium privata mulieris partueretur regno succedere, præsertim quum haberet magnam occasionem Archelaum: quæ quidem adolescenti bona fide suadere videbatur, quod amicitiam simulasset Archelai. Vnde nec Alexander quæquam metuens, & de Antipatro quæ se moverent apud eum quærebatur: & quod nihil mirum faceret Herodes, si cum matrem illorum interemerit, ipsis quoque regnum eius auferret. quorum causa Eurycles & miserari eos & condolere simulans, etiam Aristobulum ad ea dicenda pellexit: atque ita querelis in patrem utroque deminuto, referens ad Antipatrum secreta discedit: afflicto quoque insidiarum mendacio, quæ ei fratres parasse affirmabat, ac penè iam strictis gladiis in eum irruere. Ob hæc autem multa pecunia donatus ab Antipatro, laudator eius erat apud patrem: & extremum necis Alexandri & Aristobuli redempta opera, ipse accusatoris partibus fungitur. Cumque adisset Herodem, vitam ei se rependere pro beneficiis sibi delatis, & lucem referre dixit pro hospitio: olim Alexandrum exacuisse in eum gladium, & confirmasse dexteram: verum sceleri tanto fuisse impedimento, & societatem facinoris assimulasset. Alexandrum enim dicere, non bene secum Herodem actum putare, quod regnum obtinisset alienum, & post matris eorum necem principatum eius dilacerasset, nisi etiam de genere cooptaret heredem, auitumq; ipsorum regnū Antipatro spurio traderet. Proinde semet Hyrcani manes & Mariammes virum ire. Nec enim decere successionem regni ab huiusmodi patre sine eade sumscipere: multis autem rebus ad hoc excitari quotidie, quia nihil sibi omnino loqui sine calumnia liceret. Nam si de nobilitate aliorum summentio, sine ratione se contumeliis affici, patre dicente, solus generosus Alexander, & cui pater sit pro ignobilitate dedecori. In venationibus quoque offendere, si taceat: si verò laudet, cauillatorem appellari. & prorsus immū sibi patrem inueniri, soli q; Antipatro indulgentem: ob quæ vel emori non recusare, nisi ex voto insidia successissent: sin eum occidisset: primum salutis occasionem fore Archelaum socerum suum, ad quem

ad quem facile posset effugere: deinde Cæsarem, qui nunc vsq; ignoraret mores Herodis. nec enim sic ei adstaturum ut antea, patris præsentiam formidando, nec de suis tantum criminibus locuturum, sed primū totius gentis ærumnas, & quod ad necem vsq; tributis opprimeret vulgaturum. deinde in quibus delicijs, quibulq; actibus paræ sanguine pecuniarum consumptæ sint, & qui vel quales ex illis fuerint locupletati, quæ causa ciuitatis afflicte: ibi autem lamentaturum & aui & matris necem, omniaque scelera Regis resecturum: quibus cognitis nemo se iudicauerit patricidam. His Eurycles in Alexandrum falso delatis, Antipatri laudes prosequeretur, illum solum qui patrem diligeret esse confirmans, quique adhuc insidias retardasset. Rex autem nondum præterita suspicionis dolore compresso, intolerabilis iracundiæ feritate perturbatur. Iterumque hoc tempus nactus Antipater, alios accusatores fratribus subornauit, qui eos dicerent cum Iucundo & Tyrannio clam colloqui solitos esse, equitum Regis olim principibus, tunc verò propter quædam offensiones ordinibus motis. Hac denique indignatione succensus, confestim eos Herodes tormentis subdidit. Illi autem nihil eorum se quæ crimini darentur, scire confessi sunt. Sed oblata est quædam velut ad præfectum castelli Alexandrij ab Alexandro scripta epistola, deprecante ut cum Aristobulo fratre se in castellum reciperet, si patrem interfecissent: tamque armis quam alijs subsidijs eos vri permetteret. Hanc Alexander Diophanti commentum esse dicebat, qui Regis erat notarius, homo audacissimus & cuiuslibet manus literas imitari percallidus. Itaque multis sæpe falso cōscriptis, ob hoc postremo occisus est. Toto autem castelli præfecto, nec eius indicio quicquam Herodes eorum quæ delata erant verum esse cognouit. Sed quamuis nullum documentum validum proferretur, filios tamē asseuerari præcepit. Euryclen verò domus suæ pestem, ac totius sceleris fabricatorem, bene de se meritū datorumque salutis appellans, talentis quinquaginta donauit. Ille aut prius quam certa fama nunciaret, ad Archelaum properat: aususque dicere, quod Herodē reconciliaffet Alexandro, ab illo quoque pecunias capite. Deinde in Achaiam transgressus, ad similia facinora male quæsitis abusus est. Postremo apud Cæsarem accusatus, quod dissensionibus repleuisset Achaiam, & ciuitates spoliaret, in exilium mittitur: atque hoc eum modo pœnæ Alexandri & Aristobuli persecutæ sunt. Hoc loco dignū est Coum Euaratum huic Spartiatæ conferre. Namque hic cum amicissimus esset Alexandro, eodemque tempore quo Eurycles ibidem erat aduenisset, percontanti Regi super his quæ ille insimularet, iuratus nihil se ab adolescentibus audisse affirmauit. Nec tamen id quicquam miseris profuit apud Herodem, solis maledictis aures paratissimas aperientem: cumque gratiosissimum sibi iudicantem, qui secum eadem crederet. iisdemque moueretur. Incitabat præterea Salome crudelitatem eius in filios. Nā ad hanc Aristobulus, quo periculis inuolueret, quā & socrum habebat & amitam, monitum miserat, ut salutem suam consuleret: quasi Rex eam decreuisset occidere, iterū insimulatam, quorum antea fuerat accusata: quæ Syllæo Arabi nubere cupiens, quem sciret eius inimicum, occultè illi secreta Regis nunciaret. Et hoc fuit extremum, quo tanquam tempestate oppressi adolescentes, non secus ac turbine pessundati sunt. Salome enim protinus contendit ad Regem, eique monita Aristobuli prodit: atque illi vterius durare nō passus, virumque filium vinxit, & separatos asseruari præcepit.

An. mundi
3956. Ante
Christ. nat.
8.

Alia falsa accusatio Alexandri & fratris, ad indignationem Herodem commouet.

Diophantes Regis Notarius Alexandri nomine falsas literas conscribit.

Coum Euaratus.

Ant. lib. 16.
cap. 12.

Herodes à Salome motus utrumque filium vincit, & separatos asseruari præcipit.

An. mundi
3961. Ante
Christ. nat.
8.

Ant. lib. 16.
cap. 13.
Herodes cō-
tra Alexan-
dram & Ari-
stobulū iudi-
ciū cogit.

Herodes in
iudicio fi-
lios accusat.

Sentētia in
filios Hero-
dis.

Tiro vetus
Regis miles,
Herodis fa-
uitiam exe-
gratur.

Tironem cū
filio Hero-
dis cōprehē-
di iubet.
Ant. lib. 16.
cap. 13.

præcepit. Deinde Volumnium militię magistrum, & ex amicis Olympū
descripta ferentes iudicia, proficisci iussit ad Cæsarem: qui postquā Ro-
mam navi delati, Regis literas reddiderunt, vehementer quidem Cæsār
ob adolescentes indoluit, verū potestatem in filios à patre auferendam
non duxit. Deniq; rescribit ei, ut ipse sui dominus esset arbitri; melius
tamē facturū dicens, si in cōmuni confessa propinquorū suorū provin-
ciaq; rectorum de insidijs quæreretur: eosq; si delato crimini reperireta-
strictos, occideret. si verò tugam tantum esse meditados, mediocri sup-
plicio contentus esset. Paret scriptis Herodes: cumq; Beryum, quo Cæ-
sār iusserat, peruenisset, cogit iudiciū. Præfuderunt autem rectores q-
bus à Cæsare scriptum fuerat, Saturninus & Pedanius legati, & cum his
Volumnius procurator, itemq; propinqui Regis & amici, necnon & Sa-
lome & Pheroras, & post hos optimates Syria, præter Archelaum Regē
namq; hunc Herodes, quod Alexandri socer esset, suspectum habebat.
Sed filios quidem satis prouido consilio in iudiciū non produxit: scie-
bat enim quod si tantum visi fuissent, omni modo ad misericordiā eun-
ctos impellerent: si verò etiam dicendi copiam nacti essent, facillimē
Alexander obiecta dilueret. Igitur illi quidem custodiebantur in Plata-
ne, vico Sidoniorum. Exorsus autem Rex, veluti cum præsentibus age-
ret, commouebatur. & insidias quidem timide obijciebat: nam proba-
tionibus deficiebat. maledicta verò & probra & iniurias, & peccata plu-
rima in se admissa prosequabatur: eaq; morte grauiora esse confessorib.
demonstrabat. Postremo cum nemo contradiceret, semetipsum argui
miserabiliter quæstus, accerbamque victoriam vincere, singulos senten-
tiam proferre rogat in filios. & primus Saturninus condemnandos esse
adulescentulos, sed non morte pronunciauit. nec enim fas esse cum res
ipse astantes habeat filios, mortem alienis decernere. Idem etiam duo-
bus legatis visum est, eosq; nonnulli alij secuti sunt. Tristem verò sen-
tentiam primus Volumnius dixit, cunctique post eum Herodis amula-
tione, vel odio: neq; indignatione quisquam necandos esse adolescen-
tes iudicauit. Tum autem vniuersa Iudæa & Syria, suspensa quidem
operiebatur huius tragœdiæ finem: sed nemo existimabat Herodis cru-
delitatem ad parricidium vsque processuram. Ille tamen filios Tyrum
traxit: atq; inde navi Cæsaream deuectos, quo mortis genere perimeret
cogitabat. Interea vetus quidam Regis miles, Tiro nomine, qui & filiū
habebat Alexandro assuetum atque amicum, & ipse diligebat adolescen-
tulos: præ nimia indignatione mentis postremo circūueniens clamitabat
conculcatam esse iusticiam, veritatem periisse, naturam esse confusam,
vitamque hominum iniquitatis esse plenam, & omnia quæ dolor con-
temptori vitæ distasset. Deinde ipsum etiam Regem ausus adire: mihi
verò, inquit, omnium videris esse infelicissimus, qui contra charissimos
nequissimis credas. Siquidem Pheroras & Salome fidem apud te aduer-
sus filios tuos habent, quos sæpe ipse mortis supplicio dignos esse iudi-
cauit: neq; aduersis hoc eos agere, ut iustis successoribus destitutus, cum
solo remaneas Antipatro, capis facile Regem optantes. Veruntamen co-
pita, ne ille quoque militibus odiosus sit, propter eandem omnium fra-
trum. Nullus enim est, qui non adolescentum miteretur, principum
autem proximi etiam palam grauius ferunt. Hæc dicens, simul eos qui
bus res indigna videretur nominabat. Rex autem statim illos & ipsum
cum filiis comprehendi iubet. Ibi que tum alius quidam Regis tondor,
nomine

nomine Tryphon, nescio qua exagitatus infania, semetipsum indicans profilit: ac mihi quoque Tuo, inquit, iste persuasit, ut occasione tondendi nouacula te occiderem: magnaque inde Alexandrum datorum munera pollicebatur. His auditis, Herodes & Tironem eiusque filium, & tonsorem subdidit quaestioni. Cumque illi pernegarent, tonsor autem amplius nihil diceret, Tironem vehementius torqueri iussit: tumque filius eius, patris miseratione commotus, cuncta se Regi, si eum sibi condonasset, indicaturum promisit. Eoque relaxato, ipsius occidendi patrem suum habuisse voluntatem dixit, impultum ab Alexandro. Hoc autem quibusdam solum ab adolescente videbatur, quo tormentis eriperet patrem, nonnulli verum esse affirmabant. Herodes tamen & militum principibus & Tirone pro concione accusatis in eos armauit populum, ut ibidem cum tonsore lignorum & lapidum ictibus interirent. Filios vero in Sebasten missos, quae non longo à Caesarea intervallo distaret, praefocari iubet: eaque re maturè perfecta, in castellum Alexandrii mortuos asportari, cum Alexandro materno auo sepeliendos. Hic finis Aristobulo & Alexandro vitae fuit.

An. mundi
3961. Ante
Chrst. nat.

3.

Alia falsa in
Tironem &
Alexandru
accusatio.
Herodes A-
lexandru &
Aristobulu
filios praefo-
cari, cu Ale-
xandro ma-
terno auo
sepeliendos
iubet.

C A P. XVIII.

De conspiratione Antipatri contra patrem.

Antipatrum verò, cum iam sine controuersia successionem regni spectaret, intolerabile gentis excepit odium, cunctis scientibus illum omnes fratribus suis conseruisse calumnias: nihiloque minus timor eum non mediocris sollicitabat, crescente sobole peremptorum. Erant enim Alexandro ex Glaphyra filij duo, Tigrades & Alexander: itemque Aristobulo ex Berenice Salomes filia, Herodes & Agrippa & Aristobulus, filiaque Herodias & Mariamme. Sed Glaphyram quidem Herodes cum dote sua in Cappadociam dimisit, postquam Alexandrum interfecit: Berenicen autem Aristobuli coniugem, auunculo Antipatri nuptum dedit: ut enim Salomen, quam infensam habebat, sibi reconciliaret Antipater, istas nuptias excogitauit. Idem verò etiam Pheroram muneribus aliisque obsequiis, atque amicos praeterea Caesaris ambiebat, magnas Romam mittendo pecunias. Saturninum enim cum alijs omnibus apud Syriam donis expleuerat. Hoc autem magis inuisus erat cunctis, quo plura donabat, velut opes tantas non munificentia largiretur, sed metu consumeret. Itaque eueniebat, ut nec accipientium beneuolentia quicquam profecerit: quibusque nihil dedisset, acerbiores inimicos haberet. In distributionibus autem munerum quotidie largior erat, cum praeter spem videret orbos pueros ab Herode curari: quantumque illum peremptorum cordis poeniteret, prolis eorum miseratione significari. Conuocatis enim propinquis atque amicis suis, & pupillis astantibus cum lacrymis opplesset oculos, dixit: Horum quidem mihi patres fortuna quadam tristis eripuit, ipsis autem orbitatis misericordia cum natura commendat. Experiar itaque, ut etsi pater infortunatissimus fui, auus tamen sim providentior, & à quibus post me regantur, amicissimos mihi relinquam. Despondeo igitur filiam tuam Pherora maximo filiorum Alexandri, ut ei curator sis necessarius: tuo verò Antipater filio Aristobuli filiam: eris enim hoc modo pater orbatæ. Sororem vero eius meos

Ant. lib. 17.
cap. 21.

Antipater
pecunia &
donis homi-
num fauorẽ
sibi concilia-
re conatur.

Quantũ He-
rodem perẽ-
ptorũ filio-
rum cordis
poeniteret,
prolis eorũ
miseratione
ostendebat.

Herodes
nepotes de-
spondet.

Herodes

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3961. Ante
Christ. nat.
3.

Herodis filij
ex septē vxo-
rib. suscepti.

Herodes An-
tipatri blan-
ditijs addu-
ctus, sponsa-
lia reformat

Ant. lib. 17.
cap. 3.
Antipater
expectatio-
ne regni cer-
ta nititur.

Mulierum
in aula con-
flictio.

Herodes accipiet, ex pontifice auo materno prognatus. Et de his quidē hoc sit iudicium meum, neq; id quisquam dirimat, qui me amabit. Pre- cor autem etiam Deum bono regni mei, meorumq; neporum copulare nuptiis, atq; hos pueros placidioribus, quā patres eorū oculis aspice- re. Postquā hæc locutus est, fleuit, & puerorū dexterās iūxit, benigniss- meq; consalutatis singulis dimisit concilium. Statim dirigit Antipa- ter, quantoq; dolore affectus esset neminem latuit pupillorum. namq; honorem apud patrem quoq; sibi derogatum existimabat: iterumq; de rebus eundis periculum fore, si Alexandri filijs præter Archelaum etiā Pheroram tetrarcham adiutorem habere licuisset. Ad hæc reputabat q- dium suum, & orbitatis miserationem, qua tota gens fletebatur, quan- to viuentium pueros studio, & quanta memoria mortuorum ipsius scelere tenerentur Iudæi. Itaque omnimodo dirimere sponsalia statuit. & callidē quidem patri surrepere timuit, sœuienti acriterq; vigilanti ad- suspicandum. palam verò eum supplex adire ausus est, coramque depo- scere, ne se honore priuaret, quo dignum esse iudicasset, nudumque Regis nomen habere vellet, regni autem substantiam penes alios esse. Nec enim posse rerum obtinere dominatum, si præter aum Archelaū, etiam Pheroras Alexandri filio socer esset adiunctus. Instantissime ve- rò precabatur quia numerosa esset Regia progenies, nuptias permutari. Nouem namque Regi vxores erant, sed harum septem vnde filios sus- ceperat, ipsum Antipatrum ex Doride, Herodem autem ex Mariamme pontificis filia: itemque Antipam & Archelaum ex Malthace Samariti- de, filiamque Olympiadem, quam frater eius Iosephus habuerat, ex Hie- rosolymitide verò Cleopatra Herodem & Philippum, necnon ex Palla- de Phasaelum. Habebat autem filias quoq; alias, Roxanen & Salomen, vnam ex Phadra, & alteram ex Elpide: duasq; vxores sine filijs, conso- brinam & fratris filiam: & præter has Alexandri & Aristobuli sorores, duas ex Mariamme. Cū igitur tanta prolis copia superesset, aliter nu- ptias iungi postulabat Antipater. Rex autē perspecto eius animo, quid de pupillis cogitaret, vehementer iratus est: quippe filiorum quos in- terfecerat casum reputans verebatur ne etiam hi quandoque quos in- tionum Antipatri præmium fierent. Sed tunc quidem sœuioribus distin- eum protelat. Postea verò blanditijs eius adductus, sponsalia reforma- uit: ac primū ipsi Antipatro Aristobuli filiam collocat, filium verò eius iungit filiz Pheroræ. Hinc licebat aduertere, quantum Antipatri value- rit adulatio, qd idē in simili causā impetrare Salome nō potuit. hæc enim quamvis soror esset, atq; hoc sæpe intercedente Iulia vxore Caesaris po- stulasset, Arabi Syllæo nubere nō passus est: sed inimicissimam sibi fore iurauit, nisi ab hoc studio destitisset. posteaq; inuitam Alexæ cuidam ex amicis suis in matrimonium dedit: eiusq; filiarum vnam Alexandri fi- lio, alteram Antipatri auunculo tradidit. Natarum autem Mariammæ vna, sororis filium habebat Antipatrum, altera fratris Phasaelum. Sic interrupta pupillorum spe Antipater, & pro sua commoditate affinita- tibus iunctis, expectatione certa nitebatur: adiectaque malignitati fi- ducia, nequaquam erat tolerabilis: nam quia singulorum odium vitare non poterat, securitatem sibi ex terrore quærebat: cū præterea Phe- roras ei veluti iam confirmato Regi obsecundaret. Quin & mulierum conflata in aula conflictio, novas turbas excitabat. Etenim Pheroræ vxor cum matre ac sorore sua, necnon & Matre Antipatri, multa in Regia

Regia insolenter agebat, ausa etiam duas Regis filias contumeliose trahere: cui rei maxime ab Antipatro erat obiecta. Itaque cum illi inuisae essent, alias quidem morigeras habebant: sola vero Salome aduersabatur eorum concordiae: quodque non bono Regis coirent, apud ipsum insimulabat. Cognita vero eius delatione mulieres, quodque Herodes agere tulisset aperto quidem conuentu & familiaritate abstinerunt, contra vero & discordare inter se Rege audiente simulabant: cum his adeo colluderet Antipater, ut palam Pheroram minime dubitaret offendere: occultos autem coetus & nocturnas commellationes agebant: earumque consensionem fecit observatio firmiorem: cum horum nihil ignoraret Salome, sed Herodi cuncta nuntiaret. Ille autem ardens iracundia, maximeque aduersus Pherorae conjugem, quod eam praeter ceteras accularet Salome, aduocato cognatorum amicorumque concilio, & alia multa mulieri & filiarum contumelias crimini dedit, quodque Pharisis mercedem contra se praebuisset. Fratremque sibi hostem reddidisset expugnatum venenis. Postremo conuersus ad Pheroram, utrum, ait, se fratrem an uxorem vellet optare? Cumque ille se citius vita dixisset quam conjugem cariturum, incertus quid ageret, ad Antipatrum sermonem conuertit: ac ne cum Pherora, vel eius coniuge, aut quouis alio, qui ad eam pertineret, unquam colloqueretur edixit. Verum ille palam praecepta custodiens, in occulto cum his pernoctabat, metuensque observationem Salomes, per amicos in Italia degentes, ut Romam proficisceretur, effecit per latis literis, ubi Antipatrum aliquanto post tempore ad Caesarem mitti oportere perscriberent. Igitur Herodes nihil moratus, cum edixit, misit: cunctis quae usus forent, magnaque pecunia liberaliter instructum, testamentumque una ei portandum dedit, in quo Rex ipse Antipater inscriptus erat, & Antipatri successor Herodes, ex Mariamne pontificis filia procreatus. Quin & Syllaeus Arabs itidem Romam, neglecto Caesaris praeepto, nauigauit: de his cum Antipatro certaturus, de quibus cum Nicolao causam ante dixerat. Non leue autem cum Areta Rege suo certamen habebat, cuius & alios amicos interfecerat & Soemum in Petra oppido potentissimum, redemptoque Fabato procuratore Caesaris fautore utebatur etiam in Herodem. Sed maiore pecunia data Herodes Fabatum a Syllaeo alienauit: ac per eum quae Caesar iusserat exigebat. Ille autem cum nihil dedisset, accusabat apud Caesarem Fabatum, dispensatorem esse dicens, non quae ipsi, sed quae Herodi expediret. Quibus commotus ad iracundiam Fabatus, adhuc autem apud Herodem in honore maximo habebatur, secretorum Syllaei proditor factus est: regeque indicauit, quod Syllaeus Corinthum eius satellitem pecunia corripisset, eumque asservati oporteret. Neque Rex id facere dubitauit: quoniam Corinthus iste, licet in aula Regis esset educatus, ex Arabia transmen fuerat oriundus. Igitur mox non illum solum corripere, sed etiam duos alios Arabas iussit apud eum repositos, unum Syllaei amicum, alterum Phylarchum. Qui subditi quaestioni, magna pecunia Corintho, ut Herodem occideret, persuasisse confelli sunt: atque etiam a Saturnino Syrix rectore interrogati, Romam transmissi sunt.

An. mundi
3961. Ante
Christum
nat. 3.

Ant. lib. 17.
cap. 4.

Herodes Antipatro, ne cum Pherora, vel eius coniuge unquam colloqueretur, edicit.

Fabatus Pro-
curator Ca-
esaris apud
Herodem
secretorum
Syllaei pro-
ditor,

FLAVII IOSEPHI

CAP. XIX.

De veneno Herodi parato & quomodo comper- tum sit.

An. mundi
3761. Ante
Christum
nat. 3.

Herodes
Pheroram
cum uxore
eiecit.

Pheroras
moritur, &
Hierosoly-
mis sepeli-
tur.

Ant. lib. 17.
cap. 5.

Venefica
muliercula
ex Arabia.

Confessio
muliercula-
rum in tor-
tura.

Ad Herodes Pheroræ vehementius imminerebat, ut repudicaret uxorem: neque quomodo mulierem plecteret inueniebat, cum multas in eam odij causas haberet, donec ipsum etiam fratrem cum ea supra motum indignatus eiecit. Pheroras autem æquo animo accepta iniuria, in tetrarchiam suam recessit, iuratus unum sibi exilij finem fore mortem Herodis, neque ad eum reuersurum esse dum vixerit. Denique nec agrodatis cum quasi moriturus vellet instruere. Sed ille quidē præter spem conualuit. Postquā autē Pheroras in morbum incidit, tum Herodis patientia demonstrata est. Nam & venit ad eum, & humanissimè curatum voluit: sed morbum superare nō quuit: intra dies enim paucos est mortuus. Quem licet usque ad ultimum vitæ diem dilexisset Herodes, tamē quod illum quoque veneno peremisset fama vulgatum est. Verum eius corpore in Hierosolymam deportato, luctum maximum cunctæ genti denunciauit, clarissimæque funus sepultura dignatus est. Unus quidem interfector Alexandri & Aristobuli, hunc exitum vitæ sortitus est. Trānsiit autem in Antipatrum autorem poenæ sceleris, ex interitu Pheroræ adijssent, fratrem ipsius Pheroram veneno interceptum esse dicebant, nam quendam ei cibum obrulisse coniugem suam, non eo quo solebat modo conditum: eoque sumpto illum morbo protinus esse correptū. Venisse autem ante biduum, matris ac sororis eius accita quandam veneficam mulierculam ex Arabia, ut venenum Pheroræ conficeret amatorium: & pro amatorio dedisse mortiferum Syllæ consilio: namque illi notam fuisse. Percussus igitur plurimis suspicionibus Rex, ancillas & nōnullas libertinas quæstioni subiecit. Ibiq; tum exclamat aliqua doloris impatiens: Deus cæli terræque rector, in matre Antipatri, quæ horum nobis malorū causa est, vindicet. Hoc Rex initiū nactus, persequeretur vterius indagine veritatis. Mulier verò & matris Antipatri familiaritatem cum Pherora eiusque mulieribus, & occultos eorum conventus aperuit: quodque Pheroras & Antipater redeuntes à Rege, tota cum illis nocte potare soliti essent, seruis omnibus exclusis & ancillis. Vna quidē libertinarū hæc indicavit. Cum autē ancillæ separatim singulæ torquerentur, paruit omniū dicta congruere, quæ de causa Romani quidē Antipater ex composito, Pheroras verò trans flumen secedere curauisset. Nam sæpè illos in sermone dixisse, quod post Alexandrum & Aristobulum ad ipsos eorumque coniuges transiturus esset Herodes. Nec alicui melius esse, ab hac belua quàm longissima fugere. Sæpè autē dixisse matrem Antipatrum conquerentē, quod cum ipse iam canis esset, pater in diem singulos iuvenesceret, sedque fortasse prius quàm regnare incipiat mortuum aut si voquam ille decesserit, (quando autem istud futurum?) voluptatem sibi successionis omnino fore brevissimam. Pollulare præterea hydræ capita, hoc est Alexandri & Aristobuli filios: sibi autem filiorum

horum quoq; spem ademptam esse patris iniuria: qui non eorum quen-
 quam post mortem suam regni successorem, sed Mariammes filiū scri-
 pisset heredem. Qua quidem in re prorsus eum lenectute delirare, si
 testamento suo standū arbitraretur. se namq; vt ex eius progenie nemo
 superesset curaturū. Quinetiā cum omnes patres, quibus inuisi enquā
 filii fuerunt, odio vincat: plus tamen eum etiam fratres odisse. Deniq;
 nuper sibi. ne cum Pherora colloqueretur, centum talenta donasse: atq;
 cum Pheroras diceret, quid enim per nos ladebatur? respondisse Anti-
 patrum, vti nam cunctis ablatis nudos se dummodo viuos relinqueret.
 Verū hoc nequaquam fieri posse, vt tam pestiferam bestiam quisquā
 effugiat, sub qua nec amicis esse palam liceret. Deniq; nunc occultē, in-
 quit, conuenimus: licebit autem aperte, si verorum spiritū manusq; ha-
 beamus. Hæc in tormentis ancillæ prodiderunt, & quod Pheroras cum
 illis Perram fugere cogitasset. Vt omnibus autem dictis Herodes crede-
 ret, centum talentis effectum est. De his enim soli Antipatro dixerat.
 Igitur ante alios in Doridē Antipatri matrē furor eius erumpit: eamq;
 omni ornatu, quem illi donauerat, spoliata, multis comparato talen-
 tis, expellit. Deinde ira deposita, Pheroræ mulieres à tormentis recrea-
 bat. Timore autem pauidus erat, & ad omnes suspiciones excitabatur:
 multosq; innocentes, metu ne quem nocerium prætermitteret, in tor-
 menta ducebat. Hinc ad Samaritā se conuertit Antipatrum, qui pro-
 curator erat Antipatri, & ex illius tormentis comperit, necandi sui cau-
 sa ex Ægypto Antipatrum venenum malum petisse per quendam An-
 tiphili amicum: idq; ab eo Antipatri auunculum accepisse Theudionē,
 ac Pheroræ tradidisse: cui mandasset Antipater, vt Herodem occide-
 ret, dum ipse Romæ abesset, ac suspicione careret: Pheroram verò ve-
 nenum vxori suæ dedisse seruandum. Itaq; hanc euocatam, statim Rex
 quod acceperat afferre iubet. Illa verò quasi allatura egressā, de recto se
 præcipitem dedit, vt eo modo probationes & Regis tormenta præue-
 niret. Sed Dei prouidentia, sicut apparet, quæ ab Antipatro pœnas re-
 peteret, non in caput, sed in diuersam delata partem, periculum mor-
 tis euasit. Portataq; ad Regem, vbi resipiscere potuit (nam casus eam
 perturbauerat) quamobrem se præcipitasset interrogata, adiurante Re-
 ge, quod vera dicenti remitteret omne supplicium: sin falsa promere
 maluisset, corpus eius tormentis absumeret, neq; sepulturæ quicquam
 relinqueret: paulisper tacuit. deinde: quid, inquit, secreta custodio, quū
 Pheroras obiecit, Antipatro qui nos omnes perdidit seruitura? Audi
 Rex, & tecum Deus mihi testis veritatis, qui falli non potest. Cum Phe-
 roræ morituro lachrymans assiderem, tunc ille me ad se vocauit: En
 multum, inquit, coniunx de fratris erga me animo sum deceptus. Nam
 qui sic me diligeret, inuisum habui, & necare cogitavi: qui tanto nunc
 mei, quamuis ne dum mortui, dolore confunditur. Sed ego quidem im-
 pietatis precium fero: tu verò quod in eum seruas, relictum nobis ab
 Antipatro venenum, huc affer properè, meq; vidente consume, ne ad
 inferos quoq; vitricem huius sceleris conscientiam deferam. Ita vi ius-
 sit artuli: & magnam quidem veneni partem sub obtutibus eius in ignē
 effudi: modicum verò mihi propter dubios casus, & quæ te metuerem,
 reseruavi. Hæc dictis, illa quidem omnino paululum quiddam veneni
 habentem pyxidem profert: Rex verò in matrem fratremq; Antipha-
 li contulit quæstionē. Verū hi quoq; Antiphilum ex Ægypto attulisse
 pyxidē

An. mm.
3961. Ante
Christum
nat. 3.

Doridem
 Alexandri
 matrē omni
 ornatu spo-
 liatam He-
 rodes ex-
 pellit.

Pheroræ cō-
 iunx quid
 cum ven-
 no sit actū,
 ingenue ta-
 tetur.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3961. Ante
Christum
natum 3.
Diuina ultio
nullum sce-
lus impuni-
tum relin-
quit.

pyxidem facebantur, illumq; venenum à fratre apud Alexandriam exercente medicinam accepisse dicebant. Totum autem regnum circum-
euntes Alexandri & Aristobuli manes, ipsi erant incertarum rerum ex-
ploratores atq; indices, & à suspicionibus remotissimos ad probatio-
nes trahebant. Deniq; etiam Pontificis filiam Mariammen, consciam
esse maleficiorum patuit. Hoc enim tortis eius fratribus demonstratum
est. Rex autem matris audaciam filij quoq; pœna coercuit. Nam quem
illa pepererat Herodem, patri successorem scriptum ex testamento de-
leuit.

C A P. XX.

De Antipatri in Herodem malignis studiis deprehen- sis & ultio.

Antipatri in
Archelaum
& Philippū
fratres insi-
diz.

Antipater
scriptoribus
epistolarum,
quas in fra-
trum perni-
ciem simu-
lat, ingen-
tem pecunię
summam e-
rogat.

Ant. lib. 11.
cap. 4.

Post hæc etiam Bathyllus, nouissima consiliorum Antipatri fides do-
cumentis accessit. Namq; is erat quidem libertus eius: aliud autem
venenum ferens, hoc est, alpidum virus, aduenerat, aliorumq; serpentū
succos: ut si prius fuisset inualidum, hoc se Pheroras cum sua coniuge in
Regem armaret. Idem verò præter susceptam contra salutem patris au-
daciam, velut operam subcisiam, habebat epistolas aduersum fratres
compositas ab Antipatro. Erant autem Romæ in studiis Archelaus &
Philippus, iam adolescentuli, magniq; animi Regis filij, quos Antipa-
ter velut imminentes spei suæ remouere festinans, quasdam in eos liti-
ras ipse finxit, amicorum nomine Romæ degentium. Nonnullis autem
corruptis scribere persuasit, quod multis patrem maledictis carperent.
ac de Alexandri & Aristobuli nece manifestè quererentur, seq; accitos
esse grauer ferrent: iam enim pater eos redire præceperat, idq; maxi-
mè sollicitabat Antipatrum. Quinetiam prius quàm proficisceretur, in
Iudæa constitutus Antipater, eiusdem modi contra eos Romæ literas
mercabatur: patremq; adeundo vitandæ suspicionis causa, fratres per-
gare simulabat: quasdam falso scripta, quasdam verò adolescentiæ pec-
cata esse commemorans. Quo quidem tempore scriptoribus epistola-
rum, quas in fratrum perniciem simulabat, plurimis pecunijs datis, lum-
ptuum confundere tentabat indicia, vestem preciosam variaq; stragu-
la, poculaq; argentea necnon & aurea comparando, aliaq; plurima in-
strumenta, ut preciorum magnitudine mercedes fallarijs erogatas co-
laret. Deniq; ducenta talenta retulit expensa, & eorum maxima fuit
ocasio causa Syllæ. Vniuersis autem malis tunc minoribus maiore co-
rectis, cum omnia quidem tormenta de patricidio, epistolæ verò de ite-
ratis fratricidijs conclamarent, nemo tamen ex Iudæa venientium, quo
loco fortunæ domus essent ei nunciauit, quamuis inter scelus probatū
& ipsius reditum septem mensium interualla fluxissent. Ita erat inuisus
omnibus. Fortasse autem etiam quibus indicandi voluntas fuit per in-
terfectorum fratrum manes obmutescebant. Deniq; Roma literas mi-
re nuncios, Rex autem insidiatorem manibus tenere desiderans: ti-
mensq; ne si quid præcisset, forte caneret, ipse quoq; literis beneuolē-
tiam simulans, & alia familiarissimè scripsit, & ut reuersionem suam
maturaret

maturaret oravit. Nam si properasset, matris suæ quoque offensionem posset componere, quam expulsum esse non ignoravit Antipater. Primam quidem iam de morte Pheroræ susceperat epistolam apud Tarentum, eumque vehementer luxerat: id autem nonnullis de patre laudabile videbatur: sed quantum intelligi datur, causa doloris erat, quod insidiae pro voto non cesserant: neque tam Pheroram flebat, quam malefactorum ministrum. Præterea metus eum quidam ob ea quæ confecerat occupabat, ne quando fortè deprehenderetur venenum. Tunc autem in Cilicia patris epistola sibi reddita, quam supra memoravi, statim quidem festinabat: sed postquam in Celenderia delatus est, subit eum quendam materni casus cogitatio, animam iam per semetipsam diuinante. Et amicorum quidem prudentiores ei suadebant, ne prius patrem conveniret, quam pro certo cognosceret, quibus ex causis matrē suam repudiasset: namque timere, ne fortè criminibus matris adderetur. Minus autem prudentes, & visendæ patriæ cupidi magis, quam quid Antipatro esset utile considerantes, ut properaret monebant, ne ex ipsa mora & patri causam prave suspicionis, & occasionē præberet calumniantibus. Nunc enim si quid morum est, in absentem esse factum: nec enim præsentē illo quenquam id ausurum fuisse. Absurdum autem videri, propter suspensiones incertas certis bonis carere, neque mature se patri reddere, ab eoque regnum accipere, quod solo ipso niteretur. Paruit his Antipater, impellente fortuna, transmissusque in Sebastum Cæsareæ portum defertur. Occurrit autem illi præter opinionem maxima solitudo cum omnes eum deitarent, nullusque auderet accedere. Nam etsi semper æquè inuisus erat, odio tamen ut proderetur tunc data libertas est. Multos autem avertēbat ex Rege formido, quoniam cunctas iam ciuitates de Antipatro fama repleuerat, solusque de se quid ageretur Antipater ignorabat. Nec enim vel clarius eo quicquam deductus est, cum Romam nauigaret, vel ignobilius inde susceptus est. Enimvero clades ille domesticis intelligens, calliditate celabat, metuque penè mortuus, vultu confidētiā simulabat. Et neque fugæ spes vlla erat, neque circumstantibus malis emergere poterat: certumque nihil ei de domo, ne ibi quidem nunciabatur: id enim Regis interminatio prohibuerat. Vnde interdum etiam spes eum pertentabat hilarior, aut nihil esse deprehensum, aut, si quid esset, hoc sese impudentia sua diluturum ac dolis, quæ sola instrumenta salutis haberet. Itaque his armatus, sine amicis in Regiam venit, quia prima ianua cum iniuria sunt repulsi. Forte autē Varus Syriæ rector intus aderat. Ingressus inde ad patrem, confirmatusque audacia, velut eius salutandi causa, propius accedebat, cum ille obiecta manu & capite declinato, exclamat: Et hoc patricidæ est, ut me amplexari velis, qui tot maleficiis inuolutus sis. Disper eas, impium caput: neque me attingas prius quam criminibus te exuas. Dabo enim tibi iudicium & iudicem, qui opportunè præsto est, Varum. Abi, & quemadmodum te purges in diem crastinum meditare, nam & tempus indulgeo calliditatibus tuis. Ad hæc metu obstupescit Antipater, quia respondere nihil potuit, reuersus est. Cum autē ad eum venissent mater & vxor, cunctas ei probationes exposuerunt. Tumque recepta mente, quo pacto sese defenderet cogitabat. Postero autē die Rex adhibito propinquorum atque amicorum concilio, Antipatri quoque amicos vocat. Ipse autē cum Varo relictus, cunctos indices iussit adduci, in quibus erant etiam serui matris

An. mundi
3961.

Ante Chri.
nat. 3.

Antipater
reuerſionē
suam matris
raret, scribit
Herodes.

Antipater
Pherorē mor-
tē vehemen-
ter luget.

Antipater
Cæsareæ om-
nibus inui-
lus.

Quomodo
Antipater
Romam
reuerſus ab
Herode fue-
rit acceptus.

Iudicium eſt
tra Antipa-
tri, cui præ-
ſect Varo.

An. mundi
3961.
Ante Chri.
nat. 3.

Herodis in
iudicio con-
tra Antipa-
trum accusa-
tio.
Beneficiorū
Herodis in
filios colla-
torum reci-
tatio.

Herodes An-
tipatrū prae
reliquis filiis
amavit, plu-
rimaq; in eū
beneficia
contulit.

Antipatri quidam pridem comprehēsi, qui ab ea literas ad eum depo-
tauerunt huiusmodi. Quoniā illa omnia patri tuo cognita sunt, ca-
ue ne ad eum venias, nisi aliquod auxilium à Cæsare impetraueris. Ita-
que his vnā cum alijs introductis, ingreditur Antipater. Cumq; pronus
ante pedes patris cecidisset: oro, inquit, pater, ne quid de me praeiudi-
ces, sed integras aures satisfactioni meae praebeas. Demonstrabo enim
me innoxium, si tu velis. Ille autē magna voce imperato ei silentio, ad
Varum locutus est. Quod & tu Vare, & quiuis iustus iudex, Antipatrum
morte dignum iudicauerit, certē scio. Vereor autē ne mea quoq; tibi sit
inuisa fortuna, omniq; calamitate dignum deputes, qui tales filios ge-
nuerim. Atqui hoc tibi magis miserandus videri debeo, quod erga tam
sceleratos indulgentissimus pater fui. Nam illis prioribus adhuc adoles-
centulis regnum detuleram, eosq; Romae educatos amicos Cæsaris se-
ceram: sed quos alijs inuidendos Regibus amulandosq; constitui, mea
salutis hostes inueni, quorum tamē interitus Antipatro magis profuit.
Isti enim quod iuuenis & successor meus futurus esset, maximē securi-
tas quærebatur. at verò hic belua, patientia mea supra quam satis erat
expletus, in me satietatem suam profudit: eiūque diu viuere sum visus,
meamq; senectutem grauitè tulit. Rexq; fieri non nisi patricidio pas-
sus est. quæ quidem profectò noui qua ratione cogitauit: quod eum ex
agro abiectum reduxerim, & exclusis quos mihi Regina pepererat fi-
lijs, regni mei vicarium declarauerim. Equidē tibi Vare confiteor mea
mentis errorem. Ego illos contra me filios irritaui, qui Antipatri gratia
spes eorum iustas abrui. Quid enim tantum de illis, quantum de isto
benè sum meritus? cui viuus etiā potestatem meam penè concessi:
apertè autem regni successionem testamento reliqui, & præter destina-
tos ei separatim quinquaginta redditus talentorum, sumptum passim
mea pecunia subministraui: ac nuper Romam quoq; nauigaturo dedi
trecenta talenta, quemq; solū ex omni familia mea, tanquam patrie
seruatorem, Cæsari commendauī. Aut quid illi tantum sceleris, quātum
Antipater admiserunt? quòdne de his habui indicium, quale demon-
strauit huius insidias? etiam approbo, quia ausus est aliquid patricida,
rursūque veritatem dolis sperat obtegere: tibi Vare cauendum. nam
ego istam beluam noui & quā sit verisimilia dicturus, iam nunc pro-
spicio, fletusq; simulatos. Hic est qui me quondam monebat, vt viuū
Alexandrum cauerem, neque meum corpus omnibus crederem: hic est
qui vsque ad cubile meum solebat ingredi, & circumspicere, ne quis
mihi fortè parasset insidias: hic somni mei custos erat, & securitatis da-
tor, qui consolaretur luctum peremptorum, & viuientium fratrum be-
neuolentiam d iudicaret: hic propugnator & satellites meus. Quum
elus calliditas Vare in mentem venit, & quemadmodum singula simu-
lasset, vix me credo viuere, tamque grauem insidiatorem quo pacto ef-
fugerim miror. Veruntamen quia fortuna quxdam excitat contra me
domum meam, mihiq; amicissimi semper infensi sunt, ego quidem
fatorum iniquitatem flebo, & mecum ipse solitudinem gemam. Ne-
mo autem qui meum sanguinem sitierit elabetur, etiam si per omnes
filios indicia ventura sint. Hæc dicens, ipse quidem interrupto sermone
taenit, dolore confusus. Nicolaum autem vnum ex amicis probationes
iussit exponere. Inter hæc autē Antipater sublato capite, cum prostratus
ante patris pedes maneret, exclamat: Tu pater meas partes defendisti.
Nam

Nam quomodo ego patricida, quem tu semper servatorem te habuisse commemoras? Aut si ficta, ut dicis, simulataque mea pietas fuit, cur in alijs tam callidus, in hoc adeo demens fui, ut non intelligerem, quod si homines lateret tanti sceleris cogitatio, coelestem latere iudicem omnino non posset, qui ubique praesto esset, & cuncta conspiceret? An fratrum exitus ignorabam, quos ob id Deus ultus est, quia tibi male cogitauerant? Quid autem fuit cur me tua salus offenderet? Spes regni? Sed regnabam. Odij suspicio? Sed diligebam. An ex te metus aliquis? Quia tui servans, alijs timendus eram. Fortassis egestas causa fuit? Multo minus. Quis enim magis expensarum habuit potestatem? Si autem omnium hominum perditissimus essem, immanisque bestiae animam gerere, certe mansueti patris beneficijs vinceret: quem, sicut tu dixisti, reduxeris, totque filijs anteposueris, vivusque Regem declaraveris, aliorumque bonorum magnitudine reddideris invidendum. O me miserum, acerbissimamque peregrinationem meam, quam longum liuori tempus, magnumque insidiantibus spatium praebui. Sed tamen tibi pater tuisque rebus abieram, ne Syllae tuam contemneret senectutem. Roma mihi restis est pietatis, & princeps orbis terrarum Caesar, qui me patris amatorem saepe vocitabat. Accipe pater has eius literas. haec fittis in me criminationibus veriores: his me defendo: haec affectus erga te mei argumenta certissima: recordare quam inuitus hinc nauigauerim, latentes in regno contra me inimicitias non ignorans. Tu pater imprudens me perdidisti, tu compulisti ut darem accusandi tempus inuidiae. Verum ad indicia veni. Ecce adsum, terra marique nihil usquam patricida perpeffus. Sed nondum me hoc argumento diligas. nam & apud Deum, & apud te pater, condemnatum me esse scio. Condemnatus autem deprecor, ne aliorum tormentis uideam habeam: in me feratur ignis, per viscera mea pergant instrumenta poenarum, ne parcas scelesto corpori. Nam si patricida sum, tormentorum expertus mori non debeo. Talia cum lacrymis ac ciulatu vociferans, & omnes alios, & Varum ad misericordiam prouocauit: solum autem Herodem quo minus fieret, iracundia continebat, documentis veris intentum. Ibi autem Nicolaus, iussu Regis multa de Antipatri calliditate praefatus, & misericordiae spem abstulit, & atrocissimam accusationem instituit, cuncta quidem regni maleficia illi ascribens: maxime vero fratrum interitum, quos ipse calumnijs interfectos esse demonstrans, etiam superstitibus eum insidari quasi successionis captatoribus affirmabat. Nam qui patri venenum parasset, multo minus a fratribus abstineret. Cum autem ad veneni probationem venisset, per ordinem proferebat indicia, etiam de Pherora crimen exaggerans, veluti illum quoque Antipater fratricidam fecisset, corruptisque Regis amicissimis, scelere omnem domum repleuisset. Atque ita multis alijs dictis & probatis perorauit. Varus autem cum respondere iussisset Antipatrum, & ille nihil amplius elocutus, quam, Deus testis est innocentiae meae, silensque iaceret, venenum petijt, idque cuiusdam damnatorum capitis ex custodijs bibendum dedit: eoque statim mortuo, quidam in secreto cum Herode sermocinatus gesta in concilio Caesari scripsit: posteroque die inde discessit. Nihiloque minus Rex Antipatro vinculis tradito, cladis suae nuncios ad Caesarem misit. Post haec Salomen appetisse insidijs arguebatur Antipater. Quidam enim e seruis Antiphili Roma venerat, epistolas ferens cuiusdam Actae nomine, ancillae Iuliae: quibus ad Regem

An mmm.
di 3961.

Ante Chri.
nat. 7.

Responso
& excusatio
Antipatri.

Antipater
Romam &
Caesarem pie-
tatis testes
allegat.

Nicolaus ius-
su Regis co-
tra Antipa-
trū atrocissi-
mam accusa-
tionem in-
stituit.

Peroratio
Nicolai.

Venenum in
quodam ca-
pitis damna-
to probatur.

An. mun.
di 3963.

Ante Chri.
nat. 1.

Alia aduersus
Antipatrum
accusatio.

Herodes de
Antipatro
supplicium
semere cogi-
tat, propter-
eaq; nomen
ipsum in tes-
tamento de-
let.

scriptis, indicauerat Salomes epistola inter literas Iuliae reperta, clara ei beneuolentiae causa misisse. Ipsi autem Salomes epistolis & male- dicta in Regem acerbissima, & accusatio maxima continebantur. Sed haec ab Antipatro erant fictae: isque Aemem pecunia corruptam, ad Herodem eas mittere persuaserat. Epistola enim eiusdem mulierculae ad ipsum scripta id prodidit, cuius verba haec sunt: Sicut voluisti patri tuo scripsi, & alias epistolas misi, certo sciens, Regem sorori suae minime posse parere, si eas recitauerit. Bene autem facies si consummaris: omnibus pollicitationum tuarum memor fueris. Hac epistola & quae in Salomen sunt composita deprehensis, Regem subiit cogitatio, ne forte etiam Alexander falsis epistolis fuisset oppressus: quodque penes sororem Antipatrum occidisset, anxius erat. Itaque non est ultra cunctatus, quominus ab eo sumeret omnium causa supplicium: sed ne propositis satisfaceret, graui morbo impeditus est. De Aeme tamen ancilla, & in Salomen fictione constata, dedit literas ad Caesarem. ac propterea testamento mutato, exemit nomen Antipatri, Regemque scripsit Antipateris Archelao & Philippo natu maioribus, nam & hos Antipater instigauerat. Caesari autem post alia pecuniaria munera mille talenta, & uxori eius ac filiis, itemque amicis & libertis, prope quinquaginta: ceterisque omnibus agrorum & pecuniarum non parum distribuit, ac sororem Salomen luculentissimis donis honorauit. In testamento quidem ista correxit.

CAP. XXI.

De aquila aurea, morteque Antipatri & Herodis.

Ant. lib. 17.
cap. 8.

Iudas & Mat-
thias populi
ut aquilam
auream tol-
lerent, hor-
tantur.

MORBUS autem ingrauescebat, quod eum senectus pariter ac morborum vrgeret, & annos iam septuaginta natus esset: & filiorum cladibus animum adeo habebat afflictum, & nec bona valetudine quicquam iucunditatis admitteret. Acriorem autem faciebat aegritudinem, quod Antipater viueret. Hunc enim non obiter & aliud agens, sed cum ipse conualuisset, cogitabat occidere. Ad has ei calamitates accidit etiam populi quidam tumultus. Erant in ciuitate sophistae duo, qui summe scire leges patrias videbantur, & propterea per omnem gentem maxima gloria praedicabantur: Iudas filius Sepphorae, & alter Margathae filius Matthias. Hos non pauci adolescentium sectabantur, cum leges exponerent, & in dies singulos puberum exercitum congregabant. Quum Regem audissent morore ac morbo tabescere, apud nos loquebantur, opportunum iam tempus esse, ut Deus vindicaretur, fabricataque aduersus leges patrias opera destruerentur. Siquidem in templo nefas sit, imagines, aut vultus, aut cuiuslibet animalis cognomine simulacrum haberi. Hoc propterea dicebatur, quod supra maximam portam templi Rex aquilam collocauerat auream. Eamque tunc monebant sophistae ut tollerent: pulchrum esse dicentes, etiam si quod inde periculum immineret, pro legibus patriis mori non reculare: sic enim decedentibus, & animam immortalem & bonarum rerum sensum persenerare perpetuo: minus autem fortes & sapientiae suae nescios amare animam imperitia: magisque morbo cupere, quam virtute defungi. Dum haec illi dissererent, rumor subito peruenit

peruagatur, Regem fere iam mori: unde etiam confidentes adolescen-
tes coronam adorti sunt: ipsoq; meridiē, quum plurima multitudo ver-
saretur in templo, crassis demissi funibus, aquilam ex tecto auream se-
curibus abscidebant. Qua re statim Regis duci nunciata, non parua ille
manu comitatus ad templum cucurrit: & propē ad quadraginta iuuenes
cōprehensos, Regi exhibuit. Qui primum interrogati, an aquilam ipsi
auream concidere ausi essent, tacesse confessi sunt: deinde quo iubente,
lēge patria, responderunt. Cum verō, quid exultarent tantum, quibus
mors immineret, ab his quæreretur: quia post mortem bonis plurimis
frui sperarent, asseruerunt. His itaq; Rex commotus, magnitudine ira-
cundiæ morbum superat, atq; in concionem procedit. Deinde multum
in eos quasi sacrilegos inuectus, & quod occasione legis patriæ quēdam
maiora tentassent, velut impios supplicio dignos esse iudicauit. Popu-
lus autem metuens, ne per multos quæstio irer, precabatur, vt primum
facinoris suatoribus, deinde in eo deprehensis pœnæ subditis, cæteris
indignationem remitteret. Tandem igitur exoratus, & ipsos Rex qui
funibus demissi erant cum sophistis viuos incendi, & reliquos qui vnā
comprehensi sunt, obtruncandos carnificibus tradidit. Hinc totum eius
corpus morbo occupatum variis doloribus differebatur. nam febris qui-
dem non mediocris erat: prurigo autem intolerabilis habebat omnem
corporis superficiem. Assiduus autem vexabatur coli tormētis, pedesq;
tanquam ex intercutis vitio tumuerant. Quin & inflatio ventriculi, pu-
redoq; virilis membri verniculos generans, ac præterea creber anhe-
litus, & irrupta eum suspiria membrorumq; omnium contractio fati-
gabat: vt qui hæc ad diuinitatem referrent, vltionem eam esse dicerēt
sophistarum. Ille autem, quamuis cum tot morborum cruciatibus lucta-
retur, vitæ tamen cupidus erat, & remediis excogitatis salutem spera-
bat. Deniq; Iordanem transgressus, apud Calliroen aquis calidis uteba-
tur, quæ in lacum feracem bituminis, qui Asphaltites vocatur, effluen-
tes, pro dulcedine potui sunt. Ibi aut corpus eius, quod medicis oleo ca-
lidiori foueri placuerat, in solum plenum demersum ita dissolutū est,
vt etiam lumina quasi mortuis resoluta torqueret. deinde perturbatis
qui eum curabant, ad clamorem quidem illorum respicere visus est. de-
sperata verō salute, militibus quinquagenas drachmas, multamq; pecu-
niam rectoribus atq; amicis diuidi iussit. Cum autem rediens ad Hieri-
chunta venisset, atra iam bili correptus, & penē ipsi morti minabatur:
factumq; nefariam excogitauit. Collectos enim cuiusq; vici ex omni
Iudæa nobiles, in locum cui nomen est Hippodromus, concludi præce-
pit. Deinde Salome sorore & Alexa marito eius ad se vocatis: scio, in-
quit, mortem meam festis gaudiis celebraturos esse Iudæos. Verū per
alios lugeri potero, & præclarissimos honores sepulturæ assequi, si quæ
præcipio feceritis. Hos viros qui habentur in custodia, cum animam ef-
flauero, statim militibus circumdatos occidite: vt etiam inuita omnis
mih; Iudæa, omnisq; domus illacrymet. Et simul his mandatis, legato-
rum quos Romam miserat epistolæ sunt allatæ, quibus Aemem ancillā
Iulæ iussu Caesaris interemptam, & Antipatrum morte damnatum es-
se indicabatur. Quin & si pater eum in exilium dare mallet, id quoque
permisisse Casarem, scriptum erat. Herodes autem paululum hoc non-
io recreatus, doloribusq; rursus victus (nā inedia iussisq; pariter vio-
lentia distendebatur) fatum præuenire conatus est: sumptoque malo,

An. mundi

3963. A.

nat. Christ.

1.

Iuuenes qui
aquilā aureā
absciderāt,
ab Herode
deducti, exa-
minantur.Iuuenes cū
Sophistis ca-
pitis damna-
ti, interfici-
untur.Herodes va-
riis morbis
vexatur.

Ant. lib. 17.

cap. 9.

Herodes
morbis obi-
turus, aquis
calidis uti-
tur.Atra bilis
Herodi mor-
tē minatur.Herodes Ro-
mae literas,
quibus Ac-
mē iussu Cæ-
saris interē-
ptam, & An-
tipatrum mor-
te damnatū
esse signifi-
catur, acci-
pit.

An. mundi
3963. A
nat. Christ.

1.
Herodes do-
loribus vi-
ctus, sibi ipsi
violentas ma-
nus inferre
cogitat.
Ant. lib. 17.
cap. 16.
Iouis Anti-
patri.

Ant. lib. 17.
cap. 12.

Militibus ac
multitudini
Regis mors
punctatur.
Archelaus
post patris
obitum Rex
declaratur.

Qua muni-
ficentia He-
rodes sepul-
tus.

etiam cultellum poposcit: sectum enim comedere consueverat. Deinde circumspiciens ne quis arbiter impediret, tanquam se percussurus dex-
teram sustulit. Cum vero Achiabus consobrinus eius accurrisset, ma-
nusq; continuisset, viulatus maximus in regia statim, quasi Rex mor-
tuis esset, excitatus est. Eoq; propere audito, Antipater fiduciam rece-
pit: latusq; iam custodes promissa etiam pecunia, rogabat, ut se solue-
rent atq; dimitterent quod eorum princeps non solum ne fieret obsti-
tit, sed etiam Regi velociter nunciauit. Ille autem fortius exclamans,
quam vires agrotantis valebant, continuo satellitibus missis occidit An-
tipatrum: mortuūque sepeliri precepit in Hyrcanio. Deinde rursus
corrigit testamentum, & successorem quidem Archelaum natu maxi-
mum Antipæ fratrem scripsit, tetrarcham vero Antipam. Post interi-
tum autem filij quinque diebus exactis moritur: annos quidem triginta
quatuor, ex quo interfecit Antigonom, regno potitus: triginta vero &
septem, postquam Rex à Romanis declaratus est. Et in aliis quidem o-
mnibus secunda fortuna vius est, si quis alius. Regnum enim quod pri-
uatus sibi quaesierat, tanto conseruatum tempore, filiis suis reliquit. In
rebus autem domesticis infelicitissimus fuit. Salome autem, antequam
refferet mortem Regis exercitus, cum marito progressa, viñctos absol-
uit, quos occidi mandauerat ipsum dicens mutasse consilium, & vnum-
quemq; iussisse domum dimitti. Atq; ita post horum abitum militibus
indicatur. Quibus in concionem cum alia turba in amphitheatrum a-
pud Hierichanta collectis, Ptolemæus anuli Regis custos, quo signare
solitus erat, & fortunatus illum cepit dicere, & multitudinem conso-
lari. Relictamq; ab eo militibus epistolam recitauit, in qua multū ro-
gabat, ut beneuolo animo successorem suum fouerent. Deinde post epi-
stolam testamentum legebat, in quo Philippum quidem heredem Tra-
chonis, proximarumq; regionum: tetrarcham vero, sicut supra diximus,
Antipam: Regem autem Archelaum scripserat: eidemq; anulum ad Cæ-
sarem ferre mandauerat, assignatamq; regni administrati noticiam. O-
mnium namq; dispositionum suarum dominum & confirmatorem Cæ-
sarem esse voluit, cetera vero seruari iuxta superius testamentum. Quo
perlecto cō. estim clamor secutus est omnium Archelao gratulantium:
militesq; per cuneos & populus adeuntes, suamq; promittebant. Deiq;
beneuolentiam precabantur. Hinc ad sepeliendum Regem operā con-
tulerunt. Nihil autem magnificentiz prætermisit Archelaus, sed omnem
ornatum extulit regium in funeris pompa ducendum. Lectus quippe
torus erat gemmis auroque distinctus, thorax autem purpurea variatus,
corpusq; super eum velatum itidem purpura. Capiti autem diadema e-
rat impositum: corona vero desuper aurea sceptrumque in dextera, &
circa lectum filij cum propinquis, præterea satellites agmenq; Thra-
cium, Germanique & Galli, velut ad bellum instructi omnes antecede-
bant. Cetera vero militum manus armata, ducesq; suos ordinumque
principes sequebantur decenter. Quingenti autem serui ac liberi odo-
res ferebant: corpus autem per ducenta stadia portatum est in ca-
stellum Herodion: ibiq; secundum ipsius Regis man-
data sepultum est. Et Herodis quidem
Regis hic finis fuit.

FLAVII IOSEPHI DE BELLO IYDAICO LIBER II.

SYMMA CAPITVM LIBRI II. De bello Iudaico.

- I. De successoribus Herodis, et ultione direptæ aquilæ aureæ.
- II. De pugna et strage Hierosolymis inter Iudæos et Sabinianos.
- III. De Vari gestis circa Iudæos crucifixos.
- IIII. De ethnarcha Iudæorum instituto.
- V. De subditicio falso Alexandro, eoque deprehensio.
- VI. De Archelai exitio.
- VII. De Simone Galileo, et tribus sectis apud Iudæos.
- VIII. De Pilati regimine.
- IX. De superbia Cai, et Petronio Præside.
- X. De imperio Claudij et regno Agrippæ ac morte.
- XI. De variis tumultibus in Iudæa et Samaria.
- XII. De tumultibus in Iudæa sub Felice.
- XIII. De Præsilibus Iudææ Albino et Floro. (mitanos.
- XIIII. De Floro seniente in Iudæos Cæsarienses et Hierosolymitanos.
- XV. De alia oppressione Hierosolymorum dolo Flori.
- XVI. De Politiano tribuno, et oratione Agrippæ ad Iudæos, ad obediendum Romanis hortantis.
- XVII. De cæpta rebellionem Iudæorum contra Romanos. (noris.
- XVIII. De cæde Ananiæ Pontificis, Manahemi, et militum Romanorum.
- XIX. De Iudæorum maxima strage Cæsareæ et in omni Syria.
- XX. De Iudæorum alia gravi cæde.
- XXI. Iudæi Alexandriæ occisi.
- XXII. De clade Iudæorum, autore Cestio.
- XXIII. De pugna Cestij contra Hierosolymam.
- XXIIII. De obsidione Hierosolymæ à Cestio, et strage.
- XXV.

FLAVII IOSEPHI

- XXV. De Damascenorum sauitia in Iudæos, deq; Iosephi su-
dia in Galilæa.
XXVI. De Iosephi periculo & euasione, & Ioannis Giscalæ
malitia.
XXVII. Tiberius à Iosepho recuperatur & Sepphoris.
XXVIII. Quomodo Hierosolymitæ bello se præparauerint: deq;
Simonis Gioræ tyrannide.

C A P. I.

De successoribus Herodis, & ultione direptæ
aureæ aquilæ.

An. mundi
3954. A
nat. Christ.

2.
Ant. lib. 17.
cap. 11.
Luctus & e-
pula Archel-
lai.

Archelaus
subditis suis
omnem be-
nevolentiam
& fauorem
pollicetur.

Seditio pro-
pter Sophi-
stas obabscef-
tam ex por-
ta templi a-
quilam au-
reâ trucidat-
os, coorta.
Ant. lib. 17.
cap. 12.
Archelai in-
sedit oſos,
benignitas.

Archelao autem Romam proficiscendi necessitastur-
barum nouarum principium fuit. Diebus enim sep-
tem in lugendo patrem consumptis, epulisq; ferali-
bus prolixè populo exhibitis (Hic aut mos apud Iu-
dæos necessario multos ad inopiam redegit: nam qui
eum neglexerat, impius assumabatur) candida vestio
indutus procedit ad templū. Ibiq; variis fauorib. ex-
ceptus à plebe, ipse quoq; in excelso tribunali, solioq;
aureo residens, humanissimè vulgus admittit: eisq; & quod se pulturā pa-
tris sedulo curauissent, gratias egit, & quod sibi quasi certo iam Regi,
magnos honores habuissent. Verum se tamen ait non potestate solum
interim, sed etiā ipso Regis nomine reperare, donec à Cæsare sibi fuerit
confirmata successio, qui etiā testamēto rerum esset omnium dominus
constitutus. Idcirco enim se apud Hierichunta voluntati exercitus re-
stitisse, cum sibi diadema voluisset imponere. Ceterū pro aſacritate ac
benevolentia, æquè militibus ac populo plenā se vicissitudinem relatu-
rum, si ab his quorū etiam esset imperium, certus Rex declaratus fuit.
studiumq; sibi esse, vt erga illos rebus omnibus patre melior appareret.
His gauiſa multitudo, statim eius mentem magnis tentare petitionibus
coepit. Namq; alij tributa leuari, alij vectigalia tolli, quidā solui custo-
dias acclamabant. Cunctis aut postulatis, in gratiam populi facile an-
nuebat Archelaus. Deinde celebratis hostiis, cum amicis erat in epulis.
Ecce autem subito post meridiem congregati non pauci nouarum re-
rum studiosi, vbi communis luctus de Rege cessauit, propria lamenta
suscipiunt, flentes eorum calum, quos propter abscessam ex porta tem-
pli aquilam auream Herodes morte damnauerat. Dolor autem non oc-
cultus erat, sed clarissimis questibus, fletuq; iusto & planctu ciuitas
personabat. virorum causa videlicet, quos pro templo ac legibus pa-
tris interuisse dicebant. Forum autem mortis pœnas, ab illis quos He-
rodes pecunia donasset, repetendas esse clamitabant: ac primum, quem
is constituerat pontificem reiſciendum, aliumq; pietate præstantem,
magisque purum optari debere. Quibus etsi mouebatur Archelaus ad
ultionem, tamen cum proſectionis festinatio continebat metuentē, ne
si multitudinem reddidisset inimicam, motu eius impediretur. Quam-
obrem monendo magis quam vi experiebatur sedare turbatos: missiq;
magistro

magistro militum, ut quiescerent, eos rogabat. Sed illum seditionis auctores, ubi ad templum venit, prius quam verbum faceret, lapidibus perturbaverunt & alij post eum mulcendi sui gratia missi, multos enim legabat Archelaus, arcedere omnia reponderunt: neque si numero audirent, ociosi fore videbantur. Itaque instante azymorum die festo, qui apud Iudæos Pascha vocatur, plurima victimarum copia plenus, intra quidem ad templum ex agris multitudo religionis causa descendit: cum illi qui lophistas lugebant in templo consisterent, nutrimenta seditioni querentes. Hoc autem metu Archelaus, antequam omnem populum morbus ille corrumperet, cohortem militum & tribunum qui etiam seditionis principes comprehenderent, eo dirigat contra quos otiose vulgus excitatum, multos lapidum ictibus interfecit: saucius vero tribunus vix elabitur. Et illi quidem statim, velut nihil mali actum esset, ad celebranda sacra conuersi sunt. Sed Archelao sine eade iam multitudo comprimi non posse videbatur. quomobrem totum illis humis exercitum, pedites per ciuitatem simul omnes, equitesque per campum: qui cum sacrificijs occupatos singulos inuasissent, propè ad tria millia hominum occidunt: reliquam vero manum per montes proximos dissecerunt. præcones autem sequebantur Archelaum, iussu eius vnumquemque ut domum recederent admonendo. Itaque cuncti neglecta diei festiuitate, abiit. ipse autem cum matre, nec non & Popla & Ptolemæo, & Nicolao amicis, ad mare descendit: relicto Philippo regni procuratore, itemque rerum familiarium curatore. Vna vero egressa est cum filiis suis Salome, fratrisque Regis filij, generique, specie velut Archelao ad obtinendam successionem adiumento futuris: certa vero causa, quæ contra leges in templum admissa fuerant, delaturi. Interea fit illis Cæsareæ obuiam Sabinus Syriae procurator, ad Iudæam veniens, ad pecunias custodiendas Herodis, quem ulterius progredi Varus inhibuit, multis accitus Archelai precibus, intercedente Ptolemæo. Et tunc quidem Sabinus in gratiam Vari, neque ad arces venire properauit, neque thesauros paternæ pecuniæ clausit Archelao: sed usque ad cognitionem Cæsaris se otiosum esse pollicitus, apud Cæsaream commorabatur. Postea vero quam sibi obstaculum vnus Antiochiam petijt, alter, hoc est, Archelaus Romam nauigauit, maturè profectus in Hierosolymam, Regiam tenet: custodumque principibus, itemque dispensatoribus euocatis, rationes pecuniarum discutere conabatur, & arces occupare tentabat. Non tamen immemores Archelai mandatorum custodes erant, sed in obseruando singula quæque perseuerabant, causam custodiæ magis Cæsari quam Archelao tribuentes. Ad hoc autem Antipas quoque de regno certabat, posteriore superius Herodis testamentum firmitus esse defendens, in quo Rex ipse Antipas fuerat scriptus: ei que se tam Salome quam multi alij cognati, qui cum Archelao nauigarant, suffragio fore promiserant. Ducebat autem secum matrem, fratremque Nicolai Ptolemæum, in quo per fide apud Herodem probata, nihil videbatur esse momenti. Namque illi fuerat amicorum charissimus. Oratori autem Irenæo propter dicendi acrimoniam plurimum confidebat: unde etiam qui se monuerant, ut Archelao pro ætatis merito & secundum testamenti voluntate cederet, audiendos esse non censuit. Romæ vero migraverunt ad eum cunctorum studia propinquorum, quibus inuisus erat Archelaus, quique præcipue liberi omnes sui que iuris esse cupiebant: & aut Romæ magistratu administrari, aut si hoc non impetra-

An. mundi
3964. A:
nato Chri.
2.

Pascha plurima victimarum copia celebratur.

Tria millia Iudeorum in Paschate trucidantur.

Sabinus ad pecunias custodiendas & arces occupandas ad Iudæam venit.

Ant. lib. 17. cap. 13.

Antipas, posteriore superius Herodis testamentum firmitus esse defendens, de regno certat.

An. mundi
3964 A
nat. Christ.

2.

Antipas Ar-
chelaum p
epistolas ac-
culat apud
Cæsarem.

Cæsar opti-
mates Ro-
manorum
ad concilium
vocat.

Vehemens
Antipatri
contra Ar-
chelaum ac-
cusatio.

Antipater
totius ora-
tionis lux vi-
res in Arche-
laum exacuit.

Testamentum
agrotante
Herode mu-
tatum.

Antipater
contra Ar-
chelaum.

Nicolaus
defendit Ar-
chelaum.

rent, Antipam Regem habere. Ad hoc etiam Sabini ope nitebatur An-
tipas, qui Archelaum per epistolas accusauerat apud Cæsarem, Antipam
verò multum laudauerat. Itaque digesta crimina Salome & ceteri qui
cum ea sentirent Cæsari tradiderunt: & post eos Archelaus gestorū
suorum per scripta capitula, patrisque annuum per Proietum, ratio-
nesq; administrationis intromisit ad Cæsarem. Ille autem secum præ-
meditans ea quæ ab utraque parte dicerentur, ubi & regni magnitudi-
nem, multitudinemq; redditum animaduertit, atq; insuper Herodis fami-
liam numerosam, perfectis etiā Vari ac Sabini literis, optimates Romano-
rum ad concilium vocat, in quo tunc primum ex Agrippa ac filia sua na-
tum Caium federe iussit, filium adoptivum: atque ita partibus prose-
quendi copiam dedit. Igitur Salomes filius Antipater (namque is erat
orator acerrimus eorum qui aduersabantur Archelao) accusationem
proposuit, insimulans Archelaum, quasi verbis quidem de regno vide-
retur contendere, re autem vera iam dudum Rex esset effectus, & apud
aures modo Cæsaris exillaretur, quem iudicem successionis expectare
noluisset. Nam post Herodis mortem, quibusdam ut diadema sibi im-
ponerent subornatis, Regis eum more in solio aureo residentem,
partim ordine militum permutasse, partim condonasse promotiones,
& insuper his omnia annuisse populo, quæ velut a Rege impetranda
petisset: maximorumque reos criminum, quos pater suus vinxerat, ab-
soluisse: qui cum ista fecisset, modo regni umbram à domino postula-
torum dominum esse Cæsarem demonstravit. Ad hæc ei, quod etiam
luctum patris assimulasset, obiecit: cum interdum quidem personam
componeret in nocerem, noctu verò ad commensationes usque pota-
ret. Denique seditionem vulgi ex hac indignatione conflata esse pote-
bat. Totius enim orationis lux vires, eorum multitudinem qui circa tem-
plum cæsi fuerant, astruebat. Hos enim ad diem festum quidem venisse:
ad hostias verò, quas ipsi mactandas venerant, crudeliter esse iugula-
tos: tantumque in templo funerum esse congestum, quantum nullum
ab externis illatum bellum implacabile congestisset. Itaque huius cru-
delitatis Herode præscio, ne spe quidem regni unquam eum dignum ef-
se visum, nisi cum sanæ mentis inops erat, animo deterius agrotante quâ
corpore, & quem in secundo testamento successorem scriberet, quâ
bat: præsertim qui priore testamento successorem scriptum inculcare ni-
hil posset quod incolumi corpore, omniq; vitio purgata mente fecisset.
Ut tamen quis firmitus esse ponat morbo laborantis arbitrium, ipsum se
Archelaum abdicasse Regia dignitate, multis in eam contra leges ad-
misis. Nam qualem fore si acciperet à Cæsare principatum, qui antequam
acciperet, tantum populum peremisset? Multa in hunc modum prosecu-
tus Antipater, multis ex numero circumstantium propinquorum in sin-
tensor Archelai, & ante omnia eadem in templo necessario factam esse
perdoctum: nam quorum necis argueretur, non regni solum, sed etiam
ipsius iudicis, id est, Cæsaris hostes fuisse: aliorum autem criminum sua-
tores aduersarios ipsos demonstravit. Secundum verò testamentum sua-
circo ratum manere postulabat, quod Herodes in eo testamentum id-
matorem Cæsarem constitueret, nam qui tantum sciret, ut rerum do-
mino potestate sua cederet, nec unquam in hæredis erasse iudicio, sed
sano

sano corde quem constitueret elegisse, qui per quem constitui deberet non ignorauit. Cùm autem omnibus expositis, etiam Nicolaus perorasset, in mediũ progressus Archelaus, ad genua Cæsaris accidit ocys. Quo per benignè Cæsar erecto, q̃ paterna quidem successione dignus esset, ostendit: certum verò nihil pronunciauit. Sed illo die dimisso concilio, secum ipse de cognitis deliberabat, vtrum ex his qui testamento cõtinerentur, aliquem regni oporteret constitui successorem, an toti familiæ distribui principatum. Multitudo enim personarum egere subsidio videbatur.

CAP. II.

De pugna & strage Hierosolymis inter Iudeos & Sabinianos.

SED antequam de his quicquam statueretur à Cæsare, mater Archelai Malthace morbo correpta moritur. Et variæ literæ de Syria perlatæ sunt, Iudeos defecisse nunciantes: quod Varus fore prospiciens, in Hierosolymam postquam Archelaus nauigarat, ascendit, vt incentores seditionis prohiberet. Et quia multitudo cessatura non videbatur, ex tribus quas ex Syria duxerat secum legionibus, vnã in ciuitate reliquit: atque ita in Antiochiam ipse remeauit. At Sabinus cùm postea in Hierosolymam venisset, causas nouarum rerum Iudeis præbuit: modo vim custodibus, vt sibi arces traderent, adhibendo, nunc malignè Regis exquirendo pecunias. Non autem solis relictis à Varo militibus fretus erat, sed etiam feruorum suorum multitudine, quos etiam omnes armatos auaritiæ ministros habebat. Festo autem quinquagesimo die, quæ Pentecoste à Iudeis vocatur: septies septem diebus exactis rediens, ex eorum numero vocabulum nacta non religionis solennitas populum, sed indignatio congregauit. Denique concursus infinitæ multitudinis ex Galilæa, itemq; Idumæa & Hierichunte, transque Iordanem positis regionibus, factus est: cum indigena ex ipsa ciuitate populus Iudeorum, & numero simul & alacritate præstaret: & in tripartita manu terrena castra collocauerunt, vna in septentrionali regione templi, altera in meridionali Hippodromum versus, tertiãq; in occiduo prope Regiam tractu, circumfessosque Romanos vndique obsidebant. Sabinus autem multitudine pariter, eorumque spiritu perterritus, crebris quidem Varum nuncijs precabatur, vt quàm maturè ferret auxilium, quasi occisione delenda legione si quid moræ interuenisset. Ipse verò in altissimam castelli turrim, quæ Phasaelus vocabatur, euadit, fratris Herodis cognominem, quem Parthi necauerunt. Hinc legionarijs, vt in hostes irruerent, signum dabat. Nam præ timore nec ad eos quibus ipse præerat, descendere audebat. Eius autem præcepto milites obedientes, in templũ volant, vehementique cum Iudeis pugna consurgunt: in qua dum nemo desuper adiuuaret, imperitos belli peritia superabât. Postea verò quàm multi Iudæi porticibus occupatis, à vertice telis eos appetebant, pluri mi conterebantur: & neq; ex alto iaculantes vlcisci facile poterant, neque cominus dimicantes ferebant. ab vtrisque tamen afflicti succendunt porticus, opere, magnitudine atq; ornatu mirabiles. ibique tum multi flamma subito comprehensũ aut ea consumebantur, aut in hostes desilientes ab ipsis occidebantur: alij retrorsum cedentes præcipitabantur

ex muro

An. mundi

3964. A

nat. Christ.

2.

Archelaus
ad genua Cæsaris accidit.
Cæsaris erga
Archelaum
benignitas
& humanitas.

Ant. lib. 17.
cap. 14.

Seditio in
Hierosolyma.

Sabinus arces occupare, ac Regijs pecunijs potiri conatur.

Iudæi tripartita manu terrena castra collocant.

Sabinus in altissimam castelli turrim euadit.

Pugna Iudeorum cū Romanis.

Romani porticus succendunt.

An. mundi
3964. A
nat. Christ.
2.

Ant. lib. 17.
cap. 15.

Simō Regi
seruus Dia-
dema sibi
ponit.

Athrongus
pastor qui-
dā regnum
affecit.

ex muro: nonnulli desperata salute, incendij periculum suis gladijs præueniebant. Qui tamen ex moenibus obrepando in Romanos fecissent impetum, metu attoniti nullo negotio subigebantur: donec omnibus aut interemptis, aut timore disiectis, thesauro Dei defensoribus destituto manus milites attulerunt, & quadringenta ex eo talenta diripuerunt, quorum quæ furto sublata non sunt, conquisiuit Sabinus. At Iudæos multo plures, magisq; pugnaces, tam virorum quam opum interitus in Romanos contraxit. Obfessaque his Regia minitabantur exitium, nisi quamprimum inde secederent: Sabino, si vellet, vnā cum legione abeundi copiam pollicentes. Quibus opitulabantur regionum plerimi, qui ad eos sponte transfugerant. Pars tamen bellicosior erat, Sebastenorum tria millia, hisque Rufus & Gratus præpositi, vnus peditum rector, at verò equitum Rufus: quorum vterque vi corporis atque prudentia, etiam si nullam manum obedientem haberent, magnū tamen momentum belli Romanis addidissent. Itaque Iudæi quidem instare obsidioni, simul & castelli moenia tentantes, & ad Sabinum clamantes, vt discederet, neu impediret habituros tanto post tempore patriam libertatem. Sabinus autem quamuis optaret euadere, fidem tamen pollicitationibus non habebat: sed eorum lenitatem, insidiarum esse illecebram suspicabatur: simulq; auxilium Vari sperans, obsidionis periculum perferebat. Eodem tempore per Iudæam plurimis locis tumultus erat, multosq; ad regni cupidinem tempus impulerat. Nam in Idumæa quidem duo millia veteranorum, qui sub Herode militauerant, cōgregati, armisq; instructi cum Regijs decertabant: quibus Achiabus Regis consobrinus, ex vicis munitissimis repugnabat, campestre prælium declinando. In Sepphori autem Galilææ, Iudas filius Ezechia latronum principis, ab Herodo quondam Rege capti, qui tunc illas regiones vastauerat, non parua multitudine collecta, ruptisq; regijs armamentarijs, & omnibus quos circa se habebat armatis, contra potentia cupidos manus mouebat. Trans flumen quoque Simon quidam ex Regijs seruis, pulchritudine simul & vastitate corporis fretus, imposito sibi diademate, cum latronibus quos congregauerat ipse circueiens, & apud Hierichū ta Regiam, & multa alia magnifica diuersoria igni corruptit, facilem sibi prædam ex incendio comparans. Omnesq; habitationes, in quibus aliquid decoris erat, concremasset, nisi Gratus Regionum peditum rector, ex Trachone sagittarios, itemq; Sebastenorum pugnacissimos ductens, properasset occurrere. Vbi peditū quidem in pugna multi cōsumpti sunt: ipse autem Simonem compendio præuenit, ardua valle fugientem, & ex transuerso percussit in ceruice deiecit. Incensa sunt autem & quæcunq; Iordanis proxima fuerunt sedes Regiæ, apud Betharantes, quorundam aliorum manu conflata ex locis vltioribus. Tunc etiam pastor quidam, cui nomen Athrongus, regnum affectare ausus est, vt speraret, vi corporis animaq; fiducia mortem contemnens impulsus est, ac præterea fratrum quatuor sibi similitum robore, quorum singulis tanquam ducibus & latrapis attributa manu armatorum, ad incursum crebatur. Ipse autem veluti Rex maiora negocia procurabat. Et tum quidem etiam diadema sibi imposit. Non paruo autem post tempore, cum fratribus suis vastando territoria, & occidēdo præcipuē Romanos, itemq; Regios, pertenerant: cum nec Iudæorum quicquam effugeret, qui lucrum aliquod ferens venisset in manus. Ausi sunt etiam apud Amman-

Ammauntem repertum Romanorum agmen circumuenire, qui frumenta legionibus atque arma portabant. Vbi Arium quidem centurionem & quadraginta fortissimos iaculis confecere: ceteri vero in eodem periculo constituti, auxilio Grati qui cum Sebastenis aduenit, elapsi sunt. Multis in hunc modum contra indigenas, itemque alienigenas perorante bellum gestis, post aliquod tempus tres ex his comprehensi sunt: natus quidem maximus ab Archelao, duo vero qui ztate sequebantur, in manus Grati ac Ptolemæi delati. Nam quartus Archelao pactione concessit. Sed hic finis eos postea secutus est. Tunc autem latrocinali bello cunctam inflammabant Iudæam.

CAP. III.

De Vari gestis circa Iudæos crucifixos.

Varus autem acceptis Sabini & principum literis, toti legionibus, opem his ferre properabat. Itaque cum duabus reliquis legionibus, & quatuor alis equitum, in Ptolemaida profectus, eodem Regum atque optimatum auxilia convenire iussit. Ad hæc à Berytijs etiam, cum per eorum transfret oppidum, mille & quingentos accepit armatos. Vbi vero in Ptolemaidem tam cetera manus auxiliorum, quam propter Herodis inimicitias Aretas Rex Arabum non cum exiguo numero equitum peditumque peruenit, statim exercitus partem in Galilæam, quæ Ptolemaidis propinqua erat, dirigit, amici sui Galli filio his rectore preposito. Qui mox & aduersus quos ierat, omnes in fugam vertit: & Sephori ciuitate capta, ipsam quidem incendit, incolas vero eius seruitio subiugauit. Varus autem ipse cum omni exercitu Samaria potitus, ciuitate quidem abstinuit, quod inter aliorum turbas nihil eam mouisset: deprehendit: castris autem ad vicum positus, qui appellatur Arun, Ptolemæi possessionem propterea direptam ab Arabis, & qui amici Herodis infensi erant, inde ad Sappho progreditur, alterum vicum tutissimum: quem similiter, omnesque reditus ibi repertos depopulati sunt. Cædis autem ignisque plena erant omnia, nec prædationi Arabum quicquam obstabat. Exusta est & Ammaus iussu Vari, necem Arii ceterorumque indignè ferentis, habitatoribus eius fuga dispersis. Hinc progressus ad Hierosolimam cum exercitu, solo visu Iudæorum castra disiecit: & alij quidem per agros abire fugientes: qui vero intra ciuitatem degebant, suscepto eo, seditionis causas in alios conferebant, nihil quidem se penitus mouisse dicentes, sed propter diem festum receptam necessario multitudinem, in ciuitate obsecros esse potius cum Romanis, quam cum dissidentibus conspirasse. Ante vero obuiam ei venerunt Iosephus, Archelai consobrinus, & cum Grato Rufus, ducentes exercitum Regum, & Sebastenos, & Romanos milites ornatos habitu consueti. Sabinus enim nec in os Vari venire passus, iam dudum ex ciuitate ad mare discesserat. Varus autem dispartitum aduersus autores tumultus per agros dimisit exercitum: multisque sibi exhibitis, quos minus turbulentos inuenisset, custodiam tradidit: maxime vero nocentium propè ad duo millia cruci suffixit. Adhuc autem circa Idumæam superesse decem armatorum millia nunciato, confestim Arabas domum abire iubet: quod eos non auxilantium more uti militia, sed pro sua libidine,

An. mun.
3964. *A*
nato Chri-
sto 2.

Finis & ex-
tus belli.

Ant. lib. 17.
cap. 16.

Varus Ro-
manis con-
tra Iudæos
fert suppe-
rias.

Varus castel-
lis, oppidis
ac ciuitati-
bus quibus-
dam Iudæo-
rum potitur.

Ammaus
exusta.
Varus ad
Hierosoly-
mam venit
cum exerci-
tu, ac solo
visu Iudæo-
rum castra
disiecit.
Varus ad
duo millia
seditionum
cruci suffi-
git.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
3966. A
nato Chri-
sto 4.

Vari erga
Idamzoz fa-
cilitas ac be-
nignitas,

libidine, & supra quàm ipse vellet, agros vastare perspexit: suis autem comitatus agminibus, in aduersarios properabat. Verum illi se Varo priusquàm in manus veniretur, Achiabi consilio tradiderunt. Varus autem multitudini venia data, duces eius interrogandos misit ad Cæsarem. At ille cum ignouisset ceteris, in nonnullos Regis cognatos (erant enim quidam inter eos Herodis propinqui) animaduertit, quòd omnino contra Regem suum arma cepissent. Varus autem hoc modo rebus apud Hierosolymam compositis, eademq; legione, quæ dudum in praesidio ciuitatis fuerat, ibi relicta, Antiochiam rediit.

C A P. IIII.

De ethnarcha Iudæorum instituto.

Ant. lib. 17.
c. 17.
Archelaum
Iudæi in ius
vocant.

Acri Iudæo
rum aduer-
sus Herodē
eiusq; libe-
ros accusa-
tio.
Herodis Ty-
rannis &
crudelitas.

Iudæi ab
Romanis, vt
Iudææ reli-
quias mise-
ricordia di-
gnas existi-
marent, pre-
cantur.

Romæ autem Archelao alia rursus cum Iudæis causa conflata est: qui ante seditionem permissu Vari, legati exierant, ius genti suæ liberū petitori. Erant autem numero quinquaginta, qui venerant, & astabant eis plus quàm octo millia Iudæorum Romæ degentium. Itaque conuocato à Cæsare optimatum Romanorum amicorumq; concilio in Palatinæ Apollinis templum, quod priuatum ipsius erat ædificium admirandis opibus exornatum, multitudo quidem Iudæorum constitit admirandis, contraq; Archelaus cum amicis. Cognatorum autem amicitiaque parte seceri erant. nam & eum Archelao stare propter odium atq; inuidiam recusabant, & cum accusatoribus conspici pudore Caesaris prohibebantur. Inter quos erat etiam Philippus Archelai frater, beneuolo animo duabus ex causis præmissus à Varo, vt & Archelao subueniret, etsi regnum Herodis nepotibus eius distribui placuisset, partem aliquam mereretur. Iussis autem accusatoribus exponere, quanam cōtra leges fecisset Herodes: primum non se Regem, sed omnium qui vixerant, tyrannorum crudelissimum tolerasse dicebant. Deinde quàm fuissent, tyrannorum crudelissimum tolerasse dicebant. Deinde multis ab eo trucidatis, ea pertulisse superstites questi sunt, vt beatiorem mortui putarentur. Non enim tormentis solum eum lacerasse corpora subiectorum, sed etiam gentis suæ ciuitatibus deformatis exterius ornauisse, populisq; alienis Iudææ sanguinem condonasse. Pro antiqua vero felicitate ac patrijs legibus, nationem suam tanta egestate simul ab eo atq; iniquitate repletam, prorsus vt plures ex Herode paucis annis elades sustinuerint, quàm omni æuo maiores sui, postquam ex Babylo- ne discessere, perpeSSI sunt, Xerxe tunc regnante ad discordias concitante profecisse, vt etiam successionem voluntariam acerbissima seruitutis subirent: qui & Archelaum tanti tyranni filium, patre mortuo Regem appellassent nihil morati, & vnâ cu eo luxissent mortem Herodis, ac pro eius successore vota celebrassent. Illum aut quasi metueret, ne non certus eius filius videretur, à eadē triū millium ciuiū regni sumpsisse primordia. & quia principatū meruerit, tot immolasse Deo hominū victimas, tot festo die templum cadaueribus impleuisse. Recte igitur eos, qui de tantis malis superessent, aliquando respexisse calamitates suas, qui de lege cupere vulneribus excipiendis ora præbere: atq; ab Romanis precari, vt Iudææ reliquias misericordia dignas existimarent: ne quod ex ea natione restaret, his obijcerent, à quibus crudelissime lacerabatur: sed

sed patriam suam coniungi Syria finibus, ac per iudices Romanos administrari decernerent: hoc enim modo probatum iri, Iudæos qui nunc veluti turbulenti ac belli cupidi reprehenduntur, moderatis rectoribus obedire nosse. Iudæorum quidem accusatio eiusmodi petitione conclusa est. Cum autem surrexisset contra Nicolaus, primum criminibus quæ in Reges erant preposita, dissolutis, nationem coepit arguere: quia neque gubernari faciliis esset, naturaque Regibus vix pareret. unam etiam propinquos Archelai, qui se ad accusatores contulerant, insimulabat. Sed tum quidem partibus Cæsar auditis, conuentum diremit. Paucis autem diebus post, mediam regni partem sub ethnarchia nomine dedit Archelao: etiam Regem, si se dignum præbuisset, facturum esse pollicitus. Reliquam verò dimidiam in duas tetrarchias diuisit, duobusque alijs Herodis filijs attribuit: unam Philippo, alteram Antipæ, qui cum Archelao de regno certauerat. Huius parti cesserat trans flumen Regio, & Galilæa: quarum ducenta talenta redditus erant. Batanæa verò & Trachon, & Auranitis, & quædam partes domus Zenonis, circa Iamniam, Philippo destinatae sunt: quæ talentorum centum redditus ministrabant. Archelai verò ethnarchia Idumæam, omnemque Iudæam, & Samariam habebat quarta tributorum parte lenatam, pro munere quia non rebellasset cum cæteris. Acciuitates quibus imperaret ei traditæ sunt, Stratonis pyrgus, & Sebaſte, & Ioppe, & Hierosolyma. Cæteras autem, Gazam & Gadaram & Hippon, regno auulsas. Syria Cæsar adiecit. Erant autem redditus Archelai, quadringenta talenta. Quin & Salomen præter illa, quæ testamento Regis ei relicta erant, Iamniæ dominam, & Azot, & Phasaelidis idem Cæsar constituit: Regiamque apud Ascalonem largitus est: ex quibus omnibus talentorum sexaginta redditus colligebantur. Domum verò eius ethnarchia subdidit Archelai. Quum autem cæteris quoque Herodis propinquis testamento relicta soluisset, duas eius filias virgines extrinsecus quingentis millibus pecuniæ donauit: easque nuptum Pheroræ filijs collocauit. Diuiso autem Herodis patrimonio, etiam sibi relictas ab eo facultates ad mille talenta eis distribuit: exceptis suo nomine quibusdam rebus vilissimis propter honorem defuncti.

Ant. m. m. m. 3666. A nato Christi flo 4.

Nicolaus Archelaum coram Cæsare & consiliarijs defendit. Archelaum Cæsar Iudææ Ethnarcha constituit. Regni inter Herodis filios distributio. Ciuitates quibus imperauit Archelaus. Salome Iamniæ, Azot & Phasaelidis domina.

C A P. V.

De subditicio falso Alexandro, eoque deprehenso.

Interea quidam iuuenis natione Iudæus, apud quendam libertinum Romanorum in Sidoniorum oppido educatus, illum se formæ similitudine, quem Herodes necauerat, Alexandrum esse mentitus, fallendi spe Romam venit. Huius autem facinoris habebat socium quendam gentilem suum, omnes regni actus optime scientem: à quo instructus, affirmabat eorum se misericordia, qui sui atque Aristobuli occidendi causa missi fuerant, similibus corporibus subditis, morti esse subreptos. Denique his multos iam Iudæos fefellerat, in Creta degentes: ac liberaliter illic acceptus, Melumque inde transmissus, ibique ampliore questu cumulatus, etiam hospites suos magna verisimilitudine Romam secum nauigare pellexerat. postremo delatus Diczarchiam, multisque muneribus ab Iudæis eius loci donatus, quasi Rex à paternis amicis deducebatur.

Ad

Ant. lib. 17. cap. 18. Iuuenis quidam se Alexandrum, quem Herodes necauerat, esse mentitus, Iudæorum plurimos fallit,

An. mundi
3966. A
nato Chri-
sto 4.

Cæsar ado-
lescentem
videre cu-
pit.

Alexandru
falsum Cæ-
sar remigū
numero in-
ferit, suaso-
rem verò
eius interfici
iubet.

Ad hoc enim fidei processerat formæ similitudo, ut qui Alexandrum il-
lum viderant, pluraque nouerant, hunc eum esse iurarent. Igitur omnes
etiam Romæ Iudæi, visendi eius studio circumfusi properabant: & infi-
nita multitudo per vicorum angustias, quocumque ferebatur, conuenie-
bat. Tanta namque dementia multos ceperat, ut illum sella portarent,
ac regale obsequium proprijs ei sumptibus exhiberent. Sed Cæsar Ale-
xandri vultum optime sciens (accusatus enim apud eum fuerat ab He-
rode) & si prius quam videret hominem, fallaciam similitudinis ad-
uerterat, hilariori tamen animi spei non nihil indulgendum putauit: &
Celadum quendam, qui Alexandrum bene cognoscere, misit, ut ad se
adulescentem deduceret. Qui illo conspecto statim personæ differen-
tiam coniectura deprehendit. Maxime verò, ubi corporis eius duritiæ,
& seruilem formam considerauit, intellexit omne commentum. Valde
autem commotus est dictorum eius audacia: de Aristobulo enim per-
contantibus, saluum quidem illum esse commemorabat: consilio ve-
rò non adesse, quia apud Cyprum degeret cauendo insidias: minus enim
se circumueniri posse disunctos. Itaque ab alijs ei separato vitam dixit
à Cæsare præmium fore: si tantæ fraudis prodidisset autorem. Id autem
se facturum ille pollicitus. ad Cæsarem sequitur: & Iudæum indicat,
qui formæ suæ similitudine abusus esset ad quæstum. Tanta enim do-
na ex ciuitatibus eum singulis abstulisse docuit, quanta viuis Alexan-
der non accepisset. Risit his Cæsar: & falsum quidem Alexandrum,
propter habitudinem corporis, remigum numero inseruit, suasorem
verò eius interfici iussit. Melius autem sumptuum detrimentum pro a-
mentis precio satis esse iudicauit.

CAP. VI.

De Archelai exitio.

Ant. lib. 17.
cap. 19.

An. mundi
3973. A
nato Chri-
sto 11.

Archelaus
propter ty-
rannidem
in exilium
pellitur, e-
iusque patri-
monium fisco
Cæsaris ad-
iudicatur.
Archelai de
bobus &
spicis som-
nium.

ETHNARCHIA verò suscepta, memor discordiæ superioris Archelaus, non
solum Iudæis, sed etiam Samariensibus crudeliter abusus est. Nonque
principatus sui anno legatis contra se ab utrisque ad Cæsarem missis, ip-
se quidem in exilium pellitur Viennam Galliæ ciuitatem: patrimonium
verò eius fisco Cæsaris adiudicatur: quem quidem prius quam euo-
cetur ad Cæsarem huiusmodi somnium vidisse commemorauit:
Noem spicas plenas & maximas à bobus comedi somniauerat: accitos
deinde vates, Chaldæorumque nonnullos, quidnam illo putarent indi-
cari somnino, consuluerat. Alijs autem aliter interpretantibus, Simon
quidam Essenus genere, dixerat spicas annos arbitrari, bouesque rerum
mutationes: eo quod agros arando verterent ac mutarent. Ideoque re-
gnaturum quidem illum esse tot annos, quot significasset numerus ar-
starum: varias autem rerum mutationes expertum, esse moriturum.
Hisque auditis, Archelaus quinque diebus post ad causam dicendam est
euocatus. Dignum autem memoria duxi, etiam coniugis eius Glaphy-
ræ somnium, Archelai filix Cappadocum Regis referre: quam cum A-
lexander prius habuisset uxorem, frater huius de quo loquimur, Hero-
dis filius Regis, à quo ille interfectus est, sicut iam designauimus, post
illius mortem iuxta Regi Libyæ nuptam, eoque defuncto domum reuer-
sam, domique apud patrem in viduitate degentem, Ethnarches Arche-
laus

laus ubi conspexit ad hoc amoris accensus est, ut eam statim repudiata coniuge sua Mariamne, sibi copularet. Hæc igitur brevi tempore postquam in Iudæam redijt, videre visa est superstantem sibi Alexandrum dicere: satis fuerat tibi Libycum matrimonium: sed tu illo contenta, rursus ad meos penates reverteris auidissima viri tertij, & quod gravius est, mei fratris iuncta matrimonio. Equidem non dissimulabo contumeliam, teque licet inuitam recuperabo. Atque hoc exposito somnio, vix biduum superuixit.

CAP. VII.

De Simone Galilæo, & tribus sectis apud Iudæos.

igitur Archelæi finibus in provinciam redactis, procurator Coponius quidam eques Romanus missus est, ea sibi à Cæsare potestate mandata. Hoc disceptante, Galilæus quidam, Simon nomine, defectionis arguebatur: quia indigenas increparet, si tributum Romanis pendere paterentur, dominosq; post Deum ferre mortales. Erat autem propriæ sectæ sophista, nulla in re similis alijs. Etenim tria sunt apud Iudæos genera philosophiæ: horum vnum Pharisei profitentur, alterum Sadducei, tertium verò, quod etiam probabilius habetur, Esseni colunt, gente quidem Iudæi, verum inter se mutuo amore coniunctissimi: & qui præter ceteros voluptates quidem quasi maleficia vitarent: continentiam verò seruare, neq; cupiditati succumbere, virtutem maximam ducerent. Itaq; nuptias quidem fastidiunt, alienos verò filios, dum adhuc molles sunt, eruditioni traditos, pro cognatis habentes, suis moribus diligenter instituunt: non quia coniugia vel humani generis successionem censeant perimendam: sed quia cauendam putent intemperantiam fornicationum, nullam earum vni viro fidem seruare credentes: Quis & diuitiarum contemptores sunt, rerumq; apud eos communicatio admirationi habetur, neq; inuenias alteri alterum opulentia præstare: legemque sibi dixerunt, ut qui disciplinam suam sectari vellent, bona contubernio publicarent. Ita enim fore, ne vel paupertatis humilitas, vel diuitiarum dignitas apparet: sed permixtis facultatibus, velut inter fratres, vnum esset omnium patrimonium. Probros autem ducunt oleum, & si quis vel inuitus vinctus fuerit, iudicijs corpus absterget: quoniam squalorem decorè putant, dummodo semper in veste sint candida. Designatos autem communium rerum procuratores habent, & ad usus omnium singulos indiuisos. Non est autem illis vna ciuitas certa, sed in singulas multi domicilia transferunt: & aliunde aduenientibus sectæ suæ professoribus, quicquid habeant promptum exhibent quasi proprium. Denique tanquam consuetissimi ad eos ingrediuntur, quos nunquam ante viderunt. Hinc est, quòd cum peregrinantur, propter latrocinia tantum armantur, neque præterea quicquam ferunt. In singulis autem ciuitatibus, ex eodem collegio specialis curator hospitum constituitur: qui eorum vestimenta ceteraq; vsui necessaria tueatur, Amictus autem cultusq; corporis omnibus pueris, in metu, & sub cura magistris agentibus, par est. Nec verò vestitum siue calceos mutant, nisi aut omnino conscissis prioribus, aut longi temporis vsu consumptis. Nihil autem inter se mercantur aut vendunt: sed egenti quisque quod habet par est.

Y y

præbens,

Ant. mundi

3973:

A Christo

nat. 11.

Archelaus repudiata Mariamne, Glaphyram sibi copulat.

Glaphyra in somnio Alexandrum videt.

Ant. lib. 13. cap. 12.

Tres Iudæorum sectæ, quarum Essenorū probabilior.

Essenorū de coniugio doctrina.

Essenorū bona communia.

Essenorum hospitalitas.

Amictus cultusq; corporis omnibus pueris, in metu, & sub cura magistris agentibus, par est.

Nihil autem inter se mercantur aut vendunt: sed egenti quisque quod habet par est.

An. mundi

3973.

A Christo

nat. 11.

Essenorum
religio & la-
bor.

Esseni iuua-
do & miserē-
do sui iuris
sunt, præter-
ea nihil abs-
que præcep-
to curatoris
faciunt.
Esseni iusu-
randum vi-
tant.

Essenorum
execrationes
& pacta.

præbens, refert ab eo quod ipse non habet: quamvis etiam sine permis-
sione cunctis libera sit facultas, à quibus libuerit accipiendi quod o-
pus sit. Præcipue circa Deum religiosi sunt. Namq; ante solis ortum ni-
hil profani loquuntur, sed ei patria quædam vota celebrant, quasi ve-
rioratur precantes. Deinde ad quas venerunt singuli artes, à curatoribus
dimittuntur. Cumque ad horam quintam studiosè fuerint operati, tur-
sus in vnum congregantur: linteisque præcincti velaminibus, ita cor-
ta cocunt, quo neminem alterius sectæ hominem aspirare concessum
est, ipsiq; purificati, velut in sanctum quoddam templum in concessum
lum veniunt. quibus ibi cum silentio residentibus, pistor quidem panes
ordine, vnum autem vasculum ex vno pulmento singulis cocus pona-
nit. Deinde voce ebum sacerdos anteuenit: neque gustare quenquam
falsus fas est, nisi prius Deo celebretur oratio. Post finem quoque pran-
dij vota repetunt. Nam & cum incipiunt, & cum desinunt, quasi dato-
rem victus, Deum laudibus canunt. Tunc veluti sacris illis depositis ve-
stimentis, in opere usque ad vespertinam versantur. Similiterq; inde re-
pererint. Neq; verò clamor vnquam rectum illud, neq; tumultus in-
quietat: quum etiam loquendi ordine alijs atq; cedant: eorumque silen-
tium, extra rectum constitutis arcanum quoddam videatur venerabi-
le. Cuius quidē rei perpetua sobrietas causa est, quodq; apud eos eden-
di aut potandi modus saturitate definitur. Sed quamvis aliarum rerum
nihil sine præcepto faciunt curatoris, tamen in his duobus, hoc est iu-
uando & miserendo sui iuris sunt. Nam & subuenire dignis, hoc est iu-
est, suo arbitrio cuique licet, & indigentibus alimenta porrigere. Sanè
cognatis dare aliquid sine curatoribus, interdictum. Idem iracundiz
moderatores iusti sunt, indignationem cohibent, fidem tuentur, paci-
obsecundant: & omne quod dixerint, iureiurando fortius habent. Ip-
sum autem iusiurandum quasi periurio deterius vitant. Iam enim men-
daciij condemnatum arbitrantur, cui sine Deo non creditur. Summum
autem studium veterum scriptis adhibent: ea maxime inde, quæ animæ
& corpori expediant eligentes. Hinc illis morborum remedia, stirpes
medicæ, quamque vim propriam singuli lapides habeant, rimantibus
conquiruntur. Sectæ verò suæ studiosis non statim cum eis vna colle-
ctio: sed per annum integrum extrinsecus commoranti, cuique colle-
dem victus ordinem tribuunt: dolabellam quoque, & quod prædictum
est perizoma, & albam vestem tradentes. Cum verò processu tempo-
ris experimentum continentiz dederit, accedit etiam ad communem
cibum: & purioribus, ob castificationem scilicet, aquis participat: neque
tamen in conuietum assumitur. Post ostensionem quippe continentiz,
duobus annis alijs mores eius probantur. Cumque dignus apparuerit,
tunc demum in consortium assumitur. Prius verò quam incipiat com-
munem habere cibum, magnis execrationibus adiurat se primum qui-
dem colere Deum, deinceps quoque erga homines seruare iustitiam, &
neque propria spontè nocere cuiquam, neque ex præcepto obesse: quia
immo iniquos omnes odisse, & collaborare semper iustitiz sectatori-
bus, fidem omnibus seruare, maxime verò principibus. Neque enim
absque voluntate Dei, cuiquam posse Principatus potentiam contra-
gere: Si verò ipse cæteris præsit, nunquam se abusus viribus potesta-
tis ad-

tis ad contumeliam subiectorum, sed neque veste aut ambitioso aliquo ornatu reliquis eminere, veritatem semper diligere, & habere propositum convincere mentientes. Manus vero à furto, & animam puram servare ab iniustis compendijs: & neque aliquid de mysterijs confectaneos celare, neque profanis eorum quippiam publicare, etiam si intentata quispiam morte compellat. Super hac autem addunt, nihil se de dogmatibus aliud quam ipsi susceperint, tradere. Fugere autem latrocinia, & conservatum ire simul & dogmatis sui libros & angelorum nomina. His quidem execrationibus explorant, & quasi præmununt accedentes. Deprehensos vero in peccatis à sua congregatione depellunt: & qui taliter fuerit condemnatus, miserabili plerunque morte consumitur. Illis quidem sacramentis & ritibus obligatus, neque capere ab alijs oblatum cibum potest. Herbas vero pecudum more decerpens, & fame excesus per membra corrumpitur. Ob quod etiam plurimos plerunque miserati, extremum spiritum agentes receperunt. Iusticiam pro peccatis eorum, quæ usque ad mortem adduxerit, poenam luisse ventientes. In iudicijs vero sunt diligentissimi atque iustissimi. Disceprant autem non minus quam centum in unum coacti: quod autem ab his secretum fueris, immobile manet. Veneratio quoque apud eos post Deum magna legislatoris citata ut si quis eum blasphemaverit, morte damnetur. Scribis vero obedire & plurimum quorum decreto, probabile arbitrantur officium. Cum simul deniq; sederint decem, nullus unus novem loquitur inuitis. Expuere quoque medium eorum, vel in dexteram sui partem, quisque deuitat. Sabbatis quoq; operationem aliquâ contigisse, omnibus Iudæis diligentius cauent: neq; cibum sibi solum pridie præparant, ne videlicet illo die ignem accendant: sed neq; vas aliquod transponere audent, imò nec alium purgant. Alijs autem diebus fodientes foueam uno pede altam, scilicet, hoc est, illa dolobella quam tradi nuper accedentibus diximus, demissa velle sese diligentissime contegentes, ne scilicet splendori diuino iniuriâ faciant, in eadem fouea ab onere ventris leuantur, ac deinceps terrâ quæm efoderant re lucent: idq; ipsum faciunt in locis secretissimis: & cum naturalis sit ista purgatio, nihilominus tamen solenne habent, ut quasi ab immundicijs diluantur. Discernuntur autem inter se, secundum susceptæ abstinentiæ tempora, in ordines quatuor: tantumq; hi qui iuniores sunt, inferiores præcedentibus æstimantur, ut si aliquos eorum contigerint, quasi à contractu alienigenæ diluantur. Viunt autem quàm longissime, ita ut plurimi eorum usq; ad centenariam proferatur ætatem, propter simplicitatem victus, ut equidem puto, & institutionem benè in omnibus ordinatam. Sunt etiam contemptores aduersorum: cruciatus siquidem vincunt firmitate consilij. Mortem vero, si cum decore obunda sit, iudicant etiam immortalitate meliorem. Prodidit autem eorum in omnibus negocijs animos, bellum quod gestum est cum Romanis. Tunc siquidem per artuum cōtractiones & ignes, ac per tormenta omnigena transeuntes, ut videlicet vel in legislatoris aliquid loquerentur iniuriam, vel ciborum quippiam, quod non solent, ederent, ad neutrum horum potuerunt compelli: sed neq; deprecari suos tormentos, aut inter ipsa flere supplicia: in medijs quinimò cruciatibus subridentes, & eis qui tormenta admouerant illudentes, cōstantes animas cum quadā hilaritate reddebāt, scilicet quasi quæ eas essent denuò recepturi. Opinio quip-

Anno m^{mo}
di, 3973.
A Christo
nat. 11.

Esseni in iudicijs diligē-
tissimi atq;
iustissimi.

Esseni sabbathū diligen-
ter obseruāt.

Essenorum
longæuitas,

Essenorum in
bello cū Ro-
manis gesto
constantia.

Anno mundi 4979.

A Christo
nat. 17

Esseni ani-
mas immor-
tales putat,
mortuorum
verò resurre-
ctionem nō
credunt.
Græcorum
de anima hu-
mana sen-
tentia.

Prophetia
Essenorum.

Essenorum
collegium
aliud a prio-
re opinione
de coniugio
diferens.

Secunda se-
cta Phariseo-
rum.

Tertia secta
Sadduceo-
rum.

pe apud illos firmata consistit, corruptibilia quidem esse corpora, ma-
teriamq; eorum non esse perpetuam: animas autē immortales semper
manere, & de æthere subtilissimo cōmēcantes, quasi carceribus ita cor-
poribus implicari, velut quas illecebra naturalis attraxerit. Quum ve-
rō fuerint a carnalibus releuata vinculis, quasi de seruitute longissima
liberatas, ita illic latari eas, sublimesq; ferri. Et quidem bonas, concē-
nentes in hos Græcorum sententijs, pronuntiant vltra Oceanū dege-
re, vbi eis sit reposita perfructio: illic quippe esse regionem, quæ neque
imbribus, neq; nīnibus, neq; æstibus aggrauetur: sed quam Oceano o-
riens Zephyrus, & leniter aspirans amœnet. Malis autē animabus pro-
cellosa loca & hyberna delegant, plena gemitibus exercendarum sine
fine pœnarum. Videntur autem in hi secundum hanc ipsam intelligen-
tiam Græci quoq; fortibus suis, quos Heroes & semideos vocauerunt,
beatorum insulas sequestrasse: improborum autem animabus locum a-
pud inferos impiorum: in quo etiam cruciari quosdam cōmentati sunt,
Sisyphos videl. est. & Tantalos, & Ixiones, & Tityos: principio quidem
immortales esse animas existimantes, ob adhortationem vtiq; virtu-
tis, & dehortationemq; nequitiae: bonos quippe fieri in huius vitæ con-
uersatione meliores, per spem bonorum etiam post lucem redhiben-
dorum: improborum autem impetum retardari æstimantes: quoniam
cū in huius vitæ spatio latuerint, post obitum tamen sint immortalia
tormenta passuri. Hæc sunt ergo, quæ Esseni de diuinitate animæ phi-
losophantur. plane illecebram inuitabilem eis qui semel de eorum phi-
sophia gustauerint, reponentes. Sunt autē in eis qui etiam futura nosse
promittant, sacris videlicet libris, & varijs sanctificationibus, prophe-
tarumq; dictis a primis ætatibus adherentes: raro aut accidit vt prædi-
ctiones eorum frustratio consequatur. Est aut aliud etiam Essenorum
collegium, cibos quidem & mores legesq; similes cum prioribus ha-
bens, distans verò opinione de coniugio. Maximam siquidem vitæ ho-
minum partem, successionē scilicet, amputare eos qui abstineant nup-
tialibus arbitrantur: quippe si eandem velint omnes ire sententiam, dese-
cturum confestim genus humanum. Nihilominus autē cum tanta ipsi
moderatione conueniunt, vt per triennium explorent valetudinē so-
minarum & si constant, purgatione apparuerint idoneæ partui, ita eas
in matrimonia adsciscunt. Nemo tamen eorum cum prægnante con-
cumbit: vt ostendant, quod nuptias non voluptatis, sed liberorum con-
sa inierint. Lauantibus autem feminis, ita vt viris perizomatum cau-
amictus: Tales sunt mores huius collectionis. Duorum autem priorum
ordinum, Pharisei dicuntur, qui certiore legalium rituum notitiam
profidentur: & hi primum dogma habent, vt fato & Deo vniuersa de-
putent: & quidem vel agere quæ iusta sunt, vel negligere, secundum
maiorē partem esse in hominibus profitentur adiuuare tamen in
singulis & fatum. Animam autem omnem quidem incorruptam esse,
transire autē in alia corpora solas bonorū, improborum verò intermi-
nabili supplicio cruciari. Sadducei porrò secundus ordo, fatum omnino
negant: & Deū extra omnem mali patratiōē inspectionemq; consi-
tuunt. Aunt aut electioni hominum vel bonum vel malum esse pro-
positum: & secundum voluntatem propriam, alterutrum vnicuique
contingere. Animarum autem generaliter vel supplicia denegant vel
honores. Et Pharisei quidem sociales, & qui studeāt se mutua dilectio-
ne com-

ne complecti: Sadducei verò & inter se feris moribus discrepantes, & conuersatio eorum circa externos inhumana. Hæc sunt quæ de Iudæorum philosophis dicenda reperi: nunc ad inceptum reuertor.

An. mundi
3997. A
nat. Christ.

CAP. VIII.

De Pilati regimine.

35.

Archelai ethnarchia in prouinciam redacta, reliqui, id est, Philippus & Herodes, qui cognominabatur Antipas, tetrarchias suas regabant. Salome enim moriens Iulæ Augusti coniugi toparchiam quam relexerat, & Iamnam, & in Phasaelide palmeta testamento reliquit. De-lato autem ad Tiberium Iulæ filium Romano imperio post mortem scilicet Augusti, qui præfuit rebus annis septem & quinquaginta, men-sibus sex, diebus duobus, manentes in tetrarchiis suis Herodes ac Phi-lippus: hic quidem iuxta fontes ipsos, è quibus Iordanis flumen exo-ritur, in Paneade condidit ciuitatem, quam Cæsaream vocitauit: a-liamque in inferiore Gaulanitide, quam Iuliadem nominauit. Hero-des verò in Galilæa Tiberiadem, in Peræa autem cognominem Iulæ. Missus autem à Tiberio in Iudæam Pilatus, cum curandam acceperet regionem, nocte intempesta operas in Hierosolymam intulit imagi-nes Cæsaris, quæ res post triduum ingentem inter Iudæos suscitauit tumultum: nam qui aderant stupore permoti sunt, quasi iam profana-tas leges suas viderent. Nullum enim fas esse dicunt collocari in vrbe simulacrum. Ad querelam autem eorum qui in ciuitate erant, subito e-tiam ex agris multitudo confluxit. Euntes autem ilico Cæsaream ad Pilatum intentissimè deprecabantur, vt ab Hierosolymis auferrentur imagines, & eis iura patriæ seruarietur. Pilato autem supplicantibus abnuente, circa domum eius proni corruerunt: & immobiles quinque diebus continuis noctibusque mansere. Post autem Pilatus tribunal a-scendens, studio magno conuocat multitudinem Iudæorum, quasi qui eis vellet dare responsum: cum subito milites accepto signo (sic enim iam fuerat præparatum) armati circumsteterunt Iudæos: circumdata-que triplici acie, Iudæi quidem stuporis erant pleni, videntes inspera-tam rerum faciem. Tunc Pilatus denuncians trucidaturum se omnes, nisi imagines Cæsaris susciperent, annuit militibus vt educerent gla-dios. Iudæi autem quasi vno consilio omnes subito corruerunt, & cer-tices nudatas excipiendis ictibus pararunt, vociferantes vniuersos se interfici magis velle quàm legem profanari. Tunc Pilatus circa religio-nem studium populi demiratus, confestim de Hierosolymis statuas iussit auferri. Deinde verò conturbationem alteram commouebat: Est apud eos sacer thesaurus, quem Corban dicunt, hunc ad inductionem aquarum iussit expendere: erat autem inducenda aqua ab stadiis tre-centis. ob hoc itaque vulgi oriebantur querelæ: ita vt etiam Pilati qui Hierosolymam venerat, cum clamore circumdarent tribunal. Ille autem præuiderat tumultum eorum: si quidem populo permisit armatos mi-lites, qui tunc essent priuatorum vestibus induti: præcepitq; vt gladiis quidem non vterentur, fustibus autem acclamantes ferirent. Sicque compositis rebus, dat ex tribunali signum, confestimque credebantur Iudæi: quorum multi quidem plagis, multi verò se inuicem concu-

Ant. lib. ix.
cap. 5.

Pilato Iudæi
patrias ipso-
rum leges mu-
tari cōcedere nolunt.

Pilatus circa
religionē stu-
dium popu-
li demirat⁹.
de Hieroso-
lymis statu-
as auferri iu-
bet

Anno mudi
3998. A
nat. Christ.

36.

Pilatus Iu-
dæos seditio-
sus cōpescit,
eosq; fusti-
bus feriri iu-
bet.

An. mundi
4001. A
nat. Christ.

39.

Agrippa, A-
ristobuli fi-
lius Tiberiū
cedit, ac in
Caij Caligu-
læ amicitia
sele infu-
muat.

Tiberius an-
nos 22. men-
ses 6. ac tres
dies regnat.
Agrippæ A-
ristobuli fi-
lio C. Cæsar
tetrarchiam
tradit, Re-
gemque ap-
pellat.

Ant. lib. 18.
cap. 14.

Anno mudi

4002. A
nat. Christ.

40.

Herod. pero-
grinante se-
cum vxore
decedit.

Ant. lib. 18.
cap. 15.

Caius Cæsar
Deū se putat
& vocari cu-
pit.

Iudxorū ob
exercitū Pe-
tronij metus
Ptolemaidis
descriptio.

cantes, in fuga misera contritione perierunt. Tunc ad calamitatem
interfectorum stupens multitudo conticuit: atque ob hoc accusator He-
rodis tetrarchæ Agrippa, qui fuit filius Aristobuli, quem pater Hero-
des interfecit, ad Tiberium venit. Illo autem non suscipiente accu-
sationem, residens Romæ & reliquorum quidem potentium notitias
ambiebat: maximis autem colebat officia Germanici filium Caium,
cum adhuc esset priuatus. Et quodam die inter copiosum epularum
apparatum, quibus cum demerebatur, ad vitimum extensis manibus,
apertè Deum cœpit precari, celeriter illum mortuo Tiberio domi-
num eunctorum videre. Hoc cum quidam è familiaribus eius Tibe-
rio gunciasset, statim concludi iussit Agrippam: qui sub grandi au-
mana, usque ad mortem Tiberij, in carcere per menses sex tenebatur.
Sed defuncto eo, post regnum annorum duorum & viginti, sex men-
sum, trium dierum, succedens in imperium C. Cæsar abfoluit Agrip-
pam vinculis, & tetrarchiam Philippi (iam enim is decesserat) ei tra-
didit, Regemque appellauit. Cum venisset autem in regnum Agrip-
pa, Herodis tetrarchæ cupiditates per inuidiam suscitauit. Inuitabat
autem eum maximè in spem regni Herodias vxor, exprobrans ei so-
cordiam, & dicens, quia per id quod noluerat ad Cæsarem nauiga-
re, careret potestate maiore: nam eum Agrippam ex priuato Regem
fecisset, quomodo dubitaret illum ex tetrarcha eodem honore dona-
re? His adductus Herodes, venit ad Caium, à quo ob auaritiam vhe-
menter increpitus, ad Hispaniam fugit: secutus eum quippe furrat ac-
cusator Agrippa, cui etiam tetrarchia filius C. Cæsar adiecit. Atque ita
Herodes quidem in Hispania, peregrinante secum etiam vxore, de-
cessit.

CAP. IX.

De superbia Caij, & Petronio Præfide.

Caius verò Cæsar intantum contumeliosè abusus est fortuna, vt e-
ciam & Deum se putaret, & vellet vocari. Patriam quoque suam Iude-
torum nobilium cæde truncavit. Extendit autem impietatem suam Iude-
riam in Iudæam: Petronium denique cum exercitu Hierosolymam e-
misit, præcipiens vt in templo statuas eius locaret: quas nisi suscipiant
Iudæi, contradicentes quidem ex his interficeret, reliquam verò multi-
tudinem captiuaret. Permovebat autem hoc profectò Deum. Et Petro-
nius quidem cum tribus legionibus, multisque è Syria auxiliaribus pro-
perabat in Iudæam ex Antiochia. Iudæorum verò quidam non crede-
bant famæ bellum nuncianti, qui verò credebant, nihil de resistendo po-
terant comminisci. Celeriter autem in omnes peruadit metus, nam
iam Ptolemaidem peruenerat exercitus. Est autem hæc ciuitas Galilææ
littore in magno campo sita: circumdatur autem montibus ab orienta-
li plaga per sexaginta stadia disparatis, sed ad Galilæam pertinentibus:
à meridiana autem Carmelo, qui abest stadiis centum viginti: à septen-
trionali quoque monte qui est altissimus, quem vocant incolæ Scalum
Tyriorum: & hic autem distat stadiis centum. Ab ea autem vrbe distat
quobus stadiis præterlabitor fluuiolus, quem vocant Belem, exiguus
proflus: cui prope est sepulchrum Memnonis, habens iuxta se centum
fere

ferè cubitorum spatium, sed admiratione dignissimum. Est enim spectie vallis rotundæ, vitream emittens arenam: quam cum exhauferint multæ naues, pariter accedentes, locus idem rursus impletur. Ventis quidem quasi dedita opera, conuehant illuc de circumstantibus supercilis arenam istam, utique communem: locus autem inerali, statim in vitrum quod suscepit mutat. Mirabilia quoque mihi illud videtur, quod iam conuersæ arenæ in vitrum, quæcunque pars super margines loci ipsius fuerit iacta, in vulgarem arenam denno conuertitur. Igitur loci quidem illius natura talis est. Iudæi autem cum mulieribus & filiis collecti in campum, in quo est sita Ptolemæis, Petronio supplicabant, principis ob patrias leges, deinceps verò etiam pro suo statu. Ille autem ob multitudinem precantium & precum inflexus, exercitum quietem & statuas in Ptolemaide reliquit: procedens autem in Galilæam, & conuocans in Tiberiadem tam populum Iudæorum quàm omnes eorum nobiles, & vim Romani exercitus cepit exponere, & minas Cæsaris: his addens, quod & contumeliosa esset supplicatio Iudæorum: cum omnes siquidem gentes quæ parerent imperio Romano, in suis vrbus inter reliquos Deos, imagines quoque Cæsaris locauissent, soli Iudæi istud abnuerent. hoc siquidem quasi ab imperio deficere esset, etiã cum iniuria præsentis. Illis verò contra hæc legem moresque patrios allegantibus: & quia ne Dei quidem simulacrum, nedum hominis, nec solum in templo, sed neque in profano aliquo totius regionis loco fas sibi esset locare: arripens dictum Petronius, respondit: Sed & mihi mei domini lex seruanda est, si eam quippe transgrediar, vobisque parcam, iuste animaduersionem subibo. Impugnabit sanè vos, non Petronius, sed ille à quo sum missus. nam & ipse æquè ac vos cogor implere quæ iussa sunt. Ad hæc tota multitudo vnanimiter succlamauit, ante legis temerationem omnem se libenter subire perniciem. Sedato autem eorum clamore, Petronius ait: Pugnare ergo aduersus Cæsarem estis parati? Responderunt Iudæi, pro Cæsare quidem & populo Romano se per dies singulos offerre sacrificia: si autem in templo imagines æstimeret collocandas, debere eum totam Iudæorum gentem prius immolare: præbere se quippe iugulos cum mulieribus & paruulis ei, qui interficere voluisset. Ad hæc admiratio Petronium miserationeq; peruasit, inuentem & insuperabilem religionem virorum, & tantum vulgus ad mortem constanter paratum. Et tunc quidem infectis omnibus recesserunt. Postridie autem ac deinceps summates eorum priuatim viritumque compellans, populum quoque publicè alloquens, nunc quasi consulens admonerat, interdum etiam minabatur, extollens & virtutem Romanam & indignationem Cæsaris: inter hæc etiam suam necessitatem, cui essent exequenda præcepta. Sed illis ad nulla horum experimenta cedentibus, cum videret etiam sementem regionis intercipi (ipsam quidem anni tempus erat, & quinquaginta penè continuis diebus multitudo in vrbe otiosa morabatur) ad vltimum cōuocatis omnibus, ait, sibi met periculosam rē se velle aggredi. Aut enim, inquit, Deo Petroni ad cooperante placabo Cæsarem, ac vobiscum saluabor libenter: aut illo Cæsare in vltionem irritato, pro tanta multitudine impendam animā meam. Atque ita dimissis turbis, multa pro eo vota facientibus, Antiochiam rursus supplicat ab Ptolemaide reuocauit exercitum: atque illinc confestim misit ad Cæsarem, referens, & quo apparatu in Iudæam irruisset, & quod tota

An. mundi
4002. A
nat. Christ.

40.

Arena vitrea propè
Memnonis
sepulchrū.

Petronius
Iudæis exer-
citus Roma-
ni vim, Cæ-
sarisque mi-
nas expo-
nit.

Iudæorum
constantia.

Petroni' In-
dicos iterum
compellat,
atque mina-
tur.

Petroni' ad
Cæsare mit-
tunt, ac Iudæo
tiones signi-

An. mundi gens supplicasset: quibus si abnuendum putaret, noisset cum viris etiam
4002. A prouinciam esse perdendam. Seruare siquidem ipsos legem patriam, &
nat. Christ. nonis praeceptis vehementer obsistere. His epistolis respondit Caius
40. segnis executor fuisset. Sed scriptorum talium vectores per tres conti-
Petronius nuos menses contigit aduersa tempestate retineri: alij autem exitum
epistolas si- C. Caesaris nunciantes, prosperè nauiganerunt: denique ante exitum
nem Caesa- & viginti dies epistolas Petronius accepit, finem Caesaris indicantem,
ris indican- quam illi peruenirent, qui comminantia scripta portabant.
tes, accipit.

CAP. X.

De imperio Claudij & regno Agrippae ac morte.

An. mundi **C**Aio per dolum interempto, qui regnauerat annis tribus, mensi-
4005. A bus sex, capitur in regnum ab eo exercitu, qui Romae erat Clau-
nat. Christ. dius. Senatus autem, referentibus consulibus Sentio Saturnino &
43. Pomponio Secundo, mandat tribus cohortibus urbanis ut essent pra-
Ant. lib. 19. sidio ciuitati, & ipse frequens in Capitolium conuenit: & propter im-
cap. 3. manitatem Caij, bellum agi cum Claudio decernebat, volens impe-
Caius annis rium ad optimates reducere: ut sicut olim, ad regendum dignissime
tribus, men- ligerentur. Accidit interim ut Agrippa adueniret: quem cum & sena-
sius sex re- tus in concilium & in castra Claudius euocasset, ut scilicet eo strenuo
gnat. adiutore vteretur in quibus res posceret: videns Agrippa Claudium
Ant. lib. 19. iam esse opibus Caesarem, ad eam perrexit: quem ille illico legatum ad
cap. 4. senatum misit, indicantem suum propositum, quoniam iam primo quidem
Agrippa ab inuitus ab exercitu raptus sit, & iniquum esse, si militum erga se studia
Senatu Ro- tam religiola defereret, imò tutam aliter suam non esse fortunam:
mano & iam enim ad inuidiam satis fore, quod in regnum vocatus sit. deinde
Claudio tan administrare paratum esse rempublicam non ut aliquis tyrannus, sed
quam arbi- ut princeps benignus: sufficere sibi quippe honorem nominis. De sin-
ter eligitur. gulis autem negotiis communem omnium stare sententiam. nam et si
Senatus Ro- non natura esset modestus, locuples tamen moderanda potestatis ex-
mani ad A- emplum Caij morte esse propositum. Quae cum detulisset Agrippa, re-
grippam re- spondit senatus, quasi qui militi suo bonisque consiliis fideret, nol-
ipontio. le se subire voluntariam seruitutem. Sed accepto patrum responso,
 Claudius rursus misit Agrippam, nunciantem eis, se non posse addu-
 ci ut eos proderet, quorum consensu in imperium esset accitus. Inui-
 gere minimè vellet: proinde eligendum esse locum extra ciuitatem in
 quo confligerent. neque enim fas esse, propter illorum perniciam, in
 patriam ciuili eade sedari. Et Agrippa quidem ista senatui nuncia-
 uit. Inter haec vnus ex illis militibus, qui cum patribus erant, edu-
 cens gladium: Commilitones, inquit, quibus perturbati causis patri-
 dia perpetrare cupimus, & concurrere aduersus propinquos nostros
 Claudium secutos? maxime cum habeamus imperatorem quem in nul-
 la re culpae possumus, & ad quē cum iustis magis allegationibus quam
 cum armis egredi debeamus. Haec dicens, per mediam egressus est eu-
 riam omnibus se militibus consecutis. Hoc exemplo optimates deserti,
 in magno metu esse coeperunt. ac deinceps videntes sibi aduersationem
 tutam

tutam nō esse, secuti milites, ad Claudium transierunt. Occurrebant autem eis pro muris strictis gladijs hi qui fortunæ Regis ambitiosius adu-
labantur: & penē accidit ut progressi quinque interficerentur, ante scilicet quam militum impetum Cæsar agnosceret: nisi accurrens Agrippa imminentis ei facinoris periculum nunciasset: dicens, quod nili coer-
cisset exercitum, iam in sanguinem ciuium furem, confestim amissus esset omnes per quos conspicuum esset imperium. fieretq; solitu-
dinis imperator. Hæc audiens Claudius, continuit militum impetum. Suscepit autem in castris aduenientem lenatum, & indulgenti honore complexus, egressus cum patribus cōfestim obtulit Deo hostias, ut mos est pro imperio supplicari. Agrippam quoque protinus donat regno pa-
terno vniuerso, adiciens ei etiam illam quæ Augustus Herodi donauerat, Trachonitidem scilicet & Auranitidem: præter hæc autem aliud quoq; regnum, quod Lysaniæ vocabatur. Et populo quidem donationē hanc per edictum indicauit. Patribus autem præcepit, ut incisam æreis tabulis in Capitolio collocarent. Donat autem etiam fratrem eius He-
rodem, qui gener eiusdē erat, Berenicæ iunctus Regina Chalcidis. Opinio-
ne aut celerius Agrippæ dari regni cælus maximus affluebat: qua sane pecunia, non ille in rebus exiguis abutebatur, sed talem murum Hiero-
solyms circumdare cœpit, qualis, si potuisset absolui, irritam prorsus obsidionem Romanis oppugnantibus effecisset. Sed antequam imple-
ret opus, decessit in Cæsarea. Regnavit autem annis tribus. Ante quoq; cum terrarchiam regeret, alijs tribus annis tenuerat potestatem. Reli-
quit filias tres e Cypride natas, Bereniceen, Mariammen atq; Drusillam: filium autem ex eadem ipsa coniuge, nomine Agrippam. qui cum ad-
modum paruulus esset, Claudius regnum in prouinciam redegit, in cuius procurationem missus est Cestius Festus: post hunc autem Tiberius Alexander: qui nihil de consuetudine patriæ immutans, gentē in pace tenuerunt. Post hæc verō & Herodes, qui regnabat in Chalcide, decessit, relin-
quens ex fratris quidem filia Berenicee filios duos, Berenicianum & Hyrcanum: ex priore autem Mariamme Aristobulum. Alius quoque eius frater Aristobulus mortuus fuerat priuatus, relicta filia Iotapa. Hi quidem erāt (sicut diximus) liberi Aristobuli, qui fuerat Herodis filius. Alexander autē & Aristobulus nati fuerant Herodi e Mariamme, quos ipse parens occidit. Alexandri autem posterī in maiori Armenia regna-
uerunt.

CAP. XI.

De varjs tumultibus in Iudæa & Samaria.

Post obitum autē Herodis, qui regnavit in Chalcide, Claudius Agrip-
pam filium Agrippæ in patruī sui regno constituit. Alterius autem provincie suscepit curam post Alexandrum Cumanus, sub quo oriri cœ-
perunt tumultus, & denuo Iudæos calamitas cōprehendit. Conuenien-
te quippe multitudine ad diem festum azymorum in Hierosolyman, stante cohorte Romana super porticum templi (armati quippe milites semper custodiebant festos dies, ne quid conuenientes populi nouare auderent) vnus e militibus reductis turpiter vestimentis inclinans pos-
teriora sua vertit ad faciem Iudæorum. & ad hunc habitum vocem

Yy s

emittens

Anno mun-
di 4005. A
nat. Christ.

43.

Senatus cū
exercitu in
castra ad
Claudium
p̄fiscitur.
Claudius Se-
natum susci-
pit & hono-
rat.

Agrippæ
regnum.

An. mundi

4008. A

Christ. nat.

46.

Ant. lib. 19.
cap. 5.

Agrippa cū
regnasset an-
nis tribus in
Cæsarea de-
cedit.

Ant. lib. 19.
cap. 7. 8.

Alexandri &
Aristobuli
genealogia.

An. mundi

4011. A
nat. Christ.

49.

Turpe mili-
tis scelus ac-
dictum in
Iudæos fe-
sto die.

An. mundi
4011. A
nat. Christ.

49.

Cumanus im-
perum vulgi
veretur.

Super decem
millia homi-
num concu-
latione mu-
tua consum-
pta.

Miles sacre
legis libros
discindit at-
que combu-
rit.

An. mundi
4014. A
Christi. nat.

52.

Militem li-
bros combu-
rentem Cu-
manus ad
supplicium
adiudicat.
Galilæus in
Samaritiam in-
terficiunt.

Eleazarus &
Alexander
Iudæorum
principes
magnam ty-
rannidem
exercebat.

emittens similem succlamavit. Ob quod factum tota cepit multitudo conqueri, ita ut circumstaret Cumanum, ad supplicium militem deposcentes. Ex his autem inconsulti iuvenes, & quasi natura apti ad seditiones rapiens, percutiebant milites. Tunc ventus Cumanus, ne totius sacrum vulgi impetus fieret, plures euocavit armatos, qui cum essent portibus immixti, metus gravis incidit Iudæis. statimque in fugam versi, relatione obitio facta est, ut concalcatione mutua super decem millia hominum consumpta sint. Facta est autem vniuersæ genti luttuosa festiuitas, & plangens per domos singulas personabat. Successit autem huic calamitati latrocinantium tumultus, iuxta Bethoron quippe, per viam publicam, Stephanus quidam Ierus. Cæsaris suppellectilem quandam vehens, quæ ab irrudentibus latronibus direpta est. Cumanus autem ad inquisitionem mittens eos qui in proximis vicis essent, victos ad se adduci iussit, obiciens quod latrones illos non comprehendissent: quæ occasione quidam militem in vico quodam libros sacre legis offensos discindit atque combussit. Iudæi autem quasi totam religionem inflammari viderent, undique confluxerunt: & velut machinamento aliquo, ita visitationis attracti, omnes ad vnam euocationem ad Cumanum Cæsaream concurrunt: precantes ut militem qui tantam contumeliam Deo legique eius intulisset, non relinqueret impunitum. Ad hæc ille (videbatur enim multitudinem nequaquam quieturam, nisi aliqua esset satisfactio sedata) adiudicatum militem per medium populum ad supplicium iussit abouocare: sicque Iudæi placatis animis recesserunt. Denuo autem Galilæorum & Samaritanorum conflictus exoritur. In vico enim quem Geman vocant, qui est in magno Samariæ campo situs, quidam Galilæus de numero Iudæorum ad festiuitatem ascendens interheitur. Ad quod factum multi ex Galilæa regione concurrerunt, ut eum Samaritanis configerent. Horum autem nobiliores conuenerunt ad Cumanum, rogantes ut antequam gravis calamitas oriretur transiret in Galilæam: & in eos qui autores essent homicidii vindicaret. Cumanus vero his negotijs quæ habebat in manibus postponens illorum petitiones, sine effectu precatores remisit. Nunciato igitur homicidio Hierosolymam, omnis multitudo commota est: & relicta diei solennitate, in Samariam vulgus impetum fecit, sine ullo duce, nec cuiquam principum suorum retinenti acquiescentes. Latrocinijs autem eorum & tumultus, quidam Dinzi filius Eleazarus, & Alexander, principes erant qui in Arabatensium regioni conterminos irruentes, promiscuam edidere cædem, & à nullius etatis exitio temperantes, vicos etiam inflammauerunt. Cumanus autem hæc audiens, adduxit secum vnam equitum alam, quæ vocatur Sebastenorum, ut auxilio his qui vastabantur esset: sicque eorum multos qui Eleazarum erant secuti, comprehendit, plures quoque interfecit. Ad reliquam autem multitudinem, qui in vastandos Samaritanorum fines irruerant, principes gentis de Hierosolymis occurrerunt: operti quoque cilicijs, & aspersis cinere capitibus precabantur, ut ab incosolymæ perniciem Romanos commouerent: misererentur autem Patriæ suæ atque templi, filiorumque & coniugum propriarum, neque omnia pariter in discrimen adducerent, neque ob vnius Galilæi vindictam

An. mundi
4014. A
nat. Christ.

52. .
In latroci-
nia conspi-
ratio.
Quadratus
Syriꝯ procu-
rator Sama-
ritanos & Ju-
dæos audit.

Quadratus.
inter Iudæ-
os & Samari-
tanos fert
sententiam.

Claudij con-
tra Cuma-
num, Cele-
rē & Samari-
tanos quos-
dā sentētia.

An. mundi
4015. A
nat. Chrst.

53.
Claudius
moritur, ei-
que Nero
succedit.
Nero fra-
trē, vxorē,
matremque
interficit.

De ta-

An. mundi

4018. A

nat. Christ.

56.

Ant. lib. 20.
cap. 11.

Eleazarū latronū principem Felix, aliosq; cum eo multos cepit, vinctosq; Romā mittit. Aliud genus latrocinantium, die claro & in media ciuitate quosque interficientes. Ionathas Pontifex cū alijs multis interficitur.

Ant. lib. 20.
cap. 12.

Ægyptius pseudopropheta 30. ferme millia hominum congregat.

Feliceis de Ægyptio victoria.

Latrones & Magi multis afflictionem inducunt.

De tumultibus in Iudæa sub Felice.

CONuertar autem ad narranda quæ ab eo aduersus Iudæos gesta sunt. Minorem igitur Armeniam regnandam Aristobulo dedit, Herodis filio. Regno autem Agrippæ quatuor vrbes addidit cum agris ad singulas pertinentibus in Perzæ scilicet Regione, Abilam & Iuliadem: in Galilæa autem Tanchæam & Tiberiadem. Reliqua autem Iudæa Felici procuranda dedit. Hic principem latronum Eleazarum, qui per viginti annos regionem fuerat depredatus, aliosque cum eo multos cepit, vinctosque Romam misit: aliorumque quos in crucem sustulit, latronum vel in communione sceleris deprehensoꝝ popularium, fuit pene innumerabilis multitudo. Sic autem regione purgata, aliud genus latrocinantium in Hierosolymis oriebatur. Hi autem sicarij vocabantur, die claro & in media ciuitate passim quosque interficientes. Potissimum vero diebus solennitate festiuis immiscebantur vulgo, sicas sub veste gestantes. His inimicos interficiebant: ac deinceps collapsis hominibus, illi inter reliquos de scelere querebantur: qua fraude extra suspicionem manebant, diuque latuerunt. Primus igitur ab eis Ionathas pontifex interficitur. Post hunc autem quotidie plurimi cedebantur, atque ipsis calamitatibus molestior timor ciuitatem premebat: sicut enim in medio bello per singula momenta omnes mortem opperiebantur. Circumspiciebant autem eminus quosque appropinquantibus: & neque amicis suis fidere poterant, dum tamē in medijs suspicionibus atque custodijs nihilominus interficerentur. Tanta erat latrocinantium temeritas, & ars quædam latendi. Ad hæc autem alia etiam malorum collectio facta est, eadem quidem abstinentium, sed consilijs magis impiorum, quæ pars non minus quam sicariorum felicitatem vrbis statumque corripit. Seductoꝝ namque homines & circumuentoꝝ, sub specie religionis nouis rebus studentes, vulgus insanire fecerunt. nam in solitudines egrediebantur. promittentes Deum signa eis ostensurum libertatis. Contra quos Felix (videbantur quippe semina defectionis esse) mittens equites atque pedites armatos, magnam multitudinem interfecit. Maiore autem plaga Iudæos afflixit Ægyptius quidam pseudopropheta. Adueniens quippe in prouinciā, Magus cū esset, Prophetæ opinionem sibi arrogans, triginta ferme millia hominum congregauit, quos vana seductione deceperat. Et circumducens eos de solitudine in montem qui vocatur Oliuatum, inde ad Hierosolymam nitebatur ascendere: depulsoque Romanorum præsidio, in populares exercere dominationem. Vtebatur autem stipatoribus, qui ad id facinus conueniunt. Præuidit sonē eius impetum Felix, & occurrens cum ipsis Romanis armatis, quos etiam Iudæoꝝ reliqua multitudo iuuabat, iniit conflictum. Et Ægyptius quidem cum paucis fugit. Plurimi autem qui cum ipso fuerant comprehensi atque vinculis traditi sunt. Reliqua vero multitudo in regiones proprias dispersa est. Compressis vero his etiam, sicut ferē in agro corpore, rursus pars altera tumescebat. Magi enim quidam & latrones collecti, multis afflictionem inducebant: & quæ si ad libertatem vocabant, mortem apertissimam comminantes: & quæ qui Romanorum principatui obedire voluissent: vt vel reluctantes auer-

auertent eos, qui spontaneam ferrent seruitutem. Dispersi ergo per totam regionem diripiebant quorumq; potentium domos, eosq; insuper trucidabant: inflammabant etiam vicos, ita vt desperatione eorum tota Iudæa protinus impleretur. Et hoc quidem bellum indies ingrauescebat. Alter autem tumultus ortus est circa Cæsaream, inter Iudæos scilicet qui ibi permixti habitabant, & Syros, seditione commota. Hi siquidem postulabant, vt eorum fieret ciuitas, Iudæum eius fuisse conditorem dicentes: erat autem Rex Herodes. Æmuli verò conditorem quidem confitebantur Iudæum, ipsam verò ciuitatem fuisse gentiliū vindicabant. Neq; enim illic statuas & fana potuisse constitui, si ad Iudæos eam conditor pertinere voluisset. Ob has ergo causas inter se populus vterq; iurgabat. Procedebat autem vsq; ad arma contentio: & quotidie ad confligendū audaces quiq; partis alterutrz profliciebāt. Neq; enim Iudæorum seniores cohibere tumultus gentis suæ poterāt: & Græcis turpissimum videbatur, Iudæis inferiores videri. Præstabant autem hi quidem diuitijs & corporum viribus. Græci verò auxilio militum: magna siquidem pars Romanæ manus, de Syria illò fuerat congregata: & quasi cognati, ad auxiliandum parati erant Syris. Præfecti autem militum curabant comprimere tumultum: & pugnaces quotq; comprehensos, taureis vlciscebantur ac vinculis. Nec tamen supplicia comprehensorum, impedimentum aut timorem reliquis inferebant: imò magis hoc ipso in seditionis iritabantur augmentum. Tunc demū Felix minaci edicto præcepit contumaces quosq; vrbe discedere: non parentium autem inmissis militibus interfecit non paucos, quorum etiam bona direpta sunt. Minente autem seditione, nobiles vtriusq; partis electos, legatos misit ad Neronem, de iure disceptaturos. Successit autem ei Festus, & hos qui maximè infestabant provinciam sollicitò persecutus, latronum plurimos comprehendit atq; interfecit.

An. mundi
4020. A
nato Chri-
sto 58.

Ant. lib. 20.
cap. 13.
Pugna inter
Iudæos &
Syros circa
Cæsaream.
Seditiones
& cædes in-
ter Iudæos.

An. mundi
4024. A
nato Chri-
sto 62.

CAP. XIII.

De Præsidibus Iudææ Albino & Floro.

Verum successor huius Albinus non eodem modo negotijs præfuit, Ant. lib. 20. neq; enim fuit aliqua malignitatis species, quam ille præterierit. cap. 15. Deniq; non solum causis ciuilibus furabatur & diripiebat bona singulorum, neq; solum tributorum additamentis in commune gentē gradax Præses uabat: sed etiam quos ob latrocinia decuriones ciuitatum comprehenderunt, vel qui à prioribus iudicibus in custodijs erant relictī, accepta à cognatis eorum pecunia, liberauit: & is solum qui non dedisset, in carceribus quasi nocentissimus remanebat. Per idem tempus, eorum quoque qui res nouare cupiebant, in Hierosolymis crescit audacia. Ex quibus sanè qui erant opulenti Albinum largitione redimebant, vt eis tumultum mouentibus non indignaretur: pars autem popularis quæ nō seditiosa, vt satis gaudebat quiete, Albini participibus iungebatur. Vnusquisq; ergo improborum cohorte propria circumdatus, ipse quidem inter ceteros quasi princeps latronum & tyrannus eminebat: stipatoribus verò suis ad direptionem mediocrium abutebatur. Ita fiebat, vt hi quidem dignaretur, quorum vastabantur domus, tacerent: illi autem qui extra incommodum steterant, metu ne similia paterentur, etiam officijs ambirent eos, redimuntque

quos

An. mundi
4038. A
nato Chri-
sto 56.

Ant. lib. 20.
cap. 16.

Albino suc-
cedit Gessi-
us Florus,
qui longe
peior est Al-
bino.

Avaritia
Flori vrbes
despoliat.

Cestius Gal-
lus impetū
populi com-
pescit & p
placatiorem
eis Florum
redderet,
edicit.

Exordium
belli lu-
daici duo-
decimo re-
gni Neronis
anno.

quos constabat dignos esse supplicij. In commune autem omnium fu-
it intercepta fiducia, & erat tunc multiplex dominatio, & semina ca-
pitivitatē futurę iam ab illo tempore spargebantur. Cum sanē eiusmo-
di morum fuisset Albinus, tamen succedens ei Gessius Florus, optimum
eum per comparisonem sui fecit videri. Ille siquidem plura occulte &
cum fraude nocuerat: Gessius verò iniquitates suas in vniuersam gen-
tem, tam palam quasi gloriaretur exercuit: ac velut non ad regendā pro-
uinciam, sed ad damnatorum pœnas carnitex missus, neq; rapinarum
vllum modum, neq; afflictionum prætermisit. In miseris autem crude-
lissimus erat, in turpibus verò impudentissimus. Neq; enim quis illo
amplius offendit fallacia veritatem, neq; cōmentus est callidiores no-
cendi vias. Huic siquidem viritum illatis dispendijs luera quęrere exigu-
um visum est: sed totas simul despoliabat vrbes, & labe populis infere-
bat, tantū non voce per totā regionem edicens, liberum esse omnibus
latrocinari, dum ipse prædarum acciperet portionē. Deniq; ob illius a-
uaritiā contigit totā penē deseri regionē, ita vt plurimi sedes patrias
relinquentes ad externas provincias cōmigrarent. Donec autē in Syria
Cestius Gallus provinciā regebat, neq; ausus quispiam Iudæorū est ad-
uersus Florum ad eum mittere legatos. Cum verò instante azymorum
solennitate ipse Hierosolymā venisset, occurrens multitudo, quę facile
tricies centenorum millium fuit, precabatur, vt gentis suę calamitati-
bus subueniret, & pestem illam provincię Florum vt eijceret calamitati-
bat. Qui tamen cum sub populi ore esset, & Gallo assisteret, non solum
nihil mouebatur, sed voces illas etiam deridebat. Cestius tamen com-
pescens impetum populi, & edicens quod deinceps placatiore eis Flo-
rum redderet, regressus est Antiochiam. Deduxit autem eum vsque ad
Cæsaream Florus, illudens mendacijs, & Iudæorum genti bellum sedu-
lo cōminiscens, quo scilicet solo iniquitates suas occultari posse crede-
bat. Pace siquidem permanente, habiturum se apud Cæsareā accusatores
Iudæos: verum si defectionem negotiatus fuisset, maiore utiq; malo
abducendam a se esse inuidiam peccatorum minorum. Igitur vt gens
ab Romano abrumperetur imperio, sedulo indies augebat calamita-
tes. Per idem tempus apud Neronem Cæsarienses gentiles victores ex-
titerē, decretumq; istud contestantes literas attulerunt: perq; hoc bel-
lo Iudaico dabatur exordium, duodecimo scilicet anno regni Neronis,
septimodecimo autem regni Agrippę, mense Maio.

C A P. XIII.

*De Floro saeuiente in Iudæos Cæsarienses & Hieroso-
lymitanos.*

Ant. lib. 20.
cap. 15.

Causę belli
Iudaici.

AD magnitudinem autem excitatorum de eo malorum, nequaquam
adoneas causas habuisse deprehenditur. In Cæsarea siquidem habi-
tantes Iudæi, habebant synagogam prope locum, cuius erat dominus
gentilis quidam Cæsariensis. & frequenter quidem egerant, vt ad co-
rum ius illa possessio iungeretur, multis partibus maius precium quam
res meruerat offerentes. dominus autem loci preces eorum despexisse
non contentus, ad maiorem dolorem ædificauit in loco tabernas, ita vt
angustum

Augustum eis transire & prorsus coactum relinqueret. Primum igitur feruentiores aliqui iuuenum profluentes, ædificationem vetabant. Cum vero Florus hos à prohibendo cohiberet, non habentes Iudæorum nobiles quid agerent inter quos etiam erat Ioannes publicanus, instabant Florum oblatione octo talentorum ut ædificationem vetaret. Ille autem ob capiendum tantummodo, promittens se cuncta facturum, accepta pecunia statim de Cæsarea egressus est, venitque in Sebasten, seditioni tribuens facultatem, quasi qui pugnae spatium Iudæorum summis vendidisset. Sequenti autem die, Iudæorum sabbato, cum plebs ad synagogam coisset, seditiosus quidam Cæsariensis vas Samium ante ingressum coram ponens, alites immolabat. Hoc factum Iudæos incoercibiliter accendit, & legem suam quippe contumeliā pertulisse, & locum ipsum dicebant fuisse pollutum, pars autem Iudæorum quæ erat constantior atque moderatior, denuo apud Iudices esse conquerendum rebatur. Seditiosi autem & iuventute rurgentes Iudæi, effundebantur in rixam. Strabant autem ad configendum parati etiam Cæsariensium tumultuosiores. Ex composito quippe missus fuerat, qui pro synagogæ foribus immolaret: sicque continuo est pugna commissa. Interueniens autem Iucundus, qui ad prohibendum erat relictus, præfectus equitum, vas illud quidem quod positum fuerat iussit auferri, & tumultum sedare pergebat. Cum vero superatus esset præ Cæsariensium violentia, Iudæi statim libros legis rapientes secesserunt in Nabata: regio quædam eorum hoc nomine appellatur, dirempta à Cæsarea stadiis sexaginta. Primates autem eorum duodecim, cum Ioanne in Sebasten ad Florum venerunt, de his quæ acciderant conquerentes, & ut auxilio esset rogabant, quamvis reuenter, tamen eum & de octo talentis admonentes. Ille vero ilico comprehensos eos vinciri iussit, arguens cur leges de Cæsarea auferre ausi fuissent. ob hoc igitur apud Hierosolymitas grauissima indignatio nascebatur: verum tamē adhuc irā suam fienabāt. Florus vero, quasi ad hoc operam suā locasset, ut bellum inflammaret, misit ad sacrum thesaurum, ut inde decem & septem talenta auferrentur, quasi eam pecuniam impensæ Cæsaris flagitaret. Tunc vero statim inuasit populum multa confusio: concurrentes ad templum, maximis vocibus nomen Cæsaris appellabant, ut a tyrannide Flori liberarentur orantes. Quidam autem seditionum in Florum maledicta iaciebant ultima: & canistrum circumferentes stipem eius nomine postulabant, quasi inops & miserrimus talibus indigeret auxiliis. His autem omnibus nihil est à cupiditate deterritus, sed multo magis ad depradandum irritatus est. Denique cum deberet Cæsaream veniens ignem belli illic nascentis extinguere, causasque tumultum submouere, pro quo etiam mercedem acceperat pactus, tamen cum exercitu equitum atque peditum Hierosolymam contendit, ut Romanis armis ad quod volebat vteretur, ac timore & minis urbem circundaret. Tunc populus lenire eius impetum volens, obuiam militibus processit, tum solitis utique fauoribus, & Florum honorare officiis paratus. Ille vero præmittens cum equitibus quinquaginta centurionem, nomine Capitonem, discedere eos iussit: Neve eum, in quem tam grauis maledicta iecissent, falso denuo honore deluderet. Oportere quippe eos, si viri sunt fortes, animique constantis, etiam in præsentē effundere contumelias: nec solum in verbis, sed etiam in armis amorem libertatis ostendere. Mis dictis exterrita multitudo, simul etiam in armis amorem libertatis ostendere,

An. mundi
4030. A.
nato Christi
68.

Periurium
Flori, qui Iu-
dæis fidem
iuramenti non
seruat.

Cæsariensis
& Iudæorum
conflictus.

Florus Iu-
dæorum Pri-
mates 12. cum
Ioanne in
Sebasten co-
prehensos
vinciri iu-
bet.

Alia fax bel-
li à Floro ex-
cogitata.

Florus Iu-
dæorum ho-
mines sper-
nit, eosque
discedere
iubet.

An. mun.
4030. A
nato Chri-
sto 86.

Florus in tri-
bunali resi-
det & Iuda-
is, ut omnes
qui maledi-
cta in eum
subclama-
sent, protin-
us dede-
rent, preci-
pit.
Excusatio
Iudaeorum.
Cades per
Flori mili-
tes perpe-
trata.

Flori mili-
tes sexcen-
tos & trigin-
ta Iudaeos
vna die in-
terficiunt.

ostendere. His dictis exterrita multitudo, simul etiam militibus qui ea
Capitone venerant, in medium vulgus irruentibus, diffugerunt, ante-
quam Florum salutarerent, aut militibus officia consueta redderent. Dis-
cedentes igitur in domos, cum metu atq; humilitate pervigilem daxe-
re noctem. Florus autem tunc quidem degit in regia, postridie autem
aduersum eos extructo tribunali sublimius reledit: conuenientesq;
Sacerdotum principes, & ciuitatis vnuerſa nobilitas, assiterunt tribu-
nali. His praecepit Florus, ut omnes qui maledicta in eum succlamassent,
protinus dederent: edicens in ipsos esse, nisi reos produxerint, vindi-
candum. Ad haec respondent Iudaei. populum quidem pacifica quaque
sentire, illis vero qui errauissent in verbis, veniam conferendam po-
stulabant. In tanta siquidem multitudine, nihil esse mirandum, offen-
di aliquos temerarios, & per atatem insipientes: esse autem impossi-
bile eorum qui deliquerint, discrimen agitari, cum & singulos nimitum
paeniteat, & praetimore ad negandum sint parati. debere tamen nimitum
si consuleret gentis quieti, & vellet Rom. imperio seruare urbem, ma-
gis propter multos innoxios dare veniam etiam paucis delinquenti-
bus, quam propter paucos improbos perturbare multitudinem tanta
bonorum. Ad haec vero ille magna indignatione inflammatus. in tanta
bus exclamauit, ut forum rerum venalium, quod erat in superiori par-
te ciuitatis, diriperent, ac passim obuios trucidarent. Illi vero ad lucr-
sui cupidinem addita auctoritate rectoris, non solum illum diripuerunt
locum in quem fuerant immissi, sed in vnuerſas insipientes domos, in-
terficiebant habitatores. Fuga autem erat per angiporta omnia, & ex-
des eorum qui comprehendebantur: direptionis quoq; nulla species
praecebat. Multos autem etiam nobilium comprehendentes addu-
xerunt ad Florum, quos ille verberibus laniatos in crucem sustulit. De-
niq; omnis numerus illo intersectorum die cum paruulis & mulieri-
bus (neq; enim vellactantibus pepercerant) fuit sexcenti & triginta.
Grauiorem autem faciebat calamitatem videri nouitas Romanae cala-
mitatis: quod enim nemo vnquam prius, tunc Florus ausus est, ut vi-
ros scilicet equestris ordinis pro tribunali flagellis exderet, ac patibu-
lis affigeret: quorum etsi origo Iudaea, tamen Romana dignitas.

CAP. XV.

De alia oppressione Hierosolymorum dolo Flori.

PER idem tempus Rex quidem Agrippa Alexandriam erat profectus
ut Alexandrum, qui Aegyptum procurabat missus a Nerone, iure ho-
spitis conueniret. Germanam autem suam Berenicen, Hierosolymis
inuentam, & iniquitatem militum videntem. grauis ob hoc angor in-
naſerat. & frequenter quidem praefectos equitum suorum, custodesq;
tit ad Florum, corporis mittens ad Florum precabatur, ut a cade desineret.
ac ut a cade neq; in multitudinem intersectorum, neq; in nobilitatem precatricis,
desineret, sed tantum in lucra sua, quae de rapinis congregarentur, aspiciens,
precatur. temptit annuere: imperus autem militum etiam aduersum Regnam
Militum in efferatus est. Non solum quippe sub oculis eius obuios quosq; multa-
Berenicem bant atq; trucidabant. sed etiam ipsam, nisi confugisset in anſam, inter-
ficerent. Ibi autem pervigilem noctem cum intentata custodia egit, ve-
rent

rens utiq; irruptionem militum. Venerat autem Hierosolymam, ut vota Deo solueret. His enim qui morbo vel alijs necessitatibus implicantur, mos est orare per triginta dies, antequam immolent hostias: abstinere quoq; vino, & capillos radere. Quem morem Berenice Regina illis exerceens diebus, nudipes etiam ante tribunal stetit, deprecans Florum: & prater quod nihil honoris habitum est, etiam de vita sua periclitata est. Hec autem facta sunt sextodecimo die Mensis Maij. Postridie autem conveniens multitudo in forum, quod erat in superiori parte civitatis, magnis clamoribus de his qui interfecti fuerant, querebantur: potissimum autem invidiosæ in Florum voces erant: quod veriti primates quique & Pontifices, disruptis vestibus, & viritum singulos comprehendentes, postulabant, ut ab his verbis, quorum causa tanta mala pertulerant, desisterent, neque in maiorem indignationem Florum moverent. Sicq; sedata est multitudo, tam reuerentia precantium, quam spe quod nequaquam Florus ultra in eos sequeretur. Ille autem videns multitudinis tumultum fuisse compressum,angebatur: & denuo eam inflammare cupiens, Pontifices cum nobilibus aduocavit. Itaque vnum ait argumentum fore, quod nihil ulterius de nouandis rebus cogitaret, si populus obuiam procederet militibus de Cæsarea venientibus: veniebant autem duæ cohortes. Qui cum convocasset populum ad occurrendum, mandat centurionibus, & nullam salutationem redderent obuiantibus Iudæis. Ad quod si offensus perulenter quippiam essent locuti, statim in eos uterentur armis. Pontifices ergo collecta multitudine in templo, precabantur ut occurrerent Romanis, & ante graue incommodum cohortes solenniter salutarent. His hortationibus seditiosi quique abnuebant, & ob intersectorum dolorem reliqua multitudo iungebatur audacibus. Tunc vero omnes Sacerdotes omnesque Leuitæ sacra vasa proferentes ornatumque templi, citharistæ etiam & cantores cum Mulicis organis procidebant ante multitudinem, & obnixissime precabantur, ut illum templi honorem custoditum esse vellent, neque ad direptionem vasorum sacrorum Romanos contumelijs incitarent. Erat autem videre ipsos Sacerdotum principes sparsis cinere caputibus, & pectora disruptis vestibus nuda monstrantes, nominatim singulos quoque nobilium compellare, ac denuo in commune multitudinem precari, ne ob modicum peccatum patriam suam proderent his, qui direptioni eius inhiarent. Quam enim utilitatem vel militibus esse de Iudæorum salutatione tribuendam, vel illis quæ acciderant correctionem, si in presenti procedere cessarent? At contra, si officiose susciperent solenniter venientes, auferri Floro occasionem pugna: ipsos vero saluare patriam suam, & providere ne quid ultra quam pertulerant, experirentur. His addunt, quod paucis seditiosis si tanta multitudo iungatur, hoc magis ad pacificum consilium suum deberent auctoritatem transferre. Tali hortatu multitudinem inflectentes, etiam ipsos seditionis autores quosdam quidem minis, quosdam autem sui reuerentia mitigauerunt: ac deinceps præcedentes cum, quæ omni populo sequente, militibus obuiam prodierunt. Iamq; cominus factos salutauerunt: illis autem nihil respondentibus, seditiosi Iudæorum aduersum Florum, cuius hæc fierent consilij, succlamauerunt. confestimque milites comprehendentes eos, cadere fustibus adorti sunt: atque in fugam versos persequentes equites proculcabant. Corrucebant au-

An. mundi
4030.
A Christo
nat. 68.

Floro multi-
tudo oblo-
quitur.

Florus mul-
titudinis tu-
multum cō-
pressum, de-
nuo refricat.

Flori dolus
& insidiz.

Principum
& sacerdotū
ad populum
adhortatio.

Flori propo-
situm & cō-
siliū exitus
declarat.
Cades Iu-
dæorum.

An. mundi
4030.
A Christo
nat. 68.

Seditiosi ve-
rentes, ne su-
perueniens
Flor⁹ spolia
ipsorum au-
ferret, tem-
plum occu-
pant.

Florus Iudæ-
os in templo
obscissos in-
superabiles
videns, ab
impetu con-
quiescit, ac
relictâ apud
eos cohorte,
Cæsareâ re-
greditur.

Cestius Gal-
lus Syria Præ-
ses, quid fa-
cto opus es-
set cum Prin-
cipibus, de-
liberat.

Politianus
Hierosoly-
mam mitti-
tur, & Agrip-
pæ occurrit.

tem multi quidem cum à Romanis caderentur, plures autem cum se
mutuò propellerent. In ipsis autem portis grauis facta est compressio,
& vno quoq; alterum præuenire cupiente tardior fuga cunctis fiebat.
Collabentium verò durus erat interitus. Suffocatu enim atq; conculca-
tu miseri disperibant, & neque ad sepulturam quicquam proximis suis
cognoscendus remanebat. Irruebant autem etiam pariter milites im-
moderate, eos quos comprehendissent cidentes: & per ingressum qui
Bezetha vocatur detrudebant multitudinem, transire cupientes, ut An-
toniam & templum obtinerent. Quos etiam Florus consecutus, eduxit
de regia eos qui secum erant, & in arcem transire nitentur. Frustratus
tamen est eius impetus. Cōuersus quippe aduersum eos populus repu-
gnauit, & per tecta euadentes obruebant saxis Romanos. Qui cum su-
perne venientibus sagittis vinecerentur, nec possent defendere multi-
tudinem quæ per angustos arctabatur ingressus, ad reliquum se exerci-
tum qui erat in regia receperunt. Seditiosi autem verentes, ne superue-
niens denuò Florus templum occuparet, per Antoniam ex templo as-
cendentes, porticus à templo ad Antoniam continentes interciderunt,
quatenus auaritiam Flori desperatione compescerent. Nam cum diui-
nis inhiaret thesauris, proq; his in Antoniam transgredi niteretur, ubi
intercisas porticus vidit, ab impetu conquieuit. & conuocans sacerdo-
tum principes atque curiam, se quidem ait vrbe digredi, præsidium ta-
men apud eos relinquere quantum ipsi voluissent. Ad hæc illis respon-
dentibus, nihil nouandum fore, si vnam tantum relinqueret apud eos
cohorte, dum tamen non illam quæ cum ciuibus paulo ante confi-
xerat: ob ea siquidem quæ pertulere populum illis militibus infensum
esset: cohorte sicut precabatur mutata, cum reliqua manu Cæsaream re-
gressus est.

C A P. XVI.

*De Politiano tribuno, & oratione Agrippæ ad Iudæos, ad obe-
diendum Romanis hortantis.*

Aliud autem denuò pugnae consilium comminiscens, retulit ad Cæ-
sarium, & Iudæos defectionis criminatus est: impudenti mendacio il-
los perpetrasse dicens, quæcunq; eos pertulisse collabat. Nec sanè prin-
cipes Hierosolymorum quæ gesta fuerant, tacuerunt: sed & ipsi & Ber-
nice ad Cestium de his quæ Florus inique in vrbe egerat rerulerunt. Il-
le autem susceptis literis partis vtriusq; quid facto opus esset cum prin-
cipibus deliberabat. Et quibuldam quidem videbatur, cum exercitu in-
Iudæam Cestium ire debere, & aut vindicare defectionem, si fuisset ad-
missa, aut magis fidos reddere Iudæos eorumq; accolæ ipsi tamē magis
placuit aliquem de suis prære, qui & negocia & consilia Iudæorū pos-
set ei fideliter nunciare. mittit ergo tribunum Politianum, qui ab Ale-
xandria reuertenti Agrippæ circa Iamnam occurrens, & à quo fuisset
missus, & ob quas causas indicat. Quo loci Iudæorum etiam Pontifices,
& reliqui nobiles, eorumq; curia adesse curauerant, ut circa Regem sci-
licet officia nouarent. Postea verò quàm illum congrua humanitate co-
luerunt, conquesti sunt quàm potuerunt flebiliter de calamitatibus
proprijs, & inhumanitatem Flori explicauerunt. Quam licet argueret
Agrippa, vafre tamen infectionem suam in Iudæos transtulit, quorum
maximè

maximè miserabatur, volens scilicet frenare eorum motus: ut per hoc ipsum quod viderentur nihil perpeSSI iniuriæ, ab ultionis desinere appetitu. Ad hæc ergo quicumq; egregij erant, & propter sua prædia desiderabant quietem, intelligebant Regis redargutionem esse plenam benignitatis. Populus autem Hierosolymorum sexaginta stadijs obuiam progressus, officiosè Agrippam & Politianum suscepit. Lamentabantur tamen interfectos coniuges mulieres: quarum plangoribus reliquus quoq; populus ad lamenta conuersus precabatur Agrippam ut genti consuleret. Sueclamabant etiam Politiano, ut ingrederetur urbem, videretque quæ essent à Floro gesta: & ita ostendebant forum desertum domosq; vastatas. deinceps verò per Agrippam suaserunt Politiano, ut is cum vno tantum famulo ad Siloam usque totam circuiret ciuitatem: quatenus ipsi cognosceret oculis, Iudæos omnibus quidem alijs parere Romanis, soli autem Floro aduersari propter magnitudinem in conflictu crudelitatis. Ille igitur cum circuisset urbem, & mansuetudinis populi sufficiens documentum teneret, ascendit in templum, quo etiam multitudinem conuocauit: & cum plurimis verbis fidem eorum circa Romanos collaudasset, multa etiam ad cōseruationem pacis hortatus, adorauit Deum eiusq; sanctam in eo tamen consistens loco, in quo licebat per religionem: sicq; regressus ad Cestium est, vulgus autem Iudæorum, ad Regem Pontificesq; conuersus petebat, ut legati aduersum Florum ad Neronem mitterentur, neq; de tanta exde tacentes suspitionem suæ defectionis præberent: vitum iri quippe eos Principes capiendorum armotum fuisse, nisi præuenientes ostendissent illum esse qui dedisset exordium. constabat autem multitudinem non esse quieturam si legationem aliquis impedisset. Ad hæc Agrippa, ordinari quidem legatos, qui Florum acculaient, inuidiosum putabat: despiciere autem Iudæos in bella commotos neque sibi expedite cernebat. aduocata igitur concione in xystum, & in suggesto constituens germanam suam Berenicen, in Asamonæorum domo (ea siquidem xysto imminabat cōtra superiorem partem urbis: nam xysto templum erat ponte coniunctum) huiusmodi orationem habuit: Siquidem viderem vos omnes ad pugnandum cum Romanis esse incitatos, neque populi puriorem sincerissimamque partem pacem velle seruare. neque processissem ad vos, neque consulere confisus essem: superuacua quippe de vtilibus oratio est, quando omnium auditorum conspirat ad deteriora cōsensus. Quoniam verò aliquos quidem ætas malorum belli nescios facit, quosdam verò inconsiderata spes libertatis: nonnullos verò auaritia succendit, & in confusione rerum capiendum de inferioribus lucrum: quemadmodum ipsi ab hoc errore corrigantur, & non per paucorum improba consilia etiam boni dispereant, existimaui oportere, ut omnibus vobis in vnum coactis ea exponerem, quæ arbitror expedire. Obstrepat autem nemo, si non ea audierit quæ ipsius fert libido. His siquidem qui sunt ad defectionem irrevocabiliter incitati, licebit etiam post meos monitus manere in pristina voluntate. mea autem etiam ad illos qui audire cupiunt intercipietur oratio, nisi ab omnibus vobis silentium præbeatur. Noui quidem quod multi & iniurias procurantium prouincias, & præconia libertatis quasi tragicè prosequantur. Ego autem priusquam discutiam qui sitis, & contra quos bellum suscipere ceteris, primum separabo causas, quas cōnexas putatis. Si enim violato-

An. m. m. n. d.

4030.

A Christo

nat. 68.

Multitudo

Hierosoly.

Agrippæ &

Politiano ob

uiam proco-

dit.

Politianus

in templum

ascendit mul-

titudinē ad

cōseruatio-

nē pacis hor-

tatur, & ad

Cestium re-

greditur.

Iudæi ab Re-

ge & legati

aduersum

Florum ad

Neronem mit-

terentur, pe-

tunt.

Agrippæ ad

Iudæos ora-

tio.

Agrippamul-

titudinem

docile & at-

tentam red-

dere cona-

tur.

res va-

An. mundi
4030.

A Christo
nat. 68.

Potestatem
colere offi-
cij, nec iur-
gis exaspe-
rare decet.

Agrippa Ro-
manos & Ce-
sarem excu-
sat.

Depulsio li-
bertatis lu-
dæorum, quā
magnopere
urgebant.

Exemplum
Athenien-
sium & alio-
rum, qui Ro-
manorū im-
perio parer.

Lacedæmo-
nij.
Macedones.

Comparatio
Romanorū
imperij cum
Iudæorū im-
becillitate.

res vestros cupitis vlcisci, cur libertatem magna laude attollitis? Si ve-
rò istud ipsum seruire intollerabile ducitis, superflua est aduersum re-
tores querela. illis si quidem vel moderatissimè agentibus, nihilomi-
nus turpe erit seruire. Considerate autem singillatim, & videte quā
exigua sit materia bellorum. Et primum quidem ipsa rectorum consi-
deranda sunt crimina. Colere siquidem officijs, non exasperere oportet
iurgijs potestatem. Cum verò modicorum peccatorum exprobrationes
maximas facitis, aduersum vos profectò eos quibus infertis contume-
lias irritatis. Relinquentes quippe & quod antea clanculo & cum qua-
dam verecundia notēbant, palam vos confidenterq; populantur. nihil
autem ita plagas coercet vt patientia, & violatorum quies violentibus
inijcit pudorem. Fac autem eos, qui à Romanis in provincias mittun-
tur, esse grauitè molestos, non tamen etiam Romani omnes violent
vos, neq; ipse Cæsar aduersum quem pugnare vultis. Neq; enim ex præ-
cepto illorum improbus ad vos quisquam venit: neq; possunt illi, quā
in oriente geruntur, positi in occidente conspiciere. sed neque facile ea
quæ hic sunt, illic audiuntur. est aut importunissimum, & propter exi-
guas causas, tantis & ea de quibus querimur nescientibus, velle cōstige-
re. Et quidem nostrorū criminum citò erit futura correctio. neq; enim
vnus atq; idem provincia semper curā tenebit, & successores eius cre-
dibile est molestiores futuros. Motum autē semel bellum, neq; depo-
nere facile est absq; magnis calamitatibus, neq; sustinere. Libertatis
verò bona sitientibus prouidendum atq; certandum est, vt principio
non ea careant. molesta enim est nouitas seruitutis: quam ne vtiq; sub-
eas iustā suscipi certamē videtur. Qui verò semel subiectus est, & dein-
ceps deficit, cōtumax magis seruus quā amator libertatis ostenditur.
Tunc igitur oportuit omnia agere, ne susciperentur Romani, cum in
provincia Pompeius intraret. Maiores vero nostri eorumq; Reges, pe-
cunia, corporibus, animis multo vobis meliores, exiguæ parti potentia
Romana obistere nequiverunt. vos autem qui hereditariam obedientiam
suscepistis, rebus autem omnibus illis qui primi paruere longè in-
feriores estis, contra omne Romanum regnum obistere posse arbitra-
mini? Et Athenienses quidem, qui ob Græcorum libertatem patriam
suam quondam ignibus tradidere, qui superbissimū illum Xerxem per
terram nauigantem, per mare verò ambulantem, & cuius classem per-
caperet amplitudo pelagi, latiorē autem Europa duceret exercitum.
hunc inquam cum vna naue fugientē gloriosissimè persecuti sunt: circa
paruam autem Salaminam, qui tantas opes Asia confregere, nunc ta-
men seruiunt Romanis, & illam regiam Græciæ ciuitatē administrant
Italiae insiones. Lacedæmonij quoq; post Thermopylas, & Plateas, &
Agelium Asiam perferutatum, eosdem dominos venerantur. Mace-
dones verò, qui adhuc penè imaginantur Philippum videre cum Ale-
xandro promittentem sibi orbis imperium, ferunt tamen rerum mu-
tationem, & adorant eos ad quos fortuna migravit. Aliæ quoque mul-
tæ gentes ad libertatem fiducia subnixæ, & multo maiores, cesserunt
tamen & obediunt: vos autem soli seruire de dignamini his quibus vi-
detis vniuersa esse subiecta. Quibus exercitibus, quibus confiditis ar-
mis? Vbi est classis vestra, quæ peruāgetur Romanorum maria? Vbi
autem qui expensis possint sufficere thesauri? Contra Aegyptios fortè
aut Arabas existimatis vos bellum mouere. Non circumspicitis Ro-
manorum

manorum imperium? Non metimini vestram imbecillitatem? Nonne scitis vestram civitatem à conterminis gentibus frequenter esse superatam? illorum autem virtus per totum orbem inuicta percurrit, imò etiam hoc orbe plus aliquid quaesierunt. Neque enim sufficit eis ad orientem quidem torus Euphrates, ad septentrionem Ister: neque in meridie solitudine tenuis perferutata Libya, neque in occidente Gades: sed ultra oceanum alium quaesierunt orbem, & usque ad Britannias, inaccessas prius, arma & exercitum transtulerunt. Quid ergo? Vosne ditiores Gallis, fortiores Germanis, prudentiores Græcis? postremo plures estis omnibus in toto orbe degentibus? Quæ vos fiducia aduersum Romanos erigit? Sed dicet aliquis, seruire molestissimum est. At quanto magis id Græcis, qui vniuersis sub sole habitantibus videbantur præsistere nobilitate: & tam latam quondam provinciam possidentes, nunc bis ternis fascibus Romanorum obediunt. Totidem autem etiam Macedones obsequuntur, qui certe multo vobis iustius deberent libertatem tueri. Quid autem quingentæ Asiæ civitates? nunquid non absque ullo præsidio, vni tantummodo rectori parent, & fascibus consulis obsequuntur? Quid autem pergam enumerare Heniochos, & Colchos, & Taurorum gentem: Bosporanos quoque, & habitantes circa Pontilitora nationes, Mæoticasque gentes? apud quas nimirum olim neque domesticus aliquis dominus noscebatur: nunc verò militum subiunguntur tantum tribus millibus, & quadraginta naues longæ, innavigabile prius mare in pace custodiunt. Quanta autem Bithynia, & Cappadocia, & Pamphyliorum gens, Lydi quoque & Cilices pro libertate dicere valerent? tamen nunc sine armis tributa pendunt. Quid autem Thracæ? quinque quidem diebus in latum, septem autem in longum commensabilem provinciam possidentes, asperioresque multo quam vestra est, ac multis partibus fortiores, altissimoque gelu eos qui iruerint retardantem, duobus millibus Romanorum in præsidio manentibus obsequuntur. Post hos Illyrici usque ad Dalmatiam, & Istro tenuis incolentes, duabus tantum legionibus obediunt: cum quibus & ipsi impetus compescunt Dacorum. Ipsi quoque Dalmatæ, qui tam multa pro libertate conati, sæpiusque capti, rursus cum maioribus opibus rebellant, nunc sub vna Romanorum legione agunt quietem. Veruntamen si aliquos magnæ causæ ad defectionem incitare deberent, Gallos potissimum oporteret assurgere, quos videlicet tantis munimentis natura cinxisset: ab orientali plaga Alpium montibus, à septentrionali Rheno flumine, à meridie Pyrenæis montibus, ab occidente verò Oceano. sed tali munitione gaudentes, trecentis & quidecim gentibus numerosi, fontes autem (ita vt dixerim) felicitatis domesticæ habentes, omnibusque bonis totum penè orbem irrigantes, ferunt nihilominus vestigales esse Romanorum, ac felicitatem suam in eorum felicitate reponere: idque sanè ipsum, non per animorum molli-
tiam, nec propter ignobilitatem parentum (quippe qui per octoginta annos pro libertate pugnaverunt) sed Romanorum admirari sunt horrueruntque cum virtute fortunam, qua illi plura sæpè obtinere quam bellis. denique sub mille & ducentis militibus seruiunt, quibus penè Hispani Romæ plures habuerunt civitates. Neque Hispanis nascens in agris aurum, maiorum im-
pro libertate bella gerentibus profuit, neque tanto terrarum marisque perio subia-
ipatio à Roma diremptæ gentes, Lusitani scilicet & pugnaces Canta-

An. mundi
4030. A
nat. Christ.
68.

Romani omnes totius orbis partes suæ ditioni adiunxerunt, ac ultra Oceanum alium quaesierunt orbem.

Asiæ civitates quingentæ Romanis obediunt.

Gallorum munimenta.

Hispani Romæ

An. mundi
4030. *A*
nat. Christ.
68.

Germanorum
multitudo,
virtus & ma-
gnitudines
corporum co-
rundem.
Britannos
Romani in
ditione sua
redegerunt.

Parthi.

Carthagine
ses sub Sci-
pionis dex-
tera corru-
erunt.

Romani
Mauris im-
perant.

Alexandria
Romanum
imperium non
dedignatur.

brinec vicinus Oceanus, etiam accolis suis fragore terribilis: sed ultra columnas Herculis prolatis armis, & per ipsas nubes Pyrenaeorum montium elustari vertices, ditioni suae hos quoque subdidit Romani: atque ita bellicosis gentibus, tantoque (ut dixi) spatio diremptis, legio in praesidio una satis est. Quis vestrum non audit multitudinem Germanorum? virtutem quoque & magnitudines corporum (ut arbitror) saepe vidistis. siquidem ubique Romani earum gentium captivos habent. Sed illi ita ingentem spatii regionem incolentes, spiritus autem maiores corporibus gerentes, & animam quidem contemperant mortis indignationes autem vehementiores feris, nunc Rhenum iumentum habent, & octo Romanorum legionibus domantur: & seruiunt quidem qui capti sunt, reliqua autem eorum gens universa salutem in fuga non in armis reponit. Considerate autem etiam Britannorum viros, qui Hierosolymam confiditis muris, illos siquidem circumdatos Oceano, & penè non minorem, quam noster orbis est, habitantes, Romani navigantes redegerunt in ditionem suam: quatuorque legiones tantae magnitudinis insulam tuerentur. Et quid opus est plura dicere? quando etiam Parthi, bellicolissimum genus, tantis prius populis imperantes, & tam magnis opibus circumdati, obsides tamen mittunt Romanis: eoque cernere, sub specie panis servientem in Italia praecipuam Orientis nobilitatem. Universis penè qui sub sole incolunt, Romano- rum arma venerantibus, vos soli bellum geretis? Neque Carthaginenses sub Scipionis dextera corruerunt: Sed neque Cyrenaei, Lacedaemone oriundi, neque Marmaribiles etiam audientibus Syrtis, Natamones quoque & Mauri, & innumerable multitudo Numidarum virtutes impedire Romanas. Sed tertiam partem orbis terrarum, cuius ne numerare quidem nationes facile est, quae scilicet sub Atlantico mari & columnis Herculis usque ad rubrum mare infinitos numero & locis Aethiopas continet, totam tamen ceperunt armis: & praeter fruges annuas quibus Romanam multitudinem octo mensibus pascunt, alia quoque vestigalia pendunt, expensas quoque deuotissimi imperio ministrant, nihil de his quae iubentur, sicut vos, contumeliosum putantes, & quidem una cum illis tantum legio commoratur. Sed quid opus est longè petitis exemplis potentiam explicare Romanam? cum eam possitis de vicina vobis Aegyptu, pro diligenter inspicere. Haec enim cum usque ad Aethiopas porrigatur, opulentamque Arabiam, contigua quoque sit India, quinquaginta & septingentas myriadas incolarum habens, praeter Alexandrinorum plebem, tamen vestigalia, quorum magnitudinem de censu singulorum capitum estimari licet, deuotissime penditans, Romanum non dedignatur imperium: & certè quàm magnum stimulum defectionis habens, Alexandriam scilicet, multitudine & diuitiis abundantem, magnitudine quoque non imparem. Habet siquidem in longitudine stadia triginta, in latitudine verò non minus quàm decem: tributorum verò multo amplius per menses singulos infert, quàm vos toto anno penditis: & praeter pecuniam, quatuor mensium Romanae plebi annonam ministrat. Monitur autem undique aut incommodabili solitudine, aut importuoso mari, aut fluminibus, aut coenosis palu-

dibus, quorum tamen omnium nihil Romana fortuna fortius fuit. *Ann. m. d. 4030. A. nat. Christ. 68.*
 Dux enim legiones ciuitati insidentes, profundam Ægyptum cum illa Macedonum nobilitate frenant. Quos igitur in bella de solitudine aliquibus socios assumetis? Siquidem omnes qui in orbe habitabili degunt, Romani sunt: nisi forte quis vestrum spes suas ultra Euphratem porrigat, & Adiabenorū regionem gentiles suos assumet adiutores. Porro nec illi propter irrationabilem causam tanto se bello implicabunt: nec, si tam probroso operi assensum darent, Partius tamen sineret. Est siquidem ei cura tuendæ cum Romanis amicitia, & arbitrabatur fœdus esse teneratum, si quis de his qui subiecti sunt eius imperio, aduersum Romanos in bello procedat. Superest igitur ut ad Diuinum a diuinum confugiat auxilium. verum & hoc apud Romanos est. Sine pœd Romæ Deo quippe impossibile esset imperium tale consistere. Considerate nos auxilium autem, quemadmodum hæc ipsa erga ipsam religionem immoderatio, etiam si cum longè interioribus bellum geratis, tamen ad dispensandum sit vobis difficilima, atque eadem transgrediendo offendatis Deum, per quæ cum auxiliaturum putaris. Si enim seruetis sabbatorum consuetudinem, & ad nullum actum moveamini, facile profectò capiemini. Sic quippe etiam maiores vestri experti sunt, hos maxime dies Pompeio ad bellum destinante: in quibus scilicet hi oppugnabantur, omnia gerebant. Transgredientes autem in bello legem patriam, nescio propter quid in reliquum dimiceris. Vna siquidem nunc vobis intentio est, ne quid de patria instructione soluatur. Quemadmodum autem aduocabitis in adiutorium Deum, si cultum ei debitum spontè violetis? Assumunt autem singuli quique bellum, vel diuinæ virtuti, vel humanis opibus confidentes. Cum verò vtraque hæc, quantum ad ipsam pertinet consequentiam, deseruntur, in manifestam utriusque captiuitatem volentes pugnare profiliunt. Quid autem prohibet propriis manibus filios vestros coniugesque laniare, & hanc pulcherrimam inflammare patriam? Erumpentes siquidem in furorem, iurabimini vel ignominiam imperatorum. Bonum est, o amici, bonum est, dum adhuc stat navis in portu, præcanere tempestatem futuram, & non eo tempore, quo in medias irrueris procellas trepidare. His siquidem qui in improuisa mala inciderint, superest ut digni vel miseratione videantur: qui verò se in apertum discrimen iniecerint, etiam exprobrationibus onerentur. Nisi forte aliquis vestrum æstimet secundum pacta conflictum ire Romanos, aut postquam vicerint, moderate vobiscum acturos, & non in exemplum aliarum gentium sacram hanc urbem inflammatorios, interfekturos autem vniuersum genus vestrum. Neque enim qui superfueritis armis, vsquam locum fugæ habebitis, vniuersis scilicet gentibus vel iam habentibus Romanos dominos, vel habere metuentibus. Periculum autem non solum vos manebit, sed etiam in reliquis ciuitatibus habitantes Iudæos. Neque enim est in toto orbe populus, in quo non vestra portio sit: quos certe omnes vobis rebellantibus, eade crudelissima diuersi quique conficient, & propter paucorum virorum consilia, vniuersæ vrbes Iudæico sanguine redundabunt. Manet autem venia eos qui talia patrauerint, quod sint nimirum vestro vitio coacti. Si verò eadem exequi superederint, considerate quàm impium sit, aduersum tam benignos arma mouisse. Subeat autem vos misratio, & si non filiorum vestrorum

Postremum
argumentum
Iudæos diuini
patiter
atq; huma-
ni auxilij de-
stitutos, ad
bella geren-
da inutiles
esse.

Dum adhuc
stat navis in
portu, præca-
uere tempe-
statem futu-
ram, bonum
est.

An. mudi
4030. A
nat. Christ.
68.

Agrippa de
futura Iudæ
orū calamita-
te prophe-
tia.

Agrippa p-
testatur qd
nihil consi-
liorum, quæ
Iudæis vide-
rit expedi-
re, subtraxe-
rit.

Agrippa rex
à Iudæis sa-
xis petitus,
vrbe pelli-
tur.

vestrorum atque coniugum, saltem istius civitatis, quæ mater urbium
vestræ regionis vocatur. Parcite mœnibus sacris, parcite venerabilibus
adytis, templumq; vobis & sanctis sanctorum servate. Neque enim ulte-
rius victores Romani his abstinerebunt, quibus primo parentes nul-
lam receperunt gratiam. Ego testor quidem sancta vestra, sacrosq; an-
gelos Dei, patriamq; communem, quod nihil eorum consiliorum, quæ
vobis viderim expedire, subtraxerim. vos autem decernentes quæ o-
portet, mecum in pace degetis: si verò protuleritis iras, absque me pe-
riculis subdemini. His dictis, astante etiam sorore lachrymavit, & mul-
tam partem de eorum impetu lacrymis infregit. Succlamabant autem,
non se aduersum Romanos, sed aduersum Florum, ob ea quæ pertulif-
sent, bellum gerere. Ad quos Rex Agrippa: Sed opera vestra, inquit, ta-
lia sunt, qualia aduersum Romanos pugnantium. Neque enim Cæsari
vestigal dedistis, & Antonianas porticus incendistis. Sapietis autem
causam defectionis, si & porticus denuò construatis, & tributa reddere
maturetis. Neque enim Flori hoc praesidium est, aut pecuniam Floro
dabitis. His cōsultis populus acquieuit, & cum Rege ac Berenice Floro
dentes in templum porticus ædificare adorti sunt. Per vicos autem &
regiones principes quique decurionesque dispersi, vestigal collige-
redacta sunt. Et belli quidem imminentes minas, eo tunc more Agrip-
pa compescuit. Deinceps verò persuadente populo tentabat, ut pare-
rent Floro, donec successor ei à Cæsare mitteretur. Ad quam oratio-
nem multitudo accensa, nec à verborum in Regem contumeliis tem-
peravit, sed protinus eum vrbe pepulerunt: ausque sunt nonnulli sedi-
tiosorum etiam saxa in eum iacere. Rex autem videns tumultuantium
irrenocabilem imperum, & conquerendo quòd contumeliis esset af-
fectus, Principes quidem eorum vnà cum aliis potentibus misit ad Flo-
rum Cæsaream, ut ipse ex eis eligeret, qui de tota regione vestigal exi-
gerent. ipse verò discessit in regnum.

C A P. XVII.

Decepta rebellionē Iudæorum contra Romanos.

Iudæi Cæsa-
ris hostias p-
Romano po-
pulo offerri
solitas reij-
ciunt.

Concio po-
tentū ad se-
ditiosos.

PER idem tempus quidam eorum qui bellum maximè mouebant, con-
gregati irruerunt in quoddam praesidium, quod vocabatur Massada:
& occultè eo persuaso, Romanos omnes interfecerunt: alios autem de
suis posuerunt custodes. In templo quoque Hierosolymorum Eleaza-
rus quidam filius Ananiæ Pontificis, iuuenis audacissimus, dux illo
tempore militum, persuasit his qui sacrificiis ministrabant, ut nullius
munus aut hostia, qui non esset de Iudæorum gente susciperetur. Id au-
tem erat Romani belli seminarium atque materia. Reiecit siquidem
hostias Cæsaris, quæ pro Romano populo offerri solitæ erāt. Plurimum
autem super hoc Pontificibus, aliisq; nobilibus deprecatis, ut non præ-
terirent eum morem, quo supplicabatur pro Regibus, nihil tamen ac-
quieuerunt, non parum quidem & suæ multitudini confidentes: robur
siquidem omne res nouare cupientium, eorum voluntates iuuabat: ma-
ximè autem aspiciebant in Eleazarum, qui per idem tempus, ut dixi,
princeps erat. Conuenientes igitur potentes quique cum Pontificibus,
& Pha-

& Phariseorum nobilissimis, & videntes quàm grauibz malis pergerent subijcere ciuitatem, decreuerunt seditiosorum animos experiri: & ante portã quæ arca vocatur, concionem aduocantes (erat aut in interiori parte templi posita, quæ respicit ad solis exortum) ac primo quidē multa de temeraria eorum defectione cōqueſti, & quòd tam graue bellum paria commouerent: deinceps irrationabilitatem causæ ipsius arguebant, dicentes, maiores quidem eorum ornasse templum ex magna parte de muneribus gentium, semperq; eorū qui foris essent populorū munera suscepisse: & non solum non prohibuisse aliquorum hostias (id siquidem esse impiissimū) sed etiā eas quæ viscerentur permanerentq; ad præiens vīq; tempus, oblationes eorū in templi cultibus collocaſſe. At nunc eos q Romana arma irritarent, & desponderent eorum bella, nouum statuere morē religionis, atq; cum periculis et ream facere ciuitatem impietatis videri: siquidem ea sit, in qua præter solos Iudæos, nullus alius immolet externus, neq; ad orandum sinatur accedere. Et siquidem circa vnus alicuius priuati personam lex ferretur eiusmodi, posset nimirum iure nos inhumanitatis arguere: nunc aut despiciuntur Romani, & iudicatur Cæsar profanus. Vnde verendum esse, ne qui immolandas pro illis hostias repellunt, ipsi in reliquum etiam pro se sacrificia prohibeantur offerre: fiatq; verē extra principatum ciuitas, nisi celeriter resipiscences reddiderint hostias, ac prius quam ad eos, in quorum contumeliam id tentatum est, huius ausus perueniat fama. Simul autem ista dicentes, producebant in medium scientissimos morum paternorū, sacerdotes quoq; , narraturos quomodo omnes eorum maiores exterarum gentium semper sacrificia suscepissent. Attendebat autem nemo res nouare cupientium his quæ dicebantur, sed neque procedebant in medium altaris ministri, vt belli materiam præparantes. Videntes igitur nobiles quiq; seditionē eò iam processisse, vt eorum non posset auctoritate compesci, & Romanorum armorum periculum se primos esse sensuros, in quantū poterant consulentes, amoliri causas parabant, & legatos quidem alios ad Florū miserunt, quorū erat princeps filius Ananix Simon: alios ad Agrippam, inter quos nobilissimi Saulus, & Antipas, & Costobarus erant, qui etiam Regem propinquitate tangebant. Precabantur autem vtrumq; , vt cum exercitu ascenderent in ciuitatem & seditionem opprimerent, prius quam ea intolerabilis fieret. Et Floro quidem malum istud quasi bonus nuncius fuit, volensq; inflammare bellum, nihil respondit legatis. Agrippa autem pariter vtriusque parcens, scilicet deficientibus & ijs aduersum quos bellum mouebatur, volensq; & Romanis conseruare Iudæos, & Iudæis templum atq; patriam, ad hæc autem nec sibi conducere talem conturbationem sciens, misit in auxiliū populo equites ter mille, Autanitas scilicet, & Baranzos, & Trachonitas sub præfecto equitum Dario, duce verò Philippo Iachimi filio. His ergo venientibus, optimates quiq; cum pontificibus & omni multitudine quæ optabat quietem, superiorem occupant ciuitatem: inferiorem siquidem & templum, seditiosorum manus tenebat. Missilibus igitur & fundis indefinenter vtebantur, & continua erat emissio sagittarum ex vtraq; scilicet parte. erat autem quando ex insidijs procurrētes cominus dimicabant. Præstabant autem audacia quidem seditiosi, belli verò scientia Regij. Et his quidem erat propositum maximè templum obtinere, profanatoresq; eius expellere. Seditiosi verò qui cum

Anno m^{mo}
di 4003. A
nar. Christ.
68.

Contra illos
qui peregrinas
hostias
ferre vole-
bant.

Potentibus
nemo seditiosorum ob-
temperat.

Legati, contra seditiosos ad Florū & Agrippā missi.

Bellū in Hierosolyma,
inter pacificos & seditiosos.

An. mundi
4030. A
nat. Christ.

68.

Xylophoria
festiuitas.

Regios sedi-
tionē vincūt.

Antoniam
seditiosi ca-
piunt atque
incendunt.

Eleazaro agebant, ut præter ea quæ obtinebant, etiam superiorem intra-
derent urbem Per septem igitur dies grauis vtriusq; partis cedes fiebat,
& neutri de eo loco quem tenebant depellebantur. Deinceps vero ad-
ueniente ea festiuitate, quæ Xylophorias dicitur, in qua mos est omni-
bus grandem lignorum materiam conuehere ad templum, quatenus
nunquam ignis deficiat esca (semper enim inextinguibilis perseuerat)
aduersarios quidem à cultu religionis excluderunt. inter infirmiores
autem vulgum irrumperentes multi sicariorum (sic enim vocant latro-
nes, gladio in sinibus gerentes) recepti audacissime prosequerantur o-
pus quod adorti erant. Regij autem audacia & multitudine vinceban-
tur. Ita superiore ciuitate cesserunt, cum isti protinus irruentes, Ana-
niam pontificis domum, & Agrippæ ac Berenices palatium inflammave-
runt: post quod ignem archino intulerunt, volentes omnia creditorum
documenta disperdere, ne esset unde ratio credita pecuniæ pateret, ut
quæ omnem sibi debitorum adiungerent multitudinem, & aduersum
locupletes egenis præberent insurgendi facultatem liberam, & aduersum
bus verò chartarum publicarum custodibus, ignem ædibus iniecerunt:
atq; ita incensis ciuitatis nervis, in hostes irruebant. Quo loco pontifi-
cum atq; nobilium quidam in clauiculis latuerunt, quidam cum pontifi-
superiorem regiam confugerunt, portas celeriter obserantes. Inter quos
Ananias pontifex, & Ezechias frater eius erant: & illi quos apud Agrip-
pam sanctos legatione distinximus. Tunc ergo victoria & inflammatione
contenti cellauerunt. Postmodum autem, quintadecima scilicet die Augu-
sti mensis, fecerunt imperum in Antoniam: & omnes in eo præsidio a-
gentes, per biduum obsecratos, ceperunt atq; interfecerunt, præsidiumq;
incenderunt. postea vero transierunt in regiam, ad quam confugere A-
grippæ milites: & in quatuor partes agmen suum diuidentes, muros euer-
tere moliebantur. eorum vero qui intus erant, erumpere nullus audebat,
propter multitudinem oppugnantium: sed distributi per propugnacula
& turretes, subeuntes intericiebant, ac frequentes omnino latrones
sub muris cadebant. Nec die autem conflictus nec nocte cessabat: sedi-
tiosis videlicet existimantibus in desperationem cogi eos qui in præsi-
dio erant, propter inopiam victus: Regijs vero credentibus oppu-
gnatores suos cessuros labori. Interea Manahemus quidam, filius Iudæ
Galilæi, callidissimi illius Sophistæ qui quondam sub Cyrenio expro-
brauerat Iudæis quod post Deum subicerentur Romanis: assumptis qu-
buldam nobilibus, perrexit in Massadam, ubi armamentarium Herodis
Regis erat. eoq; perrupto populares aliosq; latrones diligenter arma-
uit. hisq; vtens stipatoribus, veluti Rex Hierosolymam reuertitur: fa-
ctusq; princeps seditionis, oppugnationem disponebat. Machinarum
autem inopia erat, nec poterat palam suffodere muros supernè hosti-
bus tela iacentibus. cuniculum igitur longè coeptum sub vnam turrim
agentes, suspenderunt eam materie subiecta: ac postea in sustentia
ligna igne immisso egressi sunt. Sicq; subiecibus exustis, turris quidē ex-
templo emota est. alter autem murus intus ædificatus apparuit. Regij
quippe molitiones eorum præsentientes, forte etiam de concussione
turris, alium sibi murum celerius ædificauerunt. Inter hæc autē hi quidem
qui oppugnabant, & statim se victores credebant, cum vidissent alium
murum stupore defecti sunt: Regij tamen ad Manahemum aliosq; sedi-
tionis principes mittebant, preces vi eis discedere liceret. Quod cū
solis

solis Regijs eiusq; religionis reliquis Manahemus annuisset, protinus discesserunt. Romanos autem qui soli relictī erant, grandis animi occupavit decessus. Neq; enim v. contra tantam multitudinem pares erant: & precari, vt exire liceret, ignominia iudicabant: quanquam & si permitteretur, nequaquam tutum putabant. Derelinquentes igitur inferiorem locum, qui Stratopeda vocabatur, quippe quasi capi facilem, in turres Regias contigerunt: quarum vna appellabatur Hippicos, alia Phasacus, tertia Mariamne. Hi vero qui cum Manahemo erant, protinus irruentes in ea loca e quibus milites fugerant, si quos eorum comprehenderent trucidantes, omnem reliquum apparatum diripientes, Stratopedon incendunt. Hæc igitur acta sunt sexto die Septembris.

CAP. XVIII.

De cede Anania Pontificis, Manahemi, et militum Romanorum.

Sequenti autem die Pontifex Ananias circa Euripos Regis domus latens capitur, & à larronibus interficitur cum Ezechia fratre. Circumfidentes autem etiam turres seditiosi, custodiebant ne quis militum posset effugere. Manahemum autem & munitorum locorum destructo, & Pontificis Anania mors, in crudelitatem erexit: & neminem patrem sibi in negotijs arbitrans, intolerabilis erat tyrannus. Insurrexerunt autem duo de socijs Eleazari: & mutuo collocati, quod nō deceret à Romanis desiderio libertatis deficientes, eandem populari suo prode re, dominumq; ferre, etsi nō violentum, tamē seipsis humiliorem: nam si oporteat cunctis aliquem præesse, quemvis magis alium illum decorare: atq; ita pacti, adoriuntur eum in templo. magno enim fastu adoraturus accesserat, regali habitu indutus & studiosos sui in armis habebat. Cum igitur hi qui circa Eleazarum erāt, in illum profuissent, reliquus quoq; populus sapiens saxa lapidavit sophistam: existimantes quod illo interempto tota seditio solueretur. Paululum autem stipatores Manahemi resistentes, postquam viderunt totam aduersum se multitudinē irruere, quisq; quod potuit dis fugit. Et cædes quidem erat eorum qui comprehensi sunt, periclitatio autem latentium sequebatur: pauciq; ex eis clam in Massadam perfugerunt: cum quibus & Eleazarus filius lairi, p-pinquus genere Manahemo, qui postea etiam in Massada tyrannidem egit. Ipsum autem Manahemum, cum fugisset in locum qui Ophlas vocatur, atq; illic humiliter delitesceret, capientes extraxerunt in publicum, multisq; tormentis excruciatū interfecerunt. Similiter autem sub eo agentes principes, præcipuumq; tyrannidis eius adiutorem Absalom nomine. Et populus quidem, sicut dixi, in his adiutor fuit, suspiciens aliquam totius seditionis correctionem futuram. Hi vero non vt comprimerent bellum, sed vt cum maiori licentia gererent, interfecerunt Manahemum. Deniq; cum populus multum precaretur, vt oppugnationem militū relaxarent, vehementius insistebant, donec vltius resistere non valentes, Metilius Romanorū præfectus & reliqui mittunt ad Eleazarum, precantes, vt solam eorum pacisceretur vitam: arma autem & reliqua quæ haberent, ipsis tradentibus sumeret. Qui precatio-

An. Manahem
4030. A
nat. Chrsi.
68.

Regijs eiusque religio-
nis reliquis
Manahem
discedere fa-
cultatem
concedit.
Romani
Stratopedō
relinquētes
in turres re-
gias confu-
giunt.

Ananiz Pō-
tificis & Eze-
chiz fratris
mors.

Eleazari se-
ctatores Ma-
nahemum
in templo
adoriuntur.

Manahem
cum Princi-
pibus inter-
ficitur.

Romani vl-
terius resi-
stere non va-
lentes, sese
dedunt.

nem

An. mundi
4030. A
nat. Christ.
68.

Romani cō-
tra pacta v-
no Metilio
excepto ab
Iudzis cru-
deliter in-
terfecti.
Cædes Sab-
bato perpe-
trata.

nem ilico arripientes, remittunt ad eos Gorionem Nicodemi filiā,
& Ananiam Sadducæum, & Iudam Ionathæ, scilicet eis dextras & sacra-
mentum duros. Quibus actis, deducebat milites Metilius: sed quādiu
Romani arma retinebant, nemo aduersus eos seditiorum fraudis aliqd
molitus est. postea verò quā secundū pactiones omnes scuta gladiisq;
posuerunt, neq; quicquam vltius suspicantes discedebant, facto in eos
impetu stipatores Eleazari, comprehensos trucidabant, neq; resistentes,
neque supplicantes, solas autem pactiones & iuramenta quæ dederant,
inclamantes. Et hi quidem ita crudeliter interfecti sunt, præter Metiliū.
Hunc enim deprecantem, & vsq; ad circumuisionem Iudaizare se pro-
mittentem, seruauerunt solum. Detrimentum autem Romanis quidem
erat leue: ex copijs siquidem amplissimis pauci fuerunt interempti: Iu-
dæorum autem captiuitatis illud exordium videbatur. Videntes autem
graues iam instare causas bellorū, urbem aut tali facinore fuisse resper-
sam, ex quo nimirum diuina indignatio imminerebat, etiamli a Romanis
nulla vltio timeretur, lugebant publice, & tristitia ciuitas premebatur.
moderati autem quiq; , quasi pro seditiosis causas reddituri, turbaban-
tur. siquidem sabbato illam eadem contigerat perpetrari, turbaban-
die propter religionem a sanctis quoq; operibus agunt quietem.

CAP. XIX.

*De Iudæorum maxima strage Cæsareæ & in
omni Syria.*

Iudæi Syro-
rum vicos
ac finitimas
ciuitates p-
sinus vastat.

Eodem autem die, eademque hora, quasi aliqua cælesti providentia
Cæsarienses quoq; Iudæos apud se habitantes trucidauerunt: ita vt
vno tempore super viginti millia hominum caderentur, & cunctis Iu-
dæis vacuata Cæsareæ remaneret. Nam & eos qui effugerant compre-
hendens Florus, vinctos in arenam deduxit. Post Cæsariensem verò cla-
dem, tota gens efferata est. Diuisiq; Iudæi, Syrorum vicos ac finitimas
ciuitates protinus vastauerunt: id est, Philadelphiā, & Gebonitin, & Ge-
raiam, & Pellam & Scythopolim. Deinceps verò irruerunt & in Gada-
ram & Hippon & Gaulanitidem: & alia quidē subruentes loca, alia verò
inflammantes, etiam in Cedasam Tyrionum & Ptolemaidem, Gabam
quoq; Cæsareamq; tendebant. Obstitit autem eorum incursum neq; Se-
baste, neq; Ascalon: sed his quoque flamma vastatis, Anthedonā & Ga-
zam euerterunt. Multa autem circa fines harum ciuitatum diripieban-
tur, vici scilicet & agri, eorumq; qui capiebantur virorum immensa cæ-
des fiebat. neq; tamen Syri minorem numero multitudinem de Iudæo-
rū gente vastabant. sed etiā eos qui in ciuitatibus erant, comprehensos
disperdebant: non solum ob vetus odiū, sed vt discrimen imminēs præ-
uenirent. Grauis ergo conturbatio totam Syriam peruasera, & omnis
ciuitas in binos diuidebatur exercitus: vnaq; alterutris salus erat, si pro-
uenissent alteros eade faciendā: & dies quidem ducebantur in sangui-
ne, noctes autem molestiores formido faciebat. Nam licet viderentur
amoliri Iudæos, tamen etiam aliarum gentium Iudaizantes cogeantur
habere suspectos: & ob hoc ipsum quod in eis videbatur ambiguū, neq;
temere eos placebat interfici, & rursus ob ipsam religionis commixtio-
nem quasi penitus externos timebant. Prouocabat autem ad cædes
aduersa

eductæ partis, etiam illos qui prius fuerant mansueti, auaritia. siquidē *An. mundi*
substantias exorsum passim diripiebant: & quasi victores eorum præ *4030. A*
dam quos trucidauerant, in domos alias transferebant. Gloriosior au- *nato Chri-*
tem erat qui plura collegisset, quasi scilicet plures virtute superasset. *sto 68.*
Erat autem cernere ciuitates plenas cadaueribus insepultis, & inhum- *Omnis Sy-*
tos passim iacere cum paruulis senes, fœminas autem neq; pudenda cõ- *ria inenar-*
tastas. Et omnis quidē provincia plena erat inenarrabilium calamita- *rabilium ca-*
tum. maiorum autem metus quàm quæ peracta erant, facinorum im- *lamitatum*
minebat. Et hætenus quidem Iudæis aduersum alienigenas conflictus *plena.*
erat. Incurrentes autem in Scythopoleos fines, etiam Iudæos qui illic *Iudæi Iudæ-*
habitant, expertilunt hostes. Hi enim cum Scythopolitis conspi- *os hostes ex*
tantes, & consanguinitatem utilitati propriæ postponentes, aduersum *petiuntur.*
Iudæos cum gentilibus dimicabant. Suspecta tamen eorum ipsa belli *peruntur.*
fuit auditas. Deniq; Scythopolitæ veriti ne ciuitatem noctu adirent,
& magna sua calamitate cunibus excusarent defectionem, edixerunt e-
is, ut si velent inter eos firmare consensum, & circa alienigenas osten-
dere fidem, transirent cum omnibus filiis suis in lucum. quibus quæ fu-
erant iussu sine suspitione facientibus, diebus quidem secutis duobus
quieuerunt Scythopolitæ. tertia verò nocte exploratores, alios incau- *Scythopoli-*
tos, alios verò dormientes inuadunt, subitoq; omnes interfecerunt, qui *tæ tredecim*
fuerunt numero tredecim millia: postquàm eorum bona diripuerunt. *millia Iu-*
Dignum autem etiam videtur, Simonis interitum enarrare. Hic enim *dxorum tru-*
Sauli cuiusdam non ignobilis viri filius erat, fortitudine quoq; corpo- *cidant.*
ris & audacia animi insignissimus: quibus vtriusq; ad incommoda lux
gentis abusus est. Multos siquidem Iudæorum propinquos Scythopo- *Simon mul-*
li, quotidie obtruncabat, & frequenter integros cuneos fudit, ita ut to- *ros Iudæorū*
tius aciei momentum solus existeret. Comprehendit autem eum di- *propinquos*
gna ciuili cæde pœna. Nam cum Scythopolitæ circumfusi Iudæis, pas- *Scythopoli*
sim per lucum eos iaculis configerent, educto Simon gladio, in nullum *quotidie ob-*
quidem hostium impetum fecit. Nihil enim se in tanta multitudine *truncat.*
promoturum videbat. Exclamans autem miserabiliter: digna, inquit,
Scythopolitæ his quæ gessi patior: quippe qui tam multa cæde ciuium
meorum, benigniati erga vos nostræ fidem feci. Dignè enim nobis ex-
tera gens in fida est, qui in nostrum genus tanta impietate deliquimus.
inorior ergo quasi profanus proprijs manibus: neq; enim decet hostili
manu cadere. Iste autem ipse finis mihi & sceleris digna pœna, & ido-
neum virtutis decus erit: ut nemo scilicet hostium de meo interitu
glorietur, neq; insultet cadenti. Hæc dicens, miserantibus simul ac fu-
rentibus oculis circumspicit omnem familiam suam. erat autē ei vxor
& filij, & prouecti in senectutem parentes. Ille igitur primum quidem Simon pa-
patrem à cæsarie comprehendens, & super eum stans ense penetravit: rentes, vxor-
post quem non sanè inuitam matrem suam interfecit. super hos autem rem ac libe-
coniugi, & filiis intulit ferrum, singulis sanè horum penè occurrenti- *ros, denique*
bus gladio, & hostes præuenire cupientibus. Cum verò omnem suam seipsum quo- *que truci-*
necessitudinem trucidasset, cæcis superstans extulit dexteram, ut nemi- *dat.*
nem posset latere, & totum in viscera sua ensen demersit: dignus qui-
dem miseratione iuuenis propter robur corporis atque animi fir-
mitatem, cæterum quantum ad fidem, quam alie-
nigenis præstitit, digno sine con-
sumptum.

FLAVII IOSEPHI

CAP. XX.

De Iudæorum alia graui cade.

An. mun.

4030. A
nato Chri-

sto 68.

Iudæorum
alia cades.

Urbes aduer-
sus Iudæos
mouentur.

Varus 70. Iu-
dæos in iti-
nere inter-
fecit.

Romani Iu-
dæis in Ma-
charunte
castellum
tradunt.

AD eadem autem quæ in Scythopoli facta est, reliquæ quoque urbes in Iudæos apud se habitantes irruebant: & duo millia quingentos Ascalonitæ, Ptolemais autem duo millia interfecit. Vixerunt quoque non paucos Tyrj, multosque trucidauerunt: plures autem eorum victos custodijs tradidere, Hippeni quoque & Gadarenenses similiter audacissimos quidem amoliebantur, terribiles autem sollicitè adseruabant. Reliquæ quoque urbes aduersum Iudæos singulæ, pro ut habebant, vel timore vel odio mouebantur. Soli autem Antiocheni, & Sidonij, & Apameni, suis cohabitatoribus pepercerunt, & neque interfecere quempiam Iudæorum, neque eorum si qui motus fuissent. mihi autem videntur magis erga eos despectu ratione moti quos utique nihil moliri videbant. Geraseni autem neque in eos qui apud se remanere delegerunt, quicquam gesserunt mali: & egredi volentes usque ad fines suos deduxerunt. Excitata est autem etiam in regno Agrippæ aduersum Iudæos pernicies. Ipse siquidem perrexerat ad Cestium Gallum Antiochiam, relicta ad administrationem cuidam ex amicis, nomine Vato, Sohemo Regi genere propinquo. Venerunt autem de Bactra regione septuaginta numero viri & nobilitate & prudentia civium suorum præstantissimi, poscendi præsidij gratia: ut si qui scilicet apud eos quoque motus fierent, haberent idoneam custodiam, per quam possent insurgentes quosque comprimere. Hos Varus, quosdam amatos de Regijs præmittens, interfecit in itinere omnes. Ausus autem est tale facinus præter consilium Agrippæ, & propter nimiam auaritiam impie in gentiles suos agere non reculans, regnum omne corripit, persequens post tale scilicet principium in totum genus exercere iniquitatem: donec disculis Agrippa rebus animaduertere quidem in eum veritus est propter propinquitatem Sohemi, procuranda tamen eum regione summovit. Seditiosi autem capto præsidio, quod appellatur Cyprus summis finibus Hierichuntis, custodes quidem interfecerunt, munimenta autem destruxerunt. Per eodem dies etiam in Macharunte Iudæorum persuadebat in præsidio relictis Romanis, deferere castellum eisque tradere. Illi autem quod rogabantur cogi metuentes, pacti sunt cum eis discessionem suam: & accipientes fidem, tradunt præsidium, quod diligentibus ceperunt Macharuntij custodijs obtinere.

CAP. XXI.

Iudæi Alexandria occisi.

Verum in Alexandria semper quidem erat incolis aduersum Iudæos seditio, iam ab illo tempore, ex quo strenuis Alexander contra Aegyptios vsus Iudæis, præmium societatis tradidit eis, & habitandi apud Alexandriam facultatem, & ius ciuitatis æquale cum gentibus: permansit autem eis honor iste apud successores quoque Alexandri: denique & in parte urbis locum eis proprium deputauerunt, quatenus haberent conuersationem per omnia mundiorem à communione scilicet gentium

gentium sequestratam: præstiteruntq; eis, ut etiam Macedones appellarentur. deinceps verò cum in ditionem Romanorum Ægyptus venisset, neq; Cæsar prius neq; post eum quispiam honores quos Alexander Iudæis decreuerat minuit. conflictus autem eorum aduersus Græcos penè continuus erat: & iudiciis in multos quotidie ab utraq; parte animaduertentibus, seditio accendebatur. Tunc verò cum & apud alios turbata res esset, illic magis exarsit tumultus. Nam cum Alexandri in concionem venissent, ut ordinarent pro ceteris negotiis legationem ad Neronem ferendam, occurrerunt in amphitheatrum permixti Græcis plurimi Iudæorū. Quos cum vidissent æmuli, extemplo clamare coeperunt, Iudæos hostes & exploratores esse: ac deinceps insipientes intulerunt eisdem manus: & reliqui quidem fugientes dissipati sunt, tres verò ex his comprehensos, trahebant quasi viuos incensuri. Commoti sunt autem vniuersi Iudæi ad opem ferendam: & primum quidem in Græcos saxa iaciebant, postea verò etiam facibus raptis in amphitheatrum impetum fecerunt, cōminantes quòd in ipso loco tantum simul populum concremarent: & penè minas implessent rebus, nisi iras eorū compressisset Tiberius Alexander, magistratus ciuitatis. Nec tamē ipse coercendi principiū ab armis sumpsit, sed nobiles eorū quosq; submittebat, hortabatur ut desinerent, neq; aduersum se milites Romanos commouerent. Seditiosi autem benignam deprecationem ridentes, Tiberium contumelijs appetebant. Qui postquam vidit absq; magna calamitate tumultuosos non posse compesci, immisit in eos duas Romanorum legiones, quæ in ciuitate erant: & cum his alios quinq; millia milites, casu ad Iudæorum interitum de Libya venientes: præcipitq; ut non solum interficerent, sed etiam bona eorū diriperent, domosq; inflammarent. Qui protinus cōcurrentes in locū qui vocatur Delta (illic quippe erat Iudæorū multitudo collecta) exequabantur strenuè iussa, nec sine cruenta victoria. Conglobati enim Iudæi his quos melius armatos habebant, in fronte positi, aliquādiu quidē restiterunt: semel verò in fugā versū inactabantur: nec vnus erat exitij modus, cum alij sub diuo atq; in campo deprehenderentur, in ædes aut alij concluderentur, & eas quoq; succenderent. Romani, vna etiā diripiendo quæ in his reperissent: cum neq; illos aut infantiū misericordia, aut reuerentia senectutis moueret, sed in omnes ætates pari exde sauirent. Vnde totus quidē ille locus sanguine redūdabatur: quinquaginta verò cōgesta sunt millia mortuorum: nec tamen saluè reliquæ remansissent, nisi ad preces se contulissent, eorūq; miserus Alexander Romanos iussisset abscedere. Sed illi quidem quibus erat consuetum obedire præceptis, primo eius nutu necibus pepercerunt: populares autem Alexandrini propter odij magnitudinem difficulter ab incepto reuocabantur, vixq; à cadaueribus distrahebantur. apud Alexandriam quidem talis casus euenit.

An. mundi
4030
nato Christo
flo 68.

Seditio Alexandriæ inter Iudæos & Græcos.

Tiberius Alexander seditiosos Iudæos, ut desinerent, hortatur.

Cruenta victoria in qua 50. millia Iudæorū interficiuntur.

CAP. XXII.

De clade Iudæorum, autore Cestio.

Cestio verò iam quiescendū esse non videbatur, infensis vbiq; Iudæis: sed duodecimā legionem integram ex Antiochia secū ducens, & reliquis bina millia lecta peditum, & quatuor alas equitū: insuperq; Regum

Ingentes Romanorū copie.

An. mun.
4030. A
nato Chri-
sto 68.

Zabulon, va-
lidissima
Galilæa ci-
uitas dire-
pta & in-
censa.

Iudæi Syro-
rum ad duo
millia ex-
dunt.

Romani
Ioppen ca-
piunt, & in-
cendunt, &
octo millia
quadringē-
tos interfici-
unt.

Regum auxilia, hoc est Antiochi duo millia equitum & peditum tria millia, sagittarios omnes, Agrippæ vero tantundem peditum & equitum mille, cum & Sohemus sequeretur, quatuor millibus comitatus, quorum tertia pars equitum erat, pluresq; sagittarij, Ptolemaida progreffus est. Plurimi autem ex ciuitatibus auxilio conuenire, peritia odio, itemq; alicritate suppletes. Aderat autem ipse quoq; Agrippa abducta exercitus parte Cestius in validissimam Galilæa ciuitatem cōtendit Zabulon, quæ appellatur virorum, & ab Iudæorum finibus Ptolemaida discernit. Cumq; offendisset eam cuius destitutam (in montes enim multitudo refugerat) omnigenum autem rerum plenam, illius quidem militibus diripiendas concessit: ipsum vero oppidū, quamuis admiratus esset eius pulchritudinem, quippe domus habebat similiter, ut apud Tyrum & Sidonā & Berytum edificatas, incendit. Dein de cursu territorio peragrato, quicquid inuenisset obuiam depouit: reuertit. Syris autem adhuc prædæ inhærentibus, & præcipue Berytijs, recepta Iudæi fiducia (Cestium enim recessisse cognouerant) repente in eos qui remanserant irruunt, & propè ad duo millia cadunt. Cestius Ioppen verò partem præmisit exercitus cum præceptis huiusmodi: in oppidum custodirent, si eo potiri possent: aut si oppidani impetum præsensissent, tam suum quàm exterorum militum præstolarentur aduentum. Illorum igitur alij mari, alij terra profecti, vtrinq; Ioppen facilius capiunt: ita ut ne fuga quidem habitatores copiam reperirent. Aggressi autem cunctos interficiunt cū familijs, direptamq; ciuitatem incendunt. Interfectorum autem numerus octo millia quadringenti fuerunt. Simili modo & in finitimam Samariæ Nabatennen toparchiam non paucos milites equites, qui & partem finium vendicauerunt, magnamq; indigenarum multitudinem peremerunt: direptisq; patrimonijs, etiam vicos igni dederunt.

C A P. XXIII.

De pugna Cestij contra Hierosolymam.

Sepphoris
aliæq; Galilæa ciuitates, Romanos cum fauore suscipiunt.
Duo millia
seditiosorum
in Galilæa
ab Romanis
trucidati.

IN Galilæam quoq; misit Casennium Gallum, ductorem duodecimæ legionis: eiq; tantam militum manum attribuit, quantam genti ex-pugnandæ sufficere posse credebat. cū validissima Galilæa ciuitas Sepphoris cum fauore suscepit. Huiusq; prudens consilium secunda ciuitates aliæ, quiescebant. Qui vero seditionibus & latrocinijs operam dabant, in Galilæa montem vndiq; medium recessere, qui est cōtra Sepphorim, & vocatur Asamon. Aduersus eos Gallus ducebat exercitum. Illi autem quamdiu superiores erant, facile Romanos ad se ascendentes arcebant, & ex his plures quàm ducentos interfecerunt. Vbi verò eos viderunt circumactio itinere ad celsiora progressos, mature victoriā concesserunt: & neq; pugnam minus armati ferebant, neq; si terga dedissent, equitum poterant manus effugere: adeo ut pauci loci asperis delirescerent, amplius verò quàm duo millia trucidarentur. Gallus igitur

tur cum nihil iam tentari nouitatis apud Galilæam videret, Cæsaream cum exercitu remeabat. Cestius verò cum omni manu reuersus in Antipatridem perrexit. Cognitoq; non paruum multitudinem Iudæorum in turrim quæ Aphæci vocabatur esse collectam, qui cum his congregarentur præmisit. Sed prius quàm in manus venirent, Iudæi metu dispersi sunt: eorumq; castra iam desolata milites adorti, cum vicis circumpositis incenderunt. Ex Antipatride autem Cestius in Lyddam profectus, vacuam viris ciuitatem offendit. nam propter scenopegiarum dies festos, in Hierosolymam populus omnis ascenderat, quinquaginta verò quos ibi comprehendit occisis, exustoq; oppido vltius procedebat: perq; Bethoron profectus, in quodam loco, cui nomen est Gabao, castra posuit, distante ab Hierosolymis stadijs quinquaginta. Iudæi verò cum iam ciuitati propinquate bellum viderent, omissis dierum festorum solennibus, ad arma properabant: satisque freti multitudine, incompositi ad pugnam & cum clamore profliciebant, ne dierum quidem septem habitatione feriatarum. erat enim Sabbatum, quod apud eos religione maxima curabatur, idem autem furor qui eos ab obsequio pietatis emouerat, in prælio quoque superiores effecit. Tanto namque impetu Romanos aggressi sunt, vt eorum & aciem perumperent, viaq; aperta cadibus in medios ruerent: ac nisi ei militum parti, quæ necdum locum amiserat, equites ex circuitu subuenissent, quiq; nondum decerant pedites, in periculo totus Cestij exercitus fuisset. Interfecti sunt autem quingenti & quindecim Romani milites: ex quibus quadringenti pedites, cæteri equites erant: Iudæi verò viginti duo. fortissimi autem videbantur Monobazi Regis Adiabenz propinqui, Monobazus & Cenedzus, & post hos Peraita Niger, & Silas Babylonius, qui ad Iudæos ab Agrippa Rege transfugerat, cui pridem militabat. A fronte igitur repulsi Iudæi, ad ciuitatem reuertebantur. Romanos autem ad Bethoron ascendentes Giorz filius Simon inuadit, multosque postremi agminis coactores laniauicæ multos carros cum sarcinis captos, in ciuitatem reduxit. Cestio verò in agris triduo commorante, Iudæi locis superioribus occupatis, obseruabant eius transitum: neque cessaturos eos certum erat, si Romani proficisci coepissent.

C A P. XXIII.

De obsidione Hierosolymæ à Cestio, et strage.

[Itaq; dum Agrippa, infinita hostium multitudine montes amplexa ne Romanos quidem à periculo tutos esse perspiceret, verbis Iudæo experiri decreuit, vel omnes sibi parituros existimans, vt bello desisterent: vel si qui aduersarentur, reuocandos qui ab eorum sententia discrepant. Misit igitur ex comitibus suis Borcæum & Phœbum, quos illis sciebat notissimos: vt à Cestio fœdus amicitia, certamq; pro peccatis à populo Roman. veniam pollicerentur, si proiectis armis, secum sentire voluissent. Verum seditiosi metu, ne cuncta multitudo spe securitatis ad Agrippam sese conferret, legatos obtruncare statuerunt: & Phœbum quidem, priusquam verbum faceret, peremerunt: nam Borcæus vulneratus effugit: populares autem, hoc indignè ferentes factum, excedendo fastibus atque lapidibus in oppidum compulerunt. Cestius verò, quia

An. mm.
di 4030.A Christo
nat. 68.Antipatris
denata &
incensa.Lydda exu-
sta.Cestius ab
Hierosoly-
mis stadijs
50. castra po-
nit.Impetus &
victoria Iu-
dæorum cō-
tra Roma-
nos.Audacia Iu-
dæorum, cō-
tra Roma-
nos.Seditiosi le-
gatum regiū
interficiunt,
alter vulne-
ratus effugit.

An. mun.
di 4030.

A Christo
nat. 68.

Cestius totū
exercitum
in Iudæos
ducit.

Popularium
plurimi Cestium
quasi
portas ei pate-
factum, vo-
cant.

Romani te-
studinē con-
texunt mœ-
nia suffo-
diūt, templi-
que portas
incendere
moliuntur.
Inopinata
Cestij fuga
latronum fi-
duciam re-
creat.

ro, quia intestinam eorum discordiam, opportunum ad irruendū tem-
pus inuenit, totum in eos duxit exercitum inq; fugam versos, vsque ad
Hierosolimam persecutus est. Castris autem in loco positis, qui appel-
latur Scopus, intervallo septem stadiorum à ciuitate discedens, nihil
per triduum aduersus oppidum conabatur: sperans fortasse intrus de-
gentes aliquod remissuros. In vicos autem circa ciuitatem, non paruum
militum manum ad rapienda frumenta dimisit. Quatō autem die qui
tricesimus mensis erat Octobris, ordinatū in oppidum introduxit ex-
ercitum. Populus quidem à seditiosis custodiebatur: ipsi autem Roma-
norū disciplina teriti, exterioribus cessere partibus ciuitatis, & in
partem interiorem templi refugerunt. Cestius verò transgressus Beze-
tham, quæ sic vocatur, & Canopolim & forum quod appellatur Beze-
rianum incendit. deinde cum ad superiorem ciuitatem venisset, prope
anlam regiam castra posuit. Et si tunc voluisset intra muros violenter
irrumperē, ciuitatem ilicō possedisset, belloque finem dedisset. sed Ty-
pecunia corrupti, conatum eius auerterunt: & Iudæos intolerandis re-
pleri cladibus contigit. Interea plurimi popularium nobilissimi, & A-
nanus Ionathæ filius, Cestium quasi portas ei patefacturi, vocabant. ille
autem & ira fastidiens, & quod non satis eis credendum putaret, tam-
diu id neglexit, donec proditione comperta, seditiosi Ananum quidem
cum ceteris de muro deiectis lapidibus feriendo, in domos suas refuge-
re coegerunt: ipsi verò per turres dispositi, murum tentantibus repug-
nabant. Per dies igitur quinque Romanis vndique tentantibus repug-
nabatur conatus. sexto autem Cestius cum plurimis selectis, itemq; sagi-
tarijs, à septentrionali tractu templum aggreditur, Iudæis ex porticu re-
sistentibus qui frequenter quidem Romanos ad murum adeuntes a-
uertere, postremo autem repulsi telorum multitudine, recesserunt. Ita-
que Romanorum qui anteibant, scutis suis muro nixi & qui eos seque-
bantur, alijs ac per ordinem alijs similiter superadiunctis, quam sic ipsi
appellant, restitudinē cōtexuerunt. vnde sagittæ in eam delatæ, itrin-
delabebantur: & sine aliqua noxa milites mœnia suffodiebant, itrin-
que portas incendere moliabantur. Vehemens autem seditiosos stu-
por inuaserat, iamque multi ex ciuitate diffugiebant, veluti continuo
caperetur. His autem populus alacrior efficiebatur: & quantum continuo
simi cadebant, tantum vt ipsi portas aperirent, Cestiumq; tanquam nequi-
simè de se meritum, reciperent, appropinquabant. Et profectò si paulu-
lum in obsidione perseuerasset, statim ciuitatem obrinuisset. sed credo
iam tunc infestus Deus pessimis, eiusq; sancta illo die finem bello dare
prohibuerunt. Deniq; Cestius, neque animis populi, neq; obsessorum
desperatione perspecta, repente militem reuocat: & sine vlla spe re-
trorum fiduciam recreauit: insecutiq; nouissimos aliquot equitum, pe-
ditumq; peremere. Et tunc quidem Cestius in castra, quæ apud Scopion
munierat, tendit: altero autem die vltius recedendo, magis hostes
prouocauit: iamq; postremos assecuti multos necabant, tum vtraq; ini-
queris parte vallata, in transversos tela iactabant. & neq; in eos se retor-
nita multitudo insequi existimantes: neq; à lateribus instantium
vim repellere sufficiebant: cum ipsi quidem graues essent, et nemoque
irrumperē

irumpere formidarent: viderent autem Iudæos leues, & ad excurren-
 dum faciles esse. vnde eueniebat, vt multa mala perpeteretur, cum ni-
 hil contra inimicis nocerent. Tota igitur via percussis, deiectiq; agmine
 sternebantur: donec multis occisis, in quibus erat Priscus sextæ legionis
 dux, & Lōginus tribunus, & A. milius Lucūdus alæ Præfectus, vix in Ga-
 baa peruenirent, vbi castra prius posuerant, multis impedimētis amif-
 sis. Ille autem Cestius biduum commoratus in ops consilij quid ageret,
 cum tertio die maiorem hostium vidisset numerum, & omnia circum
 loca plena Iudæis, tarditate sibi obfuisse cognouit: & si adhuc ibi ma-
 neret, plures se hostes habiturum. Itaq; pro compedio fugæ, cuncta quæ
 militibus impedimento erant, amputati præcepit: occisisq; multis atq;
 asinis, alijsq; iumentis, præter illa quæ sagittas & machinas ferret (hæc
 enim velut vsui futura seruabat, maxime quæ timebat ne Iudæis con-
 tra se capta prodesse) Bethoron versus antecedebat exercitum. At Iu-
 dæi latioribus quidem locis minus instabant: contractos vero in angu-
 stias atq; descensus, alij ab exitu prohibebant, alij postremos agminis
 trudebant in vallem: fusaq; omnia multitudo per itineris iuga, militem
 sagittis operiebat. vbi etiam peditibus, quo pacto libimet subuenirent,
 hæsitantibus equitum periculum promptius erat. nec enim ordinatè
 viam prosequi poterant, obstantibus iaculis: & ne contra hostes irent
 ascensus ardui prohibebant equitantibus inuij. iaculatoribus autem
 rupes ac valles tenebantur: in quas, deiecti qui aberrassent consum-
 bantur: nullusq; locus aut fugiendi, aut resistendi rationem habebat.
 Itaq; incerti quid agerent, ad vlulatus, quod desperati solent, fletusq;
 conuersi sunt: quibus resonabat Iudæorum exhortatio, cum clamore Ie-
 tantium pariter atq; sæuientium. totusq; penè qui cum Cestio fuerat, Iu-
 dæorum ex-
 perisset exercitus, nisi nox aduenisset: qua Romani quidem in Betho-
 ron confugerunt. Iudæi vero obsessis circum omnibus locis, corū transi-
 tus custodiebant. Deniq; vbi Cestius aperto itinere desperato, iam de
 fuga cogitabat, lectos prope ad 400. omnium fortissimos milites, rectotū
 fastigijs imposuit. hisq; præcepit, vigilum qui in castris excubarent, li-
 gna clamare: vt eo modo Iudæi omnem illic militum numerū arbitra-
 rentur remanere. Ipse autem cum ceteris ociosè vsq; ad 30. stadia pro-
 gredirur. Vnde manè cum Iudæi locum quo Romani tetenderant deso-
 latum vidissent, in quadringentos à quibus decepti fuerant concurre-
 runt. & illos quidem sine mora iaculis confecerunt: mox autem Ce-
 stium persequi properabant. sed ille cum nocte non paruum spatium
 itineris peregrasset, die vehementius quoq; fugiebat: adeò vt meru per-
 cussi milites, machinas siue tormenta muralia, itemq; balistas, multaq;
 alia instrumenta relinquerent, quibus tunc ablati Iudæi rursus contra
 illos qui ea reliquerant vsi sunt. Insequendo autem Romanos, Anti-
 patridem vsq; venerunt. Deinde cum eos assequi non potuissent, inde
 redeuntēs & machinas secum asportarunt mortuosq; spoliarūt. & præ-
 dam quæ remanserat collegerunt: & præna canentes in metropolim
 remearunt, suis quidem paucis amissis, Romanorum autem & auxi-
 liarium quinque milibus peditum, ac 300. itemq; nongentis & octo-
 ginta equitibus interemptis. Hæc quidem Nouemb mensis

8. die gesta sunt, anno 12. Neronis prin-
 cipatus.

An. mundi

4030.

A Christo

nat. 68.

Iudæi hostes
 persequun-
 tur, eosq; in
 extremā ne-
 cessitatē adi-
 gunt.

Vlulatus de-
 tusq; Roma-
 norum, & Iu-
 dæorum ex-
 hortatio.

Stratagema
 Cestij.

An. mundi

4031.

A Christo

nat. 69.

Nobiliū Iu-
dæorū mul-
ti, tanquam
ē navi pes-
sum iura,
ex ciuitate
enatant.

Damasceni
Iudæorum
decē millia
vna hora iu-
gulant.

Iosephus Go-
rionis filius
& Pontifex
Ananus, om-
nia quæ in ci-
uitate geren-
da essent, im-
peraturi de-
clarantur.

Iosephus Hi-
storiograph⁹
vtriusq; Ga-
lilææ rector
designatur.
Iosephus sep-
tuaginta de
senioribus,
quos recto-
res totius Ga-
lilææ consti-
tuit, septem
verò per sin-
gulas ciuita-
tes, minorū
iudiciū iudi-
ces, eligit.

De Damascenorum seuitia in Iudeos, deq; Iosephi
studys in Galilæa.

Post Cestij verò casus aduersos, nobilium Iudæorum multi, tanquam
ē navi pessum itura, ex ciuitate enatabant. Denique Costobarus &
Saulus fratres, vna cum Philippo Iachini filio, qui princeps erat exerci-
tus Regis Agrippæ, inde dilapsi ad Cestium transfugerunt. Qui verò
cum his in aula regia fuerat oblectus Antipas, fuga despecta, quemad-
modum à seditiosis interemptus sit, alias indicabimus. Cestius autem
Saulum & ceteros in Achaïam ad Neronem misit, & propriam necessi-
tatem indicaturos, & belli causas deriuaturos in Florum. sperauit enim,
& iram in illum excitatum iri, & sua pericula summouenda. Tunc au-
tem Damasceni, eade Romanorum cognita, Iudæos apud se degentes
opprimere studuerunt: & cum eos in publicis thermis collectos habe-
rent (namq; id olim propter suspiciones meditabatur) facilem quidem
sui conatus exitum fore putabant verebantur autem mulieres suas, fe-
rè omnes præter paucas Iudæizantes, & eorum religione imbutas, fe-
re hic magna cura fuit eas celandi, quid agerent. Iudæorum autem de-
cem millia, quippe vt in angusto loco, atq; omnes inermes aggressi, vna
hora sine metu iugulauerunt. Qui verò Cestium fugauerant, vna
Iosolymam reuersi, quos ad huc Romanorū studiosos inuenissent, in Hiero-
vi, partim blanditijs sibi etiam sociabāt: & in templum congregari, plu-
res belli duces eligendos esse censebant. Declaratus est igitur Iosephus,
Gorionis filius, & pontifex Ananus: omnia quæ in ciuitate gerenda es-
sent, imperaturi: maximeq; vt ciuitatis muros erigerent. Filium namq;
Simonis Eleazarum, quamuis Romanorum prædam, & ereptas Cestio
pecunias, & insuper his plurima ex thesauris publicis in potestate habe-
ret, tamen nullis necessitatib. præposuerunt: quod & ipsum tyrannidis
superbia videret efferri, eiusq; studiosos siue imitatores, satellitū more
versari. verū paulatim Eleazarus, ambitione pecuniæ, itemq; astutia per-
suasit populo, vt in omnib. sibi paterent. In Idumæam vero quos mitte-
rent, alios militū duces optarunt, Iesum filiū Sapphæ, vnum ē Pontifi-
cib. & Eleazarum noui Pontificis filium. Nigro aut mandauerunt, qui
tunc Idumæam regebat, ex regione trans Iordanē posita genus ducens,
vnde Perædes cognominabatur, vt ducibus obtemperaret. Sed ne alias
quidem regiones omittendas putabant. namq; in Hierichuntē Iosephus
filius Simonis, & trans flumen Manasses, & Tamnā Ioannes Essæus, to-
parchias administraturi missi sunt. huic autem Lydda, & Ioppe, & Am-
maus erant additæ Gophniticæ aut & Acrabatene regionum Ioannes,
filius Ananæ, rector designatus est: & vtriusq; Galilææ Iosephus, Mat-
thiæ filius. huius autem præfecturæ iuncta erat & Gamala, munitissima
ciuitatum quæ ibi fuere. Aliorum igitur rectorum, pro alacritate ac
prudencia sua, quisq; res sibi creditas administrabat. Iosephus autem,
cum in Galilæam venisset, primum curæ habuit, indigenarum sibi con-
ciliare beneuolentiam: multa sciens ea confici posse, licet in alijs pecca-
uisset. Deinde considerato, quod potentissimos quidem amicos haberet
si eos participes potestatis fecisset, omnem verò multitudinem si pleraq;
per indigenas & cōsuetos fieri præciperet, 70. de senioribus eius gentis
prudē-

prudentissimos elegit: eosque rectores totius Galilææ constituit. V I I. Verò per singulas ciuitates minorum litium iudices. nam maiora nego-
cia causasque capitales ad se referte iussit, & illos LXX. cæterum dispo-
sito per ciuitates iure quo inter se vterentur, etiam quemadmodum ex-
trinsecus tuti essent animaduertit: certusque in Galilæam Romanos esse
uenturos, opportuna loca muro cingebat, hoc est, Iotapatam, & Beisa-
bez, & Selamin: necnon & Pereccho, & Iapha, & Sigoph, & montem cui
nomen est Itaburio, & Taricheas, & Tiberiada, adhuc etiam circa Ge-
nesar lacum speluncas in ea quæ inferior Galilæa vocabatur munivit.
Superioris autem Galilææ Petram quæ Achabrorum die tur, & Seph,
& Iamnith, & Mero: in Gaulanitide verò Seleuciam, & Soganen & Ga-
malam munitione circumdedit. Solus autem Sepphoritis permisit, vt
malam munitione circumdedit. Solus autem Sepphoritis permisit, vt
morum sibi metipsis fabricarent: quod eos pecuniosos esse, & ad bel-
lum promptos etiam sine præcepto videret. Similiter autem Gischala-
ni, Iosephi iussu per se muro cinxit Ioannes Leuæ filius. Cæteris au-
tem castellis omnibus ipse Iosephus intererat, iubendo simul atque o-
pem ferendo. Quin & exercitum ex Galilæa, supra centum millia vi-
rorum comparauit: quos omnes vndique collectis armis veteribus in-
struebat, Deinde reputans, hoc maximè Romanorum inuictam esse
virtutem, quòd dicto essent audientes rectoribus suis, & armorum ex-
ercitationi operam darent, doctrinam quidem urgente necessitate de-
spexit: parendi autem facultatem ratus regentium multitudine posse
contingere, ita vt Romani solent, diuisit exercitum: pluresque fecit or-
dinum principes. Diuersisque militum generibus constitutis, alios de-
cadarchis, alios centurionibus, alios tribunis subdidit: & insuper his i-
psis rectores, maiorum rerum administratores dedit. Docbatque signo-
rum disciplinas, & prouocationes reuocationesque buccinarum, & prin-
cipia cornuum, & circumductiones, & quemadmodum oporteret labo-
rantibus succurrere fortiores, & cum defatigatis partiri pericula: quæ-
que ad fortitudinem animi, corporisque tolerantiam pertinerent, in-
struebat. Maximè verò eos erudiebat ad bellum, vsquequaque Roma-
norum referens disciplinam: & quod cum viris essent præliaturi, qui &
viribus corporis, & animi obstinatione, totum penè orbem terræ supe-
rassent. His addidit, quo pacto belli tempore suis essent parituri præce-
ptis, iam nunc periculum se facturum, si consueris delictis, hoc est, fur-
tis & latrociniis & rapinis abstinuissent, sed neque aut gentilibus frau-
dem facerent, aut consuetissimorum damna proprium quæstum puta-
rent. Illa enim bella optimè administrari, quorum milites bonam con-
scientiam gererent: qui verò per se praui fuissent, his non solum inimi-
cos, sed etiam Deum hostem futurum. Multa in hunc modum admo-
nendo perseuerabat. Et iam quidem quantum prælio parandum esset, Singulæ Ga-
conflatum erat. Nam sexaginta peditum millia, CCL. equites ac præter
hos etiam mercenarios, quibus maximè fretus erat, habebat quatuor
millia quingentos: necnon & sexcentos circa se electos custodes corporis sui multitu-
dine in mili-
atque satellites. Exceptis autem mercenariis, facile ceteri milites à ci-
uitatibus alebantur. Namque singulæ quas enumerauimus, cum me-
rità mittunt,
diam sui multitudinem mitterent in miliciam, reliquos ad comparan-
reliquos ad
dum eis victum tenebant: vt pars armis, atque alia pars faciendis o-
cōparandum
peribus dirimeretur, & armati securitatem rependerent
eis victum
suggerentibus comineatum.

An. mundi
4031. A
nat. Christ.

69.

Iosephus op-
portuna lo-
ca muro cin-
git.

Iosephus Ga-
lilæos armis
instruit.

Iosephus Ga-
lilæos ad bel-
lum, & quo
pacto essent
parituri præ-
ceptis, eru-
dit.

Singulæ Ga-
lilææ ciuita-
tes mediam
dine in mili-
tiam mittunt,
reliquos ad
cōparandum
eis victum
tenent.

An. mundi
4031. A
nat. Christ.
69.

Ioannes simulator humanitatis, & spe lucri appetentissimus egrediū.

Ioannes pecunia in eū cuius beneficio acceperat, abutitur.

Agrippæ procurator spoliatur.

Iosepho autem hoc modo administranti Galileam, insurrexit quidam insidator, patria Giscala oriens, Leuae filius, nomine Ioannes, callidissimus, ac dolis plenus: & nequitia quidem nobilissimus omnium, antea verò pauper: & aliquandiu malitia sua impedimentum passus inopiam, facile mentiri paratus, mirusq; fidem adhibere mendacio: & qui fallaciam virtutem putaret, eaq; aduersus amicissimos vteretur: simulator humanitatis, & spe lucri appetentissimus eadum: qui semper quidem immoderata concupisset, spei verò lenioribus molesticiis aluisset. Latro dacie, primò quidem paruum, ampliorē autem proficiens. Cura autē habebat, neminem ignaum alcescere: sed qui & habitudine corporis, & animi magnitudine, bellorumq; peritia praeferant, hos eligebat: donec CCC. virorum cateruam congregauit, quorū plures ex Tyriorum finibus, & vicis erant. Isq; omnem Galileam depopulabatur: & multos futuri belli metu suspensos lacerabat. Hunc igitur iam dudum regendi praecumq; videret Iosephum sua industria latari, persuadet ei primum, ut fabricandi muri pariter & sollicitudinē sibi committeret. in qua re quāstus magnos à locupletibus fecit. Deinde callidissima fraude composita, velut oleo, quod non à gentilibus suis tractatum esset, uti cauerent omnes apud Syriam Iudaei, ut ad confinia oleum mitteretur de poposcitis nummoq; Tyrio, qui quatuor Atticos faceret, emptis quatuor amphoratis eodem precio amphorā dimidium venundabat. cumq; Galilaea se loca ubi erat penuria solus multumq; mittendo, infinitam summā pecuniae congregauit: qua mox in eum vltus est, qui hoc sibi beneficiū praestitisset. Deniq; existimans si Iosephum deposuisset, rectorem se Galilaeae futurum, quibus praeterat latronibus imperauit praedam vehementius exercere, quo multis rebus nouis per eas regiones excitatis, aut infidiis alicubi rectorem perimeret, si cui ferret auxilium: aut si negligeret, ob hoc eum apud indigenas accusaret. Iam dudum autē tumores dissipauerat, quod res Galilaeae Iosephus Romanis prodere cogitaret: multaq; in hunc modum ad eius perniciem comparabat. Itaq; illo tempore, cum quidam ex vico Dabaritarum, in magno campo custodias agentes, Ptolemæum Agrippæ & Berenices procuratorem aggressi, omnes quas ferebat laremas abstulissent, in quibus erant non paucae vestes preciosae, plurimaeq; argentea pocula, & DC. aurei. neq; hanc praedam occulte administrare potuissent, omnia Taricheas ad Iosephum cōportarunt. Ille autem reprehensive violentia, quam regis intulissent, reponi res ablatas apud aliquem eius ciuitatis potentissimum iubet: paratus eas dominis opportunē remittere. vnde maximum ei periculum cōparatum est. namq; raptores earum, quia praedae nullam partem acciperent, agrē ferentes & perspicientes, quod Iosephus cogitauerat laborem suum Regibus condonare, per vias nocte discurrunt, omnibusq; praedicant Iosephum proditorem esse: eodemq; tumultu ciuitates proximae

ximas replerunt, adeo ut Centumviri millia contra Iosephum pri-
maluce concurrerent. Denique multitudo quidem, in circo apud Tari-
cheas congregata, plurima per iracundiam conclamabat, partim depo-
nit, partim concremari vociferans proditorem; plerisque autem incita-
bat Ioannes, & cum eo Iesus quidam Sapphae filius, tunc magistratus
Tiberiadis. Iosephi igitur amici & satellites, tantae multitudinis incursum
perterriti, omnes praeter quatuor diffugerunt. Ipse vero dormiens, pro-
pe cum iam ignis admoneretur exurgit: & monentibus eum quatuor
qui remanserant ut fugeret, neque solitudine sua, neque illorum qui con-
tra se venerant copio perturbatus, in conspectum illorum profilit, ve-
stra se viderant copio perturbatus, in conspectum illorum profilit, ve-
stra se viderant copio perturbatus, in conspectum illorum profilit, ve-
stra se viderant copio perturbatus, in conspectum illorum profilit, ve-
stra se viderant copio perturbatus, in conspectum illorum profilit, ve-

Hæc autem amicos ei, maxime Taricheatas
ad misericordiam commoverant. rustica vero plebs, & finitimorum,
quibus molestior videbatur, non sine maledictis eum iubebant publicas
proferre pecunias, & facta proditoris fateri. Nam ex habitu eius opi-
nabantur, nihil eorum de quibus nata fuerat suspicio, penitus negatu-
rum: & impetranda venie causa fecisse omnia, quæ misericordiam pro-
ducant. At illius ista humilitas consilium præstarebat: & contra se in-
dignantes arte circumveniens, ut super his, unde irascere, inter se
ipsi discordarent, omnia confessorum se polliceretur. Deinde sibi loquen-
di facultate concessa, ego, inquit, has pecunias neque Agrippæ remittere
cogitabam, neque in propria lucra connectere (absit enim, ut amicū pu-
tem unquam, qui vobis sit inimicus: aut quæstum ex re capiam, quæ vos
communiter læderet) sed quia videbam o Taricheatae, maxime civitatem
vestram munitionis egere, & ad extruenda moen a minus habere pecu-
niæ, timebamque Tiberiensem populum, & alias civitates rapris pecu-
niis inhiantes, pedetentim eas retinere decrevi, ut vos muro circunda-
tis. Si hoc non videtur, profero quæ ablata sunt, & diripienda propo-
no: sin rectè consului, bene de vobis meritum evercetis. Hæc Taricheatæ
quidem ab eo dicta, cum favore receperunt: Tiberienses vero cum aliis
depravando, insuper etiam minabantur: virique aut relicto Iosepho.
inter se litigabant. Ille aut fretus iam secum sentientibus (erant enim
propè ad XL. milia Taricheatæ) cum multitudine liberius loquebatur:
multumque in eorum temeritatem inuectus, ex presenti quidem pecunia
Taricheam ait esse munendam: curæ aut sibi fore similiter, ut etiâ cete-
ræ tutæ sint civitates. nec enim pecunias defore, si concordare velint in
eos, unde parandæ sunt, & non in eum moucantur, qui parat. Itaque tum
alia quidem multitudo, quæ decepta fuerat, quamvis irrita recedebat:
duo vero centumvirorum milia impetum in eum fecere. Cumque se ille te-
cto ante recepisset, instabant ei minitantes. Iterum aut Iosephus in hos
quoque altera fraude vititur, cumque in summum euassisset, compresso dexte-
ra strepitu, nescire ait se, quid peterent sibi præstari: voces enim se non
exaudire confusas. omnia vero quæ iuberent esse facturum, si aliquos in-
tromississent, qui secum otiosè colloquerentur. His auditis, illico nobiliores
cum magistratib. ad eum ingrediuntur. quos ille in intimas ædiarum partes
inductos, clausa ianua tam diu verberavit, quoad omnium viscera nudata
sunt. circumstabat aut interim populus, existimans eos plicis allegationi-
bus concerrare, cum subito Iosephus foribus patefactis, cruentos eos dimi-
sit. unde tanto terrore quæminabantur affecti sunt, ut proiectis armis aufu-
gerent. Ob hæc Ioannis etiâ atque etiam crescebat invidia, aliasque nihilominus

Iosephus

An. mundi
4031. *A*
nat. Christi.

69.

Centum armatorū milia cōtra Iosephū concurrunt. Iosephi amici & satellites prāter quatuor omnes diffugiunt.

Oratio Iosephi ad seditiones iudeos.

**Iosephus in
Iudæos altera
fraude ver-
titur.**

Ioannis er-
ga Iosephū
inuidia &
infidia.

Josephine

An. mundi
4031. A
nat. Christ.

69.

Iohannes Ti-
berienſibus,
vt Iosephū
deſerāt, per-
ſuadet.

Ioannes miſ-
ſis armatis,
Iosephū in-
terfici iubet.
Iosephus in
naucula in
medium la-
cū refugit.

Ioannes in
Gileſala pa-
triam ſuam
fugit.
Galilæi ad
Iosephū con-
tra Ioannē
confluunt.

Ioannis in
Iosephū in-
ſidiæ.

Iosepho moliebatur inſidias: morboque ſimulato per epiſtolam poſtu-
lauit, vt ſibi medicinæ gratia Tiberienſibus aquis calidis vtī permitte-
ret. Iosephus autem, quia nondum ei ſuſpectus erat inſidiator, ad preſe-
ntes ciuitatis literas fecit, vt & hoſpitiū, & vt enſilia Iohanni præbe-
rent. Quibus ille poſitus, biduo poſt cuius rei cauſa venerat agebat: &
his fraude circumuentis, aliis verò pecunia corruptis, vt Iosephum de-
ſerent, perſuaſit. His aut cognitis Silas quem Iosephus cuſtodiz præ-
poſuerat, propere de inſidiis ei ſcripſit: atq; ille accepta epiſtola, noctu-
que itinere maturato, marſinus ad Tiberiadem peruenit. Et cætera
quidem multitudo obuiam ei proceſſit. Iohannes autem, quamuis cum
contra ſe venturum eſſe ſuſpicaretur, tamen miſſo quodam ex notis, in-
firmitate ſimulata, quod lectulo detineretur, obſequio ſeſe deſuiſſe
mandauit. Tiberienſibus autem à Iosepho in ſtadium congregatis, vt
ad eos quæ ſibi ſcripta fuerant loqueretur, miſſis armatis Ioannes iuſſit
eum interfici. Quos cum iam nudare gladios perſpexiſſet, populus ex-
clamauit: atq; ita conuerſus ad eius vocem Iosephus, vbi ferrum propè
iugulo ſuo imminere proſpexit, in litus deſiliit è tumulo, excelſo cu-
bitis ſex, in quo verba faciens cum populo ſteterat: aſcenſaq; inde na-
uicula cum duobus ſatellitibus ſuis, quæ illuc applicuerat, in medium
lacum refugit. milites verò eius, ilico raptis armis, contra inſidiatores
irruerant. Mox autem veritus Iosephus, ne bello inſtantino concitato,
propter paucorum inuidiam ciuitas conſumeretur, nuncium ſuis miſit,
qui eos moneret, vt propriæ tantum ſaluti cōſulerent: neq; verò quen-
quam vel occiderent, vel arguerent noxiorum. Et illi quidem dicto pa-
rentes, conqueuerunt. qui verò circum ciuitatem per agros habitabāt,
auditis inſidiis, & quis earum fabricator eſſet, contra Ioannem venie-
bant. ſed ille prius in Gileſala patriam ſuam fuga receptus eſt. At Gali-
læi totis iam ciuitatibus ad Iosephum confluēbant, & cum multa ef-
ſent armatorum millia congregata, qui ſe aduerſus Ioannem commu-
nem inſidiatorem adellē clamabant: vnaque cum eo ciuitatem, quæ il-
lum ſuſcepſiſſet, ignibus tradituros: ad ea Iosephus, probare ſe quidem
eorum beneuolentiam, impetum autem cohibendum eſſe dicebat: pru-
dentia magis inimicos vincere cupiens, quàm perimere. His verò, qui
de ſingulis ciuitatibus cum Ioanne rebellāſſent, nominatim exceptis,
quippe alacri animo ſuos quiſq; populus indicabat, præconū voce de-
nunciabat, intra V. dies eorū qui Ioannem non reliquiſſent, patrimonia
diripiēda, domosq; eorū cum familiis exurendas. Et tria quidē mil-
lia ſtatim ab eo reuocauit, qui profugi ante pedes eius arma proiecerūt.
cum reliquis aut Ioannes propè mille Syris fugitiuis, tranſtulit ſe ite-
rum in occultas inſidias ex apertis: ac per nuncios in Hieroſolymam
clām miſſos, Iosephum accuſabat, quòd magnum exercitum collegiſſet:
iamq; niſi præueniatur vi, tyrānus metropoleos venturus eſſet. Verum
ea populus quidē præſciens, negligebat: liuore eū potentes, nonnulliq;
magiſtratuum clām pecunias ad cōparandos mercenarios milites miſe-
re Ioanni, vt per eos bellum cum Iosepho gereret. decretumq; inter ſe
conceperunt, quo idem Iosephus militum adminiſtratione decederet:
non tamen id ſatis eſſe credebant: ideoque duo millia & D. armatos, &
quatuor miſerunt nobiles viros, iuriſperiti filiū Iozzarum, & Ananiam
Sadducā, & Simonem & Iudam Ionathæ filios, omnes eloquentia va-
lidiffimos: vt eorū ſcilicet monitu, auerteretur ab Iosepho beneuolētia
multitu-

multitudinis: & siquidem ipse sponte sua veniret, pateretur eum rationem reddere: sin remanere contenderet, pro hoste haberent. Amici autem Iosepho militem quidem ad eum venturum esse perscripserunt, causam vero non indicauerunt, quoniam secretum fuit inimicorum eius consilium. vnde factum est, vt quia precauere non potuit, quatuor statim ciuitates ad inimicos transfirent: hoc est, Sepphoris, & Gamala, & Gischala, & Tiberias: quas tamen continuo sine armis recepit. captos aut quatuor duces consilijs armatorumq; fortissimos, remisit Hierosolymam: contra quos populus haud mediocri indignatione commotus, & ipsos, & a quibus praemissi fuerant, interfecisset, nisi ante fugissent.

CAP. XXVII.

Tiberias à Iosepho recuperatur & Sepphoris.

I Oannem verò iam intra muros Gischalæ Iosephi timor custodiebat. Et paucis diebus post iterum rebellauit Tiberias, habitatoribus Agrippæ Regem vocantibus. Et cum ille constituto die ad eos non venisset, pauci; Romani equites ibi tum comparuissent, à Iosepho defecerunt. Hiisq; apud Taricheas cognitis, Iosephus qui milites frumentatum miserat, neq; solus egredi contra desertores, neq; se continere patiebatur, metuens ne, dum ipse tardaret, regij ciuitatem occuparent. nec enim postero die obstante sabbato quicquam facere poterat. itaq; dolo eos qui se deseruerant circumuenire cogitabat. Et portas quidem Tarichearum claudi iussit, ne quis consilium suum illis proderet, contra quos suscipiebatur. omnibus autem scaphis quas in lacu comperit congregatis (ducentarum autem & triginta fuerunt, quaternique nauis non amplius singulis inerant) maturè ad Tiberiadem nauigat. cumq; tanto ab ea distaret spacio, vnde facile videri non posset, in anibus scaphis in salo relictis, septem ipse solos inermes satellites secum habens, propius vt conspiceretur accessit. Quem cum inimici adhuc maledicentes ei ex muro conspexissent, metu perterriti, & scaphas armatorum esse plenas existimantes, arma projiciunt: manusq; supplices agitantes, vt ciuitati parceret precabantur. Iosephus autem, postquam multis eos minis & exprobrationibus castigauit: primum quod bello contra pop. Rom. suscepto, intestinis defensionibus vires suas ante consumerent, inimicorumq; vota complerent: deinde, quod securitatis suæ curatorem de medio tollere properarent, ciuitatemq; non erubescerent sibi claudere, qui eam muro cinxisset: non repudiatum se ait, si qui sibi satisfacerent, quibus interuenientibus amicitiam cum ciuitate firmaret. Itaq; statim ad eum decem Tiberiensium potentissimi descenderunt. his autem in vnam receptis nauiculam piscatoriam, & procul abductis, alios L. senatores venire iussit, maximè nobiles, velut illi quoq; fidem sibi præbere deberent. Deinde nouas causationes excogitans, alios insup atq; alios obtentu fœderis euocabat: vtq; maturè Taricheas recurrerent, gubernatoribus nauium repleta rû imperabat: quosq; auexissent, in carcerem collocarent: donec oem ciuitatem, quæ DC. haberet viros, duoq; millia popularium comprehensa in Taricheas scapis abduxit. Reliquis autem vociferantibus, Clitum quendam esse præcipuum defectionis autorem, iramq; ipsius poena illius precantibus satuari, nullum quidem Iosephus volebat occidere: suorum verò satellitum quendam Leuiam egredi iussit, qui Cliti manus abscinderet.

An. mundi
4031. A
nat. Christ.

69.

Quatuor Galilææ ciuitates ad inimicos Iosephi transeunt.

Tiberias à Iosepho recuperatur, & stratagemate seruetur.

Iosephus cum 7. satellitibus Tiberiadem peruenit, hostesq; perterret.

Iosephus calido consilio Tiberiensium potentissimos euocat, & in Taricheas scaphis abducit.

An. mundi
4031. A
nat. Chrst.
69.

Clitus defe-
ctionis au-
tor educto
dextera gla-
dio, laeuā si-
bi truncat.

Cū verò p̄ timore solum se globo inimicorum commissurum nega-
ret, eaq; causa indignari Iosephum stantem in scapha videret, ipsumq;
velle descendere, ac de se supplicium sumere, vt saltem vnā manū
sibi concederet, orabat. neq; hoc abnuente Iosepho, dummodo alteram
sibi et Clitus ipse p̄ce daret, educto ille dextera gladio, laeuā sibi
truncat. tantus enim timor Iosephi inuaserat. Ita tunc Iosephus vacuis
scaphis, & satellitibus VII. populo capto, rursus Tiberiadē sibi sociavit.
Pauca autem diebus post, Gilcalam quæ cum Sepphoritis defecerat, mi-
litibus depredari permisit. omnemq; p̄dā conquistam popularibus
reddidit. Similiter etiam Sepphoritis & Tiberienſibus. Nam & hos ca-
ptos rapinarum damno corrigere voluit: & redhibitione rerum rursus
eos ad beneuolentiam reuocare.

C A P. XXVIII.

*Quomodo Hierosolymitæ bello se præparauerint: deq;
Simonis Gioræ tyrannide.*

Hierosoly-
mæ status
perturbatus.

Simō Gioræ
filius in A-
crabarena &
Idumæa in-
gentes rapi-
nas & cædes
exercebat.

HAstēnus apud Galilæam motus erat: iamq; ab intestinis dissensio-
nibus quiescentes, aduersus Romanos instabant. Hierosolymis
autem Ananus pontifex & potentiores, qui non cum Romanorum pa-
te sentirent, muros instaurare properabant. multaq; bellica instrumen-
ta, perq; omne oppidum sagittæ, aliæq; arma fabricabantur: & exercita-
tionibus iussis manus iuuenum operam dabat. Erantq; vniuersa plena
tumultus, magnaq; tristitia moderatos occupauerat: multiq; futuras cla-
des prospicientes, solum cohibere non poterant. infestæq; pacem cu-
rent, ex tempore fingebantur, statulq; iam tunc quasi p̄tura ciuitatis
erat, antequam Romani venirent. Anano autem apparatus belli omni-
tere cura fuit: & seditiosorum, quos Zelotas vocabant, amentiam ad vti-
liora conuertere: qui tamen victus est, & quis illius finis fuerit, in poste-
rioribus explanabimus. At in Acrabarena toparchia Gioræ filius Simō,
multis nouarum rerum cupidus congregatis, ad rapinas conuersus, non
solum in domos locupletum irrumpebat, verum etiam corpora verbe-
ribus conficiebat: iamq; tunc palam tyrannidem inceptabat. Ab Anano
autem missis aduersus eum militibus magistratuū, ad latrones qui e-
rant Maladæ, cum his quos habebat, effugit: ibiq; manens, donec Ana-
nus & alij eius inimici perempti sunt, Idumæam cum ceteris popu-
labatur: adeo vt magistratus eius gentis, propter eedum mul-
titudinem & prædā assiduitatem, collecto mili-
te, vicos præsidij ruerentur. Et Iudæorum
quidem res ita se habe-
bant.

FLAVII IOSEPHI

DE BELLO IYDAICO LIBER III.

SVMMA CAPITVM LIBRI III. De bello Iudaico.

- I. De Vespasiani Ducis aduentu, & clade duplici Iudaeorum.
- II. Descriptio Galilææ, Samariæ & Iudææ.
- III. De auxilio Sepphoriti missò, & Romanorum disciplina militari.
- IIII. Impetum Placidi contra Iotapatam.
- V. Galilæa à Vespasiano innaditur.
- VI. Gadara expugnatio.
- VII. Iotapatæ obsidio.
- VIII. Obsidio Iotapatenorum à Vespasiano, & diligentia Iosephi, deq; Iudaeorum excursionem in Iudæos.
- IX. De oppugnatione Vespasiani contra Iotapatam, ariete, & alijs tormentis bellicis.
- X. De iterata impugnatione Iotapatenorum.
- XI. Iaphæ expugnatio à Traiano & Tito.
- XII. De Samaritis à Cereale deuictis.
- XIII. Iotapatæ excidium.
- XIIII. Quomodo Iosephus captus vitam suam redemerit facto & verbo.
- XV. Ioppe denuò capitur.
- XVI. Deditio Tiberiadis.
- XVII. Tarichearum obsidio.
- XVIII. De lacu Genesar, & fontibus Iordanis.
- XIX. Tarichearum excidium.

De Vespasiano.

Anno mun-
di 4031. A-
nat. Christ.

De Vespasiani duci aduentu, & clade Iudeorum
duplici.

69.

Neronē pp-
res apud Iu-
dæā gestas,
cum timore
stupor inua-
dit.

Æterūm Neronem, vbi res apud Iudæam non pro-
sperè gestas accepit, latens quidem, quod necesse
fuit, cum timore stupor inuadit: apertè autem su-
perbiam simulans vitro etiam indignabatur. magis-
que ducis negligentia, quàm virtute hostium quæ
contigerant facta esse dicebat: decere se putans, pro-
pter pondus imperij tristiora contemnere, videri-
que malis omnibus superiorem animum gerere: ve-

rum tamen curis arguebatur mentis eius perturbatio, cum deliberaret
cuiusnam commotum crederet orientem, qui vnà & Iudæos rebellantes
vleisceretur, proximasque his nationes simili morbo correptas ante ca-
peret. Inuenit igitur solum Vespasianum his necessitatibus parem, &
qui tanti belli magnitudinē suscipere posset, virū ab adolescentia usque
ad senectutem bellis exercitatum, & qui pop. Rom. iam pridem pacati-
set occidentem, Germanorum tumultu concussū: armisq; ante illud
tempus incognitam Britanniam vendicasset. vnde patri quoque ipsius
Claudio præstiterat, vt sine proprio sudore triumpharet. Itaque his o-
mnibus fretus, ætatemq; illius cum peritia stabilem cernens, obsidesq;
fidei liberos, eorumq; florem manus esse paternæ prudentiæ, iam tum
fortasse de tota Rep. Deo aliquid ordinante, mittit eum ad regendos
exercitus in Syria constitutos, multis pro tempore blandimentis atque
obsequijs animatum, qualia necessitas imperare conlueuit. Ille autem
protinus ex Achaia, vbi cum Nerone fuerat, Titum quidē filium suum
mittit Alexandriam, vt inde quintam itemq; decimam legiones mu-
ueret. ipse verò transmissus ad Hellespontū, terreno itinere in Syriā per-
uenit, ibiq; Romanas vires, multaq; à vicinis Regibus auxilia congre-
gavit. At Iudæi post malam Cestij pugnam insperata felicitate congre-
gati, animorum impetus cohibere non poterant: sed tanquā fortuna eos ex-
agitante perciti bellū vltius producebant. Deniq; omni, quanta fuit,
manu pugnacissima congregata. Ascalonem petierunt. ea est ciuitas an-
tiqua, DCC. & XX. stadiorum spacio ab Hierosolyma distans & Iudæis
semper inuisa: quæ res fecit, vt etiam tunc primis eorū incurfibus pro-
pior videretur. tres aut viros aggressionis duces habebant, & corporibus
& prudentia præstantissimos, Nigrum Peraitam, & Silam Babylonium,
& Ioannem Essenum. Ascalon verò validissimo quidem muro cincta e-
rat, sed vana pene præliis. vna enim cohors eam peditū, & vna equi-
tum ala tuebatur, cui præfectus erat Antonius. Illi igitur ira multa velo-
citer itinere peractō, ac si ex propinquo venirēt, præsto erant. Antonius
verò (nec enim fore eorū impetum nesciebat) equites iam ex ciuitate
duxerat, & neq; multitudinem veritus vel audaciam, primas hostiū coi-
tiones fortiter sustinuit: murumq; properantes aggredi strenavit. Itaq;
Iudæi, q cum peritioribus imperiū, & pedites cum equitib. cū stipatis
autem inordinati, leuiterq; armati cum instructis, pluq; indignationi
quam consilio tribuentes, cum morigeris & nutu rectoris omnia fa-
ciuntibus dimicabant, facie profligantur. nam vt semel eorū primæ ab
equiti-

Vespasianū
Nero ad re-
gendos exer-
citus in Sy-
ria constitu-
tos, mittit.

Vespasianus
& Titus mul-
ta contra Iu-
dæos auxilia
congregant.

Iudæi in As-
calonem co-
pias mouēt.

Antonius
pugnat cum
Iudæis.

equitibus turbata sunt acies, fugam petunt: & mutum versus se à tergo urgentibus incidentes, sui metipsum hostes erant: donec omnes incurribus equitum victi, per totum campum dispersi sunt, qui fuit plurimus, totusque; habilis equitantibus: quod quidem Romanos iuuit, ut magna ex parte Iudæos prosternerent. nam & fugientes prævertendo, cursum in eos fledebant: & quos occupassent, curriculo transfigendo infinitos peremere. Alij verò alios quocumque; se vertissent circumdatos, exagitant, facile iaculis opprimebant. Et Iudæis quidem propria multitudo, per desperationem salutis, solitudo videbatur: Romani verò licet ad pugnam pauci essent, rebus tamen secundis animati, etiam superfluere se putabant. Et illi quidem res adversa superare certantes, dum pudet cito fugere, mutari fortunam sperant. Romani autem, in his quæ prosperè agerent minimè desistat, ad maiorem usque; diei partem pugnam protrahant: donec Iudæorum quidem perempta sunt decem millia, duoque; duces Ioannes & Silas: ceteri verò plerique; sauci, cum Nigro, qui vnus restabat ex ducibus, in oppidum Idumæ quod Salis dicitur confugere. nonnulli tamen etiam Romanorum in illo prælio vulnerati sunt. Sed non Iudæorum spiritus clade tanta sedatus est, multoque; magis eorum dolor incitavit audaciam, & contemnentes quantum ante pedes mortuorum iaceret, pristinis rebus feliciter gestis ad cladem alteram illiciebantur. denique; paruo tempore intermisso, quod ne curandis quidem vulneribus satis esset, cunctisque; aggregatis viribus, maiore cum indignatione, multoque; plures Ascalonem recurrebant, eadem se præter imperitiam aliaque; belli vitia, comitante fortuna. Etenim cum Antonius quæ transitori fuerant, posuisset insidias, ex improviso in eas delapsi, & ab equitibus circumdati, prius quam se ad pugnam componerent, iterum super octo millia procubuerunt: ceteri verò omnes aufugerunt: cumque; his Niger multis dum fugeret magni animi facinoribus demonstratis. & quoniam hostes instarent, in turrim quandam tutissimam compelluntur cuiusdam vici, cui nomen est Bezedel. Antonius verò cum suis, ne vel moras circum turrim, quæ inexpugnabilis esset, diu tenerent, vel ducem hostium fortissimum viuum relinqueret, ignem muro supponunt. turrique; inflammata Romani quidem exultantes recedunt, quasi etiam Nigro consumpto: ille autem in castelli specus intimum ex turri saltu demissus euasit: triduoque; post socijs cum metu cum ad sepulturam inuestigantibus sese ostendit, gaudioque; insperato repleuit omnes Iudæos, tanquam Dei providentia dux eis in posterum seruatus. at Vespasianus Antiochiam exercitu adducto (quæ Syriæ metropolis est, magnitudine simul aliaque; felicitate sine dubio tertium inter omnes, quæ in Romano vrbe sunt, locum obtinens,) ubi etiam aduentum suum Regem Agrippam cum omni manu propria offenderat præstolari, ad Ptolemaidem properabat. In hac autem ciuitate occurrerunt ei Sepphoritarum ciues oppidum Galilææ colentes, soli mente pacata: qui tam suæ salutis providentia solliciti, quam Romanarum victum gnari, etiam prius quam Vespasianus veniret, Cestio Gallo fidem dederant, dextrasque; iunxerant, præsidiumque; militare susceperant. tunc quoque; benignissime duce suscepto, alacri animo etiam contra gentiles suos auxilia promiserunt: Quibus interim Vespasianus præsidij causa poscentibus, equitum peditumque; tantum numerum tradidit, quantum nos suscipere posse arbitrabatur incursum, si quid Iudæi commouere tentassent.

An. mmi.
4031. A
nato Chri-
sto 69.

Romani Iudæos vincunt, & magna ex parte prosterunt.

Decem millia Iudæorum perempta.

Octo millia Iudæorum ad Ascalonem occumbunt.

Vespasianus cum omni manu ad Ptolemaidem properat.

Sepphoritarum benignissime.

An. mundi
4031. A
nato Chri-
sto 69.

tassent. non enim minimum esse videbatur futuri belli periculum, aut
ferri civitatem Sepphorim Galilææ maximam & in loco tutissimo con-
ditam, totiusq; gentis futuram præsidio.

C A P. II.

Descriptio Galilææ, Samariæ & Iudææ.

Situs supe-
rioris Gali-
lææ secun-
dum mundi
plagæ.

Longitudo
& latitudo
inferioris
Galilææ.

Fertilitas
Galilææ.

Descriptio
regionis
quæ trans
flumen est.

Samariensis
regionis de-
scriptio.

Dix sunt autem Galilææ, quæ superior & inferior appellantur, easq;
Phœnicæ & Syria cingunt. Discernit verò ab occidente Ptolemæis
territorii sui finibus, & quondam Galilæorum, nunc aut Tyrionū mons
Carmelus: cui coniuncta est Gabaa civitas equitum, quæ sic appellatur,
eo quod equites ab Herode Rege dimissi, coloni eò deducebantur. A
meridie autem Samaritis & Scythopolis, usq; ad flumen Iordanem. Ab
oriēte verò Hippene & Gadaris, Ied & Gaulanitis desinit, qui etiam
regni Agrippæ fines sunt. Septentrionalis autem eius tractus Tyro,
itemq; Tyrionum finibus terminatur. Inferioris quidem Galilææ longi-
tudo à Tiberiade usq; ad Zabulon, cui vicina est in locis maritimis Pro-
lemæis, protenditur. Latitudine autem patet à vico Xaloth, qui in ma-
gno campo situs est, usque ad Bersaben: unde etiam superioris Galilææ
latitudo incipit usq; ad Baca vicum, qui terram dirimit Tyrionū. Lon-
gitudo verò eius à Thella vico Iordani proximo usq; ad Meroth exten-
ditur. Sed cum tanta sint utraq; magnitudine, tantisq; gentibus alieni-
genis cinctæ, semper tamen omnibus belli periculis restiterunt. nam
& pugnaces sunt ab infantia Galilæi, & omni tempore plurimi, neque
aut formido unquam viros aut eorum penuria regiones illas occupa-
uit: quoniam totæ optimæ ac fertiles sunt, omniumq; generum arbori-
bus cinctæ, ut etiam minimè agriculturæ studiosos ubertate sua prouo-
cent, deniq; exultæ sunt ab incolis totæ, nec pars vlla est earum ocio-
sa: quin & civitates ibi crebræ sunt, & ubiq; multitudo vicorū propter
opulentiam populosa, ut qui sit minimus, supra quindecim millia colo-
norum habeat: protius ut etiam si quis magnitudine minorem Galilæ-
am dixerit, quam trans fluvium regionem, viribus tamen eam prætu-
lerit, hæc enim uniuersa cõlitur, tota fructuum ferax: illa quæ trans flu-
men est, licet multo maior sit, pleraq; tamen aspera atq; deserta est, &
nutriendis fructibus mansuetis inhabilis. Peræ sane mollities & inge-
nium fructuosum, campos habet cū varijs arboribus cõstios, cū maximè
olivetis ac vineis & palmeris exultos. irrigatur aut abunde montanis
torrentibus, & fontibus aquæ perennis, quot es illi, Sizio æstuanis de-
fecerint. Et longitudo quidem eius est à Macharunte in Pella: latitu-
do verò à Philadelphia usq; ad Iordanem. Et Pella quidem quam supra
disimus, septentrionalis eius est tractus: occiduus verò Iordanis: meri-
dianum autem Moabitis regio terminat. ab oriēte autem Arabia &
Silbonitide, necnon & Philadelphia, itemq; Geratis clauditur. Sama-
riensis autem regio, inter Iudæam quidem & Galilæam sita est: incipi-
ens enim à vico in planicie posito, cui nomen est Ginnæa, in Acrabate-
nam desinit: copatchiam: sed natura nihil à Iudæa discrepat. nam & v-
treq; montosæ sunt & campestræ, agroq; colendo molles atq; optimæ,
necnon & arboribus plenæ: pomisq; tam sylvestribus quam mansuetis
abundant, eo quod natura sunt aridæ, imbriumq; satis habent: dulces
autem

autem per eas suprà modum aquæ sunt, boniq; graminis copia præter alias earum pecora lætis abundant: quodq; maximum virtutis atq; opulentiæ specimen est, vtrinq; viris referta est. Harum confinium est Anath vicius, qui etiam Borceos appellatur, Iudææ limes à septentrione. Meridiana verò pars eius, si in longitudinem meriare, adiacenti vico Arabum finibus terminatur, cui nomen est Iordan. Latitudo sanè à Iordane flumine vsq; ad Ioppen explicatur. Media verò eius est Hierosolyma: unde quidam non sine ratione, umbilicum eius terræ, eam vrbem vocauerunt. Sed nec marinis quidem Iudæa delicijs caret, ad Ptolemaidem vsq; locis extenta maritimis. In undecim autem sortes diuisa est: quarum prima est tanquam regia Hierosolyma, præ cæteris inter omnes accolæ eminent, velut caput in corpore. alijs verò post hanc toparchiæ sunt distributæ. Gophna est secunda, & post eam Acrabata. adhuc Thamna, & Lydda, itemq; Ammaus, & Pella, & Idumza, & Engadda, & Herodium, & Hierichus: deinde Iamnia & Ioppe finitimis præstant. & præter has Gamalitica, & Gaulanitis, & Batana, & Trachonitis: quæ etiam regni Agrippæ partes sunt. Eadem verò terra incipiens à monte Libano & fontibus Iordanis, vsque ad Tiberiadi proximum lacum, latitudine panditur. à vico autem, qui appellatur Arphas, ad Iuliada oppidum longitudine tendit: & habitatur ab incolis Iudæis Syrisq; permixtis.

An. mundi
4031. A
nato Chri-
sto 69.

Descriptio
Iudææ, cu-
ius media
est Hieroso-
lyma.

Iudææ di-
tributio.

C A P. III.

De auxilio Sepphoritæ missō, & Romanorum disci- plina militari.

DE Iudæa quidem, & quibus esset cincta regionibus, quàm maximè potui breuiter exposui. Quod autem Vespasianus miserat auxilium Sepphoritis, hoc est equites mille, sexq; millia peditum, Placido eos re- gente tribuno, castris in magno campo positis bifariam diuiduntur. Et pedites quidem in ciuitate ipsius tuendæ causa, equitatus verò in castris degebat. vtrinq; autem assiduè prodeundo, & circa eam regionem loca omnia incurfando magnis incommodis Iosephum eiusq; socios quamuis quietos, affliciebant. & præterea ciuitates extrinsecus deprædabantur: ciuiumq; conatus, si quādo excurrendi habuissent fiduciā, repellabant. Iosephus tamè aduersus ciuitatē impetum fecit, sperans eam posse capere: quā ipse, antequā à Galilæis deficeret, ita munis cinxerat, vt Romanis quoq; esset inuisita, unde etiam spe frustratus est, cū nec vi nec suasu Sepphoritas in suas partes pertrahere potuisset: magisque in Iudæa bellum accendit Romanis indignè ferentibus insidias, & propterea nec die nec nocte ab agrorū depopulatione cessantibus, sed passim diripientibus quicquid rerū in his reperissent: qui tamè cū mortem pugnacibus semper inferrent, imbelles ad seruitiū capiebant: ignis verò & sanguis Galilæā totā replenerat, nec quisquā exers eius acerbioris aut cladis erat. vnā salutis spem fugientes habebant in ciuitatibus, quas murorum ambitu Iosephus communierat. Titus autem Alexandriam transmissus ex Achaia citius quàm per hyemem sperabatur, manū militum cuius causa missus fuerat suscepit: contentoq; vsus itinere, maturè ad Pto-

Sepphoritis
Vespasianus
auxiliū mit-
tit: Galilæā
verò ignis
& sanguis
replet.

An. mundi
4031. A
nato Chri-
sto 69.

Ingentes co-
pias Titus in
Iudæam du-
cit.

Diligentia
& labor Ro-
manorum
in parandis
bello neces-
sarijs.

Studium in-
defessum
Romanorū
belligeran-
di.

Ordo Ro-
manorum
in castris.

ad Ptolemaidem peruenit. Cumq; ibi patrem suum reperisset, duabus
quas secum habebat legionibus (erant autem nobilissima quinta & de-
cima) iunxit etiam quam ille adduxit quintamdecimam. Eas autem se-
quebantur decem & octo cohortes: quibus accessere ex Cæsarea quin-
que cum vna ala equitum, & alæ quinq; Syrorum equitum. Decem au-
tem cohortium singulæ mille pedites habebant: in cæteris verò trede-
cim sexcenti pedites, & centeni viceni equites erant. Satis autem au-
xiliorum etiam à Regibus congregatum est. Antiochus enim & Agrip-
pa & Sohemus bina millia peditum, & sagittarios equites mille præbue-
runt: cum Arabiæ quoq; Rex Malchus, præter quinq; millia peditū,
equites mille misisset, quorum pars maior erant sagittarij: vt tota ma-
nus computata cum Regijs, sexaginta millia circiter peditum equitum-
que colligeret, præter calones: qui plurimi sequebantur, & meditatio-
ni bellicæ assueri nihil à pugnacissimis aberant: quod tempore quidē
pacis dominorum exercitationibus interessent, belli autem pericula
cum ipsis experirentur, & neq; peritia, neq; viribus à quoquam pericula
dominis vincerentur. qua quidem in re nimis admirandam qui existi-
mauerit Romanorum providentiam, ita seruos instituentium, vt non
solum vitæ ministerio, sed belli etiam necessitatibus vtilis sint. Quod
si quis eorum aliam quoq; respexerit militiæ disciplinam, profecto co-
gnosceat tantum eos imperium non fortunæ munere, sed propria vir-
tute quæsisse. Armis enim vti non in bello incipiunt, neq; solum, si ne-
cessè sit, manus mouent, cum in pacis otio cessauerint: sed armis velu-
ti natura cohærentes, nullas capiunt exercitationis inducitionis in-
ducias, nec tempora præstolantur. Meditationes autem eorum nihil à
vera contentione discrepant: sed in dies singulos militum quicq; om-
nibus armis, tanquam in procinctu positus, exercebat: quo etiam fa-
cilemè prælia tolerant. Neq; enim ordo neglectus eos à consueta dispo-
sitione dispergit, neq; metus stupefacit, neq; lassitudo exhaurit. Vnde
sequitur, vt semper superent, quos non itidem confirmatos inuenerint.
Nec errauerit si quis eorum meditationes confixus esse dixerit sine
sanguine, contraq; prælia meditationes cum sanguine. Nam ne repen-
tino quidem hostium incursum opprimi possunt: sed quocunq; in hosti-
lem terram iruperint, non nisi permunitis castris prælio decernunt.
quæ quidem non leui opere, nec iniquo loco erigunt, nec inordinate
describunt: sed si quidem inæquale solum fuerit, complanatur: quatu-
or verò angulis horum dimensio designatur. Nam & fabrorum multi-
tudo, & ferramentorum copia quæ vñs constructionis postulat, sequi-
buitur, ambitus autem eorum extrinsecus muri faciem præfert: ordi-
natis etiam turribus pari spatio dispositis: quarum interualla captapul-
tis atq; balistis, & alijs machinis saxa interquentibus, omnibusque in-
strumentis missilium complent, vt cuncta scilicet iaculorum genera in-
promptu sint. portas autem quatuor ædificant, tam iumentis aditu fa-
ciles, quàm ipsis, si quid vrgeat, intrò currentibus latis. Intus autem ca-
stra vicij spatijs interpositis diuimunt, mediaq; rectorum tabernacula
collocant, & inter hæc prætorium diuinum templo similem: prorsus
vt quati repentina quædam ciuitas existat: forum quoq; & opificum
stationes, & sedes militum primatibus, ordinumq; principibus, vbi si
qua sit inter alios ambiguitas iudicent. Ipse verò ambitus, & omnia quæ
in co

in eo sunt, multitudine simul & scientia fabricantium opinione citius communitur: qui si res urgeat, fossa extrinsecus cingitur, depressa cubitis quatuor, parietibusque spatio lata. Armis autem septi, per contubernia cum decore atque otio in tentorijs agunt: omniaque ab his ordinatè etiam alia cauteque per contubernia expediuntur: veluti si ligno aquaue opus sit aut frumento, nec enim cena vel prandium cum voluerit, in potestate cuiusquam est. simul autem omnibus somnus est, excubias & vigilandi tempora buccinae significant, neque est omnino quicquam quod sine edicto geratur. Mane autem milites quidem ad centuriones, illi verò ad tribunos conveniunt salutatum: cum quibus ad summum omnium ducem universi ordinum principes. Ille autem his signum aliaque dat ex more præcepta proferenda subiectis: quibus etiam in acie circumaguntur quò opus est, ac universi pariter incurrunt itemque sese recipiunt. Cum autem castris egrediendum est, tuba indicium facit: neque otiosus est, sed vel solo nutu moniti, tabernacula tollunt, omniaque ad profectiorem instruant. deinde iterum tuba, ut sint parati, significat. Illi autem cum multis & iumenta sarcinis oneraverint, velut in curruli certamine signum expectant. Castra verò incendunt, eò quod sibi alia munire facitè sit, & ne quando hostibus eadem visui sint. Et tamen tertio quoque tubæ signo indicant, ut exeatur: urgendo aliqua ex causa morantes, ne quis ordinem deserat. Dexterque duci præco astans, si ad bellum parati sunt, voce patria ter percontatur. illique toties alacri & magna voce paratos esse se respondent, interrogante: neque præveniunt: & Martio quodam spiritu repleti cum clamore dexteras erigunt. Deinde otiose & cum omni decore progredientes ambulant suum quisque ordinem velut in bello custodiens: pedites quidem thoracibus & galeis septi, & utroque latere gladijs accincti, levis autem gladius multo est longior, cum dexter mensuram palmæ non excedat. qui verò ducem stipant lecti pedites scuta & lanceas gestant: cetera manus hastas & clypeos longos, ferramque & corbem & ferculum & securim, necnon & habenam & falcem & catenam, triduique viaticum, ut parum intersit inter onusta iumenta & pedites. Equitibus autem ad dexteram gladius est longior, & contus in manu, transversusque ad equi latus clypeus: ternaque in phaterra vel amplius dependent lata cuspide iacula, nihil ab hastis magnitudine differentia. Cassides verò & thoracæ peditibus habent similes: nulloque armorum genere ab equitum aliis discrepant lecti, qui circum ducem versantur. Agmina autem semper cui forte id obtigerit, antecedit. Talia quidem sunt Romanorum itinera & mansiones, itemque armorum varietas. Nihil verò nec in prælijs inconsultum aut subitum agunt: sed omnia semper sequuntur facta sententiam: opusque adhibetur antè decretis. Unde aut minime peccant: aut si peccaverint, facilis est errati correctio. Fortunæ autem successibus meliores consiliorum, etiam si aliter successerit, arbitrantur eventus: quasi bonum quidem fortuitum ad rem inconsultè gerendam illicitum: quæ verò ante cogitata fuerint, etiam si adversus casus exceperit, bene iam meditato exhibeant ad cauendum ne idem rursus eveniat: & bonorum quidem fortuitarum non is autor sit cui contigerint, tristium verò quæ præter sententiam acciderint, saltem rectè consultata videantur esse solatium. Armorum quidem exercitatione comparant, ut non modo corpora, sed animi quoque militum fortiores sint.

Anno mcm
di 4011.
A Christo
nat. 69.

Reuerentia
& obediencia Romano
rum militum
erga Præfectos.

Quomodo
Romani castris egrediuntur.

Arma Romanorum peditum.

Arma Romanorum equitum.

Romani, nihil in prælijs inconsultum aut subitum agunt.

Maior diligentia Romanis est ex timore.

Anno mun
di 4031.
A Christo
nat. 69
Maior dili-
gentia Ro-
manis est ex
timore.
Obedientia
Romani mi-
litis victoriæ
causa.
Tractus Ro-
mani impe-
rij.

Maior autem illis est ex timore diligentia. namque leges apud eos non
defectionis solum, verum etiam minimæ negligentie sunt capitales: du-
cesq; magis quam ipsæ leges terribiles. namq; bonos honorando redi-
munt, ne in coercendis noxis videantur crudeles. Tanto autem obse-
quio rectoribus parent, ut & in pace ornamento sint, & in acie corpus
vnum totius conspiciatur exercitus. sic eorum copulati sunt ordines,
ita circumduci sunt mobiles: & acutis auribus ad præcepta, oculisque
ad signa, & ad opera manibus: unde facere quidem semper strenui sunt,
pari vero tardissimi. nec est ubi præstantes aut multitudinem hostium,
aut consilia sensere ducum, aut difficultatem regionum: sed ne fortuna
quidem succubere. nam & ea cernere putant esse victoriam. Quo-
ram igitur actus à consiliis incipiunt, consultaq; adeo strenuus exequi-
tur exercitus, quid mirum si Euphrates ab oriente, & Oceanus ab occi-
dente, itemq; à meridiano tractu Africa fertilissima regio, & à septen-
trione Rhenus atque Danubius sunt imperij limites, cum minorem ef-
se possidentibus possessionem recte quis dixerit? Hæc ergo profectus
sum, non tam proposito laudandi Romanos, quam solatio devictorum,
& ut novarum rerum cupidos detererem: fortasse autem & ad expe-
rientiam proderunt bonarum artium studiosis, Romanæ instituta mi-
litis nescientibus: redeo tamen unde digressus sum.

C A P. IIII.

Impetus Placidi contra Iotapatam.

Placidus in
Iotapatam
imperium
venit, repul-
sus vero au-
fugit.

Vespasianus quidem una cum Tito filio in Ptolemaide interim de-
gens, ordinabat exercitum: At vero Galilæam peruasit Placidus,
ubi maximam eorum quos comprehenderat multitudinem interemit:
hæc autem fuit Galilæorum imbecillior turba, animisq; cæciliens: pu-
gnacissimos autem ut vidit semper in ciuitates cõfugere, quas Iosephus
communierat, in Iotapatam, quæ omnium tutissima erat, impetum ver-
tus: existimans eam repentino aggressu facillime captum iri, magnamq;
& sibi ex ea re alios apud rectores gloriam comparandam, & illis com-
modum ad reliqua maturius explicanda, quasi metu cessuris alijs ciui-
tatibus, si quæ validissima esset, occupatam vidissent. Multum tamen
opinionem deceptus est: Iotapateni enim, cum eius impetum præsensis-
sent, prope ciuitatem aduenientem excipiunt: congressiq; cum Roma-
nis ex improviso plurimi & ad pugnam parati, necnon & alacres (quip-
pe ut pro salute patriæ, item coniugum liberorumq; dimicantes) in fu-
gam eos vertunt, multosq; fauciant, septem solum interfectis: quia ne-
que inordinate pugna decesserant, septisq; vndiq; corporibus leuiter
fuerant vulnerati: cum Iudæi quoq; magis eminus iaculari, quam ma-
nus conferre inermes cum armatis considerent. ex ipsis autem Iudæis
tres ceciderunt, paucis præterea fauciatis. Placidus igitur ab oppido re-
pullus aufugit.

C A P. V.

Galilæa à Vespasiano inuaditur.

Vespasianus
Romanorū
militum iter
ordinat.

Galilæam vero Vespasianus ipse cupiens inuadere, ex Ptolemaide
proficiscitur, ordinato militum itinere, sicut Romani consueuerūt.
Auxilia.

Auxiliatores enim qui leuius armati essent, itemque sagittarios præire iussit, ad repentinos incursus hostium cohibendos, & ut suspectas atque opportunas insidijs sylvas scrutarentur. Hos sequebatur Romani peditatus equitatusque pars: post quos è singulis centurijs deni armaturam suam ferentes, mensurasque castrorum. Post hos stratores viarum ibant, qui aggeris maligna corrigerent, ac aspera complanarent, sylvasque obstantes præciderent, ne perplexo itinere fatigaretur exercitus. Deinde suas, itemque subiectorum sibi rectorum sarcinas, & tutelæ causæ multos cum his equites ordinauit. post quos ipse veniebat, lectos pedites equitesque, necnon & lancearios secum ducens equitumque præterea suorum agmine comitatus. De singulis enim turmis proprios centum & viginti equites deputatos habebat. hos sequebantur, qui expugnandis ciuitatibus machinas & cætera tormenta portarent, deinde rectores, itemque præfecti cohortibus tribuni, stipati lectis militibus. & post hos circum aquilam signa alia, quæ omnibus apud Romanos agminibus præest, quod & vniuersarum auium regnum habeat, & sit validissima. Itaque illam & Principatus insigne putant, & omen victoriæ quoscunque bello petierint. Sacras vero signorum effigies sequebatur cornicines, & post eos acies, in latitudinem senis digesta militibus. hisque adharebat ex more quidam centurio, disciplinæ atque ordinis custos. Serui autem singularum legionum cuncti cum peditibus erant, mulis alijsque iumentis vehentes militum sarcinas. Postremum agmen, in quo erat mercenaria multitudo, cogebant armati pedites, equitumque non pauci. Ita peracto itinere, Vespasianus cum omni exercitu ad fines Galilææ peruenit: ibique positis castris, quamuis promptos ad bellum milites continebat, vna & ostendendo exercitum, quò hostes metu percelleret, spatiumque indulgendo pœnitudinis, si quis ante prælium voluntatem mutaret, nihilominus autem murorum instruebat obsidium. Itaque multos quidem rebelliones fugere vel solus fecit ducia aspectus: metum verò vniuersis incussit. Iosephi enim socij, qui nò longe à Sepphori castra posuerant, vbi bellum appropinquare cognouerunt, & iam iamque Romanos prælio secum congressuros, non modo ante pugnam, sed antequàm hostes omninò conspicerent, fuga disiecti sunt. cum paucis autem relictus Iosephus, vbi animaduertit neque se ad excipiendos hostes sufficientem manum habere, & Iudæorum animos concidisse: ac si fides his haberetur, plerosque libenter ad hostes defectum ire: iam tum quidem bello omni abstinere: quam longissime autem periculis abesse decreuit abductisque qui secum remanserant, in Tiberiada confugit.

Aquilam Romani Principatus insigne & omen victoriæ putant.

Iosephus à suis desertus in Tiberiada confugit.

C A P. VI.

Gadara expugnatio.

Vespasianus autem Gadarensium ciuitatem aggressus, primo impetu capit, quod eam pugnaci multitudine vacuum reperisset. Deinde hinc transgressus interior, cunctos puberes interfecit, cum Romanos odio gentis, & cladis memoria, quam perculerat Cestius, nullius ætatis misericordia commoueret. Incendit autem non solum ciuitatem, sed etiam omnes circum vicos, & oppidula quædam penitus desolata, nonnulla quorum habitatores ipse cepisset. Iosephus autem, quam tuitionis causa optauerat ciuitatem, ipse metu repleuit. Nam Tiberien-

An. mundi
4031.

A Christo
nat. 69.

Iosephus ab
Romanis si-
bi timet, &
Hierosoly-
mam prima-
eibus scribit.

ses nonquam cum, nisi de omni bello desperasset, in fugam versum iri credebant: neque in hoc eos voluntatis eius fallebat opinio. Videbat enim res Iudæorum quorsum euaderent: vnamque illos viam salutis habere, si propositum mutauissent. Ipse verò, quamuis adhuc sibi speraret à Romanis veniam tribuendam, mori tamen sepe maluisset, quam prodita patria, cum dedecore administrationis sibi creditæ, apud illos feliciter agere, contra quos fuerat missus. Decevit igitur Hierosolymam primatibus, quemadmodum sese res haberent, cum fide perferbere: ne vel nimis extollendo vires hostiū, timiditatis mox argueretur: vel minus aliqui nunciando, fortasse cœpti etiam pœnitentes ad ferociā reuocaret: utq; si fœdus eis placeret, citò rescriberent: aut si bellandū esset, dignum ei contra Romanos exercitum mitterent. Ille quidem hæc epistola scripta, maturè mittit qui Hierosolymam literas ferret.

C A P. VII.

Iotapatæ obsidio.

Iosephus in
Iotapatā ex
Tiberiade
venit.

Obsidio Io-
tapatæ.

In bello ni-
hil est neces-
sitate pugna-
eius.

Vespasianus autem Iotapatam excindere cupiens (nam in eam pluri-
mos hostium refugisse cognouerat, & præterea validissimū hoc co-
rum esse receptaculum) præmittit pedites cū equitibus, qui montanum
iter corquarent, saxis asperum ac peditibus quoq; difficile, omnino ve-
rò equitibus inuium. Et hi quidem quadriduo facere quod iussum est,
latamq; aperuere exercitui viam. Quinto autē die, qui Mensis Maii vi-
gesimus & primus erat, prior Iosephus in Iotapatam ex Tiberiade ve-
nit, abiectosque Iudæorum spiritus erigit. Cum verò trāsitum eius Ve-
spasiano quodam transfuga nunciasset, utque mox ciuitatem peteret
incitaret, veluti cum ea totam Iudæam capere posset, si Iosephum sub-
iugasset: hoc ille nuncio pro maxima felicitate percepto, Dei providen-
tia factum ratus, ut qui hostium prudentissimus videretur, ultro se ei-
iam in custodiam traderet voluntariam: statim quidem cum equitibus
mille Placidum mittit, vnaque decadarchum Ebutiū, tam manu quam
prudencia virum insignem, circumvallare ciuitatem iussit, ne clam in-
de Iosephus elaberetur. Postero autem die cuncta manu comitatus ipse
consequitur, & post meridiem vsque ad so itinere, ad Iotapatam perue-
nit: adductoq; in septentrionalem eius partem exercitu, in quodam tu-
mulo castra ponit, distante ab oppido stadiis septem. Consulto autem
quàm maximè conspici ab hostibus aestabat, ut visu attoniti turba-
rentur. quod etiam factum est: eosque tantus continuo stupor inuasit,
ut muris egredi nullus auderet. At Romanos tota die ambulando fati-
gatos, ciuitatem statim aggredi piguit: ob eam causam duplici acie cir-
cundato oppido, tertium extrinsecus agmen equitum posuere, omnes
Iudæis exitus obstruentes. Sed ea res illos in salutis desperatione auda-
ciores effecit: quippe in bello nihil est necessitate pugnacius. Itaq; po-
stidie impetu in muros facto, Iudæi primò quidem locis suis manen-
tes Romanis castra ante muros habentib. resistebant. postea verò quàm
Vespasianus & sagittarios & funditores, omnemq; iaculatorum multi-
tudinem adhibitam, missilibus in eos permisit utiturq; ipse cum pedi-
tibus in aduersum collē, vnde murus expugnabilis erat, niti cœpit: tūc
ciuitati metuens Iosephus, & cum eo cuncta Iudæorū profiliuit multitu-
do: omnesq; in Romanos pariter irruentes, procul à muris eos deterrue-
re, mul-

re, multa manu simul & audacia patrando facinora. Neque minora ta-
men patiebantur quàm faciebant. nam quantum ipsos salutis despera-
tio, tantum pudor incendebat Romanos. & hos quidem periculis cum
fortitudine, illos autem duce iracundia ferocitas armabat. Deniq; cum
tota die pugnatum fuisset, prælium nox diremit: in quo Romanorum
plurimi sauciatis, tredecim interfecti sunt: Iudæorum autem cum lex-
centi essent vulnerati, septem & decem ceciderunt. Nihilòq; minus, Ro-
manis postridie iterum irruentibus occurrunt, multoq; fortius restite-
runt: ex eo scilicet fiduciam nacti, quòd eos pridie præter spem iustine-
rant. sed eos quoq; pugnaciores experti sunt, quòd eorum iracundiam
pudor incenderat, vinci credentium, nisi citò vicissent. Itaque per dies
quinq; Romanos minimè ab aggressionem cessantibus etiam Iotapate-
norum excursus agebantur, muriq; fortius oppugnabantur. Et neq; Iu-
dæi vires hostiù formidabant, neq; Romanos difficultas oppidi capien-
di lassabat, Etenim Iotapata paulominus tota rupes est, ex aliis quidem
partibus vndiq; vallibus immensis præceps, vt earum altitudinem ocu-
lis deprehendere cupientium aspectus ante deficiat. Ab vna verò tan-
tum Boreæ parte adiri potest, vbi per transversum latus desinente mon-
tis edificata est: quòd quidem ipsum muro ciuitatis Iosephus fuerat am-
plexus, quo inaccessa essent hostibus superiora cacumina. Aliis verò cir-
cum montibus tecta, prius quàm in eam perueniretur, à nullo poterat
conspici. Iotapata quidem sic erat communita. Vespasianus aut & cum
natura loci simul certandum putans, & cum audaciâ Iudæorum, incipere
obsidionem acriter statuit: aduocatisq; rectoribus sibi subditis, de ag-
gressu deliberabant. Cumq; aggerem fieri placuisset, qua parte murus
facilis erat accessui, totum ad cõparandam materiam misit exercitum:
oppidoq; propinquis montibus excisis, magnaq; vi lignorũ & lapidum
cõparata, cratibusq; ad euitanda iacula desuper missa per valles dispo-
sitis, his protecti aggerem construebant. nulla autem noxa vel minima
telorum erat, quæ de muro iacerentur. His aut alij terram ex propinquis
tumulis eruentes, sine intermissione suppeditabant: cunctisque trifa-
riam distributis, nullus erat otiosus. At Iudæi super eorum tegmina sa-
xa ingentia, & omne telorum genus curabant immittere: quæ licet mi-
nimè penetrarent, magnos tamen crepitus dabant, & horribile impe-
dimentum erat operantibus. Tunc igitur Vespasianus machinis missi-
lium circumpositis (erant autem omnes centum sexaginta) in eos qui
super murum astarent, iussit tela contendere: simulq; ex catapultis lanceq;
percurrerant, saxaq; tormentis ingentia mittebantur, ignisque & sa-
gittarum frequentissima multitudo, quæ non solum murum, sed etiam
totum intra iactum earum spatium Iudæis inaccessum fecere. Arabum
enim sagittariorum manus, & iaculatores, itemq; funditores & omnes
machinæ tela iaciebant. Neque tamen his Iudæi prohibiti, ne desuper
propugnarent, quieti erant: sed excurrendo per cuneos more latro-
num, tegmina operantium detrahebant, nudatosque seriebant: & vbi
illi cessissent, aggerem dissipabant, vallorumque munimenta cum cra-
tibus igni tradebant: donec Vespasianus cognito, huius damni causam
ex distributione operum contigisse, quòd interiecta spatia Iudæis lo-
cum aggrediendi præberent, adunauit tegmina: coniunctisque pari-
ter viribus obreptiones hostium præpeditæ sunt. Erecta autem prope-
modum aggere, pauloque minus æquato propugnaculis, indignum esse

An. mundi
4031. A
nat. Christ.
69.

Præliũ inter
Romanos &
Iudæos tota
die commissum,
nox di-
scriminauit.

Iotapata &
tus.

Vespasianus
obsidionem
acriter inci-
pere statuit.

Iudæi per cu-
neos excu-
runt, agge-
remque dis-
sipant.

An. mundi
4031. A
nat. Christ.

69.

Iosephus su-
dibus fixis p
eos boni co-
ria recentia
extendi præ-
cipit, quæ e-
missos tor-
mentis lapi-
des sinuata
susciperent,
murum altius
erigit.

ratus Iosephus, nihil contra moliri, quod oppido saluti foret, convocat
fabros, murumque altius iubet extolli. Cumque illi tam multis obstan-
tibus sæculis minimè edificare posse affirmarent, hanc eis defensionem
excogitavit. Sudibus fixis per eos bonum coria recentia extendi præce-
pit, quæ emissos tormentis lapides sinuata susciperent, quibusque repul-
sa tela cetera dilaberentur, & ignis humore languesceret. hisque ante
tabros oppositis, illi murum die noctuque operando, ad viginti cubito-
rum altitudinem erexerunt, crebris etiam turribus in eo constructis,
minisque validissimis aptatis. Quæ quidè res Romanis iam intra civi-
tatem se esse credentibus, magnum mororem comparavit, tam Iosephi
molitione, quàm oppidanorum obstinatione perterrita.

CAP. VIII.

*Obsidio Iotapatenorum à Vespasiano, & diligentia Iose-
phi, deq. Iudeorum excursione in
Romanos.*

Vespasianus
recente mi-
lite à pugna,
civitatem ob-
sidere sta-
tuit.

Iosephus po-
tū mensura
civibus mi-
nistrat.

Stratagema
Iosephi.

AT Vespasianus & calliditate consilij, & hostium audacia magis irri-
tabatur: qui iam recepta ex munitione fiducia, Romanos vtrò in-
cursabant: inque dies singulos prælia cateruacim, & cuiusque modi la-
trocinales doli, & eorum quæ casus obtulisset rapinæ, aliorumque in-
cendia fiebant: donec Vespasianus recenti milite à pugna, statuit ob-
sidere civitatem, ut eam vlti necessariorum penuria caperet. Aut enim
coactos inopia sibi supplicaturos, aut si ad finem usque in eadem perti-
nacia duravissent, fame consumendos eius habitatores putabat: multo-
que faciliores expugnatu fore, si post intervallum rursus anxii incu-
bisset. Itaque omnes exitus eorum asservari præcepit. Illi autem fru-
menti quidem, aliarumque omnium rerum intus habebant copiam,
præter salem. aquæ verò penuria eos affligebat: quia neque fons erat
intra civitatem, & imbre contentis habitatoribus, rara est in illo tra-
ctu assuvis mensibus pluvia. quo tempore obsessi etiam hoc vehemen-
tius afficiebantur, quod arcendæ sit fuerat excogitatum: quodque fie-
ri, velut omnis aqua iam defecisset, agrè ferebant. Iosephus enim, cum
& civitatem videret abundare aliis rebus, fortesque animo viros esse,
quo longiorè Romanis obsidionem faceret, quàm sperabant, iam tum
potum mensura civibus ministrabat. illis autem conservari aquam pe-
nuria gravius esse videbatur: amphoremque cupiditatem movebat, quod
ibi bibendi liberum non haberent: ac velut ad extremam sitim perven-
tum esset, labori cedebant. Hoc autem modo affecti, Romanos latere
non poterant, qui ex aduerso colle trans murum in vnum eos consuere
locum, & aquæ mensuram accipere prospectabant: quò etiam balistarū
peruenientibus telis, plurimos occidebant. Vespasianus quidem non
multo post, exhaustis puteis, ipsa sibi necessitate traditum in civitatem
sperabat Iosephus autem, ut hanc eius spem frangeret, iussit quàm plu-
rimos per murorum minas demersa vndis atque humida vestimenta su-
spendere, ut omnes repente aqua perfluere, ex quo morior simul Ro-
manis ac timor erat, cum tantum aquæ viderent eos ludibrio consu-
meres quos potu indigere credebant. Denique dux belli etiam ipse,
quia

quia penuria ciuitatem posse capere desperasset, iterum consilium ad vim atque arma conuertit: ludæis quoque id maxime cupientibus: quod nec se nec ciuitatem saluam fore credebant, & prius quam fame vel siti perirent, mortem bello optabant. Iosephus tamen, præter hoc etiam aliud consilium, quò sibi copia pararetur, per quandam vallem deuam, proptereaque minus curiose habitam à custodibus excogitauit. Mittendo enim per occidentis eius partes literas ad quos uellet Iudæos extra ciuitatem degentes, ab his omnia usus necessaria, & quæ in ciuitate defecerant, accipiebat: mandato committentibus, ut plerumque ad excubias reperent, terga uelleribus tecti: quo si qui eos nocte uiderent, canum similitudine fallerentur. idque factitatum est, donec eius fraudem vigiles persenserunt, vallemque cinxerunt. Itaque tunc Iosephus non diu ciuitatem sustinere posse prospiciens, suamque pariter salutem, si uellet remanere, desperans, cum optimatibus de fuga tractabat. Verum id populus sensit, & circa eum fusus, ne sese negligeret, precabatur, in quo solo recumberent. ipsum enim saluti esse ciuitati manentem, uelut omnes eius causa alacri essent animo certaturi. quòd si etiam capiatur, eundem solatio fore. decere autem illum nec inimicos fugere, nec amicos desere, aut quasi ex nauis tempestate oppressa desilire, qui ad eam tranquillo mari uenisset. ipsum enim magis demersurum esse ciuitatem, cum iam nemo audebit hostibus repugnare, si discessisset cui considerent Iosephus autem quòd sibi cauere occultans, illorum commodo se exitum parare dicebat. nam intra ciuitatem manendo, neque seruatis grande aliquid se profuturum: & si caperentur, uanè cum his esse frustra periturum: obsidione uero liberatum, extrinsecus maximo eis emolumento fore. maturè enim congregatis ex territorio Galilææ, alio bello Romanos ab eorum ciuitate reuocaturum. nunc autem non uidere, quid apud eos residens utilitatis afferret, nisi quòd Romanos ad obsidionem magis incitaret, ut se caperent magni pendentes: quem si fugisse cognouissent, multum essent de obsidionis impetu remissuri. Non flexit his Iosephus, sed hoc circumscilicet se magis incendit. denique pueri & senes, itemque mulierculæ cum infantibus flentes ad eius pedes accidebant, eumque omnes complexi tenebant, & ut fortunæ socius sibi remaneret, cum ululatibus supplicabant: non inuidia salutis eius, quantum ego arbitror, sed propria spe. nihil enim se mali, remanente Iosepho, existimabant esse passuros. Ille autem siquidem paruisset, hæc preces esse ratus: custodiam uero, si per vim cogeretur (multum enim propositum discessus etiam querelatum misericordia fregerat) remanere statuit. comuni quoque desperatione ciuitatis armatus, & nunc tempus esse dicens pugnam incipere, cum spes nulla salutis est: pulchrumque vitam pacisci pro laude, ac forti aliquo parato facinore in memoriam posteritatis occumbere: ad opera sese conuertit. Cum pugnacissimus ergo egressus, disiectis custodibus, usque ad Romanorum castra excurrerebat: & nunc pelles aggeribus impositas, sub quibus tendebant, discerpere: nunc operibus ignem immittere, posteroque die similiter ac tertio & per aliquot deinceps dies ac noctes bellando non defatigabatur. Sed Vespasianus Romanos his excursibus malè affectos aspiciens (nam & terga dare Iudæis pudebat, & fugientes insequi armorum pondere tardabantur: cum Iudæi semper aliquid agentes, priusquam paterentur, in ciuitatem refugerent) armatis imperat, ut eorum imperum declinarent, ne cum

An. mundi

4031. A

nat. Christ.

69

Aliud calli-
dū Iosephi
consilium.Populus Io-
sephū, ne se-
se neglige-
ret, precatur.Prudentia
Iosephi.Iosephus in-
Iotapata re-
manet.Cū spes nul-
la salutis est,
bellū extre-
mum reme-
dium.Audacia In-
dæorū in ex-
trema despe-
ratione.

An. mundi
4031. A
nat. Christ.

69.

Vespasianus
per sagitta-
rios fundi-
tores Iudæos
repellit.

hominibus mortis avidis manum confererent. Nihil esse fortius despe-
ratis. Restingui autem illorum impetus, si proposito frustreretur, quasi
flammam si materiam non inueniat. Ad hoc oportere Romanos cau-
tius quærere victoriam, augendæ possessionis causa, non ex necessitate
pugnantes. Per sagittarios autem Arabum & Syriæ & funditores, perq;
laxa tormentis emissâ plerunque repellebat Iudæos. nulla enim telo-
rum machina quiescebat. Illi autem his quidem malè accepti cedebat:
verum eminus missâ intra iactum subeuntes, sauius Romanis instabat:
eum neque corpori, neque animæ parcerent: sed per vicem vtrinque pu-
gnarent, suorum quisque laborantibus subuenientes.

CAP. IX.

*De oppugnatione Vespasiani contra Iotapatam, ariete, &
alii tormentis bellicis.*

Aries.

Iosephus cō-
mentū, quo
vim machi-
næ paulatim
falleret ex-
cogitavit.

Igitur Vespasianus vitrò se existimans longitudine temporis, hosti-
umque incursis obsideri, cum propè iam muris aggeres æquaren-
tur, arietem admovere decrevit. Est autem aries, imbræta materia, ma-
lo navis assimilis: cuius summum gravi ferro solidatum est, in arietis
effigiem fabricato, unde etiam nomen accepit. dependet autem funi-
bus medius ex trabe alia, velut ex trutina, palis vtrinque fultus, be-
ne fundatis. retrorsum autem magna virorum multitudine repulsus,
hisdemq; simul rursus impellentibus missus, in fronte prominente fer-
ro mœnia percutit: nec est vlla tam valida turris, aut murorum ambi-
tus adeò latus, ut etsi priores ictus fortiter sustinuerit, assiduos vincat.
Ad huius periculum rei duci Romano transire placuit vi capere oppi-
dum properanti: quoniam perniciofa videbatur obsidio, Iudæis mini-
mè quiescentibus. Itaque Romani quidem balistis cæterisque missi-
lium machinis, ut facilius ferirentur qui de muris obstare tentassent,
propius adhibitis utebantur: neque sagittarij aut funditores longius
aberant. cum verò ea causa muros nemo auderet ascendere, ipsi arie-
tem applicabant cratibus desuper itemque pellibus septum, ipsi arie-
tis defensione quàm machinæ. Et primo quidem impetu mœnia con-
cussa sunt: clamorque oppidanorum, velut iam capti essent, maxi-
mus factus est. Iosephus autem eundem locum sæpè feriri, neque mul-
to post murum disturbatum iri prospiciens, quo commento vim ma-
chinæ paulatim falleret excogitavit. Saccos enim paleis confertos,
quæ semper impetum arietis ferri viderent, demitti iussit ex muro:
ut eo modo secundi ictus errarent, aut etiam excepta vulnera laxi-
tas frustraretur. Quæ quidem res multum Romanis moræ attulit.
nam quocunque hi machinam convertissent, contra illi qui super mu-
rum stabant, palearum traducentes saccos, ictibus supponebant: ni-
hilque murus repercussione lædebat, donec etiam Romani aduer-
sus hoc aliud machinati sunt: præteris enim contis expeditis, in his
summis falces quibus saccos abscinderent alligarunt. Cum autem hoc
modo efficax esset opus arieris, ac murus (qui recens ædificatus erat)
ictibus cederet, quod reliquum erat, Iosephus eiusq; socij ad ignis auxi-
lium se contulerunt: accensumque totum quod arida fuit materia, tri-
bus ex locis pariter inflammavit, unaque machinas & propugnacula
Roma-

Romanorum & aggetes concremarunt. Illi verò non sine malo subue-
 niebant, audacia simul eorum territi, & ne adiumento essent, flammis
 proruentibus impediti: quæ aridum nactæ fomitem, & præterea biru-
 men æ picem, necnon etiam sulphur. opinione citius volitabant: ope-
 raq; Romanorum multo labore curata, vnius horæ spacio pessum dede-
 runt. Hic etiam vir quidam Iudæus, prædicatione ac memoria dignus
 inuentus est, Samæi filius Eleazarus, cui Saab Galilææ patria fuit. Is e-
 nim saxum ingens altè sublatum, tanta vi super arietem ex muro dimi-
 sit, vt machinæ caput abrumperet, idq; ex medijs hostibus saltu ad eos
 delatus auferret, nulloque metu reportaret ad murum. Postremò tan-
 quam signum quo tela mitterent, hostibus propositus, nudo corpore
 quinque sagittarum vulneribus fixus est: earumque nulla respecta, vbi
 murum ascendit, vnde iam videri ab omnibus poterat, sua audacia
 ibi constitit, contractusque dolore plagarum cum ariete decidit. Post
 hunc fortissimi extiterunt duo fratres Neriras & Philippus de vico Ru-
 ma Galilæi. Qui cum super milites decimæ legionis profiliissent, tanto
 impetu vique irruerunt, vt & aciem Romanorum pertrumperent, quiq;
 aduersum ierant, omnes in fugam verterent. Præter hos Iosephus
 quoque & cætera multitudo, raptis ignibus, machinas & refugia, cum
 operibus quintæ itemque decimæ, eius quæ terga dederat legionis in-
 cendunt. Cæteri autem qui mox consecuti sunt, & instrumenta & o-
 mne genus materiæ obruerunt. Rursus autem Romani sub vesperam,
 erectum arietem ad eam muri partem, quæ pridem quasiata fuerat, ap-
 pulserunt: ubique propugnatorum quidam Vespasiani plantam sagitta per-
 cussam leuiter vulnerat, quia vis teli spacio defecisset. Maximam tunc
 id Romanis perturbationem fecit. his enim qui propè aderant viso san-
 guine perterritis, per omnem fama cucurrit exercitum: relictæque
 obsidione, plerique cum stupore atque formidine ad ducem belli con-
 currebant & ante omnes Tirus aderat metuens patri. Vnde contigit, vt
 & benivolentia circa rectorem, & filij trepidatio confunderet multitu-
 dinem. facile tamen pater & timore filium, & perturbatione liberauit
 exercitum. superato enim dolore vulneris, & ab omnibus qui sui causa
 perstimuerunt conspici studens, bellum in Iudæos sæuius incitauit. nam
 velut vitor quisque Imperatoris omne periculum adire cupiebat: &
 clamore alius alium adhortantes, murum petebant. Iosephus autem
 cum suis, licet assiduis balistarum itemque tormentorum ictibus cade-
 rent, nequaquam tamen deterrebantur a muro: sed flammis & ferro &
 saxis eos appetebant, qui arietem protecti crateribus impellerent. Nihil
 autem aut parum proficiebant, cum sine intermissione procumbe-
 rent in conspectu hostium positi, quos ipsi contra videre non possent.
 nam & suis ignibus collucebant, tanquam si dies esset, & certum erant
 signum quo tela dirigerent: machinæq; procul non apparentibus, mis-
 silia cauere non poterant. Ergo propterea tam catapultarum quàm ia-
 culorum vi simul multi transfigebantur: missæque machinis saxa & mu-
 rorum minas auferabant, & frangebant angulos turrium. virorum au-
 tem nulli tam fortiter constipati erant, vt non vsque ad extremam a-
 ciem saxi magnitudine ac violentia sternerentur. Sciet autem aliquis,
 huius machinæ vis quantum valeat, ex his quæ illa nocte contigerunt.
 in muro cuidam ex circumstantibus Iosepho, saxo percusso caput euul-
 sum est, eiusque ad tertium stadium veluti funda excussa caluaria. In-

Ann. mundi
 4031. A
nas. Christ.
 69.

Iosephus ma-
 chinas & p-
 pugnacula
 Romanorū
 & aggeres
 concremat.
 Eleazari re-
 bur & auda-
 cia.
 Neriræ &
 Philippi cō-
 tra Roma-
 nos audacia.

Vespasiani
 plantam m-
 les sagitta
 percussam
 vulnerat.

Bellum in
 Iudæos rei-
 teratur.

Vis Roma-
 norum iacu-
 lorum.

An. mundi
4031. A
Chri. nat.
69.

terdiu quoque pregnantis foeminae transiecto viro, ad dimidium stadium infans abactus est: tanta tormento vis fuit. Ergo machinis terribior erat impetus & milibum strepitus. Crebri autem mortui, cum per muros delicerentur, sonabant. & acerbissimus quidem intus excitabatur mulierum clamor: extrinsecus autem occumbentium gemitus concrepabant: totusq; ambitus muri, ad quem pugnabatur, sanguine confluebat, iamq; ascendi poterat congeitione cadauerum. montes autem resonantes, multo amplius horrorem augebant: nec quicquam illi notu defuit, quod vel auribus vel oculis terrorem posset incutere. Plurimi quidem pro Iotapata decertantes, fortiter ceciderunt, plurimi etiam lauciati sunt, & tamen vix circa matutinas vigilias murus assidue machinarum ictibus cessit. Tumque illi quidem corporibus atq; armis eam partem quae deiecta fuerat, priusquam Romani pontes apponerent, munierunt.

C A P. X.

De iterata impugnatione Iotapatenorum.

Vespasianus
ad occupan-
dam ciuita-
tem, exerci-
tum ducit.

Iosephi con-
tra hostes
callidū con-
siliū.

MANC autem Vespasianus ad occupandam eiu tatem iam ducebat exercitum, ex nocturno labore paululum recreatum. Idemque cupiens de conuulsa muri parte alios propugnatores depellere, equitum quidem fortissimos equis depositos trifariam collocat: ut recti armis dirutum latus undiq; obsiderent, contosq; praeenderent: & cum pontes admouer. corp sient, ipsi priores intrarent. Post illos autem pedites validissimos ordinavit. Reliquam verò equitum multitudinem secundū muri spacium per montana loca distendit, ne quis fugiens excidium ciuitatis lateret. Deinde qui hos sequerentur constituit sagittarios, paratas sagittas habere iussos: suaditores quoq; similiter, & appositos machinis. Alijs autem integris muri partibus scalas applicare praecepit: ut qui hos prohibere tentarent, deiectae partis defensionem relinqueret: ceterique omnibus simul telis oppressi, violentiae irruptentium cederent. Iosephus autem hoc consilio cognito, per murum quidem integrum labore fatigatos itemque senes disposuit, quasi laedi non possent: in parte verò collapsa validum & potentissimum quemque: senosque ante omnes viros, in quibus & ipse fuit, ad pericula subeunda sortitus est: hisque praecepit, ut agminum vluatibus ne metu quaterentur, aures obstruerent: contra sagittarum verò multitudinem communiti protegerentur desuper sentis: paulatimque recederent, donec sagittarij pharetras exinanirent. Si vero pontes à Romanis apponerentur, ipsos prosilire mandauit: atque hostibus persuasit per sua instrumenta resistere: vnumquemque verò ita certare debere, non quasi conseruandam tueretur, sed quasi perditam iam patriam vindicaret: atque oculis suis proponere mactari senes ac liberos, coniugesq; suas propemodum ab hostibus capi: vimq; futurae cladis iam nunc collectā in autores eius effundere. ita quidem in vtroq; disposuit. Ciuitatis autem vulgus imbelles, mulieres ac pueri, postquam oppidum triplici acie videre circumdatum (nullus enim ad pugnam translatus fuerat à custodijs) strictisq; gladijs ad partem muri deiectam hostes instare, armisq; montana loca omnia desuper collacere, atque Arabum quendam sagittarijs tela suggerere, tunc

tunc extremo ululatu quasi capta vrbe consonuerunt, non vt impendere mala, sed vt adesse iam crederes. Quare Iosephus mulieres, ne misericordia suorum animos effeminarent, intra domos cum interminatione concludit, silere iussas: ipse vero ad parrem muri quæ sibi obrigerat transiit. & scalas quidem applicantibus animum non intendit, sed tantum speculabatur apertum sagittarum. Simul aut ac tubicines vniuersarum legionum consonuerunt, & grauitè infremuit exercitus: signoq; dato, nullis vndiq; sagittis lux obscurari coepit: Iosephi socij memores præceptorum, & aduersus clamorem obstructis auribus, & contra sagittarum vulnera corporibus communitis, cum admonerentur pontium machinæ, ipsi eas cursu, & antequam hostes pedem in his ponerent, occupant: eosq; ascendere nitentes prælio deturbant, varia manuum, itemq; animi facinora demonstrantes: & ne vel in extremis calamitatibus deteriores illis viderentur, qui sine periculo fortes contra se essent, curabant, nec prius à Romanis diuellebantur, quàm vel caderent vel occiderent. Itaq; Iudæi perpetuo dimicantibus, cum nec vnde mutarent propugnatores haberent, defessis autem Romanorum assidue substituerentur: proq; his quos violentia repulissent, alij succederent: inuicem se adhortati latera copulant: protectiq; desuper longioribus scutis, inexpugnabilis globus effecti sunt: totaque acie velut vno corpore repellendo Iudæos, in muro iam pedem ponebant. Tum Iosephus, his rerum angustiis consilio necessitatis adhibito, machinis excogitandis cum desperatione stimulatur: feruentiq; oleo pfundi milites iubet, scutorum coniunctione defensos. Id aut Iudæi multi, qui & paratum haberent, & plurimum, citò Romanis infundunt: ipsi etiam in eos alienis missis calore bullientibus. Hæc res Romanorum ardentium aciem dissipauit, & cum dolore sauisimo deuoluebantur à muro: siquidem facile à vertice ad pedes vsq; sub armatura oleum per totum corpus fluebat, carnemq; non secus ac flamma depascebatur: quod natura facile calefceret, seroque pro sui pinguedine refrigeraret, Thoracibus autem & galeis illigatis incendij fuga non erat. Nunc autem salientes, nunc incuruati dolore, de pontibus decidebant. Ad suos autem contra nitentes tutò recedere non poterant, quoniam facile ab insequentibus vulnerabantur. Sed neque Romanis virtus in rebus aduersis, nec Iudæis prudentia defuit. Romani enim licet oleo perfusi mirabilia pati viderentur, tamen in eos qui perfuderant ferebantur, præcedentem quisq; incursando, tantumquam ipse impetum retardaret. Iudæi vero progressum eorum dolo altero deceperunt, cum fœno græco decocto pontium tabulata perfunderent: quibus illi dilabentes retrahebantur, vt neq; fugientium quisquam, neq; aggreddientium firmo posset eniri vestigio: sed alij quidem resupinati per ipsas pontium tabulas calcarentur, multi verò super aggeres deiecerentur: & qui cecidissent, à Iudæis feriebantur qui Romanis defilientibus conflictu iam liberi, facilius tela dirigeant. Cum aut multa milites mala in hac perpeti pugna dux videret, sub vesperam eos reuocat: quorum non paucis trucidatis, plures sunt vulnerati. Ex Iotapata verò sex viris mortuis, plures quàm trecenti saucij translati sunt. Hoc autem modo pugnatum est Iunij mensis die XX. At Vespasianus, eorum causa quæ acciderant, consolatus exercitum, postquam ita vidit accensum, neq; tam exhortatione quàm opus depolcere, aggeres quidè altius tollit. Tres verò turres quinquagenum pedum in excelsum iubet erigi, ferro

*An. man-
di 4031. A.
nat. Christ.,
69.*

*Mulierum
ac puerorū
ululatus in
pugna.*

*Prælium Ro-
manorum
cum Iudæis
in ponte.*

*Romanos
Iudæi feruē-
ti oleo per-
fundunt.*

*Romani
infecta à pu-
gna retroco-
dunt.*

An. mundi
4031. A
Chri. nat.

69.

Vespasianus
aggeres al-
tius tollit &
turres erigit.
Iotapateni
oppugna-
tionem ten-
tibus pro-
pre occu-
runt.

ferro vndiq; rectas, vt & pondere stabiles essent, neque ignibus expu-
gnarentur: easque super aggeres collocat, iaculatoribus & sagittarijs, i-
temq; leuioribus missilium machinis plenas, funditorum quoque for-
tissimis. Qui cum non conspicerentur propter altitudinem turrium &
loricas, ipsi eos qui super murum astarent facile conspicuos, telis ferie-
bant. at illi cum neque a vertice venientes sagittas facile declinarent,
neque vlisci possent quos non viderent: altitudine quidem turrium li-
brata manu iacula superante ferro autem, quo erant lepta, flammis ob-
stante: ob hanc defensionem muri deserunt: oppugnatione inque ten-
tantibus prompte occurrunt. Et Iotapateni quide ita resistebant, quam-
uis multi in dies singulos occumberent, neque contra mali quicquam
hostibus facerent, quod eos sine periculo prohibere non poterant.

C A P. XI.

Iapha expugnatio à Traiano & Tito.

Iapha expu-
gnatio à Tra-
iano.

Iudxi ab Ro-
manis intra
duos muros
conclusi tru-
cidantur.

Duodecim
millia Iudz-
orum inte-
reunt.

Titus cum
copijs ad Ia-
phan perue-
nit.
Vehemens
pugna in op-
pido inter
Galilæos &
Romanos.

His autem diebus Vespasianus ad finitimam quandam Iotapatæ ciui-
tatem euocatus, cui nomen est Iapha, nouas res affectantem, & pro-
pterea, quod Iotapatenos præter spem restitisse audierat, insolescen-
tem, mittit eò Traianum decimæ legionis rectorem, dans ei duo millia
peditum & equites mille. Ille autem cum oppidum contra expugnatio-
nem munitissimum reperisset (nam præter naturam qua tutum erat et-
iam muro duplici cingebatur) habitatores verò eius vidisset paratos
ad pugnam sibi obuios processisse, prælium cum his committit: eosque
paulisper reluctatos, in fugam vertit: quos vestigijs consecuti Roma-
ni, exterioris muri ambitum quò confugerant, cum ipsis irrumpunt. se-
cundum autem murum petentibus, ciues sui clauere ciuitatem, metu
scilicet, ne cum his rursus hostes intrarent. Profecto autem Deus Gali-
læorum clades Romanis donabat, qui etiam tunc ciuitatis eius vniuer-
sum populum exclusum moribus proprijs, ad interitum hostibus de-
dit auidissimis exodium. Multi enim simul ruentes ad portas, multum-
que nominatim præpositos inclamantes, inter ipsas preces mactaban-
tur, quibus hostes vnus murum, alterum ciues clauerant: & inter me-
dios coacti murorum ambitus, multi quidem sociorum gladijs transfi-
gebantur, infiniti verò à Romanis interficiebantur, ne ad vliscen-
dum quidem recepta fiducia. nam præter hostilem metum, etiam do-
mestica proditio eorum animos fregerat. Denique moriebantur, non
Romanos, sed Iudæos execrando, quoad omnes interiere numero ho-
minum duodecim millia. Vnde Traianus vacuam esse ciuitatem pu-
gnatoribus reputans, & si qui adhuc inuis essent, nihil eos ausuros esse
existimans præ timore, imperatori excidium reseruauit. cumque per
nuncios rogauit vt filium suum Titum mitteret, finem victoriæ imposi-
turum. ille autem laboris aliquid superesse ratus, cum milite filium mi-
sit, hoc est, quingentis equitibus & peditibus mille. Qui maturè ad ciui-
tatē profectus sic ordinauit exercitum, vt in læuo quidem latere Traia-
num cōstitueret, ipse verò in dextro obsidioni præflet. Itaq; militibus
scalas muris vndiq; applicantibus, cum paulisper desuper Galilæi obsti-
tissent, cōtinuo mœnia reliquerunt. Titus verò eiusq; comites saltu de-
missi, mature ciuitatem obtinuerunt. Tumq; vehemens cum his, qui se
latius

intus congregauere, pugna commissa est: nunc per angusta viarum intruentibus validissimis, nunc forminis ex testorum culminibus, quæ forte inuenissent, tela iactantibus. Et hoc quidem modo usque ad sextam horam sustinere conflictum. absumptis autem bellatoribus, cætera multitudo, & sub diuo, & per domos, senes pariter ac iuvenes mactabantur. Denique virilis sexus præter infantes nullus remansit, qui cum mulieribus abducti sunt seruitio. Interemptorum quidem in ciuitate, & in primo congressu, numerus fuit quindecim millia: captiuorum autem duo millia CXXX. Hæc Galilæis clades contigit quinto & vigesimo die Iunij mensis.

An. mundi
4031. A
nato Chri-
sto 69.

CAP. XII.

De Samaritan à Cereale deuictis.

Sed ne Samaritanæ quidem alieni à calamitatibus remansere. Hi namque in monte Garizin, qui est illis sanctissimus, congregati, locis suis expectabant: belli autem minas eorum conuentus ac spiritus habere videbatur: nec saltem vicinorum malis corripiebantur, sed inconsulta suarum virium infirmitate, secundis Romanorum rebus exterriti, propterea in tumultum voluntate pendebant. Vespasiano autem placebat motus antecapere, eorumque impetus præuenire. Nam cùm præsidij tota Samaritica regio cincta erat, tamen eorum multitudo qui coierant & conspiratio timebatur. Itaque causa Cerealem quintæ legionis tribunum, cum sexcentis equitibus tribusque peditum millibus mittit. Ille autem ad montem quidem accedere, prælioque congregari nequaquam tutum esse duxit, quod hostes plurimi desuper essent: milites vero circumualatis undique montis radicibus, tota eos die custodiebant. Euenit autem aquæ tunc indigentibus Samaritanis, etiam graues accendi æstus (erat enim tempus æstatis, neque se rebus necessarijs vulgus instruxerat) adeo ut nonnulli quidem vna die siti morerentur, multi vero eiusmodi morti seruitium præferentes, ad Romanos transfugerunt: ex quibus cognito Cerealis, illos etiam qui adhuc perseuerarent, malis infractos, montem ascendit: & circum hostes exercitu constituto, prius eos ad fœdera hortabatur, atque ut salui esse mallent rogabat: si arma proiecissent, tutos fore promittens: denique quia persuadere non posset, aggressus eos occidit omnes. Erant autem undecim millia & sexcenti. Hæc Iunij mensis vigesimo & septimo die gesta sunt: atque his calamitatibus Samaritanæ oppressi sunt.

Samaritanæ
in monte
Garizin co-
gregatio.

Aquæ defe-
ctus in mō-
te Garizim.

Undecim
millia & sex-
centi Sama-
ritæ inter-
fecti.

CAP. XIII.

Itapate excidium.

Itapatenis autem diu durantibus, & præter spem aduersa tolerantibus, quadragesimo quidem ac septimo die, Romanorum aggeres super murorum altitudinem sunt elati. quidam verò ad Vespasianum eodem die profugus venit, paucitatem ciuium & infirmitatem simul eorum enuncians: quodque diuturnis vigilijs, & prælijs assidujs consumpti, minimè quidem ulterius vim ferre possent, verum dolo etiam ca-
perentur,

An. man.
403 I. A
nato Chri-
sto 69.

Profugus
quidam pau-
citatem Iota-
patenorum
& infirmi-
tatem eorum
enunciat.
Romani ho-
stibus dor-
mientibus
vrbe potiū-
tur.

Romanos
neq; parcē-
di neq; mi-
serendi cura
tangit.

Pugna Iu-
dæorum cū
Romanis ex
turti.

Antonius
Iudæo insi-
dijs perem-
ptus.

Quadragin-
ta millia Iu-
dæorum ex-
cidij tempo-
re, pugnisq;
superioribus
interiunt.

perentur, si quis instaret. circa extremam namq; vigiliam, quando & malorum requiem habere viderentur, & maxime defatigatos custodes matutinus torrens occupat, dormire eos dicebat, eademq; hora inuadendos esse suadebat. Vespasiano autem, quia fidem nosset inter se Iudæorum, quantaq; superbia pœnas contemnerent, transfuga suspectus erat: nam & antea quidam ex Iotapata captus, omne tormentorum genus fortiter pertulit, & cum ne flammis quidem coactus, quid intus ageretur, hostibus exquirentibus prodidisset, mortem deridens crucifixus est. Fidem tamen proditori coniectura faciebat, fortasse illum vera dicere: ipse autem nihil ex eius fallacia magnum sibi existimans esse mendum, asseruam hominem iussit, & ad occupandam ciuitatem parabat exercitum. Hora igitur quæ fuerat indicata, silentio muros petebat: primusq; incedebat Titus cum vno è tribunis Domitio Sabino, paucis ex quattodecima legione comitatus. Interfectis autem vigilibus, in ciuitatem ingrediuntur, & post eos Sextus Cerealis tribunus, & Placidus, subiectos sibi milites introducebant. Arce verò occupata, cum hostes in medio oppido versarentur, iamq; plane dies esset, ne tunc quidem illi qui capti tenerentur, adhuc excidium sentiebant, multo labore somnoq; pariter dissoluti. Et si quis euigilasset, nebula visus eius haberat, quæ casu tunc plurima se circa oppidum fuderat, donec terrores irrupit exercitus: soloq; malorum periculo exuscitati sunt, morientesq; demum se periisse crediderunt. Romanos autem memores quid oblidionis tempore pertulissent, neq; parcendi cuiquam, neq; miserendi quenquam rangebat cura, sed ex arce plebem ad prona compulsam facillime trucidabant, ubi loci difficultas pugnacibus quoq; negaret copiam resistendi: viarum namq; angustijs pressi, ac per decliua dilabentes, fluenta deluper bello obtereabantur. Id multos etiam qui circa Iosephum lecti erant, vt manibus proprijs liberarentur incitauit, nam cum se viderent Romanorum neminem posse occidere, ne Romanorum manibus oppeterent, præuenerunt, & in extrema parte ciuitatis congregati, semet interfecerunt. Quicunq; tamen vigiliam primi captam ciuitatem tenerant, in quandam turtim septentrionalem fuga recepti, aliquandiu quidem resisterunt, deinde circumfusi hostium multitudine, serò dextras dedere: hisq; instantibus, mortem suam æquo animo præbuerunt. Potuissent autem inclementer Romanis oblidionis sine gloriari nisi vnus ex ipsis occidisset centurio, Antonius, peremptus insidijs. Nam quidam ex his qui ad speluncas confugerant (erant autem plurimi) rogabat Antonium, dextram sibi porrigere, ad fidem salutis ac præsidij, quo tutus ascenderet, cumq; is manum porrexisset incautè, hasta illic præuentum sub inguine percussit, statimq; confecit. Illo quidem die cōparentem multitudinem peremere Romani, postea verò secutis diebus scrutando latebras, per cuniculos & speluncas in omnem saniebant exitum, præter infantes ac feminas. Itaq; captiui quidem mille ducenti congregati erant: quadraginta verò millia connumerata sunt excidij tempore, pugnisq; superioribus mortuorum. At Vespasianus ciuitatem ipsam excindi iubet, castellaq; eius omnia exurit. Iotapata quidem ita deuicta est tertio decimo imperij Neronis

anno, calendarum Iuliarum die.

Quomodo

*Quomodo Iosephus captus vitam suam redemerit
facto eꝝ verbis.*

*An. mundi
4031. A
nato Chri-
sto 69.*

R Omani verò Iosephum requirentes, & propriæ indignationis causa,
quod imperatori operæ precium videbatur (captus enim maxima
pars belli esset) mortuos itemq; abditos timabantur: ille aut in exitio
civitatis fortunæ quodam usus auxilio, per medios se hostes surripuit,
& in quendam profundum puteum saltu demissus est, cui amplum spe-
cus adiunctum erat à latere, quod supra scrutantes videre non possent:
ubi quadraginta insignes viros latitantes offendit, rerumq; virilium ap-
paratum, qui non paucis diebus sufficeret. Hostibus autem omnia com-
plexis, interdum quidem se occultavit: nocte verò sursum ascendens, vi-
gilias explorabat, ut fugeret. Cumq; omnia undiq; ipsius causa maxi-
mè custodirentur, neq; fallendi spes esset, in speluncam iterum descen-
debat: biduumq; ibi delituit. Tertia verò die, capta quadam muliere,
quæ cū ipsis fuerat, indicatus est. Tumq; Vespasianus prope duos tri-
bunos, Paulinum & Gallicanum, iussos pacem dare Iosepho, & hortari
eum ut ascenderet, mittit. Quibus tamen ille rogantibus, postquam ad
eum venerunt, fidemq; pro salute dantibus minimè paruit. Ex his autē
magis quæ pati meritis esset, qui plurima cōmisisset, quàm ex naturali
mansuetudine rogantium, suspicionem colligens, velut ad poenā cuo-
cetur, timebat: donec Vespasianus tertium quoq; tribunum Nicanor-
em, Iosepho notum, atq; olim consuetum milit. Is autem, quàm mite
in eos Romanorum esset ingenium, quos semel subiugassent, referens:
quodq; ipse Iosephus virtutis causa magis admirabilis, quàm inuis
ducibus haberetur: essetq; imperatori studium non eum ad supplicium
ducere, quòd etiam sine deditioe sibi liceret exigere sed cōservare po-
tius virum fortem: his addebat, quod nec Vespasianus, si quid dolo mo-
liretur, amicum ad id mitteret, ut rem optimam pessimā, hoc est perfid-
iæ prætexeret amicitiam: neq; semetipsum illi, ut amicum falleret,
obtemperaturum fuisse. Verum Iosepho etiam post Nicanoris dicta he-
sitante, milites quidem irati, speluncæ ignem submittere properabant.
sed retinebat eos belli ductor, vivum Iosephum capere plurimi pen-
dens. Nicanore aut vehementer instante, ubi etiam hostilis multitudi-
nis minas comperit Iosephus, nocturna somnia remin. scitur: quibus ei
Deus & futuras Iudæorū clades, & quæ Romanis essent evenitura prin-
cipibus, ostendit. erat autem interpretandis quoq; somnijs idoneus, & clade no-
coniectare quæ ambigüe divinitus dicerentur, sciebat: qui & sacros pro-
phetarum libros noverat, quod & ipse sacerdos esset, & parentibus sa-
cerdotibus procreatus. Illa igitur hora quasi Deo plenus, & recentium
somnia, quæ horrenda viderat, simul acra mente complexus, oculis
tas preces Deo offert. Et quia Iudæorum, inquit, labefactari tibi rem occultas pro-
creator placuit, fortuna verò ad Romanos tota migravit, animamque ces offert
meam, quæ futura prædiceret, elegisti, de quidem manus sponte Ro-
manis, & vivo. testor autem, quod non proditor. sed tuus minister ad Iosephus N-
eos ibo. Simulque his dictis, Nicanori consentiebat. Verum qui unā canori con-
confugerant Iudæorum, postquam intellexerunt Iosephum rogantibus sentit.
cedere,

*Iosephus in
profundum
puteum de-
scendit, & in
specu deli-
tescit.*

*Vespasianus
Iosepho per
tribunos
dat pacem.*

*Nicanor tri-
bunus Iose-
pho notus.*

*Iosephi de
Iudæorum
clade no-
cturna som-
nia.*

*Iosephus
Deo plenus,
ces offert
Deo.*

*Iosephus N-
canori con-*

An. mun.
4031. A
nato Chri-
sto 69.

Iudæorum
in Iosephū
impetus.

Oratio Iose-
phi ad so-
cios.

Pulcrum est
pro liberta-
te mori, pu-
gnando ta-
men.

Similitudo
à nauta sum-
pta.
Propria ma-
nu perire à
communi
animalium
natura dif-
erepat, eoq;
modo in De-
um summū
scelus ad-
mittitur.
Anima im-
mortalis
est, Deique
particula in
corporibus
collocata.

cedere, vniuersi circumstantes clamabant, certè plurimum ingemisce-
re leges patriæ. Vbi sunt, quæ Iudæis Deus annuit, quibus mortem con-
temnentes animas indidit? Vita Iosephe captus es, lucemq; pateris in-
tueri seruientem? quam citò tui oblitus es? quam multos pro liberta-
te mori persuasisti? si iam profecto opinionem fortitudinis habebas,
falsamq; prudentiæ, si salutem apud eos speras, cum quibus ita dimica-
sti: aut si hæc etiam certa sunt, ab illis tamen te seruari cupis. Sed quæ-
uis te Romanorum fortuna tui obliuione perfuderit, nos tamen patriæ
gloriæ consulentes, & dexteram tibi & gladium commodabimur, Tu
verò si quidem spontè moriare, dux Iudæorum: si verò inuitus, proditor
morieis. Vix hæc elocui sunt, & intentatis ei gladijs, occidendum il-
lum comminabantur, si Romanis pareret. Timens igitur impetum Io-
sephus, & se Dei præceptorum proditorem esse ratus, si ea non renun-
ciasset morte præuentus, argumentis eos philosophiæ necessario tra-
ctare incipit. Et quid enim tantopere, inquit, o socij propriæ cadis ani-
di sumus? aut cur amicissimas inter se res, corpus & animam, tu dissen-
sionem vocamus? mutatum me esse quispiam dicet? sed Romani hoc
sciunt Optimum in bello mori? sed lege belli, hoc est a victoribus tru-
cidari. Proinde si quidem Romanorum terram deprecor, vere meo gla-
dio meaq; manu tibi dignus: si illi hosti tuo parcendum putant, quā-
to iustius nos ipsi nobis pepercerimus? Quippe stolidum est ea circa
nos admittere, pro quibus ab illis dissensimus. Pulcrum enī esse pro
libertate mori, & ipse fateor, pugnando tamen & illorum manibus qui
eam præcipuerunt: nunc autem neq; prælio nobis obstant, neq; nos inter-
ficiunt. Iudæi autem timidas est habendus, qui mori non vult cum o-
pus est, & qui vult cum non oportet. Præterea quis nos metus prohibet
ad Romanos ascendere? nempe mortis. Ergo quæ ab hostibus debite
suspecta formidini est, eam certam ipsi nobis irrogabimus? Verum ser-
uientem dicet aliquis. Valde quidem nunc liberi sumus. At vii fortis
est semet occidere. Imò verò ignauissimi quantum opinor. Nam & gu-
bernatores timidissimi puto, qui tempestatem metuens, ante vim
turbinis nauem sponte submergit. Quinetiam propria manu perire, à
communi omnium animalium natura discrepat, eoq; modo in creato-
rem nostrum Deum summum scelus admittitur. Nullum est animal,
quod ex industria vel per se moriatur. Siquidem naturæ lex validissi-
ma, ut velint viuere, in omnibus sita est: idcirco & qui nobis adimen-
dum id putant, hostes ducimus, & quos nostros insidiatores putamus
pœna persequimur. Deum verò indignè ferre non arbitramini, cū do-
num eius homo despiciat? Ab illo enim accepimus ut essemus: rursum
que, ut esse deīnamus, illi reddendum est. Corpora quidē cunctis mor-
talia sunt, ex caduca materia fabricata: anima verò semper immortalis
est: Deiq; particula in corporibus collocata. Si quis ergo depositū ho-
minis surriperit aut male tractauerit, pessimus statim ac perfidiosus
habetur: si Dei depositum ex proprio corpore quis eleuerit, eum se la-
tuisse quem læserit estimabit? Et seruos quidem fugientes vlcersci, in-
stum creditur, quamuis nequam dominos fugerint: ipsi verò Deum fu-
gientes, & optimum Deum, impiè facere non videbimur? An ignoratis
quod eorum qui lege naturæ vita exeunt, acceptumq; Deo debitū sol-
uunt, cum id qui dedit recipere voluerit, perpetua laus domusq; ac fa-
milie stabiles sunt? puræ autem & quæ inuocantes exaudiant animæ,
retinent

retinent locum in cœlo adeptæ sanctissimum: atque inde rursus, volentibus seculis, casta corpora iubentur incolere. Quorum verò manus in seiplos insanierunt, eorum animas tenebrosior Orcus suscipit. pater autem illorum Deus autores iniuriæ per nepotes vlciscitur. Hinc & Deo iniustum est, & à sapientissimo legis nostræ conditore coereetur. Denique si qui se occiderint, apud nos quidem vsque ad solis occasum insepultos abijci decretum est, cum etiâ hostes sepeliri fas esse ducamus: apud alios autem & dextræ iubentur abscindi eiusmodi mortuorum, quæ in ipsos armatæ sunt: quoniam ut corpus ab anima, ita manum esse à corpore alienam existimarent. Pulcrum est igitur, o socij, iusta sentire: neque humanis cladibus addere, ut creatorem omnium impietate lædamus. si salui esse volumus, salui simus. nec enim salus apud eos ignobilis est, quibus tantis virtutem operibus demonstravimus. sin mori placet, ab his occidi perpulerum est qui nos ceperint. Non migrabo ego in hostium locum, ut ipse mei proditor fiam. multo enim stolidior sum, quam qui ad hostes ultro profugiunt, siquidem illi salutis suæ causâ id faciunt: ego verò interitus, & quidem mei. Romanorum tamen insidias voris expeto. nam si me & post iunctas dextras periment, magno animo patereq; moriar, mendacij perfidiam pro victoriæ solatio mecum auferens. Multa quidem in hunc modum Iosephus, ut à exde propria socios dehortaretur, dicebat. Illi autem obstructis auribus desperatione, qua se iamdudum morti deuouerant, concitantur: & alij aliunde cum gladijs accurrentes, ignauiam exprobrabant: & quasi cum mox percussurus, quisq; adoriebatur. Ille autem cum alium nominatim vocaret, alium vultu ducis intueretur, alterius dexteram prehenderet, alium precibus exortaret, varia mentis affectione (ut in tali necessitate) distractus, ferrum omnium à exde sua prohibebat, non secus ut fera bestia circumclusa, ad eum semper qui se contingeret, ora conuertens. Illorum autem, qui ducem in extrema quoq; clade reuerendû putabant, debilitabantur dextræ, gladijque de manib. elabebantur: multi cum manus ei afferrêt, sponte frangas dimittebant. Iosepho autem non defuit in desperatione consilium, sed fretus Dei providentia, salutem in periculum mittit. Et quoniam mori decretum est, inquit, agite, exdes mutuas fortiamur: & cui obtigerit, manu sequentis occumbat, atque ita omnium fortuna perambulet, neque sua se quis dextera feriat. iniustum est enim cæteris interemptis, ex alijs quenquam, si pœnituerit, saluum esse. Visus est vera dicere, & quod persuasit agitur: ut fors cuique obtigit, paratam ei qui sequeretur necem suam præbebat, quasi mox etiam duce perituro. cum Iosepho enim perire, vita dulcius æstimabant. Remansit autem ipse cum altero, siue fortuna dici poterat, siue Dei providentiâ. Consultoq; prospiciens, ne vel sorte gravaretur, vel si nouissimus recessisset, gentilibus exde pollueretur: illi quidem, fide interposita, ut viueret persuasit: ipse vero hoc modo & Romanorum & domestico bello liberatus, ad Vespasianum per Nicanorem ducebatur. Omnes autem Romani visendi eius gratia occurrebant: & cum se circa ducem premeret multitudo, varius tumultus erat: his exultantibus, quod captus esset, alijs militantibus, nonnullis autem propius eum videre certantibus. Et qui longius quidem aberant, hostem interficiendum esse clamabant: qui verò propius erant, facta eius reputantes, mucione stupescabant. Rectorum autem nemo fuit, qui licet ante irascereturi nomini eius, viri aspectu non

An. mundi

4031.

A Christo

nat. 69.

Deus autores iniuriæ per nepotes vlciscitur. Mos veterum cum ijs qui sibi ipsis violentas manus intulerunt.

Peroratio Iosephi.

Iosephus vix ferrum à exde sua prohibet.

Aliud Iosephi consiliū.

Iosephi socij per sortem per eunt, Iosepho cum altero superstiti.

Iosephus ad Vespasianum per Nicanorem ducitur.

An. mundi
4031.

A Christo
nat. 69.

Exemplum
gratæ & mi-
sericordiæ
Titæ, erga Io-
sephum.
Iosephus cū
Vespasiano
solus collo-
qui cupit.
Iosephus Ve-
spasiano fu-
tura prædi-
cit.

Iosephus in
omnibus ve-
rax depre-
henditur.

Vespasianus
Iosepho ne-
que custodiā
nec vincula
remittebat: mu-
neribus vero
eum fovere
non desinit.
Cæsarea ma-
ritima Iudeæ
maxima ci-
uitas maiore
incolarum
partem Græ-
cos habet.
Scythopolis.

mitior factus sit. Titum vero præter alios & fortis Iosephi animus in ca-
lamitatibus, & ætatis eius misericordia capiebat: quolisq; pridem fuis-
set in præliis reminiscenti, & qualis nunc sit in hostium manibus fuis-
tus intuenti, succurrebat quanta esset fortunæ potentia, quamq; veloci-
belli momentum. humanarum autem rerum nihil firmum atq; perpe-
tuum, quamobrem multos ad miserationem Iosephi pertraxit: pluri-
maq; salutis eius pars Titus exiit apud patrem. Vespasianus tamen,
quasi missurus eum Cæsari, ut cautissime custodiretur præcepit. Quo
audito, Iosephus aliquid ei soli se dicere velle ait. Summonsq; ab illo
omnibus alijs præter filium Titum, ac duos amicos: Tu quidem, inquit,
Vespasiane, tantum hoc putas Iosephum te habere captivum: ego au-
tem, maiora ad te nuncius venio, præmissus à Deo: alioquin Iudeorum
legere sciebam, & quemadmodum duces exercituum mori deceret. Ad
Nerone me mittis? quid ita? quasi qui Neroni vsq; ad te successuri sunt,
maneant. Tu es Cæsar Vespasiane & Imperator, atq; hic filius tuus: me
autem colligatum arctius tibi asseruato: nam dominus quidem non
mei solus es tu Cæsar, verum etiam terræ marisq;, ac totius hominum
generis me autem ad maiorem poenam custodiri oportet, si ex tempo-
re & subito in dominum ista consingo. His dictis Vespasianus statim
quidem fidem non habere videbatur, eaq; Iosephum existimabat salu-
tis gratia comminisci. paulatim vero ad credendum impellebatur, iam
pridem illum excitante ad imperium Deo, sceptraq; multis præmon-
itante alijs portentis. Sed & in alijs verum esse Iosephum præmon-
derat. Altero namq; amicorum qui secretis intererant, admirari dicen-
te quemadmodum (nisi hæc deliramenta sint) neq; Iotapatenis de ex-
cidio, neque sibi de captivitate quicquam diuinasset, ut à te iram depel-
leret: Iosephus Iotapatenis ait se prædixisse, quod post diem septimum
& quadragesimum eos maneret exitium quodque ipsum Romani vi-
uum essent in custodia retenturi. Hæc in secreto quæ sita, Vespasianus
ubi vera esse comperit à captivis, etiam quæ de se dixisset credibilia cre-
perat existimare: sed neq; custodiam Iosepho nec vincula remittebat:
vestimentis autem alijsq; muneribus eum donare benignissimeq; fo-
vere non desinebat, etiam Tito magnam honori eius operam commo-
dante. Quarto autem die mensis Iulij Vespasianus in Ptolemaida reuer-
sus, inde in loca maritima Cæsaream peruenit, Iudeæ maximam civi-
tatem, & quæ maiorem incolarum partem Græcos haberet. Igitur &
exercitum & rectore indigenæ omni favore ac benignitate suscipiunt,
affectu quidem quo Romanos diligere, plus autem illorum qui exci-
si fuerant odio: unde etiam multi simul, ut de Iosepho supplicium sume-
ret, cum clamore precabantur Vespasianus autem de ista quidem peti-
tione, velut ab incensula multitudo oblata, nihil respondendo dis-
soluit. legionum vero duas quidem hyematum apud Cæsaream posuit,
quod oportunam videret esse civitatem. Decimam vero & quintā Scy-
thopolim misit, ne totius exercitus molestia Cæsaream premeret. Erat
autem illa quoq; ætica per hyemem, quantum æstatis calo-
ribus æstiosa, ut in planicie sita atque
maritima.

Dum hæc autem aguntur, collecta non exigua multitudo, qui vel ab
 hostibus seditione defecerant, vel ex ciuitatibus euersis effugerant,
 Ioppen sibi receptacula renouant, quã antea vastauerat Cestius. Et quia
 terra quam vastauerat arcebantur, migrandum in mare censuerunt: ac
 piraticis nauibus fabricatis, in Syriam ac Phœnicen, itemq; in Ægyp-
 tum comineantes, plurimos latrocinij prædabantur: omnibusq; nani-
 gij inuicem faciebant illatum partium pelagus. Sed Vespasianus cogni-
 to quid constituisent, equites in Ioppen nec non & pedites misit hi-
 que nocte in ciuitatem, quod incustodita erat, ingressi sunt. Eias autem
 habitatores, postquam irruptionem præsenferant, ne tunc Romanos
 arcerent, metu deterriti, naues fuga petierunt: & in his, vitra cõtiguam
 sagittæ spacium, pernoctauere. Cum verò Ioppæ natura esset impor-
 tuosa (nanque in asperum cæteraq; arduum litus desinit, ac summis v-
 trinque cornibus leuiter incuruam, quæ vaste supersunt, & ingentibus
 procellis pelagus turbant: vbi etiam nunc Andromedæ catenarum si-
 gnis extantibus, fabulæ veteris fides ostenditur: aduersus autem aquilo
 feriens littora, summos in obiectas cautes fluctus affligit, solitudineque
 intutiorum efficit stationem) in eo salo fluctuantibus Ioppenis: prima
 luce violentus, quem illac nauigantes Melamboream vocant flatus in-
 cambit: & alias quidem naues inter se, alias verò collisit in scopulos.
 multæ autem cum magna vi aduerso æstu niterentur ad pelagus (nam si Ioppenses
 & litus saxis infestum, & hostes in eo constitutos timebant) sublata
 in sublime gurgite mergebantur. & neque fugæ vspiciam locus erat, ne-
 que manentibus spes salutis: cum & mari ventorum, & ciuitate Roma-
 norum violentia pellerentur. Itaq; multi vlularus collisis nauibus au-
 diebantur, & multi crepitus fractis: Ioppenorum autem fluctibus pars
 obruti, pars naufragijs implicari moriebantur. nonnulli autem ferro se
 interficientes, velut id latius esset, mare præueniebant: plurimi autem
 euecti fluctibus, scopulis carpebantur: vt & pelagus sanguine redunda-
 ret, omnisque ora maritima cadaueribus oppleretur: cum etiam ad lit-
 tus appullos, in eo stantes Romani milites trucidarent. electorum au-
 tem corporum quatuor millia ducenta fuerunt. Ita captam nullo pri-
 uo ciuitatem Romani funditus erunt. Ioppe quidem hoc modo breui
 tempore bis a Romanis excisa est. Vespasianus autem, ne rursus eo pi-
 rata confluerent, castris in arce munitis, ibi cum peditibus paucis e-
 quitum reliquit: vt hi quidem locis suis manentes, eadem castra de-
 fenderent: equites verò omne circum territorium peragantes ad fines
 Ioppes, vicos & oppidula simul exureret. Illi igitur præceptis obedi-
 tes, in dies singulos incurfando, excindebant rotas regiones atque va-
 stabant. Vbi verò Iotapatæ apud Hierosolymam casus nunciatus est,
 primò quidem plurimi & pro magnitudine calamitatis, & quòd nemo
 qui se vidisse diceret quæ iactabantur aduenerat, non credebant. nec
 enim vel nuncius aliquis superfuerat: sed ipsa per se fama excidiũ præ-
 dicebat, velox nuncia tristium: paulatimque per finitimos veritas am-
 bulabat, & apud omnes ambiguitate certior habebatur. quineriam
 rebus gestis plura quæ facta non erant affingebantur: & in excidio ci-
 uitatis

De Andro-
 meda vide
 Ouid. 4 Me-
 tam.

Ingens tem-
 pestas in ma-
 rē mergit.

Quatuor mil-
 le ducenta
 corpora cie-
 cta.

Vespasianus
 Ioppen ca-
 pit, & castra
 in arce mu-
 nit.

Ipsa fama
 per se Iota-
 patæ excidiũ
 prædicat.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
4031.

A Christo
nat. 69.

Iosephus Hie-
rosolymis
peremptus
esse dicitur.

Odium, ini-
micitia, & i-
racundia in
vrbe erga Io-
sephum.

nitatis peremptus dicebatur esse Iosephus, quæ res maximo luctu reple-
uit Hierosolymam: & per singulas domos itemq; cognationes, amissa-
rum quisque lugebatur à suis: luctus vero ducis publicus erat. & hi qui-
dem hospites, alij propinquos, amicos alij, nonnulli etiam fratres fle-
bant: Iosephum autem vniuersi, adeo vt per dies triginta nunquam la-
menta in ciuitate cessarent, magnaq; mercede conducerentur libici-
nes naxiarum. Tempore autem veritate reuelata, vbi de Iotapata qui-
dem vt res habebat, nectum vero quod de Iosephi morte vulgabatur,
eumq; viuere & cum Romanis esse compertum est, ac supra captiuum for-
tunam à ducibus honorari, tantam in eum viuum iracundiam, quantam
prius cum mortuum crederent beneuolentiam, conceperunt. Et ab alijs
quidem ignauia, apud alios proditoris arguebatur: totaq; in eum ciui-
tas plena erat indignatione, atq; conuicijs. Vltro autem his vulneribus
excitabantur magisq; accendebantur rebus aduersis & offensus quæ pru-
dentibus ne similia perferant cautionis & custodiæ causam præbet, ad
alias calamitates tanquam stimulus incitabat: & malorum semper inci-
piebat ex fine principium. deniq; maiore in Romanos impetu ferebā-
tur, velut in Iosephum pariter vindicaturi. Hierosolymorum quidem
habitatores eiusmodi turbis agitabantur.

C A P. XVI.

Deditio Tiberiadis.

Vespasianus
in Agrippæ
regnum ve-
nit, ibiq; per
dies viginti
recreato mi-
lite, in epu-
lis viuit.

Valerius pa-
cifico sermo-
ne oppida-
nos alloqui
tur.

Seditiosi ex-
currunt, ac
Romanos in
fugam ver-
tunt.

Vespasianus autem studio visendi regnum Agrippæ (nam & ipse Rex
inuitabat, rectorem simul cum exercitu paratus accipere domesti-
cis diuitijs, ac per eos agras partes regni compescere) motis ex Cæsarea
maritima castris, in eam quæ Philippi dicitur Cæsaream demigravit:
ibi q; per dies 20. milite recreato, ipse quoque rerum gestarum gratias
Deo referens in epulis erat. Postquam vero Tiberiada quidem nouas
res cupere ac deficere Taricheas audiuit (ad regnum autem Agrippæ v-
traq; pertinebat) decreto apud se vndiq; Iudæos exscindere, opportu-
num esse credidit aduersus eos exercitum ducere, simul vt Agrippæ hospi-
tio vicem rependeret, potestati eius ciuitatibus creditis. Igitur filium
suum in Cæsaream, vt inde militem Seythopolim traduceret, mittit.
Hæc autem ciuitas Decapoleos maxima, & Tiberiadi vicina est. Quo
cum ipse venisset, ibi filium præstolabatur. Deinde cum tribus ultra le-
gionibus progressus, ad trigesium a Tiberiade stadium, in quadam
mansione conspicua nouarum rerum studiosis, cui nomen est Enabris,
castra ponit: atque hinc decadarchum Valerianum cum equitibus so-
mittit, qui pacifico sermone oppidanos alloqueretur, & ad fidem inuita-
ret audierat enim, quod pacem populus desideraret: à nonnullis autem
ad bellum eum cogentibus, seditionem pateretur: Itaq; Valerianus vbi
muro appropinquauit, & ipse de equo desilijt, & suos comites idem fa-
cere iussit: ne laceßendi prælii causa, potius venisse videretur. Sed prius-
quam verbum faceret, armati excurrere in eum seditiosi, qui erant va-
lidiotes, rectore quodam nomine Iesu, Tebia filio latrocinialis agmine
principe. Valerianus autem, neq; præter mandata ducis prælio congre-
diturum ratus, etiam si de victoria certus esset: pugnamq; periculosam
esse, si cum multis pauci, & instructi imparati contingerent, inopinata
præterea Iudæorum stupefactus audacia, & ipse pedes refugit, & quin-
q; alij

alii similiter equis relictis: quos Iesus eiusque socii, veluti pugna non infidiis captos, lati in oppidum adduxerunt. Id autem veriti seniores, & qui eminere in populo videbantur, in Romanorum castra profugunt: adhibitoque sibi Rege, ad Vespasiani genua suppliciter accidunt, ne se despicere obsecrantes: neque quæ paucorum esset, totius esse civitatis insaniam existimaret: sed populo parceret, qui semper amica Romanis sentiret: magisque ultimum iret defectionis autores, à quibus ipsi olim ad fœdus venire properantes, nunc usque ne id facerent asseruati fuissent. His eorum precibus: quanquam non civitati propter equorum rapinam infensus esset, indulgit nam & Agrippam videbat eius oppidi causa trepidare. Fide autem per eos populo data, Iesus eiusque socii, tutum sibi non esse rati apud Tiberiada consistere, ad Taricheas confugunt. Posteroque die Vespasianus in arcem præmittit cum equitibus Traianum, qui multitudinem, an omnes pacem cuperent, experiretur. cognito autem populum eadem sentire quæ supplices, ad civitatem ducebat exercitum. Illi autem portis ei patetactis, cum faustis ominationibus obviam procedunt, salutis datorem ac benemeritum acclamantes. Cum vero militum angusti aditus remorarentur, murorum partem dirui Vespasianus ex meridiano latere iussit, eoque pacto dilatauit ingressum: ut prædæ tamen & iniuriis abstererent, in gratiam Regis dixit eiusdemque causa murus pepercit, spondentis habitatores eius posthac cum reliquis fore concordem: aliisque modis malis affectam civitatem ex dissensione recreavit.

CAP. XVII.

Tarichearum obsidio.

DEinde ab ea digressus, inter ipsam & Taricheas castra posuit, muroque firmavit, belli sibi moras illic fore prospiciens: quod omnis turbarum cupiens multitudo ad Taricheas conflueret, munitione confisa civitatis, & lacu qui Genezar ab indigenis appellatur. Et enim civitatem ita ut Tiberias sub monte positam, qua lacu non alluebatur vndeque muro validissimo, sed minore tamen quam Tiberiada, Iosephus cinxerat. nam illam quidem in principio defectionis, pecuniarum itemque vitium copia communierat: Taricheis vero largitatis eius reliquæ profecerunt. Scaphas autem plurimas, in lacu paratas habebant: ut in eas videlicet, si terrestri prælio vincerentur, refugerent: simulque ad navale bellum, si opus esset, instructas. Romanis autem castra munitionibus, Iesus eiusque socii neque multitudine hostium, neque disciplina militiæ perterriti, cursu in eos irruunt: primoque impetu disiectis muri fabricatoribus, ac parte aliqua ædificij dissipata, ubi armatos congregari viderunt, antequam mali aliquid paterentur, ad suos refugiunt: eosque insecuti Romani, ad navigia compulere. Et illi quidem tantum prouecti, vnde Romanos contingere missilibus possent, anchoras iniciunt: & sicut acies assolent densatis inter se navibus adversus hostes in terra constitutos, navali prælio decertabant. Audito autem Vespasianus magnam eorum multitudinem in proxima civitate planicie congregatam, filium suum cum sexcentis equitibus lectis eo mittit. Qui cum infinitum hostium numerum reperisset, patri quidem maioribus

Anno mudi

4031. A

nat. Christ.

66.

Tiberiadis
ciues ad Vespasiani
genua suppliciter
accidunt, & veniam
precantur.

Tiberiadis
ciues Vespasiano
cū faustis omina-
tionibus obviam
procedunt.

Vespasianus
Taricheas
obsidet.

Romani Iudeos
ad navigia
compellunt.

An. mundi
4031. A
nat. Christ.

69.

Oratio Tiri
ad milites
perterrefa-
ctos.

Iudæos non
extimescen-
dos.

Non sola ho-
minū multi-
tudo in bel-
lo obtinet,
sed etiam, si
vel in pau-
cis sit, forti-
tudo.

Causæ certa-
minis Roma-
nis sunt ma-
iores quàm
Iudæis.

Milites duci
obtempera-
re par est.

Vespasianus
Tito auxi-
liares copias
mittit.

auxiliis opus esse mandavit. Ipse verò equitum plerosque, etiam prius-
quam subsidia venirent alacres esse videns, cum nonnulli eorum mul-
titudinem Iudæorum formidarent, vnde exaudiri posset consilium: &
o Romani, ait, pulchrum est nonne in principio sermonis admonere
vos generis vestri, ut qui cum quibus pugnaturi sumus sciatis: nostras e-
nim manus nemo unquam toto orbe hostis ullus evasit: Iudæi verò, ut
etiam pro his dicamus aliquid, ad hoc usque tempus victi non defati-
gantur: itaque oportet illis in aduersis rebus constanter dimicantibus,
etiam nos in secundis perseverantius laborare: aperta quidem fronte,
vobis plurimum alacritatis inesse, conspiciens, gaudeo: vereciter autem,
ne cui vestrum tanta timorem multitudo hostium latenter inueniat,
igitur quisque iterum cogitet, qualis cum quibus decertabit: quodque
Iudæi, licet satis sint audaces, mortemque contempnant, incompositi ta-
men bellorumque imperiti sunt, vulgus rectè potius quàm exercitus
appellandi, de vestra vero peritia atque ordinatione referre quid opus
est: Nempe ideo soli armis exercemur, pacis etiam tempore, ut ne
in bello nos cum hostibus numero conferamus, nam quod perpetua
militia commodum, si pares cum rudibus congregiamur? Quin repu-
tate, quod armati cum incrimibus, & equites cum peditibus, & ducis
turi consilio cum vagis neque rectorem habentibus decertabitis: quod-
que nos hæc virtutes multo plures efficiant, multum autem vitia de ho-
stium numero detrahant. Nec sola hominum multitudo, quamvis pu-
gnacissimi fuerint, in bello obtinet: sed etiam si vel in paucis sit forti-
tudo. hi enim & ordinari faciles sunt, & sibi nec subuenire: numerosæ
autem copiarum plus incommodi ex semetipsis, quàm ex hostibus capiunt.
Itaque Iudæos audacia & ferocitas ac desperatio sue mentis scurrilia du-
cunt: quæ rebus secundis aliquantum valent, minimis verò offensionibus
extinguuntur. nos autem virtus regit, & morigera voluntas, item-
que fortitudo, quæ & in prospera fortuna viget, nec ad finem usque in-
ter aduersa decipitur. Ad hoc maiores nobis sunt, quàm Iudæis, causæ
certaminis. nam si illi pro libertate ac patria belli pericula sustinent,
quid est nobis incluta fama præstantius? & ne post orbis terræ impe-
rium videamur hostium aduersariorum loco Iudæos habere? Præterea
considerate, quod ne patiendi quidem alienius intolerabilis mali me-
tus est, multos enim eosque in proximo adiutores habemus. Rapere
autem victoriam possumus: & quos à patre mihi nobis speramus auxi-
lio, convenit antecapere, ut & maior sit & socium non habeat virtutis
effectus. Equidem puto nunc de me ac patre meo vobisque pariter iu-
diciū fieri, si ille quidem rebus antè gloriose gestis dignus fuit, ego
verò eius sum filius, vosque milites mei, nam illi vincere consuevit, ego
ego verò reueri ad eum perpetiar victus? quo pacto autem vos non pu-
duerit, duce vestro periculis non occurrente, non superare? appetam
enim pericula, mihi credite, primusque in hostes irrumpam. nemo au-
tem vestrum à me discesserit, persuasum habens, impetum meum su-
stentari ope divina: & manifestissime præsumite, quod multo plus mix-
ti hostibus efficiamus, quàm si extrinsecus pugnatemus. Postquam Ti-
tus hæc prosequutus est, divina quadam alacritas militibus incidit. Et
quia Traianum advenire cum CCC. equitibus ante prælium conti-
git, agrè terebant, tanquam minueretur victoria societate. Misit autem
Vespasianus & Antonia Salonem cum duobus millibus sagittariorum:
ut videret.

ut occupato monte, qui ex aduerso erat oppido, murorum propugnato-
 res repellerent. Et ab illis quidem ita ut præceptum fuerat, circumuen-
 ti sunt ex ea parte subuenire tentantes. Titus autem primus perresi-
 citato equo in hostes, & post eum ceteri cum clamore, tanto spacio fassi,
 quantum aduersa acies occupauerat, unde multo etiam plures quàm
 erant apparuerunt. Iudæi verò licet incursum eorum & disciplina con-
 territi, paulisper quidem primos sustinere congressus. Perculsi autem
 contris, equorumque impetu deturbati conculcabantur: atque ita mul-
 tis passim peremptis disperduntur, & in ciuitatem, ut quisque velocita-
 tis habebat, effugiunt. Titus autem aliquos à tergo instans, alios per
 transitum occidebat, nonnullos cursu antecapiens, ictu ora transuerbe-
 rabat. multos autem, alium super alium lapsos inuoluens, conficiebat:
 omnesque ad moenia confugientes præueniens, detorquebat ad cam-
 pum, donec vi multitudinis elapsi, in oppidum confugerunt. Excepit
 autem illos acerba dissensio. nanque indigenis, & fortunarum suarum
 & ciuitatis gratia, & ab initio bellum gestum, maximeque quod malè pu-
 gnatum fuerat, non placebat. sed populus aduenarum qui plurimus es-
 set vim adhibebat, & inter se discordantium clamor erat, veluti iam ar-
 ma caperent. Quibus auditis, nec enim procul à muris aberat, Titus ex-
 clamat: Hoc tempus est, quid moramur commilitones? Deo nobis de-
 dente Iudæos suscipite victoriam. Non auditis clamores? qui manus no-
 stras euasere, discordant: habemus ciuitatem, si modò properamus. Ve-
 runtamen cum velocitate animis opus est nihil enim magnum effici si-
 ne periculo consuevit. non solum autem hostium concordiam, quos ci-
 tò necessitas in gratiam reuocabit, sed etiam nostrorum auxilia præue-
 nire debemus: ut præter victoriam, qua tantas copias pauci superamus,
 etiam ciuitate soli patiamur. Simul his dictis conscendit equum, atque
 ad lacum decurrit, & per eum properè ciuitatem ingreditur, quem ex-
 teri consecuti sunt. pauor autem eius audaciæ murorum defensores in-
 uasit. & pugnare quidem, vel prohibere venientem, nemo sustinuit.
 relictis autem excubiis, Iesus quidem cum sociis in agros effugit: alij ve-
 rò decurrentes ad lacum, in manus hostium contrà venientium incide-
 bant. mactabantur autem alij cum scaphas scanderent, itemque alij, cum
 iam pronectas assequi natando conarentur: plurimaque per ciuitatem
 fiebat hominum cædes, aduenarum quidem resistentium, qui non ef-
 fugissent: indigenarum verò sine pugna, quoniam spes eos fœderis, &
 conscientia quod belli consilium non habuerant, à prælio deterrebat:
 donec Titus nocentibus interemptis, miseratus indigenas ab inter-
 necione requieuit. At qui in lacum confugerant, ubi ciuitatem captam
 viderunt, quàm longissimè ab hostibus recesserunt. Titus verò missis
 equitibus res gestas patri nunciat. Quibus ille compertis, quod necesse
 fuit, & filij virtute admodum lætus, & facinoris claritudine (maxima e-
 nim belli pars videbatur exempta) tum quidem statim circumdari ci-
 uitatem custodibus iussit, ne quis ex ea subterfugeret, eademque eua-
 deret. postero autem die cum descendisset ad lacum, rates aduer-
 sus illos, qui eò refugerant, fabricari iussit. quæ tam ma-
 teriarum copia, quàm artificum multitudine
 maturè contextæ sunt.

Anno mudi
 4031. A
 nat. Christ.
 69.

Iudæi in ci-
 uitatem ef-
 fugiunt.

Acerba dis-
 sensio & se-
 ditio in vr-
 be.
 Oratio Titæ
 ad Romanos
 milites.

Iesus cū so-
 ciis in agros
 effugit.

Titus res ge-
 stas & victo-
 riam patri
 nunciat.

Fons Iordani.

Descriptio
Genesar.Fertilitas
Genesar.Longitudo
& latitudo
Genesar.

Lacus autem Genesar quidem à terra continente appellatur. XL. vero stadiis in latitudine patens, centumque in longitudine, aque dulcis est atque potabilis. Palustri enim crassitudine tenuiores habet lateas: & vndique in littora ac arenas desinens, purus est, ac præter hoc temperatus ad hauriendum. & fluuius quidem siue fonte lenior est, semper autem frigidior, quam lacus diffusio patitur manet: æstiuusque notibus eius aqua sub diuo perflatz, nequaquam æstibus cadunt: id enim facere indigenis moris est. Varia autem sunt in eo piscium genera, ab alterius loci piscibus tam sapore quam specie discreta: mediusque fluuius Iordanis locatur. Cæterum Iordanis fons Panium esse videtur: sed re vera huc terra conditus fertur ex ea quæ vocatur Phiale. Hæc autem est, quæ in Trachonitidem ascenditur ad CXX. stadium à Cæsarea, ad dextram non longè à via. Et propriè quidem ex rotunditate Phiala dicitur lacus, rotæ speciem præferens. Semper autem intra eius labra cohibetur vnda, nunquam deficiens vel exuberans. Cumque interim hoc esse Iordanis principium nesciretur, à Terrarcha quondam Trachonitidis Philippo deprehensum est. Is nanque missis in Phialen paleis, inuenit eas apud Panium redditas, vnde antea fluuius nasci credebatur. Naturalis quidem pulchritudo Panij, regis opibus & Agrippæ diuitiis magnificentius accurata est. Manifestum autem flumen Iordanis ex hoc antro incipiens, Semechonis quidem lacus paludes secat cœnoses: centum autem & viginti aliis præteritis stadiis, post oppidum Iuliada, Genesar lacum medium transiens, deinde multam per solitudinem in Asphaltiten lacum exit. Ad Genesar verò lacum eiusdem nominis terra prætenditur, natura simul & pulchritudine admirabilis. Nul- lum enim ipsa pro vbertate sui negat arbutum, totamque plantis con- seuerare cultores. cœli verò temperies etiam diuersis aptissima est. nuces enim, quæ arborum maxime frigoribus gaudent, infinitæ florescunt: vbi etiam palmæ, quas nutrit calor æstiuus: hæc iuxta ficus & oleæ, qui- bus aura mollior destinata est: vt naturæ magnificentiam hanc esse quis dixerit, vltim adhibentis vt in vnum conueniant inter se repugnantia, ænique temporum contentionem bonam, veluti singula peculiari stu- dio terræ fauerent. non enim solum nutrit præter opinionem poma varia, sed etiam seruat, egregia quidem, & quodammodo regnantia. V- uas sanè & caricas sine intermissione decem mensibus suggerit, cæte- ros verò fructus, anni spacio senescentes. Nam præter aeris lenitatem, & fonte quoque irrigatur vberissimo, qui Capernaum ab indigenis ap- pellatur. Eum nonnulli venam esse Nili fluminis opinantur, quod similes coracino Alexandrino generat pisces. Longitudo au- tem regionis secundum littora cognominis lacus triginta stadiis extenditur, & latitudo vigin- ti. Horum quidem natura e- iusmodi est.

Tarichea-

Vespasianus autem perfectis ratibus, imposita manu militum, quantā in eos qui lacu effugerant satis esset, vnā prouehitur. Illi autem neque compulsi ad terram euadendi facultatem habebant, infestis omnibus, neque nauali bello pari conditione pugnandi. nam & scaphæ parua, atque piraticæ aduersus rates infirmæ erant: & cum pauci singulis veherentur, cunctis simul instantibus Romanis appropinquare metuebant. Veruntamen circum rates nauigando, nonnūquam etiam propè accedendo, lapidibus Romanos eminus appetebant, aut cominus etiam irritando feriebant: plus autem ipsis vtroque modo nocebatur. nec enim saxis quicquam præter crebros sonitus agebant, quoniam contra septos armis iaciebantur, contiguæque sagittis eorum efficiebantur: & si accedere propius ausi fuissent, priusquam facerent aliquid, periebantur, cumque ipsis nauigijs mergebantur. Multos autem vulnera inferre tentantium, qui pilis contingi possent, alios desiliendo in scaphas Romani gladijs transfigebant: nonnullos, concurrentibus inter se ratibus in medio deprehensos, cum nauiculis capiebant. Submersorum autem qui capita sustulissent, aut sagittis præueniebantur, aut ratibus occupabantur: & si desperatione compulsi inimicus adnatare tentassent, eis vel manus vel capita truncabantur, plurimisque passim ac variis erat interitus eorum: donec in fugam versi, ceteri terræ appulsi sunt, circumclusis nauiculis suis. Exclusi autem multi quidem in ipso lacu telis configebantur: multos verò in terram egrellos peremerunt Romani. Mixtum autem sanguine, plenumque cædaue-ribus cerneret totum lacum. nullus enim saluus euasit. Acerbus autem secutis diebus odor illam regionem oppressit & facies. nam littora quidem naufragijs simul plena erant, & corporibus tumidis. calefcentes autem ac tabefacti mortui, cæli tractum corrumpebant, vt non Iudæis solum ille casus miserabilis videretur, verum etiam autoribus ipsis esset inuisus. Iste quidem illius prælii navalis exitus fuit. Perierunt cum his, qui pridem in ciuitate cecidere, sex millia & quingenti. At Vespasianus, pugna peracta, pro tribunali apud Taricheas residens, aduenam populum ab indigenis secernebat, qui autor belli extitisse videbatur. & an hi quoque seruandi essent, cum rectoribus deliberabat. his autem affirmantibus eorum liberationem detrimento futuram: nec enim dimissos quiescere posse homines, qui & patrijs carerent, vimque adhibere ac bellum inferre possent ad quos confugissent: Vespasianus salute quidem indignos esse eos, contraque seruatores suos nouerat euasuros: sed de eorum mortis genere cogitabat. Nam si ibi occiderentur, non perperuros suspicabatur indigenas, tot apud se supplices obtruncari: fideque interposita deditis vim pigebat afferre: verum ab amicis superabatur, nihil in Iudæos non licere dicentibus: quodque utile esset, honesto debere præponi, cum vtrumque obtineri non posset. Indubitata igitur concessa licentia, solo eos itinere, quod Tiberiada duceret, exire permisit. Cumque illi facile his quæ cupierant credidissent, & quo iussum fuerat comitati, neque pecunijs suis quicquam metuentes abirent: totam ad Tiberiada vsque viam Romani, ne quis euaderet, oc-

Bellum na-
uale contra
Taricheas.

Victoria Ve-
spasiani in
lacu Gene-
sar contra
Taricheas.

Exitus naua-
lis prælii, in
quo sex mil-
lia & quin-
genti cecide-
runt.

Vespasianus
cum rectori-
bus de Iu-
dæis delibe-
rat.

An. mun-
di 403 I. A
nat. Christ.

69.

Distractio &
venditio Iu-
dzorum.

cupauerunt: eosque in ciuitatem inclusos, mox insecutus Vespasianus omnes in stadio constituit. Et seniores quidem cum imbellibus, qui mille ducenti erant, iussit occidi: iuuenum autem validissimos sex milia lectos, ad Isthmon Neroni transmisit. Ceteram vero multitudinem triginta millia & quadringentos vendidit, prater alios quos Agrippa donauerat. nam his qui ex eius regno essent, facere quod vellet ipse permisit. Verum & istos Rex vendidit. Reliquum vulgus erant Tra- chonitæ & Gaulanitæ & Hippeni, pluresque Gadaritæ, seditiosi & fugitiui, & quibus probra pacis bellum conciliant. Capti sunt autem sexto Idus Septembris.

—○○○—

FLAVII IOSEPHI DE BELLO IUDÆICO LIBER IIII.

SUMMA CAPITVM LIBRI IIII. de bello Iudaico.

- I. Obsidio Gamalensium.
- II. Itaburius mons occupatur à Placido.
- III. Excidium Gamalæ.
- IIII. Giscala à Tito capitur.
- V. Hierosolymitani excidij initium.
- VI. Idumæorum aduentus pro Hierosoly. & aliis.
- VII. De clade Iudeorum ab Idumæis facta.

Obsidio

Obsidio Gamalensium.

An. mundi

4031. A.

nat. Christ.

69.

Romanorū
contra Iu-
dæos victo-
ria.

VICVN QVE autem Galilæorum Iotapatis exci-
sis à Romanis defecerant, hi se ad eos postquam Ta-
richeatz superati sunt, applicabant: omniaq; Roma-
nicastella & ciuitates ceperant, præter Giscalam, &
qui montem Itaburium occuparant. Cum his autem
rebellaret Gamala ciuitas, con. e Taricheas posita
supra lacum quæ ad Iudæas pertinebat Agrippæ, item-
que Sogana & Seleucia. Et hæc quidem Gonlanitidis

regionis erat antiqua: Sogana superioris partis cui nomen ex Gaulana:
& inferiori Gamala. Seleucia vero ad lacum Semechonitem, triginta
latum, & sesaginta radij longum: cuiusque fides ad Daphnen vsque
tendens erat. Quæ regio cum multis Seleuciis, præcipue tamen fontes
habet, qui minorem (quem sic appellant Iordanem) fontes, sub auro
Iouis templo in maiorem deducunt. Sogana quidem ac Seleuciam
concentes in principio defectionis Agrippa sibi fœdere sociauerat. Ga-
mala verò ei non cedebat: metâ locorum difficultate, amplius quam Io-
tapata. Iugum namque alperum, ex alto monte deductum, mediam cer-
tatem erigit: & vbi supereminet, in longitudinem tenditur: tan-
tum contra decliue, quantum à tergo, vt camelî similitudinem præfe-
rat: vnde notæ etiam duxit: nisi quòd expressam vocabuli significa-
tionem indigenæ seruare non possunt. Et à fronte quidem & lateribus,
in valles inuas seinditur. Pars verò qua de monte pendet, paululum
difficultatem refugit. Verum & hanc partem, per obliquum excisa
fossa, indigenæ inuiam fecerant. Domus autem crebræ per prona erant
ædificatæ, nimioque præcipitio casuræ similis ciuitas intra se decurre-
bat, in meridiem vergens. Australis verò collis immensa editus alti-
tudine, vltimæ arcis sine muro ciuitati præbebat, rupeque superior ad
profundam pertinens valleng. Fons autem intra muros erat, in quem
oppidum defluebat. Quamuis autem natura inexpugnabilis esset ci-
uitas, tamen etiam Iosephus cum murorum eam ambitu cingeret, tas in expu-
gnabilis & firmata. Eius autem habitatores, natu-
ra quidem loci confidentiores erant, quam Iotapateni: sed multo pau-
ciores, minusque pugnaces: sitiusque freti difficultate, plures se hosti-
bus putabant. nam plena erat ciuitas, multis quædam quod esset tutissi-
ma, confugieptibus. Vnde ab Agrippa quoq; præmissis ad obsidionem,
per menses VII. resistere. Vespasianus autem profectus ex Ammaunte,
vbi pro Tiberiade posuerat castra (Ammaus autem, si quis nomen inter-
pretetur, aquæ calidæ vocantur. Ibi enim eiusmodi fons est, sanâdis cor-
porum vitij idoneus) Gamalam peruenit. & totâ quidem ciuitatem, ita
vt diximus positam, custodia circumvallare nequibat. quæ verò fieri pos-
set, excubias collocauit: montemq; occupat superiorem: in quo milites
castris, ita vt assòlet, muro circumdatis, opus aggerum postremo aggre-
diuntur. Et à parte quidem Orientis summo supra ciuitatem loco tur-
ris erat: vbi & quintadecima legio, necnon & quinta contra mediam
ciuitatem operabatur: fossas autem decima repleuit & valles. Inter hæc
Agrippam Regem, cum accessisset ad muros, eorumq; defensoribus de-
tradi-

Semechoni-
tes lacus.Fons Iorda-
nis.Gamalæ si-
tus.Gamala ciui-
tas in expu-
gnabilis &
firma.Vespasianus
Gamalam
obsidet.

An. mundi
4031. A
nat. Christ.

69.

Agrippa Re-
gem fundi-
torum qui-
dam lapide
percutit.
Romani Ga-
malam ex-
pugnant.

Romani cū
Iudzorum
domibus p-
labuntur.
Romanorū
plurimi
morte con-
sumpti.

Vespasiani
fortitudo &
virtus bel-
lica.

Vespasiani
cum Iudæis
pugna.

traditione loqui tentaret, funditorum quidam ad dextrum cubitum la-
pide percutit. Et ille quidem propterea familiaribus suis circumseptus
est. Romanos autem ita simul ob Regem, sui que metus ad obsidionem
protinus incitavit: nullum Iudæos crudelitatis modum in alienigenas
atq; hostes prætermisum ire credentes, qui circa gentilem suum, & eo-
rum quæ ipsis conducerent suasorem, tam immanes fuissent. Aggeri-
bus autem manus multitudine, operis que consuetudine citò perfectis,
machinas applicabant. Chares autem & Iosephus (namq; ipsi erant op-
pidanorum potentissimi) armatos licet metu percussos ordinavere: &
quanquam non diu obsidionem posse sustinere arbitrabantur, quibus
aqua itemque alia viui necessaria non sufficerent, adhortati tamen eos
ad mœnia produxerunt. Et paulisper quidem machinis advenientibus
repugnant. balistis autem tormentisque percussi, in oppidum recesserunt.
Itaq; Romani tribus ex locis aggressi murum arietibus quatunt:
& qua deiectus fuerat, infusū magno cum armorum strepitu ac tubarum
sonitu, ipsi quoque insuper volantibus cum oppidanis configebant. illi
autem ad primos aditus interim pertinaces, Romanis ne ultra progre-
derentur obstabant. Ceterum vi & multitudine superati, vixque ad
excelsa ciuitatis loca fugiunt. deinde reuertentes instantibus sibi hosti-
bus incumbunt: illosque impingendo per declivia, locorum difficultate
& angustia depressos interficiebant. Romani autem cum neque à verti-
ce imminentibus repugnare, neq; in partem aliquam euadere possent,
pronos eos virgentibus hostibus, in domos hostium plano contiguas re-
fugiebant. sed hæc repleta labebantur, quod pondus sustinere non po-
terant: vnaq; deiecta multas inferiores, itemque illæ alias deturbabant.
Ea res plurimos Romanorum morte consumpsit. incerti enim quid fa-
cerent, quamvis subsidere cæta viderent, tamen eo conuolabant, atque
ita multi quidem ruinis opprimebantur: non pauci vero subterfugien-
tes, parte corporis opprimebantur. Plurimi autem pulvere suffocati
moriebantur. Sed ea Gamalenses pro se fieri existimabant. propriaque
incommoda negligentes, magis instabant: hostesque in sua cæta virgen-
do compellebant. qui vero per angustos viarum cliuos cecidissent, eos
telis desuper missis interficiebant. Et ruinæ quidem lapidum copiam,
ferrum verò eis morui hostes dabant. cælorum enim gladios auferen-
tes, his contra leuineces utebantur. Multi iam procumbentibus cætis,
semet inde proijciendo moriebantur: tergaq; dantibus, ne fuga quidem
facilis erat. viarum namq; ignoratia, & caligine pulueris alius aliū non
agnoscentes pererrabant, & circa se sternebantur. Sed illi quidem vix
repperito exitu, ab oppido recesserunt. Vespasianus autem qui laboranti-
bus semper interfuit, sœuissimo dolore percussus, cum super militem rue-
re ciuitatem videret, propriæ tuitionis oblitus, clam paulatim superio-
re in oppido locumprehendit: ibique inter media pericula cum paucis
omnino relinquitur nec enim aderat tunc ei filius Titus, ad Mutianum
pridem in Syriam missus. Et dare quidem terga, neque tutum neq; ho-
nestum, sibi putabat. rerum autem quas ab adolescentia gesserat, ac pro-
pria virtutis memoria, quasi Deo repletus, corpora sociorum atque ar-
ma condensat, & cum his bellum vna à vertice defluens sustinebat: &
neque virorum neque telorum multitudinem formidans manebat, do-
nec eius animi obstinationem hostes diuinam esse reputantes, impetū
remitterunt. illis aut iam intimius oppugnansibus, ipse pedem refe-
rens,

rens, non prius terga ostendit, quam extra muros egressus est. Plurimi quidem Romani milites in ea pugna ceciderunt, & inter eos Ebutius decaarchus, vir non eo tantum praelio quo periit, sed vbiq; antea fortissimus comprobatus, quiq; plurimis malis Iudæos affecisset. In ea pugna centurio quidam nomine Gallus, cum decem militibus in quadam domo latuit. Eius autem habitatoribus dum cœnarent, quod in Romanos fuisset consilium populi sui, inter se fabulantibus, hoc auditum (nam & ipse Syrus erat, & hi quos secum habebat) nocte illos aggreditur: omnibusq; mactatis ad Romanos saluus cum militibus euadit. Vespasianus autem mœrere exercitum aduersis casibus videns, quodq; nullam interim tantam experti fuerant cladē: huiusq; rei magis eos pudere, quod solum ducem in periculis reliquissent: consolandos putabat: de se quiudem nihil dicens, ne quem vel initio culpasse videretur. Oportere autem inquit, quæ communia essent fortiter ferre, naturam belli cogitantes, quodq; nusquam eueniat sine cruore victoria, iterumq; habeat fortuna regressum. Multis tunc Iudæorum millibus interfectis, exiguam pro his stipem se inimicæ pependisse fortunæ. Atq; ut iactantium esse, nimis secundis rebus inolescere, ita esse ignauorum, in offensionibus impidare. velox enim est, inquit, in vtrunq; mutatio: & ille vir fortis habetur, cuius sobrius erit animus in rebus quoq; infelicitate gestis: ut idem scilicet maneat, rectis consilijs peccata corrigens. Quamquam ea quæ nunc acciderunt, neq; mollitia, neq; Iudæorum virtus effecit. nam & illis pugnae melioris, & nobis deterioris, causa fuit difficultas locorum. Quæ in eo nimirum quis reprehenderit alacritatis vestrae temeritatem? nam cum hostes in exceliora loca refugissent, manus continere debuistis, neq; in summo vertice constituta sequi pericula: sed capta inferiori ciuitate, paulatim eos qui refugerant, ad tutiorem vobis & stabilem pugnam reuocare. nunc autem immoderata festinatione vincendi, quam id incautē fieret, non curastis. Inconsultus autem & furibundus impetus belli, à Romanis alienus est, qui cuncta ordine peritiaq; perficimus, Barbarisq; conueniens, & quo Iudæi maxime possidentur. Oportet igitur nos ad propriam virtutem recurrere: atq; indignæ offensionis irasci potius quam mœrere. Optimum autem quicq; de sua manu solatium quaerat, ita enim fiet, ut & amissos vlciscamur, & in eos à quibus perempti sunt, vindicemus. Ipse autem, ita ut nunc feci, experiar æque ac vos pugnando primus ad bella pergere, & nouissimus inde discedere. Ille quidem his dictis recreauit exercitum. At Gamalenses bene gestare, paulisper animos crexere: quæ nulla ratione, magna magnificēq; prouenerat. mox autem reputantes ablatam sibi esse fœderis spem, quodq; minimè possent effugere (iam enim visus eos defecerat) vehementer dolebant, animosq; remiserant. Nec tamen quatenus valebant, salutem suam negligebant: sed tam disturbatas partes muri, qui erant fortissimi, quam integras, ceteri amplexi custodiebant. Romanis autem construendis aggeres, iterumq; tentantibus irruptionem, multi ex ciuitate per valles deuias, qua nulli custodes erant, & per cloacas diffugiebant: eos, qui meruere caperentur ibi remanerent, inopia consumebat. solis enim vndiq; alimenta qui pugnare possent, congeriebantur. Sed illi quidem in huiusmodi calamitatibus perdurabant.

An. m. m. 4031. A nato Christo 69.

Gallus cum decem militibus in quadam domo latebat. Vespasianus milites consolatur.

Inconstancia & mutabilitas fortunæ.

Romani milites ordine cuncta peritiaq; perficiunt.

Romani Gamalæ irruptionem iterum tentant.

Itaburius

FLAVII IOSEPHI

C A P. II.

Itaburius mons occupatur à Placido.

An. mun.

*4931. A
nato Chri-*

sto 69.

*Itaburij mō
tis altitudo.*

*Ars deludi-
tur arte.
Placidi vi-
ctoria.*

Vespasianus autem inter curas obsidionis, subcissum opus aggredi-
tur aduersus eos qui montem Itaburium occupauerant, inter cam-
pum magnum & Scythopolim situm: cuius altitudo quidem triginta
stadiis confurgens, septentrionali tractu inaccessa est. In vertice autem
viginti stadiorum planities patet, tota muro circumdata. Hunc autem
tantum ambitum quadraginta diebus edificauerat Iosephus: & alias
ei matotias, & aquas suggerentibus locis inferioribus. Solam enim in-
cola pluuialem habebant. Magna igitur in eo multitudine congrega-
ta, Vespasianus Placidum cum sexcentis equitibus mittit. Huic autem
subeundi quidem montis ratio nulla erat. multos autem foderis ac ve-
niæ spe hortabatur ad pacem: & descendebant ad eum ipsi quoque insi-
dias molientes. nam & Placidus eo studio mitissime cum his loqueba-
tur, ut eos in planicie caperet: illique tanquam dictis obediētes, ad eum
veniebant, ut incautum aggredierentur. Vicit tamen astutia Placidi co-
pro enim iudeis praelio, assimulat fugam: & postquam insequentes ad
magnam partem campi pellexit, reflectit in eos equitum manus: pluri-
misque in terga versis, aliquos interfecit. semotam vero multitudinem
ceteram, ab ascensu prohibet. Itaque alij quidem Itaburio relicto, in Hier-
osolimam refugiebant, indigenæ autem fide accepta, quod eis aqua
defecerat, & se, & montem Placido tradiderunt.

C A P. III.

Excidium Gamalæ.

*Turris quā
Romani
suffoderant,
cum magno
fragore de-
cidit.*

*Titus ducē
ris equitib.
præter pedi-
tes lectis Ga-
malā intrat.*

A pud Gamalam verò degentem audacissimi quique fuga dispersi late-
bant, imbelles autem tamen corrumpebantur. At verò pugnantium
manus obsidionem sustinebat, donec euenit secundo & vigesimo die
mensis Octobris, ut tres ex decima quinta legione milites, circa maiuti-
nas vigilias editissimā præ cæteris turrim, quæ in sua parte fuerat, sub-
irent: eamque occultè suffoderent: cum apposti ei custodes neque aduen-
tes eos (nox enim erat) nec postquam adire, sensissent. Iidem autem mili-
tes, cauendo ne strepitus fieret, quinque saxis durissimis euolutis reserant:
subitoque turris cum magno fragore decidit, unaque custodes precipitan-
tur. At verò qui per alias custodias erant, perturbati fugiebant: multosque
eundem casus, peremere Romani: inter quos etiam Iosephum, super di-
rutam muri partem quidam iaculo percussum, interfecit. Intus autem
in ciuitate degentibus, sono concussis, multus erat pavor atque discursus,
tanquam omnes essent hostes ingressi. Tuncque Chares agrotus &
iacens defecit, cum timoris magnitudo morbum eius plurimum iuuif-
set ad mortem. Romani tamen prioris cladis memores, usque ad vigesi-
mam & tertiam diem supra dicti mensis oppidum non sunt ingressi.
Titus autem (iam enim aderat) indignatione vulneris, quod Romanos se
absente perculerat, ducentis equitibus præter pedites lectis, otiose in
ciuitatem introiuit. eoque prætergresso, vigilæ quidem ubi senserunt, ad
arma cum clamore properabant, cognito autem intus constituti eius ingres-
su, alij

tu, alij raptis liberis, trahentes etiā cōiuges, cum ululatu & exclamatio-
nibus in arcem refugiebant: alij Tito occurrentes, sine intermissione
trucidabantur qui verò prohibiti essent in arcem recurrere, nescij quid
facerent, Romanorum præsidijs incidebant. ubiq; autem infinitus erat
morientium gemitus perq; prona loca effusus cruor, totum oppidum di-
luebat. In eos autem, qui arcem occupauerant, omnem Vespasianus in-
duxit exercitū. Erat aut saxosus & accessu difficilimus vertex, in immē-
sum editus, & vndiq; circum rupium multitudine præceps: unde Roma-
nos ad se adeuntes partim telis partim saxis deuolutis arcebant Iudæi,
cum ipsos in excelso loco positos nulla sagittæ cōtingerent. Verum ad
eorum interitum, diuino munere quodam, turbo exoritur, Romanorū
quidem tela in eos ferens, ipsorum autem à Romanis repellens, & ob-
liqua traducens: ut neq; in præruptis consistere propter violentiam sta-
tus possent, cum nihil esset immobile, neq; hostes ad se accedentes vi-
dere Itaq; supergressi Romani, eos circumueniunt: & alios quidem re-
pugnantes antecapiebant, alios manus dantes, in omnes aut vehemen-
tius sauebant, illorum memoria quos in primo aggressu perdiderant.
Multi autem vndiq; circumclusi, desperatione salutis, filios & coniuges
& semetipsos in vallem præcipites dabant, quæ sub arce in profundum
patebat. Euenit autem, ut ipsorum in se qui capti fuerant, immanitate
lenior existeret iracundia Romanorū. ab his enim quatuor millia per-
empta sunt: qui verò se præcipitauerunt, quinque millia sunt reperti.
Neq; quisquam, præter duas mulieres, saluus euasit: quæ sorores erant, peremptæ,
Philippi filix: qui Philippus Iachimo genitus erat, insigni viro, & qui Iolæ dux ma-
sub Agrippa Rege dux exercitus fuerat. seruata sunt autem, quod ex-
cidij tempore Romanorum impetum latuere. nec enim vel infantibus dunt,
pepercere, quorum multos singuli raptos ex arce proijciebant. Gamala
quidem hoc modo excita est, tertio & vigesimo die mensis Octobris:
quæ vigesimo & primo die mensis Septembris coeperat rebellare.

An. mundi

4031. A

nato Chri-

sto 69.

Gamalæ ar-

cis vertex

saxosus & ac-

cessu diffici-

limus.

Victoria Ro-

manis diui-

no munere

concessa.

Novem Ju-

dæorū mil-

lia Gamalæ

peremptæ,

Philippi filix:

qui Philippus

Iachimo genitus

erat, insigni viro,

& qui Iolæ dux

ma-

sub Agrippa Rege

dux exercitus

fuerat. seruata

sunt autem, quod

ex-

cidij tempore

Romanorum

impetum latuere.

nec enim vel

infantibus dunt,

pepercere, quorum

multos singuli

raptos ex arce

proijciebant.

Gamala

quidem hoc modo

excita est, tertio

& vigesimo die

mensis Octobris:

quæ vigesimo &

primo die mensis

Septembris coe-

perat rebellare.

CAP. III.

Giscala à Tito capitur.

[Amq; solum Giscala oppidulum Galilææ restabat indomitum: cuius
multitudo pacis studio tenebatur, quod erant pleriq; agricolæ, spem-
que suam semper in fructibus collocauerant. non parua autem manus
latrocinialis permixtione corrupti erant, quo morbo etiam nonnulli
ciuium laborabant. Hos autem ad defectionem impellebat atq; con-
flabat Leuix cuiusdam filius, nomine Ioannes: homo venescus & fallax,
variusq; moribus, & immoderata sperare promptus. miroq; modo quæ
sperasset efficiens: atq; omnibus iam cognitus, quod affectanda sibi po-
tentia causa bellum amaret. huic apud Giscala seditiosorum turba pa-
tebat: quorū causa populus etiam legatos fortasse de traditione missu-
rus, Romanorū tamen congressum in parte belli præsolabatur. At Ve-
spasianus contra hos quidem Titum cum equitibus mille, decimā verò
legionem circa Scythopolim mittit: cum reliquis aut duabus Cæsaream
ipse regreditur, dandā his ex labore cōtinuo requiē putans. ex ciuitatū
copijs: eorumq; corpora, itemq; animos ad futura certamina existimās
esse refouendos. nec enim exiguū sibi laborē superesse de Hierosolymis
præuidebat,

An. mundi

4032. A

nato Chri-

sto 70.

Ioannes ho-

mo venesci-

cus & fallax

Giscalæ in-

colas ad de-

fectionem

impellit.

An. mundi
4031. A
nato Chri.
sto 70.

Vespasianus
non exiguū
sibi laborē
superesse de
Hierosoly-
mis praeui-
det.

Titī erga
Giscalz ci-
ues benigni-
tas.

Titī ad Gif-
calz ciues
oratio blan-
da.

Ioannis ad
Titī exhor-
tationem
responsio.

Dei nutu in
excidium
Hierosoly-
morum Io-
annes sal-
uus manet.

Iudzorū cū
Ioanne fu-
gentiū pa-
nor & ti-
mor.

praeuidebat, quae & regalis esset ciuitas, & cunctae nationi praestaret. His autem qui ex bello fugissent in eam confluentibus, etiam naturalis mun-
nitio, itemque murorum eius constructio, non minimam ei sollicitudinē
comparabat: cum viro-
rum spiritum & audaciam, & sine muris inexplu-
guabilem esse cogitaret: ob eamque rem milites, velut athletas, ante cer-
tamina oportere curari. Tito autem ciuitas Giscala (equitando enim
ad eam accesserat) aggressionē capi facilis videbatur: sciens tamē quod
ea vi capta, passim à militibus populus absumeretur (namque satius e-
rat ipse iam exdibus) miserans multitudinem etiam ipse sine villo dis-
crimine cum nocentibus intereuntem, pacatione magis subigere ciui-
tatem volebat. Itaque plenis hominum muris, quorum plerique perditae
factionis erant, mirari se ait, quoniam freti consilio, cunctis iam ciuita-
tibus captis, illi soli Romanorum arma operirentur, cum videret mul-
to quidem munitiora oppida vno impetu fuisse subuersa: securos autē
fortunis suis potiri, qui Romanorum dextris credidissent: quas quidem
etiam nunc illis ait se porrigere, neque ob insolentiam succensere, quia
spei libertatis ignoscendum putaret: non tamen, etiam si quis impos-
sibilia velle perleueraret. Quod si dictis humanissimis non paruissent,
fidemque dextris non habuissent, experturos arma crudelia: quoniam iamque
cognituros esse, moenia sua ludum fore machinis Romanorum: quibus
fidentes, soli ex Galilaeis sese ostentarent arrogantes esse captiuos. His
dictis, popularium quidem neminem non modo respondere, sed ne ad
murum quidem licuit ascendere: quia totum latrones occupauerant: &
custodes erant portis appositae, ne quis vel ad foras prodiret, vel equi-
tum quenquam in ciuitatem reciperet. Ioannes autem accipere se co-
ditiones ait, & aut persuasurum, aut necessitatem belli renitentibus
adhibiturum. Illum tamen diem Iudzorum legi oportere concedi: quo-
niam sicut arma mouere, ita etiam de pace conuenire nefas haberent.
Nam & Romanos scire, quod ab omni cessaret opere dierum septē cir-
cuitio, quam si temerassent, non minus coactos, quam qui cogerent, pia-
culum commissuros, ipsumque Titum: nullum enim illi ex mora esse
dispendium formidandum, quod vnius noctis spatium propter fugae
consilium ceperit, praesertim cum id obseruare circumfidentem nemo
prohibeat: sibi autem magnum esse lucrum, nulla in re despicere pa-
trios mores. Et illum decere, qui pacem non sperantibus indulget, legē
quoque seruare seruatis. His Titum Ioannes fallere conabatur, non tan-
tum pro septimi diei religione, quantum pro sua salute sollicitus. Vere-
batur autem, ne statim capta ciuitate, solus destitueretur, qui totam in
nocte ac fuga vitae spem collocasset. Verum profecto Dei nutu in exci-
dium Hierosolymorum Ioannem saluum esse cupientis, factum est ut
non solum induciarum causationem Titus admittetet, verum etiam in
superiori parte oppidi castra poneret, ad Cydoessam, qui mediterraneus
est Tyrionum vicus validissimus, Galilaeis semper exosus. Nocte autem
Ioannes, cum nullas Romanorum excubias circa oppidum videret, ar-
repta occasione, non solum his quos circa se habebat armatos, sed etiam
senioribus plurimis cum familijs abductis, in Hierosolymam fugiebat.
Sed usque ad vigesimum quidem stadium fieri posse videbatur, ut mulie-
res ac pueros, aliamque multitudinem secum duceret, homo quem capti-
uitatis, itemque salutis metus urgeret. ultra verò procedente eo, relin-
quebatur. & oriebatur atrox remanentium fletus. quanto enim quisque
longius

longius à suis aberat, tanto propiorem se hostibus esse credebat. Iamq; affore qui se caperent existimantes, necessario pavitabant: & ad strepitum, quem ipsorum cursus faciebat, assidue respectabant, velut instantibus quos fugissent: multiq; simul ruebant, & circa viam plurimos certamen præcedentium conterebat. Miserabile autem fœminarum & infantium erat exitium. Aut si quam iactarent vocem, nonnulli viros aut propinquos, ut se operirentur, orabant. Sed Ioannis exhortatio superabat, ut se ipsos servarent inelamantis: eoq; confugerent, unde pro remanentibus etiam si raperentur, pœnas à Romanis peterent. Multitudo quidem eorum qui fugerant, ut cuique virium fuit, cito dispersa est. Luce verò facta Titus ad muros aderat, fœderis causa: populus autem portis ei patefactis, cum coniugibus occurrentes, tanquam bene merito, & qui custodia civitatem liberasset, acclamabant: simulq; Ioannis fugam significantes, ut & sibi parceret obsecrabant, & eos qui ex novarum rerum cupidis reliqui superessent, vicisceretur. Ille autem precibus populi postulatus equitum partem ut Ioannem persequeretur, mittit. Sed cum quidem occupare nequiuerit, quod antequam venerant, in Hierosolymam sese receperat. vna verò fugientium propè ad duo millia perimunt: mulieres ac pueros paulò minus quam tria millia circumactos reducunt. Titus autem indignè ferebat, non statim à Ioanne pœnas fraudis exactas irato verò animo satis esse quod spe deciderat ad solatium putans, captivorum & qui trucidati fuerant multitudinem, in oppidum cum favore ingreditur. iussisq; militibus minimam muri partem iure possessionis abrumperet, minitendo magis quam puniendo reprimebat perturbatq; civitatis autores. Multos enim propter odia domesticas, vel proprias inimicitias, delatores innocentia fore credebat, si dignos pœna discerneret: meliusq; noxium relinquere metu suspensum, quam immeritum quenquam cum eo perdere, existimabat. Illum enim fortassis modestiorem futurum, vel metu supplicij, vel quod erubesceret præteritorum criminum venia: sine causa verò morientium pœnas, nullo modo corrigi posse. Præsidis tamen civitatem circundedit, quæ tam novarum rerum studiosos compescerent, quam pro pacis sentientes quos ibi relicturus erat, maiore fiducia firmarent. Galilæa quidem tota, postquam multo sudore Romanos exercuit, hoc modo subacta est.

C A P. V.

Hierosolymitani excidij initium.

A Pud Hierosolymam verò, ad Ioannis introitum, omnis populus erat effusus, & circa singulos, qui vna confugerant, numerosa turba collecti, quas foris clades experti essent, percontabantur. Illorum autem fervens quidem adhuc atq; interruptus anhelitus, necessitatem significabat. Veruntamen in malis quoq; sibi arrogabant: nō Romanorum vim fuisse dicentes, sed spontè venisse, ut cum his ex tutiori loco pugnaret. Inconsultorum enim atq; inutilium esse hominum, incautè pro Giscalis & invalidis oppidulis periclitari, cum arma vigoremq; oporteat pro metropoli suscipere, atq; servare: significando tamen excidium Giscalorum, etiam quam dicebant honestam discessionem suam, ut multi fugam esse intelligerent, prodiderunt. Auditis autem quæ captivi pertu-

D d d

lere, non

*As mun-
di 1032.
A Christo
nat. 70.*

*Titum Giscalic
ciues be-
nigne susci-
piunt.*

*Benignita-
tis erga ho-
stes exem-
plum.
Noxium re-
linquere me-
tu suspensum,
quam imme-
ritum quen-
dam cum eo
perdere, præ-
stat.*

*An. mxx.
di 4032.*

*A Christo
nat. 70.*

*Ioannis &
cū eo fugien-
tium auda-
cia, Iudæos
ad bellū con-
tra Roma-
nos cōcitāt.
Intestina dis-
sidia & sedi-
tiones in Iu-
dæa.*

*Iudæi in se-
metipsos ma-
nus vertūt.*

*Latrones in
agmen con-
flati Hiero-
solymis ir-
rumpunt.*

*Rapinæ & ex-
poliationes
luce palam
committit.*

lere, non mediocri populum perturbatio tenuit, magnumq; id esse ar-
gumentum proprii reputabant excidij. At Ioannes eorū quidem quos
fugientes reliquerat causa minus erubescbat. singulos autē circuiens,
spe ad bellum incitabat, infirmitatem Romanorum asserens, propria-
que vires extollens, & imperitorum ea cavillatione infectiam deci-
piens, quod etiam si pennas sumerent, nūquam Hierosolymorum mœ-
nia transgredierentur Romani, qui pro Galilæorum vicis tanta mala
perculissent, atque in eorum muris machinas contriuisent. His eius di-
ctis magna quidem corrumpebatur iuuenum manus prudentiorum
autem atque seniorum nemo erat, qui non futura prospiciens, velut
iam perditam civitatem lugeret. Et populus quidem in ea confusione
tunc erat. At verò per territorium manus agrestum, ante seditionem
quæ Hierosolymis orta est, discordare iam coeperat. Titus enim à Gis-
cala Cæsaream, Vespasianus autem à Cæsarea Iamnam & Azorum pro-
fectus, utramque subegit: impositisque illic prædijs, reuertebatur,
maximam ducens eorum multitudinem, qui se fœdere sociauerant.
Singulas autem ciuitates tumultus bellumque intestinum exagitabat,
quantumque à Romanis respirassent, in semetipsos manus vertebant:
cum inter amatores belli ac pacis cupidos esset sœua contentio: dudum-
que discordium pertinacia primo inter domos accenderetur: deinde
inter se amicissimi populi dissiderent: & ad similia volentes quisque
conueniens, apertè iam coacta multitudine rebellaret. Itaque dissen-
siones quidem apud omnes erant: nouitatis autem armorumque cu-
pientes tenibus ac sobrijs iuuentute atque audacia præstabant. Primum
autem indigenarum singuli prædari coeperunt: deinde ex composito
confertis cunctis, per territorium latrocinebantur: ut quod ad crudeli-
tatem atque iniusticiam spectat, nihil à Romanis gentiles abessent: at-
que ipsis qui vastabantur, illatum à Romanis excidium leuius videre-
tur. Ciuitatum verò custodes, partim quia defatigari pigeret, partim
odio nationis, aut nulli, aut minimo erant malè affectis auxilio. donec
rapinarum societate vndique congregati collegiorum latrocinialium
principes, atque in agmen conflati Hierosolymis irrumpunt: quæ ciui-
tas à nullo regebatur: & more patrio gentiles omnes sine observatione
recipiebat: tunc præcipuè cunctis existimantibus, vniuersos qui super
influerent, adiumento ex benevolentia venire. Quæ quidem res etiam
sine dissensione ciuitatem postea pessundedit, eò quod iners & inutilis
multitudo quæ pugnacibus sufficere possent, alimenta cōsumpsit: hisq;
præter bellum etiam seditionem famemq; comparauit: alijq; latrones
ex agris eò transgressi, ac multo sœuiores quos intus inuicere socia-
ti, nullum atrox facinus intermittebant. Nec enim rapinis & expolia-
tionibus metiebantur audaciam, sed usq; ad cædes ruebant: non clam,
neq; per noctem, aut quolibet homines, verū luce palam nobilissimos
queq; adoriendo. Nam primum Antipam Regij generis virum, & adeo
potentissimum ciuium, ut etiam publicos thesauros fidei suæ permisos
haberet, comprehensum custodia tradiderunt: post hunc etiam Leuiam
quendam, insignem virum, & Sopham filium Raguelis, regalis similiter
vtrumq; familie, omnesq; præterea, qui præstare alijs videbantur. Gra-
uis autē metus populum possidebat: & velut capta ciuitate, salutem pro-
priam quisq; curabat. Illi autē clausorū vinculis non fuere cōtenti, neq;
tutum arbitrabantur ea potentia viros diutius custodire. nam & ipsos
& domos

& domos eorum non paucis viris frequentari, ac per hoc ad vleiscendum esse idoneos, & præterea rebellaturum fortasse populum, iniquitate commorari. Decreto igitur eos occidi, mittunt quendam de suo numero Ioannem, ad eades promptissimum, qui lingua patria Dorcadis filius dicebatur: eumque alij decem armati gladijs secuti ad carcerem, ibi quos reperissent interficiunt. Fingebant autem huius immanissimi sceleris causam, cum Romanis eos de traditione ciuitatis collocutos fuisse, communisque libertatis proditores intere nisse dicebant, prorsus, ut audacia sua tanquam seruatores ciuitatis, ac bene de ea meriti gloria rentur. Euenit autem populum quidem ad hoc humilitatis ac formidinis, illos vero insolentiae progredi, ut in eorum esset arbitrio etiam pontificum designatio. denique familijs abrogatis, unde per successionem pontifices creabantur, incognitos atque ignobiles constituebant, ut impiorum facinorosi socios haberent. nam qui supra meritum summos honores adepti erant, his obediabant necessario, qui sibi eos præsiterant: quoniam & dignitate præditos, varijs machinis fictisque sermonibus committebant, opportunitatem sibi ex eorum, qui se prohibere poterant, contentione captantes: donec hominum persecutione satiati, in diuinitatem contumelias transtulerunt, pedibusque pollutis in sanctum locum introire cœperunt. iam verò populo contra eos concitato (namque autor erat Ananus, suo maximus pontifex, itemque sapientissimus: & qui fortassis ciuitatem conseruasset, si insidiatorum manus potuisset effugere) illi templum Dei aduersus populi turbam, castellum ac profugium sibi fecere, quod pro domicilio habebant tyrannidis. Acerbis autem malis admiscebatur etiam cauitatio, quæ præ cæteris eorum factis erat dolori tentando enim quanto metu populus teneretur, suasque vires explorando, sorte pontifices creare conati sunt, cum his (ut diximus) ex familijs successio deberetur. huic autem fraudi mos antiquus obtendebatur. nam & olim sorte pontificatum deferri solitum fuisse dicebant. re autem vera, legis erat abrogatio firmioris, per eos qui ad potentiam sibi designatorum magistratuum licentiâ compararent. Itaque una saceratarum tribuum accita quæ Eniachim appellatur, pontificem sortiebantur: casuque fors exit homini per quem maximè eorum iniquitas demonstrata est. Phani cuidam, filio Samuelis, ex vico Aphthasi, non solum ex pontificibus orto, sed aperte quid esset pontificatus, propter rusticitatem penitus nescienti. Denique inuitum eum rure abstractum, ut in scena fieri solet, aliena ornauere persona: indutumque sacra veste, quid facere deberet, subito instituebant: ludumque & iocum esse tantum nefas arbitrabantur. cæteri verò sacerdotes, procul spectantes ludibrio legem haberi, lacrymas vix tenebāt, honoresque sacrorum solui grauer ingemebant. Populus autem hanc eorum audaciam non tulit, sed omnes quasi ad deponendam tyrannidem animos intenderant. nam qui præstare cæteris videbantur, Gorion Iosephi filius, & Simeon Gamalielis, tam singulos circumeuntes, quam simul vniuersos in concionibus hortabantur quò tandem aliquando libertatis corruptores ultum irent, sanctumque locum ab hominibus sceleratis purgare præpararent. Pontifices etiam probatissimi, Gamala quidem filius Iesu, Anani autem Ananus, populum frequenter in cœtibus exprobrando eius legnitatem. contra Zelotas excitauerunt. ita enim se ipsi vocabant, uti bonarum Professionum æmuli, ac non qui pessimam facinororum immanitatem super-

An. mundi

4032.

A Christo

nat. 70.

Ciuitatis p-
ceres à latro-
nibus capti
& trucidati.Larrones p
arbitrio pon-
tifices desig-
nant.Pontificis e-
lectio cōtra
ritum vsta-
tum ab latro-
nibus facta.Phanes russi-
cus quidam
pontifex de-
claratur.Præstantio-
res cæteris
populum ad
vltionē hor-
tantur.Zelotæ pessi-
mam facino-
rum imma-
nitatem su-
perant.

An. mundi
4032.

A Christo
nat. 70.

Anani con-
tra Zelotas
ardens ora-
tio.

Ananus Iu-
dæis timorē
exprobat.

Latronum
immanitas.

Fanum arx
quædam si-
ue castellū.

Bella liber-
tatem cau-
sam habent.

assent. Itaque in concionem populo congregato, cunctisq; indignanti-
bus occupationes sanctorum, itemque rapinas & cades, nondum autem
promptis ad vlciscendum, propterea quod inexpugnabiles (id enim ve-
rum erat) Zelotæ putabantur, stans inter eos medius Ananus, & ad le-
gem crebrè respectās, cum lacrymis opplesset oculos: Equidem, inquit,
mori potius deberem, quàm Dei domicilium videre tantis refectum
piaculis: atq; inaccessa & sancta loca sceleratorum pedibus frequenta-
ri: veruntamen sacerdotali veste amictus, & sanctissimū venerabilium
nominum ferens: viuo: atque animæ amore teneor, nec pro senectute
quidem mea mortem sustinens gloriosam. Igitur solus ibo, & tanquam
in solitudine animam meam solam dabo pro Deo. nam quid opus est
vivere in populo, clades suas minimè sentiente, & apud quos mala præ-
sentia nemo prohibet? siquidem spoliati patimini, ac verberati retice-
tis, & ne gemitu quidem aperto quisquam prosequitur interemprios.
O acerbam dominationem. Quid de tyrannis querar? Nunquid non
à vobis vestra potentia nutriti sunt? nunquid non despectis qui pri-
mi erant, cum adhuc pauci essent, vos dum tacetis, plures eos fecistis?
atque illis armatis quiescentes, in vosmetipsos arma vestistis? cum
primos eorum conatus oportuisset infringi, quando cognatos convi-
cijs appetebant. Vos autem negligendo, ad depredationem noxios
inuallistis. quia vastatarum ædium nulla ratio erat. Itaque iam domini
ipsi capiebantur, eisque cum per mediam civitatem traherentur, ne-
mo erat auxilio. Illi autem à vobis proditos, etiam vinculis affecere:
non dico quales & quantos, sed quod non accusatos, indemnatos vin-
ctos nemo adiuvit restabat eosdem videre trucidari. hoc etiam vidi-
mus: velut è grege brutorum animalium cum præcipua quæque duce-
retur holtia, ne vocem quidem quisquam emisit, nedum dexteram mo-
vit. Patiemi ergo patiemini, etiam sancta conculcari videntes. Cum-
que omnes audaciæ gradus nefarijs hominibus subieceritis, eorum
præstantiam reueremini? nunc enim profectò ad maiora procederent,
si quid maius quod euererent inueniretur. Teneatur quidem muni-
tissimus civitatis locus, fanum appellatione, re arx quædam siue castel-
lum. Tanta igitur contra vos tyrannide munita, & inimicis super verti-
cem positis, ut videtis, quid cogitatis? aut quibus vestras sententias ap-
plicatis? An Romanos expectatis, ut sanctis vestris opitulentur? Ita
quidem se nostræ civitatis habent res, eoque iam calamitatis ventum
est, ut misereatur nostri etiam hostis. Non exurgetis o miseri res-
pectusq; vulneribus vestris, quod etiam feras bestias facere videmus, non
vtrum ibitis in hos, qui vos percussere? Non suas quisque recordabitur
clades, & ante oculos positæ quæ pertulerit, ad vltionem animos a-
cuet? Perijt apud vos (nisi fallor) affectionum omnium carissima,
& maximè naturalis, cupiditas libertatis. servitutis autem ac domi-
norum amantes facti sumus, tanquam subiugari à maioribus didice-
rimus. Atque illi quidem multa & maxima bella, ut in libertate vi-
uerent, pertulerunt, ne aut Egyptiorum aut Medorum potentia ce-
derent, dummodo ne facerent quæ iuberentur. Et quid opus est de
maioribus loqui? Hoc ipsum bellum, quod cum Romanis nunc geri-
mus, vtrum commodè an contrà incommodè referam, palam quid ha-
bet causæ, nisi libertatē? Ergo qui dominis totius orbis servire non pa-
timur, gentiles nostros ferimus tyrannos? Quanquā externis obedien-
tes, ad

tes, ad fortunam semel id referunt, eius iniuria victi sunt, at verò pessimis suorum cedere, ignavorum est, & cupientium seruiendi. Ad hæc autem, quia Romanorum mentio facta est, non vos celabo, quid dum loquor interuenerit, mentemque retraxerit: quod etiam si ab his capri fuerimus (absit autem huius dicti periculū) nihil acerbius experiemur, quam isti nos affecere. Quo pacto autem non lachrymis dignum sit, illorum quidem in templo donaria cernere, gentiliū vero spolia, qui nobilitatem huius maximæ omnium ciuitatis compilaerunt: eosque viros trucidatos videri: quibus etiam illi post victoriam obtemperassent? Et Romanos quidem nunquam transgredi ausos esse limitem profanorum, aut sacratę quęquam consuetudinis præterire: sanctorum autem ambitum, quamuis procul aspectum perhorrescere: quosdam verò in his locis natos, ac sub nostris moribus educatos, & qui Iudæi vocentur, inter media sancta deambulare, manibus adhuc suis gentilitate calentibus? Quis igitur externum bellum metuat, ex comparatione domesticis? Multo nobis æquior est hostis, nam si propriis rebus sunt apti amestici? Quosdam quidem cōseruatores nobis fuisse vocabula, fortasse reperietur, legum quidem cōseruatores nobis fuisse Romanos, hostes verò intus haberi. Verum hos insidiatores libertatis exitio deberi, neque facinorum eorum dignum excogitari posse supplicium, certum est: idemque omnibus vobis, & ante orationem meam esse persuasum, atque ipsis vos rebus quas pestulastis, in eos esse commotot. plerique autem fortasse multitudinem eorum, atque audaciam re- formidant: & præterea quod in loco superiore consistunt. Sed hæc ut vestra negligentia conflata sunt, ita nunc magis proficient, si morabimur. nam & numerus illorum in dies singulos alitur, eo quod nequissimus quisque ad similes profugiat: & audaciam plus accendit, quod nullum adhuc eius impedimentum interuenit: locoque superiore utentur, & quidem cum apparatu, si his tempus demus. Quod si aduersus eos ire cœperimus, humiliores erunt, mihi credite, conscientia: & celsioris loci beneficium, reputatio scelerū perdet. Fortasse autem Dei patiter spre- ta maiestas, in ipsos tela retorserit, suisque militibus contumentur im- pijs. Videant nos tantummodo, & deiecti sunt: quanquam pulchrum est, ut etiam si quod periculum immineat, pro sacris ianuis morimur: ac si non liberis & coniugibus, pro Deo tamen eiusque sanctis animas pro- fundamus. Præbebo autem manum, atque sententiam: & neque consilium vobis vllum decrit ad cautionem, neque me corpori meo parere vide- bitis. His Ananus contra Zelotas populum hortabatur: non quidem ne- sciens iam expugnari vix posse propter multitudinem ac iuuentutem animorumque pertinaciam, multoque magis propter conscientiam, quam commissorum: nec enim concessum iri veniam his, quæ perpetraverāt, sperabant: veruntamen quiduis perpeti præstabilius existimabat, quam in tanta rerum perturbatione Rempub. negligere. Populus autem duci se clamabat in eos, contra quos rogabatur: & ad subeunda pericula quisque promptus erat. Sed dum Ananus magis idoneos discerneret, atque ordinaret ad prælium, Zelotæ cunctis conatibus eius cognitis (certos lites suos cō- enim qui omnia sibi nunciarent habebant) in Pontificem commouen- tur: ac modo per cuneos modò simul vniuersi prosiliunt: neque obui- cuiquam parebatur. Cito autem & Ananus populum congregauit, multitudine quidem superiorem: armis verò constipatis, non erant Zelotæ inferiores. alacritas verò, quod decrat, in utrisque supplebat.

An. mundi

1032. A
nat. Christ.

70.

Cōparatio
Romanorū
& Iudæorū,
ac vtriusque
partis pro-
prietas.Depulsio cō-
traria sen-
tentia de ho-
stili audacia
& numero.Epilogus o-
rationis A-
nani ad po-
pulum.Ananus mi-
tra Zelotas
ordinat.

nam

An. mundi
4032. A
nat. Christ.

70.
Iugnaciū
& Zelotarū
in templo
Hierosoly-
mitano.

Ciuiū nume-
rus cōtra Ze-
lotas quoti-
die augetur.

Zelotas ci-
ues in murū
interiorem
templi adi-
gunt.

Ioannes do-
lis plenus ac
ciuium pro-
duor.

Ioannes fi-
dem te po-
pulo serua-
turū iurat.

nam & cines armis iram conceperant fortiozem: & qui de templo exie-
rant quā s multitudine maiorem audaciam. quippe illi quidem se in
ciuitate minime posse arbitrabantur, nisi Zelotas eximerent: hi vero
sisi vicissent, nullum se non subdituros esse supplicium. Manus au-
tem conseruere pro ducibus obedientes moribus animorum. Et primò
quidem in ciuitate ac pro templo eminus missis lapidibus semet inui-
rem apperebant. si verò aliqua pars teiga vertisset, victores gladiis v-
tebantur. cumque plurimi lauciarentur, multæ exdes vtroque fie-
bant. Et populares quidem in domos referebantur à suis. Zelotarum
autem quicumque vulneratus fuisset, in templum ascendebar, sacram
hannum cruore perfundens: vt solo eorum sanguine violatam religio-
nem recte quis dixerit. Semper quidem latrones excurrendo in con-
gressionibus praualebant. Irati verò populares, proficiente quodidie
numero suo, cum delides increpant, qui que à tergo lequebantur. non
aperiendo fugientibus viam, inuitos eos repugnare compellerent, v-
nuersos quidem suos in hostes conuertunt. illi autem, quia vim fer-
re non poterant, paulatim ad templum recedentibus, irrumpit vnà
cum sociis Ananus. Vnde factum est, vt eos quod ambitu exteriori ex-
puli essent, metus inuaderet: ideoque in murum interiorem, fuga re-
cepti, inatire ianuas occluderent. Verum Anano portis quidem sa-
cris manus asserre non placebat, hostibus quoque desuper tela tor-
quentibus, nefas esse existimanti, etiam si vicisset, non iustitiam
prius populum introducere. Ex omni autem suorum multitudine sex
ferè armatorum millia sortitus, custodes eos in porticibus collocat. his
autem qui succederent, in excubiis alios per ordinem ponit. Multi au-
tem honestorum ab optimatibus ad id electi, mercede conductos pau-
peres vice sua præsidiis destinabant. Fit autem his omnibus exitij cau-
sa Ioannes, quem ex Giscalis effugisse prædiximus. is enim dolis ple-
nus, & vehementem dominationis cupiditatem mente circumferens,
iamdudum rebus communibus moliebatur insidias. Itaque tunc ea-
dem quæ populus sentire se simulans, aderat Anano tam diebus cum
proceribus capienti consilium, quàm noctibus peragrans custodias: o-
mniaque secreta Zelotis renunciabat: nullumque populi consilium
prius quàm caperetur, inimici sciebant eius indicio immoderatis
verò & Ananum, & populi principes placabat obsequiis, ne in ali-
quam suspicionem veniret affectans. Sed hæc eius honorificentia in
contrarium vertebatur. Erat enim ex adulationum varietate suspi-
cior: eoque ipso quòd etiam non accitus assiduus erat, arcanorum pro-
ditor habebatur. Etenim perspiciebat Ananus, omnia sua consilia ho-
stes intelligere: & quæ Ioannes faceret, suspicionem proditoris ha-
bebant. submonere autem illum non erat facile, neque possibile, quòd
malitia praualeret: ac præter hoc multorum non ignobilium, qui sum-
mis rebus adhibebantur, patrociniis succinctus erat. Visum est igitur
ab eo sacramentum beneuolentiæ causa peti: nihilq; dubitans, & fide in
populo se seruaturum iurauit, neque factum eius inimicis vllum, neq;
consilium proditurum: vnaque deponendis rebellibus, & manu & vo-
luntate operam collaturum. Itaque Ananus eiusque socii, quoniam iu-
rato crediderunt, nulla iam suspitione suis cum consiliis adhibebant:
moxque ab illidem concordie causa legatus mittitur ad Zelotas,
eius namque habebant, ne tanum culpa sua pollueretur, nèue quis-
quam

quam in eo procumberet Iudæorum. Ille autem, quasi Zeloris ac non
 contra pro benevolentia iurauisset, ingressus ad eos, medius constitit:
 & saepe dum se illorum causa in magno periculo fuisse dixit, ne quid se-
 cretorum ignorarent, quæ in eos Ananus cum sociis cogitasset. nunc
 autem ingens cum ipsis omnibus subitutum esse discrimen, nisi diu-
 num quoddam præsto fuerit auxilium. nihil enim iam morari Ana-
 num: sed persuasisse quidem populo, ad Vespasianum legatos mittere,
 ut ad capiendam ciuitatem quamprimum venire properaret, indixisse
 autem lustrationem postero die, ut religione simulata intromissi, vel e-
 tiam vi prælio manus conicerent. Se autem non videre, quam diu aut
 obsidionem sustinebunt, aut cum tanta manu acie congregientur. Ad
 hæc addebat, quod ipse Dei prouidentia transactionis esset causa lega-
 tus. hanc enim ipem Ananum his proponere, quò nihil suspicantes eos
 subito aggredieretur. itaque oportere, si quis habendam vitæ rationem
 duceret, aut obsidentibus supplicare, aut foris aliquod præsidium pete-
 re. Quos autem si victi essent, veniæ spes foueret. immemores audaciæ
 sue credere, simul ac factores poenituerit admissorum, in gratiam statim
 eos qui perpeffi sunt redituros. Sed nocentium quidem saepe inuisam
 etiam poenitudinem fieri, lætis autem iram in licentia sauiorem: im-
 minere autem illis ait interfectorum amicos atq; cognatos, totumque
 populum pro dissolutis legibus ac iudiciis indignatione flagrantem: v-
 bi etiam si qua pars misericordiae fuerit, maiori eam iracentium turbæ
 cessuram. Talia quidem variabat Ioannes, terrorem incutiens multitu-
 dini. externum verò auxilium aperte quidem indicare quod diceret
 non audebat: Idumæos autem significabat. utque principes Zelotarum
 priuatim etiam cominueret, crudelitatis Ananum arguebat, ipsis eum
 maxime minitari confirmans.

An. mundi
 4032. A
 nat. Christ.
 70.

Ioannes Ze-
 lotis contra
 iuramentū
 secreta reue-
 lat.

Ioannes Ze-
 lotas erga ci-
 ues irritat.

CAP. VI.

Idumæorum aduentus pro Hierosolymitanis & aliis.

ERant autem Eleazarus Simonis filius, qui etiam præter alios ido-
 neus esse videbatur & rectè consulere, & quæ consulisset efficere,
 itemq; Zacharias filius Amphicali, uterq; à sacerdotibus genus ducens:
 Hi præter cōmunes, etiam priuatis interminationibus cognitis, quodq;
 Anani factio potentiae sibi comparandæ causa Romanos accerferet
 (nam & hoc Ioannes affluerat) diu quidem quid agerent dubitabant,
 angustis temporis conclusi. populum enim haud multo post eos aggre-
 di paratum esse cogitabāt: externi verò subsidij facultatem, insidiarum
 sibi celeritate præreptam: priusq; fore ut omnia paterentur, quàm au-
 xiliarium quisquam ista cognosceret. aduocari tamen Idumæos pla-
 cuit. scriptaque breuiter epistola, quò circumuento populo Ananus
 vellet Romanis metropolim prodere: ipsi autem pro libertate disside-
 res, in templo obsiderentur, minimumque temporis salutem sibi pro-
 mitteret: ac si maturè subuenirēt, ipsos quidem Anano atq; inimicis,
 at verò ciuitatem Romanis ilicò subiugandam: pleraque nunciis ad re-
 ctiores Idumæorum referenda mandant. Ad hoc autem lecti sunt duo
 viri strenui, & dicendi peritissimi, & ad persuadendum satis idonei:
 quodque his rebus esset vilius, pedum velocitate præstantes. nam

Eleazar Ze-
 lotis Idumæ-
 os aduocari
 suadet.

Zelotæ ab
 Idumæis sup-
 petias pe-
 tunt.

An. mundi
4032. A
nat. Christ.

70.

Idumzoru
natura &
mores.

Idumzoru
viginti mil-
lia Hieroso-
lymam ve-
niant.

Oratio &
exhortatio
Iesu ad Idu-
mazos.

Depulsio cō-
menti Zelo-
rarū de op-
primēda li-
bertate & ci-
uitate pro-
denda.

Idumzozos confestim parituros certum erat, quod turbatum cupiens & incondita esset natio, semperque ad motus facilis atque suspensa, & rerum mutationibus læta, minimisque petentium blanditiis ad bella promptissima: & velut ad festorum quandam solennitatem, sic ad prælia properans. celeritatem autem nunciij exigebant, atque istis nihil deerat alacritatis. uterque autem Ananias vocabatur. Iamque apud rectores aderant Idumzorum. Illi autem simul epistola mandatisque attoniti, quasi furibundi circumcursare gentem, militiamque denunciare ceperunt. Itaque mox & dicto citius multitudo conuenerat. omnesque pro libertate metropoleos arma rapiebant. Congregati autem propè ad XXM. cum ducibus quatuor Hierosolymam veniunt: hoc est Ioanne & Iacobo Sosa filijs, & præterea Simone Cathia, & Phinea Clusoth filijs. Ananum autem profectio legatorum, itemque vigiles eius latuit, sed non etiam impetus Iudæorum. hoc enim antè cognito, portas eius clausit, & muris custodes apposuit. non tamen visum est bello cum his congregi, sed verbis eis ante persuadere concordiam. Stans ergo in aduersa turri Iesus, post Ananum xuo Pontificum maximus. Cum multæ, inquit, & variz turbæ tenerint ciuitatem, in nulla re sic miranda fortuna est, ut in eo, quod pessimis etiam inopinata conspirant. etenim perditissimis hominibus contra nos auxilio venistis, tanta cum alacritate, quanta nec in Barbaro aduocante vos metropoli venire decuisset. Et si quidem viderem consensionem vestram similem esse horum hominum qui vos rogauerunt, non existimarem impetum carere ratione. nihil enim æque ac morum cognatio concordiam firmat. Nunc verò illi quidem, si quis eorum singulos explorauerit, mille mortibus digni reperientur. nam ludibria & purgamenta totius rusticæ plebis, luxu absumptis patrimonijs suis, postquam in vicis & ciuitatibus proximis audaciam exerceuere, postremo in sacram ciuitatem clam influxere ut latrones, solumque religiosum immanitate polluerunt scelerum: eosque videas sine metu inter sancta ebrios, & auditate ventris peremptorum spolia consumentes. vestra verò multitudo armatorumque talis ornatus est, qualem deceret esse, si publico vos consilio metropolis inuicaret, ad alienigenas laturos auxilia. quid igitur hoc esse quis dixerit, nisi fortunæ iniuriam: cum pro nequissimis conuenisse & integræ nationis vestrz arma videantur conspirare? Iamdudum quidem reperire nequeo, quidnam fuerit, quod vos tam citò commouerit. nec enim sine magna causa fieri potuisset. ut arma pro latronibus aduersus cognatum populum caperetur. quid? Romanos audistis & proditionem? his enim quidam vestrum obstrepebant nunc, liberandæ metropoleos causa venisse dicentes. vnde mirati sumus præter alia, noxiorum tale commentum. viros enim natura libertatis amatores, eoque cum externis hostibus pugnare paratissimos, aliter contra nos efferare non poterant, quam vastatæ libertatis proditione mentita. Sed enim vos considerare oportet, qui vos insinulauerint: fidemque in vos veritatis ex rebus communibus, non ex ficto sermone colligere. Quid enim passi, nunc demum nos dedimus Romanis, cum ab initio licuerit aut ab his non deficere, aut quia desicimus, citò redire in gratiam, priusquam circa nos omnia vastarentur? namque iam, ne volentibus quidem nobis, transactio facilis est: cum & superbos eos effecerit Galitza sub iugum missa: morteque grauiorem afferat turpitudinem, appropinquantes placare.

placare. Equidem quod in me est, pacem morti antepōno. semel autem bello appetitus, postquam pugna commissa est, gloriosam mortem vita captivi existimo potiore. Sed utrum nos populi principes aiunt clam misisse aliquem ad Romanos, an etiam totum populum communi suffragio? Siquidem nobis dicant, quos amicos miserimus, qui serui fuerint proditoris ministri. Cum iter aliquis deprehensus est, rediens captus est, literas nacti sunt. Quemadmodum autem tantam civium multitudinem lateremus, cum quibus omni hora versaremur? Paucis autē, atq; his inclusis, qui de templo ne in civitatem quidē prodire possent, quo pacto sunt cognita, quæ occulte extra civitatem fierent? An verò nunc cognovire, quando auctorum poenæ reddendæ sunt? donec autem sine metu fuere, neminem nostrum proditorem suspicabantur? Sin ad populum causam referunt, publicum habuit nempe concilium, nemo aberat concioni: ideoq; manifestior ad vos nuncius fama citius properasset. Quid autem opus erat legatos mittere, cum certa nobis esset de transactione sententia? Et quis designatus sit dicant. Sed hæc quidem male perituro, & instātes poenas evitare cupientium causationes sunt. Quin etiam si civitatem prodi in fatis esset, id quoq; ipsos qui nos criminantur auctores opinor: quorum audaciæ vnum malum videtur deesse proditio. Vos autem oportet, quia semel cum armis adestis, primum (id quod est iustissimum) adjuvare metropolim, & vñ nobiscum tyrannos eximere, per quos iudicia dissoluta sunt: qui calcatis legibus iura suis gladijs permiscere: deniq; nobiles viros non incusatos, ex medio raptos foro, primum vinculis cruciarunt: deinde non voce neq; prece eorum morari, neci tradiderunt. Licet autem vobis non belli lege ingressis, horum videre argumentum, quæ dixi, desolatas domos rapinis, coniuges in veste lugubri ac familias peremptorum, & per totam civitatem vultus & fletus. nullus enim non persecutionem expertus est impiorum. Qui ad hoc insanix prorupere, ut latrocinalem audaciam non solum ex agris atque alienis civitatibus in hanc, quæ & caput & facies gentis est, sed in phanum etiam ex civitate transferrent. Denique hoc sibi & ad excursus & ad perfugium elegerunt, isque fiscus illis est eorum quæ in nos comparantur: & locus toti orbi terræ venerabilis, quidq; ab universis alienigenis, ab extremo limite mundi venientibus, honoratur. p hæc quæ apud nos nata sunt portenta conculcatur. Exultant autem rebus desperatis, populos committi populis, & civitatibus civitates, gentesq; in sua viscera delectum habere: cum debueritis (ut dixi) quod factu esset optimum ac deceret, nobiscum nocentes eximere: atq; hanc ipsam fallaciam ultum ire, quod auxilio vos advocare ausi sunt, quos metuere vindices debuissent. Quod si eiusmodi hominum preces reuerendas putatis, attamen licet vobis armis depositis, cognatorum habitu introire civitatem: medioque inter hostes atq; auxiliares suscepto nomine, de nostris discordijs iudicare: quanquam reputate quid habebunt commodi, cum de manifestis ac tantis criminibus apud vos causam dicturi sunt, qui hominibus non accusatis, ne verbum quidem facere permiscere. Ferant igitur hanc ex vestro aduentu gratiam. Si verò nobiscum indignari neq; iudicare vultis, tertium restat, ut relictis vtriusq; partibus, nec nostris cladibus insultetis, nec cum insidiatoribus metropoleos maneat. Nam etsi maximè quenquam nostrum suspicamini Romanis collocutum, observare vobis itinera licet: tumq; demum tueri metropolim,

An. mundi
4032. A
nat. Chrst.
70.

Pax morti
præstat: cæ-
teris tamen
paribus.

Iesus Idu-
mæos ut in
civitate con-
tra Zelotas
auxilium fe-
rant horta-
tur.

Zelotæ tem-
plum ad ex-
cursus & ad
perfugium
elegerunt.

Iesus Idu-
mæos de dis-
cordijs iudi-
care rogat.

An: mundi
4032. A
nat. Chrift.

70.

Iesu ad Idum-
xos oratio-
nis finis.
Simonis Idum-
xorum ducis
ad Iesu ora-
tionem re-
sponso.
Idumxi, &
Hierosoly-
mitani clau-
serunt illis ci-
uitate egre-
ferunt.

Idumxorum
in Porifices
& ciues pro-
bra.

cum factum aliquid huiusmodi patuerit, quale delatum est, & in auto-
res eius, si conuicti fuerint, vindicare. Non enim vos praeueniunt hostes,
iuxta ciuitatem sedibus positis. Sin horum nihil vobis gratum aut me-
diocriter videtur, ne portarum claustra muremini, quatenus arma portabi-
tis. Hae quidem Iesus loquebatur. Idumxorum autem multitudo ne-
quaquam animum aduertebat, ardens iracundia, quod non paratum ha-
buisset introitum: proque armis inter se duces indignabantur, captiuita-
tem esse existimantes, si ea quibusdam iubentibus deposuissent. Vnus
autem ducum Simon filius Cathae, vix placato suorum tumultu, stans
in eo loco vnde exaudiri a Pontificibus posset, non iam mirari se ait, si
libertatis propugnatores in templo oblidentur inclusi, cum illi cun-
ctae genti communem clauferint ciuitatem: & Romanos quidem for-
tas, coronatis etiam portis recipere sint parati. Idumxos autem ex tur-
ribus alloquantur, captaeque inbeant pro libertate arma proicere: co-
gnatisque non credentes custodiam ciuitatis, iudices eos discordiarum
fieri velint: & alios accusando quod indemnatos ciues occiderint, ipsi
totam damnent ignominia nationem. denique urbem omnibus alieni-
genis religionis causa patentem. nunc domesticis praeclusistis. Valde e-
nim contra vos festinabamus, & ad gerendum cum gentilibus bellum:
qui ob hoc adesse properamus, ut vos seruaremus liberos. Nempe ta-
liter vos etiam in quos oblidentis laedere, tamque verisimiles puto suspi-
ciones in illos quoque colligatis. Deinde qui Reipub. defensores sunt
intus in custodia tenentes, genere coniunctissimis gentibus simul vni-
uersis ciuitatem praeclusam tyrannidem perferre dicitis, cum tam con-
tuneliosis nos inbeatis obtemperare praeceptis: nomenque potentiae
alij, qui vos tyrannos patiuntur, annectitis. Quis cavillationem vestri
sermonis rulerit, cum rerum repugnantiam videat? Etenim vobis etiam
nunc Idumxos excludentibus ciuitate (namque ipsi nos a patrijs sacris
arceatis) recte quis eos inculauerit qui custodiuntur in templo, quod cum
aut essent plectere proditores, quos viros nobiles & innocentes pro so-
cietate facinoris dictitatis, non a vobis inceperint, summaque proditio-
nis membra praeciderint? Sed licet illi molliores quam res polcebat in-
uenti sint, nos tamen domicilium Dei seruabimus Idumxi, & pro com-
muni patria propugnabimus: tamque foris irruentes, quam intus insidia-
tes, hostes pariter vlciscemur. Hic autem manebimus pro muris armati,
donec aut vos Romani respiciendo liberet, aut ipsi recuperata liberta-
tis cura mutemini.

C A P. VII.

De clade Iudeorum ab Idumaeis facta.

Idumxi prope
murum ta-
bernacula
ponunt.

Infinita
hyems.

His diebus Idumxorum quidem multitudo clamore consensit: Iesus
autem tristis recessit, cum nec Idumxos quicquam sentire modera-
tum, & duplici bello oppugnari ciuitatem videret. Quippe nec Idumx-
orum tumor & spiritus quiescebat, indignè ferentium contumeliam
quod essent ciuitate prohibiti: & quod Zelotarum vires esse firmas cre-
diderant, erubescantium, postquam nihil eos sibi auxiliari posse vide-
rent, ut iam venisse poeniteret. Pudor autem nulla re penitus gesta re-
deundi, poenitudinem superabat. Itaque ibidem prope murum temere
tabernaculis positus, manendum esse statuere. Infinita enim hyems no-
tae illa

Et illa venit, ventiſq; violēti cum imbribus orti ſunt, & crebra fulgura,
 horrendaq; tonitrua, concuſſaq; terræ vaſti mugitus: certumq; erat a-
 pus omnes, hominum exiſio mundi ſtatim eſſe turbatum, neq; parū
 quid rerum hæc ſigna portendere. Vna verò Idumæis & oppidanis erat
 opinio: illis quidem, iratci Deum militiæ cauſa, exiſtimantibus: neq; ſe
 poſſe euadere, ſi a boerſus metropolim arma mouiſſent: Ananæ autem e-
 iuſq; ſocijs, etiam ſine prælio vicifſe: Deumq; pro ſe bellum adminiſtra-
 re credentibus. Sed proſectò falſi erant interpretes futurorum, & quæ
 ſui paſſuri eſſent, contra hoſtes fore diuinabant. Verum Idumæi quidem
 cæteruati denſatis corporibus inuicem ſe fouebant, ſcutiſq; contextis
 proteſti capita, minus pluuiæ lædebantur: Zelotæ autem magis illorum
 quàm ſuo periculo cruciabantur: collectiq; deliberabant, ſi quā reperire
 ſubſidij machinam illis poſſent. Horum autem ardētoribus videbatur, Zelotes eu-
 vi armorum cuſtodes inuadere: atq; in ciuitatē imperu factō palam por-
 tas auxiliatoribus aperire nam & cuſtodes ex improuiſo, & quōd plures
 inermes ac belli expertes eſſent, facile turbatum iri, & multitudinē ci-
 uitatē imperu factō
 uium difficulter colligi poſſe: quoniam domi quiſq; propter hyemem palam por-
 contineretur. quin etiā periculum aliquod interuenerit, quiduis ſubire
 ſatus, quàm negligere tot copias ſui cauſa turpiter perituras at qui pru-
 dentiores erant, vim adhiberi diſſuadebant. non enim ſunt tantum cau-
 ſa cuſtodes ampliari, ſed etiam ciuitatis murum videbant propter Idu-
 mæos diligentius cuſtodiri: & ubiq; ad eſſe Ananæ, omnibuſq; horis
 inſiſtere cuſtodias exiſtimabant. ſed hoc alijs noctibus ita habuerat, illa
 verò, non ſua deſidia requieuerat, ſed ut & ipſe & cuſtodum manus ſato
 duce interirent. Namq; iam nocte prouecta, & glifcente hyeme, cuſto-
 des in porticu diſpoſitos opprimit ſomnus. At Zelotis conſilium ſubit,
 ut ſeris templo ſacratīs portarum veſtes ſecarent, aſſuit autem illis, ne
 exaudiretur crepitus, ventorum ſonus, & crebra tonitrua: ſanoq; egreſ-
 ſi, ad murum clanculo veniunt, ſeratamq; portam, quæ verſus Idu-
 mæos erat, aperiunt. Illi autem primū Ananæ conari aliquid ſuſpi-
 cati, vnuſquiſque dextram ad gladium, quafi repugnaturi applicant ma-
 turæ: deinde his qui ad ſe venerant agnitiſ, intro ibant. Qui quidem, ſi
 tunc manus vertere in ciuitatem voluiſſent, nihil obſtabat quō minus
 totus populus interiret: tanta ira ferebantur. verum Zelotas primò exi-
 mere cuſtodia feſtinabant: illis quoque multum precantibus, qui eos
 receperant ne deſpicerent malis obſeſſos quorum gratia venerant, ne-
 que his acerbius periculum importarent. captis enim cuſtodibus, faci-
 liorem illis in ciuitatem imperum fore: ſed ſi ſemel eos concitaſſent,
 iam illos contineri non poſſe, quin ſi ſenſerint congregentur, & per
 aſcenſus nitentibus ſe opponant. Idem igitur Idumæis viſum eſt: iam
 que in templum per ciuitatem ſubibant, cum ſuſpenſi Zelotæ aduen-
 tum eorum præſtolarentur. Denique his ingreſſis, etiam ipſi confiden-
 ter ex interiori ſano progreſſi ſunt, mixtiq; Idumæis in cuſtodes irruerunt.
 Cæſis autem nonnullis, quos ſomnus oppreſſerat, omnis multitu-
 do ad clamorem vigilantium ſuſcitata eſt, rapitiq; armis ad repugnan-
 dū non ſine ſtupore properabant. Ac primū quidem Zelotas ſolos cona-
 ri aliquid ſuſpicientes, quafi eos ſuperaturi numero confidebant: vbi ve-
 rò foris alios circumfundī viderent, Idumæos irrupiſſe ſenſere. Et ma-
 ior quidem pars eorum, armis pariter animiſq; depositis in queſtibus e-
 rant. pauci vero iuuenū fortiter cōmuniti, occurrendo Idumæis aliquā-
 diu

An. mmm.
di 4032. A
nat. Chriſt.

70.

Cuſtodes in
 porticu diſ-
 poſitos ſom-
 nus oppri-
 mit.
 Idumæi no-
 ſtu Zelotarū
 ope Hiero-
 ſolymā in-
 grediūtur.

Idumæi Ze-
 lotis in tem-
 plo ſeſe con-
 iungunt.

An. mundi
4032. A
nat. Christ.

70.

Immanitas
Idumæorū
& Zelotarū
in Hieroso-
lymitanos.

Ananus &
Iesus Ponti-
fices obtrū-
cantur.

Anani mors
excidij ciui-
tatis princi-
pium.

Laus Anani
Pontificis.

diu segniorem multitudinem protegebant: alij cladem ciuitatis habi-
tatoribus nunciabant. Illorum autem auxilio venire nullus audebat,
cognito Idumæos irrupisse: sed ipsi quoq; irrita vociterantes, cum fleti-
bus respondebant: plurimūq; mulierum ululatus suscitabatur, si quan-
do custodum quisquam in periculum aliquod incidisset. Quin & Ze'o-
ræ Idumæorum clamorem geminabant, magisq; horribiles tempestas
faciebat omnium voces. Nemini autem Idumæi pepercere, quod natu-
ra crudelissimi ad cædes erant, & hyeme grauitè afficiebantur, propte-
reaq; his qui se excluderant ut inimicis viderentur, tam supplicantibus
quàm repugnantibus infensi. Multos enim cognationem referentes,
utque comune phanum reuererentur orantes, gladijs transfigebant.
Nullus autem fugiendi locus, neq; spes salutis erat. Compulsi autè cir-
ca se, magis quàm vi oppressi laniabantur, cum recedendi spacium non
daretur, nec interfectores à cædibus temperarent. Incerti autem quid a-
gerent, in ciuitatem se præcipitabant: miseri (ut mihi videtur) eo quod
fugiebant crudelius subeuntes exitium, donec templum exterius san-
guine redundauit. Octo autem millia & quingentos mortuos dies inue-
nit. Nec tamen his Idumæorum ira satiata est: sed versis in ciuitatem
manibus, omnes domos diripiebant: quemq; fortuito inuenissent, mor-
ti dabant. Et cæteræ quidem multitudinis cædem superuacuum esse du-
cebant: pontifices autem peruestigabant, & in illos pleriq; ferebantur,
statimq; comprehensos obruncabant: stantesq; super eorum cadauera,
nunc Anano populi beneuolentiam, nunc Iesu quæ de muro dixerat ex-
probrabant. Ad hoc autem impietatis progressi sunt, ut etiam insepul-
tos eos abiecerint: cum præsertim Iudæis tanta sepultura cura sit, ut et-
iam iudicio cruci suffixos, ad occasum solis deponant atq; sepeliant. Et
quidem non errauerim, si Anani mortem dixero excidij ciuitatis fuisse
principium, & ex illo die muros euersos, remque publicam Iudæorum
periisse, quo pontificem rectoremq; salutis suæ iugulatum in media ci-
uitate viderunt. Erat autè & aliàs vir laudabilis atq; iustissimus, & præ-
ter nobilitatis ac dignitatis & honoris, quo erat præditus, amplitudinè,
infimis amabat æquari. Libertatis autem maximè fautor erat, & is qui
populi affectare imperium. Commodis autè proprijs communes semp
utilitates anteponebat, super omnia paci studens. Sciebat enim Roma-
nos non posse expugnari: ac prospiciebat, si pacisci utiliter nequissent.
Iudæi, omnino eos perituros. ut autem breuiter dicam, cum Anano viuo
ad transactionem venissent. Mirus enim erat dicere, mirus populo per-
suadere quæ vellet. Iam verò impediētes bellantesq; subegerat. Pluri-
mum autem moræ sub tali duce attulissent Romanis. Huic iunctus erat
Iesus, illo quidem comparatione inferior, sed præstans cæteris: ut putem
Deum, qui tanquam violatam ciuitatem perire flammis, purgatiq;
sancta vellet, consulto defensores eorum, & qui ea charissima ducerent,
amputasse. Itaq; paulo ante sacris indumentis amictos, & toto orbe ce-
leberrimæ religionis autores, quiq; vndiq; in ciuitatem commean-
tibus venerabiles habebantur, iacere nudos prædam canibus ac
feris videres. Quos quidem viros ipsam puto genu-
isse virtutem, tantum licuisse vitij
fientem.

FLAVII IOSEPHI

DE BELLO IYDAICO
LIBER V.SUMMA CAPITVM LIBRI V.
De bello Iudaico.

- I. De altera strage & reditu Idumæorum, Zelotarumq; crudelitate.
- II. De intestina discordia Hierosolymorum.
- III. De Gadarensium deditione & strage.
- IIII. De capti oppidū quibusdam, descriptioq; ciuitatū Hierichuntæ.
- V. Lacus Asphaltites.
- VI. Gerasæ deuastatio simul de Neroni morte, Galba & Othoni.
- VII. De Simone Geraseno nouæ conspirationis principe.
- VIII. De Galba, Othone, Vitellio & Vespasiano.
- IX. De Simonis gestis contra Zelotas.
- X. De Vespasiano in Imperatorem electo.
- XI. Aegypti descriptio & Phari.
- XII. Vespasianus Iosephum captiuitate liberat.
- XIII. De Vitelli morte & moribus.
- XIIII. Titus mittitur contra Iudeos à patre.

CAP. I.

De altera strage, & reditu Idumæorum, Zelotarumq;
crudelitate.

An. mundi

4032. A

nato Chri.

Ao 79.

Nano quidem & Iesu eiusmodi finis euenit. Post illos vero tam Zelotæ quàm Idumæi passim plebem, quasi nefandorum animalium gregem, irruendo mactabant. Et vulgus quidem in quolibet loco deprehensum necabatur: correptos autem nobiles & adulescentes, victos in carcerem concludebant, spe, rum crudelium nonnullos eorum sibi posse sociari necce dilata. Veritas.

rum

An. mundi
4032. A
nato Chri-
sto 79.

Duodecim
millia nobi-
lium pere-
unt.

Zacharias à
Zelotis ca-
pitis damna-
tus.

Septuaginta
Iudices pro
Zacharia
sententiam
ferunt.
Zacharias
in medio
templo in-
terficitur.
Idumæi Ze-
lotarum sce-
lerata faci-
norosa quidā
prodit.

rum hæc nullum monebant, sed cuncti mortem præoptauerant, dum-
modo ne aduersus patriam communem nequissime conspirarent: scilicet
uissima tamen ante eadem verbera sustinebant, exulcerati plagis atque
tormentis. cumque iam corpus non sufficeret cruciatibus tandem gladi-
um merebantur. quos autem die cepissent, eos in custodiam nocte du-
cebant: extractosque inde, si quos mori contigisset abiciebant, ut in
alijs locus esset. Tanta autem populum paucitas occupauerat atque formido,
ut ne flere quidem patrum quicumque, siue sepelire proprium funus au-
deret: sed erant ocularum clausorū etiam lacrymarum, & ne quis inimicorū
audiret, circumspectantes gemebant. paria namque his qui lugebantur,
etiam qui luxissent illico patiebantur. exigua verò nocte sublatā ter-
ram manibus, corporibus iniiciebant. & nonnunquam die, si quis fuisse
audacior. Duodecim autem millia hoc modo nobilium perire. Illi
autem iam ob eadem exosi, nullo pudore iudicij vim & cognitionis ca-
uillando imitabantur. Itaque cum illustrium quendam Zachariam Ba-
ruch filium interficere decreuissent (irritabantur enim quod nequissi-
mus inimicus nimis erat, & probis amicus, itemque locuples) neque solum
fortunatum eius direptionem sperarent, sed etiam remotum iri virum
ad se deiiciendos potentem, septuaginta plebeiorum honestissimos ex
præcepto conuocant, iudicium specie potestate carentes. & apud eos Za-
chariam, quasi res proderet Romanis, accusant: quodque ad Vespasianum
proditionis causa misisset. Sed neque argumentum, neque vlla probatio
criminis erat. ipsi autem misisse dixerunt, & hoc haberi pro fide veritatis
volebant. Zacharias autem ubi nullam spem salutis sibi relictam esse vidit,
per insidias non in iudiciū, sed in carcerē ductus, vitæ suæ desperationem
libertate non priuauit: sed exorsus veri quidem similitudinē obiectorum
derisit, & illata sibi crimina breuiter diluit: in accusatores autem oratione
conuersa, omnes eorum iniquitates per ordinem prosecutus est, multa-
que de perturbatione rerum querebatur. Zelotæ verò obstrepentes, vix
à gladijs temperabant, speciem cauillationemque iudicij sui usque ad fi-
nem permanere cupientes, & præter hoc iudices experiri, an periculo-
so tempore iustitiæ memores forent. Igitur omnes septuaginta pro eo
sententiam ferunt, & pro eo mori, quam sibi ascribi eius interitū ma-
luere. Illo verò absoluto Zelotarum clamor tollitur, & vniuersi quidem
iudicibus irascebantur, qui simulationem datæ sibi potestatis non in-
tellexerant. duo vero ex audacissimis aggressi Zachariā, in medio tem-
plo interficiunt: & illudendo, habes, inquit, & à nobis de absolutio-
ne sententiā certiorē: eumque statim in subiectam vallem de templo
proiciunt. Iudices verò, contumeliæ causa veris gladijs ferientes, templi
ambitu pepulere. cædi enim eorū pepercerant, ut disiecti per ciuitatē,
nuncij fierent apud omnes seruitutis. Idumæos autem iam venisse præni-
tebat, neque his gesta placebant. Quibus collectis, Zelotarum quidā se-
cero indicabat vniuersa: & quæcumque hi qui eos aduocauerant scele-
rate fecissent, omnia demonstrabat. arma quidem cepisse eos, quasi Ro-
manis à pontificibus metropolis proderetur, reperisse autem nullum pro-
ditionis indicium. Illos vero qui tutari eam simularent, & belli facino-
ra aulos & tyrannidis ab initio quidē prohibendos fuisse. Verum quia
semel in societatem intestinæ cædis incidissent, finem delictis adhibē-
dum, neque vires hominibus suggerēdas morem patrum destrueribus.
Nam etsi portas grauitè ferrent sibi atque in oppidum aditum esse præ-
cludum,

clusum, poenas ab his qui prohibuerant esse repetitas: & Ananum quidem peremptum, vna vero nocte populum totum penè consumptum. *An. mmm. 4032. A nato Chri. 70.* Quarum rerum multos quidem suorum poenitere sentirent: eorum autem viderent, à quibus rogati essent crudelitatem immensam: ne ipsos quidem per quos salui erant erubescerent. in oculis enim auxiliatorum pessima facinora committere, illorumq; iniurias. Idumæis imputari, quatenus ea non prohibeant, neq; ab his separentur. Debere igitur (quoniam de prodicione quæ dicta sunt, calumniam fuisse paruisse, nullusq; Romanorum imperus timeretur, aduersus ciuitatem verò inexpugnabilis esset potentia corroborata) illos domum recedere: malorumq; societatem vitando cuncta diluere flagitia, quorum non spontè, sed decepti participes exiissent. Persuasum est Idumæis. Et primum eos qui erant in custodijs soluant, propè ad duo milia popularium, statimq; relicta ciuitate ad Simonem veniunt, de quo paulò post commemorabimus: deinde domum ex Hierosolymis abire. Euenit autem eorum discessum vtriusq; pariter inopinatum videri. nam & populus ne scius poenitudinis, paululum fiducia recreatus est, velut inimicis leuatus: & Zelotarum creuit insolentia, quasi non auxilijs caruissent, sed ijs essent liberati, quorum pudore ac reuerentia criminibus temperabant. Deniq; nulla iam erat facinorum mora neq; cunctatio: sed festinatis quidem consilijs in rebus singulis utebantur: quæ verò placuissent, ipsa cogitatione citius peragebāt. Maxime aut in viros fortes atq; insignes excubibus lauebant: cū inuidia nobilitatē absumerent metu virtutum: vnamq; cautionem putarent, nullum optimatum superesse. Itaq; occisus est cum multis alijs Gorion, dignitate simul & genere præstans, & plus posse populū gaudens, plenusq; spiritu, libertatis amator, ut nullus alius Iudzorum, quæ tamen libertas præter alias virtutes perdidit. Sed ne Perata quidem Niger eorum manus effugit, bellis cum Romanis gestis vir strenuus cōprobat: qui etiam læpe vociferans, & cicatrices ostendens, per mediam ciuitatem trahebatur. Ductus verò extra portas, desperatam salutem, ne sepultura careret supplicabat. Illi autem prius interminari, quòd humum ei quam desiderabat concessuri non essent, mox etiam mortem intulere. Qui tamē cum occideretur, Romanos eis victores imprecatus est: famemq; præter bellum ac pestilentiam, & ad hæc omnia re ipsa fuisse ipsorum mutuas manus: eaq; vniuersa confirmavit apud impios Deus, adimpleras, & quod iustissimum esset effecit, ut audaciam suam quam primū exerirentur inter se dissidentes. Niger quidem occisus, quem habebant de oppresse sui metu eos leuauit. Pars aut plebis nulla erat, cui non ad interitum excogitabatur occasio. Namq; alij quòd iam dudum alijs ciuibz resistissent interficiebantur: qui verò nihil offenderant, subitas pacis tempore causas excipiebant: Et qui omnino liberè eos non adissent, pro contemptoribus: qui verò obsequentes, pro insidiatoribus habebantur: vnaq; maximorum criminum & mediocrium poena, mors erat. neq; euasit quisquam, nisi aut ignobilitate aut fortuna perhumili.

C A P. II.

De intestina discordia Hierosolymorum.

Romani autem omnes ad ciuitatem animos intendebant, hostiū discensionē lucrum sibi esse censentes: & Vespasianū, penes quē summa lites incitā.

Vespasianū

Romani mā

lites incitā.

ici

An. mundi
4032. A
nato Chri-
sto 70.

Vespasianus
hostibus do-
mestica se-
ditione cō-
sumptis vi-
ctoriam ex-
pectat.

Multi Iudæi
fugiendo
Zelotas ad
Vespasianū
confluunt.
Zelotarum
in mortuos
pariter atq;
vivos cru-
delitas.

rei potestas erat, incitabant, diuinæ providentiæ dicentes auxilio in se-
met hostes esse conuersos: veruntamen velox esse momentum, & Iu-
dæos citò in concordiam redituros, aut intestinis malis defessos, aut re-
ductos in poenitudinem. Ad quos Vespasianus ait: Plurimum eos quid
fieri conveniat ignorare, tanquam in theatro cupientes quantum ar-
mis ac manibus possent ostentare potius cum periculo, quam secū quid
quid esset utile reputare. Nam si statim ciuitatem aggredierentur, ipsos
causam hostibus fore concordix, ac vires eorum etiam nunc vigentes
in se prouocatuos. Sin operirentur, paucioribus ac moderatioribus his
vsuros domestica seditione consumptis. Deum namq; melius quam ip-
sos disponere, qui sine labore Iudæos Romanis traderet, nulloq; peri-
culo exercitui victoriam condonaret. Proinde manibus proprijs inte-
reuntibus inimicis, maximoq; malo, hoc est seditione turbatis, debere
se potius periculorum spectatores esse, quam cum hominibus mortem
appetentibus atq; intestina rabie insipientibus configere. Si quis au-
tem putauerit victoriæ gloriam sine prælio fieri viliorē, sciat, inquit,
armorum incerto exitu commodius esse commodè perficere quod in-
tendit. Neq; enim manu prælatos esse minus laudabiles, qui paria
gesserint moderatione atq; prudentia. Simul autem dum hostes im-
minuerentur, etiam milites ex laboribus assiduis recreatos valentiores
ductum iri. Præterea non id esse tempus, vt maturè occupanda videa-
tur victoriæ claritudo. nec enim armis fabricandis aut maris, vel auxi-
lijs congregandis Iudæos operam dare, atq; ideo moras differentibus
nocituras: sed bello domestico ac dissensione tumidos, miserabiliora
pati quotidie, quam ipsi eos captos afficerent intrinseci. Proinde siue
quis securitatem consideret, sinendos esse qui semet absumerent: siue
facti gloriam clariorem nequaquam manus intestino morbo laboran-
tibus afferendas: siquidem ratione recta diceretur, non ipsorum, sed
discordiæ fuisse victoriam. Hæc Vespasianus: eiq; dicenti rectores mi-
litum consentiebant: moxq; apparuit quàm utile fuisset eius consiliū.
Namq; in dies singulos multi ad eum confluebant fugiendo Zelotas.
Erat autem fuga difficilis, quòd omnes exitus custodibus obsideban-
tur. Et si quis ibi qualibet ex causa deprehensus fuisset, velat ad Roma-
nos ire cuperet, interficiebatur. qui tamen eis dedisset pecuniam, sal-
uus abibat: & qui non dabat, solus proditor habebatur. Restabat igitur,
pecuniosis fugam redimentibus, solos pauperes ingulari. Mortui
verò per omnes vias coaceruabantur innumeri, multiq; etiam trans-
fugere cupientium, rursus in ciuitate perire præoptabant. nam spe se-
pulturæ in patria mori tolerabilius videbatur. Illi autem ad hoc crude-
litaris deuiauerant, vt neq; intus, neq; per itinera occisis humum con-
cederent: sed veluti cum patrijs legibus etiam naturæ iura disturbare
pepigissent, suaq; in homines iniustitia diuinitatem quoq; polluere,
ita sub sole putrescere mortuos relinquebant. Sepelientibus autē suo-
rum corpora, idem quod transfugis, imminēbat supplicium mortis: sta-
timq; sepultura indigebat, qui hanc alteri præstisset: & vt breuiter
dicam, nulla tam bona, quàm misericordia, perierat in illis cladibus
mentis affectio: hisq; iritabantur noxij, quæ miserranda vidissent, à vi-
uis in mortuos, à mortuis in viuos iracundiam transferentes. Modum
autem excedente metu, superstitibus mortui adepti requiem beatio-
res videbantur: & qui erant in custodijs comparatione sui cruciatus,
insepultos

insepultos quoque fortunatissimos demonstrabant. Omne quidem ab illis ius hominum calcabatur, ridebatur etiam diuinitas, prophetarumque responsis tanquam vulgaribus fabulis illudebant. Cum verò multa cōtempnissent de virtute ac vitijs statuta maiorum, etiam quæ de patria olim prædicta fuerant, vera esse exitu probauere. Veros enim quidam sermo ferebatur, tunc demum ciuitatem ceptum iri, sancta quoque flammis exurenda esse lege belli, cum seditio fuisset exorta, fanumque Dei propriæ manus antè violassent. Quibus Zelotæ, nihil de eorum fide dubitantes, ministros se præbuerunt.

CAP. III.

De Gadarensium deditione & strage.

AT Ioannes iam dudum tyrannidem affectans, parem cum similibus honorem habere dedecus existimabat: paulatimque sibi nequiores adiungens, ab eorum affectione separabatur. Semper autem aliorum decretis non obediendo, suæque iubendo imperiosius, quod solus dominari cuperet non latebat: ei que sociabantur nonnulli metu, alij gratia (mirus enim erat oratione atque fallacia persuadere quæ vellet) multi verò propterea quod sibi tutum esse ducebant, priorum delictorum causas vni potius ascribi quam omnibus. Ad hæc quia manu strenuus erat, & bonus consilio, satellites non paucos habebat, etiam magna pars eum contrariæ factionis reliquerat, apud quos etiam liuor non nihil valebat, gratæ putantes, ut paulo ante pari succumberent. Plus autem metus eos, ne sub vnius potestate viuerent, exagitabat. nec enim facile sperabant eum, si semel obtinuisset, deijci posse: occasionemque in se habitum timebant, quod in principio restitissent. Proinde quisque bello potius quiduis pari decreuerat, quam spontè seruientis mancipij loco perire. Hinc igitur seditio diuiditur, & Ioannes in contraria dissentientibus parte regnabat. Sed inter ipsos quidem munita omnia erant custodibus nihilque aut parum agebatur, si quando armis prælium lacebant. in populum verò vel maxime contentionem susceperunt, & quis maiorem prædam caperet, utrinque certabant. Cum tamen ciuitas trium malorum ingentium tempestate laboraret, hoc est belli, dominationis, itemque seditionis, eorum comparatione bellum popularibus mediocrius videbatur. denique relictis sedibus patriis ad alienigenas profugiebant: & Romanorum beneficio salutem, quam inter suos desperauerant, assequebantur. Quartum verò præterea malum commoratum est gentis exitio. Haud procul ab Hierosolymis castellum erat validissimum, reponendis opibus ad munimenta belli, tutandisque corporibus ab antiquis Regibus ædificatum, quod Massada dicebatur: id occupauerant qui vocantur sicarii, quod à rapinis amplioribus timore continebantur. Hi cum Romanorum exercitum otiosum esse viderent, apud Hierosolymam verò Iudæos dominatione atque discordia secessisse, maiora facinora aggrediuntur. Die festo azymorum (qui apud Hebræos ad me notam salutis, qua ex Ægyptiorum seruitio liberati, in terram patriam deueniunt, sollemniter celebratur) nocte deceptis qui sibi erant oppositi, municipium quoddam Engaddi inuasere: ubi pugna quidem Iudæos antè præuentos atque dispersos, quam arma caperent siue concurrerent, ciuitate pepulere. eos verò qui in fuga detecerunt, mulieres

An. mundi

4012.

A Christo

nat. 70.

Ioannis superbiam & ambitio.

Magna pars contrariæ factionis defecit à Ioanne.

Trium malorum ingentium tempestatas Hierosolymis.

De sicariis qui Massadæ castellum occupauerant.

Ecc

videlicet

FLAVII IOSEPHI

Anno mun
di 4032.

A Christo
nat. 70.

Czdes & do-
uastatio per
vniuersam
Iudæam.
Simile.

Transfugæ
Vespasianū
& opem fer-
re ciuitati, &
reseruare po-
puli reliqui-
as hortatur.

Gadarenfium
populus Vef-
pasianū cum
acclamatio-
nibus in ci-
uitatem re-
cipit.
Placidi cum
fugitiuis cō-
flictus.

videlicet ac pueros, supra septingentos interfecerunt. adibusq; deinde
compilatis, fructus quoque iam maturos depopulati in Massada porta-
uerunt. & illi quidem omnes circum castellum vicos, totamque regio-
nem populabantur, non paruo vndique perditorum ad eos numero in-
dies singulos confluente: simul autem concitati sunt etiam per singu-
los Iudææ tractus in latrocinia, qui interim quiescebant. Ac velut in
corpore, si quando principale membrum tumor afficit, omnia pariter
ægotare necesse est: ita propter ciuitatis tumultum atque discordiam,
etiam qui foris erant nequissimi prædæ inuenere licentiam. Singu-
li verò vicis proprijs dilaceratis, deinde in solitudinē recedebant. Con-
gregati autem & cateruatim coniurantes, exercitu quidem pauciores,
plures verò quam latrocinialis conspiratio, in templa & oppida fere-
bantur. Et lequebatur quidem, vt in bello fieri solet, ab his eos malè
affici quos petissent. verum præueniebatur ultio, cum mox latrones à
præda refugerent: nullaq; pars erat Iudææ, quæ non vnà cum Hieroso-
lymis præcellentissima ciuitate interiret. Hæc Vespasiano à transfugis
indicabantur nam licet omnes exitus à seditiosis custodirentur, & cum
quis ad eos accessisset interbereretur, tamē erant qui ad Romanos clam
profugerent: ducemq; Romanorum & opem ferre ciuitati, & seruare
populi reliquias hortarentur. multos enim, quod benè Romanis vellēt,
perisse, multos adhuc in periculo dicebant esse superstites. Ille autem
iam tum miserans eorum calamitates, propius ad eos velut Hierosoly-
mam obellurus accedit, re autem vera vt ciuitatem obsidione libera-
ret: spe autem antè reliqua subigendi, nullumq; impedimentū extin-
secus obsidioni relinquendi. Cum igitur venisset in Gadara, transam-
nianæ regionis metropolim validissimam, mensis Martij quarta die ci-
uitatem ingreditur. iam enim optimates, ignorantibus seditiosis, lega-
tos ad eum de traditione miserant, tam pacis desiderio quam suis patri-
monijs metuentes. multi enim apud Gadara locupletes habitabant,
quorum legationem inimici nesciebant, nisi quod Vespasiano appro-
pinquante id cognouerunt. Et ciuitatem quidem se retinere posse de-
sperabant, quod & intestinis inimicis numero inferiores erant, neque
procul abesse videbant à ciuitate Romanos. si verò fugere decreuissent,
sine sanguine id facere, nullaq; à noxijs poena repetita, non honestum
sibi putabant. Itaq; Dolesum comprehensum (nanq; is non dignitate
solum ac nobilitate ciuitatis princeps habebatur, sed etiam legationis
autor erat) interficiunt: nimiaq; iracundia mortuo verberato, extra ci-
uitatem dilapsi sunt. Iam verò propius accedente Romano exercitu,
Gadarenfium populus Vespasiano cum acclamationibus in ciuitatem
recepto, fidei dextras ab eo accepit: equitumq; & peditum præsidia cō-
tra fugitiuorum excursus. muros enim prius quam id Romani peterēt,
ipsi destruxerant: vt eo sibi fides esset, quod pacem diligerent, si bellum
gerere ne volentes quidem posse viderentur. Vespasianus autem missō
Placido cum 500. equitibus ac tribus millibus peditum aduersus eos qui
ex Gadaris fugerant, ipse cum cæteris militum copijs Cæsaream regre-
ditur. At fugitiui postquam equites repente à tergo insequentes vide-
re, prius quam in manus venirent, in vicum quendam, cui nomen est
Bethenabrin, se recepere. vbi reperta nō paucorum iuuenum multitu-
dine, hisq; partim volentibus, partim vi armatis, temerè contra Placi-
dum eiusq; milites profluit. Illi autem primo quidem impetu paulu-
lum re-

lum recesserunt ea simul arte, ut eos à muro longius prouocarent deinde loco opportuno circumdatos, telis agentes eminus lauciabant. Itaque fugientes quidem, ab equitibus praeueniebantur Iudæi, qui verò manus conseruissent, à peditibus trucidabantur, nihil plus audaciae demonstrantes. condensos enim aggrediendo Romanos, armis non secus ac muro septos, ipsi quidem telis aditum non inueniebant, neq; sufficiebant aciem rumpere illorum autem transfigebantur telis, & immanissimis feris similes ruebant ultro in ferrum, & sternebantur, alij gladijs ora percussis, alij ab equitibus dissipati: quoniam cura erat Placido, cursum eorum à vico intercludere: assidueq; prætercurrens ea parte, cedentesq; reflectens, vnà etiam libratis sagittarum ictibus utebatur: hisque proximos interficiebat. metu verò longè fugientes auertebat, donec elapsi qui fortiores erant ad murum effugere. Eius autem custodes quid agerent nesciebant. Nec enim excludi Gadarense suorum causa patiebantur, & si eos recepissent vnà cum his se perituros videbant. quod etiam contigit. Illis enim compulsis ad murum, penè cum his Romanorum equites irrupere. Portis autem antè præclusis, amoto milite Placidus ad vespertam vsque acerrimè oppugnato muro pariter ac vico portus est: ibiq; tunc vulgus quidem iners occidebatur, fortiores verò fugam petebant. domus verò à militibus diripiebantur, & vicus igni traditus est. Qui verò inde euaserant, totam secum illam regionem ad fugam incitarunt: & extollendo proprias calamitates in maius, totumq; Romanorum exercitum aduentare dicendo, metu omnes vndiq; commouerunt. plurimo autem numero aucti, in Hierichunta secesserunt. hæc enim etiam tunc eorum spes salutis fouebat, quod esset valida & populosa. Placidus verò equitibus, rebusq; antè prosperè gestis fruetus, eos insequabatur & vsque ad Iordanem quidem semper quos occupabat, morti dabat. omnem verò ad flumen coactam multitudinem, fluminis impetu præhibitam, quòd auctum imbribus vadum transire non poterant, aperto prælio aggreditur. Itaque necessitas eos ad pugnam compulit, quòd fugæ locum non haberent: præteritiq; ad ripæ longitudinem, tela equitum & incursus excipiebant. à quibus multi percussis, in fluuium ceciderunt. nam qui manibus eorum cæsi sunt, tredecim millia fuerunt. alij cum vim sustinere non possent, in Iordanem spontè deliquerunt. erat autem numerus infinitus. & præterea capta sunt circiter duo millia virorum ac ducenti, cum præda maxima ouium & asinorum, itemq; camelorum & bouum. Iudæis quidem hoc vulnus inflictum quamuis par superioribus, maius tamen seipso visum est: nō solum quòd eam totam regionem quā fugerant, cædes repleuerant, sed etiam quòd refertus mortuis Iordanis peruius non erat. & Asphaltites quoque lacus repletus erat cadaueribus, quæ per multa flumina deuoluta sunt. Placidus autem secunda fortuna vsus, in vicos proximos & municipia contendit. captisq; Abila, & Iuliede, & Besemoth, omnibusque ad lacum Asphaltitem vsq; idoneos ex transfugis vbique collocat. deinde milite scaphis imposito, eos qui in lacum refugerant subegit. Et trans fluuium quidem tota regio Romanis cecidit, & vbique omnia vsque ad Macharunta decincta sunt.

An. mundi
4032.
A Christo
nas. 70.

Placidus Bethanabrin expugnat & igni tradit.

Placidi de fugitiuis Iudæis victoria.

Placidus in Iudæos secunda fortuna vititur.

FLAVII IOSEPHI

CAP. IIII.

Decapthi oppidn quibusdam, descriptioq; civitatis Hierichunte.

Anno mmm
di 4032.
A Christo
nat. 70.
Motus in
Gallia.

Vespasianus
universam
Iudæam per-
scrutatur.

Vespasianus
in Hierichū-
tem perue-
nit.
Situs Hieri-
chuntis.

Magnus ca-
pus.

Duo lacus
Asphaltites
& Tiberien-
sis.

HÆc autem dum aguntur, motus circa Galliam nunciatur, & quòd Vindex vnà cum optimatibus indigenarum à Nerone defecisset, de quibus alibi diligentius scriptum est. Vespasianum verò ad impetum belli quæ nunciata sunt incitarunt, iam tunc futura bella ciuilia totius-que imperij pericula prospicientem: cum si partes orientis antè pacas-
set, minus Italix metuendum existimaret. Obstante autem hyeme, per subactos interim vicos atque oppida præsidia collocabat: & decuriones ciuitatibus apponens, multa etiam eorum quæ vastata fuerant instau-
rabat. Prius tamen comitatus militum copijs quas Cæsaream adduxe-
rat, in Antipatridem venit: ibique per biduum ciuitate composita, ter-
tia die vastando, inflammando, omnemq; subuerrendo circum Tham-
nam toparchiam, in Lyddam & Iamnam procedebat. Et cum sese vtra-
que tradidisset, constitutis illic habitatoribus idoneis in Ammaunta
peruenit: occupatoq; ad metropolim earum aditu, castra muro circun-
dat. Quinta que in his relicta legione cum cætera manu Bechlepton to-
parchiam proficiscitur: eaque & vicina regione itemque circum Idu-
mæam igne consumptis, castella quidem locis opportunis muniuit.
Captis autem duobus vicis in media Idumæa positis, hoc est Begabri &
Caphartophan, plus quàm decem millia hominum peremit: propè au-
tem ad mille cepit exactaq; inde cætera multitudine, non paruum mi-
litum suorum partem ibi constituit, qui omnia montana loca incurfan-
do vastabant. Ipse autem cum reliquo exercitu in Iamnam redijt: vnde
per Samaritidem, ac per Neapolim, quæ dicebatur ab indigenis Mabor-
tha, secūdo Iunij mensis die in Coream descendit: ibique positis castris,
postridie in Hierichunta peruenit: in qua vnus ei rectorum Traianus
quem è locis trans Iordanè ducebat militè iungit, cunctis illic deuictis.
Sed ex Hierichunte quidem multitudo ante Romanorū aduentum in
aduersam Hierosolymis montanā regionem diffugerat: non pauci autē
qui remanere perimuntur. Desolatam verò offenderat ciuitatem, cui
in planicie sitæ nudus mons ac sterilis imminet, ideaq; longissimus à
septentrionali enim regione vsq; ad Scythopolitanos agros: à meridia-
na verò vsq; ad terram Sodomiticam & Asphaltitis lacus terminos ex-
tenditur. totus autem asper est, & quòd nihil gignat, non habitatur.
Huic obiacet circa Iordanem mons alius, incipiens à Iulide ac septen-
trionali regione. prolixus autē in meridiem vsq; ad Bacra, quæ Petram
distinguit Arabiæ ciuitatem. In hoc est etiam Ferreus mons appella-
tus, ad Moabitidē vsq; longus. Inter duos autem montes regio, quæ
Magnus campus vocatur, à Gennabara vico ad lacum Asphaltitem
vsque patens, habet ducentorum & triginta stadiorum longitudi-
nem, latitudinem verò centum & viginti, mediusque ab Iordane di-
uiditur. Sunt autem illic duo lacus, Asphaltites & Tiberiensis natura
contrarij. namque alter salus ac sterilis est, Tiberiensis vulgò dulcis &
fecundus, æstatisq; tempore illa planicies ardore solis incenditur, & vi-
tioso opprimitur aeris tractu omnibus circum aridis præter Iordanem.
vnde euenit, vt palmæ quæ in ripis sunt magis floreat, & fertilio-
res sint:

An. mundi
4032. *A.*
nat. Christ.
70
Ad Hierico
fons largiti
mus.
M. raculum
ab Helitzo
factum.

Paradisi cir-
ca Hierichū-
tem optimi.

Fertilitatis
circa Hierichū-
tem
causa.

Aer temperatus & calidus.

Ice

Lacup

FLAVII IOSEPHI

CAP. V.

Lacus Asphaltites.

An. mundi
4032. A
nat. Christ.

70.
De lacu A-
sphaltite.

Mirabilis A-
sphaltitis p-
prietas.

Sodomitica
terra Alphal-
titi vicina
est.

Tertul. in a-
polog. ca.
39.

Commemoratione autem dignum puto, Asphaltitis quoque natu-
ram exponere lacus. Is enim salus quidem ac sterilis est: nimia ve-
rò leuitate, etiam quæ grauissima sunt, in eum iacta fluitant. demergi
autem quis in profundum nec de industria facile potest. Denique Ve-
spasianus, qui eius visendi causa illuc venerat, iussit quosdam natandi
in scios, vinctis post terga manibus, in alium proijci: & euenit omnibus,
tanquam vi spiritus sursum repulso de super fluitare. Ad hæc mirabilis
est coloris mutatio, quæ ter in singulos dies superficiem vertit, & solis
radiis variata resplendet. Multis autem locis vomit nigras bituminis
glebas, quæ super undam & habitu & magnitudine tauris sine capiti-
bus assimiles natant. Ad eas autem cum lacus exercitores accesserint,
nacti quod aggestum est, ad naues trahunt: & quia lentum est, reple-
tas eas abrumperè nequeunt: sed quasi religata scapha, pendet à cumu-
lo, donec menstruo mulieris atque vrina soluatur. Est autem vtile non
modo ad compingines navium, sed ad corporum etiam curationem,
multis remediis admiscetur. longitudo lacus est quingentorum & octo-
ginta stadiorum, qui ad Zoara vsque Arabiæ tenditur. latitudo autem
centum quinquaginta stadiis patet. huic Sodomitica terra vicina est:
olim quidem tam fructibus, quàm diuitiis ciuitatum fortunata, nunc
autem cinis exusta, vt quæ habitatorum impietate fulminibus con-
flagrasse memoratur. Denique adhuc in ea diuini reliquias ignis, & op-
pidorum quinque videre licet imagines, & renascentes in fructibus ci-
neres: qui colore quidem sunt edulibus similes, carpentium verò ma-
nibus in fumum dissoluuntur & cinerem Terræ quidem Sodomiticæ
fabula eiusmodi fidem habet ex facie.

CAP. VI.

Gerasæ deuastatio, simul de Neronis morte, Galbæ & Othonis.

Gerasam L.
Annius ca-
pit.

Vespasiano
nunciatur
Nero per-
emptus.

AT Vespasianus Hierosolymorum habitantes concludi vndique cu-
piens, apud Hiericho & Adidam castellis erectis, virobique auxilia-
rium pariter ac Romanorum præsidia collocat. Mittit autem Gerasam
L. Annium, equitatus ei parte multisq; equitibus attributis. Qui pri-
mo aggressu ciuitate capta, mille iuuenum, qui ne fugerent præuenti
erant, interficit: familias captiuas ducit, bona militibus prædari per-
mittit. Incensis deinde domibus, proximos perit. Erat autem tuga po-
tentium, & interitus infirmorum: quodq; occupatum fuisset, sanis
dabatur: omnibusque tam montanis locis quàm tota planicie bello op-
pressis, apud Hierosolymam degentes exeundi copiam non habebant:
cum transfugere quidem cupientes à Zelotis asservarentur: eos verò,
qui etiam tunc à Romanis dissidebant, vndiq; ciuitate vallata cohibe-
ret exercitus. Vespasiano autem Casaream reuerso, & cum omnibus copiis
in ipsam Hierosolymam profecti paranti nunciatur Nero peremptus,
cum

cum per annos tredecim & octo dies imperasset: de quo refertur, quem-
admodum dehonestavit imperium nequissimis hominibus Nymphidio
& Tigillino, & indignissimis libertorum permissa Republica: quodque
horum captus infidiis, ab omnibus suis senatoribus destitutus, cum qua-
tuor libertis fidelibus in suburbanum fugerit, ibique semet occiderit: &
quod multo post tempore, qui eum deposuerant poenas dederint: bel-
lumque per Galliam quo pacto desierit: & quod Galba creatus impera-
tor, Romam redierit ab Hispania: & quemadmodum incusatus à mili-
tibus, tanquam humilioris esset animi, in medio foro necatus sit, & Otho
declaratus sit imperator, militesque suos contra Vitellij duxerit excrei-
tum: necnon & Vitellij turbas, & circum Capitolium pugnam: & quem-
admodum Antonius primus & Mutianus Vitellium interfecerint, &
Germanorum agmina bellumque civile sedauerint: hæc omnia recusavi
narrare, confidens quod à multis Græcorum itemque Romanorum es-
cuncta copiose perscripta sunt. ordinis autem rerum continuandi gra-
tia, ac ne intercisâ pendeat historia, summam singula designavi. Igi-
tur Vespasianus primò quidem in Hierosolymam expeditionem differe-
bat, expectans quonam vergeret imperium post Neronem. deinde ve-
niens, Galbam imperare cognovit, nihil conari decreuerat, prius quam ille
quoque ad se de bello aliquid perscriberet. Mittit autem ad eum Ti-
tum filium suum & salutatum simul, & ut de Iudæis mandata accipe-
ret. Ob easdem causas & Rex Agrippa navigavit ad Galbam. Sed dum
Achaiam, quod hyems erat, longis navibus prævehuntur, interfici Gal-
bam contigit, septem mensibus post & totidem diebus. Deinde Otho
suscepit imperium, ac tres menses Rempublicam gubernavit. Agrippa
verò nihil mutatione deterritus, Romam pergere statuit. Titus verò
divino quodam impulsu, ex Achaia ad Syriam navigat, & maturè inde
Cæsaream venit ad patrem. Suspensi autem de omnibus, quasi nutan-
te Romano imperio, Iudæorum militiam negligebant. patriæ quoque
metuentes, aggredi alienigenas importunum arbitrabantur.

An. mundi
4032. A
nat. Christ.
70.

Galba.

Otho.
Vitellius.

Vespasianus
expeditio-
nem in Hie-
rosolymam
differt.

An. mundi
4033. A
nat. Christ.

71.
Galba in-
terficitur ac
Otho impe-
rium susci-
pit.

C A P. VII.

De Simone Geraseno novæ conspirationis principe.

Interea tamen bellum aliud in Hierosolyma excitatur. Erat Simon
Giorz filius, patria Gerasenus, ætate iuuenis, sed calliditate posterior
Ioanne, à quo iam pridem ciuitas possidebatur, viribus autem corporis
audaciaque præstantior. ob quam ex Acrabatena quoque toparchia,
cuius rector erat, pulsus ab Anano Pontifice, ad latrones peruenit,
qui Massadam occupant. Is autem primò quidem ita suspectus erat,
ut eum ad inferius castellum cum mulieribus, quas secum adduxe-
rat, transire permitterent, ipsi excelsius incolentes. rursus autem
propter necessitudinem morum, fidelis esse videbatur. nam & du-
ctor erat prædatum exeuntibus, & cum ipsis territorium Massadæ popu-
labatur. nec tamen eos ad maiora exhortando metuebat dominandi e-
nim cupidus magnorumque appetens, quia mortem Anani comperit, in
montana loca discessit: ac voce præconum seruis libertate promissa
itemque liberis præmio, cunctos qui ubique fuerant nequissimos con-
gregavit.

Simon Ge-
rasenus ad
latrones per-
uenit.

Simon in lo-
cis montanis
cunctos ne-
quissimos co-
gregat.

An. mundi
4033. *A*
nat. Christ.
71.

Pugna Simo-
nis & Zelo-
taram.

Eleazarus Si-
monis soci-
in vallem se
proiecit, &
statim mo-
ritur.
Iacobus Idu-
mæus patri-
proditor.

Simon præ-
ter opinio-
nē sine san-
guine Idu-
mæā intrat.

gregauit. Iamque validis conflatis copiis, montanos vicos diripiebat. Semper autem accedentibus pluribus sociis, audebat etiam in humilia loca descendere, & ciuitatibus quoque iam terribilis erat: multosque potentium vis eius & prosperè gesta sollicitabant. nec iam feruorum tantum siue latronum exercitus erat, sed multorum etiam popularium, tanquam Regi, parebat obsequium. Excursus autem agebatur in Actabatenam toparchiam, & in maiorem usque Idumæam. Vicum enim cui nomen est Nain muro amplexus, ad tuitionem sui pro castello habebat. In valle autem quæ appellatur Pharan, multas quidem dilatauit speluncas, multas verò paratas inuenit, atque his conditorum prædæ receptaculis utebatur. Quin & direptos illic fructus reponebat, multaque ceteraque diuersabantur: neque dubitabatur, quod in Hierosolymam copiis & apparatu præluderet. Vnde insidias veriti Zelotæ, ac præuenire eum qui contra se cresceret cupientes, plerique cum armis egrediuntur. His autem Simon occurrit, commissoque prælio multos occidit, & reliquos compellit in oppidum. Nondum autem viribus fractus, ab obsidione deterretur. Prius autem Idumæam subiugare conatus est. Itaque cum viginti millibus armatorum ad fines eius properabat. Idumæorum autem principes maturè ex agris viginti quinque ferè millibus pugnacium ciuium congregatis, pluribus autem qui sua seruarent domi relictis, propter licariorum qui Massadæ versabantur incursum: Simonem in finibus præstolabantur: ubi conflictu habito, ac per totum diem tracto prælio neque victor neque victus abcessit. Et ipse quidem in Nain vicum, Idumæi verò domum regressi sunt. Nō multo autem post, Simon cum maioribus copiis eorum fines petebat: castrisque in quodam vico cui nomen est Thecæ positus, ad custodes Herodij, quod non longè aberat, de sociis eius Eleazarum misit, ut castellum sibi traderent persuasurum: quem quidem sine mora suscipere custodes, causæ nescij cur venisset, mox autem de traditione prolocutum, strictis gladiis persequerebantur: donec fugæ locum non repetiens, de muro in subiectam vallem se proiecit. & ille quidem hoc modo statim moritur. Idumæis autem vires Simonis formidantibus placuit, priusquam bello conderentur explorare hostium copias. ad hoc autem se ministrum obtulit parato animo Iacobus, vnus è rectoribus, cogitans prodicionem. Denique protectus ab Oluro (in hoc enim vico tunc Idumæorum collectus erat exercitus) ad Simonem venit: primumque se patriam suam traditurum esse paciscitur, accepta fide quod semper ei charissimus foret, mox etiam de tota Idumæa operâ pollicetur. Ob quas res humanissime apud Simonem cœnatus, amplissimisque promissis animatus, ubi ad suos rediit, primò Simonis exercitū multiplici numero mentiebatur esse maiorem. deinde rectoribus etiam paulatimque multitudine vniuersa perterritis, ut Simonem reciperet suadebat, eique sine pugna rerū omnium permitterent principatum. simul autē hoc agens, & Simonem ipsum per nuncios euocabat, disiecturum se pollicitus Idumæos, quod & præstitit. Nam cum iam appropinquaret exercitus, equum primus inscendit, & cum sociis corruptionis effugit: pauor autē occupat vniuersam multitudinem, ac priusquam ad manus venirent, domum quisque suam soluti ordine recesserunt. Simon verò præter opinionem sine sanguine Idumæam introiit: primumque aggressus ex improviso Chebron municipiā intrat. piū capit, in quo maxime præda potius est, multosque fructus diripuit.

Chebron

Chebron autem indigenæ ferunt non eius terræ modò ciuitatibus, verum etiam Ægypti Memphi antiquiorem. denique duo millia & trecenti eius connumerantur anni. hoc autem narrant Abraham quoq; parenti eadeorum fuisse domicilium, posteaquam Mesopotamiæ sedes reliquit: cuiq; posteros hinc ad Ægyptum esse profectos: quorum etiam nunc monumenta extant in eadem ciuitate, peroptimo marmore liberè fabricata. Cernitur autem sexto ab oppido stadio arbor maxima Terebinthus: eamq; memorant ab initio mundi creati nunc vsq; durare. Hinc totam Simon peruasit Idumzæ, non modò v. eos eius & ciuitates depopulando, sed excidendo etiam territoria. nam præter armatos XL cum millia sequebantur, vt his ne victui quidem necessaria satis essent. Ad nas autem necessitates accedebat eius crudelitas & insuper iracundia, quo magis vastari cõtiguit Idumzæ. Et quemadmodum post locustas, yua cerni solet frondibus spoliata, sic etiam qua Simonis transisset exercitus, à tergo solitudinem relinquebat: & alia quidem comburendo, alia diruendo. & quicquid in ciuitate vel in agris natum esset conterendo calcibus, aut depascendo debebant: perque terram cultam iter agendo, faciebant eam sterili duriorẽ, prorsus vt ne signum quidem vastatis relinqueretur, quod aliquando fuissent. Hæc omnia rursus Zelotæ incitauerunt, & aperto quidem bello configere pertinuerunt: insidijs vero per itinera collocatis, vxorem Simonis rapiunt, eorumque præterea quos habebat in obsequio plurimos. deinde tanquam Simonem ipsum cepissent, in ciuitatem exultantes redeunt. continuo namque sperabant, armis cum depositis pro vxore sibi supplicaturum. illum autem non misericordia, sed ira coniugis raptæ peruaserat. cumque ad muros Hierosolymorum venisset, vt fera faucia quæ percussores prendere nequisset, ita in quos reperisset, effundebat insaniam. deniq; eorum sumentorumque causa progressos è porra, imberbes pariter ac seniores correptos verberabat ad necem: vt animi indignatione id solum abesse videretur, quòd non etiam vesceretur corporibus mortuorum. multis autem abscissis manibus dimittebat in ciuitatem, vnà perterrefaciens inimicos. & populum reuocare cupiens à nocentibus. Hicq; mādabat vt dicerent, iurare Simonem per Deum qui cuncta regeret, quod nisi citò redderent sibi coniugem suam, muto perrupto omnibus qui in ciuitate essent similiter vteretur, neque cuiquam ætati parceret, aut ab innocentibus discerneret noxios: donec his eius mandatis, non modò populus, sed etiam Zelotæ metu perculsi, remisissent ei mulierem. atq; ita delinitus, paulisper ab assidua cæde requieuit.

An. mundi
4033. A
Chri. nat.

71.

Chebrō antiqua ciuitas Abrahami domicilium fuit.

Terebinth arbor ab initio mundi creati nunc vsq; durat. Simon depopulando totam Idumzæ peruasit.

Zelotæ Simonis vxorem rapiunt.

Immanitas & crudelitas Simonis.

Simoni Zelotæ mulierem remittunt.

C A P. VIII

De Galba, Othone, Vitellio & Vespasiano.

Non solum autem per Iudæam erat seditio bellumque ciuile, verum etiam per Italiam. In medio namque Romanorum foro Galba perempto, creatus Otho imperator cum Vitellio imperium affectante pugnat: quem Germanicæ tunc legiones elegerant. Habito autem apud Bedriacum Gallix Cisalpinæ prælio cum Valente & Cæcina Vitellij duceb. primo die Otho superauit, altero Vitelliani: multisq; trucidatis, & aduersæ partis audita victoria, Otho apud Brixellum semet occidit, postquam biduum tresque menses imperium tenuit. Accesserunt

Seditio per totum Romanum imperium.

Ecc s

autem

An. mundi
4033. A
nat. Christ.

71.
Vespasianus
Iudæam ite-
rum petit.

Capharini
supplices se
Cereali tra-
dunt.

Chebron vr-
bem antiq-
uissimam Cerea-
lis exurit.

autem Vitellij ducibus Othonis milites, & ipse iam Vitellius Romam cum exercitu veniebat: dum interea Vespasianus quinto die Iunii mensis Cælaream profectus, eas quas nondum subegerat Iudææ partes petiit: & in montana regione, quò primum ascendit, toparchias duas Gophniticam & Acrabatenam subegit: deinde post has Bethel & Ephrem municipia: ibique præfidijs collocatis, usque Hierosolymam equitabat. multos vero tunc deprehensos necabat, multosq; capiebat. Ducum autem vnus Cerealis cum equitum parte ac peditum, superiorem quæ dicitur vastabat Idumæam, & Capheræ quidem castellum ex itinere captum incendit. alterum verò quod Capharin dicitur, admoeto milite oppugnabat, muro satis valido cinctum. diutius autem ibi se moraturum speranti, oppidani subito portas aperuere, & supplices ei se tradidere. Quibus subiugatis, Cerealis in Chebron alteram civitatem antiquissimam tendit, sitam (vt dixi) in montanis locis, haud procul ab Hierosolymis. Vi autem irrumpens in eam, reliquam multitudinem, quam ibi offendit, cum puberibus interemit: oppidum verò ipsum exurit. Omnibusque iam captis, præter castella Herodium & Massadam & Macheronta, quæ à latronibus tenebantur, sola iam Hierosolyma Romanis ante oculos erat, quæ expugnanda restabat.

C A P. IX.

De Simonis gestis contra Zelotas.

Zelotæ civi-
tatem totā
impuris faci-
noribus pro-
fanant.
Omnis fugæ
via abscissa.

Dissidiū Ze-
lotarum &
Idumæorū.

Simon autem ubi uxorem suam à Zelotis recepit, ad reliquias Idumææ descendit persequendas: & undique circumacta natione, Hierosolymam compulit plerisque fugere, cum ipse quoque ad eam sequeretur. Deinde muro eius obfesso, si quem operariorum ex agris advenientem multitudinem cepisset, interficiebat. Eratq; populo foris Simon Romanis terribilior: intus Zelotæ utrisq; sæuiores: quos etiam Galilæi novis inuentis & audacia factionum corrumpebant. Nam & Ioannem ad potentiam ibi prouexerant: & Ioannes eis pro potentia quam sibi comparauerat, vicem referens, omnia quæ desiderarent vt facerent permittebat. Insatiabilis autem rapinarum cupiditas erat, domorumq; locupletum perferutatio. Cædes autem virorum & foeminarum iniuriæ pro ludo habebantur: prædamq; cum sanguine deuorantes sine aliquo metu, post satietatem muliebri libidine calecebant: comptique crines, ac foeminarum veste induti, lotique vnguentis, & vt forma placeret, oculos illiti, non solum ornatum, sed impudentiam quoque mulierum imitabantur: & obscenitate nimia nefarios coitus exigenter, vt in lupanari versabantur, civitatemque totam impuris facinoribus profanabant. Effeminantes autem vultum, dexteras ad cædem promptas habebant: delicatoque incessu eneruati, subita incursione bellatores fiebant: & de paludamentis versicoloribus eductis gladijs, casu obuios transuerberabant. Eos autem qui Ioannem fugissent, excipiebat sæuior in cædibus Simon: quique intestinum euasisset tyrannum, ab eo qui propè erat occidebatur. Omnis autem fugæ via transire cupientibus ad Romanos abscissa erat. Inter Ioannis autem copias quantum erat Idumæorum dissidebant: separatique ab alijs, aduersum tyrannum tam liuore potentie quam crudelitatis eius odio armanantur. deinde pugna congressi, multos Zelo-
tarum

taram perimunt, ceterosq; in auram regiam compellunt, quam Grapte edificauerat. hzc autem fuerat cognata Izatz Regis Adiabenorum. Vnà verò irrupere Idumæi, arque inde Zeloris in fanum pulsus, Ioannis pecunias prædabantur. in aula enim supra dicta & ipse degebat, & tyrannidis spolia deposuerat. Inter hæc autem Zelotarum qui per ciuitatem dispersi erant, ad illos qui in templum fugerant aggregati sunt: eosque Ioannes aduersus populum & Idumæos educere cogitabat. Istis autem non tam impetus eorum metuendus erat, cum pugna plus possent, quàm confidentia, ne de templo nocte subreperent, seq; pariter occiderent, arque oppidum concremarent. Itaq; collecti cum Pontificibus deliberabant, quoniam pacto impetum præcauerent. Sed profectò Deus sententias eorum in deterius vertit, & interitu acerbius excogitabant salutis remedium. nam vt Ioannem deicerent, Simonem recipere statuerunt, & cum precibus alterum sibi tyrannum imponere. Itaq; decreto obtemperatur: missioq; Matthia Pontifice, rogant Simonem vt ad se intro iret, quem sæpè timuerant. cum his autem precatore erant, etiam qui Zelotas Hierosolymis fugerant, domus quisq; suæ desiderio & fortunarum. Ille autem nimis superbè se dominum fore pollicitus, veluti ciuitatem liberaturus ingreditur, cum salutis eum datorem ac defensorem sui populi clamor designaret. vbi verò cum suis copiis introijt, mox de propria potentia deliberabat: nec minus eos à quibus rogatus erat, intrat. quàm eos còtra quos fuerat aduocatus, inimicos putabat. Ioannes autem cum multitudine Zelotarum templo exire prohibitus, amissis etiam quæ in ciuitate habebat (nam statim res eorum Simon cum socijs diripuerat) salutem iam desperabat. Templum tamen adiuvante populo Simon aggreditur. Illi autem in porticibus, perque propugnacula stantes impetum propulsabant: multiq; ex Simonis parte opprebant, multi saucijs referebantur, quoniam Zelotæ ad dexteram superioris erant, eoq; ictus impenetrabiles habebant. Et quamuis loco plus possent, turres tamen quatuor maximas fabricauerant, vt ex alto videlicet missilia torquerent: vnam ad orientalem angulum, ad septentrionalem alteram, super xystrum tertiam, in angulo alio contra ciuitatem inferiorem. Quarta verò turris supra verticem Pastophoriorum condita erat: vbi moris est vnū de sacerdotibus astantem post meridiem, quod septimus quisq; dies inciperet, tuba significare: rursusq; vesperi, quod desineret, nunc ferias populo, nunc vt opus faciat, denunciantem. Per turres autem disposuerunt balistas saxorumq; tormenta, & sagittarios & fundarum scientes. Itaque tunc Simon pigrius ad impetus mouebatur, cum suorum pleriq; mollescerent: amplioribus tamen copijs fretus, propius accedebat. machinarum enim missilia delata longius, multos pugnantium perimebant.

An. mundi
di 4033. A
nat. Christ.

71.

Pugna Zelotarum in templo cū Idumæis & populo.

Simon magno clamore ciuitatem

Simon templū, in quo Zelotæ erāt, aggreditur,

Sacerdos: vnum officium, & septimus quisq; dies inciperet, tuba significante.

C A P. X.

De Vespasiano in Imperatorem electo.

PER idem tempus Romanos quoq; sauiora mala circumueniunt. ade- Vitellius totam urbem rat enim ex Germania Vitellius cum exercitu, aliam præterea ingentem multitudinem secū trahens. Et cum eum destinata militi spacia nō caperent, totam urbem pro castris habebat, omnemq; domum repleuit castris habitatis. illi autem conspectis Romanorum diuitijs oculis infueta, bel-

& auti

An. mundi
4033. A
nat. Christ.

71.
Vespasianus
imperium
pati, sicut ho
nè imperare
nouit.

Rectores a-
perre cū mi-
litibus con-
uenientes
de mutatio-
ne tractant.

Vespasiani
pudicitia &
modestia.

Causa im-
pulsus eli-
gendi Vesp-
asianum Im-
peratorem.

Milites Ve-
spasianum
Imperatorem
appellant.

& auri argentiq̃ue stupore perfusi, vix cupidinem continebant, adeò vt in rapinas se conuerterent, & eos qui obstare conarentur, occiderent. Et in Italia quidem ita res erant. Vespasianus autem postquam Hierosolymis proxima depopulatus, Caesaream reuertebatur, audiit Romanorum tumultus, & Vitellium principem. Hoc autem, licet ipse imperium pati, sicut bene imperare nosset, ad indignationem perductus est: domumq̃; dedignatur eum, qui veluti desertum inualisset imperium. Dolo-rem autem lancius cruciatum ferre non poterat, neq̃; alijs vacare bellis cum patria vastaretur. Veruntamen quantum ira impellebatur ad vlciscendum, tantum longinquitatis cogitatio reprimebat: multa enim fortunam posse noua facere, priusquam ad Italiam, præsertim hyemis tempore ipse transiret: pluraq̃; iam crescentem iracundiam cohibebat. Rectores autem cum militibus conuenientes, aperte iam de mutatione tractabant: & cum indignatione vociferantes, anculabant Romæ constitutos milites, & in delicijs agentes, qui ne famam quidem belli sustineant, quibus libuerit decernere Principatum, & spe quæstus imperatores creare. Se autem laboribus tor exactis sub galeis senescentes, alijs condonare potestatem, cum apud se digniorem habeant imperio, cui si hanc amiserint, quam iustiorē, vel quando referrent erga se beneuolentiæ gratiam? Tanto autem Vespasianum quàm Vitellium iustius esse principem fieri, quanto illis qui eum declarassent ipsi præstarent. non enim se minora pertulisse bella, quàm qui ex Germania venissent: neq̃; illis qui tyrannum inde deducerent, in armis deteriores esse. Nullum autem in creando Vespasiano fore certamen. non enim senatum populumue Romanum, Vitellij libidines pro Vespasiani pudicitia perpe-ssuros: nec pro bono imperatore crudelissimum tyrannum, aut filium pro patre optaturos Principem. Maximum enim pacis tutamen esse, veram in imperatore præstantiam. Ergo siue peritiæ senectutis debeatur imperium, habere se Vespasianum: siue adolescentiæ viribus, Titum. ex amborum enim ætate quod sit commodum decerpturos. Non solum autē seministraturos declarati imperij vires, qui tres legiones regumq̃; habeant auxilia: sed etiam totum orientem partemq̃; Europæ extra Vitellij timorem constitutam: atq̃; insuper qui essent in Italia propugnatores Vespasiani, fratrem atq̃; alium filium: quorum alteri multos dignitate præditos iuuenes sociatum iri sperabant, alteri verò etiam urbis esset commissa præfectura: quæ pars ad imperij principia non parum valeret. Postremò si ipsi cessarent, senatum fortasse declaraturum eum principem, quem conseruatores milites dehonestarent. Hæc primò per cuneos milites loquebantur. deinde se adhortati inuicem, Vespasianum Imperatorem appellant: eumque vt in periculo constitutum imperium cōseruaret, orabant. Illi autem olim quidem rerum omnium cura fuit, nequaquam verò imperare volebat, dignum quidē se factis existimans, priuatæ autem vitæ securitatem, clarioris fortunæ periculis antepo-nens. Recusanti autem rectores magis instabant: & circumfusi milites cum gladijs, mortem ei minabantur, nisi viuere vellet vt dignus esset. diutamen reluctatus, quòd renuebat imperium, postremo cum his, qui se designauerant, minime dissuadere posset, accepit.

Mvtiano autem exterisq; rectoribus, qui cum ad imperium inuita-
uerant, & exercitu alio vociferante, vt se in hostes omnes duceret,
prius res Alexandrinas procurandas putauit: sciens Aegyptum pluri-
mam esse partem imperij, propter frumentariam functionem: eaq; si
potius esset, vi quoq; si perstaret, Vitellium deiciendum sperabat,
nec enim perpeffurum esse populum fame oppressum. Simul etiam du-
as legiones, quæ apud Alexandriam degerent, sibi cupiebat adiungere.
Cogitabat etiam propugnaculo sibi fore illam regionem, aduersus in-
certa fortunæ. Nam & terra difficilis accessu, mariq; importuosa est: & Terminus
ab occidente quidem aridam Libyam habet obiectam, à meridie verò Aegypti.
limitem qui Syenem ab Aethiopia dirimit, nauibusq; inuias Nili flu-
minis cataraclas. itemq; ab oriente mare rubrum, ad Copton ciuitatem
vsq; diffusum. Septentrionale verò munimentum habet terram vsque
ad Syriam, & quod dicitur Aegyptium pelagus, totum portibus carens.
Hoc quidem modo Aegyptus ex omni parte tuta est. Inter Pelusium ve- Longitudo
rò & Syenem, per duo millia stadiorum porrigitur. Ex Plinthine autem & latitudo
ad Pelusium, nauigatio est stadiorum trium millium & sexcentorum. Aegypti.
Nilus autem ad Elephantinem oppidum vsq; nauibus ascenditur. nan-
que vltius progredi, vt supra diximus, cataracla non sinunt. Portus
autem Alexandrinus etiam in pace nauibus aditu difficilis est. nam &
ostium perangustum habet, saxiq; latentibus à directo cursu deflecti-
tur: & læua quidem pars manu factis brachijs cingitur: à dextera verò
Pharus obiecta insula, turrim maximam sustinet, ad trecenta vsq; stadia
nauigantibus igne lucentem, vt quam longissimè difficultatem appli-
candarum nauium præcaueant. Circum hanc autem insulam, opere in-
fructo ingentes muri sunt: quibus afflictum pelagus, & aduersis obici-
bus fractum, asperiores facit meatum, eoq; periculosum per angustia
aditum. Intus tamen portus ipse turissimus est, & triginta stadijs ma-
gnus. in quem tam quæ desunt illi terræ ad beatitudinem deuehuntur:
quam quæ superant ex bonis domesticis & indigenis, in totum orbem
diuisa exportantur. Itaq; non sine ratione, Vespasianus Alexandrinarū
rerum erat cupidus, ad totius imperij firmamentum. Proinde statim ad
Tiberium Alexandrum literas dedit, qui Aegyptum & Alexandriam re-
gebat, indicans militum alacritatem: quodq; ipse (quod necesse fuit)
suscepto munere principatus, opprimat atq; adiumentum eius assume-
ret. Alexander autem, simul vt Vespasiani legit epistolam, prompto a-
nimo, & legiones eius sacramento rogauit & populum: vtriq; autem li-
berissime paruere, virtutem viri ex proxima administratione scien-
tes. Et ille quidem permissa sibi potestate, omnia quæ imperij vsus exi-
geret, aduentui quoq; principis necessaria iam parabat.

CAP. XII.

Vespasianus Iosephum captiuitate liberat.

Opinione verò citius declaratum in oriente Vespasianum Impera- rona dona-
torem, vbiq; fama nunciauit. Et vniuersæ quidem ciuitates festos tur.
dies

Turris altis-
sima in in-
sula Pharo,
ad trecenta
vsq; stadia
nauiganti-
bus igne lu-
cens.

Tiberius A-
lexander A-
egyptum &
Alexandriæ
regit.

Vespasianus
cōmuni suf-
fragio Impe-
rator decla-
ratur, & co-

An. mundi
4033. A
nato Chri-
sto 71.

Vespasianus
cum amicis
& Rectori-
bus, de Iose-
pho liberā-
do delibe-
rat.

Iosephus
præmio fa-
mæ donatus
ē vinculis li-
beratur.

dies habebant, nuncijsq; lætitiā pro eo simul & sacrificia celebrabāt. legiones verò apud Mœsiā Pannoniamq; degentes, quæ propter Vitellij audaciā paulo ante fuerant concitatae, iusiurandum Vespasiano maiore gaudio præbuerunt. Vespasianus autem Casareā reuersus, iā Berytū venerat, vbi multæ quidem ē Syria, multaq; ab alijs prouincijs legationes aderant obuiam, coronis ei & gratulatoria decreta à singulis ciuitatibus offerentes. Assuit autem rector etiam prouinciæ Mutianus, populorum alacritatem, iurataq; per ipsum principem sacramēta renuncians. Vbiq; autem Vespasiani votis obsecundante fortuna, rebusq; ad eum plurima ex parte inclinatis, cogitare cœpit, quòd non sine Dei prouidentia sumisset imperium: sed iusta quædam fati ratio, ad eius potestatem circumduxisset rerum omnium principatum. Recordatus autem signa, & alia (multa enim sibi contigerant imperium præmonstrantia) & Iosephi dicta, quibus eum Nerone viuo ausus fuerat appellare imperatorem, admirabatur virum quem adhuc habebat in vinculis: aduocatoq; Mutiano cum amicis & rectoribus alijs, primum quàm strenuus fuisset Iosephus, quantumq; Iotapatenis expugnandis propter eum laborasset exponit. deinde vaticinationes eius, quas ipse quidem timoris causa suspicaretur esse figmenta: tempus autem diuinas tuisse, & rerum exitus probauisset. Tumq; inhonestum esse ait, vt qui sibi augurasset imperium, vocisq; Dei minister ac nuncius exstisset, adhuc captiui loco haberetur, fortunamq; sustineret aduersam: vocatumq; ad se Iosephum solui iubet. Hoc autē factū, alij quidem rectores ex ea gratia quā alienigenæ retulisset, præclara etiam de se speranda esse arbitrabantur. Titus verò, qui cum patre aderat, iustum est inquit, pater vna cum ferro etiam probro Iosephum solui, erit enim tanquam nec initio victus sit, si non dissoluerimus, sed inciderimus carenas. namq; id agi solet in his, qui non rectè fuerint victi. Eadem Vespasiano placebant. & quidam interueniens securi catenas abruptit. Iosephus quidem pro his quæ prædixerat, præmio famæ donatus, & de futuris iam dignus cui credendum esset habebatur.

C A P. XIII.

De Vitellij morte & moribus.

Vespasianus
Romam rē-
dere cogi-
tat.

Vespasianus autem responso legationibus reddito, iusteq; pro meritis administrationibus ordinatis, Antiochiam venit. Et quonā primum tenderet cogitans, Alexandrino itinere præstabilius esse duxit, quæ Romæ agerentur curare. Alexandriam enim stabilem esse, Romanas autem res à Vitellio perturbari. Mittit igitur in Italiam Mutianum cum multis equitum peditumque copijs. qui tamen propter hyemis asperitatem veritus nauigare, per Cappadocas & Phrygas ducit exercitum. Inter hæc autem Antonius Primus adducta legione tertia ex his quæ apud Mœsiā morabantur (illam enim regebat prouinciā) bellum gerere cum Vitellio properabat. Vitellius autem cum magna manu Cæcinnam obuiam ei mittit. Is autem Roma profectus, quantum circa Cremonam Galliæ Antonium conlequitur, quæ continis Italiæ ciuitas est: ibiq; conspecta hostium ordinatione ac multitudine prælio quidem congregari non audebat. discessum autem periculosum
reputans,

Reputans, de prodicione deliberabat. Convocatis autem centurionibus
 & tribunis sibi subditis, ut transirent ad Antonium suadebat: Vitellij
 quidem rebus detrahens, Vespasiani autem vires extollens: & alterum
 nomen imperij tantum, alterum virtutem habere commemorans: ip-
 sis quoq; melius esse, si id sponte faciāt, quod necesse est: cumq; se mul-
 titudine superatum iri sciant, voluntate periculum praevenire. Nam &
 Vespasianum quidem idoneum esse etiam sine ipsis ad reliqua vindi-
 canda: Vitellium verò ne cum ipsis quidem praesentia posse servare. Mul-
 ta loquutus in hunc modum quod voluit persuasit: & cum milite trans-
 fugit ad Antonium. Eadem verò nocte milites praenitudo simul ac me-
 tus eius, si vicisset, à quo missi fuerant, occupavit, eductisq; gladijs Cz-
 cinnam obtruncare voluerunt. fecissentque nisi his aduoluit tribuni
 supplicassent. quamobrem eade quidem se abstinerunt, victum au-
 tem quasi proditorem Vitellio transmittendum habebant. His audi-
 tis Primus Antonius continuo suos movet, eosque cum armis in defe-
 ctorem ducit. illi autem instructi ad praelium, paulisper quidem resiste-
 runt. mox autem loco pulsi, Cremonam fugerunt. Primus autem comi-
 tatus equitibus cursus eorum praevertit: & ante civitatem circumclu-
 sam pleramq; multitudinem peremit. aggressus autem reliquos, oppi-
 dum militibus praedari permisit. in quo multi quidē hospites mercato-
 res, multi verò indigenae periere, totusq; Vitellij exercitus, virorū tri-
 ginta millia & ducenti. quin & Antonius eorū quos de Moesia adduxe-
 rat quatuor millia & quingentos amittit. solutū autē vinculis Cæcinnā,
 rerum gestarum nunciū ad Vespasianū mittit. qui ad eum intromissus Vespasianus
 & collaudatus est, & proditoris dedecus insperatis proterit honoribus. Cæcinnæ
 Romæ autē Sabinus ubi Antonium appropinquare cognovit, fiducia re-
 creatus est: collectisq; vigilum cohortibus, nocte occupat Capitolium. dedecus in-
 luce verò facta multi nobilium sociati sunt ei, & Domitianus fratris fi-
 lius, pars ingens obtinendae victoriz. Sed Vitellius de Primo quidē mi-
 nimè curabat. his autem iratus qui cum Sabino defecerant, & nobilium
 sanguinem pro ingenta crudelitate sitiens, immittit Capitolio quam Sabinus Ro-
 secum adduxerat militum manum. ubi multa ab his itemq; ab illis qui in Capito-
 templum tenebant pugnantibus, audacter admissa sunt: postremo au-
 tem Germani, quod multitudine superabant, cellem obtinuerunt. Et pat, & à Vi-
 Domitianus quidem cum multis Romanorum viris insignibus, divina tello defi-
 quadam ratione saluus evasit: reliqua verò multitudo tota laniatur. Et cit.
 Sabinus quidem ad Vitellium ductus occiditur. milites autē direptis do-
 narijs, templum incendunt. Tumq; postero die cum exercitu venit An-
 tonius, eumq; Vitellij milites excipiunt: & trifario commissio intra vr-
 bem praelio, omnes interiit. Procedit autē ebrius de palatio Vitellius, &
 ut assolet in extremis longiore luxu prodigè mensè refertus. tractus autē
 per populū, varioq; contumeliarū genere dehonestatus, in media vrbe
 iugularur, octo menses ac dies quinq; potius imperio: quē si vivere diu-
 tius cōtigisset, ut opinor, eius luxuriæ minimè sufficere potuisset impe-
 rium. aliorum verò mortuorum supra quinquaginta millia numerata
 sunt. Hæc quidem gesta sunt die tertio mensis Octobris. Postero autē die
 Mutianus cum exercitu Romam ingreditur, & Antonij militibus à ex-
 de repressis (adhuc enim hostia perscrutando, & Vitellij milites, & ex
 populo plurimos qui cū illo senserant, occidebant, examinationis dili-
 gentiam iracundiæ praevenientes) Domitianum productū populo recto-
 rem

An. mundi

4033. A

nato Chri-

sto 71.

Cæcinnæ

milites ut à

Vitellio de-

ficerent, &

Vespasiano

sele coniu-

gerent, hor-

tatur.

Cæcinnæ

propter pro-

ditionem à

suis capitur.

Vespasianus

Cæcinnæ

proditoris

dedecus in-

speratis pro-

terit hono-

ribus.

Sabinus Ro-

secum adduxerat

militum manu-

m. ubi multa

ab his itemq;

ab illis qui in

Capitolo-

templum tene-

bant pugnan-

tibus, audacter

admissa sunt:

postremo au-

tem Germani,

quod multitudine

superabant, cel-

lem obtinuerunt.

Et pat, & à Vi-

Domitianus qui-

dem cum multis

Romanorum vi-

ris insignibus,

divina tello defi-

quidam ratione

salvus evasit:

reliqua verò mul-

tudo tota laniatur.

Et cit.

Sabinus quidem

ad Vitellium ductus

occiditur. milites

autē direptis do-

narijs, templum

incendunt. Tumq;

postero die cum

exercitu venit An-

tonius, eumq;

Vitellij milites

excipiunt: & tri-

fario commissio

intra vr-

bem praelio, om-

nes interiit. Pro-

cedit autē ebrius

de palatio Vitel-

lius, & ut asso-

let in extremis

longiore luxu

prodigè mensè

refertus. tractus

autē per populū,

varioq; contume-

liarū genere de-

honestatus, in

media vrbe iu-

gularur, octo me-

ses ac dies quin-

q; potius imperio:

quē si vivere diu-

tius cōtigisset,

ut opinor, eius

luxuriæ minimè

sufficere potuisset

imperium. alio-

rum verò mortuo-

rum supra quin-

quaginta millia

numerata sunt.

Hæc quidem ge-

sta sunt die ter-

tio mensis Octo-

bris. Postero autē

die Mutianus cum

exercitu Romam

ingreditur, & An-

tonij militibus à

ex de repressis

(adhuc enim ho-

stia perscrutando,

& Vitellij milites,

& ex populo pluri-

mos qui cū illo

senserant, occi-

debant, examina-

tionis diligenti-

am iracundiæ

prævenientes)

Domitianum pro-

ductū populo

rectorem

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
4033. A
nato Chri-
sto 71.

Populus Ro-
ma. Vespas-
ianum Im-
peratorem
prædicat.

Titus Hie-
rosolymam
profiscisci-
tur.

Titus Cæsa-
ream perue-
nit, aliasq;
militum co-
pias congre-
gat.

rem insinuat, usq; ad patris aduentum. populus autem iam timore li-
beratur, imperatorem prædicat Vespasianum: simulq; & illum confir-
matum, & Vitellium esse deiectum festa lætitia celebrabat.

C A P. XIII.

Titus mittitur contra Iudeos à patre.

Cum autem Vespasianus Alexandriam venisset: gesta ei Romæ nun-
ciata sunt. & legati ei ex toto orbe congratulantes affuerunt. cumq;
maxima post Romanam ciuitas esset, angustior multitudini videbatur.
Firmato autem iam totius orbis imperio, rebusq; populi Romani. præter
spem conseruatis, Vespasianus in Iudææ reliquias intendit animum. Et
ipse quidem exacta hyeme. Romam proficisci parabat, resq; apud Ale-
xandriam maturè componere proponebat: filium verò Titum cum se-
lectis copiis ad excidendam Hierosolymam mittit. Qui terreno itinere
Nicepolim usq; progressus, ab Alexandria ciuitate viginti stadiorum in-
teruallo distantem, inde militem longis nauibus imponit: Niloq; flu-
mine post Medensium tractum, Thmuin usq; vehitur. hinc autem e-
gressus in terram, apud Tanin ciuitatem diuertit. vnde secunda ei mā-
sio fuit ciuitas Heraclea, & Pelusium tertia. Hic autem milite per bidu-
um recreato, tertio die Pelusij limes transijt: vnamq; mansionem. profe-
ctus per solitudines, ad Casij louis templum castra posuit posteroq; die
apud Ostracinen, quæ mansio aquæ inops est, ob quam causam aduecti-
tia vtuntur indigenæ. Hinc apud Rhinocoluram requiescit: & inde
progressus in quartam mansionem, Raphiam venit, quæ prima occur-
rit Syriæ ciuitas. Gaza verò quintæ mansionis castra suscepit: & postea
in Ascalonem, atq; hinc Iamnam, deinde Ioppen, & ex Ioppe
Cæsaream peruenit: decreto apud se, alias
militum copias congre-
gare.

FLAVII

FLAVII IOSE-

PHI DE BELLO IYDAI-

CO LIBER VI.

SVMMA CAPITVM LIBRI VI

De bello Iudaico.

- I. De triplici seditione apud Hierosolymam.
- II. Titus explorator Hierosolymæ periclitatur.
- III. De eruptionibus Iudeorum contra Roman. castrame-
tantes.
- IIII. De intestina pugna azymorum diebus.
- V. De Iudeorum dolo in Romanorum milites.
- VI. Descriptio Hierosolymorum.
- VII. Deditiōem Iudæi recusant, et Roman. adoriantur.
- VIII. De casu turris et duorum murorum obtentu.
- IX. De Castore Iudæo Romanis illudente.
- X. De secundo muro bene obtento à Romanis.
- XI. De aggeribus in tertium murum, et oratione proluxa
Iosephi pro deditiōe faciēda, et fame obsessō-
rum.
- XII. De Iudæis crucifixis et aggeribus combustis.
- XIII. De muro extructo ab exercitu Romano circa Hierosoly-
mam iriduo.
- XIIII. De fame Hierosolymorum et secundo aggere extructo.
- XV. De cede Iudeorum intra et extra Hierosolymam.
- XVI. De sacrilegio circa templum et relatu ex urbe cada-
ueribus et fame.

An. mundi

4034.

A Christo

nat. 72.

De triplici seditione apud Hierosolymam.

Triplex apud
Hierosoly-
mā seditio.Pugna Ioan-
nis & Elea-
zari.Simon & po-
pulus cū Io-
anne in tem-
plo constitu-
to pugnant.

ITVS quidem ad eum modum quem prädiximus, crensa ultra Ægyptum ad Syriam usque solitudine, Cæsaream venerat. ibi enim exercitum decreverat ordinare. Illo autem adhuc apud Alexandriam una cum patre imperium, quod nuper ei Deus permiserat, disponente, contigit etiam seditionem, quæ apud Hierosolymam erat, auctam trifariam dividi, & aliam partem in aliam verti. quod ut in malis optimū quis dixerit, factumque iustitiam. nam Zelotarum quidem in populum dominatio, quæ autor erat exidii civitatis, unde coeperit, & per quos creverit, diligenter superius declaratum est. hanc autem non erraverit quisquam, dicens seditionem in seditione esse factam, ac veluti rabida fera, exterorum penuria, in sua viscera seuire solet: sic Eleazarus Simonis filius, qui & ab initio Zelotas in templū à populo separaverat, velut indignari simulans ob ea quæ dies singulos Ioannes auderet, cum ne ipse quidem à cædibus quiesceret: te autem vera sese posteriori tyranno subiectum esse minime ferens, summæ rei desiderio, propriæque potentie cupiditate, ab alijs defecit: ascitis etiam Iuda Chelciz filio, & Ezronis Simone potentissimis: præter quos erat etiam Ezechias Chobari filius, non ignobilis. Horum singulos Zelotæ non exigui sequebantur: occupatoque interiore templi aditu, super eius portas in sacris foribus arma ponunt, & abundare quidem se suis necessarijs confidebant: sacrarum enim rerum copia suppetebat, nihil impium existimantibus: paucitati verò suorum timentes, plerique in locis suis occisi manebant. Ioannes autem quanto superior erat virorum multitudine, tanto loco superabatur: hostesque habens à vertice, neque sine metu conabatur incursum, & per iracundiam cessare non poterat. Plus autem mali perferens, quam Eleazarum partem afficiens, tamen non remittebat. crebri enim fiebant impetus, & missilium iactus, totumque polluebatur cædibus templū. Filius autem Gioræ Simon, quem rebus desperatis inuitatum, ultro sibi tyrannū spe auxilij populus introduxerat: & superiorem civitatem retines, & inferioris plurimam partem, animosius iam Ioannem eiusque socios adoriebatur, quasi qui desuper impugnarentur. subiectus autem illorum manibus erat, sicut & illi superiorum. Et Ioannem eveniebat duplex prælium perferentem, lædi pariter ac lædere: quantoque vincebatur, eo quod Eleazaro esset humilior, tanto plus lædebat Simone celsior constitutus: cum inferiores aggressus etiam sola manu sine labore prohiberet: desuper verò ex fano iaculantes, machinis deterreret. Quippe balistis & non paucis lanceis utebatur, saxorumque tormentis: quibus non solum bellantes viceretur, sed multos etiam sacra celebrantium perimebat. Quamquam enim ad omne impietatis genus rabidi ferebantur, tamen eos qui sacrificare cuperent recipiebant, cum suspitione & custodibus indigenas perferendo. Hospites enim etiam qui exorassent eorum crudelitatem, post exituri subciliua seditionis opera consumebantur. Missilia namque machinarum vi ad aram usque templumque peruenientia, in Sacerdotes sacra celebrantes cadebant: ac multi, qui properantes ab ultimis finibus terræ ad san-

ad sanctissimum locum venissent, ante ipsas hostias procubuerunt: a-
 tamq; vniuersis Græcis & Barbaris adorandam, suo sanguine imbuere
 Ind genis autem mortuis alienigenæ, ac sacerdotibus profani misce-
 bantur: perq; atria diuina, stagnum fecerat diuersorum cadauerum san-
 guis. Quid tantum passa es o miserrima ciuitas à Romanis, qui tua in-
 testina scelera purgaturi flammis introiere? lam enim Dei locus non e-
 ras, neque manere poteras, domesticorum funerum facta sepulchra, &
 quæ sanum civili bello tumultum constitueras: poteris autem denudò Re-
 ti, poteris, si vnquam vastatorem tui Deum placaueris. Sed enim re-
 menda sunt quæ dolent, lege scribendi: quando non domestici tuus,
 sed exponendarum rerum hoc tempus est. Prolequat autem seditionis
 facinora cetera. Ergo diuisis trifariam insidiatoribus, Eleazarus qui-
 dem eiusq; socij, qui sacras primitias conseruabant, in Ioannem ebrij
 ferebantur. Qui verò huc parerent, plebè diripientes in Simonem re-
 bellabant, cum ipi quoq; Simoni contra diuersæ partis seditiosos ad-
 iumento esset ciuitas. Si quando igitur ex vtraq; parte apperebatur Io-
 annes, obuertebat socios suos: & de ciuitate quidem subeuntes, missis
 ex porticibus telis, de templo verò iaculantes, machinis vlciscebatur.
 Quoties aut desuper instantium molestia caruisset (frequenter enim
 ebrietate & lassitudine cessabant) liberius in Simonem eiusq; socios cū
 pluribus iruebat. Semper aut quantum in ciuitate pepulisset in fugam
 versos, ædes frumeti plenas omniumq; vtensilium incendebat: idemq;
 hoc illo regrediente, Simon insecutus agebat: veluti consilio pro Ro-
 manis omnia corrumpere, quæ ad obsidionem ciuitatis erant præpa-
 rata, suarum virium nervos abscinderent. Denique contigit vna exuri
 omnia circum templum, & inter proprias acies solitudinem atq; aream
 pugne fieri ciuitatem: concremari autem paulò minùs omne framen-
 tum, quod non paucis annis sufficere potuisset obsessis: denique fame
 capti sunt, quæ minime quiuissent, nisi eam sibi met cōparauissent. Vn-
 dique autem insidiatoribus & confinibus oppugnantibus ciuitatē, me-
 dius populus velut aliquod magnam corpus lacerabatur. Senes verò ac
 mulierculæ intestinis malis attonitæ, pro Romanis vota faciebant: ex-
 ternumq; bellum, quò domesticis malis liberarentur, expetebant. Gra-
 uis autem metus ac terror iccidissimus occupauerat: & neq; consilij ca-
 piendi tempus erat, vt voluntatem mutarent, neq; passionis aut fugæ
 spes cupientibus. Etenim custodiebantur omnia: dissidentesque latro-
 num principes, quoscunque Romanis pacatos esse, vel transfugere ad
 eos velle sentirent, quasi communes hostes interfeciebant: solumq; in
 occidendis vita dignis concordēs erant. Et pugnantium quidam nocte
 dieq; clamor perpetuus erat: sed metu acerbiores erant lugentiu que-
 stus. Et assiduas quidē lamentationis causas, calamitates præbebant: ti-
 mor aut includebat vlulatus: atq; obmutescere dolore præ formidine,
 tacito gemitu cruciabantur: neq; iam aut reuerentia viuis apud dome-
 sticos erat, neq; mortuis cura sepulturæ adhibebatur. Quorum ambo-
 rum hæc causa erat, quod de se quisq; desperabat. In omni enim re ani-
 mos remiserant qui cum seditiosis nō erant, quasi continuo modis om-
 nibus morituri. At verò seditiosi congesti in tumultu cadauera concu-
 cantes dimicabant: & ex mortuis haurientes audaciā, quos sub pedibus
 ternerent, immanius sauebāt: temperq; aliquid in se perniciosum ex-
 cogitantes, & quod visum fuisset sine miseratione facientes, nullā exdis
 nitis.

An. mundi

4034.

A Christo

nat. 72.

Ingens in
templo ex-
des.Ioannes ex
vtraq; parte
appetitur.Hierosoly-
mitani fru-
mentū pau-
lò minus om-
ne concre-
mant.Ingens Hie-
rosolymis ca-
lamitas.Lamentatio
& vlulatus
Hierosoly-
mis.Seditiosorū
Hierosoly-
mis imma-

An. mundi
4074.
A Christo
nat. 72.

omnes ex
lignis ad fol
ciendum tē
plum com
paratis, tur
res edificat.

Ordo exer
citus Tit.

aut crudelitatis viam prætermisere: aded vt etiam sacris materijs ad bellica conficienda instrumenta Ioannes abuteretur. Nam cum olim fulcire templum populo itemq; pontificibus placuisset, idq; viginti cubitis altius edificare, Rex quidem Agrippa ex monte Libano aptas ei materias maximis sumptibus & labore deuexit: hoc est, ligna & magnitudine simul & directa proceritate spectabilia. Interuentu autem belli opere interrupto, Ioannes his sectis, quod sufficere longitudinem repperit, turres edificauit: & aduersus eos constituit, qui desuper à templo pugnarent, post muri ambitum contra exedram occidentalem admotas, quæ solam poterant, quod aliæ partes gradibus ex longinquo fuerunt occupatae. Et ille quidem fabricatis ex impietate machinis subactum iri sperauit hostes. Deus verò laborem eius inutilem demonstrauit, & priusquam in his quicquam poneret, Romanos adduxit. Etenim Titus, postquam partem ad se collegit exercitus, alijs verò vt ad Hierosolimam occurrerent scripsit Cesaream profectus est. Erant autem tres legiones, quæ pridem sub eius patre Iudæam vastauerant, & duodecima, quæ olim cum Cestio male pugnaverant, quæque licet per id fortitudine esset insignis, tunc tamen eorum etiam memoria quæ pertulerat, alacrius ad vindictam properabat. Harum quidem quintam legionem iussit sibi per Ammaunta occurrere, decimam verò ascendere per Hierichunta. Ipse quidem cum cæteris egressus est, quas Regum quoq; auxilia plura quàm dudum, multique Syri auxiliares comitabantur. Suppletum est autem quatuor legionum quantum Vespasianus selectum cum Mariano miserat in Italiam, ex his qui cum Tito accesserant, duonamque millia de Alexandrino exercitu lecta, tria millia vero ab Euphrate cum sequebantur, & amicorum spectatissimus beneuolentia simulque prudentia, Tiberius Alexander, qui antea quidem Aegyptum administrauerat, tunc autem dignus qui exercitum regeret propterea iudicatus, quod primus incipienti fuit hospes imperio, & cum fide clarissima incerta fortunæ sociatus est: idemq; consultor in vsus bellicos ætate ac peritia præcipuus aderat.

C A P. II.

Titus explorator Hierosolymæ periclitatur.

Titus in Iu
dxam venit.

Progreſſientem verò in hoſtilem terram Titum, antecedeſebant regia omniaq; auxilia, poſt eos viarum ſtratores, caſtrorumque metatores. Deinde rectorum ſarcinæ atq; armati. Poſt hos ipſe Titus, & alios lectos habens & ſigniferos, quorum agmen equites ſequebantur, Hi verò ante machinas ibant, & ſecundum illos vnà cum lectis tribuni, & præfecti cum cohortibus. Poſt autem circum aquilam ſigna, & ante ſigna tubicines, deinde acies ſenum virorum ordinibus dilatata. Seruile autem vulgus à tergo cuiusque legionis, & ante hos ſarcinæ. Orantem verò nouiſſimi mercenarij, eorumque cuſtodes coactores agminis. Proceſſens autem decenter cum exercitu, ita vt mos eſt Romanis, in Gophnam per Samaritidem venit, quæ & prius ab eius patre fuerat occupata, & tunc præſidijs tenebatur. Ibi autem vnā moratus veſperam, mane inde proſciſcitur: peractaq; diei manſione, caſtra ponit in loco quem Iudæi ſermone patrio Acanthonaulana vocitant, iuxta vicum quendam Gabath Saul nomine, quod ſignificat vallem Saul, diſtātem ab

Hieroso-

Hierosolymis stadiis ferè triginta. Hinc sexcentis propè lectis equitibus comitatus, perrexerit in ciuitatem, quàm tuta esset, Iudeorumq; animos exploraturus: si forte se conspecto, prius quàm ad manus veniretur, metu cederent. audierat enim quod erat verum, à seditiosis & Iztronibus oppressum populum desiderare quidem pacem: sed quod rebellantibus infirmior esset, nihil conari. Quandiu quidem per viam quæ ad murum duceret equitabat, nemo ante portas apparuit: vbi verò itinere ad turrim Psephinon declinato, transuersum agmen equitum duxit, infiniti subito profiliunt, quæ Muliebres turres vocantur: & per eam quæ contra monumentum Helenæ porta est egressi, equitatum interclauunt. atque alios quidem etiam tunc via currentes, ne cum his qui diuertebant sese iungerent, à fronte oppositi, prohibuerunt: Titum verò cum paucis separant. Ille autem vitrà quidem minus progredi poterat: à muro enim cuncta fossis patebant, & transuersi erant horti, multisq; maceris impediti. ad suos autem in aggere constitutos recursus, intercedente hostili manu, desperabatur. Quorum pleriq; imperatoris periculum nesciebant: sed existimantes eum secum reueri, etiam ipsi fugiebant. Titus autem in sua tantum fortitudine sitam esse prospiciens spem salutis, flectit equum: & ut se sequerentur cum clamore comitantes adhortatus, in medios hostes irruit, ut ad suos transire festinans. Quo quidem tempore maxime intelligi potuit, & belli momenta & imperatorum pericula Deum curare. Tot enim aduersus Titum missilibus iactis, cum neque galea neque thorace sepius esset (non bellator enim sed explorator, ut dixi, processerat) nullum in eius corpus delatum est: sed tanquam ne eum ferirent, ex industria mitterentur, omnia præteruolabant. gladio verò semper à lateribus instantes dirimens, multosque ante ora subuertens, super cadentes agebat equum. Illorum autem clamor erat, propter audaciam Caesaris, ut eum aggredierentur, cohortatio: fugaq; & discessio repentina, quocunq; diuenteret cursum. Huic autem se periculi participes, cum à tergo & à lateribus funderentur, adiunxerant. vna enim erat unicuiq; spes salutis, viam cum Tito patefacere, priusquam circumuentus opprimeretur. Deniq; duorum ex nimis pertinacibus, alter cum equo percussus est: altero verò deiecto & occiso, equus eius abductus est. Titus verò cum cæteris in castra saluus euasit. Iudæis quidem, quòd aggressionem primam superiores fuerant, inconsulta spes animos extulit, magnamq; his in posterum fiduciam momentum temporaneum comparauit.

Anno mudi
4034. *nat. Christ.*

72.
Titus in ciuitatē, quā tuta sit, Iudeorumque animos exploraturus, pergit. Titus periclitatur.

Titus cū hostibus fortiter pugnat.

Titus hostes fugat & ad suos incoludat. Titus hostes fugat & ad suos incoludat.

CAP. III.

De eruptionibus Iudeorum contra Romanos castrametantes.

Cæsar autem, postquam ex Ammaunte legio sibi coniuncta est nocte, luce inde digressus ad Scopon accedit, vnde iam & ciuitas & clara templi magnitudo conspici poterat: qua parte septentrionalem regionem ciuitatis contingens locus humilior, propriè Scopos nominatus est, distans à ciuitate stadiis septem: ibiq; duabus legionibus simul, quinta legioni verò rectorum stadiis tribus castra muniri iubet. labore ab vrbe distantq; nocturni itineris attritos milites progredi visum est, ut sine for-

Castra Titi
stadiis trib.
ab vrbe di-
stant.

An. mundi
4034. A
nat. Christ.

72.

Seditiosi cō-
cordiam in-
ter se inēd.

Hierosoly-
mitani Ro-
manos ag-
grediuntur.

Romanos
Iudæi castris
pellunt.

Pugna Iude-
orum cum
Romanis.

Romani à
Iudæis dissi-
pati, pulsiq;
in montem
refugiunt.

midine murum struerent. Mox autem cepto edificio, decima quoque legio per Hierichunta aderat à Vespasiano preoccupatam: ubi quadam pars armorum in præsidio fuerat collocata. His autem præceptum erat sexto ab Hierosolymis stadio castra ponere, qua in parte mons, qui appellatur Elzon, contra civitatem ab oriente situs est, altaque inter-iacente valle discernitur, cui nomen est Cedron. Intra civitatem verò sine requie confligentium dissensionem, tum primum ingens subito bellum foris interveniens retinebat: & cum stupore seditiosi Roma-norum castra inspectantes, trifariam distributa mala, inter se intiere concordiam: rationemque invicem requirebant, quidnam expecta- rent, quidue perpessi, tres muros contra vitam suam paterentur oppo- ni: belloque tanta se fundente licentia, tanquam spectatores bono- rum operum sibi que vitium residerent manibus clausis, remissisque armis ac manibus. In nosmetipsos profectò, exclamat aliquis, tantum- modo fortes ferus: Romanorum autem lucro ex nostra seditione sine sanguine oppidum cederet. His alios atque alios congregantes exhorta- bantur: raptisque armis, subito in legionem decimam ruunt: perque vallem facto impetu, cum ingenti clamore murum edificantes Roma- nos aggrediuntur. Illi autem in opere distributi, armis ob eam causam plerique depositis (nec enim excursum Iudæos ausuros esse credebant, & si maximè vellent, animos eorum seditione distractum iri arbitra- bantur) præter opinionem perturbati sunt: atque opere quisque dere- licto, confestim alij recessere: multi autem ad arma properantes, pri- usquam se in hostes converterent, feriebantur. Plures autem Iudæis semper adiciebantur, eorum freti victoria qui præcesserant, & quod cum pauci essent, multiplex numerus & sibi & hostibus videbantur, quod secunda fortuna vterentur. Romani autem maximè ordinari cō- sueti, & cum decore atque præceptis bellum gerere scientes, ex pertur- batione trepidabant. Unde tunc quoque præventi aggressionem cede- bant. Si quando tamen sese converterent ab insequentibus occupati, & à cursu reprimebant Iudæos, & ob impetum minus cautos feriebāt. Semper verò excursionem gliscente magis magisque turbati, postremò castris pulsi sunt: totaque legio tunc in periculum ventura fuisse vide- batur, nisi hoc maturè sibi nunciato, Titus eis tulisset auxilium: mul- tisque increpans ignaviam, & suos à fuga reuocasset: Iudæisque à late- re ipse cum his irruens, quos circa se habebat electos, multos quidem occidisset, plures verò fauciasset, omnes autem in fugam vertisset, atq; in vallem præcipites compulisset. Illi autem prono in loco multa mala perpessi postquam in adversam partem euasere, flectunt se iterum, & valle intercedente cum Romanis dimicabant. Igitur ad medium diem ita bellatum est. Paulo autem post meridiem Titus his qui secum erant in subsidio collocatis, aliisque de cohortibus adversus excurrentes op- positis, reliquum agmen ad murum in summo montis edificandum remissit. Iudæis autem hæc fuga esse videbatur. Cumq; speculator quem in muro posuerant, amictu agitato signum dedisset, frequentissima multitudo tanto impetu profiliit, ut eorum cursus immanissimis he- stis esset assimilis. Denique in adversa acie stantium nemo impetum sustinuit: sed tanquam machina percussi, continuo dissipati, pulsiq; in montem in montem refugiunt. In ascensu autem medio Titus cum paucis re- liquis est: multumque momentibus amicis, qui pro imperatoris reue- rentia

sentia contempto periculo perdurauerant, vt mortem appetentibus
Iudæis cederet, neque pro his in discrimen veniret, quos ante ipsum
saluos esse non oporteret: sed potius fortunam suam reputaret, quod
non militis officio fungeretur, verum & belli & orbis terræ dominus
esset: neue in tanta fuga subsisteret, in quo omnia niterentur: hæc ne
audire quidem simulans, & ad se accurrentibus obstabat: eosque in ora
feriens, cum vi obni:erentur, occidebat, & per decliue repente incum-
bens, multitudinem proturbabat. Illi autem & viribus eius & obstina-
tione perterriti, ne tum quidem in ciuitate fugere: sed in vtrumque la-
tus ab eo declinantes, rursus fugientes inlequebantur. quos tamen
aggressus à latere, ipsorum quoque impetum præpediebat. Dum hæc
aguntur, etiam illos qui superiora castra muniabant, vbi fugere infe-
tiores videre, metus ac turba occupat: totumque agmen dispergitur,
suspiciantium excursus quidem Iudæorum ferri non posse, Titium ve-
ro in fugam versum: nec enim vnquam illo manente alios fugituros
fuisse. & tanquam Panico terrore circumdati, alius aliò ferebantur: do-
nec quidam, cum in media pugna versari imperatorem vidissent, pluri-
mum metuentes, vniuersæ legioni eius periculum cum clamore nun-
ciauerunt. Itaque pudore reuocati, & fuga maius aliquid sibi expro-
brantes, quod Cæsarem deseruissent, totis viribus in Iudæos uteban-
tur, & semel impulsos vrgebant per decliua. Illi autem paulatim rece-
dentes pugnabant. cumque Romani plus possent, eò quod superiores
erant, in vallem omnes coacti sunt. Titus autem contra se positus im-
minebat: & legionem quidem ad muri fabricam redire iubet: ipse verò
cum his, quibus antea, resistendo hostes arcebat. Itaque si me nihil ad-
dentem obsequio, neque inuidia detrahentem, verum dicere oportet,
ipse Cæsar bis totam legionem periculo liberauit, atque ita castra mu-
niendi copiam militibus præbuit.

*Anno mdc
4034. A
nat. Christ.
72.*

*Titus contra
Iudæos for-
titud.*

*Merus ac tur-
ba inter Ro-
manos.*

*Iudæi rece-
dentes pu-
gnant, & in
vallē cogun-
tur.*

CAP. III.

De intestina pugna azymorum diebus.

Remisso autem paulisper bello externo, iterum intestinum seditio
suscitauit. Azymorumque instante die qui est Aprilis mensis quartus
decimus (hoc enim se primum tempore opinantur Iudæi ab Ægyptiis
esse liberatos) Eleazarus quidem cum sociis portam subaperiens, in-
troire cupiebat ex populo qui templum adorare cuperent. Ioannes au-
tem die festo ad protegendas insidias usus est: & suorum quosdam igno-
tiores, armis sub vestibus latentibus instructos, quorum plerique impuri
erant, occultè inter alios fani occupandi gratia submittit. illi aut post-
quam intrauere, vestimentis abiectis, subito armati apparuerunt. Ma-
gna verò statim turba circa templum ac tumultus erat, cum alienus
quidem à seditione populus, omnibus sine discrimine putaret, Zelotæ
verò sibi met solùm insidias comparatas. Verum hi quidem relicta por-
tarum custodia, & alij ex propugnaculis desilientes, priusquam manus
confererent, in templi cloacas confugere. Populares verò ad aram dela-
ti, & circum templum appulsi conculcabantur, cum lignis passim fer-
roque exderentur. Multos autem occisorum inimici priuato odio,
quasi diuersæ factionis socios interficiebant. Et quicumque antehac in-

*Ioannes in-
terius tem-
plū omnes-
que eius appa-
ratus occu-
pat, Zelotæ
fugat, ac in-
gentem sedi-
tionem con-
cit.*

An. mundi
4034. A
nat. Christ.

72.

Tripartita
seditio in
duas partes
diuisa.

Quicquid
circa Hiero-
solyman ca-
uum est, &
vallibus im-
peditum, re-
pletur.

fidiatorem aliquem offenderat, tunc agnitus quasi Zelotes ducebatur ad mortem. Sed qui atrocitate magna innocentes afficerent, inducias concessere nocentibus, progressosq; ex cloacis dimiserunt. ipsi autem interius templum & omnes eius apparatus tenentes, confidentius opugnabant Simonem. Seditio quidem hoc modo, quæ tripartita fuerat, in duas partes diuisa est. Titus autem castra propius ciuitatem trans-ferre cupiens de Scopo, contra excursus quidem lectos equites ac pedi-tes, quos satis esse arbitrabatur, posuit: alium verò exercitum iussit to-tum quod erat vlg; muros spacium complanare. Cunctis igitur mace-ris ac sepibus dirutis, quibus hortos ac prædia incolæ præmunierant, omniq; opposita quamuis frugifera sylua excisa, repletum est quicquid erat cauum & vallibus impeditum. Saxorum autem eminentissimis fer-ro truncatis, humiliorem totum illum tractatum à Scopo vsque ad He-rod: monumenta fecerunt, serpentium stagnum continentia, quod olim Bethora vocabatur.

CAP. V.

De Iudæorum dolo in Romanorum milites.

Romanorū
militiū con-
tra Titī prę-
ceptum ala-
cras.

His denique diebus Iudæi Romanis huiusmodi insidias parauere. Se-ditiosorum audacissimi extra muliebres (quæ sic appellabatur) pro-gressi turres, simulato quod pacis eos studiosi pepulissent, & quod time-rent impetum Romanorum, ibidem versabantur, & alter sub altero vi-tabundi latebant. Alij verò per muros dispositi, populumque se esse si-mulantes, clamore pacem implorabant, fœdusq; pollebant: portasque se patefactu. os esse pollicentes, inuitabant Romanos. Hoc autem vo-ciferantes, vnà etiam contra suos, veluti portis eos abigerent, lapides iaciebant. illique se vi perumpere aditus velle simulabant, & ciuibus supplicare. cumque ad Romanos sapissimè ire conarentur, reuersi per-turnatis similes videbantur. Verum hæc eorum calliditas, apud milites quidem fide non carebat: sed tanquam hos quidem in manibus habe-rent paratos ad supplicium, illos verò ciuitatem sibi aperturos spera-rent, opus aggredi festinabant. Tito autem suspecta erat inuitatio, quia rationem non haberet. pridie namque prouocatos eos ad pactionem per Iosephum, nihil mediocre sentire cognouerat, etiam tunc igitur milites manere loco suo præcepit. Iam verò quidam operibus apposi-ti, raptis armis ad portas excurrere coeperant. Hi autem qui expulsi vi-debantur, primò quidem exdebant: deinde vbi ad turres portæ propin-quabant, cursu eos circumueniunt, & à tergo prosequuntur. qui ve-ro in muro stabant, lapidum his multitudinem, omnigenumque telo-rum simul intendant: adeò vt multos quidem necarent, plurimos ve-rò lauciarent, nec enim facile erat à muro diffugere, aliis retrò vio-lenter instantibus. & præter hoc pudor quod rectores peccauerant, itemque metus, in delicto perseuerare suadebat. Quamobrem cum hoste diu decernentes, multis vulneribus acceptis, neque paucioribus redditis, postremò eos à quibus circumuenti fuerat repulere, quos tamen recedentes vsq; ad Helenæ monumentū, Iudæi vigendo iaculis seque-bantur, deinde insolenter fortunę maledicentes, & Romanos virupe-rabant

rabant fraude pellectos: scutaq; alie sublati crispantes tripudiabant, & cum læticia vociferabantur. Milites autem interminatio principum, & Cæsar iratus, huiusmodi oratione corripuit. Iudæi quidem, quos sola regni desperatio omnia cum deliberatione faciunt atque prudentia, fraudes & insidias componendo, eorumq; dolos fortuna prosequitur, quod sunt motigeri, sibiq; inuicem beneuoli ac fideles: Romani verò, quibus ob disciplinam & consuetudinem obediendi rectoribus fortuna famulatur, nunc contra peccant, & intemperantia manuum debellantur: quod omnium est pessimum, præterea Cæsar, sine rectore dimicantes. Ceteri, inquit, plurimum ingemiscunt militiæ leges, plurimum pater, cum hoc valens audierit. ille quod cum bellando sensuerit, nunquam isto modo peccarit. leges autem, si cum in eos qui minimum quid præter ordinem mouerint, morte vindicent, nunc totum desertorem exercitum videant. Modò autem scituros esse eos ait, qui arroganter egere, quod apud Romanos etiã vincere sine præcepto ducis, infamiae est. Hæc Titus ad rectores locutus cū indignatione, certus erat qua lege in oēs errat vsurus. Et hi quidem abiecerunt animos, quasi iam iamq; iuste morituri. circumfusæ verò legiones Titū pro cōmisionibus obsecrabant: paucorumq; temeritatem condonari cunctorū obedientiæ precabatur: lites Titum emendaturos enim peccatum præsens, futuræ compensatione virtutis. Placatus est Cæsar, vilitate simul ac precibus. namq; vnius hominis animaduersionem vsq; ad factum promouendam putabat, multitudinis vero ad veniam. Militibus quidem reconciliatus est, multum mouens vt post hæc prudentius agerent. ipse verò, quemadmodum Iudæorum vinceretur insidias, cogitabat. Intervallo autem, quod vsq; ad muros ciuitatis erat, per quadriiduum coaquato, satenas aliamq; multitudinem: cupiens tuto traducere, militum validissimos à septentrionali tractu in occidentum septemplici ordine contra murum præcendit, peditibus in fronte, ac post eos equitibus acie terna dispositus, medijsq; inter virosque sagittarijs. Excursibus autem Iudæorum tanto præsidio præclusis, impedimenta trium legionum, itemque alia multitudo sine timore transijt. Ipse quidem Titus cū propè duobus stadijs abesset à muro, ad anguli eius partem contra turrin quæ appellatur Piephinos, castra ponit: ad quam muri ambitus ex aquilone pertineus, flectitur ad occidentem, altera verò pars exercitus eam turrin versus, quæ appellatur Hippicos, muro circumdatur, duum stadiorū spacio similiter à ciuitate discedens. decima tamen legio in Elæon monte, vbi erat, manebat.

An. mundi
4034. A
nat. Christ.

72.
Iudæorū vi-
ctoria.
Cæsaris ad
milites acris
oratio.

Romani mi-
lites Titum
pro commi-
sionib' ob-
secrant.

Quomodo
& quibus in
locis Hiero-
solyman Ti-
tus obsidio-
ne cinxit.

C A P. VI.

Descriptio Hierosolymorum.

Ciuitas autem trino muro circumdata erat, nisi quæ vallibus inuijs cingebatur. ex ea namq; parte, vnius muri habebat ambitum, & ipsa quidem super duos colles erat condita, contrarijs frontibus semet inspicientes, interueniente valle discretos, in quam domus creberrimæ desinebant: collum verò alter, quo superior ciuitas sedet, multò est excelsior & in prolixitate directior: adeò vt quoniam tutus erat, castellum à David quondam Rege vocaretur (is pater Salomonis fuerat, qui prius templum ædificauerat) à nobis autem forum superius. alter autem,

Trinus Hieroso-
murus.

Castellum
David.

E f f s

qui

An. mundi
4034. A
nat. Christ.

72.

Acra, infe-
riorum civi-
tatem susti-
net.

Fons Siloa.
Murus ve-
tustissimus.

Secundus
murus.

Tertius
murus.

Bezeta quar-
tus collis.

Agrippæ in
extruendo
muro sum-
ptus.

qui appellatur Acra, inferiorem sustinet civitatem, & undique declivis est. Contra hunc autem tertius collis erat, natura humilior quam Acra, & alta lata valle ante diu fusus. verum postea qua tempestate Asamoni regnabant, & vallem aggeribus repleverunt, ut templo coniungerent civitatem, & Acræ altitudinem eandem humiliorem fecerunt, ut ex ea quoque sanum supereminens cerneretur. Vallis autem quæ Tyropæon appellatur, qua diximus superioris civitatis collem distanti ab inferiori, usque ad Siloam pertinet. ita enim fontem, qui dulcis est ac pluvius, vocabamus. Fons autem civitatis duo colles profundis vallibus cingebantur, & utrinque obstantibus rupibus, nulla ex parte adiri poterant. Triem verò murem vetustissimus quidem, propter valles iminentemque his desuper collem quærat conditus, facile capi non poterat. ad hoc autem quod loco præstabat, etiam firmissimè structus erat, David & Salomonis altorumque interea Regum largissimis impensis operi insumptis. Hac autem parte incipens à turri cui nomen est Hippico, & ad eam quæ dicitur Aylus pertinens: deinde curia coniunctus, in occidentalem templi porticum desinebat. parte autem altera ad occidentem ex eo loco ductus, per eam qui vocatur Betso descendens in Essenorum portam: deinde supra fontem Siloam in meridiem flexus, atque inde rursus in orientem versus, qua fregnum Salomonis est, & usque ad locum pertinens, quem Ophelan vocant, cum orientali porticu templi coniungitur. Secundus autem murus à porta quidem habebat initium, quam Genach appellabant. hæc autem fuerat muri prioris. septentrionalem verò tantummodo tractum ambiens, usque ad Antoniam ascendebat. Tertius muro turris Hippicos principium dabat: unde ad Boreæ tractum pertinens, deinde ad Psephinam turrim veniens, contra munimentum Helenæ, quæ Adiabeno, um Regina fuerat, Izaræ Regis mater, & per speluncas regias in longum ductus, à turri quidem in angulo posita flectebatur contra Sultionis quod dicitur monumentum, cum vetere autem ambitu iunctus in Cedron vallem, quæ sic dicitur, desinebat. Hoc muro eam partem civitatis, quam ipse addiderat Agrippa cinxerat, cum esset omnis ante nuda. exuberans enim multitudine, paulatim extra moenia sepebat: templique septentrionali regione collis proxima civitati adiuncta non paululum processerat. quin & quartus collis incolebatur, cui nomen est Bezetha, situs quidem ex adverso Antonia, fossis autem altissimis separatus: quæ de industria ductæ sunt, ne Antonia fundamentis colli coherentibus, & accessui facilis sit. & minus edita: unde etiam fossæ altitudo plurimum turribus celsitudinis adiciebat. Nominata est autem pars addita civitati voce indigena Bezetha, quod Latino sermone dicitur nova civitas. Eius autem partes incolis protegi desiderantibus, pater huius Regis eodem nomine Agrippa, murum quidem ita ut prædiximus inchoarat. veritus autem Claudium Cæsarem, ne magnificentiam constructionis ad novarum rerum ac discordiæ suspicionem traheret, fundamentis tantummodo iactis, ab opere destitit. Nec enim expugnabilis esset civitas, si perfecisset muros ut cœperat. Saxa enim viginti cubitis longa, & decem lata contrebantur: quæ neque ferro facile suffodi possent, neque machinis dimoveri: hisque murus dilatabatur. profectò altitudinis quoque plus habuisset, si eius magnificentia qui ædificium aggressus erat minimè fuisset inhibita. Rursus autem idem murus, etiam ludæorum studio fabricatus,

eratus, ad viginti cubitos creuit. & minas quidem binis cubitis, propugnacula verò trinis habebat: totaque altitudo ad viginti quinque cubitos erigebatur. Murum autem supereminabant turres, viginti quidem cubitis in latitudinem, viginti verò in altitudinem, quadratis angulis structæ, & sicut ipse murus plenæ ac solidæ. præterea structura ac pulchritudo saxorum nihil erat templo deterior. post altitudinem verò turrim solidam, viginti cubitis elatâ, cellæ desuper ac cœnacula erant, æquarumque pluuiarum receptacula, & tortuosi lati que singularum accessus. Eiusmodi quidem turres nonaginta tertius murus habebat: earum autem interualla cubitos ducentenos. medius verò murus in quatuordecim turres, & antiquus in sexaginta, diuisi erant. omne autem ciuitatis in gyro spacium triginta tribus stadiis finiebat. Cum autem locus admirabilis esset, tertius murus admirabilior Psephina turris ad septentrionem occidentemque surgebat in angulo, qua parte Titus castra posuerat. ex ea namque per septuaginta cubitos ædita, sole orto Arabia prospici poterat, & vsque ad mare, itemque ad vltima finium Hebræorum. Erat autem octo angulis. Contra eam verò turris Hippicos, & iuxta duas, quas Herodes Rex in antiquo muro ædificauerat: quæque magnitudine sine pulchritudine ac firmitate, vniuersis quæ toto orbe essent, præstabant. nam præter naturalem animi liberalitatem, Rex pro amore ciuitatis, operum excellentiam proprijs affectibus indulgebat: personisque tribus charissimis, quarum nominibus turres appellauit, fratri & amico, & coniugi memoriam dedicando: huic quidem, vt dixi, amoris causa peremptæ, ijs autem bello amissis, cum fortiter decertassent. Hippicos quidem turris, amici vocabulo dicta, quatuor angulis erat. Singulæ autem viginti quinque cubitos in latitudine itemque longitudine habebant, & excelsæ XXX. cubitos erant, nupquam inanes. supra soliditatem verò saxisque adunatam compaginem puteus viginti cubitis altus erat imbris excipiendis: super hunc autem duplici tecto domus, viginti quinque cubitis alta, inque varia membra diuisa: & desuper eam minæ quidem binis, propugnacula verò ternis cubitis ambiebant: vt omnis altitudo ad octoginta quinque cubitos numeraretur. Secunda verò turris, quam fratris nomine Phasaclon appellauerat, æquè lata fuerat ac longa, cubitis quadragenis: per totidem autem cubitos in pilæ modum facta & solida eius altitudo surgebat. & super hanc decem cubitis ædita porticus erat, instructa brachijs, itemque propugnaculis septa. In media verò porticu supereminens alia turris stabat, in membra magnifica & balneas diuisa, ne quid regalis ei vsus videretur deesse: in summo autem propugnaculis minisque erat ornata, cum ois eius celsitudo propè ad nonaginta cubitos tolleretur. & specie quidem videbatur assimilis Phari turri, quæ Alexandriam nauigantibus ignem procul ostendit: ambitu verò ampliore dilatabatur. tunc autem tyrannicum domicilium exhibebat Simoni. Tertia verò turris Mariammes (sic enim Regina vocabatur) vsque ad viginti cubitos facta, per viginti alios cubitos in latitudinem tendebat: & magnificentiora ceterisque ornatiores diuersoria sustinebat: cum id proprium, seuque dignum esse Rex putauisset, vt vxoris nomine appellata turris, plus haberet pulchritudinis, quàm quæ virosum nominibus vocantur sunt: sicut illæ hac munitiores erant, cui femina nomen dederat, & cuius omnis altitudo per quinquaginta quinque cubitos erigebatur. Sed

An. mun. di 4034. A nat. Christ. 72.

Tertius murus 90. turres habet.

Psephina turris 70. cubitos alta.

Herodes tres turres nominibus personarum charissimarum appellat. Hippicos altitudo 35. cubitorum.

Phasacli altitudo 90. cubitorum.

Mariammes tertia turris pulcherrima, 55. cubitorum alta.

quan-

An. mundi
4034. A
Chri. nat.

72.

Aula regia.

A latronib.
& intestinis
insidiatori-
bus aula re-
gia incensa.
Templum
supra duris-
simum colle
conditum.

In extruēdo
templo oēs
thesauri sa-
cri consum-
pti.

quonquam tres turres tantæ magnitudinis erant, ex loco tamen, quo e-
rant sitæ, multo videbantur esse maiores. nam & ipse antiquus murus,
in quo erant, excelsio loco fuerat conditus, & ipsius collis velut quidam
vertex altius propè ad triginta cubitos eminebat, supra quem turres
polite multum sublimitatis assumpserant. Mirabilis etiam fuit lapidum
magnitudo: nec enim ex vulgaribus saxis, aut quæ homines ferre po-
tent, verum secto marmore candido, & singulis per viginti cubitos lon-
gis, latiq; decem, ac per quinque altis erant ædificatæ quæ ita inter se co-
pulata erant, ut singulæ turres, singula saxa viderentur: sic autem mani-
bus artificum in faciem angulorq; formata, ut nusquam iunctura com-
paginis appateret. His autem in septentrionali parte positis, intus aula
regia coniungebatur: maratione omni præstantior. Nec enim vel mag-
nificencia, vel structura operis, aliqua ex parte superari poterat: sed to-
ta quidem muro per XXX. cubitos edito cincta erat. æqualis autem di-
stantiæ turribus ornatissimis ambiebatur, ornata virorum receptaculis
& cœnaculis rectorum centum capacibus. Inenarrabilis autem fuit mar-
morum varietas in ea, collectis ibi plurimis quæ ubiq; rara videbantur,
& fastigia simul procernate trabium & ornamentorum claritudine mi-
rabilia. membrorum etiam multitudo, & innumera species ædificij,
plenaque omnia suppellectilis, cum pleraque in singulis ex auro essent,
atque argento. ad hæc multæ porticus, alia per aliam in circulum flexæ,
columnarq; in singulis, & quæ inter eas sub dio patebant spacia, cum
essent utique viridarum sylvarq; variata. tum prolixas ambulationes ha-
bebat, altis euripis cinctas, cisternas ubiq; signorum ancorum plenas,
quibus aqua effundebatur: multasq; turres mansuetarum circum lati-
ces columbarum. Sed enim neq; pro merito exponi regia, qualis fuerit,
potest: habetque memoria cruciatum, referens, quantas res latrocinialis
flamma consumpserit. nec enim hæc a Romanis incensa sunt, sed ab in-
sidiatoribus intestinis, ut supra memorauimus in principio dissensio-
nis. & ab Antonia quidem omnia corripuit ignis: transijt autem in re-
giam, triumque turrium tecta corripuit. Fanum autem conditum erat,
ut dixi, supra durissimum collem. Et initio quidem vix templo atque a-
rex sufficiebat, iacens in summo planities, quod undique præceps erat
atque decliuus. Cum autem Rex, Salomon, qui etiam templum ædifica-
uerat, muro eius partem ab oriente cinxisset, vna porticus aggeri est im-
posita: & manebat ex alijs partibus nudum, quoad seculis posterioribus,
semper aliquid aggeris accumulante populo coarctatus collis latior ef-
fectus est. Perrupto autem septentrionali quoque muro, tantum assump-
plere spacium, quantum postea totius fanis ambitus incluserat. Triplici
autem muro colle circumdato, spe maius opus extructum est: in quo lō-
ga secula consumpta sunt, omnesque thesauri sacri, quos toto orbe mis-
ta Deo munera repleuerant, tam in superiore ambitu, quam inferiore
templo ædificatis: cuius quod humilimum fuit, trecentenis cubitis mu-
nierant, in quibusdam verò locis pluribus. non tamen omnis altitu-
do fundamentorum videri poterat, multum vallibus obrutis, ut angu-
stas vias oppidi coarquarent. Saxa verò quadragenarum cubitorum ma-
gnitudinis erant. nam & pecuniarum copia, & populi largitas, maiora
dictu conabatur: quodq; nunquam posse perfici sperabatur, diuturnita-
re ac perseverantia explicabile videbatur. Tantis autem fundamentis
digna erant opera imposita. Duplices porticus omnes, quas columnæ
sustine-

sustinebant quinis & vicens cubitis altæ, de singulis saxis marmore candido, & laquearia cedrina protegebant. quorum naturalis magnificentia, quodq; ligno rasili erant, apteq; cohzrebant, operæ præciū spectantibus exhibebat: nulloq; aut pictoris, aut sculptoris opere extrinsecus ornabatur. Latæ autem per XXX. cubitos erant: omnisq; gyrus earum, sex mensura stadiorum cum Antonia concludebatur. Totum autem sub dio spacium variabatur, omnium quidem generum lapidibus stratum: quæ vero ad secundum templum ibatur, cancellis septum faxeis ad tres cubitos altis, nimumq; grato opere factis: vbi æquis depositæ intervallis columnæ stabant, legem castimonie præmonentes, aliæ Græcis, aliæ Latinis literis, in locum sanctum transire alienigenas non debere. Sanctum enim vocabatur alterum fanum, & quatuordecim gradibus ascendebatur a primo: quadratumq; sursum erat, & proprio muro circumdatum. cuius exterior celsitudo, quamvis quadraginta cubitis surgeret, tamen gradibus tegebatur. interior autem XXV. cubitorum erat: quoniam in altiori loco per gradus ædificata non tota pars interior cernebatur, colle obtecta. Post quatuordecim autem gradus, spacium erat vsq; ad murum CCC. cubitis planum. Hinc rursum alij quinque gradus, & scalæ ad portas ducebant: à septentrione quidem ac meridie octo, quaternæ vtrinq; videlicet, dux verò ex oriente. Nec cessariò namq; proprius locus, religionis causa mulieribus destinatus, muro discernebatur: altera quoq; porta opus esse videbatur. Contra primam verò, secreta erat ex alijs regionibus vna porta meridiana, & vna septentrionalis, quibus ad mulieres introibatur: per alias enim transire ad mulieres non licebat. Sed nec suam portam interiecto muro transgredi licebat. Patebat enim locus ille pariter indigenis & hospitibus fœminis, religionis causa venientibus, occidua verò pars nullam portam habebat, sed perpetuus ibi murus erat extructus. Inter portas autem porticus, à muro intrò propè à thesauro aduersæ, magnis & pulcherrimis columnis sustinebantur. erant autem simplices. ac præter magnitudinem nulla re ab inferioribus aberant. Portarum autem, aliæ quidem auro & argento vndiq; testæ erant, itemq; postes ac frontes: vna verò extra templum ære Corinthio, quæ multum argento inclusas & inauratas honore superabat. Et binæ fores quidem in singulis ianuis erant tricenis cubitis altæ, quinisedenis etiam latæ. post introitum verò, vbi latiores fiebant, tricenis vtrinq; cubitis exedras habebant: exemplo quidem turrium longas & latas, suprâ verò quàm viginti cubitis celsas. singulas autem binæ columnæ duodenûm cubitorum crassitudine sustinebant. Et aliarum quidem portarum magnitudo par fuit. quæ verò suprâ Corinthiam posita, quò mulieres conveniebant, ab oriente aperiebatur, porta templi sine dubio maior erat, quinquaginta enim cubitis surgens, quadraginta cubitorum fores habebat, ornatumque magnificentiore: quoniam crassiori argento atq; auro vestiebatur: quod quidem nouem portis infuderat Tiberij pater, Alexander. Gradus autem quindecim à muro, qui mulieres segregabat, ad maiorem portam ducebant. namq; illis, qui ad alias portas iter dirigerent, quinque gradibus erant breuiiores. Ipsam verò templum in medio positum, hoc est, fanum sacrosanctum. duodecim gradibus ascendebatur. Et à fronte quidem altitudo eius & latitudo, centenos cubitos habebat: portæ autem quadraginta cubitis angustius erat. aditus enim, veluti quibusdam

An mundi
4034. A
nato Chri-
sto 72.

Porticus de
singulis sa-
xis marmo-
re candido
columnæ
sustinent.

Locus pro-
prius reli-
gionis causa
mulieribus
destinatus.

Portarum a-
liæ auro &
argento, v-
na verò ære
Corinthio,
testæ.

Fanum sa-
crosanctum.

FLAVII IOSEPHI

An. mundi
4034. *A*
nato Chri-
sto 72.

Aulzum si-
ue velū Ba-
bylonium
colorū per-
mixtione
mirabili o-
pere factū.
Aulæ seu
veli signifi-
catio.
Tria mira-
bilis opera,
Candelabrū
mensa &
thuribulū.

Exterior tē-
pli facies
crustis au-
reis gravif-
simis vndi-
que tecta.

Ara sine fer-
ro cōstructa.

busdam humeris, vtrinque vicenūm cubitorum producebantur. Prima
verò eius porta septuaginta cubitis alta erat, & viginti quinque lata, ne-
que fores habebat: cœlum enim vndique conspicuum lateque patens si-
gnificabat. erantque totæ frontes inauratæ: ac prima ædes omnis perluc-
cebat extrinsecus: auroque circum interiorem fani partem splendida cū-
cta cernentibus occurrebant. Cum autem interior eius pars contigna-
tione intersepta esset, adiacens ei prima ædes patebat in altitudinem
perpetuam: perque nonaginta cubitos tollebatur, cum longa quadragin-
ta cubitos esset, ac viginti transversa. Interior verò porta tota inaurata
erat, ut dixi, & circum eam auratus paries. desuper autem habebat aureos
pampinos, unde racemi statuta hominis dependebant. & quia cōtigna-
tio iam intercedebat, templum exteriore humiliter videbatur: & fores
habebat aureas, quinquaginta & quinque cubitis altas, sexdecim verò la-
tas. ad hæc aulzum longitudine pariter: hoc est, velum Babylonium, hya-
cintho, & bysso, & cocco, & purpura variatum, mirabili opere factum,
neque contemplationis expertis colorum permixtione, sed velut omnium
rerum imaginem præferens. cocco enim videbatur ignem imitari, &
bysso terram, & hyacintho aërem, ac mare purpura: partim quidem co-
loribus, bysso autem ac purpura origine: quoniam byssum quidem ter-
ra, mare autem purpuram gignit. eratque in eo perscripta omnis cœli ra-
tio, præter signa. Introgressus autem inferior pars excipiebat: cuius alti-
tudo quidem habebat sexaginta cubitos, & longitudo totidem ac lati-
tudo viginti. rursus autem quadraginta cubiti diuisi erant. Et prima
quidem pars, ad quadraginta cubitos auulsa, hæc tria mirabilia & præ-
dicanda opera cunctis hominibus habebat, candelabrum, & mensam,
& thuribulum. Septem verò lucerna, stellas errantes significabant: tot
enim ab ipso candelabro oriebantur. Duodecim verò panes in mensa
positi, signorum circulum, atque annum. Thuribulum autem per tre-
decim odores, quibus replebatur, ex mari & inhospito & inhabitabi-
li, designabat omnia Dei esse, Deoque servire. Intima verò templi
pars, viginti cubitorum erat. discernebatur autem similiter velo ab
exteriore, nihilque prorsus in ea erat positum: inaccessa verò, & in-
uiolata, & inuisibilis omnibus habebatur, sanctique sanctam vocabatur.
Circum latera verò inferioris templi, multa erant membra peruia, tripli-
ci recto suspensa: & ad vtrinque latus, ad ea introitus à porta patebat.
Superior autem pars eadem membra non habebat, quo minus erat an-
gustior, celsior autem XL. cubitis, nec ita ut inferior ambitiosa. Colligi-
tur enim centum cubitorum celsitudo vniuersa, cum in solo LX. cubi-
tos habuerit. Exterior autem facies, nihil quod animus aut oculi mira-
rentur, non habebat. crustis enim aureis gravissimis vndique tecta, ultra
primo. ortus igneo splendore lucebat: ut cum intuerentur contenden-
tium oculi, quasi solis radios averterentur. Hospitibus quidem aduenti-
bus procul monti niueo similis videbatur. nam ubi deauratum non erat
templum, candidissimum erat. In summo autem aureis veribus horre-
bat acutissimis, ne ab insidentibus aibus pollueretur. Nonnullorum au-
tem saxorum eius, longitudo XLV. cubitorum erat, altitudo quinque, &
latitudo sex. Ara vero pro templo, quindecim cubitis alta, lata verò &
longa cubitis quadragenis, quadrataque stans, veluti cornutis angulis e-
minebat, & a meridie assensus in eam clemeter arduus resupinabatur.
sine ferro autem constructa erat, nec unquam eam ferrum tetigerat. Tem-
plum

plum autem aramq; cingebat ex pulcherrimo saxo lorica gratissima, v-
 que ad cubitum surgens, quæ populum à sacerdotibus segregabat. Go-
 norrhæos, hoc est, semine fluentes, itemq; leprosos tota ciuitas arce-
 bat, & foemina's menstrua soluentibus clausa erat. prædictum autem ti-
 mitem, ne paris quidem mulieribus transgredi permittebatur. Viri au-
 tem, qui non per omnia casti fuissent, ab interiori aula, & qui puri es-
 sent, à sacerdotibus prohibebantur. Qui verò ex origine sacerdotum genus
 ducentes, cæcitaris causâ munere non fungebantur, cum incolumibus
 intra limitem aderant, partesq; generis cõsequabantur: vestibus tantum
 utebantur plebeijs: quoniâ sacerdotali solus qui sacra celebrabat, ami-
 ciebatur. Ad altare verò templumq; accedebant carentes omni vitio
 Sacerdotes, veste quidem amicti byssina: maximè verò mero abstinen-
 tes, ac sobrijs religionis metu, ne quid rem diuinam faciendo peccarēt. in veteri te-
 Pontifex aut cum ipsis non tamen semper ascendebat, sed diebus qui-
 busq; septimis, & per singulos menses Calendis: vel si quando patria mero absti-
 festiuiras atq; annua ab omni populo agebatur. Et sacrificabat velami-
 ne præcinctus, eoq; rectis femora vsq; ad genitalia: lintheū verò habēs sobrijs reli-
 intrinsicus demihum vsq; ad pedes, & hyacinthinum desuper indu- gionis me-
 mentum rotundum, ex quo simbriz pendebant, alternis nodis aurea tu.
 tintinnabula, malaq; grauata sustinentes: tintinnabulis quidem coni- Pontificis
 trua, malis verò fulgura designantibus. Pectoris autem vestimentū vic- vestimenta-
 te cingebant, quinq; variatæ coloribus: hoc est, auri, purpure, cocci, Gemmæ in
 byssi, & hyacinthi: quibus etiam vela templi diximus esse contexta. ijs- Pontificis
 dem autem habebat etiam epomidem temperatam, in qua plus auri e- ornatu præ-
 rat: & habitu quidem indumento thoraci similis videbatur: duabus au- ciosissimæ.
 tem fibulis aureis, aspidum specie vinciebatur: quibus inclusi erant op-
 timi maximiq; sardoniches, scripta tribuū gentis Iudææ nomina præ-
 ferentes. ex altera vero parte, duodecim pendebant alij lapides, in qua-
 tuor partes terni diuisi, hoc est, sardius, topazius, smaragdus, carbuncu-
 lus, iaspis, sapphirus: achares, amethystus, lyncurium: onyx, beryllus, chrysolitus. quorum singulis singula item cognomina erant scripta. Ca-
 put autem byssina tiara tegebat, hyacinthis coronata. Et circa eam alia
 corona erat aurea, scriptas ferens sacras literas, quæ sunt quatuor ele-
 menta vocalia. Ea quidem veste non semper, sed alia ambitiosa uteba-
 tur, illa verò si quando adyta introibat. solus autem atq; semel in anno
 intrabat, quo die cuncto: ieiunare Deo mos erat. Sed de ciuitate ac
 templo & moribus & legibus iterum diligentius referemus. non enim
 pauca super his exponenda sunt. ceteram Antonia in angulo quidem
 duarum porticum sita erat prioris templi, quæ ad occidentem septen-
 trionemq; spectarent. in saxo autem fuerat extructa, quinquaginta cu-
 bitis alto, & vndique prærupto: quod opus Herodis Regis fuit, vt ma-
 ximè ingenij sui magnificentiam demonstrauit. Primum enim à radi-
 cibus saxum ipsum leuisbus crustis obtegebatur, quo & decus adderet scriptis.
 operi, & facile dilaberentur, qui vel ascendere vel descendere tenta-
 uissent. deinde ante turris ædificium mures erat cubitorium trium. in-
 tra hunc omne spacium Antonia in quadraginta cubitos erigebatur.
 Intus autem regie latitudinem ac descriptionem habebat, diuisam in
 omnem vsum habitationum & speciem, id est, atria, & balnea, & aulas Antonia cõ-
 castris aptillimas: vt quantum ad vsum necessarium pertinet, ciuitas vi- uitati non
 deretur, magnificentia verò palatium. iustar verò turris toto habitu absimili.
 formata,

An. mundi

4034. A

nato Cbri-

11072.

Lorica po-
pulum à Sa-
cerdotibus
segregat.

Sacerdotes

in veteri te-

flamento

mero absti-

nentes, ac

sobrijs reli-

gionis me-

tu.

Pontificis

vestimenta-

Gemmæ in

Pontificis

ornatu præ-

ciosissimæ.

Antonie do-

scriptis.

Antonis cõ-

uitati non

FLAVII IOSEPHI

An. mundi formata, quatuor alijs per angulos turri bus cingebatur: quarum ceteræ
4034. A quinquaginta cubitis erant altæ: quæ verò ad meridianum orienta-
nato Chri- lemque angulum sita erat, LXX cubitis eminebat, ut ex ea totum templū
sto 72. videri posset. Quæ verò porticibus iungebatur, utrinque descensus habe-
bat, unde custodes commeabant. semper namque in ea Rom. milites re-
sidebant: & cum armis appositi custodes, ne quid populus festis diebus
nouī committeret, obseruabant. castrum enim erat impositum oppidū
quidem templum, templo verò Antonia. In hac autem porticu. custo-
des erant, & superioris ciuitatis aliud castellum, regia Herodis erat. Be-
zetha autem collis, ita ut dixi, ab Antonia separabatur: qui cum om-
nium esset altissimus, etiam parti nouæ ciuitatis coniungebatur, tem-
ploque septentrionali solus obstabat. De ciuitate quidem, ac muris eius,
iterum scribere plenius cupiens, in præsentia satis dixi.

C A P. VII,

Deditionem Iudæi recusant, & Rom. adoriuntur.

Multitudo
circa Simo-
monem 15.
millia.

Simonis cō-
tra Ioannē
castra.

Seditio ciui-
tatem, Ro-
mani verò
seditionem
cepere.
Titus foris
circuies qua
muros ag-
grederetur
explorat.

Pugnacissima autem maximeque dissentiens, multitudo circa Simonē
erat, hominum decem millia, præter Idumæos: quinquaginta verò
decem millium duces, quibus ipse quasi dominus omnium præerat.
Idumæi autem qui erant eius partium, cum essent numero quinque mil-
lia, duces decem habebant. Horum autem principes videbantur, Sotæ
Iacobus, & Cathiæ filius Simon. Ioannes autem qui templum occupa-
uerat, sex armatorum millia habebat, quos viginti duces regebant: tūc
autem illi accesserant etiam Zelotarum, depositis discordijs duo millia
quadringenti: qui Eleazaro, quem ante habuerant, & Simone Arini fi-
lio utebantur ducebus. His autem (ut diximus) bellum inter se geren-
tibus, populus erat præmium: & plebis pars, quæ non eadem quæ illi
committeret, ab utroque diripiebatur. Tenebat autem Simon quidem
superiorem ciuitatem, murumque maiorem usque ad Cedronem, & anti-
quioris muri, quantum à Siloa flectitur ad orientem, & usque ad Mono-
bazi aulam descendit. Is Rex erat Adiabenz gentis, ultra Euphratem
habitantis. Tenebat etiam montem Acræ, quæ inferior est ciuitas, vi-
que ad Helenæ regiam, quæ Monobazi fuerat mater. Ioannes autem,
templum & circum templum aliquatenus, itemque Ophlam, & vallem
quæ Cedron appellatur. & alijs quæ interiacebant incensis, mediū bel-
lo quod inter se gerebant spacium aperuere. Nec enim castris Roma-
norum prope murum positus, intra ciuitatem seditio quiescebat: sed ad
primum eorum impetum paulisper sanitate recepta, mox ad pristinum
morbum rediere. Rursusque discreti, pro sua quisque parte pugnabat: om-
nia faciendo, quæ obsidentes optarent. nihil enim acerbius à Romanis
passi sunt, quam ipsi se tractarunt: neque post illos ciuitas aliquod nouæ
calamitatis experta est. Sed illa quidem grauior, s prius casus perculit,
antequam subuerteretur, qui vero eam debellarunt, maius aliquid per-
fecere. Dico enim, quod seditio ciuitatem, Romani verò seditionem
cepere, quæ multo erat moribus rutilior. & res quidem aduersas suis,
iusticiam verò recte quis Romanis ascriberet, intelliget autem quod
dies cuique suggererit. Veruntamen his intra ciuitatem ita se habenti-
bus, Titus cum lectis equitibus foris circuies, qua muros aggredere-
tur

tur explorabat. Hæsitanti autē, quia nec ab ea parte adiri poterat pedibus, qua valles erant, & ab alio latere, prior murus machinis firmiter videbatur, placuit ad Ioannis pontificis monumētum (hic enim tantummodo & primus humilior erat, nec secundo muro coniungebatur) inuadere. neglecta enim fuerat munitio, propterea quia non satis noua ciuitas frequentabatur. Sic in tertium murum facilis aditus illac erat: per quem superiorem ciuitatem, & per Antoniam, templum capi posse cogitabat. Hæc eo collustrante, quidam ex amicis eius, Nicanor nomine, ad humerum læuum sagitta percutitur: cum propius vnā cum Iosepho accessisset: pacemq; in muro stantibus (dicendi enim peritus erat) suadere tentaret. Vnde cognitis eorum conatibus Cæsar ex eo quod nec ad salutem se hortantibus abstinere, excitatur in obsidionem: simulq; suburbana militibus vastare permittit collectaq; omni materia, iubet aggerem constitui. Tripartito autem exercitu ad opera, medios in aggeribus iaculatores & sagittarios constituebat, & ante eos ballistas, aliasq; machinas atq; tormenta: quibus & excursus hostiū in opera prohiberet, & qui ex muris obstare tentarent. Cæsis autem arboribus, momento suburbana nudata sunt: Collectis autem lignis in aggeres, cum totus operi intentus esset exercitus, nec Iudæi segnes erant. populum quidem in rapinis ac cædibus constitutum fiducia tunc habebat, quod respiraturus esset: illis aduersus hostes distractis, existimantē pœnas se ab noxijs repetiturum, si Romani superassent. Ioannes autē quamuis in externos socij sui irrumpere properarent, metu tamen Simonis manebat. Verū Simon non quiescebat, proximus enim erat obsidioni, missilibus per murum dispositis, quæ pridem Romanis abstulerat, quæque apud Antoniam capta fuerant. Sed horū possessio, propter imperitiam plerisq; non erat utilis. pauci autem à transfugis docti, malè utebantur instrumentis. Sed cum lapidibus & sagittis aggerem iacentibus militibus imminebant, perq; cuneos excurrentes, manus etiam conscrebant. Operantes aut crates super vallum oppositæ protegebant, omnibusq; legionibus contra excursus erant machinæ comparatæ mirabiles, præcipuè verò decimæ legionis ballistæ vehementiores, & tormenta saxorum, quibus non solum irruentes, sed etiam super murum stantes auerrebantur. nam & singula saxa talenti pondus æquabant, & ultra stadij modum torquebantur. ictus autem non solum primis quos offendisset, sed aliquando posterioribus quoq; intolerabilis erat. Iudæi sanè cauebant à lapidibus, quod erant candidi: nec tantū sono ac fremitu noscebantur, sed etiam claritudine prospiciebantur. deniq; speculatores in turribus præditebant, quando impelleretur machina, saxumq; ferretur: patria lingua clamantes, filius venit. itaq; præsciebant, in quos veniret, atq; ita vitabant: & hic eueniebat, vt illis declinātibus, lapis irritus intercideret. Proinde Romani excogitant, acramento decolorare lapides. tunc enim missi, non similiter incertos ictus habebāt, multosq; sinu! vnus impetu corrumpebant. Sed ne malè quidem affecti Iudæi, aggeris instruendi Romanis copiis dabant. omni verò eos molitione atq; audacia, die noctuq; prohibebant. Perfectis aut operibus, plumbo & lino ab aggeribus iacto, fabri quod erat ad murum spaciū metiuntur. nec enim alioqui id fieri poterat, quoniam desuper telis petebantur. Cumq; pares intervallo arietes inuenisset, eos applicant: propiusq; dispositis machinis, Titus, ne ex muro arietes prohiberentur, ex

An. mundi.

4034.

*A Christo**nat. 72.*

Nicanor ad
humerū læ-
uum sagitta
percutitur.

Missiliū pos-
sessio Iudæis
propter im-
peritiam in-
utilis.

Titus ex tri-
bus paribus
mucum pul-
sari iubet.

An. mundi
4034.
A Christo
nat. 72.

Seditiosi o-
diorum ac
discordiarum
obliti, in v-
num corpus
coeunt.

Aries angu-
lum turris
commouet.

Titus Iudæ-
os in fugam
vertit, om-
nesq; in ci-
uitatem cō-
pellit.
Ioannes Idu-
mæorum Dux,
pectus sagit-
ta percussus,
perit.

tribus partibus murum pulsari iubet. Sonitu aut circumstrepente ciuita-
tem, clamor ingens ciuium sublatus est, itemq; seditiosos paucos inu-
sit. Et quia periculum commune verisq; videbatur, communiter iam re-
pugnare cogitabant, vociferantibus inter se discordibus, quia omnia pro
commoditate hostium facerent: cum si non perpetuam concordiam si-
bi Deus præbeat, saltem in præsentia contra Romanos oporteat conspi-
rare. Simon aut præcone missio, volentibus ex templo ad murum egre-
diendi copiam dedit: demq; & Ioannes, licet minus crederet, pertulit.
Illi aut obliti odiorum, ac discordiarum suarum, in vnum corpus coeunt:
murumq; amplexi, faces inde quam plurimas iaciebant contra machi-
nas Romanorum, contraq; impulsores arietum, eosq; sine intermissione
ne telis petebant. audacissimi vero cæternatim proficientes, machinarum
tegmina dissipabant: hisq; appositis irruentes, peritiam quidem pauca,
plura vero audacia perficiebant. Semper aut aderat adiumento laboran-
tibus ipse Titus: & iuxta utraq; machinas equitibus ac sagittariis ordi-
natis, ignem quidem ferentes prohibebat: iaculantes vero à turribus,
reprimebat, nocendi tempus arietibus faciens: & tamen murus ictibus
non cedebat nisi quod quintæ legionis aries commouit angulum turris:
murus aut stabat incolumis. nec enim statim cum turri periculum sen-
sit, quæ multo altius eminebat, nullamq; partem muri secum trahere
poterat in ruina. Cum aut ab excursibus paululum quiescissent, obser-
uato Romanos per opera & castra esse dispersos, quia labore & formi-
dine Iudæos discessisse arbitrarentur, excurrunt omnes qua turris erat
Hippicus, porta latenter ignemq; operibus iniiciunt. Usq; ad castrorum
quoq; munimenta, in Romanos animati procedebant. Horum aut pe-
riculo maturè, & qui erant propius excitati sunt, & qui procul aberant
conuenere. Romanorum autem disciplina vincebat audaciam Iudæo-
rum: & quos prius ostenderant in fugam versis, alij qui colligerentur
instabant. Grauis autem circum machinas pugna commissa est, illis in-
cendere, his incendiū prohibere certantibus, incertusq; clamor utrinq;
tollebatur, & multi qui in fronte steterant, ceciderunt. Sed Iudæi con-
fidentia superiores erant, ignisq; opera tetigerat, incensaq; omnia cum
instrumentis penitus essent, nisi lecti de Alexandria restitissent pleri-
que, præter opinionem sui viriliter dimicantes. nam gloriosissimis in
hoc bello prælati sunt, donec imperator equitum valentissimis comita-
tus, in hostes irruit: & ipse quidē duodecim repugnatores peremit: me-
tu autē cladis eorum cætera multitudine in fugam versa, omnes com-
pulsit in ciuitatem, eoq; modo aggeres liberauit incendio. In hac autem
pugna vnum ex Iudæis viuum capi contigit, eumq; Titus crucifigi pro
muro iussit, si fortè reliqui vel hoc spectaculo territi concederent. Post
eius verò discessum, etiam dux Idumæorum Ioannes, dum ante muros
cum noto milite loquitur, à quodā Arabe pectus sagitta percussus, con-
tinuò periit: magnumq; & Iudæis luctum, & seditiosis moerorem reli-
quit. nam & manu promptus erat, & sapientia nobilis.

CAP. VIII.

De casu turris & duorum murorum obtentu.

Notte verò quæ secuta est, incredibilis tumultus Romanis incidit.
Nam cum tres turres imperator Titus, quinquagenum cubitorum
construi

construi præcepisset, ut his per aggeres singulos positis, hinc hostes in
 muro stantes facilius in fugam verteret, una earum sponte sua nocte in-
 tempesta lapsa est ingenti verò sonitu facta, merus occupavit exercitum. *An. mundi*
 4034. *A Christo*
nat. 72.
 Conari autem aliquid Iudæos susp. cari, ad arma currebant, eaq; re tur-
 ba in legionibus ac tumultus erat. cumq; nemo quid accidisset referre
 posset, diu queruli alius aliud opinabantur: nullisq; interuenientibus
 hostibus semetipsos timebant: signumq; diligenter singuli à proximis
 requirebant, tanquam Iudæi iam castra possiderent: Panicoq; terrore
 capti videbantur, donec Titus, cognitis quæ res erant, verum cunctis
 indicari iussit: tandemq; tumultus eo nuncio conquieuit. Iudæi quidem
 cetera fortiter sustinere, malè turribus affecti sunt. machinis enim le-
 uioribus, & iaculatoribus, ac sagittarijs, saxorumq; tormentis inde fe-
 riebantur. Sed neq; harum æquare ipsi poterat celsitudinem, & turres
 excidendi spes non erat. cumq; neq; eueri propter grauitatem, neque
 incendi propterea quod ferro tegebantur, facile possent, ultra iactum teli
 fugientes, arietum impetus non verabant: qui sine intermissione ferien-
 tes, paulatim aliquid proficiebant. Itaq; muro iam cedente magno arie-
 ti Romanorum, quem Iudæi Nicon vocabant, quod omnia vinceret, *Nicon, id est*
 quamuis & antea defessi erant pugna & vigilijs, cum longè ab oppido *viator, ma-*
 pernoctarent: tamen etiam negligentia, vel quod malè consularent, *gnus aries Ro-*
 murum sibi supernacuum esse credentes, quib. alia duo munimenta su- *manorum.*
 peressent, lassatiq; plurimi recessere. cum aut Romanis quæ primū mu-
 rum Nicon pertraxerat, ascendissent, ad secundum omnes Iudæi relictis
 custodijs refugerunt portis aut Romanis qui transierunt patefactis, ex- *Romani pri-*
 ercitus recepere. Et hi quidem hoc modo potiti muro, quinto nonas *mo muro po-*
 Maii, & partem eius maximam diruunt, & septentrionalem ciuitatis re- *tiuntur,*
 gionem, quam ante Cestius vastauerat. Titus autem notato quæ Assy-
 riorum castrum est, militem transfert, occupato omni quod inter Ce-
 drona fuerat spacio: & ultra sagittarum iactum à secundo muro separatus,
 oppugnationem statim aggressus est. Tunc igitur partiti murum Iudæi,
 fortiter restiterunt. Et Ioannes quidem, eiusq; socij ex Antonia & sep-
 tentrionali porticu templi ab Alexandri monumento pugnabant. Si-
 monis autem manus iuxta monumentum Ioannis aditum clauferant,
 usq; ad portam, qua in Hippicon turrim aqua inducebatur. Sæpe autem *Iudæorum*
 proficientes à portis, cominus dimicabant: compulsiq; intra muros *cum Roma-*
 in conflictu quidem Romanorum disciplina, propter imperitiam vin- *nis conflictus.*
 cebantur: in murali autem cerramine superabant. eos enim fortuna *Iudæos auda-*
 atque scientia, Iudæos verò audacia, quam timor aleret, sustentabat: *cia sustentat.*
 quod natura erant in calamitatibus duri. Ad hæc autem, & istis suberat
 spes salutis, & Romanis citæ victoriæ. neutros autem lassitudo fatigabat,
 sed aggressiones, murorumq; oppugnationes, & excursus crebri per cu-
 ncos, diebus totis agebantur: nullaq; præliorum species aberat, cum à
 prima luce incipientia utrisq; infomnis & die grauior nox dirimeret:
 his quidem occupatum iri murum continuo metuentibus, illis verò, ne
 Iudæi castra peruaderent. Itaq; in armis pernoctantes, prima luce utriq;
 pugna parati erant. Et Iudæi quidem certabant: quis esset promptior ad
 periculum, eoque modo gratia emineret apud duces suos. maxime verò *Romanorum*
 Simonis eos metus ac reuerentia comouebat, eoque modo illum singuli *vincendi co-*
 subiectorum colebant, ut ad semet quoq; interficiendos parati essent, *suetudo.*
 & hoc ille iussisset. Romanos autem ad virtutem hortabatur consuetudo
 vincendi,

An. mundi
4034.
A Christo
nat. 70.

Longinus in
mediam Iu-
deorum acie
irruit & di-
sturbat.

vincendi, & qui vinci non assueverant, crebraque militum, exercitationesque perpetue, & imperii magnitudo: ante omnia vero Titus semper ubique presens. nam & inertia, spectante atque opitulante Cesare, gravissimum facinus videbatur: & ei qui bene decerneret, testis aderat, qui rependeret premium. præterea fructus erat, vel cognosci solum principum virum forte invidere multorum maior viribus alacritas demonstrata est. Denique istis ipsis diebus, validissima Iudeorum acie instructa pro moenibus, telisque utrinque missis, quidam Longinus de numero equitum ex acie Rom. progressus, in mediam aciem Iudeorum irruit: hisque disiectis, hoc impetu duos fortissimos perimit, unius obulam tendentis ore percussio, alterius eodem telo quod priori extraxerat, transfixo latere refugientis: & ex medijs hostibus ad suos primus occurrit. Ille igitur ob virtutem insignis erat: æmuli autem eius fortitudinis multi extiterunt. Et Iudei quidem negligentes quid paterentur, tantummodo qualiter afficerent considerabant: morsque his levissima ducebatur, si quo interfecto hoste cecidissent. Titus autem non minus salutis militis, quam victorie consulebat: & temerarios impetus desperatione dicens, solam vero esse virtutem, si quis prudenter & caute sine proprio incommodo fortiter faceret, in ea se potius, quam periculum non haberet, viros esse præciplebat.

CAP. IX.

De Castore Iudeo Romano illudente.

Castor Iudeus
versutus ac
subdolus.

[Taque septentrionali parte, medix turri applicat arietem: in qua Iudeus quidam versutus ac subdolus, Castor nomine, cum decem alijs militibus suis delituerat, fugatis cæteris formidine sagittarum. Hi cum pauidi sub loriceis aliquandiu quiescissent, concussa turri surgunt: extensisque manibus, Castor veluti supplex Cæsarem implorabat: & voce miserabili, ut sibi parceret, obtestabatur. Cui Titus pro simplicitate sua credulus, iamque Iudeos existimans belli pœnitere, arietes quidem impulsionem cessare iubet, ac sagittarios supplicibus prohibet, Castori autem quid vellet eloqui permittit. Cumque ille respondisset, ad fœdus velle descendere: Titus gratulaturum se ait, si omnes eadem sentire voluissent: paratoque animo fidem pacis etiam civitati daturum. Sed cum ex illis decem Castoris socijs quinque itidem supplices esse simularent, cæteri nunquam se Romanis servituros clamant, dum mori liberis liceat. Denique illis super hoc ambigentibus, cessabat expugnatio. Castor autem interea Simonem per internuncios admonerat, ut dum vacuum esset tempus, de rebus virgentibus consilium caperet: paulisper enim se illudere imperatori Romano. Simul autem hoc agens, ad pacem hortari contradicentes socios videbatur. illi autem velut ægrè ferentes, in thoracas nudos fixere gladios: hisque percussis velut interfecti ceciderunt. Titus vero eiusque socij obstupere tanta eorum pertinacia, cum ex inferiori loco quod factum erat, verè videre non potuissent: mirabanturque simul audaciam, & calamitatem miserabantur. Interea Castorem ad natem quidam sagitta percutit. tumque ille telum extractum imperatori ostendens, iniqua se perpeti querebatur. At Titus inculato qui hoc emiserat, astatem Iosephum mittit, ut Castori dexteram porrigeret. verum is neque se iturum, nihil enim sanum supplices cogitare, respondit: & amicos

amicos qui voluere ire prohibuit. Cum verò quidā ex perfugis Æneas, *An. mun-*
iturum sese dixisset ad eum, inuisante Castore, ut etiam secum in quo *di 4034.*
ferret argentum aliquid susceperet: ad hæc ille studiose aperto sinu ac-
currit: alter verò super eum saxum demisit. Et ipsum quidem, quoniam *A Christo*
præcauerat, ferire non potuit: sed alium militem qui aderat, vulneravit. *nat. 72.*
Cæsar verò fallaciam reputans, intellexit misericiordiam in bello nocce-
re, minusque decipi calliditate sœuitiam: arietisque impulsionibus, ira-
cundia fraudis, vehementius utebatur. Castor autem eiusque socij turrim
istibus iam cedentem incendunt: perque flammam in eiusdem missi cu-
niculos, iterum magni animi opinionem apud Romanos habuere, tan-
quam se ignibus tradidissent. Caput autem hac parte murum Titus, die
quinto postquam primum cepit: fugatisque inde Iudæis, intro cum le-
ctis mille transiit, quos circa se habebat, armatis: ubi noua ciuitas & la-
næ venditores erant, fabrique ærarij, vestiumque mercatus, & ad murum
angustæ viæ transversæ tendebant. Enimvero si vel statim muri distur-
basset maximam partem, vel quæ cepit lege belli vastasset, nullum
credo damnum victoriæ fuisset admixtum. nunc autem Iudæos exora-
tum iri sperans, cum liceret capere facilem discessionem aditum non di-
latauit. nec enim quibus consulebat, insidiaturos sibi putabat.

*Miseri-
cor-
dia in bello
nocet.*

*Titus secun-
dum murū
capit.*

CAP. X.

De secundo muro ab obtento à Romanis.

Denique postquam ingressus est, neque occidi quenquam permisit
eorum qui comprehendebantur, neque domus incendi: sed tam se-
ditiosis, si pugnare vellent, sine populi detrimento copiam dabat, quam
ipsi populo fortunas proprias se redditurū pollicebatur. Plurimi nam-
que petebant sibi ciuitatem seruari, templum verò ciuitati. At enim
populum quidem ad ea quæ hortabatur & antea paratum habebat, bel-
licosum autem pro inertia ducebant humanitatem: Titumque imbelli a- *Bellicosi Ti-*
nimo, quod cæteram ciuitatem tenere non posset, has proponere con- *ti humani-*
ditiones putabant. mortem autem populo denunciantes, & si verbū quis- *tatem pro*
quam de traditione fecisset, pacemve nominasset, mox interficiendum *inertia du-*
eum esse minitantes, Romanis qui introire, alij per viarum angustias *cunt.*
obstabant, alij ex ædibus: alij murum per superiores portas egressi, pu-
gnare cœperunt quibus rebus perturbati custodes, de muro sese demi-
serunt, relictisque turribus in castra recesserunt. clamor autem audie-
batur militum intra ciuitatem, quod ab hostibus cingerentur: foris au-
tem degentium clausis contubernalijs metuentium. crescente autem
numero Iudæorum, & propter locorum peritiam viarumque scientiam *Romani ab*
prævalente, multi Romanorum trucidabantur, & ab incumbensibus *Iudæis urbe*
pellebantur, cum magis necessitate resisterent. nec enim multis simul *pelluntur.*
fugendi copia per angustias muri patebat: omnesque penè qui transie-
rant, perempti fuissent, nisi Titus eis opem tulisset. Dispositis enim per
summa viarum sagittariis, & ubi plus erat multitudinis astans, missili-
bus hostes adigebat, & cum eo Domitius Sabinus, vlt bonus etiam in
illo præho comprobatus: durauitque tam diu, sagittis eos prohibens ir-
ruere, donec omnes milites recesserent. Romani quidem ita secundo
muro potiti, ad extremum pulsati sunt. Oppidanis verè qui pugnaces
erant,

An. mundi
4034. A
nat. Christ.

72.

Iudæis spiri-
tus crescunt.
Populus ino-
pia laborat,
& penuria
victus multi
deficiunt.

Titus secun-
do muro ite-
rū positur.

erant, spiritus crevit: & secundis rebus amentes erant, neque Romanos
ausuros esse ad civitatem accedere suspicantes, neque vinci se posse, si
ad prælium processissent. nam quia iniqui erant, officiebat eorum sen-
tentia Deus: & neque Romanorum vim, multo maiorem illa quæ pul-
sa fuerat, superesse cernebant: neque famem, iam iamque serpentem.
adhuc enim malis publicis alebantur, & sanguinem civitatis bibeant.
boni autem iam dudum inopia laborabant, & penuria victus iam multi
defecerant populi tamen interitum, seditiosi pro leuamine sui duce-
bant: & solos eos qui pacem non probarent, saluos esse cupiebant, qui-
que vivere contra Romanos optarent contrariam verò multitudinem,
velut onus quoddam, conlumi gratulabantur. & ita quidem circa suos
affecti erant. Romanos autem, quod civitatem iterum ingredi cona-
bantur, armati prohibuerunt, disiectis muri partibus obiectu corpo-
rum præmunitis: ac per triduum sustinere fortiter dimicantes. Quar-
to autem die, Titum vehementius aggressum nequaquam ferre potue-
runt: sed vi coacti, rursus quò antea refugerunt. ille autem interim
muro positus, totam eius septentrionalem partem statim deposuit: in
meridiana verò per turres præsidia collocavit.

C A P. XI.

*De aggeribus in tertium murum, & oratione prolata
Iosephi pro deditioe faciendâ, & fa-
me obsessorum.*

Titus expu-
gnatione o-
mnia pecu-
niam singu-
lis numera-
re iubet.

Fatigatio-
centes cum
nocenti-
bus, & civi-
tatem se
ditionis peri-
culum decre-
vit.

Iamque tertium murum Titus aggredi cogitabat. Videbatur autem
breuissimi temporis eius obsidio: spaciumque consilij seditiosis esse
dandum, si quid disturbance secundi muri aut famis metu remitte-
rent. nec enim diutius eis prædas posse sufficere: & ipse ocio commodè
vtebatur. Nam cum dies advenisset, quo militibus oportebat alimenta
distribui, in conspicuo hostibus loco ductis, iussit duces ordinato exer-
citu pecuniam singulis numerare. Illi autem prolatis armis ex inuolu-
cris muniti procedunt, equitibus ornatos equos ducentibus: locaq; sub-
urbana per multum spacium auro argentoq; lucebant. Ille autem spe-
taculo nihil aut iucundius suis, aut horribilius hostibus videbatur. spe-
stantibus enim & vetera plena erant mœnia, & septentrionalis regio.
quin & domos refertas intuentibus cerneret, nullamque civitatis par-
tem quam non infusa multitudo tegebat. metus autem quamvis auda-
cissimos ceperat, omnem simul exercitum armorumq; pulchritudinem
conspicientes, & ordinationem virorum. Et fortasse ad illam speciem
seditiosi animos mutauissent, nisi malorum immanitate, quæ in po-
pulum commiserant, dandam sibi veniam à Romanis desperassent: im-
minente autem, si destitissent, morte supplicij, bello mori præstabilius
esse ducebant. prævalebat etiam factum, quod innocentes cum nocenti-
bus, & civitatem cum seditiosis perire decreuerat. Quatriduo per sin-
gulas legiones alimenta consecuti sunt. Quinto autem die, cum omnia
faciens Titus, nihil Iudæos pacatum cogitare sensisset, bifariam diuiso
exercitu, Antoniam versus ad Iohannis monumentum aggeres inchoa-
uit: illa parte superiorem civitatem capere iis cogitans, & per Anto-
niam

nam templum. nanque hoc nisi cepisset, ne oppidum quidem tutum erat obtinere. In utraque autem parte duo aggeres erigebantur, à singulis legionibus singuli. Et iuxta monumentum quidem operantes, à Iudæis & Simonis sociis infestantibus prohibebantur: ad Antoniam vero ab Ioannis sociis cum multitudine Zelotarum, non solum quia de superiore loco pugnabant, verum etiam quia machinis iam uti didicerant. paulatim enim usus quotidianus aluit peritiam. Habebant autem balistas trecentas, & quadraginta tormenta saxorum, quibus difficilior aggerum extructionem Romanis efficiebant. Titus autem sibi salutem fore fortunam sciens, & perituram esse civitatem, una & obsidioni vehementer instabat: nec poenitudinem Iudæis suadere cessabat: consiliumque factis admiscens, & orationem sæpe armis efficaciorum cognoscens, tam ipsos ut saluari vellent rogabat, tradita sibi civitate, quæ iam capta videretur, quam & Iosephum allegabat, patria lingua verba facturum, sperans eos hominis gentilis monitu aliquid remissuros. Itaque Iosephus murum circumiens, simulque extra reliatum stans, unde exaudiri facilius posset, multis orabat, ut sibi ac populo parcerent, templo ac patriæ, neque contra hæc fierent alienigenis duriores. Romanos enim sancta reuereri, cum quibus nulla sibi societas esset, manusque suas ad hoc usque cohibere. ipsos vero in his edoctos, cum seruate possent, sponte ad eorum interitum ruere. quin potius viderent muros concidisse firmiores, excisis vero infirmiores superesse? Romanorumque vires cognoscerent sustinere non posse. hisque seruire non esse novum, neque inexpertum Iudæis. Nam licet pulchrum sit pro libertate pugnare, tamen id in principio decere fieri semel autem subditum, qui multo tempore parvisset imperio, iugum excutientem, malæ mortis cupidum, non liberetis amariorem videri. Debere autem dedignari dominos humiliores, non quorum in potestate sunt omnia. Nam quid Romanos effugisse, nisi quod propter æstus aut frigora esset inutile? imò vero transisse ad eos undique fortunam, Deumque per singulas nationes ducentem imperium, nunc esse in Italia. Hanc autem validissimam legem, tam feris bestiis quam hominibus esse præfixam, potentioribus cedere: apud eosque esse victoriam, apud quos robur fuerit armorum. Idcirco etiam maiores eorum, quanquam multum & animis & corporibus & aliis subsidiis meliores, cecidisse Romanis: quos nisi Deum scissent illis favere, nunquam perpessi fuissent. ipsos vero quæ tunc fretos resistere, cum ex magna parte capta sit civitas: ciues autem etiam si muros integros haberent, excidio pariter affecti sint. Nec enim latere Romanos, quæ fames teneat civitatem: & modo quidem consumi populum, continuò vero etiam bellatores interituros: nam etsi Romani desierint, & ab obsidione cessauerint, neque civitatem strictis gladiis irruerint, Iudæis tamen inexpugnabile bellum intus assidere, quod horis singulis aleretur: nisi forte contra famem quoque arma caperent ac dimicarent, soli que possent etiam infortunium superare. His addebat, optimum esse ante intolerabilem calamitatem mutare sententiam: dumque liceret, salutare consilium sequi. Nec enim antea gestorū causa succensere Romanos, nisi ad finem usque insolentes essent, natura eos esse in imperio mansuetos, atque iracundiæ præferre quod utile est. Veile autem putare, neque civitatem vacuum viris, neque desertam habere provinciam: idcirco veile

An. mundi
4034. A
nat. Ehrift.

72.
Romani o-
perantes à
Iudæis pro-
hibentur.

Titus erga Iu-
dæos beni-
gnitas.
Iosephi ad
Iudæos ora-
tio.

Fortuna &
Deus cum
Romanis.

Fames civi-
tate tenet.

An. mundi
4034. *A.*
nat. Christ.

72.

Imperator
cum Iudæis
dexterâ iun-
gere cupit.
Iosephus ad
gentiles hi-
storias tran-
sit.

Nechias siue
Rex Ægy-
ptiorum.

Iudæi annos
quadringen-
tos tyrannis
in Ægypto
subiacent.
Arca sancta
ab Assyriis
rapta & Iu-
dæis restitu-
ta.
Senacherib
Rex Assyrio-
rum.

Babylonica
captivitas.

imperatorem cum his dexteram iungere: nec enim cuiquam salutem daturum si viceperit civitatem, præsertim qui nec in extremis ei claudibus rogati paruerint. Breui autem murum quoque tertium captum in, priores qui capti sunt, fidem facere. & quamvis perumpi tutamina non possint, famem pro Romanis pugnaturam. His monentem Iosephum multi in muro stantes vituperabant, multi vero conviciis, nonnulli etiam iaculis apperebant. Ille autem cum manifestis eos calamitatibus minime flecteret, ad gentiles transit historias: O miseri, voriferans, vestrorumque auxiliatorum immemores, armis & manibus cum Romanis bellum geritis, quasi quem alium sic vicerimus. Quando autem non Deus omnium conditor, Iudæorum defensor est, si lædantur? Non respicietis? Unde progressi pugnat, quantumque auxiliatorem violatis? Non recordamini opera diuina parentum, atque hunc sanctum locum, quanta bella nobis aliquando peremerit? Ego autem facta Dei narrare auribus indignis horresco: sed tamen audite, ut cognoscatis non solum vos Romanis, sed etiam Deo resistere. Nechias qui tunc Rex erat Ægyptiorum, idemque Pharaon vocabatur, cum infinita manu descendit, Reginamque Saram materni nostri generis rapuit. Quid igitur vir eius Abraham proavus noster? Armis credo ultus est iniuriam? Atqui CCC. & XVIII. præfectos habebat, quorum singulis infinita multitudo parebat. An ipse quidem quiescere maluit absente Deo? puras autem manus ad hunc locum tendens, quem vos polluitis, inuictum sibi auxiliatorem ad militiam legit? Nonne secunda vespere incorrupta Regina remissa est ad maritum? Adorans autem quem vos gentili cæde cruentastis locum, ac tremens nocturnis somniis Ægyptius exagitatus aufugit, auroque & argento amantissimos Deo donavit Hebræos. Dicam translata in Ægyptum maiorum nostrorum domicilia. Qui cum annos quadringentos tyrannis an Regibus alienigenis subiacerent, armis ac manibus vlcisci possent, semetipsos Deo potius permiscere. Quis nescit Ægyptum repletam omni genere serpentium, omni que morbo corruptam? Quis terram infructuosam? quis Nili defectionem, & continuas decem plagas? & ob hoc parentes nostros cum præsidio incruentos, & sine periculo deduci, quos Deus sibi sacerdotes ducebat? An non ab Assyriis raptam nobis sanctam Arcam, Palæstina & Dagon simulacrum gemuit, & tota gens quæ rapuerat corruptis verò occultis corporum, ac per ea cum cibo visceribus exhaustis, cymbalorum ac tympanorum sono manibus noxiis reportauerunt, sanctum placationibus explantes? Deus erat qui hæc parentibus administrabat, propterea quod omissis armis ac manibus eius se iudicio permiscere. Rex Assyriorum Senacherib, cum totam ducens Asiam ad hanc urbem castra posuisset, num manibus humanis cecidit? nonne ab armis quiescentes in votis erant, & angelus Dei in una nocte infinitum deleuit exercitum? posteroque die excitatus Assyrius CLXXXV. milia reperit mortuorum, atque ita cum reliquis Hebræos inermes, nec persequentes fugiebat? Scitis etiam in Babylone seruitium, ubi per annos LXX. populus exulans, non ante libertatem recepit, quam eam Deo Cyrus donaret: qui eos etiam est persecutus, iterumque auxiliatori suo sacerdotum more seruiebant. Breuiter dicam, nullum est opere precium quod armis parentes nostri fecerint, aut non sine armis Deo permissa potestate impetrauerint. Domi autem manentes, ut placebat iudici

supera-

superabant. Pugnantes verò, semper de spe deciderunt. Nam ubi Rege Babyloniorum urbem obsidente, contra Hieremix prædicationem Sedechias Rex noster cum eo congressus est, tam ipse captus est, quam cum templo ciuitatem vidit excindi. Atqui videte, quanto ille Rex vestris ducibus, eiusque populus vobis erat moderatior. Denique Hieremiam vociferantem, inuictos esse eos Deo propter delicta quæ in eum commiserant, captum iri autem nisi traderent ciuitatem, neque Rex neque populus interfecit. Sed vos (vt intrus gesta prætermittam, neque digne possum iniquitates vestras exponere) me, qui vobis salutem suadam, querimini, reliquæ appetitis irari, quod vos vestrorum commonefacio peccatorum, nec dici ea toleratis, quorum quotidie facta committitis. Idem tunc fuit, cum Antiocho qui dictus est Epiphanes, obsidente ciuitatem, multis modis offensa diuinitate, maiores nostri cum armis progressi, ipsi quidem in pugna perempti sunt, oppidum verò ab hostibus direptum est: sanctumque per triennium sexque menses penitus desolatum est. Et quid pluribus opus est? Ipsos Romanos quis contra Iudæorum gentes ad militiam prouocauit? nonne indigenarum impietas? Vnde seruire cœpimus? Nonne à seditione maiorum, quando Aristobuli & Hyrcani furor, & inter eos contentio, Pompeium intulit ciuitati, & Romanis Deus indignos libertate subiecit? Denique tres menses obfessi, quanquam nihil quale vos in sanctum legesque deliquerant, & maioribus ad bellum subsidij utebantur, se se tradiderunt. Antigoniam filij Aristobuli nescimus exitum? quo regnum obtinente, Deus iterum captiuitate persequeretur populum delinquentem. Et Herodes quidem Antipatri filius, Sotum & Romanum adduxit exercitum. circumdati verò per sex menses obsidebantur, donec capti peccatorum suorum supplicia pependerunt: direptaque est ab hostibus ciuitas. Ita nunquam genti arma data sunt. Oppugnationi verò sine dubio cohæret excidium. Oportet ergo, vt opinor, sacri loci possessores iudicium Deo de omnibus permittere: manulque tunc humanas contemnere, cum à superno ipsi iudice non recedant. Vos autem quid ex his, quæ legis conditor benè dixit, egistis? Quid, quod is execratus est, prætermisistis? Quantum autem illos, qui cito perire, impietate superastis? nam occulta dedignantes peccata, hoc est, furta, insidiasque atque adulteria, rapinis, cadibus certatis, nouasque maleficiorum excogitastis vias. Sanctum verò templum, factum est omnium receptaculum: & indigenarum manibus pollutus est locus, quem Romani ex tam longinquo adorabant, multa per legem nostram de suis moribus derogantes. Deinde post hæc in quem fuistis impij, hunc auxiliatorem speratis? Valde quidem iusti estis, supplices, purisque manibus adiutorem vestrum rogatis. Talibus Rex noster precibus aduersum Assyrium supplicauit, cum magnum exercitum Deus vna nocte prostrauit? Similia verò Assyrijs Romani committunt, vt etiam similem ultionem speretis? Nam ille quidem ab Rege nostro accepta pecunia, vt vastitati parceret ciuitatis, neglecto iureiurando ad incendium templi descendit: Romani autem solenne poscunt tributum, quod parentes nostri eorum parentibus pensabant. Et hoc si impetrauerint, neque populiatur ciuitatem, neque sancta omnino tangunt. Concedunt autem vobis familias liberas, & possessiones tenere, sacrasque leges saluas manere patiuntur. Insania est

An. mundi
4034. A
nat. Chrst.

72.

Hierosoly-
mæ à Baby-
loniorum
Rege deua-
statio.
Iosephi in
Iudæos acris
oratio.

Iudæi à sedi-
tione maio-
rum seruire
cœperunt.

Iudæorum
in legē Dei
peccata.

Assyrijs Ro-
mani simi-
lia commit-
tunt.

An. mundi
4034. A
Chri. nat.

72.

Deus statim
viciſci nouit
cū oportet.

Tito fontes
qui prius a-
zuerant vbe-
riores pro-
fluunt.

Diuinitas
confefſis ac
pœnitenti-
bus ſeſe pla-
cabilis offer-
re ſolet.

Amor & cō-
ſtantia Iose-
phi erga pa-
triam.

Populus cū
pecunia
profugit.

profeſſo, ſpetare Deum talem circa iuſtos fore, qualis iniuſtis apparet
preſertim qui ſtatim viciſci nouerit cū oportet. Denique Aſſyrios pri-
ma nocte, qua caſtra ciuitati admoſuerant, fregit. Quod ſi etiam veſtram
progeniem liberaret, Romanos verò dignos pœna iudicaret, conſeſtim
eis illo tempore ſicut Aſſyrijs ita ſciceretur, quo genti manus Pompeius
attulit, quo poſt illum Solius aſcendit, quo Galilæam Veſpaſianus exci-
dit, poſtremo non nunc Titus ciuitati appropinquaret. Sed neque Ma-
gnus, neque Solius quicquam paſſi ſunt, & ciuitatem victoria ceperunt.
Veſpaſianus autem ex bello quod nobiſcum geſſit, etiam imperium
adeptus eſt. Nam Tito quidem etiam fontes nunc vberiores profluunt,
qui prius vobis aruerant. Denique ante eius aduentum ſcitis & Siloam
& extra ciuitatem fontes adeò defeciſſe, vt ad vtrumque aqua mereare-
tur, nunc autem ita hoſtibus noſtris largi ſunt, vt non modò iſtis & iu-
mentis eorum, ſed etiam hortis ſufficiant. Denique huius prodigij &
ante periculum factum eſt in excidio ciuitatis, quando ſupra memora-
tus Babylonius Rex cum exercitu aduenit, & qui captam ciuitatem in-
cendit & templum: quamuis vt opinor nihil illi tantum, quantum vos
impie nunc, commiſſent. Itaque ſanctis relictis, Deum fuiſſe puta-
uerim: hiſque nunc ad eſſe, quibus cum bellum geritis? An bonus qui-
dem vir domum ſagittioſam fugiet, & domeſticos oderit: Deum verò
malis veſtris inhære arbitramini, qui etiam occulta conſpicit, & au-
dit omnia quæ tacentur? Quid autem apud vos tacetur? quid celatur?
quid non etiã inimicis planũ factum eſt? Iniquitates enim veſtræ velut
in promptu neminem latent: inque dies ſingulos, quis peior ſit certa-
men habetis, atque ita nequitiam, vt virtutem demonſtrare contem-
ditis. Veruntamen reliqua ſalutis via eſt, ſi velitis, & diuinitas con-
feſſis ac pœnitentibus ſolet ſeſe placabilis offerre. Arma proiici-
te, pudeat vos patriæ iam dirutæ. conuertite oculos, & aſpiciſſe eius
quam prodiſis pulchritudinem, quale oppidum, quale templum,
quàm multarum gentium munera. Quis in hæc flammæ adducit?
quis hæc iam non eſſe deſiderat? Et quid eſt hoc quod ſaluum eſſe
debeat dignius? ô duri & lapidibus ſtupidiores. Si hæc non veris lu-
minibus cernitis, ſaltem familiarum veſtrarum miſere mini. Verſen-
tur in conſpectu cuiuſque filij, coniuges, & parentes, quos paulò poſt
aut bellum aut fames abſumpſerit. Scio quis vnà cum his periclita-
bitur mihi mater & coniunx, & familia non ignobilis, domuſque olim
clariffima. Et fortasſe propterea me quiſquam hæc ſuadere crediderit.
Interficiſſe illos, accipite mercedem ſalutis veſtræ ſanguinem meum.
Ipſe quoque mori paratus ſum, ſi poſt me reſipiſcitis. Hæc Iosepho vo-
ciferante cum lacrymis, ſeditioſi quidem neque animos flexerunt,
neque tutam ſibi mutationem fore iudicauerunt. Populus verò ad
profugiendum commotus eſt, & alij poſſeſſionibus ſuis, alij rebus cha-
riſſimis exiguo precio venundatis, aureos, ne latrones eos deprehen-
derent, tranſglutiebant. quum verò ad Romanos elapſi fuiſſent, exo-
nerato ventre habebant vſui neceſſaria. Titus enim pleroſque pera-
gros, quo vellet quiſque pergere, dimittebat: idque magis eos ad perſu-
gum hortabatur, quod & inteſtinalis malis carebant, nec Romanis ſer-
uebant. Ioannes autem & Simon cum ſocijs, ne his magis pateret exi-
tus, quam Romanis aditus, obſtruebant: & qui vel vmbra ſuſpicionis
dediſſet, continuo vocabatur. Ditioribus quidem manere etiam ſicut
profuge-

profugere, par causa erat pereundi: nam quasi transfugere voluisset, propter patrimonium quisque occidebatur. Cum fame autem crecebat desperatio seditiosorum, & in dies singulos utrumque malum amplius accendebatur. Et palam quidem nulla erant frumenta, itumpestes autem scrutabantur domos. Et siquid inuenissent aliquid, eos qui negauerant verberabant: si verò nihil inuenissent, quasi diligentius celauissent, tormentis itidem afficiebant. Habendi autem argumento erant corpora miserorum, cum ea quæ solidis viribus starent, abundare cibo putarentur. Tabidi autem transfigebantur: nec rationis esse videbatur, statim fame morituros occidere. multi verò clam vniuersa bona sua vno frumenti modio, qui ditiores essent, itemque pauperes hordei permutarunt. Inclusi deinde intimis ædium testis, quidam summa penuria infectum triticum comedeant. panem alij conficiebant, ut necessitas metusque monuisset. Et mensa quidem nusquam apponebatur, sed incoctum subtrahentes igni cibum diripiebant. Miserabilis autem erat victus, dignumque lacrymis spectaculum, cum potentiores quidem plus haberent, infirmiores autem iniuriam deplorarent, quippe cum fames super omnes clades haberetur: ~~Nihil enim de perditio-
minem ut pudor: nam quod reuerentia dignum est, in fame negligi-
tur.~~ Denique vxores viris, & filij parentibus, & quod miserrimum, matres cibum infantibus ex ipso ore rapiebant: & marcescentibus inter manus charissimis nemo parcebat, quin viræ guttas auferret. Edentes verò talia non latebant, sed vbiq; aderant qui ista diriperent. Nam si cubi clausam domum vidissent, eos qui intus erant, cibum capere hoc suspicabantur indicio: statimque raptis foribus irruerant, victumque iam contusum dentibus, ex gutture penè reuocabant, ipsos faucibus strangulantes. Pullabantur autem senes ne cibum defenderent: lacerabantur mulieres, ea quæ haberent in manibus occultentes: nullaque miseratio vel cani erat capitis, vel infantia: sed abstractos pueros & ex bucella pendentes, humo allidebant. Si quis autem incurrentes antecurrisset, quodque rapturi fuerant deuorasset, tanquam bestiæ cruentiores erant. Acerbissimos autem cruciatus excogitabant, dummodo alimenta reperirent: nunc excruciantes genitalium vis, nunc virgis acutis pedes transfigendo horrendaque etiam auditu quis patiebatur: in vnius panis confessionem, & ut vnum pugnum farinae abditum indicaret. Tortores autem nec esuriebant (minus enim crudele videretur, quod necessitas impetraret) exercentes autem dementiam suam, sexque sibi dierum comædium præparantes, hisque occurrentes, qui per Romanorum custodias agrestis oleris herbarumque gratia colligendarum nocte erepsissent, cum iam se hostes euasisse credebant, quæ attulissent eripiebant: multumque supplicantibus, & horribile Dei nomen implorantibus, ut aliquam partem sibi concederent eorum, quæ cum periculo sibi collegissent, nihil penitus dabant: gratumque videbatur, si spoliati non perirent. Hæc quidem humiliores à satellitibus patiebantur. Honorati verò ac diuites ad tyrannos perducebantur, quorum alij insidiarum falso accusati occidebantur, alij quia Romanis proderent ciuitatē. Et plerumque delator subornatus indicabat, quæ profugere voluissent. Si verò quæ Simon expilasset, cum ad Ioannem remittebat: & quem Ioannes expoliasset, cum Simon excipiebat: sibi, invicem propinabant sanguinem popularium, miserorumque cadauera partiebantur. Et dominandi quidem causa

*An. mun-
di 4034. A
nat. Christ.*

72.

*Ingens in
vrbe fames.
Abundantiæ
cibi argumē-
tum.*

*Miserabilis
victus, di-
gnumque la-
crymis spe-
taculum.*

*Milites vi-
ctum iā con-
tusum den-
tibus, ex gut-
ture penè
reuocant, i-
psos faucibus
strangulan-
tes.*

*Honorati re-
diuites ad ty-
rannos per-
ducuntur.*

An. mundi causa erat in utroque dissensio, scelerum verò concordia. Nam qui ex a-
4034. A lienis malis partem alteri, sibi totum vendicans, non dedisset, nequissi-
Chri. nat. mus videbatur. Et qui non accepisset, velut boni alicuius damno dole-
 bat, quia crudelitatis parte caruisset. Singillatim quidem iniquitates
 eorum explanare non potero: ut autem breviter dicam, neque aliam ci-
 vilitatem unquam talia perpessam puto, neque ullam nationem post ho-
 minum memoriam malicia ferociorem fuisse. Postremo etiam genti
 Hebræorum maledicebant, ut minus impij viderentur in alienos. Ve-
 runtamen, quod erant, & servos se, & conuenas & degeneris gentis ab-
 orriones esse confessi sunt. Deniq; civitatem ipsi evertere, & Romanos
 inuitos hanc tristem admittre victoriam coegere: tardiusque venien-
 tem in templum ignem penè traxere. Denique cum hi ardere superio-
 rem civitatem vidissent, neque doluere, neque illacrymare: sed apud
 Romanos qui hæc paterentur inuenti sunt. Verum hæc quidem suo lo-
 co postea cum rerum documentis dicemus.

72.
 Dominandi
 causa in Ioã-
 ne & Simo-
 ne dissen-
 sio, scelerū
 verò con-
 cordia.
 Iosepi de po-
 pulo Iudæi-
 co iudiciū.

C A P. XII.

De Iudæi crucifixis & aggeribus combustis.

Tito autem aggeres proficiebant, quamvis à muro milites malè affi-
 cerentur: parte verò equitatus missa, iussit per valles ad alimenta cō-
 portanda exeuntibus insidias tendi. Erant autem in his nonnulli etiam
 pugnatōres, quibus iam minimè præda sufficeret: maior verò pars ex
 populo pauperes, quos profugere deterrebat pro affectibus suis metus,
 nec clam enim seditiosis fieri posse sperabant, ut cū coniugibus ac libe-
 ris diffugerent: eosq; latronibus relinquere non patiebātur vice sua iu-
 gulandos. Audaciores autem faciebat ad exeundū fames, restabatq; iam
 latitantes egredi, & ab hostibus capi. Deprehensi autē necessitate pugna-
 bant, metu supplicij, seroq; videbantur supplicare: post pugnam itaque
 verberati, & ante mortem modis omnibus excruciatī, contra murū cru-
 ci suffigebantur. Tito quidem miserabilis videbatur ista calamitas, cū
 Iudæi in dies singulos quingenti, nonnunquam etiam plures caperen-
 tur. Sed neq; captos dimittere tutum erat, tantamq; asservare multitu-
 dinem custodum videbat esse custodiā: maxime vero propterea non p-
 hibuit, citius eos existimās ea facie remissuros, tanquā similia passuros,
 nisi se dedidissent. Milites autē diuersis modis suffigebant, ira & odio &
 ludibrij causa: & propter multitudinem quam cepissent, iam spaciū
 crucibus deerat, & corporibus cruce. Seditiosis verò tantum defuit, ut
 ea clade monerentur, quod etiam in contrarium eis cessit, ad deterren-
 dam reliquam multitudinem. Transfugarum enim familiaribus ad mu-
 rum tractis, & si qui erant popularium prouiores ad pacem, & quæ pa-
 terentur qui ad Romanos profugerent, demonstrabant: & qui com-
 prehensi tenebantur, eos supplices non captiuos esse dicebant. Ea res
 seditiosis que multos perfugere cupientium, donec verum cognosceretur inhibuit.
 Fuerunt autem qui statim dilapsi sunt, quasi ad verum supplicium
 properantes. Illam enim ab hostibus mortem, comparatione famia
 requiem esse ducebant. Multis autem captiuorum Titus etiam manus
 fugerant, abscindi præcepit, eosque ad Ioannem & Simonem intromisit, ut pro-
 demōstrant. per calamitatem nec viderentur profugi, nec crederentur: saltem nunc
 desine-

Pauperū ex
 populo mi-
 leria.

Iudæos per-
 multos Titus
 contra mu-
 rum cruci
 suffigit.

Transfuga-
 rū familiari-
 bus ad mu-
 rū tractis,
 seditiosis que
 paterentur
 qui ad Ro-
 manos pro-
 fugerant,
 demōstrant.

desinerent admonens, ne se compellerent ad excidium ciuitatis: sed lucrarentur in extremis mutata voluntate, & proprias animas, & patriam tantam & templum, cuius participem non habebant. simul autem aggeres circumeundo, operantes vrgebat, veluti factis verba non multo post secuturus. Ad hæc in muris stantes, & ipsi Cafari, & patri eius maledicebant, mortemq; se contemnere conclamabant, eamq; seruituti rectè præferre, multa verò mala Romanis facere dum sperant, nec se nec patriam curantes, vt ipse diceret, perituros: mundumq; Deo templum hoc melius esse: quamuis & id seruaturus sit qui incolet: quem ipsos quoq; auxiliatorem habentes, omnibus interminationibus illufuros, quibus facta non adfore: finem enim Dei esse. Talia conuicijs admiscentes vociferabantur. Et inter hæc Antiochus quoq; aderat Epiphanes, multos alios armatos secum ducens, & præterea caterua stipatus qui Macedones appellabantur, omnes ætate pares & paulo maturiores adolescentibus, more Macedonum instructi armis & eruditi. vnde etiam nomen habebant, pleriq; tamen famam gentis æquare non poterant. Omnium enim Regum qui Romanis parebant, felicissimum Comagenum fieri contigit, prius quam fortuna mutaretur. Ostendit autem ille quoq; in senecta ætate, nullum ante mortem beatum dici oportere. Cæterum filius eius adhuc eo vigente præsens se mirari aiebat, quidnam esset quod Romanos adire pigebat muros. erat enim beliator ipse naturaq; promptissimus, tantusq; viribus, vt multum peccaret audacia. Cum verò Titus ad hoc subrilisset, laboremq; communem esse dixisset, sicut erat Antiochus cum Macedonibus in murum impetum fecit. & ipse quidem pro viribus suis ac pericia cauebat tela Iudeorum, sagittis eos appetens: adolescentes autem omnes præter paucos attriti sunt. Nam pudore promissionis diutius pugna certauerant, & ad extremum multi saucij recessere: hoc reputantes, quod etiam viris Macedonibus vineere cupientibus, fortuna opus sit Alexandri. A Romanis enim duodecimo die mensis Maij aggeres inchoati, vix nono & vigesimo perfecti sunt, cum totos dies septem & decem laborassent: ingentes enim quatuor iacti sunt. & vnus quidem qui erat ad Antoniam, & à quinta legione fuerat extructus, contra medium stagnum, quod Struthium vocatur: alter verò à duodecima viginti cubitis distans. Decima verò legio, quæ supra memoratis præstabat, in septentrionali parte opus crexerat, vbi stagnum est quod appellatur Amygdalon. Ab hoc autem quinta decima legio discedentem cubitis aggerem fecit ad Pontificis monumentum. Iam verò admotis aggeribus, Ioannes subfossa intus terra vsq; ad aggeres Antoniam versus, dispositis per cuniculum sudibus, opera suspendit: illataq; sylua pice ac bitumine illita, ignem immittit: succensis autem fulcimentis, fossa repente subsedit, cumq; magno sonitu in eam aggeres decidere. ac primo quidem cum puluere fumus ex alto excitatus est, cum ignem ruina concluderet. peresa verò materia qua premebatur, flamma iam clarior apparebat. Et Romanos repentini quidem facti stupor occupat: molitionem verò Iudeorum agrè ferebant: iamq; se vicisse credentium & spes eo casu refriguit, & in posterum subuenire aduersus ignem minus vtile videbatur, etiam si esset extinctus semel aggeribus deuoratis. Biduo verò post, alios etiam aggeres Simon cum socijs aggreditur. illa enim parte Romanij admotis arietibus concutere murum cœperant. Tephraus aut quidam

An. mmm.
4034. A
nato Chri-

sto 72.

Iudæi ipsi
Cæsari &
patri eius
maledicunt.

Diciq; beatus ---

Ante obitū
nemo supremaq; funera debet.

Antiochi &
militum insolentia.

Romani per dies septem & decem aggeres quatuor ingentes perficiunt.

An. mundi
4034. *A*
nato Chri-
sto 72.

Tres viri au-
daces inter
Iudæos.

Romani flā-
ma circun-
dati opera
extructa a-
mittunt.

Sanctio Ro-
manorum
acerbissima
in eos, qui
loco cedūt.

Titus mili-
tibus negli-
gentiam ex-
probrat.

Iudæi in ci-
uitatem sese
recipiunt.

dam ex Garli ortus, ciuitate Galilææ, & Megassarum ex regalibus famu-
lis Mariammes, cumq; his Adiabenus quidam, filius Nabatzi, nomen
habens ex fortuna Agiras, cuius est interpretatio claudus, raptis faci-
bus in machinas euolarunt. hisq; viris neq; audaciores in illo bello ex-
tra ciuitatem apparere, neq; magis horrendi. nam velut in amicos,
non in agmen hostium excurrerent, nihil cunctari sunt aut subtitere:
sed per medios inimicos facto impetu, machinas incendere. acti autem
missilibus, & cladibus detrusi, non prius à periculo demoti sunt, quàm
ignis instrumenta corripere. Sublata verò iam flamma, Romani qui-
dem concurrentes è castris, auxilio properabant: Iudæi verò ex muro
eos prohibebant, manusq; cum his conferebant, qui flammam extin-
guere conarentur, proprijs corporibus nullo modo parcentes. Et illi
quidem arietes igni subtrahere, cum eorum tegmina cremarentur: Iu-
dæi verò etiam per flammam eos retinere certabant. & quamuis feruens
nasti essent ferrum, tamen arietes non amiserunt. Hinc autem flamma
transiit in aggeres, & auxiliantes præueniebat incendium. Itaq; Roma-
ni flamma circumdati, quoniam seruare posse opera desperabant, in
castra discedunt. Iudæi verò magis instabant, cum semper eorum nu-
merus cresceret, ex ciuitate accedentibus adiumentis, minusq; cautos
haberent impetus, freti victoria. progressi autem vsq; ad munimenta
castrorum prælio cum eorum custodibus decertabant. Est enim statio
pro castris per vices succedentium armatorum, & acerbissima in eos
sanctio Romanorum, vt qui loco de qualibet causa cessisset, occidere-
tur. hi poenali exitio gloriosa morte prælata, steterunt fortiter: eorum-
que necessitate simul ac pudore, plurimi fugientium redierunt: balli-
stæq; in muro dispositis, ex ciuitate accedentem multitudinem prohi-
bebant, nihil pro cautione siue tutamine suorum corporum providen-
tem. nam quoscunq; obusos habuissent, cum his congregiebantur Iu-
dæi: & in spicula irruentes incautè, ipsis corporibus inimicos ferie-
bant. Sed neq; hi actis magis quàm fiducia superabant, & Romani plus
audacitæ quàm quod male tractarentur, cedebant. Iam verò Titus ade-
rat ab Antonia, quò secesserat, locum alijs aggeribus prospiciens: mul-
tumq; increpatis militibus, si cum hostium muros obrinerent, in suis
periclitarentur, & velut ex carcere contra se dimissis Iudæis, obsessorijs
paterentur ipsi fortunam, ipse cum electis militibus hostes à latere cir-
cumuenit: illi autem cum in ora ferirentur, contra eum conuersi dura-
bant. mixta verò acie, puluis quidem lumina, clamor verò aures exipe-
rabat, neq; aut amicum quisquam internoscere poterat aut inimicum.
Iudæis autem non tam virium fiducia, quantum salutis desperatione
perseuerantibus, etiam Romanos pudor armorum & gloriæ & præsen-
tia periclitantis Cæsaris reddidit fortiores. Itaq; putauerim eos ad ex-
tremum nimia ferocitate animorum, vel totam multitudinem Iudæo-
rum fuisse rapturos, nisi præueniente pugne momento, in ciuitatem se re-
cepissent. Corruptis autem aggeribus Romani motore tenebantur,
quod tam longum laborem vna hora perdidere, & multi
quidem solutis machinis captum iri ciuitatem
iam desperabant.

De muro

C A P. XIII.

*De muro extructo ab exercitu Romano circa Hieroso-
lymam triduo.*

An. mundi

*4034. A
nato Chri-
sto 72.*

Titus autem cum ducibus quid fieret deliberabat. Et callidioribus quidem placebat, omni admoto milite vi muros experiri: adhuc enim Iudæos cum exercitus parte dimicasse, vniuersi verò militis impetum tolerare non posse, verū sagittis esse obruendos. Prædentiores autē rursus aggeres fieri suadebant: alij & sine aggeribus assideri, egressus eorum tantummodo obseruando, ac ne victus intrò ferretur monebāt, & ciuitatem fami relinquere, neq; cum hoste manu configere: nec enim expugnari eorum cōfidentiam posse, quibus opiatū est ferro percumbere, vel etiam sine hoc interficere, quæ sauior est cupiditas. Ipse autē Tito, cessare quidem prorsus tanto cum exercitu, honestum nō videbatur: & pugnare cum his superuacuum, qui semetipsos perdituri essent. Aggeres autem fieri, impendiorum penuria operosum iudicabat, egressus verò ciuitatis obseruari, operosius. Nec enim circundari eam propter magnitudinem locorumq; difficultatem, ab exercitu posse, & præterea ad excursus incautum: contra manifestam enim viam obseruatam, occultas vias excogitatos Iudæos, tam necessitate quàm locorum scientia. Si quid autem clām esset illatum, diutius obsidionem trahendam, verendumq; ne victoriæ gloriam diminuat temporis lōgitudine. Hæc enim cuncta quidem effici posse, sed celeritatem ante gloriam duci: debere tamen si celeritate vti velit & cautione, totam muro cingere ciuitatem. Hoc enim modo omnes exitus posse præcludi: & Iudæos aut omnibus modis salute desperata, ciuitatem tradituros, aut fame victos facillimè capiendos, aliter enim se non posse quiescere. Verum & aggeres curaturum esse, cum infirmiores habeat qui prohibeant. Quod si cuiquam magnum opus & inextricabile videatur, eum considerare debere, quod neq; paruum opus Romanos decebat facere: & sine labore magnum quid perficere, ne Deo quidem facile sit. His dictis duces exhortatus, iubet eos exercitus in opera distribuere. Diuinus autē quidam impetus militibus incidit: ambitumq; partiti, non solum rectores inter se, verum ipsi etiam ordines certabant. Et miles quidem decadarcho, decadarchus autem hecatontarcho, isq; chiliarcho placere promerabat: chiliarchorum verò ostentatio, ad duces vsq; pertinebat, dum cum verò certamina Cæsar ipse dijudicabat. In dies enim singulos circuiens, opus sapissimè inspiciebat. Coeptum enim à castris Assyriorum, vbi ipse tendebat, ad inferiorem Cænopolim murum duxit. Hinc per Cedronem ad Eleon montem reuertens, à meridie montem completitur, vsque ad saxum quod Peristereonos vocatur, eiq; proximum collem, qui super vallem imminet Siloam, ac inde ad occidentem flexo edificio, ad vallē fontis descendit. Hinc subiens ad Anani Pontificis monumentum, circumdato monte, vbi Pompeius castra posuerat, ad septentrionalem redit regionem. Et cum processisset ad vicum, cui nomen est Erebiathonicus, post illum Herodis monumentum ab oriente Murus vnus clausum castris suis coniunxit, vnde coeperat: Murus quidem vno minus quadraginta stadiorum erat. Ad hoc autem foris castella tredecim stadiorum ædificata

Titus cum
Ducibus de-
liberat.

Titus totam
muro cingo
re ciuitatem
cogitat.

Romanorū
militum in
extructo
muro labor
indefessus.

Murus vnus
minus 40.

An. mundi
4034. A
nato Chri-
sto 72.
Romanorū
per castella
custodia col-
locata.

ædificata sunt: eorum gyrus denis stadiis numerabatur. Totum autem opus triduo constructum est, ut id quidem dignum mensibus videretur, celeritas verò fide careret. Muro autem circumclusa ciuitate, per cuiens explorabat: secundam verò Alexandro permiserat: tertia vero obtigit legionum ducibus. Somnos autem vigiles inter se fortiebantur, totaq; nocte per castellorum spacia circuibant.

C A P. XIII.

De fame Hierosolymorum et secundo aggere extructo.

Tecta ac viæ
mortuis
plenæ.

Mortui in-
sepulti in
ciuitate ia-
cent.

Latronum
in morien-
tes crudeli-
tas.

Titus exten-
tis manibus
factū illud
suum nō es-
se, Deum re-
statuit.

Romani iu-
dæis magnā
alimentorū
abundantiā
demonstrant.
Titus popu-
li miseratus
quod super-
est liberare
properat.

Udæis autem cum exeundi facultate, omnis etiam spes salutis adempta est: auctaq; iam fames, totas domos ac familias depascebatur. Et tecta quidem plena erant mulieribus exanimatis, atq; infantibus: viarum autem angusta senibus mortuis. Adolescentes autem ac iuvenes turgidi, velut vimbæ mortuorum, per fora versabantur: & ubi quem casus occupauerat, decidebant. Sepelire autem funera, neq; poterant præ labore, & eos quibus aliqua vis supererat, pigebat, & propter multitudinem mortuorum, & quod de ipsis erat incertum. Deniq; super eos quos sepelierant, multi moriebantur. Multi autem ad sepulcra, prius quam fati dies veniret, & viui properabant: neq; luctus in illis calamitatibus, neq; fletus erat, sed fame superabantur affectus. Siccis autem oculis, & corruptis oribus, qui tardius morerentur, eos qui ante se requiescerent, tuebantur. Altum verò silentium ciuitatem, plenaque mortuis nox comprehenderat, & latrones his acerbiores. domos enim, quæ tum sepulcra erant, & cadauera spoliabant, & velamina corporibus detrahentes, cum risu egrediebantur. hisq; gladiatorum mucrones probabant: nonnullosq; iacentium adhuc spirantes, ferro experiendi causa transuerberabant. Si quis autem manum rogasset aut ferrum sibi commodari, quo famem euaderet, superbissimè negligebatur. Animas vero efflantium quisq;, in morte templum obtutibus intuebatur, cum viuos relinqueret seditiosos. Illi autem, primo quidem sumptu publico iubebant mortuos sepeliri, cum fectorem ferre nō possent: deinde quod non sufficebant, in valles eos ex muro præcipitabant. Quas circuiens Titus ubi plenas cadaueribus vidit, altamq; saniem tabefactis corporibus defluentem, ingemuit: & extentis manibus Deum testabatur, factum illud suum non esse. Ciuitas quidem ita erat affecta. Romani vero, cum iam nemo seditiosorum auderet excurrere (nam etiam eos moror, famesq; tangebant) dies lxtos agebant: frumenti, aliarumq; rerum necessariarū habentes copiam, de Syria proximisq; prouincijs. multi autem iuxta murum stantes, magnamq; alimentorum abundantiam monstrantes, satietate sui famem hostium incendebant. Seditiosis autem nihilo magis calamitate cedentibus, Titus reliquias populi miseratus, & properans saltem hoc liberare quod superest, iterum aggeres inchoabat, quanquam difficulter materiam reperiret. omnes enim ciuitati proximas syluas, opera prima consumpserant. à nonagesimo vero stadio mili res alias congeriebant: & ad Antoniam solam ex quatuor partibus, maiores prioribus aggeres struebantur. Cæsar autem agmina circuiens, atq; opus vrgens, quod in manibus eos haberet latronibus ostendebat.

ostendebat Sed illis poenitudo planè perierat : & animis ac corporibus separati, vtrîsq; velut alienis utebantur. Nec enim vel animas affectio mansueta, vel corpora dolor tangebat, qui etiam mortuam plebè, quasi canes lacerabant, replebantq; languentibus carcerem.

C A P. XV.

De cede Iudæorum intra & extra Hierosolymam.

Denique Simon Matthiam, per quem obtinuerat ciuitatem, excruciatum peremit. Boethi filius erat, ex pontificibus populo maximè fidelis & charus. Is cum à Zelotis malè populus tractaretur, quibus iam Ioannes accesserat, vt adiutorem Simonem reciperet, populo persuasit: nulla cum eo prius habita pactione, nec aliquid mali metuens. Ingressus autem ille, postquam obtinuit ciuitatem, inimicum cum æque atq; alios esse dicebat, qui pro se consilium dederat, velut hoc simplicitate suasisset: productumq; eum & accusatum, quod cum Romanis sentiret, morte damnavit, ne purgationis quidem ei facultate concessa. cum tribus filiis suis. quartus enim ad Titum ante profugerat. Prius autem se occidi, quam filios obsecrantem, atque hanc pro illa, quod ciuitatem ei aperuisset, gratiam postulantem, vt augeret eius dolorem, nouissimum iussit interfici. Ille quidem super caelos in conspectu suo filios iugulatur, coram Romanis productus: ita enim Simon Anano Bamadi filio præceperat, qui erat eius satellitum crudelissimus, cauillatus si quid cum iuuarent, ad quos exire voluisset. corpora verò sepeliri prohibuit: Post hos Ananias quidam, pontifex, filius Masbali, nobilis, & scriba curiæ, vir fortis, ex Ammaunte genus ducēs, & cum his quindecim ex populo clariore necantur. Iosephi verò patrem conclusum asservabant: milloq; præcone denunciant, ne quis in ciuitate degentium vel colloqueretur cum eo, vel in vnum veniret, prodicionis metu proposito: & eos qui hæc cum illo descerent, ante quæstionem perimebant. Ista videns quidam Iudas filius Iudæ, vnus ex numero præfectorum Simonis, qui turrinam ab eo sibi creditam custodiebat, fortasse quidem nonnihil etiam in misericordia crudeliter pereuntium, magis autem sui prouidentia, conuocatis decem fidissimis contubernalium: quousq; tandem, inquit, hæc mala iustinebimus? quamue salutis spem habemus, seruantes pessimo fide? Ecce iam fames oppugnat. Romani verò penè intus sunt. Simon aut bene quoq; meritis infidelis est: metusq; etiam apud eum poenæ, & apud Romanos certa fœderis dextera. Ergo age, tradito muro & nomine seruemus & ciuitatem. Nihil autem graue Simon patietur, si, cum de se desperauerit, poenas citius pœdet. His vbi decem assensu sunt, manentes quos subiectos habebat, per diuersum dimittit, ne quid eorum quæ cogitauerat proderetur. ipse verò de turri hora tertia Romanos inuocabat. illorum autem alij præ superbia contemnebant, alij non credebant, alios etiam pigebat, velut mox capturos ciuitatem nullo periculo. Interea vero, cum Titus ad murum cum armatis succederet, ante rem Simon cognouit, turrinamq; velociter occupat: Romanisq; eos inspectantibus custodes peremit, & per murum proiecit corpora mortuorum ibiq; circuiens Iosephus (nec enim rogare cessabat) caput vulneratur lapide, statimq; attonitus cadit. Excursus autem ad eius caesum factus est Iudæorum: abreptusq; esset in ciuitatem, nisi Cæsar misisset qui.

Anno mun

40/4.

A Christo

nat. 72

Iudæorum ex-
cercatio.Simonis in
Matthiam e-
iusq; filios
crudelitas.Ananus Si-
monis satel-
litum crude-
lissimus.Ananias Pō-
rifex, & quin-
decim ex po-
pulo clario-
res necantur.
Iosephi pa-
ter captus
Iudæ cum cō-
tubernalib⁹
deliberatio.Iudas cum
contuberna-
libus à Simo-
ne trucidat-
ur.Iosephus ca-
put vulnera-
tur lapide,
statim atton-
itus cadit.
& rumor per
ciuitate spar-
gitur.

H h h

Iei qui

Anno mun
di 4034.
A Christo
mar. 72.

Iosephus cu
rato vulne
re resipiscit.

Fame, quam
Iudæi domi
reliquerant,
velociorem
apud Roma
nos inueniunt
ad exitium
fatietalem.

Vna nocte
duorum mil
lium viscera
patefacta.
Titus militi
bus ob faci
nus iratus.

Avaritia sup
plicium om
ne contem
nit.

set qui eum protegerent. Illis autem pugnantibus, Iosephus quidem tollitur, parum quod ageretur intelligens. seditiosi vero, tanquam interfecto quem maxime cupiebant, cum lætitia conclamauerunt. Spargitur autem hic rumor per ciuitatem: ex quo residuam multitudinem moror tenuit, verè perillè credentem, cuius fiducia profugere cogitabant. Audito autem Iosephi mater in carcere, mortuum esse filiū suum, ad custodes quidem, ex Iotapatis hoc aut certo se credere, nec enim viuo potiri. Secretò autè flens, ad ancillas, hunc, inquit, fecunditatis recepisse fructum, quod nō sepelire quidem sibi filium licuisset, à quo sepeliri sperasse. Verū ne illam quidem mendacium diutius cruciauit, neq; latrones refecit. Citò enim curato vulnere Iosephus resipuit: progressusq; clamabat, illos sibi non multo post vulneris pœnas duros, populum aut rursus ad fidē hortabatur. vnde populo quidem fiducia, seditiosis verò stupor incidit eius aspectu. Profugorum autem alij statim de muro necessitate prosiliebant: alij velut ad pugnam cum lapidibus progredi simulantes, mox ad Romanos profugiebant. Hos aut scruior ea quam intus pertulerant fortuna consequebatur: & fame, quam domi reliquerant, velociorem apud Romanos inueniebant ad exitium fatietatem. aderant namq; inflati ex inedia, & velut morbo intercutia aquæ turgidi, deinde vacuata replentes corpora disrumpebantur: nisi qui periti desideria cohibuissent, paulatimq; cibū desueto corpori obtulissent. Verū & eos qui hoc modo seruarentur, alia plaga suscepit. Quidam apud Syros ex transfugis deprehenditur, è fimo ventris aureos colligens. Transglucientes autè (vt suprà diximus) eos veniebant, quod cunctos seditiosi scrutabantur: & maxima vis aut fuerat in ciuitate, deniq; duodecim artibus comparabāt, quod antea vigintiquinq; valebat. Verū hac arte per vnum detecta, totis castris fama peterebuit, quod aut transfuga pleni venirent. Arabum autem multitudo & Syri, Icis sis ventribus supplicium minitabantur. Et hac ego clade nullam credo scruio rem contigisse Iudæis: vna denique nocte duorum millium patefacta sunt viscera. Et hac Titus iniustitia cognita, penè iussisset autores circumfuso equitatu iaculis appeti, nisi magna fuisset multitudo noxiorum multoq; plures puniendi, quam qui fuerant interempti. Conuocatis autem auxiliariū ducibus, itemque militum Romanorū (nam etiam militum quosdam hæc tangebatur inuidia) virisque iratus dicebat: si qui militum suorum hæc committerent lucri causa incerti, nec arma propria quisquam erubesceret auro argentoq; facta: Arabes autem & Syri, primo in alieno bello licenter calamitates inferrent: deinde crudelitatem in cædibus & in Iudæos odia Romanis ascriberent, hæc enim quosdam suorum milites infamia participare. & his quidem mortem interminatus est, si quis in eadem postea reperiendus fuisset audacia. ad legiones autem mandata dedit, vt suspectos inuestigarent, atque ad se deferrent. Verū profecto avaritia contemnit omne supplicium. scruio: hominibus lucrandi amor innotatus est: nulloq; omnino calamitas plus habendi cupidini comparatur. Imò verò hæc avaritia, & modum habent, & metu subiugantur. Deus autem, qui damna uerat populum, omnem viam salutis ad interitum verterat: denique id quod cum pœna interdixerat Cæsar, occultè in profugos admittebatur. Et si quis transfugisset, circumspectantes ante ne quis Romanorum videret, eos scindebant, & ex visceribus quæstum netarium trahebant. in paucis

paucis autem reperiebatur, & plerosq; sola spes consumebar. Hic qui- *Ant. mundi*
dem casus multos transfugarum reduxit.

CAP. XVI.

*De sacrilegio circa templum & relatu ex urbe ca-
daueribus & fame.*

4014.

*A Christo**Mat. 72.*

Ioannes autem, ubi rapina ex populo defuere, ad sacrilegium sese co- *Ioannes ad*
uertit: multaq; donaria templi retinens, multaq; vasa diuina rei mi- *sacrilegium*
nisterio necessaria, crateras, & lances, & mensas, ne viccolis quidem ab- *sese conuer-*
stinuit, quos Augustus eiusq; vxor miserat. Romanorum quidem impe- *tit, multaq;*
ratores honorauerunt semper templum atque ornauerunt: tunc autem *donaria tem-*
Iudaeus etiam alienigenarum dona distrahebat. ad socios autem dice- *pli retinet.*
bat, sine metu diuinis abuti debere, qui pro Deo, qui pro templo mili-
tatent, & ex ipso ali. Proptereaq; factum vinum, & oleum, quod sacer-
dotes sacrificijs reseruabant, tutum erat effudisse. namq; in templo &
multitudini distribuit, & illi sine horrore vnebantur & potabant. Non
equidem recusabo dicere, quae dolot iubet. Puto si Romani contra no-
zios venire tardassent, aut hiata terrae deuorandam fuisse ciuitatem,
aut diluuium perituram, aut fulmina ac Sodomae incendia passura, mul-
to enim magis impiam progeniem tulit, quam quae illa pertulerat. de-
niq; cum eorum pertinacia desperata, totus populus interijt. Et quid
est opus singularim narrare clades? Manneus Lazari filius, transgressus
ad Titum, per vnam portam quae sibi credita fuerat centum & quinde-
cim millia & octoginta dixit elata cadauera, ex quo die castra prope ci-
uitatem posita sunt, ex die quartadecima mensis Aprilis, vsq; ad calen-
das Iulij. haec autem immensa est multitudo: nec tamen ipse fuit apposi-
tus portae, sed publi^{ca} mercedem diuidens, mortuos ex necessitate nu-
merabat. ceteros enim propinqui sepeliebant. sepultura autem fuit, ca-
lato ex oppido proiecere. Post hunc autem nobiles profugi, omnia mor-
tuorum egenorum sexcenta millia portis eiec^{ta} nunciabant: aliorum
vero numerum minime posse comprehendere, cum autem pauperibus
efferendis non sufficerent, congesta in maximis aedibus cadauera esse
inclusa. & frumenti quidem modium venisse talento. post autem ubi
muro circumdata ciuitate, ne herbas quidem legere iam liceret, ad hoc
necessitatis quosdam fuisse compulso, ut cloacas rimarentur, bonumq;
veterem fimum alimentum haberent. stercoq; collectum, quod ne vi-
sui quidem tolerabile fuerat, cibus erat. Haec Romani quidem audien-
tes miserati sunt: seditiosos autem ne videntes quidem poenitebat, sed
patiebantur vsq; ad ea progredi. fatum enim eos reddi-
derat cecos, quod iam & ipsis immi-
nebat & ciuitati.

*Sextēta mil-
lia mortuo-
rum portis
eiec^{ta}.*

*Boū fimum,
stercoq; col-
lectū Iudaeo-
rum alimen-
tum.*

Hhh 2

FLAVII

FLAVII IOSEPHI
FLAVII IOSEPHI DE BELLO IUDAI-
CO LIBER VII.

SVMMA CAPITVM LIBRI VII.
De bello iudaico.

- I. De suffossione murorum, succensione aggerum, & Sabino oppugnante murum.
- II. Romani Antoniam inuadunt, & à Iudeis repelluntur.
- III. De Iuliano Romano milite insigni fortitudine.
- IIII. Iosephi oratio pro deditioe Iudeorum, & profugium eorum.
- V. Deiterata pugna, extructi aggeribus, & excursionibus Iudeorum.
- VI. Romani flammis percunt dolo Iudaico, & de Artorio quedam.
- VII. De fame Iudeorum.
- VIII. De muliere quæ præ fame filium coxerat.
- IX. De expugnatione muri & incendio templi.
- X. Quemadmodum Templum incensum est inuito Tito.
- XI. De Sacerdotibus, gazophylacioq; & porticu.
- XII. De prodigijs excidium Hierosolymæ præcedentibus & præsagijs.
- XIII. De imperio Titi, & sacerdotum interfectione.
- XIIII. De præda seditiosorum, & succensione interiori ciuitatis.
- XV. Superior pars ciuitatis oppugnatur, & confugiunt aliqui Iudeorum ad Titum.
- XVI. De occupata reliqua parte Ciuitatis.
- XVII. De numero captiuorum, & peremptorum.
- XVIII. Hierosolymæ urbis historia breuis.
- XIX. De premio militum.
- XX. De nauigatione Vespasiani, deq; comprehenso Simone & spectaculo die natalis exhibito.

XXI. De

- XXI. De calamitate Iudaeorum apud Antiochenes.
 XXII. Quomodo Vespasianus rediēs à Romanis exceptus est.
 XXIII. Domitiani gesta contra Germanos & Gallos.
 XXIII. De amne Sabbatico & triumpho Vespasiani ac Titi celeberrimo.
 XXV. Herodium & Macherus à Basso capta.
 XXVI. De Iudæis à Basso interemptis & Iudæa diuendita.
 XXVII. De clade Antiochi Regis & eruptione Alanorum in Armeniam.
 XXVIII. Excidium Massadæ castelli munitissimi.
 XXIX. Interitus Sicariorum, qui in Alexandriam & Thebas profugerant.
 XXX. Oniæ templum clausum apud Alexandriam.
 XXXI. De interfectione Iudaeorum apud Cyrenem.

CAP. I.

De suffosione murorum, succensione aggerum & Sabino oppugnante murum.

LADES quidem Hierosolymorum in peius quotidie procedebant, cum & seditiosi magis accenderentur aduersis inclusi, postquam populum famēs ipsosque iam possederat. Quin & multitudo congestorum in ciuitate cadauerum, & visu horrenda erat, odoremque pestiferum emittebat, cum excursus etiam pugnantium moraretur. Nam veluti per aciem ruerent, plurima cæde excitata, concutere mortuos cogebantur: & qui super eos pedem ponerent, neque miserabantur, neque horrebant: nec saltē sibi augurio fore putabant contumeliam mortuorum. Gentili autem cæde polluti, dexterat ad externum bellum preparabant, tanquam exprobrantes Deo (ut mihi videtur) supplicij sui tarditatem. non enim spe victoriæ maior pars eorum, sed desperatione salutis ferocius ferebatur. Romani autem quāuis plurimum in aggreganda materia laborarent, tamen intra viginti & vnum dies aggeres crexerunt, attonsis omnibus ad nonaginta vsq; stadia circa oppidum lucis. Erat autem miserabilis terræ facies. nam quæ antea arboribus & paradisis ornata fuerat, ea tunc deserta præcis vndique arboribus cernebatur: nec vllus qui pridem Iudæam viderat alienigena & suburbana pulcherrima ciuitatis, cum eius solitudinem tunc videret, continere lachrymas poterat, vel non genere mutationem quantum pristinis derogasset. Omnia namq; insignia pulchritudinis, bellum deleuerat: nec si quis subito aduenisset, qui locum prius scierat eum cognosceret,

An mundi 4034.

A Christo nat. 72.

Multitudo congestorū in ciuitate cadauerum horrenda vis.

Iudæi supplicij sui tarditate exprobrant Deo.

Iudæa deserta & desolata.

An. mundi
4034. A
nat. Christ.

72.

Romanorū
& Iudxorū
par timor.
Romani Iu-
dxorū auda-
ciam verēn-
tur.

Iudxi cū fa-
cibus agge-
rē aggredi-
untur, spe
decepti re-
meant.
Audacia &
impetus Iu-
dxorū de-
crevit.

Iudxi se ipso-
rum timorē
arguētes, re-
infecta re-
vertuntur.
Oppugna-
tio Hieroso-
lymæ Ca-
lend. Iulij.

Romani mu-
rum suffo-
derunt.

gnosceret, sed præsens quæreret civitatem. Romanis autem ac Iudæis, finitum opus aggerum, par faciebat timoris initium. namque hi ipsi eo quoque exurerent, captum iri civitatem putabant: Romani autem, fortasse nec voluntatem sibi fore illis incensis alios parare. nam & materis defecerant: & labori quidem corpora militum, crebris vero offensionibus animi cesserant. Verum ciuitatis cladibus tristius Romani quam ciues in ea degentes afficiebantur. ad mala enim quæ hinc accidebant, etiam propugnatoribus nihil segnioribus utebantur. Sed eorum spes frangebatur, cum aggeres insidens, machinæ soliditate muri, manus vero confictus audacia repugnantia superaretur: & præcipue, quod cum seditione fameque ac bello totque malis præstantiores Iudæorum animos inuenirent, virorum quidem inexpugnabiles esse impetus arbitrabatur, inuictam vero animum magnitudinem quæ calamitatibus aleretur. nam quis eos in rebus secundis sustineat, qui malis ad virtutem incitarentur? Illi quidem propterea captius custodias præparabant. Ioannis autem factio apud Antoniam, simul & quæ futura timebantur, si disijceretur murus cauebat, & antequam arietes admouerentur operibus instabat: nisi quia conatus eorum irritus fieret. Aggressi enim cum facibus aggerem, spe decepti remeauerunt. Nam primum ne concordare quidem eorum videbatur consilium, paulatim & per interualla, & contanter, non sine metu proflientium, neque Iudæorum more, ut breuiter dicam, decerant enim quæ propria gentis essent, audacia, cursus, & omnium simul impetus: & ut non sine offensione recederent. Languidiores vero progressi quam solebant, etiam Romanos solito promptiores offendere: qui corporibus quidem atque armis ita undique aggeres sepserunt, ut nusquam igni aditum relinquerent: animum vero ita confirmauerunt, ne quis loco antequam occumberet moueretur. nam præter omnium rerum desperationem si etiam illud opus esset exustum, acerbissimus pudor milites occupauerat, si aut calliditati virtus cederet, aut arma temeritati, aut peritia multitudini, aut Iudæis Romani. Simul autem missilia pro illis faciebant in proflientes delata: & qui cecidisset, posteriores impediabat, ac periculum antecedentis meliores eos efficiebat. Qui vero intra celi iactum venire properassent, alij disciplina hostium & densitate perterriti, alij confixi hastis retrocedebant: & ad extremum alius alium timiditatis arguens, re infecta reuertebantur. Calend. autem Iulij tentata fuerat expugnatio. Iudæis autem inde digressis, Romani machinas admouere: quamuis ab Antonia saxis atque igni ferroque pererentur, & quodcumque hostibus telum necessitas attulisset. nam licet multum moribus Iudæi considerent, machinasque contempnerent, tamen eas applicare prohibebant Romanos. Illi autem Iudæis studium esse rati, ne murorum infirmitate Antonia laderetur: & fragilibus eam fundamentis suspicantes, contra certabant. Nec tamen quod feriebatur, ictibus obediēbat: sed ipsi quidem crebris in se missilibus iactis, cum nullis periculis desuper venientibus lassarentur, arietum opus urgebant. cum vero inferiores essent, ac lapidibus frangerentur, alij scutis super corpora concameratis, fundamenta manibus & ventibus suffodiebant. Itaque saxis quatuor obstinato labore concussis, quietem virisque nox attulit: & in ea murus arietibus labefactatus, ex qua parte prioribus Ioannes aggeribus insidendo murum suffoderat, subsidente cuniculo repente labitur. Verum præter spem utriusque animi

animi affecti sunt. Nam Iudæi quidem quibus maiorem esse oportebat, quod ruina præter spem acciderat, & aduersum eam præcanti non fuerant, tanquam maneret Antonia confidebant. Romanorum autem inopinatam scititiam ex celeri subuersione natam, conspectus alius murus, quem intrinsecus Ioannes ædificauerat, citò restinxit. Verumtamen priore facilior oppugnatio videbatur. Tunc enim & ascensum per ruinas promptiorem, & Antonia esse infirmiorē murum qui recens erat, citoque destrui posset arbitrabantur. Nemo tamen eum audebat ascendere: quod ei qui primus id tentauisset, certissimum esset exitium. Titus verò spe atque oratione putans, alacritatem pugnantium excitari, & adhortatione atque promissis sæpe quidem periculorum nasci obliuia, interdum autem mortem solere contemni, in vnum congregatos fortissimos experiebatur, dicens: Commilitones, hortari quidem ad ea quæ periculum non afferunt, aperte & ipsi qui rogantur, & qui eos rogant, ignauia reprehensionem parit. exhortatione autem opus est in solis rebus ambiguis: quippe illa per se quenque gerere dignum est. Itaque difficilem vobis in murum esse ascensum ipse profiteor: quod autem vel maximè oporteat gloriæ cupidos pugnare cum difficilimis rebus, pulchrumque sit cum laude mori, nec erit infructuosum si, qui primi fortiter fecerint, prosequatur. Primum quidem vos illud hortetur, quod nonnullos fortasse deterreat, Iudæorum patientis animus, & in aduersis rebus dura constantia. Romanos enim, eosque milites, quibus in pace bella discere, in bello autem vincere conuetum est, à Iudæis manu vel animo superari turpissimum est: idque in fine victoriæ, cum etiam Dei nitamur auxilio. namque offensiones nostræ, Iudæicæ desperationes sunt. Illorum autem clades, fauore Dei vestrisque virtutibus crescunt. Etenim seditio, fames, obsidio, murorumque sine machinis casus, quid sit aliud quàm in alios ira Dei, nostrumque adiumentum. Igitur non solum deterioribus inferiores videri, sed etiam diuinum præsidium prodere, vobis non conuenit. Quo pacto autem non turpe videatur, Iudæos quidem quibus non magni pudoris est vinci, qui seruire didicerint, quo minus in posterum id patiantur, mortem contemnere atque in nos medios frequenter excutere, non victoriæ spe, sed ostentationis gratia: nos autem totius penæ terræ marisque victores, quibus etiam non vincere probro habetur, quæciosos sedentes, ne semel quidem in hostes aliquid audaciter expectos, famem ac fortunam cum his armis operiri? maximè cum paruo discrimine totum possitis efficere. Denique in Antoniam si ascenderimus, habebimus ciuitatem. Nam & si pugnandum sit aduersum intus positos, quod non arbitror, attamen capiti ac respirationi hostium infedere victoriam nobis plenissimam repromittit. Equidem prætermissa nunc eorum laude, qui in bello cecidere, & immortalitate, qui Martio furore prostrati sunt, ex morbo pacis tempore mortem aliter sentientibus imprecor, quorum anima cum corpore sepultura damnatur. Quis enim virorum fortium nescit, quod animas in acie ferro corporibus absolutas, purissimum elementum æther hospitio receptas inter sidera collocat: manesque se bonos ac propitios heroas, videndos offerunt posteris suis? Quas verò morbus corporis tabesque consumpserit, & si maximè probis ac piaculis purgatæ sint, subterraneæ tenebræ operiunt, atque obliuio suscipit, corporis simul & vitæ ac

An. mun.
di 4034.

A Christo
nat. 72.

Murū quem
Ioannes æ-
dificauerat,
nemo ascen-
dere audebat.

Tiri ad for-
tissimos ora-
tio & adhos-
tatio.

Iudæorū pa-
tients animus,
& in aduer-
sis rebus du-
ra constantia.

Ira Dei in Iu-
dæos Roma-
norū adiu-
mentum.
Iudæorū ac
Romanorū
comparatio.

Titus poeti-
co more de
futura vita
loquitur.

An. mundi
 4034. *A*
nas. Christ.
 72.

Fortium vi-
 rorū remu-
 neratio.

Sabinus vir
 corporis ha-
 bitu parvus,
 sed manu si-
 mul & ani-
 mo fortis.

Sabinus cū
 undecim vi-
 ris murum
 petit.

Fortunę vis.

Sabinus cū
 tribus sociis
 petit.

memoriae sine circumscriptas. Quod si necessario mors homini decreta est, ad hoc aut omni morbo leuius est, fieri ministerium, cui non videatur ignaum negare vsui, quod debito redditurus sit. Et hæc quidem veluti seruari nequeant, vel qui conati fuerint persecutus sum. est autem salutis spes in maximis quoque periculis, qui virilem animum gerunt. Primum enim quod decidit patet incessum deinde totum quod ædificatum est, facillime dissolui potest. Vosque plures hoc opus aggredientes, alius alij pro adhortatione fietis atque subsidio: vestraque obstinatio breui animos hostium franget: ac forasle nobis, si eam tantum coeperimus, incruentia res efficietur. Etenim ascendentes quidem nos prohibere scilicet conabuntur. si vero clam, vel etiam per vim aliquid egerimus semel, quamuis paucos non sustinebunt. Me autem profecto pudeat, nisi qui primus hoc fecerit, inuidendum remunerationibus fecero: & qui vixerit quidem nunc æqualibus præsit: beatissima verò præmia sequuntur occisos. Talia dicente Tito, cætera quidem multitudo periculi magnitudinem timuit: eorum verò vnus, qui in cohortibus militarent, Sabinus nomine, genere Syrus, vir & manu simul & animo fortis apparuit: licet si quis eum ante vidisset, quantum ex habitu corporis, ne specie quidem militem esse credidisset. erat enim colore nigro, exilis habitudine: sed anima quædam heroica in macro corpore, atque angustiore viribus suis habitabat. Cum primus itaque surrexisset: dedo me, inquit tibi alacri animo Cæsar, & ante omnes in murum ascendendo: atque opto quidem, ut vires ac voluntatem meam sequatur fortuna tua. quod si cepto casus inuiderit, scito me non præter spem, quod res aliter cesserit, sed quod sic decreuerim, pro te moriturum. Hic dictis, & scutum laua manu capiti prætendens, strictoque dextera gladio, circa horam diei sextam murum petebat. sequebantur autem ex aliis, qui soli eius virtutis æmuli esse cupiebant undecim viri. Multo autem omnes antecedebat diuino quodam impetu excitatus, cum de muro custodes iaculis & sagittis undique infinitis appeterent, atque ingentia saxa deuoluerent, quæ nonnullos de undecim deiecerunt. Sabinus autem missilibus occurrens, licet obrueretur sagittis, non tamen ante impetum cohibuit, quàm summa muri prehenderet, hostesque in fugam verteret. viribus enim eius atque animi pertinacia territi, pluresque ascendisse rati non steterunt. Qua in re fortunam quis, veluti virtutibus inuideat, semperque præclaris facinoribus officiat non inculauerit? Si quidem hic vir neque ab incepto errauit, & offensione lapidis cum maximo crepitu pronus decedit. Vnde factum est, ut Iudæi reuersi, vbi tantum & iacentem videre, ex omni eum parte iaculis peterent. Ille verò genibus nixus, & scuto protectus, primò quidem vlciscebatur hostes, multosque ad se appropinquantes sauciavit: vulnere autem multitudine remisit dexteram: & ad extremum priusquam redderet animam sagittis est obrutus, vir dignus pro fortitudine qui meliori fortuna vteretur, pro mensura verò cepti facinoris cecidit. Ceteri autem tres penè iam summa tenentes, obruti lapidibus perierunt, & octo sauciati detracti, & in castra relati sunt. Hæc quidem tertia die mensis Iulij gesta sunt.

Romani Antoniam invadunt, & à Iudæis repelluntur.

An. mundi

4034. A
nat. Christ.

72.

BIduo autem post, viginti de numero excubantium per aggeres militum congregati, signiferum ordinis sui, & duos quosdam ex ala equitum, & tubicinem unum ad se vocant: nonaque noctis hora per ruinas ad Antoniam ociosè procedunt. occisis autem primis custodibus somno oppressis, murum obtinent, ac buccina signum dari præcipiunt: quo cæteri quidem vigiles subito exsuscitantur, & fugiunt priusquam multitudinem quæ murum ascenderat, cernerent. nam & timor illis, & tubæ idinem quæ murum ascenderat, cernerent. nam & timor illis, & tubæ imaginem quandam, ut magnum hostium numerum ascendisse crederent, ostendit. Cæsar autem signo audito, properè armat exercitum: & cum ducibus primis lectorum cæterum comitatus, ascendit. Cum autem Iudæi ad templum interius confugissent, ipsi quoque per cuniculum irruperunt, quem Ioannes adversum Romanorum aggeres aperuerat. Dispositique amborum agminum seditiosi, tam Ioannis quam Simonis, arcebant eos summa vi atque alacritate repugnandi. siquidem excidij finem putabant, locum sanctum penetrasse Romanos, quod & his victoriæ principium fuit. Ad ipsum autem adytum validissima pugna committitur: his quidem templum vi occupare certantibus, Iudæis verò Antoniam verius eos repellentibus. Et sagittæ quidem ac hastæ utrisque inutiles erant, strictis autem ensibus dimicabant. Neque conflictu discer- ni poterat, ex qua parte quisque pugnaret, permixtis viris & propter angustias permutatis, cum & vocis intellectum magnitudo confunderet, multaque mors esset utrinque, armaque simul & cadavera iacentium concalcata frangerent præliantes. Semper autem si bellum fluctuans gravasset alteram partem, potiorum exhortatio & inferiorum conquestio nalcebatur. Neque aut fugæ aut persecutioni locus est: sed propinquæ mutationes configentium, & inclinationes permixtæ fiebant exercitus. Qui verò inter primos steterant, aut occidendi aut moriendi necessitatem habebant, quod refugere non dabatur. nam & posteriores utriusque partis, suos in frontem urgebant, nullumque inter dimicantes bello vacuum intervallum reliquerant. Cum autem Iudæorum animi Romanorum peritiam vincerent, iamque omnino tota acies pelleretur (à nona enim hora noctis ad septimam usque diei pugnabant) hi quidem omnes simul excidij periculum pro nutrimento virtutis habebant: Romani verò exercitus partem (nondum enim ascenderant legiones, illisque spes pugnantium augebatur) satis esse visum est in præsentia, Antoniam obtinere.

Antoniam
Romani in-
vadunt.Propè tēpli
adytum va-
lidissima pu-
gna commit-
titur.Angustiz ad
pugnandū
perincom-
modæ.

C A P. III.

De Iuliano Romano milite insigni fortitudine.

Iulianus verò quidam centurio ex Bithynia non ignobilis, quem in bello & armorum peritia & viribus corporis & animi spiritu omnium fortissimum ipse cognovi, ubi Romanos iam cedere & malè repugnare conspexit (propter Titum autem apud Antoniam stabat) subito profi-

Fortitudo
insignis Iu-
liani.

H h h s

lijt,

An. mundi
4034. A
nat. Christ.

72.

Julianus dū
strato saxeis
crustis solo
currit, labi-
tur.

Mors Iulia-
ri.

Heroes in-
ter Iudzos.

lijt, iamque Iudzos vincentes solus ad interiorem vsque templi angu-
lum persecutus est. Fugiebat autem vniuersa multitudo, neque vim e-
ius neque audaciam hominis esse opinantes. At ille per medios ruens,
quos alios alio disiecerat, ipsos quos occupasset interficiebat: eaq; facie
nihil Cæsari admirabilius, aut alijs horribilus visum est. Verum & i-
psū profecto fata sequebantur, quæ ab homine vitari nō possunt. Cal-
ceos namq; habens, creberrimis atq; acutis clavis, vt ceteri solent mili-
tes, fixos, dum strato saxeis crustis solo curreret, labitur: magnōq; cū ar-
morū sono deiectus, in tergum fugientes reduxit. Et Romanorū qui-
dem clamor ex Antonia sublatus est, saluti eius metuentium: Iudzi ve-
rō multis simul gladijs & hastis vndique feriebant. Ille autem multam
quidem ferri vim scuto excipiebat: sapē autem conatus erigere se, per-
cutientium multitudine reuolutus est, & iacens tamen gladio multos
perculit. nec enim citō peremptus est, quando galea & thorace omnia
membra neci opportuna sepius erat. namque diu ceruicem contraxe-
rat, donec concilis alijs eius membris remisit vires, cū ei nemo aude-
ret succurrere. Nimius autem dolor Cæsarem tenuit, vbi tantæ fortitu-
dinis virum in conspectu tantæ multitudinis vidit occidi: & quod locus
se quidem intercludebat auxilium terre cupientem: alios autem, ne
posset, metus impediēbat. Iulianus igitur diu cum morte luctatus,
cū non paucos interfectorum suorum saucios reliquisset, egre perem-
ptus est: magna sui gloria, non apud Romanos tantum & Cæsarem, ve-
rū apud hostes quoque relicta. Iudzi verō etiam mortui rapto corpo-
re, Romanos in fugam versos in Antoniam concludere. Fortiter autem
in eo prælio decertauere, Alexas quidem & Gyphthzus, ex agmine Io-
annis: ex parte verō Simonis, Maluchias, & Mertonis filius Iudas, & So-
se filius Iacobus, dux Idumzorum: Zelotæ verō fratres duo filij Iairi Si-
mon & Iudas.

C A P. III.

Iosephi oratio pro deditioe Iudæorum & profu- gium eorum.

Titus Ioan-
nem ad bel-
lum progredi
iubet, ne
vnā secū &
ciuitas inte-
raret simul
& tēplum.
Ioannis in
Iosephum
conuicia.

Titus autem militibus suis imperat Antoniz fundamenta diruere, sa-
cilemque ascensum euncto exercitui præparare. Ipse verō Iosepho
ad se vocato (namque audierat eo die qui erat mensis Iulij 17. diuinam
obseruantiam, quæ entelechismos vocatur, vitorum penuria defuisse,
eaque re populum nimis dolere) iterum Ioanni dici præcepit quæ ante
mandauerat: quod etiam si quis eum pugnandi seu amor teneret,
cum qua placeret ei multitudo, ad bellum progredi liceret: dum mo-
do non vnā secum & ciuitas interiret simul & templum: sanctum iamē
locum violare desineret, neque in Daum nefas admitteret. Potestatem
autem haberet si vellet, sacra intermissa celebrare per Iudzos quos ipse
delegisset. Itaq; Iosephus, ne soli Ioanni hæc intimarentur, sed etiam
pluribus, vnde exaudiri posset constitit, & mandata Cæsaris Hebraico
sermone disseruit. Multum autem eos quod patriæ parcerent precabatur,
ignemque depellerent iam templo contiguum, Deoq; vota redderent
consueua. His dictis populus tristitia simul & silentio tenebatur. Multis
autem conuicijs tyrannus Iosepho cum execrationibus lacerato, per-
stremē

Atremò addidit, nunquam sibi excidium esse metuendum, quoniam Dei ciuitas esset. Atque cum exclamatione: sanè verò, inquit Iosephus, eam puram Deo conseruasti, inuiolataque sancta mansere: nec in eum cuius speras auxilium, quicquam impium deliquisti: sed solennia sacra conseruas. *An. mmm-di 4034. A nat. Christ.* 72.

Et si quidem tibi quisquam quotidianum auferat cibum, impium eum hostem putabis? Deum vero, quem perperua religione priuaueris, belli auxilio speras futurum? Et Romanis peccata imputas? qui nostras leges etiam nunc tuentur: & quæ ipse interdixisti sacra, Deo reddi compellunt. Quis non inopinatæ mutationis causam gemat, ac defleat ciuitatem? cum alieni quidem, hostesque impietatem tuam corrigant: tu verò Iudæus, & inter leges educatus, illis quoque in has sacros inueniaris. Atqui Ioannes etiam poenitere malorum, non est turpe in rebus extremis: bonumque tibi exemplum patriam seruare cupienti positum est, Iechonias Rex Iudæorum: qui quendam Babylonij bel- Iechonias voluntariâ lum sibi inferentibus, sponte ciuitate priusquam caperetur excessit, & Babylonicâ cum cognatione sua voluntariam captiuitatem sustinuit, ne hæc sancta captiuitatē hostibus proderet, Dei que domum videret exuri. Ob hoc sacra Iudæo sustinet.

rum commemoratione laudatur: eumque memoria transmissa per secula semper noua immortalem posteris tradit. Bonum o Ioannes exemplar, & si periculum præsto sit: ego autem veniam quoque tibi à Romanis spondeo, dum memineris, quod gentilis moneam, & Iudæis ista promittam, spectarique oporteat, quis sit autor, & vnde consilium. Ab sit enim vnquam me ita captiuium viuere, vt genus aut leges patrias obliuiscar. Rursum indignaris & clamas, mihi quoque maledicis. Etiam acerbiore mereor, qui hæc aduersus fata suadeo, Dei que sententia condemnatos seruare contendo. Quis ignorat scripta veterum prophetarum, & responsum impendens miseris ciuitati: iam tunc enim eius excidium prædixere, cum quis homicidium gentile cepisset. Vestrum autem cadauerum non ciuitas tantum, sed etiam templum onere repletum est. Deus planè, Deus ipse cum Romanis ignem sibi lustrationis infert, totque scelerum plenam exurit ciuitatem. Hæc Iosepho cum fletu & lacrymis prosequente, vox eius singultibus interrupta est. Et Romani quidem miserati dolorem, admirati sunt. Ioannes autem eiusque socij magis contra Romanos irritabantur, illum quoque capere cupientes. Nobilium tamen plurimos commouit eius oratio. Et nonnulli quidem seditiosorum custodias formidantes, locis suis manebant, iam dudum certi de suo pariter & ciuitatis exitio. Fuerunt autem, qui capto discessionis tempore, ad Romanos confugere: in quibus erant Pontifices Iosephus & Iesus. Filij verò Pontificum, tres quidem Imaëlis, cui apud Cyrenen fuerat caput abscissum, & Matthiæ quatuor: alterius verò Matthiæ vnus, qui post interitum patris aufugerat, quem Simon Gioræ cum tribus filiis, vt supra dictum est, interemit. Multi autem nobiles cum Pontificibus defecere: eosque imperator cum per alia humane suscepit, tum sciens in alienigenis moribus illis versari molestum esse, in Gophnam dimisit, vt ibi manerent interim, multas etiam pollicitas possessiones cuique peracto bello se redditurum. Illi quidem in destinatum municipium læti cum omni cautione discedunt. His autem in ciuitate non visis, rumor seditiosis iterum diffamatus est, quod Romani transfugas occidissent, vt hoc metu videlicet à fuga reliquos detererent. Et paulisper quidem hæc calliditas eorum,

Iechonias
voluntariâ
Babylonicâ
captiuitatē
sustinet.

Fato, Dei que
sententia vt
bem interrup-
tiam.

Iosephi vox
singultibus
interrupta.

Iudæorū no-
bilium plu-
rimi ad Ro-
manos con-
fugiunt.

Cæsar is in
transfugas
humanitas.

An. mundi
4034. A
nat. Chrst.

72.
Transfugæ
cū lacrymis
& viulatu
seditiosos
Iudæos ro-
gant.
Templum
castello si-
mile.

Titus Ioan-
nem eiusq;
socios allo-
quitur.

Titus Iudæis
nolentibus
templū ser-
uare cona-
tur.

rum, sicut antea, valuit, timor autem profugere cupiētes inhibuit. Rur-
sus autem postquam eos Titus reuocatos à Gophna cum Iosepho murū
circumire, & populo conspici iussit, multi ad Romanos fugiebant. In v-
num verò congregati, & ante Romanos stantes, cum lacrymis atque v-
lulatu seditiosos rogabant. primò quidem vt in ciuitatem Romanos su-
sciperent, patriamque seruant. si hoc displiceret, saltem de fano exi-
rent, templumq; sibi liberarent. Nec enim ausuros sine maxima necessi-
tate Romanos ignem sanctis immittere. His illi magis aduersabantur,
multaq; in transfugas vociferati conuicia, supra sacras portas iacula &
balistas & saxorum disposuere tormenta, vt omne quidem circum fanū
spacium multitudine mortuorum sepulcro, templum verò ipsum ca-
stello simile videretur. In loca verò sancta & inaccessa, cum armis adhuc
& manibus gentili cede calentibus insiliebant: & ad hanc processere le-
gis iniuriam, vt quam Iudæos indignationem oporteret exercere, si hæc
Romani admitterent: ea tunc in Iudæos propria sacra temerantes, vte-
rentur Romani milites. Nemo sanè fuit eorum, qui non cum honore
templum aspiceret, atque adoraret: latronesque optaret, antequam im-
medicabile malum contingeret, pœnitere. Titus autem dolens vicem
eorum, iterum Ioannem eiusque socios increpabat, dicens: Nonne vos,
ô sceleratissimi, cancello sanctum locum protexistis? Nonne literis Gre-
cis ac nostris incisas tabulas constituistis, quibus ne septa cuiquā tran-
gredi liceret edicitur? Nonne eos qui transissent, quamuis Romanus
quis esset, vobis necare permisimus? Quid igitur in eo etiam mortuæ
conculcastis, ô nocentissimi? Aut cur templum & externi & gentilis
sanguinis confusione polluistis? Testor ego patrios Deos, & si quis
vnquam hunc locum ante aspexit, (nunc enim neminem credo) item-
que testor & exercitum meum & Iudæos qui apud me sunt, & vosi-
psos, quod non ego vos violare hæc compellam: quin & si locum acies
vestra mutauerit, neque accedet ad sancta quispiam Romanorum, ne-
que quicquam in eorum contumeliam faciet. seruabo autem vobis et-
iam templum nolentibus.

C A P. V.

De iterata pugna, extructis aggeribus, & excursionibus Iudæorum.

Hæc Iosepho internunciante principis dicta, latrones ac tyranni ex-
istimantes non beneuolentia, sed timiditate hos sermones fieri, in
superbiam tollebantur. Titus autem, qui neq; seipsum miserari eos, neq;
templo parere prospiciebat, rursus bellum gerere decreuit inuitus. Sed
Titus trece- vnuerlum quidem his militem, quod locus eum non caperet, inferre
nis de singu non poterat. Tricenis autem de singulis cēturijs viris fortissimis lectis,
lis cēturijs etiā chiliarchis singulis millenos attribuit: hisq; duce præposito Cerea-
viris fortissi li hora noctis nona iubet in custodias imperū fieri. Cū aut ipse quoq;
mis lectis in in armis esset, vnaq; de cedere statuisset, amici eū pp periculi magnitu-
custodias dūcē ducumq; dicta continuerunt. plus enim operis eū in Antonia præ-
imperū fieri scientem militū certamini facturum esse dixerunt, quam si periculum
iubet. subisset: oes enim tunc sub oculis imperatoris optimos bellatores. His
dictis

dictis paruit. Deinde ob hoc solum se manere locutus ad milites, ut de eorum virtute iudicaret: ne aut fortis quisquam indonatus abiret, aut contra impunitus ignavus lateret, sed omnium spectator ac testis fieret ipse, qui & viciscendi & remunerandi esset dominus: illos quidem ad aciem hora qua supra memoratum est, dimisit. Progressus autem ad speculam in Antonia quid fieret expectabat. Verum hi qui missi fuerant, non ita, ut sperabant somno oppressos inuenire custodes: sed coortis cum clamore, confestim manus conseruere, excubitorum autem tumultu excitari ceteri celeratim excurrere. Itaque primorum quidem imperum excipiebant Romani: qui autem illos sequerentur, in agmen proprium incidebant, multisque suorum velut hostibus utebantur. Vox namque agnitionem confusus partium clamor, oculorum autem singulis nox ademerat: cum praeterea quosdam furor exco, alios iracundia, alios timor efficeret: idcirco obuium quousque sine discretionem fiebant. Romanis quidem scutorum coniunctione septis, & per globos profilientibus, ignoratio minus nocebat: signi enim sui quisque meminerat. Iudaei vero disiecti tam impetus quam recessus temere facientes, saepe imaginem inter se hostium alijs alij demonstrabant: cum reuertentem suum quisque per tenebras, quasi Romanum aggredientem exciperet. Denique plures a suis quam ab hostibus sauciati sunt, donec orto die, visu iam pugna discernere: & in acie stantes ordine, sagittis atque telis uterentur. Neutri vero cedebant, neque labore fatigabantur. Sed Romani quidem & sigillatim, & multi simul in conspectu imperatoris de virtute certabant: illumque diem sibi quisque promotionis initium fore putabat, si fortiter dimicasset. Iudaeis autem & proprium cuiusque periculum, & quod templo metuerent, ministrabat audacia: quod tyrannus stans hos rogaret, alios verberaret, & ad pugnandum interminationibus incitaret. Cominus autem plerumque pugnatum est, sed citò & breui momento praelia mutabantur. neutra enim pars prolixum fugae spatium vel persecutionis habebat. Pro suorum autem eventu ex Antonia tumultus erat, & confidere superantibus, & stare si fugerent, acclamantium: eratque veluti quoddam belli theatrum. nec enim vel Titum ad alios, qui una erant quicquam eorum quae in pugna gererentur latebat. Postremo nona hora noctis coepto praelio, quinta diei dissoluti sunt, cum neutri eo loco unde pugnam iniere certa fuga cessissent, verum mediam in ancipiti praelio victoriam reliquissent. Romanorum quidem plurimi nobiliter decertarunt. Iudaeorum vero partis quidem Simonis, Iudas Mertonis filius, & Simon Iosif: Idumaeique Iacobus, & Simon, hic Cathla filius, Iacobus autem Sosa: de Iohannis autem socijs Gyphthaeus & Alexas: & de Zelotis, Simon filius Iairi. At Romanorum reliqua manus, die septimo subuersis Antoniae fundamentis, latam viam usque ad templum fecit. adnotaque muro legiones mox aggeres inchoabant: unum contra interioris templi angulum, qui ad septentrionem orientemque spectabat: alterum contra exedram, ad aquilonis partem inter duas portas aedificatam aliorum duorum unum contra porticum occidentalem templi exterioris, alterum contra septentrionalem. Magno tamen opus cum labore ac miserijs proficiebat, cum materias a centesimo usque stadio deportarent. Interdum autem insidiis laedebantur, cum ipsi quidem vincendi facultate minime cauerent, Iudaeis vero propter desperationem salutis audacioribus uterentur.

Nonnulli

An. mundi
4034. A
nato Chri-
sto 72.

Titus ad spe-
culam in
Antonia
progressus,
quid fieret,
expectat.

Citò & bre-
ui momen-
to praelia
mutantur.

Media victo-
ria in an-
cipiti praelio
relieta.

Aggeres
quatuor è
regione tem-
pli exstructi.

An. man.
4034. A
nato Chri-
sto 72.

Romanorū
equos Iudxi
rapiunt.
Iudzorum
& Romano-
rum ad mō-
tem Eleon
pugna.

Pedanius
vir fortis &
eques peri-
tus.

Captius
supplicio af-
fectus.

Iudxi tem-
pli porticus
incendunt.

Iudxi im-
misso igne,
cursum eius
otiosè me-
tiuntur.

Jonathas
Romanorū
fortissimum
ad singulare
certamen
prouocat.

Nonnulli enim equitum, quoties ad ligna sine fœnum colligendam
exissent, interea dū id facerent, equos suos frenis exurbs pasci sinebant:
quos Iudxi per cuneos erumpentes rapiebant. Itaq; cū id crebrò fieret
Cæsar existimans, quod erat verū, negligētia suorū magis quā Iudeo-
rum virtute rapinas cōtingere, tristi animaduersione ceteros ad equo-
rum custodiā reuocare statuit: vnoq; milite qui equū perdiderat mor-
te damnato, eo metu equos suos ceteris cōseruauit. Nunquā enim eos
post hac in pascua dimittebant, sed tanquā natura his cōnexi ad neces-
sitatē egrediebantur. Illi quidem templū oppugnabant, aggeresq; eri-
gebant. Altera verò die post eorū ascensum, multi sediciosorū, quos ra-
pinæ defecerant & fames vrgebat, congregati, in præsidia Romanorū,
quæ Eleon montē verius collocata erant, circa vndecimam diei horam
impetum faciunt. Sperabant enim primo quidem inopinatos, deinde
curandi corporis causa quiescentes, facile decipi posse. Verū cognito
illorū conatu Romani de proprijs custodijs celeriter collecti obstabāt
eis, murū transcendere ac perumpere violenter ambitum conatis. Cō-
flato autem vehemēti proelio, & alia multa ab vtraq; parte fortiter ge-
sta sunt: cum Romani præter fortitudinem etiam bellandi peritia, Iu-
dxi verò immoderato impetu & effrenatis animis vterentur. Dux aut
his pudor erat, illis necessitas. nam & amittere Iudxos, veluti laqueis
irretitos, Romanis turpissimum videbatur: & illi vnā spem salutis, si
murum vi perumpere possent, habebant. & quidam ex ala equitum,
Pedanios nomine, Iudxis in fugam versis, atq; in vallem coactis equo
in aduersum montem à latere incitato præteruectus, rapit vnum ex ho-
stibus fugam petentem, iuuenem & grauem corpore, & armis vndique
septum, talo comprehensum. Tantum se inclinauit equo currente,
tantamq; dexteræ vim itemq; ceteri corporis, & equestris peritiæ de-
monstrauit. Iste quidem tanquam munus aliquod rapuisset, captiuum
ferens, ad Cæsarem venit. Titus autē vires eius qui ceperat admiratus,
& captiuo quia murum aggredi tentauerat supplicio tradito, ipse tem-
pli oppugnationem curabat, vtq; aggeres mature fierent perurgebat.
Inter quæ Iudxi aduersus prælijs male tractati, tumescēte paulatim
bello & in templi serpente perniciem, sicut in putrefacto corpore as-
olet, membra peste occupata, præuenientes ne vltius procederet, ab-
seindebant. Porticus enim parte, quæ ab Aquilone in orientē pertinens
Antonix iungebatur, incensa, deinde ad viginti ferè cubitos abrupte,
immisso sanctis incendio manibus suis. Biduo aut post, prædicti mensis
vicefimo & quarto die, Romani porticum inflammare: & vltque ad
quartum decimum cubitum igne progresso, Iudxi similiter culmē ab-
ijciunt, neq; omninò recedentes ab operibus, & Antonix continentix
dirimentes, cum liceret eis ac deberent incendium prohibere. Itaque
immisso igne, cursum eius otiosè pro sua vtilitate metiebantur. Circa
templum autem nunquam prælia cessauere: sed frequens erat paula-
tim contra se excurrentium pugna. Iisdem autem diebus, quidā ex Iu-
dxis, vir & corpore brevis, & vultu despicabilis, tamq; genere quam
rebus alijs vilissimus, Jonathas nomine, progressus ad Ioannis Pontifi-
cis monumentum, cum alia multa superbè ad Romanos prolocutus est,
cum quem fortissimum haberent ad singulare prælium prouocauit. At
qui contra steterē, multi quidem dedignabantur: erant autem inter e-
os (vt assolet) etiam qui timerent: quosdam verò non inconsulta moue-
bat

bat ratio, cum mortis cupido non debere configere. Nam qui de salute desperarent, eos neq; cautos impetus habere, neq; Deum vereri: & cum his in discrimen venire, quos neq; vincere magnum sit, & vinci cum his in discrimen venire, quos neq; vincere magnum sit, & vinci cum dehoneſtamento periculolum, non fortitudinis ſed ferocitatis videri. Quum autem diu nemo procederet, multaq; ludæus eorum timidi-
tati illuderet, homo arrogans & ſuperbus, Romanus ex ala equitum nomine Pudens, inſolentiam eius exoſus, fortasſe autem etiã corporis breuitate ſublatus, inconfulte proſiliit: & exteris commiſſa cum eo pugna riſum præbuit, à fortuna prodiſus. Laſum enim Ionathas interſecit: deinde pede ſupra mortuum poſito, laeva ſcutum, dextraq; cruentum gladium coruſcabat: armisq; cum fremitu concuſſis, exercitui & iaceti anſultans, ſpectantes Romanos increpabat: donec eum tripudiantem & vana iaculantē, Priſcus centurio ſagitta tranſfixit, eoq; facto, & ludæorum & Romanorum clamor varius excitatus eſt. Ille autem dolore in vertiginem tortus, ſupra corpus hoſtis incubuit: belliq; felicitatem ratione carentem, quàm velox ultio ſequeretur oſtendit.

An. mundi
4034. A
nato Chri-
ſto 72.

Pudens cum
Ionatha pu-
gnat, & in-
terſicitur.

Jonathan
Priſcus cen-
turio ſagitta
tranſfigit.

CAP. VI.

Romani flammam pereunt dolo Iudaico, & de Artorio quodam.

Seditioſi verò templum tenentes aperte quidem & quotidie militibus in aggeribus poſitis repugnabant. Viceſimo autem ſeptimo die prædicti menſis, huiusmodi dolum excogitant. Occidentalis porticus ſpatium, quod inter culmen & trabes erat vacuum, ſyluis aridis, itemq; ſulfure ac bitumine replevere. Deinde velut oppreſſi cedebant. Quare multi quidem temerarij fugientibus inſtabant, & in porticum aſcendere poſitis ſcalis nitebantur. qui verò prudentiores erant, nullam ſu-
gere cauſam ludæis fuiſſe cogitantes, locis ſuis manebāt. Verum porticus repleta his qui aſcenderant, ignem immittunt ludæi excitataq; vndiq; ſubito flamma Romanos & qui extra periculum ſteterunt ingens ſtu-
por inuaſit, & desperatio quos incendium ceperat occupauit. flammis enim cincti ſemetipſos terrorum in oppidum, alij verò in hoſtes præcipitabant: multi ſpe ſalutis deſilientes in puteos, ilicò debilitabantur: alios, dum conantur, præueniebat incendium: alij ferro flammam anteuerrebant. ſtatim verò & alios fugientes ignis comprehendebat, pluri-
mum peruagatus. Cæſarē verò licet morientibus indignaretur, quòd iniuſſi porticum aſcenderant, miſericordia tamen eorū tetigit. Cumq; nemo prohibere poſſet incendiū, hoc erat tamen ſolatio pereuntibus, quia videbant eius dolorē, pro quo ipſi animam perderent. Vociferans enim & ante alios proſiliens, & comites ſuos quàm poſſent auxiliū ferre obſecrans, cernebatur. Eiusq; voces & affectiones quiſq;, velut ali-
quam præclariffimā ſepulturā, ſecū auferens moriebatur. Nonnulli ta-
men recepti in partem porticus latiore, flammarum quidem pericu-
lum euadere. obſeſſi autem à ludæis, cum diu ſaucij reſtitiffent, poſtre-
mò vniuerſi cecidere. Poſt omnes autem quidam iuuenis, nomine Lō-
gus, toti huic ornamentis ſuit calamitati: & quamvis ſigillatim digni-
ſint memoria qui periere, omnium tamen fortiffimus demonſtratus eſt.

Iudæi porticus ſpatium,
ſyluis aridis,
ſulfure ac
bitumine
replent.

Romanorū
in flamma
calamitas.

Cæſarē Ro-
manorum
in flamma
conſtituto-
rum miſeri-
cordia tan-
git.

Quem

An. mun.
4034. *M*
nato Chri.
sto 72.

Longus se-
metipsum
occidit.
Lucius mo-
ritur, Arto-
rius vero
calliditate
servatur.
Porticus tē-
pli exusta.

Quem Iudæi quidem, & quia fortis erat, & qui interficere eum cupie-
bant, ad se descendere promissa fide hortabantur. Frater vero eius Cor-
nelius, qui ex altera parte stabat, ne gloriam suam Romanamq; militi-
am dehonestaret. orabat: cui magis obtemperavit: sublatoq; altius
gladio, ut ab utrisq; partibus cerneretur, semetipsum occidit. Eorum
autem quos ignis obfederat, Artorius quidam calliditate servatus est.
Appellato enim clara voce Lucio quodam, cominilione & contuber-
nali suo: heredem te, inquit, relinquo totius patrimonii mei, si me ex-
ceperis. Cum autem ille prompto animo accurrisset, ipse quidem qui
se in eum proiecerat, vixit: Lucius vero pondere oppressus, constrato-
que lapidibus solo allitus, continuo moritur. Ea calamitas paulisper
quidem Romanis tristitiam comparavit, in posterum tamen cautiores
effecit, & adversus Iudæorum insidias iuuit, quibus plerunq; loca mo-
resq; hominum nescientes lædebantur. Exusta est vero porticus ad tur-
rim usq; Ioannis, quam ille belli tempore quod cum Simone gerebat,
supra postes qui in Xystum ducerent edificauerat. reliquum vero Iudæi,
postquam consumpti fuerant qui ascenderant, absciderunt. Postero au-
tem die Romani quoque, porticum qui in Boreæ parte fuit, ad orienta-
lem usque totam incendunt: continentem angulos eius, quæ appella-
tur Cedronos, super vallem edificata: unde etiam profunda erat &
horribilis eius altitudo.

C A P. VII.

De fame Iudæorum.

Intestinum
bellum Iu-
dæorum fa-
me pereun-
tium.

Calceamen-
ta, toria seu-
tis detracta,
ni veteris laceramenta victui habebantur: cuius nonnulli exiguum pon-
verusq; for-
dus quatuor Atticis venundabant. Et quid opus est famis improbita-
tatem Iudæo-
rum cibis.

Circa templum quidem ita se res habebant. Eorum vero qui per ci-
vitatem fame corrumpebantur, infinita multitudo moriebatur. In-
enarrabiles autem clades eveniebant. Per singulas namq; domos, sicut
bi aliqua vestigia cibi apparuissent, bellum ilico gerebatur: & am cis-
sini inter se ad manus veniebant, miseris diripientes animis viaticum.
Fides autem penuriz nec morientibus habebatur: sed etiam quos vi-
derent expirare, scrutabantur latrones: ne quem forte cibum sinu oc-
cultans quispiam, moreretur. Ipsos autem spes egestate victus hiantes,
veluti canes rabidos decipiebat: & impingentes in ostia, tanquam e-
brii ferebantur, easdemq; domos bis ac ter eodem momento despera-
tione inquietabant: omniaq; dentibus necessitas subigebat: & ea col-
ligentes quæ nullum, quamvis sordidissimum mutorum animalium,
non horreret, comedere patiebantur. Deniq; nec cingulis nec calcea-
tis abstinere, coriaq; scutis detracta mandebant. Quinetiam fœ-
tis detracta, ni veteris laceramenta victui habebantur: cuius nonnulli exiguum pon-
verusq; for-
dus quatuor Atticis venundabant. Et quid opus est famis improbita-
tatem Iudæo-
rum cibis. tum ex rebus anima carentibus demonstrare? Factum enim relaturus
sum, neq; apud Græcos, neq; apud Barbaros cognitum, & dictu qui-
dem horrendum, auditu vero incredibile. Itaq; libenter hanc calami-
tatem intermitterem, ne mentiri me posteri æstimarent, nisi testes
multos haberem: & fortasse frigidam referrem grati-
am, parcus ea differens, quorum fati
perpeffa est.

De mu-

CAP. VIII.

*De muliere quæ per famem filium coxerat.**An. mundi*

4034.

*A. Chrifte**nat. 72.*

Mulier quædam ex numero trans Iordanem habitantium incolarum, Maria nomine, Eleazari filia de Vico Verezobra, quod significat domus hyssopi, genere ac diuitijs nobilis, cum alia multitudine fugiens in Hierosolymam recepta, cum cæteris obsidebatur. Huius alia quidam bona tyranni diripuerunt, quæ ex transammanis locis in oppidum comportauerat. Reliquias verò conditorum, & si alimenta reperissent, irruipientes domum eius satellites, quotidie auferbant. Grauius autem mulier indignabatur: proptereaque sæpius raptoribus maledicens, & imprecans, eos contra se vehementius iritabat: cum neque iratus, neque miserans, eam quisquam vellet interficere. Sed vitum quidem parando alijs parabat: vndique autem adempta iam erat ei etiam rapiendi facultas, famēsque visceribus & medullis irreperat. Plus verò quam famēs iracundia succendebat. Igitur vi animi ac necessitate impulsæ, rebus aduersis contra naturam excitatur: raptoque filio, quem lactantem habebat, miserum te, ait, infans, in bello & fame & seditione cui te seruauero? Apud Romanos etiam si vixeris seruiturus es: famēs autem præuenit seruitutem: his verò seditiosi scruiores sunt. Esto igitur mihi cibus, & seditiosis furia, & humanæ vitæ fabula, quæ sola est calamitatibus Iudæorum. Et hoc simul dicens, occidit filium, comestumque medium comedit. ad opertum verò reliquum seruauit. Ecce autem aderant seditiosi, & contaminatissimi nidoris odore capti, mortem ei statim, nisi quod parasset, ostenderet, minabantur. Illa verò bonam partem se seruasse respondens, aperit filij reliquias. Illos autem confestim horror cepit atque dementia, visuque ipso diriguerunt. At mulier: & hic, inquit, est verè filius & facinus meum, comedite: nam & ego comedi. Nolo ut sitis aut scæmina molliores aut matre misericordiores. Quod si vos pietatem colitis, & mea sacrificia repudiatis, ego quidem comedi, reliquum eius me manebit. Post hoc illi quidem tremantes exierunt, ad hoc solum timidi, vixque hoc cibi matri cedere. Mox autem repleta est eo scelere tota ciuitas: & vnusquisque ante oculos sibi cladem illam proponens, tanquam hoc ipse admisisset, horrebat. Ab omnibus autem quos famēs urgebat, properabatur ad mortem & beati appellabantur, qui prius quam id paterentur interisissent. Ciuitas autem Romanis etiam nunciata est illa calamitas: eorumque alij non credebant, alij miserabantur, multos autem vehementius eius gentis odium cepit. Cæsar autem super hoc Deum placabat: si quidem Iudæis pacem obtulisset, eisque liberam proposuisset omnium obliuionem quæ commiserant. Illos autem pro concordia seditionem, bellum pro pace, pro satietate atque opulentia famem optasse: & qui proprijs manibus templum, quod ipse eis seruasset, incendere cõperant, huiusmodi alimentis eos esse dignissimos. Veruntamen scelus huius nefandius, ruina sese patriæ operturum, neque relicturum in orbe terrarum, vt soli inspicia cuitatem, in qua matres sic vescerentur. Ante matres autem patribus huiusmodi alimenta deberi: qui nec post eiusmodi clades arma deponerent. Simul hæc dicens, desperationem hostium reputabat, nec eos sanam mentem recepturos existimabat, qui cuncta

Matris prius
quam filium
occidit, colloquium.

Seditiosi cibum à matre paratum possunt.

Calamitas Romanis nunciata.

4. Regum 6.
Ant. lib. 9.
cap. 4.

An. mundi iam pertulissent, quibus antequam ea paterentur, mutate sententiam
4034. sperabantur.

A. Christo

nat. 72.

CAP. IX.

De expugnatione muri & incendio Templi.

Romanos Iu-
 dæi vincunt,
 eorumq; si-
 gnis potiun-
 tur.
 Simonis sa-
 tellites duo
 ab eo desi-
 ciunt.

Iracundiam
 Titi fides co-
 hibet.
 Iudæorū ne-
 mo incen-
 dium extin-
 guere cona-
 tur.

Titus recto-
 res ad se cō-
 vocat.

Octavo autem die mensis Augusti, cum duæ legiones aggeres perfe-
 cissent, ad exedram occidentalem templi exterioris admovent arie-
 tes iussit: cum diebus antè sex, qui firmissimus erat aries, parietem sine
 intermissione pullando, nihil omnino profecisset. Verum & huius &
 exterorum magnitudinem structura lapidum superabat. Septentriona-
 lis autem portæ alij fundamenta suffodiebant: multumq; fatigati, extre-
 riores tantum lapides euellere potuerunt, ab interioribus autem portæ
 sustinebantur. tamq; diu mansere, donec instrumentorum & vectium
 conatibus desperatis, Romani scalas porticibus applicuere. Iudæi verò
 præuenti, ut eas subire prohiberent, cum his congressi dimicabant. Et
 alios quidem retrò depellentes præcipitabant, accedentes alios sub-
 dio trucidabāt. multos de scalis egredientes, prius quàm se scutis obte-
 gerent, ferientes gladijs præueniebant, nonnullas autem scalas arma-
 torum plenas, in latus declinantes, deieciabant. Vnde Romanorū quo-
 que non parua cædes sequebatur. Alij signis ablatis pro his decertabāt,
 rapinam eorum grauissimæ fore turpitudini ducentes. Postremò tamcā
 Iudæi & signis potiuntur: & eos qui vnà ascenderant interficiunt, ceteri
 verò clade intereuntium perterriti descendunt. Romanorū quidem
 nemo non aliquo facto opere procubuit. Seditiosorū autem, qui prio-
 ribus præhjs etiam tunc fortiter pugnaverunt, & præterea Eleazarus
 fratris Simonis tyranni filius. Titus autem cum videret se alieno tem-
 plo cum damno & nece militum patere, ignem portis subiei iussit. In-
 ter hæc autem ad eum profugi veniunt. Ananus Annaulinus, Simo-
 nis satelles crudelissimus, & Archelaus filius Magadati: idcirco speran-
 tes veniam, quod Iudæos victores reliquerant. Titus autem, cum hanq;
 eorum in Iudæos crudelitatem audiuit, vtrunque obtruncare decreuit.
 Dicebat enim necessitate, non voluntate venisse: nec salute dignos es-
 se, incensam ipsorum causā patriam deserentes. Veruntamen cohibuit
 iracundiam fides, eosque dimisit: sed non eo loco habendos, quo et-
 iam alios credidit. Iam verò portis milites ignem admovent, lique-
 factoque argento cito lignum flammæ absumpserant, cum subito auctæ
 proximas inde porticus corripuerunt. Iudæis verò ignem circum se viden-
 tibus, corpora simul animique ceciderunt: & stupore attoniti, adinua-
 re quidem vel extinguere nemo conatus est: stantes verò aspiciebant,
 nec tamen his quæ absumerentur dolentes, saltem ut quod reliquum
 esset saluum haberent, animum colligebant. Illo quidem die, & quæ se-
 cuta est nocte, crescebat incendium: paulatim enim nec simul vndique
 inflammari porticus potuerunt. postero autem die Titus parte militum
 iussu incendium restringere, perque proxima portis loca viam sternere,
 ut facilius agminibus esset ascensus, rectores ad se conuocat: sexque
 collectis qui erant proceres. Tiberio Alexandro totius militiæ præfe-
 cto, & Sexto Cereali quintæ legionis præposito, & Largio Lepido 10. &
 Tito Frigio 15. cū quib. erat etiā Aternius Fronto magister duarum Ale-
 xandrinarum legionū & Marcus Antonius Iulianus procurator Iudææ,
 congre-

contegatisque præterea chiliarchis & procuratoribus, consilium de templo proposuit. Alijs quidem videbatur lege belli utendum esse: nunquam enim Iudæos à novis rebus posse desinere templo manente, quo omnes ubicunque essent colligerentur. Nonnulli si templum reliquissent Iudæi, neque armis pro eo quisquam certaret, conservandum esse suadebant: si verò id pugna obtinuisset, ignibus consumendum: quoniam castellum iam videretur esse non templum: & piaculum non ipse, verum illi qui id fieri coegere, committerent. Tito autem, nec si super stantes dimicaret Iudæi, pro hominibus anima carentia vlciscendum esse dicente, neque se unquam tantum opus incensurum: iam enim Romanorum fore hoc damnum, sicut ornamentum quoque fore imperij, si maneret: iam certi quid vellent, ad eius accedunt sententiam, Fronto, Alexander & Cerealis. Tunc quidem consilium dimisit iussisque militibus quiescere, itemque ducibus, ut his in procinctu validioribus uteretur, viam sternere per ruinas lectis ex cohortibus imperat, ignemque restringere. Illo quidem die Iudæos labor timorque ab impetu continuit. Postero autem collectis viribus, & recepta fiducia, per orientalem portam contra templi exterioris custodes, secunda hora diei procurrunt. Illi autem primam quidem cotionem fortiter exciperent, septique scutis à fronte murum condensa acie imitantur: certum tamen erat eos non diu duraturos, quòd & multitudine infestantium & animis vincerentur. Cæsar autem prius quam verteretur acies (nam pugnam ex Antonia prospectabat) cum equitibus lectis venit auxilio, impetum verò eius non sustinere Iudæi: sed primis interfectis, plerique fugam petunt: & cedentibus quidem Romanis, revertentes instabant: cum autem illi retorsissent iterum refugiebant: donec circa horam quintam, Iudæi vi coacti templum introire conclusi sunt. Titus autem discessit in Antoniam, decreto postridie mane cum omni exercitu aggredi, templumque oppugnare. Sed id plane Dei sententia iamdudum igne damnauerat: evolutisque temporibus aderat fatalis dies, qui erat decimus mensis Augusti, quo etiam prius à Rege Babyloniorum fuerat consecratum. A domesticis autem causam principiumque sumpsit incendium. Nam cum paulisper Tiri discessu leditiosi quiescissent, Romanos rursus aggrediuntur, custodumque templi cum ignem exterioris sani restringentibus pugna committitur. Hi quoque Iudæis in fugam versis, usque ad templum accesserunt.

An. m. m. d. c. l. x. 4034.

A Christo nat. 72.

Titus consilium de templo proposuit.

Titus Romanis cum equitibus lectis auxilio venit.

Templi ab Romanis, decimo mensis Augusti die, quo etiam prius à Babyloniorum Rege, consecratur.

C A P. X.

Quemadmodum Templum incensum est invito Tito.

Hic itaque tunc militum quidam, non expectato cuiusquam edicto, neque tantum facinus veritus, sed diuino quodam motus impetu, à contubernali suo sustollitur: & ex ardente materia raptum ignem in fenestram inferit auream. Unde ad membra circum templum edificata de septentrionali regione aditus erat. Flamma verò excitata, Iudæorum quidem calamitate dignus clamor exoritur, & ad subueniendum properabant: neque iam vitæ parcendum rati, neque viribus temperandum, amisso eo cuius gratia cautissimi videbantur: maturè autem hoc Tito quidam nunciat. Et ille (namque casu in tabernaculo quiescebat sicut à prælio redierat) exilit: templumque curriculo petit, prohibiturus incendium: omnesque

Miles Romanus invito Tito, Templum incendit.

Incendium templi.

An. mundi
4034.
A. Christo
nat. 72.

Ingense des
in templo &
calamitas.

Titus sanctū
templi terua
re, idq; fru
stra conatur.

A prima stru
ctione tem
pli, quam So
lon Rex incho
auerat, usq;
ad hoc exci
dium
quot anni.

nesq; post eum duces, & hos agmina perterrita sequebantur. Clamor
autem ac tumultus erat tanto exercitu sine ordine concitato. Cæsar au
tem voce simul ac dextera pugnantis signo dato, ignē iubebat extin
gui. Sed neq; vox eius audiebatur, quod aures eorum maior clamor ob
strueret, nutumq; dextera non attendebant, quum alios bellum, alios
ira distraheret. Introcurrentium verò agminū impetum, non præcepta
neq; interminationes continebant: sed quò furor eos duceret, seque
bantur. Ad ipsos aut introitus cōferti, multi quidem sese inuicem con
culcabant: multi verò ardentibus adhuc & fumantibus porticum inci
dentes ruinis, eadem quæ victi patiebantur. Cū verò ad templum ac
cessissent, edicta quidem Cæsaris non audire simulantes, præcedentem
quisq; ut ignem inmitteret hortabatur: seditiosis aut iam subueniendi
quidem spes nulla erat, sed fuga & exdes omnia possidebat. Magna ve
rò populi multitudo inualida & inermis, ubicunq; occupati fuerant, in
terfiebantur. Et circum aram quidem ingens mortuorum numerus
congeriebatur: per gradus verò templi, & sanguis multus profuebat, &
eorum corpora qui supra ceciderant delabebantur. Cæsar aut ubi neq;
impetum instantium militum continere poterat, & flamma domi
nabatur, intrò cum rectoribus ingressus, & sanctū templi, & quæcunq;
illis erant aspexit, ea quidem quæ apud alienigenas erat fama meliora,
iactatione verò & opinione domestica non minora. Cum autem flam
ma nondum ex vlla parte ad interiora penetrasset: nec membra quæ
circum templum erant depasceretur, quod erat verum, existimans ad
huc illud posse seruari, & ipse prosiluit, militesque rogare ut ignem re
stinguerent conabatur: & Liberalem centurionem de stipatoribus suis,
faste mulctatos qui non obedirent iussit arcere. Illorum autem furor
belliq; impetus quidam vehementior, iudiciorumq; odia, & Cæsaris re
uerentiam & prohibentis motū superabant: plerosq; autem prædæ
spes incitabat, suspicantes intus omnia pecunia referta esse: quoniam
fores auro factas conspicerent. Præterea quidam milites ex his qui intra
uerant, quum Cæsar ad inhibendum incendium cucurrisset, ignem iam
cardinibus portæ subiecerat: tumq; subito, postquam flamma intus ap
paruit, & duces cum Cæsare discedebant, & stantes extra succedere ne
mo prohibebat. Templum quidem hoc modo inuito Tito exurit. Sed
quamuis hoc multum quis deßendum putet, ut opus omnium quæ au
diuimus aut vidimus maximè admirabile, tam exstructionis genere,
quàm magnitudinis, itemq; munificentia in singulis rebus, & gloriæ
quæ de sanctis habebatur, maximum tamen ex fato capiet solatiū: quod
ut animalibus ita operibus locisq; factum sit ineluctabile. Mirabitur au
tem in eo etiam circumacti temporis fidem. Nam & mensem, ut dictum
est, cumq; diem seruauit, quo primum à Babylonijs templum erat in
piti, quam Solon censum. Et à prima quidem structione templi, quam Solomon Rex in
choauerat, usq; ad hoc excidium, quod euenit secundo anno principis
Vespasiani, mille centum triginta colliguntur anni, & septem menses,
viq; ad hoc excidium, ac dies quindecim. A posteriore verò, quam secundo anno Cyri Regis
Aggeus fecerat, usq; ad excidium quod Vespasiano imperante su
stinuit ciuitas, anni sexcenti triginta nouem, &
dies quadraginta quinque.

Cum templum autem incenderetur, etiam quicquid in manus forte venisset rapiebatur, & exdes erat infinita deprehensorum. Nec acce fuit ætatis miseratio, aut reverentia castitatis: sed & pueri & senes & sacri & profani similiter interficiebantur, atque omne genus hominum belli calamitas persequabatur, vnaque supplices cum repugnantibus necabantur: flammaq; ulterius progrediens, cum gemitu accumulatum concrepabat. Et pro altitudine quidem collis, ardentisq; operis magnitudine, totam quis ardere crederet civitatem. Illo autem clamore nihil maius aut horribilius excogitari potest. Nam & Romanorum legionum fremitus erat, & seditiosorum ferro ignique clauorum clamor ingens, & populi sursum deprehensi ad hostes fuga cum stupore, ac calamitatis conquestio: in colle autem constitutis, etiam multitudo oppidi consonabat. Iam verò multi fame maridi, in mortem penè luminibus clausis, postquam ignem templi videre, in questus interim vires clamoremq; receperunt. Resonabat autem & trans fluvium regio, & montes circumpositi graviores sonitum reddebant: & tamen erant clades acerbiores tumultu. Nam collem quidem in quo templum erat exuri radicitus quis putaret, ita undique flamma plenum: videbatur autem sanguis igne largior esse, pluresque interfectores interfecti: omnisque terra cadaueribus tegebatur, & supra corpora mortuorum gradientes milites cursum fugientium sequebantur. Latrocinialis quidem multitudo, tandem pulsus Romanis, in exterius templum, deinde in civitatem euadit: populi autem quod fuit reliquum, in exteriorem porticum confugerat. Sacerdotum autem nonnulli, primum veribus, itemque sedibus suis, quæ ex plumbo factæ erant, aulsis, in Romanos pro missilibus utebantur: deinde cum nihil proficerent, ignisque in eos euomeretur, in parietem secedentes octo cubitis latum, ibi manebant. Duo tamen ex nobilibus, cum ad Romanos transeundo seruari possent, aut communem cum ceteris durare fortunam, semetipsos in ignem iniicere, & cum templo concremati sunt, Meierus filius Belgæ, & Iosephus Dalai. Romani autem, quod frustra se circum templum ædificiis patere iudicabant, cum ipsum templum arderet, omnia simul incendunt, & quicquid ex porticibus reliquum erat, & portas: præter vnam ex parte orientali, alteram ex meridiana, quamvis eas quoq; portæ funditus euerterint. Quinetiam arculas, quæ gazophylacia vocabantur, incendunt, in quibus magna vis erat pecuniæ, ac plurimum vestium, aliaque bona, & (ut breuiter dicam) omnes Iudæorum congestæ diuitiæ, quod opulentissimus quisque illuc totas domos exhaurerat. Venerunt autem etiam in eam quæ restabat vnam porticum, extra templum quò confugerant ex populo mulierculæ, itemque pueri & promiscua multitudo, propè ad sex hominum millia. Sed prius quàm de his Cæsar quicquam decerneret, vel ducibus imperaret, ita flagrantes milites incendunt porticum. Hincq; cõigit, ut alij quàm se ex flamma precipitarent morerentur, alios ipsa corrumperet: ex tanto autem numero nemo seruatus est. His causis interim quidam Pseudopropheta fuerat, qui eo die prædicauerat in civitate, quod eos in templum Deus

Clamor & vulatus Iudæorum perreunantium.

Templum sanguine & igne repletum.

Duo nobiles semetipsos in ignem iniiciunt.

Circa templum omnia incensa.

Sex hominum millia in porticu flamma percuti.

Anno mudi
4034. A
nat. Christ.
72.
Pseudopro-
pheta à ty-
rannis sub-
ornati.

ascendere signa salutis accepturos iuberet. Multi enim à tyrannis tunc subornati Prophetæ, populo denunciabant, ut expectarent Dei auxilium, quo propterea minus profugerent, & eos qui supra timorem & custodiam fierent, spes retineret. Cito autem in aduersis homini persuaderetur. Quòd si etiam malorum infantium liberationem pollicetur qui fallit, necessario qui ea patitur, ipse totus efficitur.

12

C A P. XII.

*De prodigiis excidium Hierosolymæ præcedentibus
& præsagiis.*

Populi exca-
catio.
Primum pro-
digium.
Cometes
gladio simi-
lis.
Secundum p-
digiū, nemē
clarissimam
circa arā &
templū no-
ctū effulget.
Tertium pro-
digiū, bos a-
gnū in me-
dio fani pa-
sit.
Quartum pro-
digiū, ænea
templi porta
sponte sese
aperit.
Quintum pro-
digiū, currus
& armatæ a-
cies tranan-
tes nubila.
Sextum prodi-
giū, vox in
intimo tem-
plo.
Septimum p-
digiū, Iesū
plebei ac ru-
fici, clamor
& mors.

Denique miserabilis populus, illis quidem fallacibus Deumq; calu-
mniantibus, credulus erat. Certis verò prodigiis & futuram solitu-
dinem prænuntiantibus, neque attendebant animo, neq; credebant:
sed velut atronæ, nec aut oculos habentes, aut animas, edicta Dei dissi-
mulaere: modo cum supra civitatem sidus sicut simile gladio, & per
annum persequeretur cometes: modo cum ante defectionem primique
belli motus ad diem festum Azymarum populo conveniente (octavus
autem dies erat Aprilis mensis) bona hora nocturna, circum aram item-
que templum tantum lumen effulset, ut clarissimus dies putaretur: &
hoc usq; ad mediam pertransisset horam quod imperitis quidem bonum
augurium esse videbatur: factorum vero peritis, prius quàm eueniret,
statim dijudicatum est. Eodemque festo die etiam bos, cum ad hostiam
duceretur, agnum in medio fani peperit. Orientalis autem porta inte-
rioris templi, cum esset ænea atq; gravissima, & sub vesperam vix à vi-
ginti viris clauderetur, ferisque ferro vinctis obseraretur, pessulosq; al-
tos haberet in saxum limen demissos, vno perpetuo lapide fabricatū,
visa est noctis hora sexta sponte patescere. His autem curriculo per cu-
stodes templi magistratui nunciatis, ascendit ille, vixque eam potuit
claudere. Verum & hoc iterum ignavis quidem signum optimum vide-
batur. Deum namque bonorum portam sibi aperuisse dicebant. Pru-
dentiores verò templi tutamen sponte sua dissolutum iri cogitabant:
& hostium donum esse, portas aperiri: solitudinemq; illo ostento signa-
ri inter se pronuntiabant. Post dies autem festos diebus paucis, vicesi-
mo primo die mensis Maii visio quædam apparuit fidem excedens. Pro-
fabula autem fortasse quod dicturus sum haberetur, nisi qui viderūt su-
percessent, & clades dignæ præsagiis secuta fuissent. namq; ante solis oc-
casum visi sunt per inane ferrei currus totis regionibus, & armatæ acies
tranantes nubila, & civitati circumfusæ. Festo autem die, quam pente-
costen vocant, nocte Sacerdotes intimum templum more suo ad divi-
nas res celebrandas ingressi, primum quidem motum, quendamq; stre-
pitum senserunt: postea verò subitam vocem audire, quæ diceret, Mi-
gremus hinc. Quod autem his horribilius fuit, Iesus quidam, filius Ana-
ni, plebeius & rusticus, quadriennio prius quàm bellum gereretur, in
summa civitatis pace atq; opulentia, cum ad festum diem venisset, quo
ategias in honorem Dei componi in templo ab hominibus mos est, re-
pente exclamare cepit: Vox ab oriente: Vox ab occidente: Vox à qua-
tuor ventis: Vox in Hierosolymam & templum: Vox in uxores nostras
nostrasque

houasque nuptat: Vox in omnem hunc populum. Atque hæc interdum *An. mundi*
 noctuque clamitans omnes ciuitatis vicos circuibat. Nonnulli autem *4034. A*
 virorum insignium, aduersum omen indignè ferētes, corripunt homi- *nat. Christ.*
 nem, multisque verberibus afficiunt. Ille autem neque pro se, nec ad *72.*
 eos qui se mulstabant, secretò quicquam loquutus, eadem quæ prius
 vociferans perseuerabat. Magistratus autem rati, quod erat verum, ma-
 gis diuinum esse hominis motum, ducunt eum ad Romanorum præfe-
 ctum: vbi plagis vsq; ad ossa laceratus, neque supplex cuiquam fuit, ne-
 que lachrymauit: sed vt poterat inclinans maximè flebiliter vocem ad
 singulos iētus respondebat: Væ væ Hierosolymis. Albino autem inter-
 roganti (is namq; iudex erat) quis esset, vel vnde ortus, aut eui ista di-
 ceret, nihil retulit. Non prius autem cessauit à luctu miserę ciuitatis, do-
 nec eum Albinus furere iudicatum dimisit. Ille autem ad belli vsque
 tempus neq; adibat quenquam ciuium, neq; loqui visus est: sed quoti-
 die velut orationem quandam meditatus, Væ væ Hierosolymis quere-
 batur. Sed nec imprecatus est cuiquā, cum in dies singulos mulstaretur,
 nec victū offerentibus bene dicebat. Sola verò eius responsio ad omnes
 erat triste præsagium. Maximè aut diebus festis vociferabatur: idq; per *Iesus per em*
 annos septem & quinq; menses continuos faciens, neq; voce rauior *nos septē &*
 fuit, neq; delassatus est, donec obsidionis tempore ipsa re perspectis au- *quinq; men-*
 guris ipse quieuit. Supra murum enim circumiens iterum, Væ væ ciui- *ses vocifera-*
 tati ac phano ac populo, voce maxima clamitabat. Quum autem ad ex- *tur.*
 tremum addidisset, væ autem mihi, lapis tormento missus eum statim *Iesum in*
 peremit, animamque adhuc illa omnia lugentem dimisit. Hæc si quis *muro lapia*
 reputet, profectò inueniet, Deum quidem hominibus consulere, mo- *tormento*
 disque omnibus præmonstrare quæ sint eorum generi salutaria: ipsos *missus per*
 autem ob dementiam suam malis voluntariis interire quandoquidem *mit.*
 & Iudæi post Antoniam captam quadratum phanum fecerant: cum in
 sacris libris scriptum haberent, capiendam ciuitatem ac templum, si
 sanum quatuor angulis esset effectum. Sed quod maximè eos ad bel-
 lum excitauerat, responsum erat ambiguum, itidem in sacris libris in-
 ventum, quod eo tempore quidam esset ex eorum sinibus orbis terræ
 habiturus imperium. Id enim illi quidem quasi proprium acceperunt, *Iudæi signa*
 multiq; sapientes interpretatione decepti sunt. Hoc autem planè re- *pro sua libi-*
 sponso, Vespasiani designabatur imperium, qui apud Iudæam creatus *dine inter-*
 est imperator. Sed enim ~~homines fatum vitare non possunt, etiam si~~ *pretates, pa-*
 præuiderint. At verò hi signorum quadam pro sua libidine interpreta- *trię excidiū.*
 ti sunt, alia contempserunt: donec patrię excidio suaque perniciē, eorum *sibiq; perni-*
 iniquitas confutata est. *ciem accer-*
sunt.

C A P. XIII.

De imperio Titi, & sacerdotum interfessione.

Romani quidem, postquam seditiosi ad ciuitatem confugere, tem-
 plo itemq; omnibus circum locis ardentibus, signa in fano reposue-
 re cōtra portam orientalem: hiq; ibi sacrificio celebrato, maximis cum
 clamoribus declarabant Titum imperatorem. Vsque ad eò verò præ-
 da satiati sunt milites vniuersi, vt in Syria dimidio quam pridem fuerat
 pretio pondus auri veniret. Ex his autem sacerdotibus, qui in templi
 pariete

An. mundi
4034. A
nat. Christ.

72.
Dimidio pre-
tio pondus
auri venit.
Dolus pue-
ri.
Sacerdotes
veniam petunt,
Titus vero
duci homi-
nes ad sup-
plicium iubet.
Seditiosi Ti-
tum ad collo-
quia prouo-
cant.

Titus ad Ju-
dæos per in-
terpretem
oratio.

Iudæos con-
tra Roma-
nos ipsorum
excitauit hu-
manitas.

pariete perdurauerant, puer sitiens à Romanis custodibus pacem petebat, firmiterque fatebatur. Sed ubi illi tam ætatis quam necessitatis miserati, dedere ei dexteram, & ipse bibit, & quam secum attulerat lagena repleta, sursum refugiens abiit ad suos: nec eum quisquam custodum assequi valuit, sed eius perfidiam maledicebant. Ille autem nihil se præter placita fecisse dicebat. Dexteram enim sibi datam, non ut apud ipsos remaneret, sed ut tantum descenderet, atque ut aquam acciperet: quæ cum fecerit, in fide mansisse. Astutiam quidem propter ætatem, maxime pueri, qui decepti fuerant, mirabantur. Quinta vero die sacerdotes oppressi fame descendunt, & à custodibus ad Titum perducti, ut salutem sibi concederet orabant. Ille autem veniæ quidem tempus illi præterisse satis, perisse vero id cuius eos gratia merito conseruasset, decere autem sacerdotes interire cum templo, duci homines ad supplicium iubet. Sed tyranni cum sociis, quoniam bello undiq; tenebatur, circumdatis autem nusquam erat fugæ copia, Titum ad colloquia prouocant. Ille autem pro humanitate naturali saltem oppidum seruate cupiens, & amicis præterea suadentibus (latrones enim iam moderatiores factos esse arbitrabantur) in parte occidua templi interioris consistit. Hic enim super Xystum erant portæ, ac pons qui ciuitatem superiorem templo iungebat, isque tunc inter tyrannos ac Titum interueniebat. Multi autem militum utrinque densi astabant: Iudæi quidem circum Simonem ac Ioannem suspensi Ipe veniæ: Romani vero ad Castrum speculandi studio, qualiter eos reciperet. Edicto autem dato militibus, Titus, ut & iracundiam & sagittas continerent, adhibitoque interprete, quo argumento superior ostendebatur, prior alloqui coepit. Etiamne saturati estis patriæ malis, o viri? quibus neq; virtutis nostræ, neque infirmitatis propriæ venit in mentem: sed inconsulto impetu ac furore perditis populum & ciuitatem simul ac templum, ipse quoq; iussu petituri: qui primum quidem, postquam vos Pompeius fortiter debellauerat, nouas res affectare non destitistis, deinde etiam bellum apertum contra Romanum populum extulistis: utrumne multitudine freti? atqui parua manus vobis Romani exercitus satis restitit. Auxiliatorum fide? Et quæ gens imperio nostro libera, Iudæos præ Romanis optaret? Sed viribus corporum? Atqui scitis nobis seruire Germanos. Firmitate murorum? Et qui maior Oceano murus, atque obstaculum? quo septi Britanni, adorant arma Romanorum. Animorum obstinatione, vel astutia ducum? Atqui etiam Carthagenenses captos esse noveratis. Itaque vos contra Romanos ipsorum excitauit humanitas, qui primum vobis & terram dedimus possidendam, & gentiles imposuimus Reges, deinde leges seruauimus patrias, & viuere nos non solum discretos, sed cum aliis etiam vestra voluntate concessimus: quodque maximum est, tributum capere Dei nomine, ac donaria colligere permisimus: eaque offerentes neque monuimus, neque prohibuimus, ut hostes nobis essiceremini diuiores, nostraq; pecunia vos contra nos instrueretis. Ergo tantis bonis affecti, satietatē in eos qui hæc vobis præstiterant, extulistis, & immitium exemplo serpentium virus blandientibus infudistis. Esto, Neronis negligentiam contempsistis, & veluti ruptum aliquod membrum, siue contractum alias, male quieti in maiore vitio detecti estis, & ad spes improbas, etiā cupiditates immodicas explicastis. Venit pater meus ad patriam vestram, non ut poenas à vobis ob ea

ob ea quæ in Cæstum commiseratis, exigeret, sed monitis emendaret. Denique cum deberet, si depopulanda nationis causa venisset, stirpem vestram petere, atque hanc de eadem civitatem, Galilæam & circa eam loca variare maluit, ut penitendi vobis præberet inducias. Sed ~~hæc eius hu-~~ *manitas infirmitas videbatur. nostraque lenitate abivisti audaciam.* Et Nerone mortuo, fecistis quod nequissimi solent, & ex intestinis nostris dissensionibus fiduciam præsumpistis; meque ac patre meo digressis ad Ægyptum, ad struendum bellum tempus illud utile putavistis. Neque vos puduit perturbare principes declaratos, quos etiam duces humanissimos fueratis experti. Denique ubi ad nos confugit imperium, & omnibus in eo quiescentibus, per legatos autem gratulantibus exteris nationibus, ecce iterum hostes Iudæi: & legationes quidem à vobis trans Euphratē usque; novarum rerum gratia nulla. murorum autem novi ambitus: seditio etiam, tyrannorumque contentio, & bellum intestinum, quæ sola huiusmodi nequissimi decet. Iussus ergo ab invito patre cum mandatis tristibus ad civitatem venire, lætabar, cognito populum de pace sentire. Ante bellum rogabam vos desistere, pugnantibus aliquid quando parcerem, sponte ad me venientibus dexteram dedi, fidem servavi confugientibus, multos captivos miseratus, verberibus vigentes bellum coercui, muris vestris machinas inuitus admovi, semper cædis vestre cupidos milites continui. Quoties vici, toties vos ad pacem tanquam victus prouocavi. Cum prope ad templum accessissem, consulto iterum legis bellum oblitus patere vos proprijs sanctis orabam, templumque servare, data vobis exeundi copia & fide salutis: vel etiam pugnare alio tempore si velletis, in alio loco facultatem præbui. Ista omnia spreuistis, & templum manibus vestris incendistis. Deinde sceleratissimi nunc me ad colloquium prouocatis, ut quid tale conseruetis quale perijt? Quæ vosmetipsos salute dignos esse post templi excidium iudicatis? Quin etiam nunc armati statis, & nec in extremis supplices assimulatis. O miseri, quæ fiducia? Nonne populus vester exanimatus? Templum verò perijt, mihi quæ subdita est ciuitas: in manibus autem meis habetis animas vestras. Et tamen fortitudinis esse gloriam mortem arbitramini? Non contentam cum pertinacia vestra. Proiectis autem armis, traditisque corporibus, vitam vobis indulgeo, & sicut in priuata domo, dominus mitis ultus grauiora, cætera mihi seruo. Ad hæc illi responderunt, fidem quidem se ab eo minime posse accipere: nam iurasse nunquam id esse facturos: exeundi vero per munitiones, qua murum sepe serat, cum coniugibus ac liberis facultatem petebant. Ituros enim se in solitudinem, ipsique oppidum relicturos. Ob hoc Titus vehementer iratus, quod in sorte captorum constituti, victorum sibi conditiones ponerent, declarari quidem his iussit voce præconis, ne ulterius ad se profugerent, neque fidem sperarent: nulli enim esse parcendum: cunctis autem viribus dimicarent, & quantum possent, salutem suam consulerent: iam enim se omnia iure belli gesturum. Militibus autem diripere civitatem, atque inflammare permisit. Illi autem ipso quidem die nihil egerunt, postero autem die Archium, & Acram, & curiam, & qui vocatur Ophla, succendere: & progrediebatur ignis usque ad Helenæ regiam, quæ in media erat Acra: nec minus civitatis mortuis plenæ vicus domusque ardebant. Eodem die Izatæ Regis filij, & fratres, cumque his multi nobiles ex populo congregati, ut fidem sibi daret, Cæsari supplicarunt. Ille autem, quanquam

An. mundi.
4034. A
nat. Christ.
72.

Titus Iudæis
proiectis ar-
mis, tradi-
tisque corpo-
ribus vitam
indulget.
Iudæi a Tito
fidem accipe-
re recusant.

Civitatem
militibus in-
flammat.

An. mundi

4034 A

nat. Chrst.

72.

Cæsar's mo-
res non mu-
tantur.

cæteris omnibus iratus erat, mores tamen non mutavit, sed eos suscepit. Et tunc quidem omnes in custodia habebat. Regis autem filios ac propinquos postea victos Romam perduxit, fidem obsidum præstaturos.

C A P. XIII.

De præda seditiosorum, et succensione interioris civitatis.

Seditiosi ad
domum regiam
profecti, pe-
cuniam di-
cipiunt.

Pœna Ro-
mani militis
ab Iudæis
capti.

Iudæi in me-
dia calamita-
te arrogan-
tes.

Iudæi Roma-
nis sese tra-
dere recu-
sant, nec pu-
gnare cum eis
ex æquo
possunt.

Tyrannorum
et latronum
spes ultima
in claudis si-
ta.

Seditiosi autem ad domum regiam profecti, ubi (quia tuta erat) multas facultates suas deposuerant, & Romanos hinc pellunt, & omnibus popularibus qui eo convenerant propè ad octo millia & quadringentos occisis, pecuniam etiam diripere. Viuos autem duos Romanos milites cepere, unum equitem, alterum peditem, & peditem quidem interfectum per omnem traxere civitatem, velut vno corpore omnes Romanos vlciscerentur. Eques verò quidam his quod saluti foret, suadere pollicitus deducitur ad Simonem, cumq; ibi quæ diceret non haberet. Ardaz cuidam ex numero ducum traditur puniendus. Is autem eum reuinctis post terga manibus, oculisq; fascia obstructis, in conspectum Romanorum veluti capite cæsus produxit. Verum ille dum gladium ludæus educeret, ad Romanos refugit. Hunc Titus quoniam ab hostibus esset elapsus, non est passus quidem occidi, indignum verò esse Romanorum militem indicavit, quia viuus fuerat captus: & armis ablatiis cum agmine pepulit, quæ res prudenti viro grauior esse morte videbatur. Postero autem die Romani, versis in fugam ex inferiori civitate latronibus, omnia Siloam usq; igni tradidere. & oppidum quidem gaudebant absumi, rapinis verò carebant: quoniam latrones exinanitis prius omnibus, in superiorem civitatem recedebant. Erant namq; illis maiorum quidam nulla pœnitudo: arrogantia autem tanquam in rebus secundis. Deniq; ardere civitatem lætis vultibus aspicientes, alacri voto mortem se expectare dicebant, quod perempto populo, incenso templo, & flagrante oppido, nihil essent hostibus relicturi. Sed tamen Iosephus in extremis eorum rebus, pro reliquijs civitatis obsecrando laborabat. Sed multa quidem in eorum crudelitatem atque impietatem locutus, multa verò pro salute adhortatus, nihil amplius quam elusus est: quia neq; se tradere propter iusiurandum patiebantur, neque pugnare cum Romanis ex æquo iam poterant, veluti custodia circumvallati: cædisq; insuper consuetudo dextras commovebat. Dispersi autem per civitatem, per ruinas latitabant, profugere parati insidiantes. Multi autem capiebantur, omnesq; interficiebantur: nam propter mediam fugere non valebant: mortuos autem canibus projiciebant. Omne autem pereundi genus, famelicius videbatur: adeo ut ad Romanos quoq; sine licentia, etiam desperata misericordia, tamen fugerent: atq; in seditiosos à eisdem non cessantes, sponte inciderent. nullusq; in civitate locus vacuus erat: sed cuncta mortuos habebant, quos fames aut latrones confecerant, & cadaueribus eorum plena erant, qui alimentorum penuria vel seditione perierant. Tyrannos autem fovebat, factionemque latronum, spes ultima sita in claudis: quò si fugissent, minimè inveniri posse arbitrabantur: sed peractò excidio, post Romanorum digressum prodire ac fugere cogitabant. Id autem plene illis erat somnium. Nec enim vel Deum, vel Romanos fuerant

fuerant latituri. Tunc quidem subterraneis freti, plura quam Romani concremabant, & qui ex incendijs fugientes in cuniculos descendissent, eos improbè necabāt itemq; spoliabāt. Quinetiā cibū sicubi reperissent concrementum sanguine rapientes, deuorabant. Erat autem inter se illis iā rapinarum causa bellum: eosq; putauerim, nisi excidio praeventi essent, nimia credulitate mortuorum quoq; corpora degustaturos fuisse.

An. M. DCCC. XL. A
nat. Christi.
72.
Rapinae ac
cedes in cle-
acis.

CAP. XV.

*Superior pars ciuitatu oppugnatur, & confugiunt
aliqui Iudaeorum ad Ti-
tum.*

Cæsar autem fieri non posse prospiciens, ut sine aggeribus superio-rem caperet ciuitatem, in prærupto vndiq; loco sitam distribuit operibus militem vicesimo die mensis Augusti. Erat autem transuectio materix difficilis: omnibus, ut dictum est, circum ciuitatem vsq; ad centesimum stadium in priorum aggerum exstructionem deconsis. Quatuor quidem legionum opus in occidentali parte ciuitatis contra aulā regiam erigitur: auxiliariū verò manus, & cætera multitudo xystrum ver-
sus, ac pontem & Simonis turrē: quam cum Ioanne bellum gerens, p-
castello sibi ædificauerat. His autem diebus, Iudæorum duces clām cō-
gregati, consiliū de sui traditione cepere: missiq; ad Titum quinque, duces clām
ut dexteram sibi daret, precabantur. Ille verò tyrannos sperans esse ces- congregati,
suros Iudæis abstractis, quoniam belli pars videbantur, serò quidem, consiliū de
veruntamen vitam his pollicitus, legatos remisit. Discessum autem pa- sui traditio-
rantibus Simon præsentit, & eos quidem, qui ad Titum perrexerant, ne capiunt.
quinq; viros statim occidit: duces verò, quorum nobilissimus erat Sosa-
filius Iacobus, correptos in custodiam coniecit. Nec multitudinem Iudæ-
orum, abductis rectoribus quid ageret nescientem, sine custodia ha-
bebat: sed diligentioribus eam custodijs amplectebatur: & tamen cu-
stodes profugientibus obstare non poterant. Quamuis enim multi neca-
rentur, plures tamen erant qui fugerent. Omnes autem suscipiebantur
à Romanis, quod Titus nimia lenitate priora præcepta neglexerat: i-
psiq; milites iam spe lucri, & satietate, cædibus temperabant. Sola e-
nim relicta plebe, aliud vulgus cum cōiugibus ac liberis, paruo quenq;
pretio venundabant. Cū multi autem distraherentur, & emptores
pauci essent, quanquam voce præconis edixerat, ne quis solus transfu-
geret, ut eo modo familias suas educerent, tamen hos quoq; recipiebat:
appositis, qui ab his secernerent, si quis dignus supplicio videretur. Et
infinita quidem multitudo venit. Ex populo verò seruati sunt plus quā Ex populo
quadraginta millia, quos imperator quomodo cuiq; gratum erat, dimi- 40. millia
sit. Iisdem autem diebus, etiam sacerdotum vnus, filius Thebuti, no- seruati.
mine Iesus, accepta fide salutis à Cæsare, ut de sacris donarijs quædam Iesus sacer-
traderet, egreditur, ac tradit ex fani pariete candelabra duo: his quæ in dos, Thebu-
templo erant posita, similia: mensalq; & crateras, & pateras, omnia ex thi filius.
auro solido & grauissimo facta. Tradit etiam vela, & Pontificum indu- Phineas sa-
menta, cum gemmis, & vasa multa sacrificio comparata. Quin etiam, cræ pecuniæ
custos sacre pecuniz comprehensus, Phineas nomine, vestes & singula custos com-
sacerdotum ostendit, multamq; purpuram & coccum, quæ ad vsum prehensus
reposita

An. mundi reposita catapasmatis servabantur. Cum quibus aliquantum cinnamini
4034. A. erat, castoreo, pigmento, umq; aliorum multitudo, quibus commixtis Deo
nat. Chrst. in dies singulos adolebant. Tradita autem sunt ab eo & ex alijs opibus
 multa, & sacra ornamenta non pauca: quorum gratia, licet vi capto, vt
 transfugæ tamen data est venia.

72.

C A P. XVI.

De occupata reliqua parte Civitatis.

Seditioforū
alii in Acrā
recedunt, a-
lij se in cloa-
cas demit-
tunt.

Timor &
corporis tyrā-
nicorum.

Tyranni se-
metipfos
tutione pri-
vant, ac spō-
tē de turri
descendūt,
vnde vi nū-
quam, sola
verò fame
capi pote-
rant.

Romani vr-
be ac victo-
ria potiun-
tur.

Integræ mor-
tuorum fami-
liæ, & plena
mortuis te-
sta.

Iam verò perfectis aggeribus, Septembris mensis die septimo, qui e-
 rat à coepto opere octavus & decimus dies, Romani quidem machinas
 admovebant. Seditiosorum autem alij, qui civitatē desperaverant, mu-
 ris relictis in Acrā recedebant. alij se in cloacas demittebant: multi
 dispositi prohibebant eos qui arietes applicarent. hos autem superabāt
 multitudo ac virtute Romani: quodque maximum est, lati mœstos
 atque iam debiles. Cū autem pars esset aliqua muri subruta, nonnul-
 læque turres arietibus pulsatz cecidissent. statim quidem propugnatores
 earum diffugiunt: timor autem etiam tyrannos necessitate maior inua-
 dit. nam & prius quàm transgredierentur hostes, corpore tenebantur, &
 ad fugiendum suspensi erant. Videres autem paulo antè superbos, & fa-
 ctis impijs arrogantes, ita tunc humiles esse ac tremere, vt miseranda
 esset, quanquam in nequissimis, tanta mutatio. Conati sunt quidem
 ambitu & muro, quo mœnia cingebantur, inuasit atq; prupto, custodes
 pellere, atque egredi: cū verò, quos antea fideles habuerant, nusquam
 viderent, fugiebant quò quemq; necessitas impulisset. Adeuntes autem
 alij, cū totum ab occidente murum subuersum esse nunciarent, alij
 subiisse Romanos, ac etiam propinquare se quærentes, alij etiam videre
 hostes in turribus affirmarent, metu fallente conspectum, in ora pro-
 strati, pro sua dementia querebantur: ac veluti successi nervos, quā fuge-
 rent hæsitabant. Vnde & maxime quis, & virtutem Dei perspexit cō-
 tra iniustos, & fortunam Romanorum. Tyranni siquidem semetipfos
 tutione priuare, ac spontē de turribus descēdere: vnde vi nunquam,
 sola verò fame capi poterant. Romani verò qui tantum in muris infe-
 rioribus laborauerant, eos quos instrumentis non potuissent, nunc for-
 tuna cepere. Omnibus enim machinis tres turres validiores erant, de
 quibus suprā memorauimus. Relictis itaq; his, vel (quod est verius) Dei
 nutu ab his depulsi, confestim quidem ad vallem Siloam confugere.
 rursum autem vbi à metu paululum respirauerunt, munitionem qua
 murus erat accinctus ex ea parte petiere. Vbi autem infirmiori audacia,
 quàm necessitate (iam enim vires eorum labor, metus & calamitas fre-
 gerat) à custodibus retruduntur: & per diuersa disiecti, in cloacis deli-
 tesunt. Romani verò muris potiti, signa in turribus posuere: & plausu
 atque læticia victoriam & cantu celebrabant, quod principio finem
 belli multo senserant leniorem. Denique sine sanguine murum nacti,
 nouissimum non esse credebant: cumq; nullum reluctantem viderent,
 pro incerto mirabantur. In angustias viarum strictis gladijs fusi, & quos
 cepissent interficere nullo discrimine: domosq; totas, cum omnibus
 qui eo confugerant, igni tradebant. Multas verò vallantes quas prædæ
 causa penetrassent, integras mortuorum familias, & plenam mortuorum
 testa,

pecta, quos fames confecerat, offeadebant. Ipsum deinde horrentes aspectum, vacuis manibus egrediebantur. Nec tamen eo modo peremptos miserantes idem etiam circa viuos patiebantur: sed vnumquemque obuium transfigendo, & angusta viarum cadaueribus obstruendo, totam civitatem sanguine diluere, vt pleraque incensorum ceddes extinguere. Et occidentes quidem vespere cessabant, nocte vero crescebat incendium. Ardentibus autem Hierosolymis, illuxit dies Septembris mensis octauus civitati, tot ciades cum obsideretur experire, quot bonis si via esset ex quo fuerat condita, inuidenda fuisset: nulla tamen alia re tantis infelicitatibus digna, nisi quod talem progeniem qua subuersa est, edidit. Intro autem Titus ingressus, & alia, & civitatis munitiones ac turrium cautes miratus est, quas tyranni per demetiam deseruerant. Cuiusmodi Conspecta quidem earum solida altitudine, itemque magnitudine, subterfugiumque lapidum compagne singulorum, quantumque paterent vel quantum erigerentur. Deo, inquit, plane adiuuante pugnavimus, & Deus erat, qui detraxit ab istis munimentis ludæos. Nam quæ hominum manus, quas tyrannus, aut quæ machinæ ad istas valerent? Tunc quidem multa eiusmodi ranni per eum amicis collocutus est, quos verò à tyrannis vinctos in castellis rederuerant, relaxavit. Cum autem alia civitatis deleteret, murosque subuerteret, eas turres fortunæ suæ monumentum reliquit: quæ commilitante insuperabilis potitus fuisset, quæ capi non potuissent. Quia ergo milites interficendo defatigabantur, magnaque adhuc extabat superstitum multitudo, solos quidem armatos Cæsar, & qui manum opponerent, iubet interfici, reliquam verò multitudinem saluam esse. Illi autem cum his, quos occidi mandatum fuerat, etiam senes, ac debiles trucidabant: vtiliores regetos autem atque vtiliores coactos in templum, in destinatum mulieribus ambitum concluserunt. Custodem autem his Cæsar apposuit vnum vtiliores re ex libertis, & amicum suum Frontonem, qui fortunam quam quisque seruaret, meritis esset, decerneret. Ille autem latrones quidem omnes, atque sediciosos, cum alius ab alio indicaretur, occidit: iuvenes autem lectos, qui procero atque formoso essent corpore, triumpho seruabat: ex residua multitudine septem & decem maiores annis, vinctos mittit ad Ægyptum, operibus deputandos. Plurimos autem per provincias Titus distribuit, in spectaculis ferro & bestiis consumendos. Qui verò infra decimum & septimum annum ætatis agerent, venditi sunt. Iisdem autem diebus, quibus secernebantur à Frontone, mortui sunt fame duodecim millia, quibus partim odio custodum non præbebatur cibus, partim ipsi victus fastidio tenebantur. Erat autem præ multitudine hominum frumenti penuria.

CAP. XVII.

De numero captiuorum, & peremptorum.

ET captiuorum quidem omnium qui toto bello comprehensi sunt, Captiuorum nonaginta & septem millium comprehensus est numerus. mortuorum vero per omne tempus obsidionis vndecies centum millia. Horum plerique gentiles fuere, sed non indigenæ: ab omnibus enim regionibus ad azymorum diem festum congregati, bello subito circumfusi sunt: tum ubi primo quidem illis pestifera lues ex loci angustia nasceretur, dein de citius

An. mundi
4034. A.
nato Chri.
8072.

Iudæos Titus distribuit.

An. mundi
4034
nato Chri-
sto 72.

Romani
cloacas ti-
mantes &
sepulchra e-
ruentes, mul-
tas opes in-
veniunt,

Ioannes &
Simon in
cloacis in-
uenti capi-
untur.

Hierosoly-
ma quinquies
prius ca-
pta, tunc iterum
vastata
est.

de citius fames. Quod autem caperet tantam hominum multitudinem ciuitas, certum erat ex his, qui sub Cestio fuerant enumerati. Is enim tunc vires ciuitatis ac florem Neroni significare cupiens, contemnti nationem, à Pontificibus petijt, vt si quo modo possent multitudinem numerarent. Illi aut, cum dies festus adesset, qui Pascha vocatur, quando à nona quidem hora vsq; ad vndecimam hostias cedunt, per singulas verò contubernia non pauciorum quàm decem virorum sunt: solum enim epulari non licet, multi etiam vicini conueniunt: hostiarum quidem ducenta & quinquaginta sex millia & quingentas numerauerunt. Fiunt autem, vt denos epulatores per singulas imputemus, vicies centena ac septingenta millia, sancti omnes ac puri: nec enim leprosa, siue vitiliginosi, aut semine fluentibus, quos gonorrhoeicos vocant, neque mulieribus menstruo cruore pollutis, neq; alijs inquinatis participare sacrificia permittebatur: sed nec alienigenis quidē, nisi qui religionis causa venissent. Magna verò hæc multitudo ab extraneis congregabatur. Tunc tamen velut in carcerem tota gens facto cōclusa est, & facta hominibus ciuitas bello obsidebatur. Itaq; superat omnē humanam, & diuinis emissam pestem numerus peremptorum, quos partim palam occidere, partim cepere Romani. Rimantes enim cloacas, & sepulchra eruentes, quos offendissent iugulabant. Inuenti autem sunt ibi quoq; plus quàm duo millia, quorū alij manu sua, plures aut mutuis se vultibus interfecerant, cum alios fames corrupisset. Fædus autem corporū odor introeuntibus occubuerat, adeo vt statim multi recederent: alij plura habendi cupidine, congesta cadauera calcantes, se immergerent. multæ namq; opes in cuniculis inueniebantur, nefasq; omnem viam lucri faciebat. Subducebantur autem multi, quos tyranni vinxerant: nec enim in extremis à crudelitate cessauerant. Vltus est autem Deus vtrunq; merito. Et Ioannes quidem oppressus fame cum fratribus in cloacis, quam sæpè despexit, à Romanis dexteram sibi dari precatus est. Simon verò multa vi cum necessitate luctatus sicut infra designabimus, semet tradidit. Seruatus est autem alter triumpho. Ioannes autem vinculis sempiternis. Romani verò extremas vrbis partes incendunt, murosq; subuertunt.

CAP. XVIII.

Hierosolymæ urbis historia breuiss.

Ita quidem Hierosolyma capta est, secundo anno principatus Vespasiani, Septembris mensis octauo die. Quinquies autem prius capta, tunc iterum vastata est. Ægyptiorum quidem Rex Alochæus, & post eum Antiochus, deinde Pompeius, & post hos cum Herode Sosius captā urbem seruauere. Antea verò Rex Babyloniorum ea portus excidit: post annos ex quo ædificata est, mille trecentos sexaginta, & menses octo, & dies sex. Primus autem conditor eius fuerat Chananzorū dynasta qui patria lingua iustus appellatus est Rex. Erat quippe talis. Ideoq; sacerdotium Deo primus exhibuit, & sano primum ædificator. Hierosolymam ciuitatem vocauit, cum antè Solyma vocaretur. Chananzorū quidem populo Rex Iudæorum David pulso, colendam suæ populo tradidit: & quadringentesimo sexagesimo quarto anno post, 20 mensibus

mensibus tribus, à Babylonijs euerſa eſt. A Rege autem Dauide qui pri-
mus Iudæus in ea regnauit, vſq; ad id quod Titus fecit excidium, anni
mille centum ſeptuaginta nouem. Ex quo primum autem condita eſt,
vſq; ad excidium, anni duo milia centum ſeptuaginta ſeptem. Sed e-
nim neq; antiquitas, neq; ingentes diuitiæ, neq; per totum orbem terrarum
diffuſa fama, nec magna religionis gloria quicquam iunxit, quo minus
periret. Talis quidem ſinis Hieroſolymorum obſidionis fuit. Poſtquam
verò quos occideret, quidve raperet, non habebat exercitus, quòd ira-
tis animis omnia decerant (nec enim parcendo ſi eſſet quod agerent, ab-
ſtinuiſſent) iubet eos Cæſar totam funditus iam eruerè ciuitatem ac tē-
plum: relictis quidem turribus, quæ præter alias eminebant, Phafaelo, tam fundi-
& Hippico, & Mariammæ: muriq; tanto, quantum ciuitatem ab occidē-
te cingebat. Id quidem, vt eſſet caſtrum illic cuſtodix cauſa relinquen-
dis: turres autem, vt poſteris indicarent qualem ciuitatem, quamve ac templū
munitiſſimam, Romanorum virtus obtinuiſſet. Alium verò totum am-
bitum ciuitatis ita complanauere diruentes, vt qui ad eam acceſſiſſent,
habitaram aliquando eſſe vix crederent. Hic quidem ſinis eorum de-
mentia, qui nouas res mouere tentauerunt. Hieroſolymis fuit: clariſſi-
mæ ciuitati, & apud omnes homines prædicaſſimæ.

An. mundi
4034. A
nato Chri-
ſto 72.

CAP. XIX.

De præmio militum.

Cæſar autem præſidio quidem illic ſtatuit relinquere decimam le-
gionem, nonnullasq; alas aquitum, ac peditum cohortes. Omnibus
autem belli partibus adminiſtratis, & laudare vniuerſum cupiebat ex-
ercitum, pro rebus fortiter geſtis, & debita viris fortibus præmia per-
ſoluere. Compoſito autem in medio ante caſtra magno tribunali,
ſtans in eo cum procerum eminentiſſimis, vnde ab omni milite poſſet
audiri, magnam illis ait, habere ſe gratiam, quòd beneuolentia erga ſe
vtendo perſeueraffent. Laudabat autem, quòd per omnia bella mori-
geri fuiſſent, quodq; præliando fortitudinem in multis magnisq; peri-
culis monſtraſſent, patriæ per ſe amplificantes imperium: omnibusque
planum facientes hominibus, quia neq; hoſtium multitudo, neq; mu-
nitiones regionum, neq; magnitudines ciuitatum, vel audacia incon-
ſulta, & immanitates efferæ aduerſantium, poſſint vnquam Romano-
rum vires, vel manus effugere, quamuis in multis rebus aliqui fortunā
opitulantem habuerint. Pulchrum quidem eſſe, ait, illos etiam bello ſi-
nem imponere, quod multo tempore geſtum ſit. nec enim optaſſe his
quicquā melius, cum id ingrederentur. Hoc aut pulchrius atq; præcla-
rius, quod duces Romani & adminiſtratores imperij, ab his declaratos
ac præmiſſos in imperiū cuncti libenter ſuſcipiunt. & his quæ ipſi de-
creuere, ſtandum putant, agentes his gratias, qui legiſſent. Mirari autem
ſe eos ac diligere omnes, quia nemo viribus alacritatem habuit tardio-
rem. Et illis tamen, qui pro maiore vi clariùs decertaſſent, vitamq; ſu-
am condecoraſſent fortibus factis, & re bene geſta militiam ſuam no-
biliorem feciſſent, dixit ſe honores & præmia redditurū: nec ullū eorū
qui plus alio laborare voluiſſet, iuſta viciffitudine cariturum, magnam-
que ſibi huius rei fore diligentiam, quod magis vellet honorare virtutes
eorum,

Titus ma-
gnam mili-
tibus ait ha-
bere ſe gra-
tiam, quod
beneuolen-
tia erga ſe
vtendo per-
ſeueraffent.

An. mundi
4034. A
nato Chri-
sto 72.

Titus forti-
bus militi-
bus premia
pollicetur.
Titus mili-
tibus prædā
largiter di-
stribuit.
Titus sacra
pro victoria
celebrat.
Duodecima
legio Cestio
duce Iudæis
cesserat.

eorum, qui militiæ socij fuissent, quàm punire peccata. Confestim ergo iussit eos, quorū partes sunt, iudicare, quosnam scirent fortiter aliquid in bello fecisse; & nominatim singulos appellans, præsentibus collaudabat, quasi qui domesticè rectè gestis nimium lætaretur: & coronas eis aureas imponebat, & torques longasq; hastas, & signa ex argento facta donabat, & vniuscuiusq; ordinem mirabat in melius. Quin & ex manubijs aurum & argentum, itemq; vestes, aliam prædā largiter distribuēbat. Omnibus autem ita donatis, ut quisq; se meritum præbuerat, votisq; cum vniuerso exercitu tactis, magnò favore descendit veritq; se ad sacra pro victoria celebranda: magnaq; assente boum multitudinē circum aras, immolatos omnes exercitui dedit ad epulas, ipse verò cum honoratis per triduum lætatos, milites quidem aliosq; quēq; conueniret, dimittit Hierosolymorum autem custodiam decimæ legioni credit: neq; ad Euphratem, vbi pridem fuerat, eum remisit. Duodecimam verò legionem memor quòd Cestio duce Iudæis cesserat, totam Syriā pepulit: erat enim olim apud Raphanæas: ad Meliten autem, quæ sic vocatur, misit. Hæc ad Euphratem in cōfinio Armeniæ & Cappadociæ sita est duas verò sibi obsequiatis esse duxit, donec ad Ægyptum perueniret, quintam & quintamdecimam legiones. Deinde cum ad maritimam Cæsaream cum exercitu descendisset, in eam manubiarum multitudinem reposuit, captiuosq; ibi asservari præcepit, quòd ad Italiam nauigare tempus hyemis prohibebat.

C A P. XX.

De navigatione Vespasiani, legj, comprehenso Simone & spectaculo die natalitio exhibito.

Navigatio
& iter Ve-
spasiani.

Spectacula
Cæsareæ ce-
lebrata.

Simon in
cloacam se-
se demittit,
eam suffo-
dit, ac tutò
emergere
posse sperat.

PER idem verò tempus, quo Titus Cæsar obsidionis causa apud Hierosolymam commorabatur, ascensa nauī oneraria Vespasianus Rhodum transmittit. Hinc autem vestus triremibus, postquam omnes quas præternauigauit ciuitates inuisit, ab his cum votis exceptus, in Græciam ex Ionia transit. Egressus deinde Corcyra in Iapygiam delatus est, vnde iam terra iter agebat. Titus autem ex maritima Cæsareā reuersus, in Cæsaream quæ Philippi vocatur, aduenit, diuque ibi commorabatur, celebrans omnia genera spectaculorum: multiq; in ea captiui consumpti sunt, alij bestiis obiecti, alij autem catenatim more hostiū inter se depugnare coacti. Hic Simonem etiam Gioræ filium comperit hoc modo comprehensum. Iste Simon cum Hierosolyma obsideretur in superiore ciuitate constitutus, postquam muros ingressus exercitus totam vastare ciuitatem cœperat, tunc fidelissimis amicorum ascitis, & lapidarijs cum ferramentis eorū necessitati congruis, & alimentis quæ multis diebus sufficere possent, vnà cum illis omnibus in quandam occultiore cloacam sese demittit. & quoad fossa patebat, illi progrediebantur: vbi verò soliditas obstitisset, eam suffodiebant, sperantes posse vltius progressos tutò emergere, atq; ita seruari. Sed hanc expectationem veram non esse, rei periculum refellebat. Vix enim paululum fossiores processerant, iamq; alimenta, quamuis parce his vterentur, eos deficiebant. tunc igitur velut stupore posset Romanos fallere, albis tun-

nicis,

niōis, inflexaque fibula, ac chlamyde purpurea indutus, illo in loco ex terra editus ubi templum antea fuerat apparuit. Ac primo quidem obstupere qui eum viderunt, locisque suis manebant. deinde propius eum accessissent, quis esset, percontati sunt. & id quidem Simon non dicebat. iubebat autē ad se ducem vocari, statimq; accersitus ab his qui ad eum cucurrerant, venit Terentius Rufus: namq; is rector militiæ relictus erat. Omni autem ab eo veritate comperta, ipsum quidem vinctum custodiebat: Cæsari verò quemadmodum esset comprehensus, indicavit. Simonem quidem in ultionem crudelitatis, qua in ciues suos amare ac tyrannice fuerat vltus, in potestate hostiū quibus maxime iniustus erat ita Deus posuit, non vi subditum eorum manibus, sed sua sponte ad supplicium adductum: propterea quod plurimos ipse crudeliter interemerat falsis criminationibus insimulatos, defectionis scilicet ad Romanos. Nec enim potest iram Dei effugere nequitia, nec invalida res est iniustitia, sed quandoq; sui temeratores vlciscitur, & graviores pœnam ingerit criminosis, cum iam se liberatos esse crediderint, eo quod non statim luere commissa. Id etiam Simon didicit, postquam in iras Romanorum incidit. Illius autē ascensus à terra, magnam etiam aliorum seditiosorum multitudinem iisdem diebus fecit in cloacis deprehendi. Cæsari autē maritimam Cæsaream reuerso, vinctus Simon oblatus est. & illum quidem triumpho, quem Romæ acturus erat, secuari iussit. Ibi autem moratus, fratris sui natalem diem clarissime celebrabat, multam partem damnatorum eius honori attribuens. Numerus enim eorum qui cum bestiis depugnarunt, quiq; ignibus cremati sunt, & inter se digladiatores periere, duo millia quingentos excessit. Omnia tamen Romanis videbantur hæc licet mille modis illi consumerentur, minus esse supplicij. Postea Cæsar Berytum venit (hæc autē est ciuitas Phœnices provincie, colonia Romanorū) & in hac quoq; diutius demoratus est, maiore vltus claritudine circa natalem patris diem, tam magnificentia spectaculorum, quam sumptibus alijs excogitatis, eum etiam captiuorum multitudo eodem quo antea modo periret.

An. mundi
4034.
A Christo
nat. 72.
Simon à Ro-
manis capi-
tur.

Nequitia iræ
Dei effugere
nequit.

Magna seditionum
multitudo in
cloacis de-
prehensa.
In spectacu-
lo Cæsareæ
2500. Iudæi
pereunt.
Titus Vespasianus
natalē
celebrat.

CAP. XXI.

De calamitate Iudæorum apud Antiochenes.

Evenit autem per idem tempus, Iudæos qui apud Antiochiam reliqui erant, acerba & exitiosa pericula perpeti, concita in eos Antiochenum ciuitate, tam propter criminationes illatas eis in præsentia, quam propter ea quæ fuerant non multo ante commissa, de quibus necessarium mihi videtur pauca prædicere, ut etiam quæ postea gesta sunt, consequenti narratione referamus. Iudæorum namq; gens multum quidē totius orbis indigenis asseminata est. Plurimum autem Syris vicinitate permixta, præcipue apud Antiochiam versabatur, propter magnitudinem ciuitatis maxime verò his liberam domicilij facultatem Reges, qui post Antiochum fuerant, præbuerunt. Namq; Antiochus quidem, qui Epiphanes dictus est, vastatis Hierosolymis templum spoliavit. Qui verò post eum regnum assecuti sunt, quicquid æneum in donarijs fuit, hoc Iudæis apud Antiochiam degentibus reddidere, in eorum synagoga dedicatum: concesseruntq; ut pari cum Græcis iure ciuium viderentur. A secutis quoq; postea Regibus eodem modo tractati,

Iudæorum
gens multū
totius orbis
indigenis as-
seminata.

Iudæorū in
Antiochia
multitudo.

An. mundi
4034.

A Christo
nat. 72.

Antiochus
Iudæus sedi-
tiosus ma-
gnæ calami-
tatis in An-
tiochia au-
tor.

Antiochus
suis civibus
perfidus
Antiochus
septimi diei
ferijs Iudæis
interdicit.
Iudæis apud
Antiochiam
altera cala-
mitas acci-
dit.

Homines
quidam no-
centissimi
necessitate
debitorum
forū & scri-
pta publica
concremā.

& multitudine proficere, & extruptione itemq; magnificentia mune-
rum templum clarius reddidere: semperq; religione sibi sociantes ma-
gnam paganorum multitudinem, etiam illos quodammodo sui partem
fecere. Quo tempore autem bellum fuerat conclamatum, & recens in
Syriam Vespasianus delatus est nauigio, Iudæorum verò odium apud
omnes pullulabat, tunc unus eorum Antiochus quidam plurimum pa-
tris causa honorabilis (erat enim princeps apud Antiochiam Iudæorum)
cum Antiochenſium populus concionaretur in theatro, progressus in
medium, patrem suum & ceteros deterebat, insinuans eos quod una
nocte totam civitatē incendere statuisſent: & velut huius consilij parti-
cipes quosdam hospites Iudæos tradidit. His autē auditis, populus iram
cohibere non poterat: sed in eos quidem qui traditi fuerant, ignem ius-
sit afferri: statimq; omnes in theatro cōcremati sunt. In multitudinem
verò Iudæorum properabat irruere: si eos celeriter viti essent, patriam
suam servatum iri existimantes. Antiochus autem iracundiam magis
accendere, mutata voluntatis argumentum, quodq; Iudæorum mores
odisset, exhibere se credens, si paganorum ritu sacrificaret: idemq; iussit
& ceteros compelli facere: renuendo enim manifestos insidiatōres fo-
re. Huius autem rei periculo ab Antiochenſibus facto, pauci quidem
conſenſerunt: alij vero qui noluerunt, perempti sunt. Antiochus autem
acceptis à Romanorum duce militibus, sœvis instabat suis civibus, ne-
quaquam eos die septimo ab opere cessare permittens, sed omnia cō-
gens facere, quæ diebus alijs agerent. Tamq; validam necessitatem im-
posuit, ut non modo apud Antiochiam septimi diei feriæ soluerentur,
sed ab hoc exordio in ceteris quoq; civitatibus ad breve similiter tem-
pus fieret. Iudæis autem apud Antiochiam tunc eiusmodi mala pescep-
sis, altera denuo calamitas accidit: de qua narrare conati, hæc quoque
persecuti fuimus. Namq; quod quadratum forum exuri contigit, & ar-
chus monumentorumq; receptacula publicorū, itemq; basilicas, vixq;
ignis inhibitus est super omnem civitatem magna nimis vi ruens, hu-
ius facti Antiochus Iudæos accusat & Antiochenſes, quos scilicet si his
infestis antea non fuissent, recenti tamen ex incendij tumultu facile ca-
lumnia perpulisset, multo magis ex antea factis fidem habere dictis suis
persuasit, ut penè se vidisse ignem à Iudæis iniici arbitrantur: & tan-
quam furore correpti, magno cum ardore cuncti aduersus eos qui accu-
labantur, impetum facerent. Vix autem motus eorum potuit reprimere
Collega adhuc iuuenis legatus, postulās sibi permitti referre ad Cz-
sarem gesta. Rectorem namq; Syriæ Cæsennium Patrum iam quidem
Vespasianus ad eam miserat, nondum autem ille peruenerat. Habita
verò diligenti quæstione Collēga reperit veritatem, & eorum quidem
Iudæorum quos Antiochus accusauerat, nemo conficius fuit, omne au-
tem facinus admiscere homines quidam nocentissimi necessitate debi-
torum: rari quod si forum & scripta publica concremasset, exactione
liberarentur. Iudæi quidem pro suspensis criminationibus
futura expectantes, magno timore flu-
ctuant.

2550
6

*Quomodo Vespasianus rediens à Romanis ex-
ceptus est.*

*Anno muni-
di 4015.
A Christo
nat. 73.*

Titus autem Caesar à patre sibi allato nuncio, quod vniuersis quidem Italix ciuitatibus desiderabilis peruenisset: maxime verò, quod vrbs cum Roma summa cum alacritate & claritudine suscepisset, in maximam lætitiā voluptatemq; translatus est, curis de co ita. vt sibi erat suauissimum liberatus. Vespasianum enim etiam longe absentem, omnes homines Italix voluntatibus vt præsentem colebant: expectatiōnem suam, quod nimis eum venire cupiebāt, pro eius aduentu ducētes, & omni habentes necessitate liberam erga illum beneuolentiam. Nam & senatus memor calamitatum, quæ mutatione principum contigissent, optabat imperatorem suscipere senectutis honore bellicorumq; gestorum maturitate decoratum, cuius præsentiam sciebat soli salutis subiectorum commodaturam: & populus malis intestinis sollicitus, magis eum venire cupiebat: tunc se calamitatibus quidem pro certo absol- uendum esse confidens, antiquam verò libertatem cum opulentiā recepturum. Præcipue milites ad eum respiciebant, hi enim maxime bel- lorum per illam patiorum nouerant magnitudinem imperitiā ve- ro aliorum ducum experti atq; ignauiam, magna quidem se oprabant turpitudine liberari. eum verò qui se & seruare & honestare solus pos- set, recipere præcebantur. Cum verò hac beneuolentiā diligenter ab omnibus, honore quidem præcipuis viris vltius expectare intolera- bile videbatur, sed eum longissime ab vrbe Roma conuenire ante pro- perabant. Nec tamen quisquam mora eius conueniendi ferebat, sed ita simul omnes effundebantur, & vniuersis facilius & promptius ire quam manere videbatur, vt etiam ciuitas ipsa tunc primū inter se iucundam sentiret hominum charitatem. Erant autem pauciores abeuntibus re- manentes. Vbi verò eum appropinquare indicaretur, quamq; manente singulos suscepisset, qui præcesserant, nunciatum est, omnia iam reliqua multitudo per vias cum coniugibus & liberis præstolabantur: & quod transiens aduenisset, videndi eius voluntatem, vultusq; lenitatem om- nium generum vocibus prosequerantur, benemeritum & salutis dato- rem, solumq; dignum Romanorum principem appellantes. Tota verò ciuitas veluti templū erat, fertis atq; odoribus plena. Cum verò vix per circumstantem multitudinē in palatium venire potuisset, ipse quidem penatibus dijs aduentus sui gratulatoria sacra celebravit. Vertunt autē se ad epulas turbæ, perq; tribus & cognationes & vicinas conuiuia ex- ercentes. Deo libabant, & ab eo precabantur ipsum Vespasianum quā plurimum temporis in Romano imperio perseuerare, & filium eius, & qui ex his nascerentur seruari inexpugnabilem principatum. Vrbs qui- dē Romana Vespasiano ita suscepto, statim maxima felicitate crecebat.

*Vrbs Roma
summa cum
alacritate &
claritudine
Vespasianū
suscepit.*

*Vespasiano
Romani ob-
uiam proce-
dunt.*

*Titus aduen-
tus sui gratus
latoria sacra
celebrat.*

CAP. XXIII.

Domitiani gesta contra Germanos & Gallos.

*A*nte hæc verò tempora, quibus Vespasianus quidem apud Alexan-
driam erat, Titus verò Hierosolymā obsidebat, magna pars Germa-
norum

An. mundi
4035.

A Christo
nat. 73.

Defectionis
Germanorum
& Gallorum
ab Romanis
causæ.

Civilis Ger-
manos ad so-
brietatem
cogit.
Domitianus
Titi frater.

Scytharum
& Sarmata-
rum impetus
in Roma-
nos.

norum ad defectionem mota est: quibus etiam Gallorum proximi con-
spirantes, magnam spem contulerant, quod etiam Romanorum domi-
nio liberarentur. Germanos autem deficere velle, bellumq; inferre,
sustulit primo natura bonis consilijs vacua, parua spe appetens pericu-
lorum, deinde odium principum, quoniam solis sciunt gentem suam,
vi coactam sequi Romanis: nec non equidem maximam tempus
eis fiduciam dedit. Nam cum viderent Romanum imperium crebris im-
peratorum mutationibus intestina seditione turbari, omnemq; his sub-
ditam orbis terrarum partem pendere ac nutare cognoscerent, hoc sibi op-
timum tempus ex illorum rebus aduersis atq; discordijs oblatum esse
putauerunt. Id aut consilium dabant, & hac eos spe decipiebant, Classi-
cus quidam & Cluilius, ex eorum potentissimis, qui olim quidem res no-
uas cupiebant: occasione autem inducti, suam sententiam prodidere.
Iamq; alacriter affectæ multitudinis periculum facturi erant: verum
maxima parte Germanorum defectionem pollicita, & cæteris fortasse
non dissidentibus, veluti quadam diuina providentia, Vespasianus
ad Petilium Cerealem qui pridem Germaniam rexerat, literas mittit,
quibus eum consulem declarauit, iussitq; ad Britannias administrandas
proficisci. Igitur ille quò iussus erat abiens, audita rebellionem Germa-
norum, eos iam congregatos, aggressus magna clade affectit, depositaq;
amentia ad sobrietatem coegit. Sed etiam si ille ad ea loca non perue-
nisset, tamen haud multo post erant supplicia luituri. Nam ut primum
defectionis eorum nuncius allatus est Romam, Domitianus Cæsar hoc
audito, non sicut alter in illa ætate fecisset (nam admodum adolescens
erat) tantam rei magnitudinē suscipere non detrectauit: sed à patre ha-
bens ingentem fortitudinem, & supra ætatem exercitatus, ilico tende-
bat in Barbaros. Illi autem expeditionis fama perculsi, ei se permise-
runt: lucrum hoc ex ea re maximum nacti, ut sine clade pristino iugo
subicerentur. Omnibus ergo circa Galliam ut oportuit ordinatis, ne
facile rursus unquam turbarentur, Domitianus clarus atq; insignis, æta-
tem superantibus factis, & patrium decus afferentibus, Romam regre-
ditur. Cum supradicta verò Germanorum defectione, iisdem diebus et-
iam Scytharum conuenit audacia. Nam qui appellantur Sarmata, ma-
xima multitudine clam transgressi flumen Istrum, violenti atq; scruissimi
propter inopinatum impetum multos Romanorum quos in prælijs truci-
dere, interficiunt: & consularem legatum Fonteium Agrippam,
qui fortiter his obuius pugnauerat, occidunt: proximasq; regiones to-
tas ferendo atq; agendo, omniaq; incendendo peruagabantur. Vespas-
ianus autem hoc facto, & vastitate Mœsiæ cognita, Rubrium Gallum
mittit poenas de eis sumpturum, à quo multi quidem in prælijs truci-
di sunt, qui verò salui esse potuerunt, cum timore domum refugere. Hoc
autem bello magister militum finito, etiam futuri temporis cautioni
consultuit. Pluribus enim & maioribus prælijs loca circundedit, ut
omnino Barbaris esset impossibilis transitus. In Mœsia
quidem ea celeritate debella-
tum est.

CAP. XXIII.

*De annæ Sabbatico & triumpho Vespasiani ac Titi
celeberrimo.*

*An. mundi
4035. A
nat. Christ.
73.*

Princeps verò Titus aliquandiu quidem Beryti commorabatur, ita ut diximus: inde autem reuersus, & per omnes quas obiret Syriz ciuitates magnificentissima celebrans spectacula, ludæorum captiuis ad ostentationem cladis eorum abutebatur. Conspicit autem in itinere fluuium cognitione dignissimum. Is fuit medius inter Arcas & Raphanæ Agrippæ regni ciuitates. Habet autem quoddam peculiare miraculum. Nam cum sit quando fuit plurimus, neque meatu segnis, tamen interpositis sex diebus à fontibus deficiens, siccum exhibet locum videre. Deinde quasi nulla mutatione facta, septimo die similis exoritur: atque hunc ordinem semper cum oblerare pro certo compertum est. Vnde etiam Sabbaticus appellatus est, à sacro ludæorum septimo die sic denominatus. Ciuitatis autem Antiocheniæ populus postquam Titum aduentare cognouit, manere quidem intra mœnia præ gaudio non sustinebat. omnes autem obuiam ei pergere properabant, & vsque ad tricesimum vel eo amplius stadium progressi, non modo viri, sed etiam foeminae cum pueris expectabant. Et cum appropinquantem vidissent, ex utroque vix latere stantes dextras cum salutatione tendebant: multisque fauoribus exultantes, cum ipso reuertebantur. Crebro autem inter omnes alias laudes precabantur, ut ludæos expelleret ciuitate. Titus quidem nihil precibus istis indulxit, sed otiose quæ dicebantur audiebat. Incerti autem quid sentiret, quidve facturus esset, ludæi magno & atroci metu tenebantur. Nec enim commoratus est Antiochia Titus, sed continuo ad Zeugma Euphratem versus iter contendit. Quo missi etiam ab Rege Parthorum Vologeso venire, auream ei ferentes coronam, quod ludæos vicisset. Eaque suscepta etiam conuiuium exhibuit regiis, atque ita Antiochiam remeauit. Senatu verò & populo Antiocheni multum petentibus ut in theatrum veniret, ubi omnis cum multitudo præstolabatur, humanissime paruit. Rursus autem fortiter iisdem instantibus, & crebro postulantibus expelli ciuitate ludæos, ingeniose respondit, patriam eorum dicens, quæ expellendi fuerant interisse, nullumque iam esse locum qui eos reciperet. Vnde ad aliam petitionem sese conuertunt Antiochenes, quod priorem impetrare non potuerunt. Aeneas enim tabulas cum precabantur exhibere, quibus incisa essent priuilegia ludæorum. Sed ne id quidem Titus annuit. verum in eodem statu relictis omnibus quæ habebant apud Antiochiam ludæi, ad Ægyptum inde discessit. Iter autem agendo cum ad Hierosolymam venisset, tristemque solitudinem quam videbat, atque ciuitatis claritudini compararet, disiectorum operum magnitudinem & veterem pulchritudinem recordatus, miserabatur, excidium ciuitatis, non sicut alius fecisset exultans, quod talem ac tantam funditus excidisset, verum multa imprecans seditionis autoribus, & qui hanc poenam ei inferre coegere: ita certus erat, quod nunquam virtutem suam voluisset punitorum calamitate clarescere. Ex magnis enim diuitiis, non minima pars in ruinis adhuc inueniebatur. Quædam

Titus per omnes Syriz ciuitates magnificentissima spectacula celebrat.

Sabbaticus fluuius.

Titus ad Antiochia aduentus. Ciuu cōtra ludæos ad Titū preces.

*An. mudi
4036. A
nat. Christ.
74.*

Titus Hierosolymæ excidium miseratur.

*An. mundi
4016. A.
nat Christ.*

74.

Romani ex
magnis divi-
tis non mi-
nimum por-
te in ruinis
inveniunt.
Simonem &
Iohannem & al-
ios, nume-
ro septingē-
tos viros. Ti-
tus ad Italiā
portari præ-
cepit.

Vestes triū-
phales Ve-
spasiani &
Titi.

Vota & pran-
cium ante
triumphū.

Triumphū
magnificen-
tiss.
Vestes pre-
tiosissimæ.

enim eruebant Romani, plura verò captivis indicantibus auferebant, aurum atque argentum, aliaque instrumenta pretiosissima, quæ domini propter incertam belli fortunam terra condidere. Titus autem in possum iter ad Ægyptum tendens, clementia velociter solitudine, pervenit Alexandriam: decretoque ad Italiam navigare, cum se duz legiones comitarentur, utranque vade venerant remisit: quintam quidem in Moesiam, quintam verò decimam in Pannoniam. Captivorum autem duces Simonem & Iohannem, & alios numero septingentos viros electos, tam magnitudine corporum quam pulchritudine præstantes, illico ad Italiam portari præcepit, cupiens eos in triumpho traducere. Peracta verò navigatione pro veto, limi iter quidem Roma in eo suscipiendo erat affecta, & occurus exhibuit ei quos patri. Claritudinem verò Tito pater attulit, qui venit obviam, eumque suscepit. Multitudini autem civium diuinam quandam lætitiā suggerebat, quod videbat in vnum tres convenisse. Non multis autem diebus post, vnam communem triumphum ob res gestas agere statuere, quamvis utrique senatus proprium decrevisset. Prædicto autem die, quo futura erat pompa victoriæ, nemo ex tam infinita civitatis multitudine domi remansit. Omnes autem cum exissent, loca ubi tantum stare possent occupauerant, quantus spectandis imperatoribus modus sufficeret, cōcesso necessario transitu. Cuncta verò turba militari ante lucem pertumias atque ordines progressa cum rectoribus suis, & circa ostia constituta non palatij superioris, sed prope iussis templum (ibi enim principes nocte illa quiescebant) prima iam aurora incipiente procedunt Vespasianus & Titus lauro quidem coronati, amicti verò patria veste purpurea: & ad Octavianas ambulationes transeunt. Ibi enim lenatus, & ducum procures, & honorati equites, eorum præsolabantur aduentum, tribunal autem ante porticus factum erat, lectique eburnæ in eo præparatæ. Quo cum ascendissent, confederunt. Statimque eos militaris fauor excepit, multis virtutum testimoniis prædicans. Illi autem inermes erant, in veste seneca laureis coronati. Perceptis autem laudibus eorum Vespasianus, cum dicere adhuc vellent, silentij signum dedit. Magnaque omnium quiete facta surrexit, & amictu magnam partem capitis adopertus, solennia vota celebravit: idemque Titus lecit. Perfectis autem votis, Vespasianus in commune omnes breuiter allocutus, milites quidem ad prandium, quod his ex more ab imperatore parari solet, dimittit. ipse verò ad portam recedit, quæ ab eo quod per illam semper triumphorum pompa ducitur, nomen accepit. Ibi & cibum prius capiebant, & triumphalibus vestibus amicti, diis ad portam collocatis cæta hostia, inter spectacula transeuntes triumphum ducebant, ut multitudini facilius præberetur aspectus. Pro merito autem narrari multitudo eorum spectaculorum & magnificentia non potest, in omnibus quæ quisque cognauerit, vel artium factis, vel diuitiarum opibus vel naturæ novitate. Nam pene quæcunque hominibus qui usquam sunt fortunatis paulatim quaesita sunt, aliis alia mirabilia atque magnifica, hac vniuersa illa die Romani imperij magnitudinem probare. Etenim: argenti aurique necnon eboris in omni specie operum multitudinem, non ut in pompa ferre cerneret, sed ut ita dixerim omnia fluere. & alias quidem vestes ex rarissimis generibus purpuræ portari, alias diligentissima pictura variatas arte Babylonias: gemmæ autem clarissimæ

clarissimæ tam multæ, aliæ coronis aureis, aliæ aliis operibus inclusæ traductæ sunt, ut apparet frustra nos earum usquam rerum esse aliquid suspicari. Ferebantur enim simulacra, quæ illi Deos habent, & magnitudine mirabile, & arte non defunctorie facta horumque nihil non ex pretiosa materia. Quin & animalium diuersa genera producebantur, propriis ornamentis induta. Erat autem etiam quæ singula portaret magna hominum multitudo, purpureis vestibus atque inauratis ornata. Ipsi etiam qui ad pompam fuerant ab alia turba discreti, præcipua & mirabili ornamentorum magnificentia cuncterant. Insuper his, ne captiuorum quidem vulgus inordinatum videres, sed varietas & pulchritudo quidem vestium natam ex fatigatione corporum deformitatem oculis subtraherebat. Maxime autem stupori erat, pegmatum quæ portabantur fabricatio, pro cuius magnitudine timendum viribus portantium occurrentes putabant. multa enim in tertium nidum quartumque surgebant: & magnificentia fabricæ cum admiratione delectabat: multis aurata veste circumdatis, cum aurum præterea factum atque ebur omnibus esset affixum. Multis autem imitationibus bellum aliter in alia dispositum, certam sui faciem demonstrabat. Erat enim cernere vastari quidem fortunatissimam terram, totas verò interfici acies hostium: & alios fugere, alios captiuos duci: murosque excellētes magnitudine machinis dirui, & castellorum excindi munimina: & populorum ciuitatum moenia disturbare, exercitumque intra muros infundi: cædisque omnia loca plena, & eorum qui manu resistere non poterant preces, ignemque templis immissum, ædiumque super dominos post multam vastationem euerisiones: atque amnis tristitiam, defluentis non in arua culta, neque ad hominum vel pecorum potum, sed per terram ex omni parte flagrantem. Hæc enim Iudæi bello passi sunt: ars autem & confectorum operum magnitudo, nescientibus adhuc facta tanquam presentibus ostendebant. Erat autem per singula pegmata captæ ciuitatis dux, ita ut captus fuerat ordinatus. Multæ etiam naues sequebantur. Spolia verò alia quidem passim ferebantur. eminebant autem ea quæ apud Hierosolimam in templo reperta sunt, mensa aurea ponderis talenti magni, & candelabrum similiter quidem auro factum, sed opere commutato ab usus nostri consuetudine. nam media quidem columna basi hærebat, tenues autem ab ea cannulæ producebantur, formatæ ad similitudinem fuscinae, ad summum quæque in lychni speciem fabricatæ. erant autem numero septem, septimi diei, qui apud Iudæos est, indicantes honorem. Post hæc autem portabatur lex Iudæorum, non summa spoliorum. Deinde transibant plurimi victoriarum simulacra portantes: omnia ex auro & ex ebore facta. Post hæc Vespasianus prior ibat: & Titus deinde sequebatur. Domitianus autem adquirebat, ipse quoque ornatus pulchritudine, dignumque spectari exhibens equum. Pompæ autem finis fuit Capitolini Iouis templum. quod postquam ventum est, consistere. Erat autem vetus mos patrius, operiri donec ducis hostium mortem quispian nunciaret. Is erat Simon Gioræ, tunc inter captiuos in pompa traductus: laqueo verò circumdatus per forum trahebatur, quo cum simul caderent qui ducebant. Lex autem Romanis est, ibi necare criminum reos morte damnatos. Postquam igitur eum suum vitæ habere nunciatum est, omniumque favor secutus est, tunc hostias iocuosare. hisque secundo per vota solēnia omnes peractis, in palatium recessere. Et alios quidem

An. mundi
4036. A
nat. Christ.
74.

Pegmatum
fabricatio.

An. mundi
4037. A
nat. Christ.
75.

Mensa aurea
ponderis ta-
lenti magni.

Iudæorum
lex spoliis
nouissima.

Simon Gio-
re filius la-
queo circun-
datus per fo-
rum trahitur.

An. mundi
4037. A
nat. Christ.

75.
Vespasianus
Paci templū
ædificat, de
quo vide He-
rodotum
lib. I.

epulis ipsi exceperet, aliis autem omnibus domi conuiuiorum instruat
erant apparatus. Hunc enim diem vrbs Romana celebrabat, victoriæ
quidem in hostes gratulatorium, finem verò malorum ciuiliū, & spei
bonæ pro felicitate principium. Post triumphos verò, & Romani impe-
rij humilissimum statum, Vespasianus Paci templum ædificari decreuit.
Itaque mira celeritate, & quæ hominum cogitationem superaret, effe-
ctum est Magna enim diuitiarum largitate vñs, insuper perfectis id pi-
cturæ ac figmentorum operibus exornauit. Omnia namq; in illud tanq̃
collecta ac deposita sunt, quorum visendorum studio per totum or-
bem, qui ante nos fuerunt, vagabantur: quomodo aliud apud alios si-
tum esset, videre cupientes. Hic autem reposuit etiam quæ Iudæorum
fuerant instrumenta, his se magnificè ferens Legem verò eorum, & pe-
netralium vela purpurea in palatio condita seruari præcepit.

CAP. XXV.

Herodium & Machærus à Basso capta.

IN Iudæam verò legatus missus Lucilius Bassus, suscepto à Cereali Ve-
ritiano exercitu, castellum quidem Herodion cum præsidio deditio-
ne cepit. Post autem omni manu militari collecta: multi autem in par-
tes diuisi erant, & legione decima bellum inferre Machærunti statuit.
Valde enim necessarium videbatur id excindi castellum, ne multos sui
munimine ad defectionē inuitaret. Nam & salutis spem habitatoribus
certam, & aggredientibus hæitationem atque formidinem natura lo-
ci præstare maxime poterat. Nam ipsum quidem quod muro cinctum
est, saxosus est collis, in proceram altitudinem surgens, & ob hoc etiam
capi difficilis videtur: sed ne vel accedi posset eo natura excogitarat,
quæ vallibus eum ex omni parte vallauerat, quarum altitudo oculis
comprehendi non posset: nec transire erat facile, nec aggestu vlla ra-
tione compleri possibile. Nam ea quæ ab occidente secat vallis, sexa-
ginta stadiis distenditur, vnde Asphaltites lacus ei limitem facit. ex hoc
verò tractu ipse Machærus altissimo vertice supereminet. A septentrio-
ne autem & meridie, valles magnitudine quidem supradicta cingunt.
similiter verò sunt inextricabiles ad oppugnationem. eius verò vallis
quæ ab oriente est, altitudo non minor centum cubitis inuenitur:
monte verò ex aduerso Machærunti posito terminatur. Ea loci natura
perspecta Rex Alexander, primus in eo castellum communivit, quod
postea Gabinius bello cum Aristobulo gesto deposuit. Herodiautem
regnanti, omnibus locis dignior cura vilis est, & constructione turissi-
ma, propter Arabum præcipue vicinitatem. namq; opportunè situs est,
eorum fines prospectans. Magno ergo locum muro amplexus ac turri-
bus, ciuitatem illic fecit incolis, vnde in arcem ipsam ferebat ascensus.
Quin & circa ipsum verticem rursus murū ædificauerat, turresq; in an-
gulis sexagenorū cubitorum erexerat. In medio autem ambitu regiam
struxerat, magnitudine simul habitationū & pulchritudine locupletē.
Multas verò cisternas recipiendis aquis abundeque suppeditandis, lo-
cis maxime idoneis fecerat: veluti cum natura certaret, vt quod illa situ
loci expugnabile fecerat, ipse manu structis, munitionibus superaret.
Insuper

Herodes Ma-
chæruntem
magno mu-
ro ac turri-
bus ample-
ctitur.

Insuper enim & sagittarum multitudinem machinarumq; reposuit: & omnem apparatus excogitavit, qui habitoribus posset magnæ obsidionis præstare contemptum. Erat autem in ipsa regia rura mirabilis magnitudinis: à nulla enim sicu vel celsitudine vel magnitudine vincebatur. Ferebant autem eam ex Herodis temporibus perseverasse: mansissetque vterius profecto, sed ab Iudæis qui locum ceperant excisa est. Valis autem, qua ciuitas à parte septentrionali cingitur, quidam locus Baaras appellatur, ubi radix eodem nomine gignitur: quæ flammæ quidem assimilis est colore, circa vesperam verò veluti iurare fulgurans, accedentibus eamq; euellere cupientibus facilis non est: sed tam diu refugit, nec prius manet, quam si quis urinam muliebrem vel menstruum tanginem super eam fuderit. quinetiam tunc si quis eam tetigerit, mors certa est, nisi forte illam ipsam radicem ferat de manu pendentem. Capitur autem alio quoq; modo sine periculo: qui talis est: Totam eam circumfodiunt, ita ut minimum ex radice terra sit conditum. deinde ab ea religant canem: illoq; sequi eum à quo religatus est cupiente, radix quidem facile euellitur: canis verò continuo moritur, tanquam eius vice à quo herba tollenda erat, traditus. nullus enim postea accipientibus meus est. Tantis autem periculis propter vnâ vim capi eam operæcium est. Nam quæ vocantur dæmonia, pessimorum hominum spiritus, viuis immeris, eosq; necantia quibus subuentum non fuerit: hæc citò, etiam si tantummodo admoveatur ægrotantibus, abigit. Fluunt autem ex eo loco aquarum fontes etiam calidarum, multum inter se sapore differens. Alij namq; amari sunt, alijs nihil dulcedinis deest. Multi autem frigida aquæ ortus non solum in humilioribus locis fontes alternos habent: sed quod amplius quis miretur, in proximo quædam spelunca cernitur, non quidem altè caua, saxo autem imminente protecta: super hæc veluti duæ mammae inter se paululum distantes eminent: & altera quidam frigidissimum fontem, altera calidissimum fundit: qui mixti lauerum suauissimum præbent, multisq; morbis ac vitijs salutare: maxime vero neruorum curationi conueniens: habetq; idem locus metalla sulfuris & aluminis. Bassus autem contemplatus vndique regionem, valle orientali repleta accessum parare statuit: opusq; inchoauit, properans æggerem quamplurimum extollere, facilemq; per eum oppugnationem facere. Qui verò intus fuerant deprehensi, ab externis segregati Iudæi, illos quidem coegere, inane vulgus esse existimantes, inferiorem obseruare ciuitatem, ac pericula priores excipere: superius verò castellum ipsi occupatum tenebant, & propter munitionis firmitatem, & ut saluti suæ consulere. Impetraturos enim se veniam opinabantur, si locum tradidissent Romanis. Prius autem volebant spem declinandæ obsidionis experiendo conuincere: ideoque alacri animo in dies singulos excursus habebant, & cum his quos fors obtulisset confertis manibus, multi moriebantur, multosq; Romanos interficiebant. semper autem vtrisque ex tempore plus victoriæ captabatur: Iudæis quidem, si incautiores aggredierentur: in aggere autem positis, si improvisum excursus eorum bene septi armis exciperent. Sed non is erat finis obsidionis futurus. Res autem quædam fortuito gesta, inopinatam castelli tradendæ necessitatem Iudæis imposuit. Erat inter obessos iuuenis & audacia dacia ferox, & manu strenuus, Eleazarus nomine. is autem fuerat excursibus & manu strenuus, multos egredi aggestumq; prohibere cognas, & in prælijs semper

An. m. m. d. d.
4037. A.
nat. Christ.

75.

Sagittarum
machina-
rumq; mul-
tudo in
arce.

Rura mira-
bilis magni-
tudine.

Baaras radix
quomodo e-
uellenda.
Alius modus
radicem hæc
euellendi.

Aquarum ca-
lidarum
fontes.

Externi Iu-
dæi inferio-
rem ciuita-
tem occupat.

Iudæorum cū
Romanis
conflictus.

Eleazarus,
Iudæus au-
dacia ferox,
& manu stre-
nuus.

Kkk s

per

An. mundi
4037. A
nat. Christ.
75.

Eleazarus ca-
pitur, cum
que dux un-
um extēdi,
& verberib'
eadi prae-
pit.
Eleazari ca-
lamitas Iu-
dyos ad de-
ditionē com-
mouet.

Iudzorum
2700. ab Ro-
manis perē-
pti.

per grauitet Romanos afficiens: audaciaq; sua socios prosequens, impetu quidem facilem his, periculo autem vacuum discessum efficiebat nouissimus recedendo. Itaq; discretā quodam die pugna, & utraq; paratēd gressū ipse tanquam despiciens omnes, existimans neminem tunc hostium praelium excepturum, extra portam remansit: & in muro stantes alloquebatur, tota mente illos attendens. Hanc autem opportunitatem vidit quidam ex castris Romanorum Aegyptius, nomine Rufus: & quod nemo sperasset, impetu facto cum ipsis cum armis repente correptum, cum hoc viso, stantes in muro stupor teneret, in castra Romanorum tradidit. Postquam verò dux nudum praecepit extendi, & in aperto constitutum, ut ex ciuitate conspiceretur, eadi verberibus, vehementer Iudaeos confudit casus iuuenis, vniuersaq; ciuitas in fletu & querelibus, vnius viri clade percussa. Id ubi Bassus animaduertit, consiliorum aduersus hostes hoc principium sumpsit: eorumq; miserationem augere cupiens, quatenus coacti pro eius salute castelli traditionem facerent, quo i sperauit adeptus est. Nam ipse quidem, velut mox Eleazarum suspensurus, crucem deligi iussit. ea verò conspecta, maior castellanos dolor inuasit, & ululando querebantur, intolerabilem esse calamitatem vociferantes. Tunc igitur Eleazarus eos orabat, ne vel se despicerent, mortem miserissimam subiturum, sibi que ipsis salutem praeberent, postquam iam Sabach omnes Romanorum viribus ac fortunae concederet. Illi autem & eius sermone fracti, & quod multi intus pro eis precabantur (ex magna enim & numerosa cognatione genus ducebat) & contra ingenium suum misericordia victi sunt: & quibusdam celeriter missis colloquebantur, castelli traditionem facere petentes. ac reddito sibi Eleazaro, sine metu dimissi. Cum autem his auentus esset dux Romanorum, multitudo ciuitatis inferioris, inita separatim cum Iudaeis cognita pacatione, ipsi clam nosse aufugere statuere. Cum verò portas aperuissent, ab his qui deditiōnem promiserant ad Bassum nuncius venit, siue inuidia salutis eorum siue formidine, ne eorum fugae causas ipsi praestarent. Sed fortissimi quidem fugientium, qui praecesserant, euasere. reliquorum autem viri quidem mille septingenti perempti sunt, mulierculae verò & pueri in seruitiū ducti. Sponsiones autem cum his qui castellum dedidere habitas, Bassus conseruandas esse ratus, & ipsos dimisit, & Eleazarum reddidit.

CAP. XXVI.

De Iudaeis à Bassō interemptis & Iudaea
diuendita.

Iardes sylua
ab Romanis
cincta.

His autem administratis, in saltum, qui appellatur Iardes, ducere properabat exercitum. multi enim illuc congregati esse nunciabantur, qui pridem tempore obsidionis, ex Hierosolymis & Macharunte profugerant. Ergo cum ad locum venisset, neque saltum fuisse nuncium reperisset, primò quidem omnem locum cum equitibus cingit: ut si quis Iudzorum conatus fuisset euadere, fugiendi per equites copiam non haberet pedites autē syluam iussit exdere, in quam confugerant. Hoc modo ad necessitatem adducti sunt fortiter aliquid faciendi, velut ex audaci certamine fortasse fugā etiam reperirent. Itaq; simul vniuersi, & cum clamore inagru facto, in eos à quibus cincti fuerant, irruunt. Illi autem fortiter

fortiter excipiebant: multaq; his audacia, illis cōtentione vñs, diu quidē prēlium tractum est, non autē similis euenit finis pugnae certantibus. Nam Romanorū quidem XII. tantum contigit occumbere, neq; multos fauciari: Iudaeorum verō ex illo prēlio nullus euasit. Sed cū non essent pauciores tribus mill. bus, prostrati sunt oēs: eorumq; dux Iudas Iairi filius, de quo supra meminimus, qui ordini cuidam prapōsitus cū Hierosolyma obsideretur, quibus demersus fuerat cloacis, latenter effugit. Eodem, vero tempore Cēsar etiā ad Liberium Maximum scripsit (erat autē procurator) vt omnem terrā venderet Iudaeorum, nec enim ciuitatem in ea condidit proprium seruans sibi eorum agrum. Solis autē octingentis militibus illic relictis, locum dedit quem incolerent, qui vocatur Ammaus. distat autē ab Hierosolymis 30. stadijs. Stipendiū verō vbiq; degerent Iudaeis iudixit: binaq; drachmas singulis annis deferre in Capitolium iussit, ita vt antehac Hierosolymorum templo pendebant. Et ita quidem Iudaeorum illo tempore hunc statum habebant.

An. mundi
4037. A
nat. Christi -

75.
Iudaeorum
3000. pro-
strati.

Stipendium
Cēsar Iudaeis
indicit.

C A P. XXVII.

De clade Antiochi Regis & eruptione Alanorum in Armeniam.

Iam verō quarto anno Vespasiano administrante imperium, contigit Comagenes Regem Antiochū in maximas clades cum tota domo incurrere, ex causa huiusmodi. Cēsennius Petus, qui tunc Syriā administrabat, siue re vera, seu propter inimicitias Antiochi (certum non valde parafactum est) literas ad Cēsarem misit, Antiochū dicens deficere ab Romanis cum Epiphane filio decreuisse. pactis habitis cum Rege Parthorum: propterea q; debere illos antē capere: ne si priores nouas res adorti essent, totum Romanorum imperium bello perturbarent. Non erat autem Cēsar huiusmodi nuncium ad se perlatum, neglecturus. Nam vinitas Regum, maiore negotium providentia dignum esse faciebat. Samosata enim Comagenes maxima ciuitas iuxta Euphraten sita est, vt esset Parthis (eo namque id cogitauere) facilimus transitus, tutū autem receptaculum. Fide igitur habita, & potestate sibi permissa, vt ageret quod expedire videretur, negligendum putauit. Subito tamen Antiocho eiūq; socijs nihil opinantibus in Comagenē ingressus est, ex legionibus quidē sextam ducens, & insuper qualdā cohortes alasq; equitū. habebat autē auxilio Reges, Chalcidicē Aristobulum, Emeteq; Sohemum. Introitus autē illis erat sine certamine, quod nemo indigenarum manus volebat opponere. Antiochus enim inperato percussus nuncio, Antiochū bellū quidem contra Romanos nec cogitatione concepit. Decreuit autē subito inuadere toto regno. in quo erat statu relicto, cum cōiuge ac liberis egredi, hoc se dicit. Antiochus prius regno cum cōiuge ac liberis egredi, quā te in Antiochum iret tendebat. Non tamen Rex vel ipsa necessitate aduersus Romanos aliquid bellicum gerere: sed fortunam cum Romanis pugnare, quiduis pati sustinebat. adolescētibus autē belliq; peritis, nis pugnare viq; corporis praestantibus filijs eius non erat facile in calamitate sine decuit, pugna

Antiochum
Cēsennius
Petus Syrię
administra-
tor corā Cē-
sare accusat.

Cēsennius
Antiochū
subito inua-
dit.

Antiochus
prius regno
cum cōiuge
ac liberis e-
gredi, quā

te in Roma-
nis pugnare
decuit,

An. mundi
4037. A
nat. Christ.

75.

Antiochus
cum coniuge
& filiabus in
Ciliciam fu-
git.

Epiphanis
ad Vologe-
sem Partho-
rum Regem
fuga.

Antiochus
capitur.

Antiochus
cum Cæsare
reconciliatur.

Alani Mediā
terram præ-
dandi causa
peruadunt.

Armenia
vastatur.

pugna durare. Itaque ad virtutem se conferunt Epiphanes & Callini-
cus. Vehementi autem pugna per totam diem habita, in signi fortitudi-
ne demonstrati sunt: nullaq; parte suarum virium diminuta discedunt.
Antiocho verò neque pugna hoc modo peracta manere domi tolerabi-
le videbatur: sed abducta coniuge cum filiabus in Ciliciam fugit, atque
hoc facto militum suorum animos fregit. nam veluti desperato ab eo
regno defecere, & ad Romanos se transfugere, omniumq; erat despera-
tio. Ergo priusquam penitus destituerentur auxilijs, Epiphanicum ex-
teris seruire se ex hostibus erat necessarium. fuitq; omnes equites de-
cem, qui cum his vnà transgressi sunt flumen Euphratem. hinc iam sine
metu profecti, cum ad Vologesem Parthorū Regem venissent, nō quasi
profugi despecti sunt: sed ac si fortunam pristinam retinerent, omni ho-
nore dignati sunt. Antiochū verò, vbi Tarsum Ciliciæ venit, misso Cen-
tione Perus vinctum Romam transmisit. Vespasianus autem ita Re-
gem ad se deduci non passus est: dignius esse ratus, veteris amicitia ha-
bere rationem, quàm belli occasione inexorabilem iracundiam serua-
re. Itaq; iubet ei iter agenti auferri vincula, intermissaq; interim proso-
tione Romam, apud Lacedæmonem degere: magnos verò ei pecuniæ
reditus præbet, vt non modo copiose, sed etiam regis victum haberet.
His Epiphanes & ceteri cogniti, qui patri ante metuebant, magna cu-
ra & inextricabili animos relaxarunt, & ipsi quoq; spem reconciliandi
cum Cæsare concepere. Cum autem etiam Vologes de his scripsisset
ad Cæsarem (nec enim quamuis feliciter agerent, extra Romanum vi-
uere patiebantur imperium) & cum Cæsar his mansuete facultatem do-
disset, Romam venerunt. patre autem ad eos ex Lacedæmone statim ad-
ueto, cum omnis honor eis haberetur, ibi mansere. Alanorum autem
natio, quod quidem Scythæ sint, iuxta flumen Tanain & Mæoti-
des paludes sedes habentes, iam quodam loco memorauimus. His verò
temporibus inito consilio, vt terram Mediā, & vltius prædandi cau-
sa peruaderent, cum Rege Hyrcanorum colloquuntur. namque is est il-
lius transitus dominus: quem Rex Alexander ita fecerat, vt portis Yer-
reis clauderetur: Aditu autem sibi præbito, vniuersū nihil suspicantibus
Medis incumbunt: eorumque fines populosos, omnigenumque peco-
rum plenos diripiebant, cum resistere nullus auderet. Nam qui regnum
eius terræ obtinebat Pacorus, metu percussus in difficiliora loca refu-
gens, ceteris quidem bonis omnibus cesserat: vix autem ab illis coniu-
gem ac concubinas suas captas, daris centum talentis redemerat. Sum-
ma ergo facultate sine pugna prædabundi, & vsque ad Armeniam va-
stantes omnia processere. Eius autem Tyrdates Rex erat. Quicum
his obuius bello conflisset, non multum absuit quin viuus in illa acie
caperetur. Procul enim quidam misso cum laqueo circumdatum tractu-
rus fuerat, nisi celeriter gladio rupisset laqueum, atque ita fugisset.
Illi autem pugna multo magis effertati, terram quidem de-
populati sunt: magnam verò hominum multitudi-
nem, aliamque ducentes prædam ex v-
troque regno ad sua domicilia
rediere.

Excidium

A Pud Iudæam verò mortuo Basso, Flavius Silva in administratione succedit & aliam quidem terram bello subactam videns, vnum autem adhuc rebellem superesse castellum, omni quæ in illis locis habeatur manu collecta, aduersus id militem mouit. Nomen est autem castello Massada. Princeps verò sicariorum à quibus fuerat occupatum, erat vir præpotens Eleazarus, ex origine Iudæ, qui non paucis Iudæis per suaserat, ut ante diximus, ne professionem facerent, quando censor Cyrenius in Iudæam missus est. Tunc enim sicarij conspirauerunt in eos, qui Romanis dicto audientes esse vellent: omniq; modo his quasi hostibus utebantur, diripiendo quidem & abigendo eorum bona, ignem verò domibus iniiciendo. Nihil enim illos ab alienigenis differre dicebant, qui pugna etiam petendam Iudæorum libertatem propterea ignauia prodidissent: magisq; se optare sub Romanis seruitium defessi essent. Erat autem id planè causatio, & crudelitatis atq; auaritiæ effectum. manifestum autem rebus effectum est. Nam idem illi & defectionis socij fuerunt, & bellum cum Romanis communiter suscepere. Causa verò peior illorū in eos facta est: & cum mentita prior eorum refelleretur occasio, prius tractabant eos, qui nequitia suæ in istis assertionibus exprobrarent. Fuit enim quodammodo illud tempus apud Iudæos omnium generum malitiæ fecundissimum: ut nullum apud Iudæos omnium generum malitiæ fecundissimū. opus intermitteretur infectum: nec si quis excogitando fingere voluisset, haberet quo magis nouum aliquid inueniret. Ita & priuatim & communiter omnes vnum erant, & exsuperare alium alius tam impietate quàm iniquitate in proximos certabant: potentes quidem multitudinem malè tractando, multitudo verò ad interitum potentium titudinem malè tractando, cupiditas: his autem vim faci- properando. Illis autem erat dominandi cupiditas: his autem vim faciendi, bonaq; locupletum diripiendi. Primi quidem sicarij fuere iniquitatis in propinquos & crudelitatis auctores, nullo neq; verbo indicto ad iniuriam, neq; facto intentato ad exitium eorum quibus insidiarentur penitus prætermisso. Verum & hos Ioannes moderatiores esse demonstrauit. Non solum enim omnes interficiebat qui necessarii & profutura suaderent, tanquam inimicissimos maxime ciues eiusmodi impetens: sed etiam patriam malis plurimis cumulauit: qualia facturus fuisset: iam esset ausus impietate contemnere. Nam & rat qui Deum quoq; iam esset ausus impietate contemnere. Nam & mensa nefaria uicebatur, & legitimam patriamq; exterminauerat ca- Simoniam: ut iam sit minimè mirum, si mansuetudinis communionem minimè seruabat hominibus, qui Dei pietatem furore contempserat. Rursus Simon Gioræ, quid mali non commisit, quæve liberorum cor- Idumæi. porum iniuria temperauit, qui eum creauere tyrannum? Quæ verò eos amicicia, quæve cognatio ad quotidianas cædes non ferociores effecit? namq; alienos quidem malè tractare, inertis nequitia opus esse arbitrabantur: clarissimam verò gloriam parere crudelitatem in familiarissimos existimabant. Horum furoris æmuli, etiam Idumæi fuere: illi enim sceleratissimi peremptis Pontificibus, ne qua pars conseruaretur pietatis in Deum, totum quod ex ciuitatis facie supererat, abscidere, summamq; per omnia iniustitiam induxerunt: in qua illud hominum genus,

An. mundi**4038. A****nato Chri-****sto 76.****Zelotz.****Debitus vi-
tae finis lu-
dæorum.****Silva dux
Romanorū
Mastadam
obsidet.****Mastada si-
tus.****Iter per sa-
xum colu-
ber dictum.****Vertex œ-
cundus, em-
niq; plani-
cie mollior.
Regia He-
rodis.**

gens, qui Zelotz appellati sunt, viguit: qui nomen factis verum pro-
baverunt. Omne enim malitiz facinus amulati sunt, nullo inzmula-
to, quod ante comm. ssum memoria tradidit, prætermisso. quamvis no-
men sibi ex bonorum amulatione imposuissent: qui eos quos læderet,
propter efferam sui naturam cavillando fallebant, qui malorum quæ
maxima essent bona ducebant. Itaq; debitum vitæ finem invenere;
merita illis omnibus pœna Dei voluntate decreta. Cuncta enim quæ
natura hominis posset ferre supplicia, in eos usq; ad extremum vitæ
terminum congesta sunt, quæ varijs perempti cruciatibus pertulere.
Fortasse dixerit aliquis minora eos quàm committere perpellos, verum
quæ tandem digna tantis sceleribus pœna affici poterant? De illis au-
tem qui in eorum crudelitatem inciderunt, non est huius temporis pro-
merito conqueri. Rursum igitur ad eam narrationis partem redeo, vnde
digressus sum. Venit enim dux Romanorum contra Eleazarum, &
qui cum eo Mastadam tenebant, sicarios, exercitū ducens, & fines qui-
dem statim omnes obtinuit, præsidjs vbiq; locis opportunissimis col-
locatis: castellum autem muro circumdedit, ne quis oblectorum fugi-
endi facultatem haberet, vtiq; custodes perleuerarent. ipse vero castris
locum occupat ad obsidionem quidem idoneum, quem delegerat, qua
parte castelli rupes monti proximo applicabantur, ceterum difficilem
ad copias vtenfilium. Non solum enim comitatus ex longinquo, & cū
labore ludæorum maximo portabantur, quibus hæc fuerat cura man-
data, verum etiam potus aliunde in castra ducebatur: quoniam in eo
loco nullus fons proximus nascebatur. His autem dispositis, Silva obsi-
dionem aggressus est, artis ac laboris egentem, propter castelli muni-
tionem. cuius natura huiusmodi est: Saxum gyro non exiguum, & excel-
sum longitudine, vndiq; abruptis atq; alvis vallibus cingitur inuisibili
super fundo habens scopulos: ipsaq; omnium sunt animalium gressi-
bus inaccessæ, n. si quod duobus modis idem saxum in difficilem expli-
catur ascensum. Est autem vnum iter ab lacu Alpha'tice ad solis ortum,
& alterum ab occidente facilius ambulari. Vocatur autem vnum colu-
ber, ex angustia crebrisq; flexibus epta similitudine. Quæ enim pro-
minet rupes, frangitur, ac sæpe in se reuertens, paulatim rurtum produ-
cit: vixq; illo itinere gradiens promouet pedem. namq; mutanti ve-
stigiū, necesse est ab altero pede niti. Est aut certa perniciēs, si quis la-
batur. altitudo enim rupiū vtrinq; dehiscit, ut quæ horrore quēvis ter-
rete audacissimū possit. Per eiusmodi viam cum XXX. stadijs ascenderis,
quod restat verticis est non in acutum finē coacti, sed ut habeat in sum-
mo planiciem. In hac primus quidem Ionathas Pontifex castellum æ-
dificauit, & appellauit Mastadam. Post autem Herodi magno studio fu-
it loci illius structio. Nam & murum per omnem eius gyrum erexit,
stadium spatium septem, e candido lapide factum, & duodecim altum,
latumq; octo cubitis: & viginti septem turres quinquagenorum cubi-
torum in eo stabant: ex quibus aditus erant in æde: circa omnem mu-
rum intus ædificatas Rex enim verticem, quicquid dos omniq; planicie
mollior esset, cultura destinauerat: ut si quando externorum alimento-
rum penuria contigeret, ne hac quidem laborarent, qui salutem suam
castello credidissent. Quin & regiam sibi ædificauerat, ab occidentali
partis ascensu, intra mœnia quidem arcis positam, vergentem autem
ad septentrionem. regia vero murus erat magnus, ac firmissimas qua-
tuor

tur celsitudine sexagenorum cubitorum in angulis turres habebat. *An mundi*
 Memororum autem intus, & porticum itemq; balnearum varia erat *4018. A.*
 & sumptuosa constructio, columnis quidem è singularibus saxis undiq; *nato. Chri-*
 substitutis, parietibus autem membrisque solida compage lapidum va- *sto 76.*
 riatis. Ad singula verò habitacula, & in summo, & circa regiam, & ante
 turres multos magnosq; puteos in scopulis exciderat, custodes aquarum:
 tantam molitus abundantiam, quantum qui fontibus uterentur habe-
 rent. Fossæ verò iter ex regia in arcem summam ducebant, quas foris
 nemo cernebat. Sed ne manifestæ quidem viæ facilis sui usum præ-
 bere hostibus poterant. Nam orientalis quidem via natura est inaccessi-
 bilis, ut suprà memorauimus. Occidentalem verò, magna in angustia po-
 sita turri conclusit, quæ non minore mille cubitorum spatio ab arce di-
 staret, quam neq; transire posse, neq; capi facile videbatur. Inextrica-
 bilis aut, quamuis licenter ambulanti bus, fuerat fabricata. Ita quidem
 adversus hostiles imperus natura simul & manu castellum erat comu-
 nitum. Intus autem repositi apparatus, magis & diuturnitatem & o-
 pulentiam inuere, nam & frumentum multum erat conditum, & quod meatus co-
 in longum tempus sufficere posset: vinumq; multum & oleum: insu-
 per autem cuiusq; leguminis fructus, & palmulæ coccervatæ. Cuncta-
 que reperit Eleazarus, castello per dolum cum sicarijs occupato, matu-
 ra, nihilq; recens depositis deteriora: quanquam ferè ex quo apparata
 sunt, ad excidium à Romanis illatum, centum annorum tempus ageba-
 tur. Quinetiam Romani fructuum reliquias incorruptas ostendere. Si centum an-
 quis aut causam diuturnitatis autam esse existimet, non errauerit, quòd nos incor-
 rupti.
 arcis altitudine ab omni terrena ac sordida materia sit remota. In-
 uenta est autem omnigenarum quoq; armorum multitudo, ab Rege co-
 dita, quæ decem millibus virorum sufficerent, fertumq; insectum, nec-
 non æris & plumbi materia: quippe ut magnis de caulis factum crede-
 res apparatus. Aiunt enim Herodem id ipsum castellum sibi ad refu-
 gium parauisse, duplex periculum suspicantem: vnum quidè ab Iudæo
 populo: ne se deposito, illos qui antea Reges fuerant, ad Principatū
 reduceret. Alterum verò maius atq; atrocius, ab Regina Ægypti Cleo-
 patra. Hæc enim suâ sententiâ non celabat, sed cum Antonio saepe ver-
 ba faciebat, postulans Herodem interfici, sibi autem obsecrans regnum
 Iudæorum donari. Et magis quis miraretur, nondum eius imperio An-
 tonium paruisse, malè eius amore mancipatum, quam non donaturum
 sperasset. Propter eiusmodi metus Herodes conditam Massadam, extre-
 mum belli contra Iudæos Romanis opus reliquit. Nam quia foris iam
 locum omnem muro cinxerat dux Romanorum, sicut suprà diximus,
 ac ne quis effugeret diligentissimè procurauerat: incipit oppugnatio-
 nem, vno tantum loco reperto, qui aggerum iactum posset excipere.
 Nam post eam turrim, quæ iter ab occidente, quod ad regiâ summamq;
 montem duceret, præcludebat, erat quædam continentia saxi vastior
 latitudine, multumq; porrecta: celsitudine autem Massadæ trecentis
 cubitis inferior, quam Leucen appellabant. Hanc igitur Silus ut ascen-
 dit ac tenuit, aggerem apportare militibus iussit: illis aut alacri animo
 & magna manu operantibus, solidus ad ducentos cubitos erectus est
 tumulus. Verum neque firma, neque sufficiens machinis terendis hæc
 mensura videbatur: sed super eum tribunal, constructis saxis ingentibus
 factum est, altum itemq; latum cubitis L. Erat autem & aliarum machi-
 narum.

*Herodes du-
plex pericu-
lum suspi-
cans, castel-
lum sibi ad
refugium
parauit.*

*Circa Mas-
sadam vno
tancum lo-
cus, qui ag-
gerum iactū
excipere po-
test.*

An. mundi
408. A
mato Chri-
sto 76.

Ingenti a-
riete fabri-
cato, Silva
crebro mu-
rum pulsari
iubet.

Arden-
tes
faces in mu-
rum iaculā-
tur.

Aquilo auer-
tens flammā
in Romanos
abigit.

Eleazar ad
locos ora-
tio.

Eleazarus
iram Dei in
populum
daicum fa-
ciat.

narum fabrica illis assimilis, quas primo quidem Vespasianus ad oppu-
gnationes, postea vero Titus excogitauerat: & turris sexaginta cubitorū
effecta est, tota ferro conlecta. vnde multis balistarum tormentorū ia-
culis Romani citō eos repulere qui de muro pugnabant, & caput exere-
re prohibuere. Simul aut ingenti etiam ariete fabricato, Silva crebro
murm pulsari iubet: ac vix quidem tamen aliquā eius deiecit partē in-
erruptam. Citō aut prauenere sicarij muro intus altero constituto, qui
ne machinis quidem simile aliquid pateretur: mollis enim adhuc erat,
& impetus laxare violentiam poterat, hoc modo constructus. Trabes
proceritate magnas, & quā sectae sunt continentes compoluerunt:
aut ordines erant duo similes, tantumq; distantes quanta esset muri la-
tudo: & inter eos ambos replebant aggere spatium. ne verō crescente
cumulo terra deflueret, alijs transuersis trabibus quas in longitudinem
posuerāt colligabāt. Erat ergo illis opus quidē edificio simile: sed quod
cedenti inferebantur machinarū ictus euanescebant, lutoq; subsiden-
te strictiorem fabricā faciebant. Hoc vbi Silva considerauit, igni magis
murm captum iri putans, multas quidem arden-tes faces militibus in mū-
rum iaculā praecepit: murus autem, quippe vt magna ex parte lignis con-
structus, ignem cito comprehendit: & vltq; ad iunum sui laxitate calefa-
ctus, ingenti flamma colluxit. Incipiente quidem adhuc incendio, spi-
rans aquilo Romanis erat horribilis: auertens enim de super flammā in
eos obigebat, & pene machinas quasi iam cōflagraturas desperauerant.
deinde statu mutato, veluti diuina providentia exc tatus auster, multa
vi in aduersum eum murū repulit: iamq; totus ardebat ex alto. Roma-
ni quidem cum Dei vterentur auxilio, ad castra lati digrediebantur,
decreto hostēs luce aggredi, & nocte vigiliis accuratiores facere, ne
quis eorum clam subterfugeret. Sed neq; ipse Eleazarus de fuga cogi-
tabat, neque alij cuiquam permissurus erat vt faceret. Videntem autem
murm igne cōsumptum, alium verō nullum salutis modum neq; vir-
tutis excogitans: sed his quae Romani in se liberosq; suos & coniuges
facturi essent si vicissent, ante oculos positis, de omnium morte consili-
um cepit: idq; ex praesentibus fortissimum ratus, validioris animi soci-
is vel per congregatis, talibus eos verbis ad facinus inuitabat. Cū olim
vobis decretum sit, vt in fortes, neq; Romanis, neq; cuiquam alij serui-
re, nisi Deo: is enim solus est verus & iustus dominus hominum: ecce
nunc tempus adest, quod factis vestros probare animos iubeat. Ne igitur
nos dehonestemus, ante quidem seruitute intolerabiles poenas su-
bituri: si viuos in Romanorum potestatem venire contingat. primi e-
nim omnium ab his defecimus, & nouissimi cum his bellum gerimus.
Puto autem & hanc nobis a Deo gratiam datam, vt bene ac libere pos-
simus mori, quod alijs non euenit praeter spe superatis. Nobis aut certū
est, orto die futurum excidium. Libera est autem strenua mortis con-
ditio cum affectibus: nec eam prohibere id hostes possunt, qui profe-
cto nos optant viuos abducere, neq; nos illos iam possumus superare
pugnando. Nam fortasse quidem ab initio statim oportuit, quando li-
bertatem defendere cup-entibus omnia & a nobis ipsis acerba peioraq;
ab hostibus eueniebant, de Dei voluntate coniectere, & scire, quod ami-
ca ei quondam Iudaorum natio damnata esset interitū: manens enim
propitius vel saltem nobis leuiter infensus, nunquam tantorum qui-
dem hominum perniciem neglexisset: sacratissimam vero urbem suam
igni

igni hostium excidioque prodidisset. Nos autem soli scilicet ex omni genere Iudæorum sperauimus seruata libertate superare, tanquam nil in Deū deliquissemus, nulliusque culpæ participes fuissemus, qui alios quoque deculimus. Itaque videtis quemadmodum nos vana expectasse redarguit, fortiore nobis speratis rebus malorum necessitate illata. Nec enim quicquā nobis castelli natura inexpugnabilis profuit ad salutem sed & alimentorum copiam, & armorum multitudinem, aliumque habentes abundantissimum apparatus, ipso Deo manifestissime auferente spem salutis perdidimus. Ignis enim qui ferebatur in hostes, in ædificatum à nobis murum non sponte reuersus est. Sed hæc multorum ira sunt criminum, qui furore capti contra gentiles ausi sumus: pro quibus quæso ne Romanis inuictissimis pœnas, sed per nos ipsos Deo præstamus. istæ autem illis moderatiores sunt. morientur enim coniuges iniuria vacuæ, liberi seruitutis expertes. Post illos autem ipsi nobis hanc flam inuicem gratiam præbeamus, libertate seruata optima sepulchra. Prius tamen & pecunias & castellum igne exuramus. Mœrebunt enim Romani, certè scio, si neque corpora nostra tuerentur, compendioque caruerint. Alimenta sola relinquamus. hæc enim nobis erunt testimonio mortuis, quod non penuria victi sumus: sed ita ut ab initio statueramus, mortem seruituti prætulimus. Hæc dicebat Eleazarus: sed non eundem modum præsentium sententiæ congruebant: sed alij quidam ei obedire properabant, & quasi voluptate replebantur, pulcrum esse mortem existimantes. Qui verò molliores erant coniugum ac familiarum suarum misericordia, vel etiam proprius quæque optatissimus deterrebatur interitus, aliasque alium intuens, contrarium voluntatis suæ morum lacrymis designabant. Quos cum vidisset Eleazarus formidare ac magnitudinem consilij animis frangi, pertimuit ne etiam eos qui fortiter dicta perceperunt, efflorescerent stentes ipsi ac deplorantes. Ergo exhortationem non intermisit: sed erectior, multoque repletus spiritu, clariorem de immortalitate animæ orationem incipit: magnæque vsus exclamatione lacrymantes attentius aspectans: Plurimum, inquit, opinione deceptus sum: qui putarem viros fortes pro libertate certantes, mori benè malle, quàm viuere. Vos autem ne cuiuslibet quidem homini quicquam neque audacia neque virtute præstatis, qui etiam magna mala effugitori, mortem timetis: cum oporteret vos super hoc neque cunctari neque expectare monitorem. Oim enim & à primo sensu nos erudire sacre patriæ orationes, maiorum quoque nostrorum factis & animis confirmantibus, perseverabant: quod viuere hominis est, non mori, calamitas. Nam mors quidem libertatem animæ præstans, ad proprium purumque locum eas dimittit, ab omni clade futuras intactas. Donec autem mortali corpore vincæ sunt, vnaque malis eius implentur, quod verisimile dicitur, mortuæ sunt. Divino enim cum mortali societas corporis est. Multum quidem potest anima iuncta cum corpore instrumentum enim facit suum, latenter id mouens, & ultra mortalem naturam gestis producens: Veruntamen cum pondere, quo in terram detrahitur, quodque ab ea pendet, absoluta, proprium locum repperit, tunc beatam & vndique liberam participat fortitudinem humanis oculis, ut ipse Deus inuisibilis manens: nec enim cum est in corpore, conspicitur. Nam & accedit occulta, neque rursus cum recedit videtur, vnam quidem ipsa habens incorruptam naturam, corpori autem cau-

An. mundi
40, 8.
A Christo
nat. 76.

Pœna criminum, quæ furore capiti dæi contra gentiles ausi fuerunt. Libertate seruata optima sepultura.

Eleazari de immortalitate animæ oratio.

Animam mortali corpore vincæ.

Virtus animæ.

An. mundi
408.

A Christo
nat. 76.

Somnus im-
mortalitatis
animæ argu-
mentum.
Indorum sa-
pientia pro-
fessores, seip-
sos contere-
mant.

Adhortatio
ad contem-
nendam mor-
tem, à tem-
pore & rei
stata delum-
pta.

Exemplum
ab Iudzis Ce-
læis inter-
fectis peti-
tum.

Calamitas
Iudzorum
Scythopoli-

nam præbens mutationis. Nam quod anima attigerit, hoc vivit atque
viget: vnde verò digressa fuerit, hoc marcidum moritur: tantum im-
mortalitatis ei superat. Et huius orationis argumentum vobis sit son-
nus in quo in se collectæ animæ, nusquam eas distrahente corpore, iu-
cundissimam quietem agunt cum Deo verò pro cognatione degentes,
vbiq; adiunt, ac multa futura prædicant. Cur igitur mortem timere con-
nemat, qui somni diligimus quietem? quemadmodum autem non sit
dementissimum, brevitatem viæ sequentes, sibi met invidere perpetuam.
Oportebat quidem nos domestica institutione meditados, alijs esse ex-
emplo promptæ voluntatis ad mortem. Attamen si ab alieni generis et-
iam rei fides petenda est, Indorum videamus sapientiæ professores. Illi
enim cum sint boni viri, vitæ quidem tempus, quasi quoddam necessa-
rium naturæ munus, inuiti sustinent properant aut animas corporibus
soluere, nulloq; urgente neq; exagitante malo, propter immortalis cō-
versationis desiderium, alijs quidem prædicant se esse abituros necesse
qui prohibeat, quisquam, sed omnes fortunatissimos appellantes eos,
ad familiares suos mandata mittunt: ita certam veramq; animis esse in-
ter se consuetudinem credidere: ipsi autem cum mandata perceperint,
igni traditis corporibus, ut immaculata puraq; anima secedant, lau-
dati moriuntur. Facilius enim ad mortem illos amicissimi prosequun-
tur, quam exterorū hominum quisquam suos ciues, in longinquā pere-
grinationem ituros. Et se quidem ipsos desunt: illos autem beatos di-
cunt, quod immortalitatis ordinem iam recipiant. Non ergo nos pude-
bit, si deterius Iudis sapiamus, propriæq; ignavia leges patrias, quæ om-
nibus hominibus æmulandæ videntur, in honeste despiciamus? quan-
quam & si cōtraria nos à principio instituisse eruditio, quod summum
bonum est hominibus vivere, mors aut calamitas: attamen tempus nos
adhortatur eam bono animo & facile tolerare, Dei voluntate & neces-
sario morituros. Olim enim quantum apparet, contra omne Iudzorum
genu: hoc decretum posuit Deus, ut vita careremus, qui ea non eramus,
quemadmodum oportebat, vsuri. Nō ausim enim nobismet ipsis asseri-
bere, neq; Romanis gratificari, quod nos omnes eorū bellum absump-
serit. Non enim v. ribus illorum hæc accideret: sed causa fortior interue-
niens, illis præstitit ut vincere viderentur. Quibus enim armis Roma-
norum perempti sunt, qui Cæsariæ incolebāt Iudæ? ac ne defectores
quidem ab illis, dum diem septimum celebrarent, aggregata Cæsarien-
sium multitudo, neq; repugnantes cū coniugibus ac liberis mactave-
runt: nec vel ipsos erubere Romanos, qui nos tantummodo hostes, quod
defeceramus, putabant. Sed dicet aliquis, Cæsariensibus semper cū se
ciuitatis Iudzis fuisse discordiam, tempusq; nactus verus odium exa-
turasse: quid ergo de Scythopolitanis dicemus? Nobiscū enim illi prop-
ter Græcos bellum gerere ausi sunt, ac non cum propinquis nostris Ro-
manos vicisci. Multum igitur his fides illorum ac beneuolentia profuit:
si quidem ab ipsis cum totis tamijis acerbissime trucidati sunt, ac pro
auxilijs gratias ei reddidere: nam quæ illos à nobis pati prohibere, hæc
passi sunt, velut ea ipsi committere voluissent. Longum fiet, si velim
nunc separatim de singulis dicere. Nostis enim, quod Syriæ ciuitatum
nulla est, quæ non Iudæos apud se habitantes occiderit, nobis quāquam Ro-
manos plus inimicos. Vbi etiam Damasceni, cum ne causam quidem
probabilem confingere potuissent, ciuitatem suam eade nefaria reple-
uerunt.

tere, octodecim millibus Iudæorum cum coniugibus ac familijs iugulatis. Eorum aut multitudinem plagis in Ægypto pereuntium commil-
lum numerum audiebamus excedere. Illi quidem foras in aliena ter-
ra, cum nullum inuenissent hostibus aduersarium, ita sunt mortui. At
omnibus qui domi cum Romanis bellum susceperunt, nihil deerat eorum,
quæ spei totam possent præbere victoriæ. Arma enim & muri, & castel-
lorum inexpugnabiles fabricæ, atq; interriti spiritus ad pericula pro li-
bertate subeunda, cunctos ad defectionem reddant fortiores: sed hæc
ad paucum tempus cum suffecissent, seq; sustulissent, minorum malorum
exitere principium. Omnia enim capta sunt, omniaq; hostibus succu-
buerunt, velut illorum nobilioris causa victoriæ, non ad eorum salutem,
à quibus instructa fuerant, apparata sunt. Et in prælio quidem mortuos
beatos existimari oportet, repugnantes enim & libertate non perdita
perire. Eorum verò multitudinis, qui à Romanis subiugati sunt, quis non
miseretur quisque non antequam illa patiat, mori propter quorum
alii torti, tamq; igne quam verberibus excruciat perire, alij semel a
bestijs ad secundum eorum cibum viui seruati sunt: illorum quidem mi-
serimi habendi sunt, qui adhuc viuunt, qui sæpe mortem optantes non
accipiunt. Vbi est autem illa magna ciuitas? Aut vbi est quæ totius gen-
tis Iudææ metropolis fuit? Tantis quidem murorum sepius munitissima,
tot verò ante muros castellis turriumq; obiectis mœnibus tuta, belliq;
apparatum vix capiens, tot autem virorum pro se pugnantium multi-
tudinem continens, quid nobis facta est, quæ Deum habere incolam cre-
debatur? Radicitus ex fundamentis erepta est, solaq; eius monumenta
reliant, eorum à quibus excisa est imposita reliquijs castra. Senes verò
infelices ad cineres templi assident, & paucæ mulieres ad turpissimam
pudoris iniuriam ab hostibus reseruatæ. Hæc tecum reputans quisquam
nostrum, aspicere solem durabit, etiam si viuere sine periculo possit?
Quis in: mihi adeo patriæ, quis tam imbellis, aut paucus animæ, ut eum
non poeniteat huciq; vixisse? Atq; utinam omnes fuissemus mortui,
prius quam illam sacram ciuitatē hostiū manibus videremus excindi,
prius quam templum sanctum tanta impietate funditus erui: sed quo-
niam spes non instrenua nos illexit, quod forte poterimus pro ea hostes
vinci: nunc autem euangit, ac solos necessitati dereliquit, mori bene
propteremus, nostrum et ipsi misereamur, & coniugum liberorumq; dum
nobis hec à nobis ipsis misericordiam capere. ~~Ad mortem namq; ipsi~~ Ad mortem
nati sumus, & quos ex nobis genuimus, eamq; fugere ne fortissimè qui-
dem possunt. iniuria verò & seruitus, & videre coniuges a turpitudi-
nem duci, cum liberis, non est malum hominibus ex naturæ necessitate
profectum: sed hæc sua timiditate perferunt, qui ante mori cum licuit
agluere. Nos autem multum freti fortitudine, a Romanis defecimus, & possunt.
postremo nunc illis ad salutem hortantibus, non paruius. Cui igitur Eleazarus Iu-
dæis Roma-
non est eorum iracundia manifesta, si nos viuos subiugare potuerint? norum cru-
Miserandi quidem adolescentes erunt, quorum vires corporis ad mul-
tos sufficient cruciatus: miserandi autem prouectiores, quorum ætas delitaret ex-
clades ferre non poterit. Videbit alius coniugem abduci, alius manib. ponit.
reuinclis vocem huius pueri implorantis exaudiet. Sed dum liberi sunt. Mori liber,
& gladios habent, puterum ministerium nobis præbeant, expertes seruitu-
tis hostiū. Moriamur liberi, cum filijs & coniugib. vita decedamus. Hæc honor & glo-
nobis leges præcipiunt, hæc nos coniuges & filij deprecantur, horum ne-
cessitatem

An. mundi
4038.

A Christo
nat. 76.

Octodecim
millia Iudæo-
rum in Syria
iugulata, &
60000. in Æ-
gypto per-
empta.

Iudæorum ab
Romanis
captorum ca-
lunitas.

Hierosoly-
ma Iudææ
metropolis
radicitus ex
fundamentis
erepta.

Ad mortem
nati sumus,
eamq; fuge-
re ne fortis-
sime quidem
possunt.

Eleazarus Iu-
dæis Roma-
norum cru-

Mori liber,
apud Iudæos
honor & glo-

An. mundi
4038.
A Christo
nat. 76.

Iudeorum
proprix ex-
dis amor.

Iudei vniuer-
sis bonis in
vnum cong-
stis igne in-
iiciunt.
Sorte decem le-
cti reliquos
Iudeos tru-
cidant.

Romani pu-
gnam expe-
ctant.

cessitatem Deus misit, his contraria Romani volunt, & ne quis nostrum antè excidium pereat, timent. Festinemus igitur eis, pro sperata potiundi nostri voluptate, stuporem mortis admirationemq; relinquere audacix.

Adhuc eum orare cupientem omnes interpellabant: & effrenato quodam impetu pleni, ad opus incitabant: ac veluti larvis exagitati, alius alium antecapere cupiebat: hoc specimen esse fortitudinis, rectiq; consilij existimantes, ne quis extremus remanere videretur: Tantus eos & coniugum, & filiorum & propriæ cædis amor inuasit. Sed nec, id quod aliquis putauerit, cum facinus accederent obtusi sunt, verum eam servare sententiam, quam cum dicta perciperent, habuerunt: proprium quidem charumq; affectum retinentibus cunctis, rationi verò cedenti- bus, quia iam optime filiis consulissent. Simul enim valere vxoribus cum amplexu dicebant, ac liberos gremijs captos extremum lacryman- tes osculabantur: & simul tanquam manibus alienis iussa peragentes volentes eos configebant: malorum quæ subditi hostibus passuri fue- rant cogitationem, habentes pro solatio necessitatis ad eadem. Deni- que nemo hac audacia minor inuentus est. Cunctis autem coniu- ctissimos transfixere: miseris, quibus id necesse fuit, quibusq; filios atq; vxores occidere, malorum omnium videbatur esse leuissimum. Igitur neq; horum iam factorum dolorem tolerantes, & interfectos læsos exi- stimantes, si vel breuissimū tempus eis superuiverent, cito quidem vni- uersis bonis in vnum congestis ignem iniiciunt, sorte verò ex numero suo decem lectis omnium percussoribus, vniuersi etiam propter liberos ac coniuges prostratos compositi, eosq; complexi manibus, parato ani- mo se mactandos præbebant infelicissimū illud exhibentibus ministe- rium. Illi aut intrepidè cunctis occisis, eandem sortis legem in sua quoq; morte statuerunt, ut cui obtigisset, nouem peremptis semet super eos occideret. Ita omnes sibi confidebant, quod neq; in audendo, neque in sustinendo facinore, præstaret alius alij. Et ad extremum cæteri quidem se neci suppoluere: vnus verò atq; nouissimus, circumspecta multitudi- ne mortuorum, ne quis fortè in multa cæde superesset qui suæ manus egeret: ubi cognouit omnes peremptos, ignem quidem immittit regix: vehementi verò manu toto per se transacto gladio, iuxta suos affectus occubuit. Et illi quidem perierant, nullam credentes animā ex numero suo Romanis subditam reliquisse. Latuit aut vna mulier senior, & alia quædam Eleazari cognata, plurimum doctrina sapientisq; mulieribus præstans, & quinque pueri per cuniculos qui aquam sub terra potui du- cebant abdit, cum alij cædibus occupatas mentes haberent, qui erant nongenti numero & sexaginta, cum mulieribus simul ac pueris. Hæc autem calamitas acta est Aprilis mensis quintodecimo die. Romani autem adhuc pugnam expectantes mane aggeribus scalarum pontibus iunctis muros aggrediebantur. Cum verò hostium neminem viderent, sed vndique vetulum acerbā solitudinem, ignemq; intus ac silentium, quid factum esset conijcere non poterant: & ad extremum velut im- pellentes ielū arietis, vlulatum, si quem fortè prouocarent, dederunt. Clamorem autem sensere mulieres, & ex cloacis emeritæ, factum Ro- manis ut erat indicarunt, altera earum quemadmodum dicta vel ge- sta fuissent omnia narrante manifeste. Non tamen Romani facile his verbis adducebantur, aut magnitudinem verisimilem non creden- tes.

tes. Ignem verò extinguere conabantur, perque hunc viam sectantes cito in regiam pervenire: conspectaque multitudine mortuorum, non ut in hostibus gaudi sunt: sed consilij fortitudinem, & obstinatum in tanto numero rebus ipsis contemptum mortis admirabantur.

An. man. di 4038.

A Christo

nat. 76.

Romani consilij fortitudinem & obstinatum contemptum mortis admirantur.

CAP. XXIX.

Interitus Sicariorum, qui in Alexandriam & Thebas profugerant.

Huiusmodi autem peracto excidio, in castello quidem praesidium dux reliquit, ipse verò cum exercitu ad Caesarem profectus est. Nec enim quisquam supererat in illis regionibus hostium, sed iam tota Iudaea belli fuerat longinquitate subversa: multisque suorum etiam procul incolentibus sensum perturbationis ac periculum exhibuerat. Nam & circum Alexandriam Aegypti civitatem postea contigit multos Iudaeorum perire. His enim qui ex factione sicariorum illuc effugere potuerunt, non satis erat saluos esse: verum & illic novas res conabantur, ut libertatem defenderent, & Romanos quidem nihil se meliores putarent, Deum verò solum Dominum dicerent. Cum autem quidam Iudaeorum non ignobiles aduersarentur, illos quidem mactare, aliis verò instabant, ad defectionem eos hortantes. Eorum autem videntes confidentiam principes seniorum, iam cohibere tutum sibi non esse arbitrabantur: sed congregatis omnibus in congregationem Iudaeis, sicariorum temeritatem publicabant, illos omnium malorum causam esse demonstrantes: & nunc aiebant illos, quod nec si fugissent certam spem salutis habituri viderentur: à Romanis enim cognitos statim perituros esse, sibi debita calamitate replere eos qui nullius fuissent delicti participes. cauendum igitur ab eorum exitio multitudinem monebāt, & ut pro se Romanis ipsorum traditione satisfacerent. His dictis, prope periculi magnitudine paruerunt, multoque impetu sicarios aggressi corripuere, quorum sexcenti quidem statim capti sunt: qui verò in Aegyptum Thebasque illius tractus elapsi sunt, non multo post comprehensi reducti sunt: quorum non est qui duritiam siue confidentia siue pertinacia voluntatis sit dicenda, non obstupescat. Omni enim genere tormentorum & vexatione corporum in eos excogitata, ob hoc solummodo ut Caesarem dominum faterentur, nemo cessit, neque dicere velle visus est: sed omnes illa necessitate validiorem sententiam excogitata, tanquam brutis corporibus non animis etiam cruciatus ignemque susciperent. Maximè verò puerorum aetas, miraculo spectantium fuit: nec enim vel eorum quisquam commotus est, ut dominum Caesarem nominaret: usque adeo corporum infirmitatem vis audacia superabat.

Sicarij noui calamitatis autores.

Iudaei contra sicariorum temeritatem conueniunt.

Varia tormētū & vexationū genere excogitata, qui Caesarem dominum fateri recusant.

Oniæ templum clausum apud Alexandriam.

An mnn-
di 4038.
A Christo
nat. 76.

Onias annu-
ente Ptole-
mæo in Æ-
gypto oppi-
da & tem-
plum cōdit.

Oniæ tem-
plū in Ægy-
pto extru-
ctum.

Lupus Iudæ-
is templum
claudit.

Lupus tunc Alexandriam rector administrabat, & de hoc ad Cæsarem motu velociter retulit. Ille autem inquietum Iudæorum circa res novas studium canendum esse existimans, ac veritus ne rursus in vnum coaglegarentur, & quosdam sibi adiungerent, præcepit Lupo, ut templum Iudæorum, quod esset apud Onion (quæ sic appellatur) civitatem destrueret: hæc autem est in Ægypto: quæ ob hanc causam & collæxit & nomen sumpsit. Onias Simonis filius, unus ex pontificibus, ex Hierosolymis fugatus, Antiocho Regi Syriæ cum Iudæis bellum gerente, Alexandriam venit: & à Ptolemæo suscipitur humanissime, propterea quod Antiocho erat inimicus: ait se gentem Iudæorum eius auxilio sociaturum, si dictis suis obtemperasset. Cum autem Rex ea quæ possint fieri ac nūisset, rogavit ut in aliqua parte Ægypti templum sibi ædificare permitteret, & more patrio Deum colere. Itæ enim & Antiochum magis odiosum Iudæis, qui templum apud Hierosolymam vastavisset, ipsique benevolentiores eos fore, eoquæ multos ad eum religionis diligentia colligendos. Paruit his Ptolemæus, eiq; locum dedit centum & octoginta stadiis à Memphi distantem: Heliopolitanus autem ille tractus dicitur: ubi castello fabricato, Onias templum quidem dissimile ei quod est in Hierosolymis, turrim autem similem extruxit, ingentibus saxis sexaginta cubit serectam. Aræ autem fabricam secundum patriam imitatus est, & donariis similiter exornavit, præter candelabri confectionem. Candelabrum enim non fecit, sed informatum aureum lychnum tanquā in baris luce radiantem, de aurea catena suspendit. Totum vero circa templum spaciū costō latere circumdedit, saxæas portas habente. Concessit autem Rex etiam multum agri modū, ac pecuniæ redditus: ut & Sacerdotibus esset copia ad multa, quæ Dei cultus desideraret. Non tamen hæc Onias sana voluntate faciebat, sed erat ei contentio cum Iudæis apud Hierosolymam degentibus, propter fugæ memorem iracundiam, & hoc templo ædificato, arbitrabatur ad id se omnem ab Hierosolymis multitudinem revocaturum. Fuerat autem omni prædictio quædam annis nongentis septuaginta: Esaiasque prædixerat huius templi futuram in Ægypto constructionem à quodam viro Iudæo. Templum quidem ita fuerat ædificatum. Lupus autem rector Alexandriæ susceptis literis imperatoris cum ad templum advenisset, nonnullis ablatis donariis templum claudit. Postmodum Lupo mortuo Paulinus, qui eius potestati successit, neque donariorum quicquam reliquit (vehementer enim Sacerdotibus comminatus est, nisi omnia protulissent) neque ad templum religionis causa adire volentes admisit: sed clausis foribus ita inaccessum fecit, ut ne vestigium quidem divini cultus in eo resideret. Tempus autem fluxerat usque clausum templum, ex quo fuerat conditum, anni trecenti triginta tres.

Avdacia verò sicariorum, veluti morbus quidam, etiam ea quæ circum Cyrenem oppida erant, contigerat. Elaplus enim ad eam Ionathas homo nequissimus, arte textor, non paucis imperitorum ut se attenderent persuasit: perduxitque eos in solitudines, cum signa & venditorum imagines se polliceretur ostendere. & alios quidem hæc agendo atque fallendo latebat dignitate verò præstantes Cyrenensium ludæorum apparatus eius & profectiorem Penropolitanae Libyæ restori Catullo prænuunciant. Ille autem equitibus ac peditibus missis, inermes facile comprehendit: & magna quidem pars manibus interiit, nonnulli autem viui capti, ad Catulum perducti sunt. Autor autem consilij Ionathas tunc quidem potuit effugere: multum verò ac diligenter per omnes quæ situs regione, captus est, adductusque ad Catulum, sibi quidem inoram poenæ moliebat, Catullo autem iniquitatis præbuit occasionem. Nam ipse quidem locupletissimos ludæorum falso insinuans, autores sibi huius consilij fuisse dicebat. Catullus autem criminationes alacri animo suscipiebat, remque delatam multumode cumulabat, tragicis etiam verbis exaggerans, ut & ipse quoddam bellum Iudæorum confecisse videretur: quodque hoc atrocius est, præter credendi facilitatem, etiam doctor erat calumniandi sicariis. Denique cum iussisset Iudæum quendam Alexandrum nominare: cui iam dudum infensus odium publicauerat, etiam vxore eius Berenice criminationibus implicata, hos quidem priores occidit, deinde omnes simul, pecuniarum copiis eximios, tria simul millia trucidavit. Et hæc secure facere arbitrabatur, quod eorum patrimonia redivitis Cæsaris adiungebat. Ne vero vel alibi degentium quisquam ludæorum eius iniustitiam confutaret, etiam longius mendacium propagavit: Ionathæ ac Ionathæ nonnullisque aliis qui comprehensi fuerant persuadet, ratu Catullorum rerum accusationem viris inferre probatissimis ludæorum apud Alexandriam Romanisque degentium. Horum autem qui per insidias accusati sunt, vnus erat Iosephus qui hæc scripsit. Non tam Catullo fictio ita ut sperauerat cessit. Nam Romanum quidem venit, Ionathan ceterosque viuctos ducens, finemque arbitrabatur esse quaestionis apud se ac per illum conflatam calumniam: Vespasianus autem rem suspicatus, veritatem requirebat: cognitoque non iure hominibus accusationem illatam illos quidem Titi studio criminibus soluit, merito verò poenam in Ionatham statuit: prius enim verberatus, viuctus exustus est. Catullo autem tunc quidem ob lenitatem principum obstitit ne quid amplius castigationis experiretur: non multo autem post, multiplici morbo & insanabili correptus, acerbissime tortus est non corporis tantum cruciatum sustinens. sed erat ei maior animi morbus & grauior. Terroribus enim expauescebat, & crebro videbat sibi instantes umbras eorum quos peremerat, & clamitabat. Cumque se tenere non posset, exiliebat stratis, tanquam tormētis sibi & flammis adhibitis. Hoc autem semper multum proficiente malo, extisque defluentibus, ac intestina exhaustis, ita est mortuus: nulla re alia magis diuinæ providentiæ facto

Ionathæ sciorum pars manib. interiit. nonnulli viui capti ad Catulum perducuntur.

Catullus tria simul ludæorum millia trucidat. Iosephus à Ionathæ horum li, falso accusatur.

Ionathas prius verberatus viuctus exustus est.

FLA. IOSE. DE BEL. IVD. LIB. VII.

An. mundi 4038. **A** nat. **Christ.** 76
indicio, quàm quod nequissimos vlciscatur. Hic nobis est finis hist.
rix, quam promissimus nos cum omni veritate tradituros, cognoscere
cupientibus, quemadmodum hoc bellum Romanis gestum est cum
Iudæis, & qualiter sit quidem expositum lecturis, vt dicant,
relinquatur. de veritate autem confidenter dicere non
pigebit. quod eam solam scopum mihi per
omnia quæ scripsi propo-
suerim.

Septem li-
brorum de
bello Iudæi-
co, cōclusio.

FLAVII IOSEPHI DE BELLO IYDAICO
Libri septimi & ultimi FINIS.

FLAVII

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

INDEX RE- RVM ET VEBORVM IN

HOC FLAVII IOSEPHI OPERE

memorabilium fidelissimus ac locu-
pletissimus.

A.

AARON mortuus. fol. 47
Aaronis virga germinat. 46
Aaronis filij. 38
Aaroni Moſis fratri ſacerdo-
tium confertur à Deo. 37
Ab Athenienſibus honor Hyrcano ha-
bitus. 204
Abraham Lothum captum cum Sodo-
mitis reducit. 9
Abrahamus primus verbi diuini con-
cionator. 8
Abrahamus egregi⁹ Astronomus. ibi.
Abrahamus Ægyptios religionem do-
cuit & artes. ibid.
Abraham moritur ætatis anno 175. 16
Abrahami obedientia. 11
Abraha. Deus pgeniē eius malos vici-
nos in Ægypto habiturā pñunciat. 9
Abaneth. 36
Abel à Cain interfectus. 3
Abdagasus Afinzū interficere vult, q̃
Artabanus permittere recusat. 273
Abdon Iudex. 67
Abdemonus. 453
Ab Apione quædam valdè frigidè cō-
ſcripta. 460
Abia ad Hebræos oratio, quæ de ſeruo-
nem & impietate eis exprobat. 119
Abenerus Neri filius Sauli filiū Iebo-
ſthum populi Regē conſtituit. 89
Abenerus contra Iudæ tribum copias
educit, cui Ioabus cum vniuerſo Da-
uidis exercitu occurrit. 89
Abenerus apud ſeniores populi, præ-
fectosq; militiæ, vt ad Dauidem de-
ſciſcerent, loquitur. 90
Abenerus à Dauidē comiter excepſus,

amicè dimittitur. ibid.
Abenerus ad Dauidem in Hebronem
mittit legatos, qui ſuo nomine ſer-
uus cum eo ferrent. ibid.
Abenerus in fugam conuerſus, Aſael
trucidat. ibid.
Abefalom⁹ ſororē Thamarā ſolatur. 97
Abefalomus vindictæ opportunitatē
exſpectat. ibid.
Abefalomus patrē ac fratres ad ſolen-
ne conuiuiū inuitat, & Ammonem
vino ſepultum trucidari curat. ibi.
Abefalomus reductus patris Davidis
conſpectum deuitare iubetur. ibi.
Abefalomus patris ſui affectat regnū
aſtutē ſatis & callidè. 98
Abefalomus Rex ab vniuerſis ſaluta-
tur. ibid.
Abefalomus Iordanem traiecit. 99
Abefalō callidè p mulierē à Ioabo ſub-
ornatā reuocatur Hieroſolyma. 97
Abefalomi Hieroſol. nati liberi. ibi.
Abefalomi columna marmorea. 100
Abias cōtra Ieroboamum exercitum
colligit. 119
Abias victoria potitur. ibi.
Abigæ Nabali vxor muneribus Dau-
dem placat. 85
Abiathar man⁹ Sauli elapſus, Davidi
patris & ſacerdotū nūciat cēdē. 83
Abiatharus ſacerdotali honore priua-
tor. 107
Abilamarodochus Iechoniam è vincu-
lis dimittit. 148
Abimelech⁹ 79. fratres interficit. 66
Abimelech⁹ Thebas capit. 67
Abimelech. in Sicimitas mouet. 66
Abimel. Iſacū inuidia mor⁹ expellit. 12
Abimel, amicitia renouat cū Iſaco. 13.
Abimelech

OPERV M

Abimelech amore Saræ captus.	10
Abimelechâ mulier ferit, & armiger eum occidit.	67
Abimelechum Sicimitæ expellunt.	66
Abisrus.	103
Acerræ.	111
Achas quintus ex fratribus antequam protrahi iuberetur, in medium pro- rumpit.	478
Achab. & Iosaphat. in Syros mouet.	124
Achab. in p̃lio vulnerat⁹, moritur.	125
Achabus ob dimissum ab ipso Adadū taxatur.	123
Achabus in gratiâ recepto Adado fœ- dus cum eo facit.	123
Achabus Eliam querit.	121
Achabi 70. liberi Samarię trucidati.	132
Achabi poenitentia.	122
Achabi cruorem canes iuxta Eliæ prę- dictionem lambunt.	125
Achabū Elias impietatis accusat.	121
Achazes aurū & argentū repli, Damas- cum Assyriorum Regi defert.	136
Achazes Syrorum Deos, tēplo Hīero- solymorum clauso colit.	136
Achazz impietas.	ibid.
Achazz mors.	137
Achor quædā ex pręda contra Dei mā- datum abscondit.	58
Achor sorte dephēditur & punitur. ibi.	
Achia propheta Hieroboamum decem tribuum Regē futurū ostendit.	115
Achimelechī proditiōnis à Saulo insi- mulati apologia.	83
Achitophel Abesalomo vt cū paternis pellicib. cōgredere tur suadet.	98
Achitophelis cōsilio luadentis Dauidē bello prosequendum Chusim se op- ponit.	99
Achitophel, suo consilio exploso, laq̃o sibi vitam finit.	ibid.
Achitophel ad Abesalomū deficit, cui⁹ cōsilia ne succedāt, Dauid p̃catur.	98
Aemes lites ad Antipatrum.	251
Accusatio & epistolæ talis legatorum contra Iosephum.	306
Adac, Martius.	56
Adadus Damasci & Syrorū Rex à Da- uide p̃lio vincitur.	94
Adamus nam Dei deprecatur.	3

IOSEPHI

Adami & Eux lapsus.	ibi.
Adami pœna.	ibi.
Adami ætas 930. anni.	4
Adamum Deus alloquitur.	3
Aderus Solomoni intensus.	115
Aderus in Ægyptum profugit.	ibid.
Aderus Pharaonem vt sibi in patriam reuerti permittat, orat.	ibid.
Aderus in Iudæam reuertitur, inde in Syriam se confert.	ibid.
Ad mortem nati sumus, eamq; fugere ne fortissimi quidem possunt.	445
Ad Alexandrum sex millia hominum confluunt.	195
Ad Lothum angeli diuertunt.	10
Ad Manethonis de Moyse maledicta responsio.	458
Ad Deū respiciētib; eiq; vim fidētibus pietatis fruct⁹ integer manet.	289
Ad Anilæū ingēs p̃ditorum hominum multitudo confluit, qui Babylonios inuadunt.	274
Adhortatio ad contēnendam mortē, à tempore & rei statu desumpta.	445
Adhortatio ad cōsiderationē auxiliij & beneficij Dei Israelitis exhibiti.	76
Adhortatio ad libertatē tuendā.	280
Adiabenorū magnates cū Abiā Arabū rege cōtra Izatē fœdus faciunt.	290
Adiutores Solomonis in templo exæ- dificando.	104
Adonias cū Abisace coniugium expe- tit.	107
Adonias interficitur.	ibid.
Adonias ex conuiuio se proripiens ad altaris cornua confugit.	105
Adonias affectat regnum.	104
Adulteri leges & Zelotypiæ.	40
Adulteræ accusatio contra Iosephū.	18
Agar Saram contemnit.	9
Agatharchid de Iudæis testimonū.	456
Agrippa ad Flaccum Syriæ Præsidentem se confert.	266
Agrippa quā Herodes Iudæis magis fauct.	285
Agrippa per Mariyam à Proto pecuniā mucatur.	267
Agrippa dum Herennius Capitō pecu- niam ab eo extorquet noctu Alexā- driam nauigat.	ibid.
Agrippa	

I N D E X.

- Agrippa cum alijs aliquot ad Claudi-
um mittitur. 283
- Agrippa Hierosolymis Hecatonhem
immolat. 132
- Agrippa ab Agrippina, vt Claudius lu-
dæorum causas cognoscat, precibus
obtinet. 292
- Agrippa senatui suam sententiam ex-
ponit. 283
- Agrippa Fortunatum libertum cum
muneribus & literis contra Herodē
ad Imperatorem mittit. 270
- Agrippa à Lesbo digressus. 234
- Agrippa ab Antonia Germanici &
Claudij matre trecenta millia mu-
tuo petit. 267
- Agrippa Iudæis ædium tributum re-
mittit. 285
- Agrippa Agrippæ filius. 287
- Agrippa Marso Syriæ Præsidi dū quin-
que reges ad se venientes discedere
iubet, infensus. 286
- Agrippa in theatro Deus cōsalutatur,
Bubonē videt, & vt Germanus præ-
dixerat, quinto die moritur. 286
- Agrippa quamdiu vixerit & regnaue-
rit. ibid.
- Agrippa domum præaltā exstruit vnde
cuncta quæ circa templum fierēt
cōtemplari poterat: Iudæi altiorem
parietem excitant qui regis prospe-
ctum arceat, & apud Neronem Pop-
peæ precibus illum illæsum impe-
trant. 294
- Agrippa Tiberiade habitat. 266
- Agrippa in Italiam Puteolis, inde ad
Tiberium Cæsarem peruenit. 267
- Agrippa ad audiendum Eutychum in-
stat, quo factō propter verba quædā
ei vincula sunt iniecta. 268
- Agrippa Alexandria pecuniam mu-
tuatur. 267
- Agrippa Iudæorum immunitatem cō-
firmat. 233
- Agrippa Berytiam ciuitatem eximijs
ornamentis honorat. 286
- Agrippa terrestri itinere Ephesum per-
uenit. 232
- Agrippa in Asiam missus. 228
- Agrippa sex mens. in custodia Græuat.
268
- Agrippa in suū regnum navigat. 269
- Agrippa Romæ degens ob liberaltate-
m immodicam ad inopiam reda-
ctus. 266
- Agrippa Hierosolymorum muros per-
munit. 285
- Agrippæ ditio ampliatur. 293
- Agrippæ Herodes Antipatrum Romā
ducendum tradit. 233
- Agrippæ Germanus quidam fortunā
florentem & vitæ terminum prædi-
cit. 268
- Agrippæ liberi superstites. 286
- Agrippam Herodes apud Sinopen Pō-
ticam urbem offendit, & ab eo ho-
norifice excipitur. 232
- Agrippam Caius Tetrarchiz regem
constituit. 269
- Agrippina Messalina & Patina Clau-
dij vxores. 292
- Agrippium. 332
- Aggæus & Zacharias propheta. 154
- Ain expugnata atq; combusta. 38
- Albinus Iudææ procurator. 294
- Alcimus siue Iacimus pontifex. 178
- Alcimus pontifex cum perfugis Iudæ
apud Demetrium accusat. 178
- Alcimus popularem auram sibi concili-
ans, eos qui sunt Iudæ partium oc-
cidit. ibid.
- Alcimus Iudam apud Demetrium ac-
cusat. ibid.
- Alcimus Pontifex mortuus. 179
- Alexander in templo Hierosoly: sacri-
ficans, vaticinio de ipso Danielis o-
stenso maximam Iudæis libertatem
concedit. 162
- Alexander Aristobuli filius cōtra Hyr-
canum magnā manū cōgregat. 319
- Alexander & Aristobulus crebrō ma-
trem implorant, id quod Herodis a-
nimum succendit. 314
- Alexander Herodi parenti Eunuchus
corrumpit, & quod regni sit futurus
successor prædicat. 335
- Alexander ad DCCC. crucibus suffigi
& in eorundem cōspectu vxores &
liberos trucidari iubet. 195
- Alexander Thracidæ cognomen apud
Iudæos inuenit. ibid.
- Alexander

O P E R V M I O S E P H I

Alexander in vinculis quatuor libros
aduersus inimicos conscribit. 335
Alexander Ptolemæo, vt Zoilum tol-
leret persuadet. 193
Alexander. 462
Alexander quartano febrim recursu
fatigatur. 317
Alexander suo & fratris nomine pa-
rentis accusationem diluit. 235
Alexander Hierosolyma obsidere vo-
lens, pontificem obuiam euntē ho-
norifice excipit, ob visionem eodē
habituante oblatus. 162
Alexander cum Demetrio armis de-
cernit, cunctosq; conductitios mili-
tes amittit. 195
Alexander & Aristobulus omnes la-
chrimis etiam parentem accusatorē
ad misericordiā commouent. 235
Alexander à Iudæis bello peritus, potē-
tissimos eorum in Bethoma oppu-
gnat. 195
Alexander coniugi quomodo secure
regnare possit, ostendit. 196
Alexander Aristobuli filius ad defe-
ctionem Iudæos iterū reducit. 320
Alexander Polyhistor. 11
Alexander & Aristobulus à Salome
ac Pherora ad conuicia illecti, apud
Herodem traducuntur. 233
Alexander obiecta crimina nō inficia-
tur, sed per scripturā parēti structas
insidias fatetur, quarum Pheroras,
Salome, Ptolemæus, & alij regis fi-
delissimi participes essent. 241
Alexander per sex annos quinquagin-
ta millia Iudæorum interfecit. 316
Alexander ad Præfectum arcis Alexā-
dri, vt se reciperet, scribit. 243
Alexander Herodi quod ad Archelaū
discedere decreuit, fatetur. ibid.
Alexander victoriam ab Theodoro a-
mittit. 316
Alexander 100000. peditum & 1500. e-
quitum congregat. 320
Alexander Ionathan in suas partes
traducere conatur pōtificatum de-
ferendo. 182
Alexander Aristobuli filius principa-
tum inuadit. 202

Alexander Antiochi Epiphanis filius.
in Syriam veniens, Ptolemaidem
occupat. 182
Alexander rex Syriæ Cleopatram Phi-
lometoris filiam ducit. 183
Alexander & Aristobulus in quibus
peccauerint. 245
Alexander ad Ptolemaidem exercitū
ducit, eamq; oppugnat. 193
Alexander in conflictu cum Antiocho
Grypho cæsus. 191
Alexander alterum fratrum interfi-
cit, alterum in honore habet. 193
Alexander à Gabinio victus. 202
Alexander dona Ionathæ mittit. 184
Alexander post obitum Philippi Ma-
cedonum rex. 161
Alexander cū hostib. proelio decertat,
& sex millia militum amittit. 320
Alexander ab armis requiescit. 317
Alexand. & Aristob. Sebaste strangu-
lati in Alexandriū sepeliuntur. 245
Alexander cū Obada Rege Arabū cō-
gressus totum exercitū amittit. 316
Alexander Arabiæ & Amathuri ca-
stello bellum infert, illudq; captum
funditus eruit. ibid.
Alexander Lysimachus Alabarcha. 248
Alexandri & Aristobuli impatientia. 283
Alexandri victi in Arabiam fuga, &
cædes. 185
Alexandri cum Demetrio pugna & vi-
ctoria. 183
Alexandri copias Arabum Rex in fu-
gam vertit, maximamq; partē tru-
cidat. 317
Alexandræ familia magnum infortu-
nium incurrit. 197
Alexandri morbus. 195
Alexandri mors. 196
Alexandrum quidam quod Romam
contra parentem ad amicos literas
miserit, accusat. 240
Alexandrum filiū Herodes timer. 335
Alexandrum, Aristobuli fratrem Re-
gina Regem constituit, qui è vesti-
gio crudeliter egit. 314
Alexandra Pharizæa viro paren-
tis. 317

Alexandra

I N D E X.

- Alexandra, Alexandri coniunx pietatis opinione principatum obtinet. ibidem.
- Alexandra Herodi suspecta observatur. 217
- Alexandra in Ægyptū aufugere cogitat, insidix veto Herodi patefiūt. ib.
- Alexandra sese extulit & Herodi reconciliatur, dum Pontificatum filio promittit. ibid.
- Alexandra Iudzis castellorum custodiam credit. 196
- Alexandra, Herode absente, urbis arces in suam potestatem redigere conatur. 225
- Alexandra Hyrcani filia, vxor Alexandri Aristobuli Regis filij, Cleopatrem vt Pontificatum filio suo petat ab Antonio scribit. 216
- Alexandra Hyrcanum patrem sollicitat, & vt à Malcho tutelam peteret, monet. 222
- Alexandra moritur, & Hyrcanum regni successorem constituit. 318
- Alexandra Cleopatraz Herodis insidias, & filij miserabilem interitum, indicat. 217
- Alexandra interfecta. 225
- Alexandra Damascum nulla re memorabili gesta, capit. 317
- Alexandra indecore se filiaz criminis non consciam vult ostendere. 224
- Alexandriū & alia castella diruta. 202
- Alexandri mater. 202
- Alexandrie pars ora maritima. 461
- Alani Mediam terram prædandi causa peraduūt. 442
- Allus Cæsaris libertus Agrippæ mutuo dat pecuniam. 267
- Altare & vasa ad illud pertinentia. 111
- Altare æreum. ibid.
- Altitudo, longitudo, & latitudo templi. 110
- Amalecita Dauidi Regem Saulum cæsum nūciat; & eius cadis argumenta armillas aureas & insigne regium affert. 29
- Amalecitz mouent in Israelitas. 32
- Amalecitarum rex Samuelis iussu interficitur. 78
- Amalecitarum gens expugnata & incensa Sicella, prædam abegerūt. 97
- Amalecitas internecione delendæ prædictio. 32
- Amalecitas plestendos. 35
- Amalecitas fundunt fugantq; Israelitz. 32
- Aman ab omnibus, exceptis Iudzis, adoratur. 158
- Aman odio & consilijs elus in Iudæam in conuiuiis patefactis, suspenditur. 160
- Amor multitudinis erga Iosephum. 306
- Amor rex Iudz impius. 142
- Ammanitarum spolia. 126
- Amnon morbum simulans, patrem vt sororem ad se mittat, petit. 97
- Amnon sorori vt sui copiam faceret, suadet. ibid.
- Amnon sororem reluctantē per vim opprimit, mox exosam & fastiditā extrudit. ibid.
- Amnon Dauidis filius, Thamarā Absolonis sororem deperiens, in morbum incidit. 96
- Amanis facultates Mardocheo dantur. 160
- Antonius & Cæsar cum Herode in Capitolium ascendunt. 211
- Amanis in Mardocheum odium. 159
- Ammanitz exterorum societate mercede impetrata in Dauidem copias parant. 94
- Ammanitz & confederati seipsos inuicem trucidant. 126
- Amplitudo Iudzæ. 455
- Ampliatio regni Israelitici. 134
- Amarinus Rex Israeliticus. 120
- Amarames futurus Moïsis parens Deum orat pro Hebræis. 24
- Amarinus moritur, eiq; Achabus filius in regno succedit. 129
- Amoræos Hebræi fundunt fugantq; que. 47
- Amoræorum terra situs. ibid.
- Amasias propheta propter Idololatriam reprehenditur. 134
- Amasias Rex Hierosolymitanus. 133
- Ama. ■

O P E R V M I O S E P H I

Amasia ab Israelitarum Rege captus:
 Hierosolyma diruta & templū spo-
 liatum. 134
Amasie Hierosolymorum Regis in Io-
 am Israelitarū Regē expeditio. 134
Amasie de Idumæis victoria. ibid.
Amasæ cædes. ibid.
Amathus diruta. 194
Amathenorum Rex Davidis sociera-
 tem petit. 94
Ananias Nebedæi filius, Camydæ pō-
 tifici succedit. 291
Ananias Costobarus & Saulus ad spo-
 liandos infirmiores prōptissimi. 295
Ananias vnus ex legatis, vir malus &
 maleficus. 306
Ananias, **Ananus**, **Cumanus**, **Celer** a-
 lijq; nonnulli Romam missi. 292
Ananus apud Albinum accusatus. 294
Ananus quinq; filios summi Dei pon-
 tificio potitos habet. ibid.
Ananus Serhi filius in Ioazari pontifi-
 cis locum surrogatus. 262
Ananelo Herodes dat summum sacer-
 dotium. 216
Ananelo Herodes pontificatum abro-
 gat. 217
Anna Helcanæ vxor liberos à Deo pe-
 tit. 70
Anaxagoras. 470
Anchus secum Dauidem contra He-
 bræos educit, qui à Palæstinorū Du-
 cibus reprobatur. 87
Anchus Dauidem remittit. ibid.
Anchus Dauidem cum sexcentorum
 cohorte euocat. 86
Ancillas ingenui non ducant. 53
Angelus Dei occurrit Agar. 10
Angeli Abrahamo filium nasciturum
 nunciant, & delendos Sodomitas.
 ibidem.
Anni ætatis & regiminis, item virtu-
 tes & diuitiæ Davidis. 105
Annibas supplicio affectus: **Amara-**
mus & **Eleazarus** in exiliū missi. 288
Anilæus ob vxoris Idololatricam à Iu-
 dæis obiurgatus quendam confo-
 dit. 274
Anilæus in Mithridatis vicos cum ex-
 ercitu impetum facit, cumq; noctu

opprimit, & captū secū abducit. ib.
Anilæus Parthorum Ducem trucidat
 eiusq; vxorem ducit. 373
Anilæus à Mithridate fugatus. 274
Anilæum Babylonij ad supplicium de-
 poscant, qui oppressus interficitur.
 ibidem.
Anima mortali corpore vincta. 445
Animus Herodis hypocriticus. 217
Annius Minucianus. 276
Annius Rufus Iudææ præses. 262
Annonæ caritas in Ægypto. 23
Annonæ caritas principatu Claudij. 43
Annus iobelus. 41
Ananus apud Albinum accusatus.
Antigonus auriculas Hyrcani denti-
 bus truncat. 325
Antigonus Aristobuli filius ab Hero-
 de fugatus. 323
Antigonus Massadam obrinet. 325
Antigonus Parthis. si ab Hyrcano in il-
 lum regnum transferrent pecuni-
 am pollicetur. 209
Antigonus quosdam qui Herodianos
 frumentatores per insidias interci-
 perent mittit. 212
Antigonus apud Aristobulum falsò
 accusatus. 192
Antigonus à Parthis in Iudæam redu-
 ctus Hyrcano ne in regnū restitue-
 retur, auriculas amputat. 212
Antigonus Romanum exercitum ale-
 re recusat. 113
Antigonus Herodi quod non ex stir-
 pe Regia prognatus, sed semi Iudæ-
 us sit exprobrat. 212
Antigonus Aristobuli filius apud Cæ-
 sarem Hyrcanum & Antipatrum ac-
 cusat. 204
Antigonus securi obruncatur. 216
Antigonus Aristobuli filius ad Cæsa-
 rem, Pompeij studiosos de morte
 patris accusaturus venit. 321
Antigonus de fratre nihil mali suspi-
 catur. 216
Antigonus interficitur. ibid.
Antigonus Hyrcanum & Antipatrum
 falsò acculat. 321
Antigonus apud Aristobulum falsò
 accusatur. 316

Antigoni

I N D E X

Antigoni in Iosephi cadauer immanti-
tas. 327
Antigonum Aristobuli filium Ptole-
maus Mennæus adoptat. 208
Antipater precibus Herodem vt pasta
connubialia mutentur flectit. 247
Antipater Malichi instinctu venenū
bibit. 323
Antipater Iudzorum potentiores in
Aristobulum concitat. 198
Antipater pecunia & donis hominum
favorem sibi conciliare conatur. 338
Antipater Herodem & aulicos calum-
nijs in fratres inflammat. 334
Antipater omnium malorū fax. 240
Antipater Cæsari ex Syria milites cō-
scribit. 203
Antipater Mithridati in capiendo Pe-
lusio operam navat. ibid.
Antipater obiecta crimina diluit. 204
Antipater Iudzæ procurator declara-
tus. ibi.
Antipater contra Malichum colligit
exercitum. 322
Antipater præfens calumnijs & ab-
sens per literas Herodē in filios ex-
acerbat. 235
Antipater Pheroræ mortē vehemen-
ter luet. 341
Antipater Cæsareæ omnib. inuisus. ibi.
Antipater expectatione regni certa-
nitur. 338
Antipater in Iudæa novarum rerum
cupidos compestit. 204
Antipater Idemæus. 198. primum An-
tipas dictus. ibid.
Antipater Phasaelo Hierosolymorum,
Herodi Galilææ regimen commit-
tit. 204
Antipater omnem in Antiphilum cul-
pam confert. 252
Antipater Gabinium Ptolemæū in Æ-
gyptum reducentem adiuuat. 202
Antipater exclusis reliquis fratribus,
patris successor declaratur. 333
Antipater Hyrcani, Nicodemus Aristo-
buli legati ad Pompeium. 199
Antipater scriptorib. epistolarū, quas
in fratrum perniciē simulat, ingentē
pecuniaz summam erogat. 340

Antipater Hyrcani pecunijs Romanos
sibi deninctos, Iudæos verò inuisos
reddit. 205
Antipater in demerendis paternis a-
micis nullis sumptibus parcit. 246
Antipater ab Herode accusatus. 259.
Antipater Herodem fratribus magis
inensum reddit. 232.
Antipater subditos suos vt cum Hyr-
cano sentirent admonet. 328
Antipater cum copijs Alexandro ob-
uiam procedit. 320
Antipater Samarita Herodi Antipa-
trum, filium venenū patri paratum
habere exponit. 249.
Antipater patrem vitam finisse ratus
cum carceris custode de missione a-
git, quod dum Herodes audit, sine
mora eum occidere, & in Hyrcanio
castello condi iubet. 253.
Antipater nocte cum Hyrcano ex ciui-
tate profugit, & ad Aretam Arabiz
regem peruenit. 318
Antipater innocentiam suam preci-
bus ad Deum testatam facere cona-
tur. 251
Antipater multa præclara facinora cō-
mittit, & ad subeunda pro Cæsare
pericula sese offert. 321
Antipater cum patre res Iudzorum
ministrat. 246
Antipater fratribus sublati populo &
militibus inuisus. ibid.
Antipater se reuersus in gratiam gra-
tulari simulat. 236
Antipater veste proiecta multitudi-
nem vulnerum demonstrat. 328
Antipater parentis accusationem di-
luit. 250
Antipater Salomes filius apud Augu-
stum Cæsarem Archelauū accusat. 255
Antipater parentis vltimum diem op-
tat. 246
Antipater patriz muros reparat. 321
Antipater à cunctis accusatur. 252
Antipater amitam fallere non potest.
246
Antipater in carcerem coniectus. 251
Antipater domum reuersus à nemine
excipitur. 250

O P E R V M I O S E P H I

Antipater Roma illustris factus. 235
Antipas Herodis filius parandi sibi regni spe Romam nauigat. 255
Antipatri coniunx nobilis ex Arabia foemina. 320
Antipatri in Alexandrum fratrem dolus & insidia. 334
Antipatri in Archelaum & Philippum fratres insidia. 340
Antipatri vxor & filij 203
Antipatri cōtra fratres artificiosa machinatio. 238
Antipatrum & Herodem apud Hyrcanum Iudæi accusant. 205
Antipatrum Cæsar Romana ciuitate simul & immunitate donat. 321
Antipatrū Herodes ad Cæsarem mittit. 248
Antipatris extructa. 236
Antipatris. 332
Antiochus abrogato Dei cultu, summa cum tyrannide falsum illis obtrudit, arci in hoc præsidio imposito. 172
Antiochus Mag. Rex Asiæ & Syriæ Iudæos vexat. 168
Antiochus prius regno cum coniuge ac liberis egredi, quàm cum Romanis pugnare decreuit. 442
Antiochus in Iudæam irrumpere parat. 174
Antiochus capitur. 442
Antioch. cū Cæsare reconciliatur, ibi.
Antiochus cū Iudæa foedus facit. 177
Antiochus murum quo templum septum erat, solo æquat. ibi.
Antiochus suis ciuibus perfidus. 437
Antiochus acceptis ab Hyrcano trecentis talentis ab obsidione discedit. 315
Antiochus auxiliaturus Samaritis, ab Aristobulo exditur & fugatur. 191
Antiochus Rex Damascenorum. 195
Antiochus Seleucum fugat. 194
Antiochus cum coniuge & filiabus in Ciliciam fugit. 442
Antiochus Tryphonem eiectum Syriæ in Dora obsidione cingit. 189
Antiochus regno à fratre exuitur. 195
Antiochus Gryphus occisus. 194
Antiochi ad Zeuxidē epistola, in qua

Iudæorum honorificā mentionem facit. 169
Antiochus & Ptolemæus amicitiam & foedus faciunt. ibid.
Antiochus cur templi depredationem fecerit. 461
Antiochus Philippū regni gubernatorem constituit, eiūque Antiochum filium tradit. 177
Antiochus vrbe Hierosolym. occupata templum spoliat. 172
Antiochus in conspectu cum Partio interemptus. 190
Antiochus squalidis foetoribus confectus expirat. 480
Antiochus Lyziæ rerum administrationem: provincias & filium committens in Persidem proficiscitur. 174
Antiochus contra Iudæos in furorem vertitur. ibi.
Antiochus cognito, quod Philippus usurpato sibi regno aduentaret è Perside, obsidione soluta illi occurrat. 177
Antiochus Scenopegiæ gratia septem dierum inducias Iudæis concedit. 190
Antiochus septē illustres pueros Hebræorum cum matre Antiochiam adduci præcipit. 478
Antiochus peditū sibi legiones ex Hebræorum numero congregat. 480
Antiochus Iudæus seditiosus magnæ calamitatis in Antiochia autor. 437
Antiochus septimi diei feriam Iudæis edicit. ibi.
Antiochus Eupator cum copijs, in Iudæam proficiscitur. 177
Antioch. Epiphanes curis implicitus, morbum contrahit, & moritur. 176
Antiochus Ægypto cedere cogitur. 172
Antiochus Hyrcanum in urbem compellit. 190
Antiochus Dianæ templū spoliare volens, Etymaida mouet, & turpiter inde se Babylonem recipit. 176
Antiochus Seleuci frater Antiochum Cyciceni filiū bello aggreditur. 194
Antiochus moritur, & principatum Antiocho filio relinquit. 314
Antiochus

I N D E X

- Antiochus post patris obitū cum numero exercitu Iudæorum fines ingreditur. 314
- Antiochus ad Hierosolymam proficiscitur, præsidiumq; ibi relinquit. ibi.
- Antiochus à Thobiz filijs motus cum exercitu in Iudæā irumpit, ac Hierosolyma deuincit. 314
- Antiochus Epiphanes belli Iudaici fons & autor. 312
- Antiochus mores Iudaicos abrogat. 314
- Antiochus rex Gomagenæ. 284
- Antiochi Magni in honorem templi edictum. 169
- Antiochi ad Ptolemæum de Iudæorum libertate epistola. 168
- Antiochi ad Eleazarū exhortatio. 474
- Antiochi mors & fames exercitui immissa. 195
- Antiochi & Iudæa pugna. 177
- Antiochum Cefennius Petus Syriæ administrator coram Cæsare accusat. 442
- Antiochum Demetrii fratrem Alexander timet. 317
- Antiochia Mygdonia à Macedonibus condita. 290
- Antiquitarū Iudaicarū Epilogus. 296
- Antiquitatum historia quinque milium annorum. 449
- Antonius Herodem & Phasaclum tetrarchas declarat. 324
- Antonius in Tyro cōmoratur. ibid.
- Antonius Antigoni ad Triumphum seruire volens, propter Iudæos sedulosos securi eum percutit. 215
- Antonius captiuos trucidat. 324
- Antonius multis donis ab Herode affectus. 217
- Antonius Phasaclum & Herodem Tetrarchas constituit. 309
- Antonius Hyrcano de Cassij & Bruti rebus & morte scribit. 208
- Antoni^{us} Herodis virtutē miratur. 327
- Antonius Cleopatra maritus. 462
- Antonius & Cleopatra extincti. 224
- Antonius Armeniæ regno potitur. 218
- Antonia in magno apud Tiberiū honore habita. 267
- Antoniū Herodes muneribus placat, & amicis res suas saluas esse scribit. 217
- Antonia turris. 230
- Antoniam Agryppa, efficeret, ut tandem audiretur Eurychus rogat. 267
- Antei^{us}. 279
- Apion contumeliosam Iudæorum infestationem, quasi mercedem Alexandrinis reddere voluisse videret. 461
- Apion veram patriam & genus suum abiurat. ibi.
- Apion de Mose & gente Iudaica. 460
- Apion Iudæis seruitutē exprobrat. 465
- Apion seipsū laudat & magnificat. ibi.
- Apionis de Mose & templo Iudaico mendacium arguitur. 468
- Apologia Hyrcani apud Regem accusati. 178
- Apollodorus ex Gaza noctu in Iudæorum castra erumpit. 194
- Apollonius cum Ionatha prælium cōmittit, & ab eo fugatur. 184
- Apollonius Syriæ Dux collecto exercitu Hierosolymam venit. 474
- Apostata à Matithia transigitur. 173
- Apostata à religione Iudaica. 172
- Apostasia sacerdotum. 162
- Apfanes per septennium Iudex. 67
- Apud Græcos nulla cōscriptio poemate Homeri vetustior. 449
- Aquæ calidæ apud Calliroe quæ in lacum bituminis feracē effluunt. 253
- Aquarum calidarum fontes. 440
- Aquarum in Hebræorum exercitu purpuria. 127
- Aquilo auertens flammam in Romanos abigit. 444
- Aquilo Caio extremum ictum inflixit, Chereas verò facinoris autor dicens. 279
- Aquila aurea super maiorem templi portam. 252
- Aquilam auream detractam iuvenes securibus concidunt. ibi.
- Ara suffumigatoria. 36
- Arabs Scauro reconciliatur. 319
- Arabes ardente siti ultro se Iudæis tradunt. 330
- Arabes ab Herode deuicti. 221
- Q q q 2
- Arabes

O P E R V M I O S E P H I

Arabes Herodis exercitum in fugā ver-
tunt. 319
Arabes Cæsare irato Herodi neque la-
trones dedere, neq; pecuniam mu-
tuo acceptam persolvere volunt. 242
Arabes siti compulsi ab Herode pacem
petunt. 221
Arabes & Trachonitæ scientes Hero-
di Cæsarem iratū, illi insultant. 242
Arabes in prælium teneri, fugientes
trucidant, & castra capiunt. 220
Arabes in fugam versi. ibi.
Arabum circiter septem millia cadūt,
præusquam in Herodis clientelam
se se dedunt. 130
Arabum contra Ioramum expeditio.
130.
Arabici belli causa. 241
Arbores frug. feræ nō excindendæ. 55
Arborū de rege deligendo consilium.
66
Arca Noe. 4
Arca sacra à Palestinis in fanū Dei sui
Dagonis detrahitur. 72
Arca in Carthiathim transfertur. 72
Arca Dei in templū transportatur. 111
Arca sacra Bethsamæ pervenit. 72
Arca in urbem reducta, in tabernacu-
lum reponitur. 93
Arcyon medicus quosdā dimittit. 280
Architecti templi extruendi. 104
Archelaus Herodi sese excusat. 243
Archelaus fratrum liberos odit. 247
Archelaus Herodem generum benigni-
ssimè suscipit. 331
Archelaus Herodē vitro pro Alexan-
dro deprecari compellit. 336
Archelaus rex Cappadociæ in Iudæam
ad Alexandrum generū venit. 335
Archelaus & Herodes de libris Alexā-
dri deliberant. ibid.
Archelaus Cappadocū Rex Herodem
indignationem in generum simu-
lat, eumq; ad paternos affectus re-
ducit. 241
Archelaus si à Cæsare in Imperio con-
stabilitus esset, curæ sibi fore, ut be-
nevolentia omnium videatur dignis-
simus pollicetur. 254

Archelaus Alexandri crimina in ami-
cos præcipuè vero in Pherorā trans-
fert. Pheroras Archelaum reconci-
liatorem adit. 242
Archelaus Romam proficiscitur, mul-
tiq; eidem obnixuri eum comitan-
tur. 255
Archelaus Iozaro Boethi filio Ponti-
ficatum abrogat, eamq; dignitatem
in Eleazarum collocat. 259
Archelaus epulum multitudini præ-
bet. 254
Archelaus & Iudæorum legati coram
Cæsare comparent. 258
Archelaus & Philippus instinctu An-
tipatri accusantur. 249
Archelais condita. 259
Archelai visionem Simon vir Essæus
interpretatur. 260
Archelao regi acclamatum. 254
Archelaum accusatum Cæsar pecunia
multat, eumq; Viennam in exilium
mittit. 260
Archelaum Cæsar ethnarcham consti-
tuit, rēniq; dimidium in duos He-
rodis filios Philippum & Antipam
partitur. 258. & 348
Archelaum Nicolaus excusat. 255
Ardens studium in reparandis mœni-
bus. 157.
Ardentes faces in murum iaculantur.
444
Aretas ad Arabum regem legatus. 244
Aretas rex Coelesyriæ. 195
Aretas contra Aristobulum expeditio-
nem suscipit, eumq; Hierosolyma
confugere cogit. 199
Aretas rex Arabū Gazis auxilij spem
ostendit. 194
Areta Hyrcano quinquaginta millia
militum tradit. 318
Aretas ex augurijs impossibile esse ex-
ercitum ad Petram pervenire col-
ligit. 265
Aretas Syllam, quod Fabatum aliosq;
interfecerit accusat. 248
Arietem ad victimam loco Isaci Deus
offert Abrahamo. 11.
Aristobulus cum filio Pompeij studio-
sis peremptus. 321
Aristobulus

I N D E X.

- Aristobulus Roma reversus Alexan-
drium denuo munire conatur. 202
- Aristobulus à Romanis in prælio vin-
citur. ibid.
- Aristobulus captivus cum Antigono
filio Romam remittitur. ibid.
- Aristobulus Ituræ habitatores circū-
cisionem cæterosque Iudaicos ritus
admittit. 193
- Aristobulus Herodis ductu submergi-
tur, & ad Ananellū pontificatus re-
dit. 217
- Aristobulus contra Aretam & Hyrcanum
proficiscitur. 199
- Aristobulus multa castella occupat.
197.
- Aristobulus Herodis regis Chalcidis
filius. 293
- Aristobulus & Hyrcanus à Iudæis a-
pud Pompeium accusati. 200
- Aristobulus eiusq; affectu Pharisæorū
tyrannidem accusant. 196
- Aristobulus bello congredi cum Pom-
peio cogitat. 318
- Aristobulus & Hyrcanus de regno con-
tendunt. 198
- Aristobulus vinculo solutus veneno
tollitur. 203
- Aristobulus Antigonum in regni so-
cieratem admittit, cæteros in vincu-
la coniecit, & matrem fame necat.
192
- Aristobulus ad Pōpeium descēdit. 318
- Aristobulus Damascum contra Ptole-
mæum missus. 196
- Aristobulus Antigonum fratrem in-
terficit. 192
- Aristobulus Hyrcani filius post capti-
vitatem Babyloniam diadema sibi
primus imponit. ibid.
- Aristobulus ex arce ad Pompeium de-
scendit. 200
- Aristobulus castella Pompeio tradit.
ibidem
- Aristobulus cum familia Romam ve-
ctus. 319
- Aristobulus vxori humilitatem gene-
ris obijcit. 334
- Aristobulus matrē ac fratrem vinctos
custodiæ tradit. 315
- Aristobulus matrē vinctam fame ne-
cat. 316
- Aristobulus fratrem Antigonum plu-
rimum amat. ibid.
- Aristobulus seipsum regē declarat. 318
- Alexandra coniugem Aristobuli cum
filiis carceri includit. 218
- Aristobulus Flaccum Agrippæ fratri
insensum reddit. 266
- Aristobulus amitam suam ac socrum
monet. 243
- Aristobulus ab Herode interfectus, su-
pra lib. 15. cap. 3. 296
- Aristobulus elapsus Roma iterum tur-
bas concitat. 320
- Aristobulus cū Romanis dimicat. ibid.
- Aristobulus Agrippæ Regis frater &
Elcias Magnus apud Petronium Iu-
dæorum causam agunt. 278
- Aristobulus Hyrcani filius natu maior
principatum in regnum transfert.
315
- Antigonus in honorē fratris in tem-
plum ascendit. 316
- Aristobulus Pompeio supplex occur-
rit. 319
- Aristobulus satellitibus vt Antigoni
si cum armis adiret occiderent, præ-
cipit. 316
- Aristobulus miserē moritur. ibid.
- Aristobuli coram Pompeio apologia.
200
- Aristobuli coniunx versuta, Antigoni
dolo trucidari curat. 192
- Aristobuli liberi remissi. 202
- Aristobuli necem cuncti desent, præ-
cipue verò Alexandra, quæ nullam
præ se fert suspicionem. 218
- Aristobuli cum Hyrcano foedus. 198
- Aristobuli fratricidæ pœna. 192
- Aristobuli apud matrē deprecatio 317
- Aristobulo fratricidij pœnitudine
morbus ingrauescit. 316
- Aristobulo Herodes insidiatur. 217
- Aristobulum in templo Arabs oppu-
gnat. 199
- Aristobulū Pompeius descendere pro-
uocat. 318
- Aristobulum captivum Cæsar vinculis
soluit. 311

O P E R V M I O S E P H I

Aristocratia optimum regimen.	52	Assyriorum imperium dissolutum.	140
Argumenta , Iudæorū genus antiquius		Asuerus , rex Persarum, Vasten, ad con-	
Græcorum genere.	451	uium venire nolentem repudiat.	
Arma quibus Iosaphatus victorianum			357
parauit.	126.	Athenio Herodem, eiusque exercitū	
Artabanus Tiberio filium Darium ob-		inuadit.	220
sidem & virum quinque cubito-		Athronges vir corpore & manuum,	
rum statura mittit.	265	robore insignis dignitatem regiam	
Artabanus à Dahis & Sacis in impe-		attentat.	257
rium restitutus.	ibid.	Auranidis dirio à Zenodoro Arabi-	
Artabanus Asinæo terrā Babyloniam		bus elocata & à Cæsare Herodi do-	
commendat, datisque muneribus		nata est causa belli.	228
cum dimittit.	273	Aurus ab Arabibus incensus.	257
Artabanus ad Asinæum & Anilæum		Aureum dictum de hoc seculo.	480
propteraudaciam societatem cum		Augustus Herodem Syriæ procurato-	
illis inire mittit.	ibid.	rem constituit.	331
Artabanus ad Izatem se confert, auxi-		Angulo Cæsari Caius rem diuinam	
liumque ab eo petit.	289	facit.	278
Aruntius in theatro Imperatoris incre-		Asprenas .	ibid.
ritum nunciat.	280	Autoritas Simonis.	188
Arx Apamia diruta.	200	Azariæ Prophetæ ad populum adhor-	
Asanus Rex Iudæ.	119	tatio.	120
Asanus Damascenos in Basanem con-		Azymorum festum.	28
citat.	120	Azoti propter arcam ereptam horri-	
Asanus rex moritur.	ibid.	biliter cruciantur.	72
Asini pietas.	119	Ædificia ab Herode condita.	331
Asini victoria.	ibid.	Ædificatio Hierosolymæ.	434
Asael Iobab frater Abenerum insequi-		Ægyptus vnde dicta.	ibi.
tur.	90	Ægypti rex auxiliaturus Iudæis præ-	
Asiatici & Cyrenenses Iudæi ab earū		lio vincitur.	143
regionum ciuitatibus multum affli-		Ægypti regis de Iudæorum liberta-	
cti.	237	te ab Aristæo impetrata edictum.	165
Asinæus & Anilæus Neerdenses patria		Ægypti & Æthiopiz regina ad Salo-	
in locum quendam se conferunt,		monem venit.	114
ad quos ingens multitudo confluxit.	273	Ægyptij bestias naturæ repugnantes	
Asinæus cum sociis à Babyloniæ sarrap-		colunt.	462
is ex improviso oppressi.	ibid.	Ægyptiorum libido.	8
Asinæus suos ad fortitudinem hortat-		Ægyptiorum rex in Æthiopiam fu-	
tur, & hostes fundit, fugatq;.	ibid.	git, eumque Æthiopum rex hono-	
Asinius .	204	rifice suscepit.	457
Asini apud Iudæos aliosq; sapientes		Ægyptiorum sacerdotes circumcidun-	
viros qui dicantur.	463	tur, à porcinis carnibus abstinent.	465
Assamonæi Principatus & Pontifica-		Ægyptiorum arma ventus in Hebræo-	
tus finis.	215	rum castra expellit.	29
Ascalonitæ & Seythopolitæ ob tribu-		Ægyptiorum Idolatria.	456
tum non solum puniti.	170	Ægyptiorum reges cur Pharaones di-	
Asphaltites lacus.	9	cti.	113
Astus serpentis.	3	Ægyptiorum rex in Æthiopes.	25
Astus .	113	Ægyptio-	

I N D E X.

- Ægyptiorū erga Hebræos Inu idia. 13
 Æmilius Regulus. 276
 Ætas Saræ 127. anni. 11
 Æthiopes arma contra Asanum ca-
 piunt. 119
 B.
 Baaras radix quomodo euellenda.
 440
 Baalitarum mactatio. 131
 Babæ liberi à Costobaro seruati. 225
 Babæ liberi alijque accusati ab Hero-
 de interfecti. ibid.
 Babylon à Cyro Persarum rege capta.
 148
 Babylon à Semiramide non ædificata.
 454
 Babylonix muti ex latere costæ & bi-
 tumine constructi. ibi.
 Babylonix captiuitatis post septua-
 ginta annos finis. 150
 Babyloniorum rex Herculem fortitu-
 dine & rerum gestarum magnitu-
 dine præcessit. 454
 Babyloniorum regis ad Ezechiam lega-
 tio. 140
 Bacchides aciem instruit, & cum Iuda
 signa conferi. 179
 Bacchides cum 22000. militū Iudæ oc-
 currit. ibid.
 Bacchides Jonathan Sabbatho aggro-
 ditur, & duo milia militum amit-
 tit. 181
 Bacchides copias contra Ionatham du-
 cit. ibid.
 Bacchides iratus transfugis dum Io-
 nathæ potestas ipsi nō datur, quin-
 quaginta ex eis interficit. ibid.
 Bacchides indignationem in transfa-
 gas effundit, & quomodo exercitum
 sine ignominia posset reducere co-
 git. ibid.
 Bacchides magnam tyrannidem in
 Bethzecho exercet. 178
 Bacchides cum Ionatha fœdus facit.
 181.
 Bacchides Iudæ fautores interficit.
 ibidem.
 Bacchidos multos sibi credentes in-
 terficit. 178
 Bacchidis in Iudæos crudelitas. 314
 Bacchidi Demetrius Alcimū com-
 mendat, ei que vr Iudam interuo-
 cione deleat, mandat. 378
 Bacchidem Demetrius cum copiis in
 Iudæam mittit. 179
 Bagoas, Carus & alij ab Herode neca-
 ti. 248
 Baix sunt thermæ Campaniæ, non
 procul à Putcolis. 270
 Baith. 113
 Baithasar siue Naboandel Babylonix
 rex. 143
 Baithasar manum è pariete prominen-
 tem & syllabas quasdam scribentem
 videt. ibid.
 Bal Tyrionum Deus. 131
 Balamus obiurgatur ab Angelo. 48
 Balamus ad Balacum peruenit. ibid.
 Balamus responsio. ibid.
 Balamus de rebus futuris vaticinium.
 ibidem
 Balamus aduersus Hebræos consiliū. ib.
 Balamus aīna loquitur. ibid.
 Balamus de Israelitico populo vaticini-
 um. ibid.
 Balac iratus reprehēdit Balamū. ibi.
 Balaci Moabitarum regis ad Madiani-
 tas legatio. ibid.
 Balamus angelus resistit. ibid.
 Banaias. 103
 Banaias Ægyptium hasta ex ipsius ma-
 nibus extorret confodit. ibi.
 Banaias leonem exanimat. ibid.
 Baracus 40. annis Israelitarum impe-
 rium rexit. 65
 Baracus contra hostes Imperator de-
 signatur. 64
 Barata oppugnata & concremata. 176
 Baruchus e carcere dimissus. 145
 Basanes Ramathonem captam mu-
 nit. 120
 Basanis impietas. ibid.
 Basilica. 113.
 Batibius. 278
 Bathillus se venenum attulisse fate-
 tur. 249
 Belus primus rex Assyriorum. 454
 Beli sacerdotes interfecti. 121
 Eleazari calamitas Iudæos ad dedi-
 tionem commouet. 441
 Bellum

O P E R V M I O S E P H I

Bellum Adadi contra Achabum.	122
Bellum inter Asaelum & Ieum.	132
Belli Iudaici Praefide Floro exorti ipsi Iudæi initium & seminarium.	287
Belli leges.	55
Beniamin ut reus capitur.	21
Beniamitæ in Abneri sententiam cōcedunt, ipse ad Davidem proficiscitur, & hac de recertiorē facit.	91
Beniamitæ quadringentas virgines labiticas ducunt.	63
Beniamitarum 25000. trucidantur, tantum sexcenti incolumes evadunt.	63
Beniamitis, ut virgines raptant, conceditur.	ibid.
Bernice, Agrippæ soror, cuius Herodes parrus & maritus Polemoni Ciliciæ Regi in matrimonium collocatur.	292
Bernicen Salomes filiam Aristobulo, Glaphyram Archelai Cappadocum regis filiam Alexandro Herodes uxores coniungit.	232
Berytijab Agrippa multis donis affecti.	294
Berosus historiographus genere Chaldeus.	453
Berosus de Nabuchodonosoro.	147
Berosus.	8
Bersabe iuramenti puteus.	10
Berzelæus Hierosolymam, patre eō proficisci nolente, cum Davide contendit.	101
Berzelæi filios Solomoni David commendat.	105
Bezelcel & Eliab Architecti tabernaculi.	34
Betachora.	113
Betaramptha Iulias appellata.	262
Bethabe studium Adoniæ, sic suadente Nathane, David indicat.	104
Bethabe Regi se gravidam esse nunciat.	95
Bethsura obsessa.	177
Bethsuritæ deditionem faciunt.	ibid.
Bethsaida.	262
Biblia satan abolere conatur.	173
Bibliotheca Ptolemæi Philadelphi.	164

Bozus Naami & Ruth amicus.	69
Bozus, Ruth cognatum, eam ut ducat, hortatur.	70
Bozus ex Ruth Obedem Davidis auū genuit.	ibid.
Boves triturantes.	53
Buccinæ dux ex argento facta.	41
Blasphemiæ inter Iudæos & Aegyptios causa.	456

C.

Cain regione extorris.	4
Cain Dei castigatione haud melior redditur.	ibid.
Cain hypocritarum & sceleratorum patens.	ibid.
Caduceatores ablegandi.	55.
Caius ad tria millia Iudæorum in servitium abducit.	320
C. Norbanus Flaccus pro Iudæis scribit.	218
Caius Senatui ac Pisoni urbis Præfesto se in imperium defuncti successisse significat, & ut Agrippa e custodia dimitterent mandat.	269
Caius Caligula quartus Romanorum Imperator. Tiberius Tyrannus.	269
Caius Tiberium fratrem tollit.	ibi.
Caius, Germanici filius, graciosus.	268
Caius Petronio mandata imperatoria negligente, ut sibi ipsi manus inferat scribit.	272
Caius Templorum Græcænicorum nullum in spoliatum relinquit.	276
Caius Iouis fratrem se appellat.	275
Caius vir maleficus.	281
Caius orator facundus.	ibid.
Caius primò egregiè Rempub. administrat, postea divinos quoque honores usurpare audet.	270
Caij in Iudæos Tyrannis.	275
Caij in senatores ac patricios seditia.	ibidem
Caius licentiam servis deferendi suos dominos permittit, & Pollux Claudium reum facere audet.	276
Caius Agrippæ commendatus.	276
Caius multos tributum ac vestigalium	

I N D E X.

lium releuationem petentes capite
plectitur. 276
Caius Caligula post Tiberij obitum
Princeps Romanus. 265
Caius a Chorea trucidatus. 276
Caius receptacula nauib. exstruit. 281
Caius se Ioui comparat. 276
Catum Agrippa Romæ honorat, in
cuius retributionem aliquid pete-
re Caius iubet, qui nihil aliud, quã
ut mandatum Petronio datum re-
uocet, rogat. 272
Caij stuprum & libidinis licentia. 281
Cato passim insidiæ struitur. 276
Candelabrum aureum. 36
Chananzorum gentem extirpandã. 55
Chananzorum Reges mouent in He-
bros. 59
Chananzorum ingens exercitus. ibi.
Chananzorum Reges omnes ad vnũ
trucidati. ibid.
Chananzorum regionem totam lo-
sua deuastat. ibid.
Chananzorum decem millia trucidã-
tur, & Adonibezek capitur. 61
Calamitas Iudæorum Scythopoli. 445
Calamitates omnium à mundo con-
dito cum Iudæorum collatæ, supe-
rantur. 312
Callistus, Caij libertus, Claudio à Ca-
io se ut ipsum veneno tolletet ius-
sum, significat. 277
Chaldæorum ac Tyrriorum scriptacũ
Iudæis consonant. 454
Chaspoma & Bosora. 176
Cambylis rescriptum, in quo Iudæ-
os ab ædificando templo deter-
ret. 151
Campus regius. 9
Candelabra. 111
Canthari & Phialæ. ibid.
Captiuitas Babylonica ab Esaia prædi-
cta. 140
Captiuitas Babylonica. 145
Captiuitas, & per tempus obsidionis
mortuorum numerus. 435
Caprosaba Antipatris dicta. 195
Carmen & gratiarum actio Moïsi &
Israëlitarum pro præsentis libera-
tione. 29

Carnibus cruentis Hebræi vescuntur. 77
Carthago à Didone Pygmalionis foro-
re in Africa extructa. 453
Cassius Herodi, si bellũ desisset Iudææ
regnum delaturum pollicetur. 323
Cassius in Syriam venit, & plus quã
septingenta argenti talẽia à Iudæis
exigit. 207
Cassius Herodi, ut in Malicho mortẽ
patris vlciscatur, rescribit. 323
Cassius stipendium ciuitatibus indi-
cit. 322
Cassius & Marins Herodem Cœlesyriæ
ducem faciunt. 207
Cassius Longinus Syriæ Præses. 287
Cassius Chorea. 276
Cassij & Bruti dolo Iulius Cæsar inter-
fectus. 322
Calpius portus. 264
Castra hostium à Samaritanis diripiũ-
tur. 128
Castella muniuntur. 201
Castoris Iudæi dolus erga Titum. 415
Catullus tria simul Iudæorum millia
trucidat. 448
Causæ diuersitatis apud Iudæos. 449
Causæ, cur Iosephus hos libros contra
Apionem conscripserit. 471
Causæ milites impellentes, ut Clau-
dium in Imperatorem eligerent. 282
Causæ impulsu conscribendi hos li-
bros. 449
Causæ, ob quas Iosephus has historias
conscripserit in lucẽ ediderit. 1
Causa extructi templi. 111
Causa belli contra Arabes. 220
Cisus Sauli pater. 74
Citharæ quis inuentor. 7
Ciuitatem quis primus instituerit. 7
Clades Ismaelis à Ioanne accepta. 146
Clades Alexandri. 193
Claudius Principatum vltro oblatum
deponere recusat. 282
Claudius in proposito suo ab Agrippa
confirmatur. 283
Claudius Felix Iudææ procurator. 292
Claudius milites ut in fide mancant,
sacramento adigit. 283
Claudius Agrippã in regnũ paternũ
mittere

O P E R V M I O S E P H I

mittere cogitat, quod alij dissuadēt,
 & Cuspium Fadum Iudææ præsidē
 & regni totius declarat. 284
 Claudius Agrippæ Iudæam, Samariā,
 & Lyfaniz ditionem concedit. 284
 Claudius Principatum vltro oblatum
 deponere recusat. 282
 Claudius Iudæis sacræ Stolz custo-
 diam Agrippæ iunioris rogatu con-
 cedit. 288
 Claudius rennenti obtruditur Cæsarea
 dignitas. 282
 Claudius Tiberius Nero Romanorū
 Imperator. 262
 Claud. sublimis in castra pfertur. ibid.
 Claudius fato functus. 293
 Claudij Cæsaris ad Iudæos epistola. 288
 Claudij pro Alexandrinis Iudæis edi-
 ctum. 284
 Claudij pro Iudæis per Romanum or-
 bem edictum. ibi.
 Claudij ad legatos responsio. 283
 Claudium Agrippa, vt magno animo
 in retinendo principatu pergeret,
 hortatur. 283
 Claudium milites in Principem eli-
 gunt. 280
 Crassius in Parthia perit. 203
 Crassus Parthis resistit. ibid.
 Crassus iuramenti dati violator. 202
 Crateres. 111
 Crateræ aureæ dux. 166
 Crateræ argenteæ. ibi.
 Cæcilius Bassus sex. Cæsarem interfi-
 cit. 207
 Cædes assidua Hierosolymis. 328
 Cædes, latrocinia, seditio & fames in
 Iudæa. 261
 Cædes Zachariæ Regis. 135
 Cædes in Hierosolymis. 328
 Cædes cognatorum 42. Ochoziz. 152
 Cædes filij Aristobuli. 203
 Cædes, latrocinia, seditio & fames in
 Iudæa. 356
 Cæsar in Syriam venit, apud eū Gada-
 renses Herodem accusant, qui sei-
 pso iugulant. 228
 Cæsar Augustus Herodi in Parricidas
 animaduertere liberam potestatem
 permittit. 244

Cæsar Herodis ditionem ampliorem
 reddit. 224
 Cæsar Augustus Herodis studiosus. 211
 Cæsar è Syria proficiscitur. 204
 Cæsar Ægypto potitur. 224
 Cæsar in hoc iuuenes peccasse pronū-
 ciat, quod se à suspicione immunes
 non seruauerint, ac parentē vt filijs
 reconcilietur, hortatur. 236
 Cæsar à Cassio & Bruto occisus. 207
 Cæsar ab Herode offensus. 242
 Cæsar Herodi diuinitum redditum è
 Cyprijs metallis donat. 236
 Cæsar Herodis Principatū confirmat.
 223.
 Cæsar Arabum legatos non audit. 242
 Cæsar Trachonitidis, Bataneæ, & An-
 tanitidis ditionē Herodi donat. 228
 Cæsar Archelaum regno dignum pro-
 nunciat. 255
 Cæsar & Agrippa Herodis magnani-
 mitatem celebrant. 236
 Cæsar Augustus fato functus. 262
 Cæsaris ad Herodem responsio. 330
 Cæsari & Iuliz Cæsaris vxori ab Hero-
 de legatum. 254
 Cæsari Herodes quingentos ex suo fa-
 teilitio mittit. 227
 Cæsarem Herodes octingentis talentis
 donat. 223
 Cæsares. 114
 Cæsarea, Stratonis turris antea dicta,
 ab Herode condita. 332
 Cæsarea Philippi ab Agrippa Neroni-
 as appellata. 294
 Cæsarea perfecta. 236
 Cæsareæ inter Iudæos & Syros de pari
 iure ciuitatis rixa. 293
 Cæsareæ portus. 228
 Chæreas cū socijs in Germanici ædes
 se recipit. 279
 Chæreas Iulium Lupum vt Caij vxorē
 & filiam interficiat mittit. 281
 Chæreas à consulib. signū petit. ibid.
 Chæreas multis ex causis in Caium in-
 citatus. 276
 Chæreas, Minutianus & Clemens, de
 Cæsaris nece colloquuntur. 280
 Chæreas cum alijs quibusdam Caium
 tollere statuit. 277
 Chæreas

I N D E X.

Chareas Clementem & Papinum allo-
quitur. 276
Chareas occisionem aggrediendi Ca-
ium expectat. 277
Charemon historiographus. 459
Charili antiqui Poetae de Iudaeorum
gente testimonium. 455
Ceron, amoni ferocissima, in qua Noe
arca reliquiae seruantur. 288
Chelcias & Ananias Cleopatrae copijs
duces praepositi. 191
Cherubini duo. 110
Cherubin. 35
Chebron & Marissa expugnata. 176
Celsennius Antiochum subito inua-
dit. 442
Cella in circuitu templi constructa. 110
Chetomene. 36
Celenderis in Cilicia. 249
Clearchi Aristotelis discipuli de Iudae-
is testimonium. 455
Cleopatra Regina alieni appetens. 218
Cleopatra in Ciliciam ad Antonium
venit. 209
Cleopatra fratrem & sororem interfici-
cit. 218
Cleopatra contra filium exercitum pa-
rat. 194
Cleopatra ad Antonium peruenit, qui
Arabiae partem & Hierichuntinam a-
gri redditus ei locat. 218
Cleopatrae in cognationem suam lax-
uitia. 329
Cleopatrae auaritia. 329
Cleopatrae in Herodem insidiae. ibid.
Cleopatrae Antonius partes de Iudaea
& Arabia ablatas largitur. 218
Cleopatram Herodes occidere cona-
tur, quod eius amici auertunt. ibi.
Cleopatram Antonius versus Aegyptum
deducit. ibid.
Creatio mundi. 2
Censores. 141
Centum legati Hierosol. reuersi. 306
Certamen quinquennale. 236
Cinnamus Arrabano amissum digni-
tatis fastigium restituit. 290
Clitus Tiberiadae seditionis autor. 302
Clitus sinistram sibi praecidit. ibi.
Circum hostes quomodo agendum. 468

Circa Massadam vnus tantum locus,
qui aggerum iactum excipere po-
test. 444
Circenses Iudi. 276
Circumcisio instituta. 9
Cirenæorum magistratus. 237
Ciuis Germanos ad sobrietatem co-
git. 438
Ciuis belli inter Hebraeos initium. 90
Ciues in labissa, Sauli & filiorum ca-
davera dempta sepeliunt. 88
Ciuitatis munitiones ac turrim cau-
res, quas tyranni per dementiae dese-
rauerant, insuperabiles. 438
Ciuium contra Iudaeos ad Titum pre-
ces. 439
Ciuib. direpta bona restituuntur. 307
Cyrus Nabonidem expellit à Babyl. 454
Cyrus Iudaeis reditum in patriam vr-
bis ac templi edificationem permit-
tit. 150
Cyri Persarum Regis edictum. ibid.
Cyri ad Syriæ Satrapas mandatū. ibid.
Cyri de Iudaeis eorumq; templo decre-
tum. 154
Cyprus. 332
Cypros, Agrippae vxor, ad Herodiam
sororem eius scribit, & auxilium pe-
tit. 266
Cypron conditum. 237
Criminum à Iusto Iosepho obiectorum
depulsio. 307
Crypta subterranea ab Antonia. 231
Cochlea. 110
Columnae duae excitatae. 4
Columnae duae ingentes. 110
Colloquium Dei cum Cain. 3
Copie in partes duodecim coequeste. 105
Coponius Praefectus Syriæ. 261
Comitas & benignitas Agrippae erga
Philippum. 302
Comminatio grauis Israelitis à ver-
pietatis tramite exorbitantib. pro-
posita. 112
Concupiscentiae sepulchra. 42
Conditio obsidionis soluendae à Ioa-
bo proposita. 102
Confictus Aegyptiorum & Mithrida-
tis ad Delta. 103
Consonantia Iudaeorum in religione &
vita. 467. Conscien-

O P E R V M I O S E P H I

Conscientiæ labe.	192
Contra mendacium impudenter expo- situm nihil dicendum.	460
Contra furtum & vsuras.	468
Contra illos, qui Moſen & Iſraelitas propter lepram profugiſſe ex Ægy- pto contendunt.	40
Contra legiſlatores gentium.	470
Contemptus mortis.	252
Conuicium Deo faciens.	51
Conuiuium Iudæorum apud Ptole- mæum, & eorundem ante cibum preces.	167
Corban, donum Dei.	454
Cores populum excitare aduerſus Mo- ſen conatur.	44
Coræ factionem ducenſi quinquagin- ta viri ſequuntur.	ibid.
Coræ cum 250. viris ignis abſumit.	46
Corinthus à Syllæo, vt Herodem è me- dio tolleret, pecunijs corruptus.	248
Corona.	311
Cornelius Sabinus.	277
Chosbi.	49
Coſtobarus, Lyſimæhus, Antipater & Doſitheus apud Herodem accuſa- ti.	225
Coſtobarus, cui Herodes in matrimo- nium Salomem ſororẽ dederat, Idu- mææ principatum inuadit.	225
Coſtobarus interceſſione ſeruatus. ibi.	
Cubicula ad voluptatem facta aurea ſuppelleſtili referta.	113
Cumanus Præfectus Iudææ.	353
Cumanus multos Iudæos perimit, plu- res viuos captos abducit.	292
Cum quibus iuſtitia, cum illis etiam Deus eſt.	221
Cum capra coniugium.	53
Cur Iudæi animalia conſueſta ſacrifi- cent, nec carnibus ſuillis veſcan- tur.	465
Cur quidam Hiſtoriographi Iudæorũ mentionem omiſerint.	456
Cura pro ſacerdotibus.	157
Cura Dei pro ſuis.	123
Chuiſis victoriæ nunciuſ ad Dauidem miſſuſ ab Achima anteuertitur.	100
Chuiſi conſilium, quod etiam, Achito- pheliſ relecto, recipitur.	99

Chuiſim ſimulatè offert Abſalomo ſtudio ac fidem ſuam.	98
Cuſtos carceris amicè agit cum Iose- pho.	18
Chutzi cultum Dei amplexi, Iudæo- rum amicos, rebus tantum ſecundis ſe profitentur.	138

D.

Dabaritteni Ptolemæi vxorem ſpe- liant.	fol. 30r
Dalale meretrix è Samſone cauſam tanti roboris expiſcari conatur, & ter deluditur.	69
Damaſceni & Aretæ contra Alexan- dram.	317
Damaſceni à Danide vincuntur.	94
Dana extructa.	63
Daniana tribus à Chananæiſ preſ- ſa.	ibid.
Danitz locum inhabitandum quæ- runt.	ibid.
Daniel cum ſocijs ad honorem eue- ctus.	147
Daniel Regi ſcripturam interpreta- tur.	148
Daniel in leonum foueam conijci- tur.	149
Danieli Rex dona promiſſa exhi- bet.	148
Daniel Regis ſomnium & interpreta- tionem exponit.	147
Danielis cognati ſtatuum adorare no- lentes, in ignem cõteſti, diuina pro- uidencia ſeruantur.	ibid.
Danielis vaticinia.	149
Danielis viſio de ariete & hirco, per quos Medorum & Perſarum Regnũ præfiguratum fuit.	ibid.
Danielis inimici à leonibus dilani- ti.	ibid.
Danielis & ſociorũ eius in Chaldaica diſciplina inſtitutio & profeſſio.	146
Danieli ſomnium eiufq; interpreta- tio reuelatur.	147
Darius tribus ſatellitibus tres quæſtio- nes proponit.	152
Darius ſe ſacra vaſa Hieroſolyma re- miſſurum vouet.	ibid.
Darius	

I N D E X.

- Darius Hystaspis filij Rex Persarū. 152
 Darius admonitus voti, templi restau-
 rationem mandauit. 153
 Darij regis scriptum & mandatum de
 libertate, possessionibus, templo &
 sacrificijs Iudzorum. ibid.
 Darij ad Syriæ præfectos epistola. 154
 Dathan & Abiran contumaces. 45
 Dathan & Abiram absorbet terra. 46
 David Giliathos contra Palæstinorum
 incursiones defendit. 83
 David tribus malis propositis pestem
 eligit. 103
 David Sibæ Ionathæ facultates com-
 mendat, eumq; omnes redditus Hie-
 rosolyma referre iubet. 94
 David in siti crebro expetitam aquam
 bibere recusat. 103
 David uxorem Melcholen ab Abene-
 ro postulat. 90
 David Hierosolymæ partem inferio-
 rem occupat. 92
 David alioctus factus Abilace cum re-
 calefcit. 104
 David cognito Regis aduentu fuga si-
 bi consulit. 84
 David à proposito Nabalum euerren-
 di desistit. 85
 David Ioabum cum lectissimo milite
 contra Ammanitas mittit. 94
 David de Absalomi conatibus certior
 factus, cum suis Iordanem trāsit. 99
 David contra Nabalum cum 400. ar-
 matis proficiscitur. 85
 David Syriæ subiugatz tributum im-
 ponit. 94
 David in vitæ discrimen vocatus ab
 Abiszo liberatur. 102
 David Ammanitarum iniuriam fert
 indignissime, eamq; vindicare co-
 gitat. 94
 David Abigxam Nabali viduam du-
 cit. 85
 David Saulo innocentiam suam de-
 clarat. 86
 David cum sexcentorū manu & dua-
 bus vxoribus in Palæstinam ad An-
 chum Gutz Regem se cōfert. ibid.
 David Saritas & Amalecitas incursio-
 nibus infestat, de manubijs mune-
 ra Regi mittit, eiq; meridionalem
 Iudzorum regionem se incursare
 persuadet. ibid.
 David cum Goliath congredi cupit. 79
 David agnum raptum ex ore Leonis
 recipit, ipsamq; feram occidit. 80
 David vrsū trucidat. ibid.
 David armis quibus ad pugnam à Sau-
 lo instructus erat, depositis, funda
 armatus in hostem properat. ibid.
 David hostem accedens, contemni-
 tur. ibid.
 David, Sauli & Ionathæ necem deplo-
 rat. 89
 David Amalecitam Sauli interfecto-
 rem affici supplicio iubet. ibid.
 David ex Dei iussu Hebronem com-
 migrans, à Iudz tribu Rex declara-
 tur. ibid.
 David Iabisenos quod Saulum cum fi-
 lijs sepelissent, collaudat. ibid.
 David se viuentē Solomonem filium
 suum regnum auspiciari voluit. 104
 David Solomonem vt Deum colat,
 hortatur. 104
 David Mahanaim peruenit, vbi cum
 summa reuerentia ab optimatibus
 excipitur. 99
 David arcam in ædes Obadami Leuitę
 deponit, cuius domus multis felici-
 tatibus cumulatur. 93
 David Semeim occidi vetat. 98
 David famę suę consulit nemine su-
 spicante ipsius voluntate casum fu-
 isse Abenerum. 98
 David à Michol irridetur. 93
 David Deo templum ædificare decer-
 nit. ibid.
 David Deo pro promissa per Natha-
 nem felicitate gratias agit. ibid.
 David in Palæstinos mouet, eisq; bo-
 nam agrorum partem adimit. ibid.
 David Sophenorum Regē vincit. ibid.
 David à rege petit vt agri partem ad
 incolendum ei cum suis attribue-
 ret, Rex Secellam ei donat. 86
 David Ionathæ de patris insidijs con-
 queritur, Ionathas autem parentē
 excusat. 81
 David orat Ionathan, vt parentis ex-
 ga se

O P E R V M I O S E P H I

- ga se animum explicari & significare
velit. 82
- David Nabum ad Achimelechum sa-
cerdotem peruenit. ibid.
- David Goliathi gladio accepto, in Git-
ram Palæstinorum ad Anchum se cō-
fert. ibid.
- David regem Anchum timens furorem
acrabilem simulat. ibid.
- David ad speluncam Aduillamæ per-
uenit, vbi illius tota cognatio nec
non & alij multi ad eum se cōferunt.
ibidem.
- David ad Moabitarum Regem proficif-
cens, parentes ei commendat. 83
- David ad Sarim oppidum peruenit. ib.
- David Memphibosto veniam, & dimi-
diæ partis bonorum Sibi donatorū
restitutionem promittit. 101
- David oraculo monitus fugit. 84
- David in Cernam cum suis se confert,
quod & Ionathas perueniens, eum
consolatur, & fœdus cum eo reno-
uat. ibid.
- David Vriam accersit, eumq; vt profe-
ctus ad vxorem, ibi pernoctaret, iu-
bet, quod tamen non facit. 95
- David Ioabo, vt in Vriam animaduer-
rat, scribit. ibid.
- David magnam vim ferri, zris & ligno-
rum comportat. 104
- David Amasæ veniā & vniuersarū co-
piarum Præfecturam concedit. 100
- David Idumæos, vt vixim tributa per-
soluerent, cogit. 94
- David num quis ex Ionathæ genere su-
peresset scitatur. ibid.
- David fassus peccatum, à D E O veni-
am consequitur. 96
- David per septē dies, infantes ex Beh-
sabe suscepti, vicem dolenter ferens,
ieiunat. ibid.
- David puerum extinctum sentiens, sur-
git, ac lotus cibum capit. ibid.
- David causam, cur mortuo puero cibū
capiat, quorum nihil puero adhuc re-
grorante fecerat, indicat. ibid.
- David laciniā regij pallij præcidit. 84
- David regi Saulo, quod sibi insonti in-
sidias struat, exprobrat. ibid.
- David cum toto populo Abenerum
desert ac luget & solennibus fune-
ralibus ei parentat. 91
- David Vriæ nece audita, irasci desi-
nit. 96
- David Bethsabe coniugem sibi ascif-
cit, ex quā puer ei nascitur. ibid.
- David Principibus tribuum conuoca-
tis Solomonem commendat. 105
- David Chusim vt Achitophelis consi-
lijs se opponeret, obnixè precatur. 92
- David Hierosolymis excedit. ibid.
- David fugiens sacerdotes in vrbe ma-
nere vult, vt per eos, quid in ea aga-
tur, cognoscat. ibid.
- David Samueli Regis erga sese an mū
inducat. 81
- David Salomoni Ioabum puniendum
mandat. 105
- David Deum consulit, num ab Ama-
lecitis vxores ac liberos recipere sic
concessurus. 87
- David Ægyptio seruo ductore, Ama-
lecitas assequitur. 82
- David in Amalecitas irruit, magnā co-
rum stragem edit, omnemq; prædā
recuperat. ibid.
- David custodes impedimentorū, ob-
streperantibus pugnæ socijs, in prædæ
partem admittit. ibid.
- David cum duobus in hostium castra
penetrans, Sauli spiculum & lecy-
thum aequalem aufert. 85
- David Sauli Imperatori Abenero q̃
regium spiculum & aquæ lecythum
auferri passus sit exprobrat. ibid.
- David Palæstinos magna eorum edita
strage vincit. 81
- David Lenitas numerat, eorumq; of-
ficiis distribuit. 105
- David Ioabum ad peragendum cen-
sum ire iubet. 103
- David Iebuszos ex arce & Hierosoly-
mis eiecit, & ciuitatem Davidis ap-
pellat. 92
- David Syris occurrentes, 47000. cum Sa-
beco eorum Imperatore exdit. 95
- David vt plurimum propitium numē
experitur. 80
- David cognita filij eadē à Chusi, scri-
ptæ cum deslet. 100 David

I N D E X.

David Proceres & præfectos comiter
atq; benignè excipit. 91
David Rabatham vi captam militi di-
ripiendam permittit. 66
David pro innocente orat populo. 103
David Poeta. 102
Davidis & Salomonis potentia. 465
Davidis legatis perentib. aliquid cō-
meatus, durè respondetur à Naba-
lo. 85
Davidis cum Goliatho ante congres-
sum colloquium. 80
Davidis legati ad Ammanitarū Regē
ob patris obitum consolandi causa
missi, contumeliosè tractantur. 94
Davidis victoria de Goliatho. 80
Davidis ad Solomonem postremum
alloquium. 105
Davidis filij ad patrem, Absalomus
verò ad avum confugit. 97
Davidis liberi Hierosol. suscepti. 92
Davidis adulterium. 95
Davidis concubina à filio stuprat, a-
liò traducantur. 101
Davidis ob cladem acceptam indi-
gnatio. 96
Dauidi omnes filios ab Absalomo ce-
sos nunciatur. 97
Dauidi, vt prælijs absteineat, suadetur.
102
Dauidem adesse volentem in exerci-
tu amici prohibent. 99
Dauidem Ionathas excusans, à paren-
te spiculo petitur. 82
Davidici generis Reges, quot & quan-
diu regnaverint. 145
De arca in qua tabulas legis Moses col-
locavit. 35
De arca sacra consultatio. 72
De adulterio & incestu. 40
De aduentu Vespasiani in Galilæam &
obsidione Iotapæ vide Iosephū lib.
4. cap. 5. de bello Iudaico. 309
De afflictionibus Hebræorum in Æ-
gypto per annos 400. 23
De bello Iudaico quidam historias cō-
scripsere. 450
De bello Iudaico. 313
Debitus vitæ finis Iudæorum. 443
Debora & Baracus in hostes movent.

Debora Prophetissa. 64
De boue cornupeta. 34
Decem tribuum ad reliquos Israelitas
legatio. 60
De Chami filijs ipsorumq; progenie. 7
De Cain & Abel fratribus. 3
Decem coniurati necati, delator eo-
rum interfectus frustatim concisus
est. 226
Decem præcepta, & quomodo diui-
denda. 34
Decem Ægypti plagæ. 28
Decemviri contra Herodem conspi-
rant. 226
Decem bases aræ laborum. 110
Decem labra rotunda. ibid.
Decimæ egenorum. 53
De Cleopatra vltima Alexandrinorū
Regina, eiusq; sceleribus. 462
Dei contemptus in quibus cōsistat. 78
De Deo & prouidentia diuina. 467
Deorum apud gentiles ingens nume-
rus. 469
De Isaci filijs Esau & Iacobo, & natiui-
tate eorum ac educatione. 12
De Isaco legitimo Abrahami filio. 11
De Iacobo metu fratris in Mesopota-
miam profugo. 13
De Ismaele Abrahami filio, eiusque
posteris Arabibus. 10
Defectus Lunæ. 253
Defectionis Germanorum & Gallorū
ab Romanis causæ. 438
Defectionis autores circiter duo mil-
lia in cruce acti. 438
De filijs Sem, tertij Noë filij, & de pro-
genie ipsorum & Abrahami. 7
De funeribus mortuorum. 468
Defuncti fratris vxor ducenda. 52
Demetrius ab Alexandro victus, tru-
cidatur. 191
Demetrius se promissis in amicitiam
Ionathæ insinuare conatur. 182
De morte Cælaris rumor diuersus. 279
Demetrius Iudæis in auxiliū venit. 316
Demetrius Philippum fratrem in Be-
roa oppugnat. 195
Demetrius sollicitantibus transfugia
Bacchidem cum copijs contra Io-
nathan mittit. 181
Demetrius

O P E R V M I O S E P H I

Demetrius Demetrii filius ex Creta in Ciliciam traiecit, Syriamq; occupare conatur.	183	ge templo Hierosolymitano missorum.	166
Demetrius Tripolim aliasq; Syrię vrbes occupat, & Antiochum & Lysiam necat.	178	Descriptio spelunę in qua latrones habitabant.	327
Demetrius Eucerus contra Alexandrum proficiscitur.	195	Descriptio rationis & sapientię.	478
Demetrius in Alexandrũ mouet.	182	De Sole, Luna & Stellis Iosephi somnium.	17
Demetrius Eucerus à Ptolemęo Lathuro Damasci rex constitutus.	194	De Regis electione.	52
Demetrius militũ odium concitat stipendium pacis tempore minuendo.	185	De tabernaculo per Mosẽ in terra deserta facto, quod similitudinem templi portatilis referebat.	34
Demetrius in Arsasem Parthorum regem mouet, pręlioq; superatus, capitur.	187	Deus immensus.	418
Demetrius Nicanorem contra Iudam mittit.	178	Deus non corporis formam, sed animi virtutes spectat.	79
Demetrii ad Lathenem diploma, in quo Iudęis immunitates promittit.	185	Deus Abrahamo filium pollicetur.	9
Demetrii ad Ptolemęum de bibliotheca adhortatio.	165	Deus propter inobediętiam Sauli offenditur.	78
Demetrii duces iterum in Jonathan mouent: nihil sibi successurum videntes noctu discedunt.	187	Deus verax in promissa.	112
Demetrii & Alexandri pugna, qua Demetrius superat, Iudęi à Demetrio victore deficiunt.	317	De vxoribus ducendis.	53
Demetrio in Parthia morbo absumpto Philippus totius Syrię regno potitur.	195	Dij alieni.	52
Demetrio Antiochia adimitur.	186	Diluuium.	4
De mundi creatione, & elementorum dispositione.	2	Dimissio Israelitarum.	134
Deliberationis de Arca sacra conclusio.	72	Dina Iacobi filię histotia.	15
De leprosis.	40	Diocles.	148
De nuptiis.	467	Diodorus cognomine Tryphon Apamenus à Malcho Arabe Antiochum Alexandri filium petit.	185
De Nazareth.	46	Diophantes regis Notarius Alexandri nomine falsas literas conscribit.	337
De obitu Abrahami.	12	Diophates scriba aliorum characteres imitatur.	243
De posteritate Adam, & decem ætatibus vsq; ad diluuium.	3	Direptio vrbs impedita.	215
Depulsio argumenti Apionis, Iudęos seditionis Alexandrię causam exstitisse.	463	Discrimen Mosi & aliorum legislatorum.	2
Depulsio figmenti Apionis de sex dierum itinere.	461	Discordia Iudęorum & ciuium Alexandrinorum in religione.	463
Descriptio donorum à Ptolemęo re-		Dispositio castrorum.	41
		Dissidium inter plebem & senatũ.	282
		Dissidium in domo Herodis.	238
		Distinctio gubernationis in populo Israelitico.	75
		Diuerſa populi studia.	120
		Diuisio agri Abrahami & Lothi.	8
		Diuisio Sacerdotum in 24. cognationes.	105
		Diuiui auxilij promissio.	51
		Dius Iromi meminit.	113
		Dius de Solomone.	ibid.
		Doccus Saulo, se Dauidẽ in Nabo apud Achimelechũ vidisse significat.	83
		Dolabella	

I N D E X

Dolabella Ephesiorū ciuitati scribit.	206
Dolor & voluptas aut faciunt aut impediunt passionem.	472
Domitium Abrahami.	8
Domitia Domitiani Cæsaris vxor.	310
Domitianus, Titi frater	438
Dona interpretibus dimissis data & Eleazaro missa.	168
Dona Scauro data.	199
Dora Phœnicia ciuitas & nō Idumæ.	464
Dora & Ioppe non portuosæ.	228
Doris prior Herodis coniunx non ignobilis ex qua Antipatrum filium suscipit.	323
Doris, Herodis vxor.	208
Doridem Antipatri matrem Herodes eijcit e regia.	249
Doride in Iudæorum synagoga Cæsari statnam ponunt, quod Agrippam & Petronium vehementer ad iracundiam commouet.	285
Dortus cum quatuor socijs supplicio affectus.	292
Duodecim Israhelis liberi	10
Duo totius disciplinæ & moralis institutionis modi.	466
Duo sacrificiorum genera.	39
Duo de quibus agit Iosephus.	451
Duo & viginti libri sacri.	450
Duodecim Iudæorum millia in templo occumbunt.	319
Duodecima legio Cestio duce Iudæis cesserat.	436
Duodeni milites congregiuntur, qui ad vnum se conficiunt, & Abeneri partes succumbunt.	90
Dux tabulæ Moïsis.	34
Dux mulieres sese inuicem de infante permutato acculant.	108.

E

Edictum quantum Mannæ quotidie quilibet colligeret.	31
Edicto plebs cohercenda, ne quicquam amplius ad tabernaculi structuram conferant.	34
Eglon Rex Moabitarum Israelitas subiugat.	64

Emortuæ dextræ sanitas restituitur.	117
Enosa vrbs prima.	4
Enochi finis in sacris literis non inuenitur conscriptus.	5
Eques Iosepho literas affert.	304
Equi Ægyptiaci.	115
Ephraim tribus mouet in Iaphthê.	67
Eleazarus.	2
Eleazarus Phariseus Hyrcano maris captiuitatem exprobrat.	198
Eleazarus ad Antiochum adducitur.	474
Eleazarus iram Dei in populū Iudæicum facit.	444
Eleazarus ab Elephanto oppressus moritur.	314
Eleazar.	103
Eleazarus moritur.	61
Eleazarus capitur eumq; Dux nudum extendi & verberibus cædi præcipit.	441
Eleazarus vitæ gloriæ posthabet.	314
Eleazarus Iudæ frater elephantum occidit.	177
Eleazarus horribiliter flagellatur.	475
Eleazarus Dinæi filius Romæ missus.	293
Eleazarus Iudæus audacia ferox & manu strenuus.	441
Eleazari ad socios oratio.	444
Eleazari ad Antiochi exhortationem responsio.	475
Eleazari constantia.	475
Eleazari de immortalitate animæ oratio.	445
Eleazarus Iudæis Romanorum crudelitatem exponit.	446
Elias sicut Enochus ex hominibus exemplus.	127
Elias pluuiam venturam prædicat.	121
Elias Achabo & Iezabelæ vindictam diuinam prædicat.	122
Elias ad Achabum venturam pluuiam ei indicaturus, mittitur.	121
Elias populi superstitionē arguit.	ibi.
Eliæ doctrina & officiū miraculo confirmatur, victima igni cælitus assumpta.	ibid.
Eliam Deus in deserto alloquitur.	122
Eliam coruus cibant.	121

O P E R V M I O S E P H I

Ells pontificis filij Ophnes & Phinees nefarij.	70
Eli sacerdotis tempore annonæ cari- tas.	69
Eli in Silo filiorum cædes & Arceæ a- missio significatur	71
Eli aud. ta arcæ amissione exspirat. ibi.	
Eli Pōtificis Genealogia & progenies. ibid.	
Elisæus in Dothaim hostibus cingitur. 128	
Elisæus pluviam venturā & victoriam prædicit.	127
Elisæus viduam ut ex olei fidelia plu- rima vasa adimpleat, iubet.	128
Elisæus ab Adado ægrotante consuli- tur.	128
Elisæi vocatio.	122
Elisæi mors & cadaveris in ipsius mo- numentū coniecti resuscitatio.	133
Elisæum Reges consulunt.	127
Eliacimus loacirus nominatus, Iudæ rex.	142
Eiektorū cōtra Ægyptios bellū.	457
E Iudæis duodecim millia cadunt.	205
Epaphroditus.	1
Epicureorum error coarguitur.	150
Ephraimitæ proditione occupant Be- thel.	62
Ephron oppidum expugnatum.	176
Epilogus huius partis genus Iudæorū ex Ægypto non oriundum.	458
Epilogus secundi libri contra Apionē. 471	
Epicedium à Ieremia Iosē scriptū.	142
Epitome belli Iudaici.	312
Epistola Ptolemæi, in qua à Pontifice Eleazare Bibliorum petit interpre- tes.	165
Epictetes pecunia corruptus Scytho- polim Iudæis prodit.	191
Ephod.	36
Esau sibi quoque benedictionem po- stulat.	13
Esau primogēniti Ius ob lenticulam cedit.	16
Esau Edom dictus.	ibi.
Esau filij & posterij.	ibi.
Esdras Iudæos qui apud Babylonem degunt, conuocat.	155

Esdras Hierosolymę præfectus. vasa a- liaque pretiosa gazophylaciij custo- dibus tradit.	ibi.
Esdras legis peritus.	155
Esaiæ de Cyro vaticinium.	251
Essen siue Legion.	36
Essenorum placitum.	349
Essenorum vita & mores.	261
Ethmonitis.	226
Esther puella fit Regina.	159
Esther Regem pro Iudæis intercessura accedit.	159
Ebutius contra Iosephum	280
Ebutius infecto negotio discedit.	294
Eua mater omnium viventium.	3
Eux poena.	ibi.
Eurycles Alexandri dicta & facta ob- servans Antipatro & Herodi expo- nit.	242
Eurycles Lacon Alexandrū apud pa- rentem clam accusat, autorq; necis ipsius existit	336
Eurycles amicitia simulata fallit Ale- xandrum, elusq; fit proditor. ibid.	
Eurycles necis Alexandri & Aristobu- li redempta opera, accusatoris par- tibus fungitur.	ibi.
Eurycles Alexandrum apud Herodem falsò accusat, & in pericula præcipi- tat.	ibi.
Euangelium Iudæis allatum.	153
Euphrates.	3
Eutychis Agrippæ libertus, herū apud Cæsarem accusare cogitat.	267
Ex arca Noe coruum emittit.	5
Excisio stirpis Nadabi.	119
Excusatio historiographi, cur legum seriem innouarit.	51
Exemplum ab Iudæis Cæsareæ inter- fectis petatum.	445
Exemplum, nō semper patribus simi- les nasci filios.	73
Exemplum ultionis diuinæ in Iezabe- la valde insigne.	130
Explicatio nominis Moab & Ammon.	10
Exploratores.	123
Exploratores terræ Chanaan mittit Moses.	42
Exploratores Israelitis terrorē incu- tiunt.	ibi.
Expositio	

INDEX

Expositio belli Arabici & pecunię mu- tuo acceptę.	244	pter Miani interfectores, punit.	227
Externi Iudęi inferiorem ciuitatem occupant.	440	Fœdus Dei cum Noe.	5
Externi quoque vt exaudiantur in hoc loco precatur.	112	Felix Hierosolymis Phasaelum de- tur, à quo tamen superatur.	208
Ex tribu Ephraim circiter 42000. caſi.	67	Felix Drusillam a priore marito ab- cit.	302
Extirpatio stirpis Baſanis.	120	Felix accusatur.	258
Extirpatio Iudæorū Amani cōceſſa.	158	Felix in Phasaelum exercitum moue- 323	
Extructio templi Solomoni manda- tur.	104	Felix latrones Magos vulgiq; seducto- res supplicijs afficit.	293
Ezeccias ab Aſſyriorum rege deficit.	137	Festus impoſitorem magnum cum alle- clis opprimit.	294
Ezeccie legati ad Iſraelitas Azymorum festi celebrandi causa milli occ. dun- tur.	ibid.	Festum azymorum.	40
Ezeccie in aduerſis ad Deum refugium & per Eſaiam in ſpem melioris tor- tunę erectio.	139	Festiuitas templi recepti instituta	175
Ezeccie Regis Iudę pietas.	137	Filij pontificum ad Dauidem miſſi, in patrum ſeſe abſcondunt.	99
Ezeccie mors.	140	Filij oblatio.	136
Ezecciam primarium latronem cum ſocijs Herodes ſupplicio afficit.	104	Filij Chananxi.	7
F		Fiducia Adadi in milite.	123
Fabatus procurator Cęſaris apud He- rodem ſecretorum Sillęi prodi- tor.	339	Filiorum apud Iudęos educatio.	451
Fabula de Ioue & Pallade.	469	Filiorum Iſrael numerus.	28
Fabulę ſuperius recitatę depulſio.	463	Finale confœderatorum de Caio rei- lendo decretum.	278
Facinus detestandū Gabænorum.	62	Florus belli Iudaici cauſa.	295
Fames ob iuramentum violatum, Iſ- raelitis immiſſa.	102	Fons Iordanis.	331
Fames & peſtilentia.	143	Forma templi extruendi Solomoni datur.	105
Fames in Samaria tanta, vt mulier mu- lieri filium comederet.	128	Forma & habitus Elię prophetę.	127
Fanum.	111	Fortunę monumentum.	435
Falſa matris ac ſororis Herodis aduer- ſus Mariam menſa cauſatio.	333	Fuga hoſtium ob terrorem à Deo im- miſſum.	118
Falſi teſtis poena.	52	Fuga & ſtrages exercit⁹ Abſolomi.	107
Farum & prouidentia diuina.	245	Funus Alexandri.	196
Fati neceſſitas inſuperabilis.	115	Fuluia, Saturnini coniunx Romę quę tuor Iudęis purpuram & aurum, vt in templum Hierosolymitanum de- poneret tradit, ipſi vero in proprios vſus conuertūt. quod dum Tiberius cognoſcit vniuerſos Iudęos ex vrbe pelli iubet.	264
Fratres ob regnum decertantes certis conditionibus in concordiam re- deunt.	318	Furtum.	54
Fratricidij à Ioanne pontifice perpe- trati taxatio & vltio.	161	Fructus ad 100. annos incorrupti.	444
Fadus à Iudęis ſacerdotalem ſtolam, vt eſſet in Romanorum poteſtate poſtulat.	288	G	
Fadus Iudęos Philadelphenum pro-		Gabala.	216
		Gabaonitę miniſterijs publicis de- putari.	59
		Gabaonitę legatos mittūt ad Ieſum.	
		ibid.	

O P E R V M I O S E P H I

Gabonitarum ad Hebræos oratio. 59
 Gabareni Ioanni sese addicunt. 301
 Gabinus aliquot vrbes dirutas in Iu-
 dæa ædificari iubet. 201
 Gabinus Nabathæos pugna superat.
 320
 Gabinium mater Alexandri beneficijs
 lenire studet. ibi.
 Gabinio bellū Parthis inferre parato
 Hyrcanus & Antipater supplicas fe-
 runt. 320
 Gabinio pecuniam Pompeio ab Ari-
 stobulo promissam exacturo portæ
 clauduntur. 200
 Gadara instantata. 201
 Gadaram Alexander capit. 194
 Gadarenses Herodem accusaturos, A-
 grippa victos ad Regem mittit. 218
 Gales ab Abimelecho fugatus, à Sici-
 mitis vrbe pellitur. 66
 Galatæ à Gomar oriundi. 6
 Galadenorum ad Israelitas legatio. 75
 Galilæi sese vindicantes Samaritano-
 rum vicos incendijs & rapinis va-
 stant. 291
 Galilæi ab Herode deficiunt. 214
 Galilæi cum Tiberiensibus sedati. 309
 Galilæi Tiberiada inuadere postulant.
 300
 Galilæorum multitudo Iosephum, ne
 se deserat, perit. 303
 Galilæorum erga Iosephum fides ac
 beneuolentia. 299
 Galgal, libertas. 58
 Gamala in Romanorum fide perstant.
 298. & 299
 Glaphyra Alexātri coniunx, nūm pa-
 ratas Herodi insidias ignorasset, in-
 terrogatur. 243
 Glaphyra vxor Alexātri, suspicionem
 ante conceptam oratione multum
 augeat. 334
 Glaphyra quondam vxor Alexandri
 Archelao Cappadocū Regi remissa.
 246
 Glaphyræ somnium. 260. & 349
 Gratus cum alijs militibus Claudium
 latentē protrahit, eumq; vacantem
 Imperatoris locum occupare iubet.
 282

Grati cum Simone confictus. 257
 Gratiudo Salomonis erga Iromū pro
 acceptis beneficijs. 113
 Gratulatio Bethsamitarum super arca
 sacra. 72
 Gaudium beatorū in vita æterna. 411
 Græcorum de Iudæorum Antiquitate
 testimonium. 434
 Græcorū cum Iudæis comparatio. 450
 Græcorum regionem innumeræ cor-
 ruptiones inuasere. 449
 Gedeon per 40. annos regnat. 66
 Gedeon duos Duces Zebim & Hezar-
 bunim capit. ibi.
 Gedeon ad Madianitarum tētoria ac-
 cedit, & ab illis, somnio confirma-
 tur. 63
 Gedeon cum trecentis viris pugnam
 adornat. ibid.
 Geon, Nilus. 3
 Gedeoni, vt Israelitas à Madianitis li-
 beret Deus mandat. 61
 Gedeonem exiguas copias Deus elige-
 re iubet. ibid.
 Gellius Alexandrē vt Aristobuli & Ma-
 riammæ effigies depictas ad Anto-
 nium mitteret, persuadet. 217
 Gemmarum in Pontificali ornatu mi-
 raculum. 38
 Genealogia Abrahami. 7
 Genealogia Noe. 4
 Germani & Galli sub Herode stipen-
 dia fecerunt. 254
 Germani Cæsaris satellites. 279.
 Germanic⁹ Pilonis opera sublatus. 263
 Germanorum rabies per Caij eadem
 excita, sedata. 280
 Gessius Florus Iudææ Procurator. 296
 Gessius Florus peior Albino. ibi.
 Gessij Flori iniuriæ. 262
 Gesta inter Vitellium & Artabanum.
 264
 Gibeæ & aliæ Beniamitarū vrbes in-
 censtæ. 63
 Gaza oppugnata. 194
 Gazara. 113
 Gischala incensa atq; diruta. 298.
 Godolia transfugarum dux. 145
 Godoliæ exdes, & plebis Masphaten-
 sis abductio. ibid.
 Gotholia

I N D E X.

Gotholia omne semen Regium tollit
vno solummodo Ioaso, Ozochiz fi-
lio seruito. 132
Gotholix poena. ibid.
Goliath vir prodigiosa statura inter
Palæstinos. 79
Goliath singulare certamen Hebræis
denunciat. ibid.

H.

Hebæorum origo. 7
Hebræus tertius anno septimo ma-
nu mittendus. 54
Hebræi mulierum cupidine ducti à pa-
trum religione deficiunt. 49
Hebræi in aciem proferunt arcam for-
deris. 70
Hebræi iumentis & pecoribus hostiū
in prædam contra Dei mandatum
abactis parcunt. 78
Hebræi vallem ultra Iordanem sitam
habitantes, relictis suis oppidis in
munitissimas vrbes confugiunt. 88
Hebræi terram Amorrhæorum occupant.
47
Hebræi pugnam parant aduersus A-
moræos. ibi,
Hebræorum contra Moabitas victoria.
127
Hebræorum ob Moïsis obitum plan-
ctus. 56
Hebræorum seruitus intolerabilis. 24
Hebræorum libertas, & Chananzorū
seruitus. 114
Hebræos Chananzii cadunt. 44
Hecataeus. 8
Hecataeus Abderita cum Alexandro
Rege nutritus. 455
Helena Hierosolymis cibos egenis di-
stribuit. 289
Helena Adiabænorum Regina Hiero-
solyma proficiscitur. ibi.
Helon per decennium iudex. 67
Hermippi de Pythagora testimoniū.
454
Herodes tres per hostium castra ex-
currunt in Bethlechem: aquam hau-
runt & Dauidi afferunt. 103
Herodes Dauidis. 102
Herodes iterum cum Arabibus ad Ca-
na Coricisyrta pugnat. 220

Herodes in itinere ad Agrippam Chiū
peruenit, eiꝛue ingentem pecuniæ
vim ad porticū vrbis reparandam,
confert. 132
Herodes ex aurea & argentea supel-
lectile pecuniā conficiens, frumen-
tum pro ea comparat. 227
Herodes prope Panium templum æ-
dificat. 229
Herodes apud Cæsarem filios accusat.
244
Herodes vt alienus videretur Aristo-
li necesse cum honorificè sepeliri cu-
rat. 218
Herodes Ressa capto & è Massada do-
mesticis receptis, Hierosolyma pe-
tit. 212
Herodes Massadam petens, in itinere
à Parthis impugnatur. 210
Herodes cum Archelao Antiochiam
vsque iter fecit. 241
Herodes cum Galilæis pugnat, eosq;
victos in castellum compellit. 214
Herodes in Trachonitarum regione
castellum condit, eiꝛ; Zamarin lu-
dzum Babylonicum præfecit. 247
Herodes ab Hyrcano admonitu, fuga
sibi consulit, & in iudicio amplius
non comparet. 205
Herodes ex Daphne Antiochiæ subur-
bio in Galilæam proficiscitur. 214
Herodes inexpectatam & apertam v-
xoris auersionem videns, contri-
statur. 223
Herodes nobiliores Iudæorū post obi-
tum suum trucidari mandat. 253
Herodes Massadam petens in itinere
à Parthis impugnatur. 210
Herodes anno primo à nato Christo
moritur. 254
Herodes Arabas sibi hostes esse depre-
hendit. 325
Herodes cum magno vitæ discrimine
Romam nauigauit. ibid.
Herodes Romam profectus, Antoniū
conuenit. ibid.
Herodes Antonium & Cæsarem sibi
beneuolos inuenit. ibid.
Herodes coram senatu Romano lau-
datur. ibid.
Herodes

O P E R V M I O S E P H I

Herodes circa Hierosolymorum mœnia se bono publico & ad salutem urbis venisse, clarigare iubet. 212
 Herodes Saturnino & Voluminio permittentibus cum exercitu Arabiam inuadit, & Reptā castellū diruit. 241
 Herodes Archelaum & cognatos preciosissimis muneribus donat. 336
 Herodes Cassij amicus. 322
 Herodes cur in externos liberalis in suos fauus fuerit. 237
 Herodes fratrem Iosephum in Idumæam mittit, ipse copias in Galilæam ducit, urbemque Sepphorim capit. 212
 Herodes Cassium ex Galilæa pecunia sibi deuincit. 207
 Herodes quadraginta quinque ex Antigoni factione interfecit. 216
 Herodes vehiculo, in quo mater erat, euerso sibi ipsi violentas manus inferre cogitat. 210
 Herodes donatium militibus distribui iubet. 213
 Herodes ab Hyrcano in Ius vocat⁹. 322
 Herodes Alexandro coniugis suæ fratris regnum petiturus ipsemet copatur. 211
 Herodes ante pugnam sacra DEO celebrat. 330
 Herodes hostes adoritur. ibid.
 Herodes omnem rem gestam priusquā Vitellij litteræ superuenirent, Cæsari aperit. 265
 Herodes, Agrippæ frater Rex in Chalcide. 284
 Herodes Artabano Partho fauet. 270
 Herodes ad Pheroram agrotantem visendum venit, eoque mortuo Hierosolyma sepelit, & publico luctu honorat. 248
 Herodes Agrippæ inopiam exprobrat. 266
 Herodes à Syris latrones depellit. 322
 Herodes per vniuersum terrarum orbem clarescit. 332
 Herodes venator summus. ibid.
 Herodes præter animi corporisq; virtutem fortuna quoque secunda usus est. 332

Herodes Antipatrum filium expellit ciuitate, ac Hyrcanum auum coniugis interficit. ibid.
 Herodes Alexandrum & Aristobulum filios præfocari, cum Alexandro materno auo sepeliendos iubet. 338
 Herodes in Pheroram fratrem excitatur. 336
 Herodes suos in fuga consolatur. 210
 Herodes ab Arabibus latrones sibi dedici postulat, & mutuum creditum repetit. 241
 Herodes Antipatri & mulierum secreta omnia extorquet. 249
 Herodes cum hostibus pugnat in suburbio. 210
 Herodes Romam nauigat & Cæsarem Aquileiam usq; persequitur. 235
 Herodes Antigoni ex Iudæa expellit. 205
 Herodes fautores suos promouet, aduersæ verò factionis homines quotidianis suppliciis absumit. 216
 Herodes constatam militum multitudinem, ut Hyrcanum regno depomat in Hierosolymam ducit. 322
 Herodes contra latrones in speluncis degentes militem ducit. 213
 Herodes cum Antigono rem decernere in Samariam proficiscitur. ibid.
 Herodes, leuā à Pontificatu remoto Simonem cuius etiā filiam duxit subrogat. 227
 Herodes coniurationē expiscatur. 226
 Herodes ad Malachum Arabum regem pecuniam accepturus proficiscitur. 211
 Herodes multis pecuniis Antoniū & Antigonom tolleret, inducit. 215
 Herodes grauem morbum contrahit. 224
 Herodes morbo correptus testamentū condit, ac regni successionem filiis, nepotibus ac amicis relinquit. 252
 Herodes populi partem dimittit cum reliquis Malladam peruenit. 264
 Herodes Antipatri matrem in regiam inducit, eumque Cæsari commendat. 233
 Herodes malum simul & cultellum posceat

I N D E X.

- poscens sibi ipsi manus violentas inferre cogitat. Achiabus nepos vero lectum praevénit. 253
- Herodes Solio, Praefectis ac militibus ne urbem diriperent pecuniam numerat. 215
- Herodes apud Diospolim cum Arabibus pugnat eosque vincit. 220
- Herodes Iesū Phabetis filio Pontificatum abrogat in cuius locum Simon Boethi filium subrogat, eiusque filiam in uxorem ducit. 227
- Herodes Antipatro Pheroræ consuetudinem, & mulieribus conuenticula interdicit. 248
- Herodes, audito quod Hyrcanus recluso Davidis sepulchro tria milia talentorum argenti extulisset, idem facere conatur. 238
- Herodes quotquot visum est Caesari, vno Archelao excepto, conuocat. 244
- Herodes ad sediciosos compescendos in arces praesidia collocat. 226
- Herodes Antonio deuictō, subtristis. 221
- Herodes odio in filium flagrat. 252
- Herodes Dei templū denuo construere animo concepit. 229
- Herodes Manahemum de impetij diuturnitate rogat & Essenos propter eum in pretio habet. ibid.
- Herodes ducturus Alexandri filiam Samariam proficiscitur. 214
- Herodes filiorum liberos educat. 246
- Herodes Pappi caput Phæroræ fratri mittit. 214
- Herodes Hierosolyma oppugnat. ibid.
- Herodes a Caesare & Agrippa in magno honore habitus. 229
- Herodes filiā quam Salomes filio nato e Costobaro collocaturus erat, Pheroræ filio collocat. 239
- Herodes ad Caesarem venit, ei que benedicta in Antonium collata praedicat similia in eum collaturus si in amicitiam eum reciperet. 223
- Herodes latrociniis agit & excursionibus in Arabiam. 220
- Herodes 300. talentis Caesare donat, 236
- Herodes in Italiam nauigat, & liberos suos Roma demum reducit. 230
- Herodes Syriae & Graeciae urbibus ingentem pecuniae in aedificia contulit. 234
- Herodes dynasta Chalcidis ius eligendorum summorum Pontificum petit. 228
- Herodes multos in itinere adiuvat pecunia, plurimorum est apud Agrippam mediator. 232
- Herodes quibusuis calumniis fidem, adhibens multos iniuste interficit. 240
- Herodes Caesarem & exercitum honorifice excipit. 223
- Herodes Antoninum adire Machzaram accuturus cogitat, eidem reconciliatur & Iosephum fratrem attribuit. 213
- Herodes Chalcidis dynasta & Helcias Silam interficiunt. 286
- Herodes Iudaeorum Primores conuocat, eisque facinus hoc commemorat. 252
- Herodes Hierosolyma redit in multitudinem in concionem aduocat, rationem eis suae peregrinationis exponit, ac quartam tributorum partem remittit. 233
- Herodes duos satellites in Davidis monumento amittit. 238
- Herodes ab Antonio & exercitu honorifice exceptus. 213
- Herodes ad Antonium Samosaram oppugnantem properat, in itinere multos barbaros trucidat. ibid.
- Herodes Antipatri blanditiis adductus, sponsalia reformat. 338
- Herodes Machæruntem magno muro ac turribus amplectitur. 440
- Herodes Caesari reconciliatus. 243
- Herodes regno excedere iussus, in Aegyptū abit, dehinc in mari diuictus, tandem Romā peruenit, ubi Antonio quæ ipsi cōrigerāt, recēlet. 211
- Herodes duplex periculū suspicās castellū sibi ad refugium parauit. 444
- Herodes Davidis sepulchrum spoliat. 105

O P E R V M I O S E P H I

- Herodes Alexand. & Aristobuli crimi-
nationibus autem præbet. 243
- Herodes à centum ludæis apud Anto-
nium accusatus. 209
- Herodes cum in difficilibus tum in iu-
cundis rebus solus Agrippæ proxi-
mus. 232
- Herodes Hierosolymis, Phasaelus ve-
ro extra urbem constitutus, in capi-
tis discrimine versantur. 324
- Herodes in ius vocatus cum comitatu
comparat. 205
- Herodes in compescendis alienigena-
rum auxiliis multum negotij habet.
215
- Herodes in Galilæa cum hostibus pu-
gnat eos vincit, ac vniuersam Gali-
læam in suas partes traducit. 213
- Herodes consolatur & cohortatur mi-
lites. 220
- Herodes in senio impatiens & amaru-
lentus. 252
- Herodes ex Italia domum reuersus
contra Antigoni copias ducit.
212
- Herodes à Parthis accitus in venatio-
ne occiditur. 262
- Herodes Mariammen Hyrcani ex filia
neptem ducit. 208
- Herodes fratrem in Idumæam mittit,
ipse copias in Galilæam ducit, vr-
bemque Sepphorim capit. 212
- Herodes cibaria exercitui procurat.
212
- Herodes populum sacramento obstrin-
git. 229
- Herodes Aristobulo Ananeli loci Pon-
tificatum conferre cogitat. 217
- Herodes filios accusat. 235
- Herodes Pheroræ uxorem accusat,
eumque ut illam ableget iubet.
248
- Herodes varia fortuna usus. 254
- Herodes ab Antipatro patre persua-
sus à bello contra Hyrcanum desi-
stit. 312
- Herodes Antonio contra Augustum
auxilia pollicetur. 220
- Herodes filiis reconciliatus. 236
- Herodes à Mariamme uxore non blan-
dè exceptus. 223
- Herodes plurima peregrina instituta
introducitur. 225
- Herodes nouam legem sancit, ut per-
fossiles parietum in seruitutē extra
regni terminos vendere liceat. 230
- Herodes Hierosolymis duas arces mu-
nit. 326
- Antonia. ibid. Samaria. ibid. vel Se-
baste.
- Herodes Quintilio Varo iudice filium
in ius vocat. 250
- Herodes à defectoribus in Galilæa poe-
nas exigit. 213
- Herodes in Alexandriam ut etiam re-
gno suo insidiatam inuehitur. 217
- Herodes Cæsarem plurimis muni-
bus donatum in Ægyptum dedu-
cit. 223
- Herodes tertiam tributorum partem
remittit. 229
- Herodes Antonio rescribit, & causas
cur Aristobulum mittere non pos-
sit, indicat. 202
- Herodes foris bona, domi verò aduer-
sa fortuna vititur. 233
- Herodes Alexandrū & Aristobulum
Romam ad Cæsarem mittit. 228
- Herodes Antipatro amicas literas, ut
eum Roma domum retrahat, scri-
bit. 249
- Herodes Antipatrum ad minuendam
filiorum arrogantiam honoribus e-
uehit. 233
- Herodes populo se templum extru-
cturum exponit. 229
- Herodes ab hostibus vulneratur. 214
- Herodes Rex in Chalcide moritur, ei-
que in regno Agrippa succedit. 291
- Herodes Antipatro, ne cum Pherora
vel eius coniuge unquam colloque-
retur, edicit. 248, 339
- Herodes militibus de suis facultatibus
multum pecuniarum largitur. 329
- Herodes à Salome motus utrunque fi-
lium vincit, & separatos asseruari
præcipit. 337
- Herodes contra Alexandrum & Ari-
stobulum iudicium cogit. ibi.
- Herodes in iudicio filios accusat. ibid.
- Herodes

I N D E X.

- Herodes Antipatrum præ reliquis fili-
lijs amant, plurimaq; in eam bene-
ficia contulit. 341
- Herodes Sepphorim civitatē capit. 326
- Herodes aduersus latrones in spelun-
cis degentes animum dirigit. 326
- Herodes Hierosolymā cingit obfidio-
ne, ac præconis voce eam aduenientē,
declaram iubet. 326
- Herodes ipse in la oratione ad popu-
lum tribus filijs regni honorem at-
tribuit. 333
- Herode filijs non regnum, sed regni
honorem tradit. 334
- Herodes ad filios orationem deflectit.
ibid.
- Herodes oratione sua fratrum diffensio-
nem radicitus non tulit. ibid.
- Herodes nepotes depouet. 338
- Herodes in Antigonom mouet. 325
- Herodes Pappum Antigoni militem
Ducem obtinuit. 328
- Herodes corā Augusto dissimulatione
remora verū ingens ac fatetur. 330
- Herodes propter uxoris necem mile-
re affectus. 224
- Herodes comectus copiam parat. 326
- Herodes decem cohortibus comitatus
Hierichuntā peruenit. ibid.
- Herodes Andromacho & Gemello a-
micitiam renunciat. 240
- Herodes Pherorā cum vxore eijcit. 339
- Herodes Puzo maiorem portum, la-
bitat. 331
- Herodes Iosepho vt vxorē interficiat,
eum mandat. 333
- Herodes Romæ in Senatum introiti-
sus, Rex declaratur. 211
- Herodes Alexandram in vincula con-
ijcit, & in amicorum eius tormenta
pergit. 335
- Herodes Alexandram apud Cæsarem
accusat. 333
- Herodes Antipatri vt reuersionē suā
matura et, scribit. 341
- Herodes vehiculo in quo mater erat,
euerfo, sibi ipsi manus violentas in-
ferre cogitat. 210
- Herodes etiam nocte ad Idumæā profi-
ciscitur. 324
- Herodes grauiore in fuga Parthis Iu-
dæos expulit. 324
- Herodes Doridem Alexandri matrem
omni ornatu spoliata expellit. 340
- Herodes ex spectaculis non magnam
gratiam reportat. 225
- Herodes patris necem in Malicho co-
gitat vlcisci. 323
- Herodes accuratā diligentiam & sum-
ptus non exiguos in structuras con-
fert. 227
- Herodes magnificē sepelitur. 343
- Herodis in Augustū Cæsarē merita. 331
- Herodis regno Augustus Cæsar finem
partem addit. ibid.
- Herodis de latronibus victoria. 326
- Herodis ex Mariamæ liberi suscepti. 333
- Herodis exsecutum dimissio conuiuio
confestim concidit. 328
- Herodis mater ac soror Mariamæ ca-
lumnij infestantur. 223
- Herodis ad milites perterritos oratio.
329
- Herodis propositum Massada & Ioppe
captis, Hierosolymam perire. 326
- Herodis in iudicio contra Antipatrum
accusatio. 341
- Herodis consiliarij Alexandri institu-
tum ei per nuncium significant. 225
- Herodis copias hostes a mœnibus ar-
cent. 212
- Herodis legatos Cæsar infecto nego-
cio dimittit. 242
- Herod. vxor in patris eedes puenit. 265
- Herodis dux filiarum virgines Pheroræ fi-
lijs elocata. 259
- Herodis de Mariamæ ac Iosepho su-
spicio. 333
- Herodis filij ex septem vxoribus sus-
cepti. 338
- Herodis familia ab Antigono in Masa-
da oppugnata. 212
- Herodis error puniendus & inexcusa-
bilis. 245
- Herodis milites cum Iudæi per quin-
quē menses obfidiōē tolerauerant, ci-
uitatem irrumpunt. 328
- Herodis beneficentia & liberalitas in
cunctos. 332
- Herod. novem vxores. 247

O P E R V M I O S E P H I

Herodis corā Augusto Cēsa oratio.	330	rum circumcissione.	414
Herodis ad Cēsa rem properantis mā- data.	222	Herodotus Aegyptiorum Regum no- mina non recenlet.	214
Herodis tres Eunuchi, Alexādrum in- natum contra parentē odium alere fatentur.	240	Herodotus de Senacheribo.	139
Herodis progenies intra 100. annos pe- nitur sublata.	265. 266	Hirami & Salomonis amicitia.	461
Herodis testamentum mutatum.	253	Hirami & Salomonis problemata.	453
Herodis ad milites gratiarum actio & testamentum lectum.	264	Hirami Regis genealogia.	ibid.
Herodis in medio Euphratis cōiuiū.	265.	Hyrcanus ab invidis cōtra Antipatrū eiusq; filios instigatur.	322
Herodis regnum.	228	Hyrcanus à Phariseis ad Sadduceos de- finit.	192
Herodis morbus horrendus.	253	Hyrcanus expiscatus, quid alij sint do- natori, plus reliqs omnibus donat ob quod alio honorifico afficitur munere.	171
Herodis cadauer magna pompa Hero- dium defertur.	254	Hyrcanus rursus ab improbis irrita- tur.	322
Herodis fortitudo.	322	Hyrcanus & Pharisei hostes.	191
Herodis erga Phasaelū fratrem amor.	325	Hyrcanus ingentem pecuniaz vim ex Davidis monumento profert.	190
Herodi Augustus Arabiam quoq; vult tradere, quod consiliū ipsius literæ redditz mutant.	244	Hyrcanus Pontifex declaratur.	319
Herodi mortem fratris somnia mani- festa significant.	327	Hyrcanus munitū castrū ædificat.	172
Herodi infidiaz structæ.	324	Hyrcanus Alexandri filius, natu maxi- mus Pontifex & declaratur, post ad re- giam dignitatem evectur.	317
Herodi à Roma literæ veniunt, quæ Acmen à Cēsa occisam, & Herodi liberam potestatem Antipatri puniē- di relictam esse ostendunt.	253	Hyrcanus a fratribus in itinere circū- uentus. strenuè se defendit, quosdā etiam è medio tollit.	171
Herodi Antonius ut Aristobulum ad se mitteret scribit.	217	Hyrcanus moritur.	192
Herodem in aula calumnijs & cædib; referta vitæ suæ tradit.	241	Hyrcanus paternum honorem Ponti- ficis assequitur.	315
Herodem Antonius in Arabum bellū vertere iubet.	220	Hyrcan ^{us} cognito, qd Herodes regnum assecut ^{us} sit, ad eū reuertitur.	216
Herodē Antoni ^{us} ad se accersit, q regni curā Iosepho cōmittit, eiq; clam ut Mariāmen interficeret mādāt.	218	Hyrcan. & Phasael ^{us} à Parthis capti.	210
Herodem Romani Iudæorum Regem creant.	325	Hyrcanus obsidet Samariam.	191
Herodem Hyrcanus absoluit.	322	Hyrcanus ingentē pecuniaz summā ex Davidis sepulchro aufert.	105
Herodem Antonius amore, Antigonū verò odio prosequitur.	211	Hyrcanus amicitiam cum Romanis re- nouat.	190
Herodias cui Imperator pp Agrippam fratrem pepercerat, Herodem ultro in exilio comitatur.	270	Hyrcanus assiduum cum Arabibus bel- lum gerit.	172
Herodion.	324	Hyrcanus dum fratres intestinis bel- lis laborant, in pace vivit.	191
Herodiū castellum pro rerum omniū copia ciuitas esse videbatur.	332	Hyrcanus Pontifex.	196
Herodotus Halicarnassicus de Iudæo-		Hyrcanus insons perit.	222
		Hyrcanus Samariam capit.	191
		Hyrcanus & Antipater Pompeij auxi- lium implorant.	318
		Hyrcanus patriæ amans gratiā ab He- rode expectat.	216

Hyrcanus

I N D E X.

Hyrcanus cum Antiocho soluta ob-
dione fœdus facit. 190
Hyrcanus multas Syriæ vrbes capit, &
tēplū in mōte Garizim desolatur. 191
Hyrcanus sibi ipsi manum intert. 172
Hyrcanus & seniores Reginā anteue-
niūt, & Aristobulum accusant. 197
Hyrcanus Pontifex, Antipater verò lu-
dææ procurator declaratur. 321
Hyrcani matris magnanimitas & con-
stantia. 315
Hyrcani facietix. 171
Hyrcani & Iudæorum legatio Anto-
nio coronam auream offerens, vt lu-
dæos à Cassio captos in libertatem
vindicaret, rogat. 208
Hyrcani ad Cæsarem legati. 205
Hyrcani ortus & indoles. 170
Hyrcani legatos M. Antonius & P. Do-
lobella in Senatum introducunt. 206.
Hyrcani vita. 222
Hyrcano Babylone à Iudæis ingens ho-
nor habetur. 216
Hyrcano in templo per vocem filio-
rum de Antiocho victoria nuncia-
tur. 191
Hyrcanum Cæsar in pontificatu cōfir-
mat, Antipatrum ciuitate Romana
donat. 203
Hyrcanus Hierosolymis Cæsare per-
mittente, mœnia restituit. 204
Hyrcanū Herodes occidi imperat. 222
Hyrcanum Antipater vt ad Arerā Re-
gē Arabiæ cōfugeret, eiusq; auxilio
regnum repeteret, hortatur. 318
Hyrcanum Herodes in summo hono-
re habet. 216
Hyrcanum Herodes è medio tollere
statuit. 212
Hieremias captiuitatem Babylonicā
prædicat. 142
Hieremias à Babylonio duce exēptus,
è carcere magni prerij muneribus
afficitur. 145
Hieremias Hierosolymorum subuer-
sionem prædicat. 141
Hieremias quando vixerit. ibi.
Hieremias liber exustus. ibi.
Hieremias accusatio & absolutio. ibi.

Hieroboamus in Ægyptum profugit,
vbi vsq; ad Solomonis obitum ma-
net. 116
Hieroboamus Solomonē infestat. 115
Hierosolyma & templum depræda-
tur. 118
Hierosolyma quondam Solyma voca-
ta, cuius nominis & Homerus me-
minit. 92
Hierosolyma ab Herode obsessā. 228
Hierosolyma à Sulaco Ægyptiorum
Rege spoliata. 94
Hierosolyma Titus obsidet. 319
Hierosoly. ab Herode eo die quo an-
te 17. annos à Pompeio expugnata.
215.
Hierosolyma quinquies prius capta,
tunc iterum vastata est. 435
Hierosolyma Romano populo stipen-
diaria. 201
Hierosolyma ludææ metropolis radi-
citus fundamentis eruta. 446
Hierosolyma Pompeio partim tradita
partim obsessā. 200
Hierosolyma per decē & octo menses
obessā, tandem capiuntur. 144
Hierosolyma obsessā. 118
Hierosolyma expugnata. 215
Hierosolyma par. capta, eiusq; habi-
tatores interfecti. 61
Hierosolymis dolo captis Iudæi in Æ-
gyptum abducuntur. 164
Hierosolymitani legati in Galilæa
hand accepti. 304
Hierosolymorum mœnia absoluta. 157
Hierosolymitanum templum lustra-
tum. 175
Hierosolymitana arx munita. 181
Hierosolymitanorum legati in Iehu
domicilium sese recipiunt. 304
Hierosolymitanos fundit fugatq; le-
sus. 59
Hiericho. 47
Hiericho capta, homines trucidati,
vrbs prostrata & incensa. 58
Hierichuntis mœnia spōrē sua colla-
psa. ibid.
Hierichuntē ab habitāribus relictā,
Romani diripiunt, inq; ea Herodes
præsidium reliquit. 213
Hiericho.

O P E R V M I O S E P H I

Hieriebuntē speculatores explorāt.	57
Historia de vxore Leuitæ.	62
Historia Nabuthi ob prædium Achabo denegarum lapidati.	112
Historia de Antiocho Epiphane.	172
Historia libri Exodi.	23
Historia Deuteronomij.	50
Historiarum Biblicarum finis.	189
Historiographi quidam perfidiam ac sacrilegium Antiochi tegere conā- tur.	463
Historiographi quidam Hispaniam v- nam tantummodo esse ciuitatē ar- bitrati sunt.	451
Historiæ huius conscribendæ causa.	313
Historiographus qui dicendus.	312
Historiographi Græci bellum Iudai- cum silentio prætereant.	312
Homicidæ lex.	54
Homo sui interitus autor nō Deus.	5
Homines ambitioni & auaritiæ dedi- diti, nihil non audent.	91
Homines quidam nocentissimi neces- sitate debitorum forum & scripta publica concremant.	437
Honos Mardochoo oblatus.	160
Honor Danielis.	149
Honor parentum.	468
Honor magistratus.	52
Honores mutant mores.	83
Horrendus in hostium acie terræ mo- tus.	73
Horrenda fulmina in monte Syna.	33
Hostiæ veteris testamenti.	467
Hostes sepeliendi.	54
Holocautoma.	39
Humanæ vitæ terminus anni 120.	7
Hypocritæ.	204

I.

I abes in Gilead, quæ auxilium con- ta Beniamitas negauerāt, destitui- tur.	fol. 63
Iabin Rex Chananzorum Israelitas subiugat.	64
Iacimus & Philippus Zamariæ filij.	242
Iacob Iosephum tanquam tam extin- ctum iugat.	17
Iacob filios cum muneribus mittit in	

Ægyptum.	20
Iacob. propter absentē Simeonem & Beniamin ablegandū sollicitus.	ibi.
Iacob de fossis Labani Dijs Bethel præ- fæscitur.	15
Iacobus & Simeon Iudæ Galilæi filij, crucis supplicio affecti.	290
Iacobus mercedis loco perit Rachelis coniugium.	14
Iacob. se iactificaturū votū Deo facit, locumq; nominat Bethel, id est, do- micilium Dei.	13
Iacob. in Mesopotamiā peruenit Car- ras ad cognationem matris.	ibid.
Iacob ad Elau fratrem nūeros mittit.	15
Iacob fratrem munerib; reconciliat.	ibi.
Iacob luctatur cum spectro, & vocatur Israel.	ibi.
Iacob Elau fratrem accedit.	ibi.
Iacobus peruenit ad Scenas.	ibi.
Iacobus ætatis anno 147. moritur.	23
Iacobus in Hebrone sepultus.	ibid.
Iacobus dum Iosephi statū ex filiis co- gnoscat, maximo perfunditur gau- dio.	22
Iacobus in Ægyptum filios frumēta- tum mittit.	20
Iacobus cum vxoribus, filiis & gregi- bus inscio socero proficiscitur.	14
Iacobus quin expiraret præ nimia læ- titia parum absuit.	23
Iacob septimus frater iunior cæteris ad supplicium ducitur.	478
Iacobus Domini nostri Iesu Christi frater ad lapidandum traditus.	294
Iacobus cum Pharaone Rege loquitur, & inhabitandam accipit Heliopo- lin.	23
Iacobi ad Labani accusationem respō- sio.	15
Iacobi contra Labanum accusatio. ibi- dem.	
Iacobi cum Labano colloquium.	14
Iacobi filij, præsertim Iuda vt Benia- min peregrinationi committat, vr- gent.	20
Iacobi filij veniunt in Ægyptum, & Si- meon liberatur.	ibid.
Iacobi cum Rachel colloquium.	13
Iacobi progenies.	

I N D E X.

Iacobi filij accusantur furti.	21	Iesus Pontifex & Zorobabel princeps altare ædificant.	153
Iacobo Rachelis loco Lia in thalamū inducitur.	14	Iesus cum Gabaonitis fœdus facit.	59
Iacobo Deus apud iuramenti puteum apparet.	22	Iesus à Iosepho arte captus.	300
Iaddus Pontifex, cuius frater Manas- ses Sanaballetis filiam vxorem du- cit.	161	Iesus Siaz filius Pontifex.	260
Iadonis prophetiam Ieroboamo Pseu- dopropheta offuscat.	117	Iesus Iarronum Princeps.	300
Iael Sisseram ferro clauo interficit.	65	Iesus Gamalielis fil. Pontifex.	295
Iaphtes dux Israelitarum creatur.	67	Iesus Damnei Anano Pontifici succe- dit.	194
Iaphtes legatos mittit ad regem Am- manitarum.	67	Iesus Saphiaz filius Iosepho insidias struit.	301
Iaphtes votum facit.	ibid.	Iesus Christus à Pilato crucifixus.	263
Iaphtes Ammanitas fundit fugatq; ib.	ibid.	Ieremias suadet deditionem.	144
Iaphtes filiam mactat.	ibid.	Ieroboam idololatriæ suator.	116
Iaphtes moritur.	ibid.	Ieroboami impietas.	118
Iapheti Noe primogeniti progenies.	6	Ieroboami contra Abiam Iudæ regem expeditio.	ibid.
Iardes sylus ab Romanis cincta.	441	Ieroboami mors.	133
Iason & Menelaus seditionem conci- tant.	172	Ieroboami filio ægrotante mater ad Achiam Prophetam mittitur.	118
Izathes in proditores animaduertit, Arabes in fugam vertit, Arsamū vi- capit, & Abia seipsum interficit.	209	Iethræ Mosis soceri posteris ager attri- buitur.	62
Izates fratres ad Claudium Cæsarem & Artabanum mittit.	ibid.	Ieus in regem vngitur, Deo sic man- dante.	130
Izates & Helena veri Dei cultum ri- ru Iudaico discunt.	ibid.	Ieus rex Israelis.	122
Izatem à circumcissione Helena & A- nania dehortantur.	ibid.	Ieu posteris regnum promittitur.	132
Ieiunium & supplicationes ad Deum pro salute sui populi.	158	Iezabela.	120
Ieiunium, preces & supplicatio Israc- litarum in Masphatim.	73	Iezabelam Elias fugit.	123
Iebosthi caput ad Davidē defertur.	91	Iezeciel templi vastationem prædi- cit.	145
Iesus Iordanem traiecit cum copijs.	57	Ioabus Præfecturæ suæ metuens, Ab- nerum primum calumnijs, mox in- sidijs adortū, vita dolosè priuat.	90
Iesus monumentum extruit ad Iorda- nem.	ibid.	Ioabus iussu regis Vriam in hostes mi- tit.	95
Iesus exploratores mittit in Hierichū- tem.	ibid.	Ioabus per literas Davidem ad Raba- thæ excidium vocat.	96
Iesus ab Antiocho Epiphane in Ponti- ficem electus.	172	Ioabus & Abisæus vsq; ad solis occa- sum Abnerum persequuntur.	90
Iesus sacerdotio priuatur, in cuius lo- cum Onias Menelaus dictus, surro- gatur.	172	Ioabus dato receptui signo suos cohi- bet.	ibid.
Iesus cum copijs urbem circumambu- lat.	58	Ioabus contra Sabzum paucis copijs, Amasa in colligendo exercitu cun- ctante, mittitur.	101
Iesus nemini præter Rachab parcere iubet.	ibid.	Ioabus Amasam iugulat.	102
		Ioabus Sabzum in vrbe Abelmachea circumvallat.	102
		Ioabus interficitur, in cuius locum Ba- nais surrogatur.	107
		Ioabus Absalomum interimit.	100
		Ioabus	

O P E R V M I O S E P H I

Ioab incendio agri reuocatus, recō-
 ciliat Absolomum patri. 97
Ioab cum exercitu iugēs urbem in-
 greditur. 100
Ioabi & Abisai scies. 95
Ioabi victoria. ibid.
Ioachim siue Iechania rex Iudz. 143
Ioannes in Gischala. 299
Ioannes Hyrcanus optimè rebus per
 annos viginta tres administratis
 moritur. 315
Ioannes apud Tiberiadem aquis cali-
 dis foueri cupit. 299
Ioannes Iosephi successus animo fert
 iniquo. 300
Ioannes Iosepho imperio abrogato
 Galilæ prællē cupit. 302
Ioannes Gischala. 443
Ioannes & Simon in cloacis inuenti
 capiuntur. 455
Ioannes matris amore effœminatus
 victoriam amittit. 315
Ioannes qui & Hyrcanus Simonis fili-
 us. ibid.
Ioannes Iudz frater ab Amari filijs
 interfectus. 181
Ioan. Iosephū interficere conatur. 300
Ioannes lucri cupidus. 299
Ioannis insidiz. ibid.
Ioas Iraelitarum & Samariz rex. 131
Ioasus, Ioado pontifice auxiliante, in
 regem creatur. 131
Ioas, sublatio. 133
Ioasi, viuentē Ioado, pietas. 132
Ioasi, Ioado mortuo, impietas, eiusque
 per Prophetam taxatio. 133
Iodes siue Ehud in Egionis familiari-
 tatem sese insinuat. 64
Iodes Egionem trucidat. ibid.
Ionathas ē conuulso profugit. 82
Ionathas & Dauid in agro conueniūt.
 ibidem.
Ionathas. 101
Ionathas prius verberatus viuis exu-
 stus est. 448
Ionathas Iudz fratri communibus Iu-
 dxorum suffragijs succedit. 181
Jonas à Ceto deuoratus ac reuomitur,
 Niniuus prædicat. 135
Ionathas Dauidem consolatur, mor-

tem exterorū negans, de solo Am-
 mone diligentius perquirendum
 censet. 97
Ionathas apud Machmam degit, pa-
 triaq; desertores punit. 181
Ionathas amicitiam cum Dauidē iu-
 reiurando confirmat. 82
Ionathas Dauidi signa Regis animum
 declarantia continuit. ibid.
Ionathas & Iudas Hierosolyma & ar-
 cem reficiunt. 187
Ionathas & Simon in Amari filijs
 Ioannis fratris mortem vlciscun-
 tur. 181
Ionathas legatione cum muneribus
 missa ad Demetrium, vt præsidia de
 Iudz castris eieceret, rogat. 185
Jonas à Deo in Nini regnum proficif-
 cens iussus nauigium conscendit, &
 in mare præcipitatur. 135
Ionathas in Arabiam proficiscitur, &
 Nabatzos vastat. 187
Ionathas Demetrium muneribus pla-
 cat. 185
Ionathas Dauidem amat, patris vo-
 luntatem ei nunciat, simulq; con-
 sultat, vt salutē suæ fuga prospiciat.
 81
Ionathas parenti præclaras Dauidis
 res gestas commemorat, orans ne
 tantopere in eiusmodi virum szui-
 at. ibid.
Ionathas Dauidi molitum patrem in-
 dicat. ibid.
Ionathas pontifex exercitum colligit.
 182
Ionathas ob accepta beneficia operā
 suam Tryphoni contra Demetrium
 offert & præbet. 186
Ionathas Sadduceus Hyrcanum con-
 tra phariseos inflammat. 191
Ionathas victos Azorum vsque perse-
 quens Dagonis fanum concremat,
 octo millia hominum in eo exurēs.
 184
Ionathas à Tryphone interficitur. 188
Ionathas renouat amicitiam cum Ro-
 manis & Lacedæmonijs. 186
Ionathas cum armigero clam hostium
 castra ingreditur. 76
 Ionathas

I N D E X.

- Jonathas in Palæstinorum exercitu*
quosdam trucidat, reliqui se inui-
cem inuadunt, & dant se in fugam.
77
Jonathas Ptolemæo occurrit, & ab eo
honorificè excipitur. 184
Jonathas Ammoni dat consiliū, quo-
modo optatis potiri valeat. 96
Jonathas cum fratre in Bethlaga ob-
sessus. 181
Jonathas fugat Demetrii milites. 186
Jonathas cum suis captus. 307
Jonathas a Tryphone per insidias ca-
ptus interficitur. 315
Jonathas Ioanni vt ad se veniat scri-
bit 306
Jonathæ Anani filio pontificatus resti-
tuitur, quem ille recipere recusat,
& Matthiæ fratri deferri rogat. 285
Jonathæ & collegarum aduersus Iose-
phum concilium. 306
Jonathæ sociorum pars manibus inte-
rit, nonnulli viui capti ad Catullum
perducuntur. 448
Jonathæ desiderium omnes Hieroso-
lymis capit. 188
Iosephus ex Galilæa discedere cogi-
tat. 303
Iosephus Ionathæ epistolas perlegit.
305
Iosaphatus cultū verum renouat. 126
Iosaphatus magistratus & iudices cō-
stituit. 126
Iosaphati exercitus. 124
Iosaphati cum Achabo in Syros expe-
ditio. *ibid.*
Iosaphati mors. 127
Iosaphatum Ieus Propheta, quod A-
chabo auxilium iulerat, reprene-
dit. 126
Iosephus & Azarias à Gorgia victi, ad
duo millia militum amittunt. 176
Iosephus in carcerē fratres icludit. 20
Iosephus regis facultates recuperat.
299
Iosephus bello Iudaico semper inter-
fuit. 450
Iosephus Romæ belli Iudaici histori-
am conscripsit. 450
Iosephus collegas Hierosol. remisit.
299
Iosephus à Ionatha hortatu Catullij
falso accusatur. 448
Iosephus cum quinq; fratribus Phara-
onem Regem accedit. 23
Iosephus Ptolemæo obuiam profe-
ctus, honorificè excipitur. 169
Iosephus Iudæ consilio Arabibus ne-
gociatoribus venditur. 17
Iosephus in Galilæa mansurus annu-
it. 303
Iosephus vxorem ducit in Ægypto, ex
qua genuit Manassem & Ephraim.
19
Iosephus à fratribus agnoscitur. 22
Iosephus quintam fructuum partem
regi pendere iubet. 23
Iosephus fratres tentat, vt parentis
statum & Beniamin expiscari que-
at. 20
Iosephus hanc historiam non Hebrai-
ca, sed peregrina lingua, Græca ni-
mirum, conscripsit. 1
Iosephus adulteriū iterum denitat. 18
Iosephus vestibus mulieri relictis au-
fugit. *ibid.*
Iosephus fratribus incognitus eos sa-
lutat & Beniamin. 21
Iosephus fratres num in aduersis Ben-
iamin essent subsidio, tentat. *ibid.*
Iosephus in carcerem conijcitur. 18
Iosephus libros suos plurimis venum
dedit. 451
Iosephus Hyrcanum filium ad Ptole-
mæum regem mittit. 170
Iosephus fratres Simone retento di-
mittit. 20
Iosephus & Mariamme apud Herodē
accusantur. 218
Iosephus liberatur vinculis. 19
Iosephus cum Tito Romam proficif-
citur, & à Vespasiano honorificè ex-
cipitur. 310
Iosephus Galilææ præses septuaginta
viros sibi adiungit. 299
Iosephus in discrimen incidit. 305
Jonathæ ei; adhaerentium dolus. *ib.*
Iosephus Cabi Simonis filij Pontifex.
294
Iosephus seditionem absq; sanguine
effuso compescit. 305
Iosephus

O P E R V M . I O S E P H I

Iosephus Sepphoritarum ciuitatē seruat.	309	Iosephus pene oppressus inopinato periculo euadit.	306
Iosephus conscenso nauigio Tiberiada petit.	302	Iosephus omnes Iudæorum sectas cognoscit.	297
Iosephus sacerdotibus captiuis absolutionem impetrat.	297	Iosephus annos triginta natus nulli mulieri vim intet; & nihil sibi obtrudi patitur.	299
Iosephus secum deliberat.	309	Iosephus Canei in Cantharæ Pontificis surrogatus locum.	288
Iosephus Galilæorum primatibus Ionariæ & Tiberiensium iniurias denarrat.	306	Iosephus Tiberiadem capit.	307
Iosephus Hierosolymitanorum concilij influ in Galilæa manet.	299	Iosephus defectionis autores iniectis vinculis Iodapatam mittit.	307
Iosephus relicto Iusto ad historiam redit.	308	Iosephus Hebrææ & Græcæ literaturæ peritus.	296
Iosephus legatorum fucum intelligit.	306	Iosephus historiam hanc in Hebraica lingua antea conscripsit.	311
Iosephus Ellemi per vnum diem Pontifex.	253	Iosephus centum legatos Hierosolyma mittit.	305
• Iudas Sariphei & Matthias Margaloti exusti.	253	Iosephus insidias euadit.	321
Iosephus propter Tiberienses periculis expositus.	302	Iosephus reg os in fugam cōpellit.	309
Iosephus leditiosos, vñ à bello Romanis inferendo desistant, dehortatur, vñ de in odium & suspicionem incidit.	297	Iosephus Machiæ filius natus.	297
Iosephus in alio periculo versatur.	301	Iosephus cum copijs cōtra Gabara proficiscitur.	204
Iosephus legatis iterum scribit.	304	Iosephus in Galilæa vias obseruat.	304
Iosephus mulieribus Herodis mandatum de Mariamme interficienda aperit.	218	Iosephus inuidorum calumnijs appetitus.	310
Iosephus frumentum in Galilæā transmittit.	300	Iosephus cognominatus Caiaphas Pontifex.	262
Iosephus in Neopolitanum.	ibid.	Iosephus in Ægypto Potiphari venditur.	18
Iosephus Tiberienses ex custodia dimittit.	302	Iosephus ætatis anno 119. moritur.	23
Iosephus ex Pontificali Asamonæorum genere.	238	Iosephi patientia in vinculis.	18
Iosephus Ptolemæo spolia reddere conatur.	301	Iosephi cōsilio tolerabilior euadit ventura sterilitas.	19
Iosephus populum ad misericordiam mouet.	ibid.	Iosephi calliditas.	304
Iosephus tres in crucem suffixos liberat.	310	Iosephi ossa	28
Iosephus regios clam dimittit.	302	Iosephi libros quidam blasphemant.	451
Iosephus ipse bello Iudaico interfuit.	311	Iosephi ossa in Chananæā translata.	23
Iosephus ex solitudine in urbem redit, & Pharisæorum placitis sese addicit.	297	Iosephi diuitiæ & liberi.	170
		Iosephi somn. interpretatio.	17
		Iosephi fratres cū tollere decernūt.	ib.
		Iosephi fratres peccata in eum cōmissa deplorant.	20
		Iosephi somnium.	16
		Iosephi cum Iesu de 20. aureis rixæ.	306
		Iosephi cum Iesu colloquium.	ib. d.
		Iosephi oratio & confessio coram aduersarijs.	301
		Iosephi ad Jonathan responsoriales.	304
		Iosephi	

I N D E X

Iosephi infortunium hostibus animos
 addit. 309
 Iosephi erga hostes benignitas. 299
 Iosephi erga Iesum benignitas. 300
 Iosephi religionis cura. ibi.
 Iosephi ad Ionathan mandata. 304
 Iosephi naufragium. 297
 Iosephi somnium mirabile. 303
 Iosephi stratagema. 301
 Iosephi fratres cum à feris deuoratum
 patri persuadent. 17
 Iosephi fratres in via Ægyptij prehen-
 dunt. 21
 Iosephi ad lectorem adhortatio. 2
 Iosephi ad ciues Tiberiensium adhor-
 tatio. 300
 Iosepho patens rem totā significat. 303
 Iosepho Iesus bellum infert. 300
 Iosepho Tiberiensis plebs obuiam ve-
 nit. 300
 Iosepho perpetua Cæsarum benecuo-
 lentia manet. 310
 Iosepho Potipharis vxor secundas ma-
 chinas admonet. 18
 Ioramus, Iosaphati filius, Rex Hiero-
 solymorum. 128
 Ioramus Elifæo mortem minatur. ibi.
 Ioramus à Moabitarū Rege auxilium
 petit. 127
 Ioramī exdes. 130
 Ioramī scelera ab Elia per literas accu-
 santur. ibi.
 Ioramī impietas. 129
 Ioramī expeditio in Ramatham. 130
 Ioramum à Iisus, vt Syrorum insidias
 caueat, admonet. 128
 Ior Elifæus à se Syros ter vincendos
 prædicat. 133
 Iohas verū Dei cultū restaurat. 141
 Iohas rex Iudæ. ibi.
 Iosephū Herodes interfici, & Alexan-
 drum in carcere conijci iubet. 219
 Ionici Iudæi apud Agrippā de indige-
 narum iniurijs conqueruntur. 233
 Iosua in duas partes copias diuidit. 59
 Iosua diuidendam regionem, & duas
 tribus cū dimidia remittendas hor-
 tatur. ibi.
 Iosua ad meriendam & diuidendā ter-
 ram quosdam mittit. 60

Iosua Chananzorum regionem no-
 uem tribubus & dimidia Manassis
 diuidit. 60
 Iosua unicuique tribui, vt ex sua sorte
 Chananzorum reliquias tolleret,
 præcipit. ibi.
 Iosua Israelitarum dux designatur. 32
 Iosua & Chaleb populū compescunt.
 42
 Iosua moritur. 61
 Iosux domicilium ad Sicima. ibi.
 Iosux postrema ad Seniores & Magi-
 stratus Hebræorum adhortatio. ibi.
 Iosux ad eos, qui ex regione vltra Ior-
 danem sita militabant, oratio. 60
 Iosux ad Deum precatio. 58
 Iosua Moses sibi successorem desig-
 nat. 50
 Iosua Moses hortatur. 56
 Iothan apologo Sicimitis in Gedeo-
 nem ingratiudinem obijcit. 66
 Iouem Olympium Caius Memmianus
 Regulū Romam transferre iubet.
 276
 Ioazus rex Iudæ. 142
 Iubal Musicæ inuentor. 4
 Iucundus & Tyrannus se sollicitatos
 ab Alexandro, vt interueniendum
 Herodem interficerent, fatentur.
 243
 Iudaicus populus regi vt orientalem
 instauraret porticum suadet. 295
 Iudas hostium phalangem trucidat,
 ipse circumuentus vulneratur & in-
 terficitur. 179
 Iudas fœdus facit cum Romanis. ibi-
 dem.
 Iudas oppidum egressus, noctu in Bac-
 chidis castra irrumpit. 181
 Iudas Essæus vates. 192
 Iudas Essæus Propheta. 116
 Iudas Hierosolyma se recipit, eumque
 sequitur Antiochus. 177
 Iudas Lyfix exercitum vincit. 175
 Iudas ingenti præda potitur. ibi.
 Iudas Alcimi potentie resistit. 178
 Iudas & Sadducus quartæ sectæ auto-
 res. 261
 Iudas paucis militib. numerosum ex-
 ercitum aggredi conatur. 179
 S s s Iudas

O P E R V M I O S E P H I

Judas obsessis Iudæis in auxilium ve-
 nit. 176
 Judas quartus frater adducitur. 477
 Judas assidue cum finitimis gentibus
 bellum gerit. 175
 Judas copias inter fratres diuidit. ibi.
 Iudæis victis Simon hostibus in Gall-
 ilæa capti uos liberat. ibid.
 Judas Propheta Antigoni necem præ-
 dicit. 316
 Judas cum copijs ad Bethzacharia re-
 gi obuiam proficiscitur. 177
 Judas & Ionathas Iudæis in oppidis
 Galaditijs suppetias ferunt. 176
 Judas Maccabæus Apollonium prælio
 vincit. 174
 Judas in Modim sepultus. 179
 Judas Maccabæus arcem oppugnat. 177
 Judas & Matthias cum 40. iuuenibus
 ad regem perducti ouantes sese ex-
 culant, eosq; victos rex Hierichun-
 tem mittit. 352
 Judas Ezeciæ latronum ductoris filius.
 257
 Judas Sariphæi filius Matthias Marga-
 lothi iuuentutem, vt opera quæ rex
 præter patriæ consuetudinem fece-
 rat, tollerent, congitat. 353. & 342
 Judas Galilææ quartæ sectæ auctor. 261
 Iudæ ad Iosephum pro Benjamin ora-
 tio. 21
 Iudæ ad milites oratio. 174
 Iudæ tribus ad Iordanem vsq; Dauidi
 occurrit, & pōte fluminis ripas iun-
 git. 101
 Iudæa per 70. annos deserta. 146
 Iudææ clades. 139
 Iudæam finitimæ gentes, sicut & Try-
 phon Inuadunt. 188
 Iudæus Dæmones eiicit. 109
 Iudæi inter media tela versantes nihil
 ceremoniarum intermittunt. 319
 Iudæi in castellum Gamala sese reci-
 piūt, quo & Philippus se cōfert. 298
 Iudæi permulti in lacunarijs pereunt.
 216
 Iudæi à Babylonijs afflicti Seleuciam
 migrant. 274
 Iudæi seditionis & pugne causam in Sa-
 maritas & Cumanum referunt. 391

Iudæi veriti ne Herodes demolitus ve-
 tus ædificium nouū absolueret non
 posset, eis Herodes vetus illudum
 mansurum, donec ad nouum mate-
 ria comparatur promittit. 230
 Iudæi Ptolemaidem ad Petroniū per-
 ueniunt, deprecaturi, ne quid con-
 tra leges patrias facere cogerentur.
 271
 Iudæi dant obsides ob impetratam ve-
 niam ad Cæsarem legatos mittere.
 288
 Iudæi in seditionibus quasi furiosi.
 257
 Iudæi in Neerdam & Nisibim sese re-
 ciunt. 275
 Iudæi seruati Ctesiphontem secedūt.
 ibid.
 Iudæi necessitate ad bellū coacti. 297
 Iudæi Egyptij in Oniæ regione ab An-
 ripatro Cæsari consociati. 203
 Iudæi solennia sacrificia expeditionis
 tempore peragunt. 208
 Iudæi Syriorum, Idumæorum & Phœ-
 nicum vrbes tenent. 195
 Iudæi Carmelum montem incolentes
 Antigono sese adiungunt. 209
 Iudæi vlciscuntur inimicos suos. 168
 Iudæi octauo die circumcisionem ce-
 lebrant, Arabes post decimum ter-
 tium annum. 10
 Iudæi in templum & superiorē urbem
 refugiunt. 215
 Iudæi contra sicariorum temeritatem
 conueniunt. 447
 Iudæi vniuersis bonis in vnum conge-
 stis ignem iniiciunt. 446
 Iudæi vndique collecti ad Godoliam
 Maspharam veniunt. 145
 Iudæi fidem eis olim à regibus datam
 conseruauere. 462
 Iudæi cur olim pastores & captiui di-
 cti. 452
 Iudæi obsessi intrepide repugnāt. 214
 Iudæi ab Romanis victi. 320
 Iudæi è Babylone Hierosolyma profi-
 ciscuntur. 153
 Iudæi à profugis & penuria coacti Ma-
 cedonicæ factioni sese adiungunt.
 180

Iudæi

I N D E X.

Judæi prorsus nullas imagines ferunt.	463	Judæis hora sexta nobis est undecima vel duodecima meridiei.	309
Judæi è regione Galaditica in Iudæam traducti.	176	Judæorum cum Romanis ac rimis conflictus circa templum.	256
Judæi opprimuntur, qua clade Matthias fit cautior.	173	Judæorum contra Alexandrum in fe- sto die seditio.	316
Judæi templa & altaria fabricata de- struunt.	455	Judæorum in Alexandrum odium & exacerbatio.	316
Judæi Herodi propter beneficia fauēt.	227	Judæis calamitates ab exteris & inco- lis illatae.	297
Judæorum mores & lustrationes.	313	Judæis à Romanis Asiæ & Europæ Re- gibus magnus honos habitus.	205
Judæorum legatio Romam.	256	Judæis apud Antiochiam altera cala- mitas accidit.	437
Judæorum Reipub. mutatio.	320	Judæis incommoda inferunt.	177
Judæorum ad Darium legatio.	135	Judæos quotannis hominem Græcum immolare debere.	464
Judæorum agrum armis Samuel recu- perat.	73	Judæos propter damnum passum mor- stos Herodes contolatur.	220
Judæorum leges antiquissimæ.	470	Judicium cōtra Antipatrum, cui præ- sides Varo.	341
Judæorū cum Romanis conflictus.	440	Julius Cæsar.	280
Judæorum lex spoliōrū nouissima. ibi.		Julius Cæsar apud Alexan. inscriptio- ne columnæ æreæ, quod Judæi Ale- xandrinæ ciuitatis ius habeant at- testatur.	206
Judæorum contra Alexandrum con- stantia.	455	Julius Antonius procons.	238
Judæorum & Lacedæmoniorum com- paratio.	469	Iuppiter.	469
Judæorum propriæ credis amor.	446	Iura & libertates Judæorum.	461
Judæorum octo millia dum Alexander vixit, in exilio degunt.	195	Ius ciuitatis Antiochiæ Judæis confer- uatum.	168
Judæorum è captiuitate Hierosolyma profectorum numerus.	150	Iustitia est Dei potentia.	51
Judæorum 3000. prostrati.	442	Iustus belli fax.	298
Judæorum in lege constantia.	470	Iustus populum ad defectionem irri- tat.	ibi.
Judæorum in pugna constantia.	328	Iustus de bello Iudaico nihil penitus sciuit.	308
Judæorū in Antiochia multitudo.	437	Iustus Galilææ Prouinciæ potiri cupit.	309
Judæorum ad Ægyptum aduentum eorundemq; egressum ostendit Ma- nerhon.	452	Iustus Vespasiano ac Tito defuncto suam historiam edidit.	304
Judæorum ab Romanis captiuorū ca- lamitas.	446	Iustus ob facinora capitis dānatus. ibi.	
Judæorum Pascha transitum significat.	28	Iusti, Pisti filij ad multitudinem ora- tio.	298
Judæorum ob decretū Regis luctus.	158	Iustum decapolitanorū primates de- ferunt.	309
Judæorū 1700 ab Rom. perempti.	441	Iuuenum miseratio omnium animos conciat.	236
Judæorum gens multum totius orbis indigenis asseminata.	437	Idololatriæ à Iosā extirpatio.	141
Judæorum origo quasque regiones ex- rando peragrauerint, in hac histo- ria repetitur.	313	Idumæi ab Hyrcano subiugati circum- cisionem	
Judæorum apud Mesopotamiā & Ba- byloniam graues motus.	272		
Judæorum decem millia deditionem faciunt.	258		

O P E R V M I O S E P H I

eisionem & ritus Iudaicos admit-		Ingens Hebræorum strages ob pestem	
tunt.	190	à Deo immissam.	101
Idumæi.	443	Inobediētis Prophetæ pœna & sepul-	
Idumæorum apostasia.	130	tura.	117
Immunitas à triburis Iudæis parata.		Instrumenta Musica Davidis.	102
188		Infirmior turba ciuitate eiecta recipi-	
Immunitates Iudæis à Seleuco Nica-		tur.	190
nore Syriæ Rege concessæ.	168	In iustum Historiographum Iosephum	
Impietas Achabi.	120	falso insimulantem.	307
Impietatis pœna.	336	Indulgentia nimia & lenitate mali in	
Impollentes & Magi.	293	proposito confirmantur.	78
Incrudelitatis pœna.	128	In quibus victoria consistat.	89
In Cai interfectores animaduertitur.		Inconstantia amoris in hominibꝰ.	74
283		Ingens moles ex penuria & caritate	
In duorum aut trium ore consistit ve-		proueniens.	23
ritas.	305	Ingens præda de Madianitis patta.	50
In Arbela conuentus	306	In Agrippam defunctum Cæsariensæ	
Inguinis morbum Ægyptij Sabbato-		& Sebasteni conuitia iactant.	286
rum vocant.	461	In Ægypto annonæ caritas	39
In ipectaculo Cæsareæ Iudæi 25000.		In bellum qui mittendi.	31
percutiunt.	437	Incendiū tēpli ac ciuitatis excidiū.	313
Indorum sapientiz professores seip-		In Hiericho Balsamū preciosissimum	
fos concietant.	445	prouenit.	419
Ingenti ariete fabricato Sylua crebro		In iunctis Herodis cum liberis ex Ma-	
murum pulsari iubet.	444	riam me susceptis.	318
In Hierosolymis ædificatum est tem-		In Pascha festo miles genitalia nudas	
plum à Salomone rege ante annos		seditionem concitat, in qua 20000.	
141. & menses 8 quam Tyrij Cartha-		Iudæorum sunt extincti.	290
ginem condidere.	452	In singulis festis & sacrificijs quid ob-	
Integræ mortuorum familiarum, & plena		seruetur.	39
mortuis restæ.	415	Inuenta bona.	54
Interpretes 70. Alexandriam venien-		Inuidiæ vis & natura.	149
tes, honorificè excipiuntur.	167	In Zoor Lothus euadit.	10
Ingenium Samaritarum, ob quod me-		Iracundia & crudelitas Alexandri im-	
rito Iudæis exoti.	173	moderata, qui octingentos capti-	
Iniquitatis atque delicti circa Deum		uorum crucifigit.	217
causâ.	469	Iracundiæ maternæ filij succedūt.	318
Intentio legum Iudaicarum.	471	Iris signum fœderis inter Deū & Noë	
Indignatio Dei in Idololatras Chu-		fol.	5
tæos.	138	Iromus Solomoni ligna promittit, eo-	
In castello magno cōmeatꝰ copia.	444	rumq; vice frumentum petit.	209
Interius septim, quod Iudæis modo		Iromi legari ad Solomonem.	ibi.
ingredi concessum erat.	230	Israelitæ possessionibus suis eiecti alio,	
Iniusta Achimelech cum tota familia		traducuntur, regno Chuthæis dato.	
exdes.	83	137	
Insidiæ Hyrcano clam structæ.	176	Israelitæ Obela suadente ex tribu Iu-	
Instauratio templi.	133	dæ ac Beniamitica captiuos domum	
In Hebræorum castra coturnices Deus		remittunt.	136
imittit.	31	Israelitæ ab Ammanitis & Palæstinis	
In Alexandrum circa coniecta.	194	oppressi.	67

I N D E X.

Israel Propheta populo victoriam pol-
 licetur. 131
 Israelitæ copiarum partem in insidiis
 collocant, & ut impares paulatim
 pedem referunt. 63
 Israelitæ hostes, eorumque idola tol-
 lere iubentur. 51
 Israelitæ Pascha celebrant, terræ fru-
 gibus fruuntur, & deficit Manna. 57
 Israelitæ quomodo in terra Chanaan
 victuri. 51
 Israelitæ bellum omittunt. 62
 Israelitæ à Chusarthe oppressi. 64
 Israelitæ mittunt ad Gabaenos, qui fon-
 tes ad supplicium depolcant. 62
 Israelitæ à Palæstinis superati. 67
 Israelitæ Samueli filiorum iniquita-
 tes commemorant, eumque ut re-
 gem aliquem declararet, obnixè
 precantur. 73
 Israelitæ in deserto aquæ penuria la-
 borant. 30
 Israelitæ petitionis suæ repulsam passi
 à Roboamo deficiunt. 116
 Israelitæ ab Ainatis fusi fugatiq;. 58
 Israelitæ Chananzos nō vno actu de-
 uicerunt. 62
 Israelitæ ad montem Sina perueniunt. 22
 Israelitæ in deserto 40. annis erraturi. 42
 Israelitæ sexcentos Beniamitas reuo-
 cant. 63
 Israelitæ hostium copiis terrentur. 76
 Israelitæ incolumes per mare rubrum
 euadunt, quod Ægyptios inuoluit. 29
 Israelitæ absq; Dei mandato & Moïse
 cum hostibus congredi cogitant. 43
 Israelitæ in deserto cornicum car-
 nes impetrant. 42
 Israelitæ ab Ægyptiorum multitudine
 ad mare rubrum cinguntur. 28
 Israelitæ ex Ægypto discedunt. ibid.
 Israelitæ prædam optimam ab Amale-
 citis reportant. 32
 Israelitæ hostes insequuntur, & reges
 duos Oribum & Zibū occidunt. 66
 Israelitæ in Elym perueniunt, ubi con-

tra Moïsem ob cōmentus penuriam
 murmur exoritur. 30
 Israelitæ Ionathan irato patri eripiunt. 77
 Israelitæ traiecto fluuio, altare super
 ripam Iordanis erigunt. 60
 Israelitæ lati certatim ad structuram
 tabernaculi conferunt. 34
 Israelitæ 40. annos Manna sustentati. 31
 Israelitæ in Raphidim perueniunt, v-
 bi laborant siti. ibid.
 Israelitarum ætatis annorum viginti,
 & supra vsque ad annum 50. nume-
 rus. 38
 Israelitarum in acie viginti duo millia
 cadunt. 61
 Israelitarum iterum decem & octo mil-
 lia cadunt. ibid.
 Israelitarum pœnitentia. 72
 Israelitarum Palæstini 4000. trucidant. 70
 Israelitis Deus contra Syros victoriam
 pollicetur. 123
 Israelitis Gabaeni fontes nō tradunt. 62
 Israelitas Ægyptij persequuntur. 28
 Israeliticum regnum Dauidi iterum
 offertur. 100
 Israelitici populi ab Ægyptiis conclu-
 si anxieras. 29
 Ismahel Deus exaudit. 9
 Ismahalem cum matre Abraham ab-
 legat. 10.
 Ismaus. 102
 Isaac mastandus annum agit vigesi-
 mum quintum. 11
 Isaac risus. 10
 Isaac peruenit Gerar. 12
 Isaac Rebecam uxorem ducit. ibid.
 Isaac mittit venatum Elau. 13
 Isaac Abrahamo promissus. 9
 Isaac ad patrem responsio. 11
 Iter per saxum coluber dictum. 441
 Izates. Monobazo fratris regni suc-
 cessione relictâ, moritur. 290
 Izates Deum inuocat, qui Dahas &
 Sacas in Parthiam regionem mit-
 tit, usque Vologesus eam exercitum
 occidit. 290

O P E R V M I O S E P H I

Izates ad Parthos scribit, & ut suum regem reciperent, suadet. 289
 Izates Iudæis pecuniam mittit. ibid.
 Izates ab Artabano maximis honoribus & donis affectus. 290
 Izates ad Abemerigum Spasini regem missus eius filiam Samacham ducit. 288
 Izates ab Helena matre & magnatibus rex creatur, & Monobazū Rempub. donec frater veniat, administrare iubetur. ibid.
 Izates Artabanum consolatur, ei quoque auxilium pollicetur. 289
 Izat. Eleazarus, ut se circumcideret, persuadet. ibid.

L.

Laban cum Iacobo foedus sancit. 15
 Laban Iacobum persequitur, Deus vero à proposito eum deterret. 14
 Labani contra Iacobum accusatio. ibi.
 Labani contra Iacobum solus. 15
 Labosordochus. 148
 Lacedæmoniorum Regis ad Iudæorū Pontificem epistola. 171
 Lances. 111
 Lanicua. 293
 Latrones. 212
 Latrones capti & puniti. 241
 Latrones plerunq; ex Ananiz cognatis quempiam intercipiunt, quem non nisi receptis aliquot è suis, dimittunt. 294
 Laus & nomen Iosaphati apud quoscunque. 126
 Laus Eleazari. 476
 Legatus Regius honorificè exceptus, Iosephi libertatem apud suos prædicat. 169
 Legati Hyrcani & Aristobuli ad Scaturum. 199
 Legati Syriæ, templi & urbis muniente causam querentes ad Iudæos missi. 154
 Legati inuolabiles. 221
 Legatio Syriæ ad Achabum. 122
 Legati cum militibus ad Iosephum missi. 303
 Legati Tiberiadem in suam potestatem redigere conantur. 305

Legatorum Hierosolymitanorum aduersus Iosephum consultatio. 304
 Lex septimi cuiusque anni. 42
 Legis apud Iudæos exacta observatio. 470
 Legis liber in tabernaculorū festo prælegendus. 52
 Legislatorum iniustitia. 470
 Leges gentium. ibid.
 Leges graues Iudæorum. 469
 Leges belli & consuetudines. 48
 Leui tribus cultui sacrata. 40
 Leuita uxorem in duodecim partes disceptam ad singulas tribus mittit. 62
 Leuitica tribus in partes 24. diuiditur. 105
 Leuiticæ tribus hominibus Agrippa lineæ stolæ vsum decernit. 295
 Leprosi Samaritanis hostiū castra desertæ esse significant. 128
 Legis tabulæ in arca. 59
 Lycurgus Lacedæmoniorum legislator. 426
 Libertas virtute paratur, & pretiosa res est. 280
 Lia Zelpham adducit Iacobo. 54
 Liberi ob parentum iniquitatem non puniendi. 54
 Libertate seruata, optima sepultura. 445
 Libya siue Africa. 7
 Libya denominatur Aphrica. 11
 Ligna pretiosa Solomoni allata. 114
 Linguarum confusio. 6
 Linum & lana. 52
 Lysanias Barzapharni, ut Antigonnem in regnum inducat, Hyrcanumque deponat persuadet. 324
 Lysaniam Cleopatra interficit. 218
 Lysias Antiochi filium Regem constituit, eiq; Eupatrois cognomen imponit. 177
 Lysias iterum in Iudam mouet, & quinque millia militum amittit. 175
 Lysimachus Apollodotum fratrem occidit & Gazam Alexandro tradit. 194
 Lysimachus mendacij arguitur. 419
 Lothus

I N D E X

Lothus cum suis servatur. 10
 L. Lentulus consul pro Iudæis senten-
 tiam dicit. 207
 Luctus triginta dies. 33
 Lupus Iudæis templum claudit. 447

M.

M Achir tertius ex pueris adduci iu-
 betur. 477
 Machabæi iniquitas. 327
 Machabæa multos Iudæos interficit. 213
 Machabæum Antiochus atrocius di-
 stendi iubet. 477
 Macedonici milites relictis prædiis
 Antiochiam sese recipiunt. 182
 Madianitæ Amalecitis sociis Israelitas
 magno prælio vincunt. 65
 Madianitæ & cōfœderati mutuis vul-
 neribus cadunt. 66
 Madianitarum filia ad Hebræorū ca-
 strā perueniunt. 49
 Madianitarum filia Hebræos ad ido-
 lolatram perducunt. ibid.
 Madianitarum & cōfœderatorum
 centum viginti millia trucidati. 66
 Magnus annus. 5
 Magna seditiosorum multitudo in
 cloacis deprehensa. 437
 Magedo. 113
 Mandatum Davidis de parcendo filio.
 99
 Mandatum Davidis de transportanda
 arca. 93
 Mandatum de arca, ceteraque sacra
 supellectile in templum reponen-
 da. 104
 Mandatum regium de statua adoran-
 da. 146
 Mandatū de dimittendis exteris. 157
 Mandatum de sumptibus ad structu-
 ram templi præbendis. 155
 Mandatum de altari extruendo. 103
 Manna quid significet. 31
 Malichus Antipatro insidiatur, deie-
 rat & eidem reconciliatur. 207
 Malchus beneficiorum Antipatri im-
 memor. 322
 Malichus Antipatrum veneno necari
 procurat. 207
 Malichus, Hyrcano se adiungit. 323

Malichum tribuni Herodis interfici-
 unt. ibid.
 Malle expugnata. 176
 Manna Israelitas Deus cibavit. 31
 Manaemus Israelis rex. 135
 Manachæses. 36
 Manahemus regnum futurum prædi-
 cit. 229
 Manassès sacerdotium, ob extera, si
 retineat foeminam ab eo remouen-
 dus, ipse maioris boni negligit. 162
 Manassès urbem lustrat, & templum
 denuo consecrat. 140
 Manassès in Babyloniam captus abdu-
 ctus postquam reliquit, regno resti-
 tuitur. 140
 Manassès voti fit compos. 152
 Manassè impietas & crudelitas. 140
 Manassè mors. 141
 Manochi angelus iterum apparet. 68
 Manethon Ægypti historiographus.
 451, & 457
 Manethonis & Chæremonis historia
 comparatio. 459
 Manethonis figmenti depulsio. 457
 Manethonis de Ægyptiorum leprosa
 fabulosa. ibid.
 Manethonis & Chæremonis historia
 discrepantia. 459
 Mar amarorem significat. 30
 Marcus Crassus reliquum templi au-
 rum aufert. 320
 Marcus Crassus in Parthos movet, pe-
 cuniam Hierosolymis ex templo
 aufert. 202
 M. Antoninus Tyrionum Magistrati-
 bus scribit, & ut Hyrcano ac Iudæis
 regionem, bona, & libertatem ad-
 emptam restituerent, iubet, salvis
 tamen saluandis. 209
 Marcus Sexti successor in Syria. 207
 Marcus Agrippa. 168
 M. Antonius Dux. 320
 Marcus Sexti successor. 322
 Mardocheus insidiatores regis pedit. 158
 Mardocheus pater Esther Babylone
 Susa migrat. ibid.
 Mariamne morosa foemina. 224
 Mariamne ex odio Herodi, quæ Hyr-
 cano auo fecerat, obijcit. 333
 Mariam-

O P E R V M I O S E P H I

Mariamme sese apud Herodem excusat ei que reconciliatur.	218	Herodes affecerat, supplicio desent:	
Mariamme ab Herode accusata, omnium suffragiis damnata in carcerem conijcitur.	224	Herodi caros in vindictam ab Archelao deponunt, & pontifici sacerdotium abrogari possulant.	254
Mariamme Archelaum dedignata in Demetrii thalamum migrat.	292	Maximum Dei lumen nefaria facta non latent.	316
Mariamme soror Moysi defuncta.	47	Megasthenes de Nabuchodonosoro.	148
Mariamme.	292	Mela Archelai Cappadocum regis filia.	243
Mariammen & Iosephum Herodes interfici iubet.	333	Melchisedeck rex iustus.	9
Mare rubrum finditur.	29	Memphis in Aegypto.	208
Maris & decem laborum usus.	111	Memphibostus à calumniis Sibe se purgat.	301
Marsyas Agrippæ Tiberij mortē nunciat.	269	Memphibostus donatus paternis & auitis bonis mensæ Davidis adhibetur.	94
Marsus Syriæ Præfectus.	285	Menander Historiographus Solomonis & Iromi meminit.	113
Marthace Archelai mater moritur.	256	Menander de fame tempore Eliz.	121
Marsus Claudio, Agrippæ scriberet, ut à munienda vrbe desistat, suadet.	285	Menandri Ephesij testimonium.	453
Massada.	325	Mendacij de iuramento depulsio.	463
Massada situs.	443	Mendacij à Possidonio & Apollonio in Iudæos confecti reiectio.	463
Masnaempthes.	36	Mensa aurea pōderis talēti magni.	440
Massabazanes.	ibid.	Mensa aurea.	166
Mater septem cruciatus antequā cruciaretur, excepit.	479	Mensa sacri panis.	111
Mater ambustos filios in poenas vitro concomitatur.	480	Mensa.	36
Matris hortatū Ioab fratris benedictionem, anteuertit.	13	Mensuræ.	111
Matris ad septem filios ante suppliciū adhortatio.	480	Mensuras & pondera Cain excogitat.	4
Matthias Theophili filius Pontifex.	295	Mercer.	54
Matthias cum filiis aliisque nonnullis in desertum se confert.	173	Merces meretricis.	51
Matthias. Idolorum cultum extirpat.	ibidem	Meretricis nuptiæ.	53
Matthias filios ad pietatem, fortitudinem & concordiam adhortatur.	174	Messenes Amenophis filius.	459
Matthiæ & eius filiorum pietas, & zelus.	173	Mesopotamitæ vitro ad Davidem dedicationem faciunt.	95
Matthiæ mors.	174	Methir.	36
Matthiæ sacerdotium ademptū, in cuius locum lozarus surrogatur.	252	Michzas vernus Propheta.	124
Matthias Romanis sibi sociatis Antiocho bellum infert.	314	Michol Regis serua, Davidem argutare, persuadet.	31
Matthiam seditiosi & socios quos Herodes affecerat, supplicio desent:		Michol sese quod Davidem eripuerit, excusat.	ibid.
		Milites sublati signis ad Claudium tendant.	284
		Milites vnum Imperatorem à senatu creati possulant.	283
		Militare sacramentum.	283
		Mille Iudæi Herodem accusaturi Tyrum conueniunt, qui partim trucidantur,	

I N D E X

Eldantur, partim vulnerantur & fugā-
 tur. 209
 Mille & quingenti sacerdotes Iudæo-
 rum decimas accipiunt. 455
 Mira Maccabei victoria, vt post multos
 confictus ne vnus quidem e Iudæis
 desideratus est. 176
 Mira hostium execratio, per fluentis
 vmbram facta. 127
 Miraculo vaticiniū confirmatur. 117
 Mithridates Antipatrum apud Cæsa-
 rem laudat. 203
 Mithridates, Orfanes. 202
 Mithridates Rex Ponti à Pharnace fi-
 lio occisus. 200
 Mithridates Pelusiū proficiscitur, eoq;
 Antipatri ope potitur. 321
 Mithridates ab vxore vt Anilem bel-
 lo imperat, accensus. 274
 Mithridatis de Ægyptijs victoria. 321
 Mithridatem Anilex dimittit. 274
 Moabitæ ab Israelitis fusi fugatiq;. 64
 Moabitæ & Ammanitæ Iosaphato bel-
 lum inferunt. 126
 Moabitarum Rex filium proprium sa-
 crificat. 127
 Moabitarum maxima strages. 93
 Monobazus Adiabenorum Rex, co-
 gnomine Bazeas ex Helena sorore
 duos filios Monobazum & Izaten
 suscipit. 288
 Monumentum Ionathæ. 188
 Morbus Alexandræ & Aristobuli co-
 natus. 197
 Morbus Ezechiæ & vitæ prorogandæ, p
 miraculum confirmatio. 140
 Mores Persarum. 470
 Mori liber, apud Iudæos honor & glo-
 ria. 446
 Mors quarti fratris. 478
 Mors Iliaci, & sepultura in Hebron. 16
 Mors Nabuchodonosoris. 147
 Mors Abiæ. 119
 Mors Ioram. 130
 Mors Salomonis. 116
 Mors Davidis & quantum filio ad stru-
 cturam templi reliquerit. 105
 Mors Sedeciz. 145
 Mors Ptolémæi. 185
 Mors Neemix. 357

Mors Alexandræ. 197
 Mors natu maximi fratris. 477
 Mors Iosif. 142
 Mors Balanis, filij item in succedentis
 cades. 120
 Mors Apionis. 465
 Mors Iosephi. 171
 Mors septimi fratris. 479
 Mors Alexandri, & bella inter succel-
 sores orta. 164
 Mos in Rege laudandus. 159
 Mos lustrandi populum. 47
 Mos Athenientium. 470
 Mos veteribus iurandi. 12
 Moles centesimo & vigesimo anno æ-
 tatis ablatus. 56
 Moses foreri consilium admittit. 31
 Moses consensu Sina monte acceptas
 à Deo decem præceptorum tabulas
 ad populum reportat. 33
 Moses Deum orat, vt aquam vitiosam
 potabilem reddat. 10
 Moses in Madianitas mouet. 49
 Moses & Aaron Deo supplicant. 42
 Moses populum vt Deo totum se de-
 dat hortatur. 29
 Moses natus. 24
 Moses in flumen proicitur. ibid.
 Moses aquam effundit humi, quæ ver-
 titur in sanguinem. 26
 Moses in Ægyptum ad liberandos Is-
 raelitas mittitur. 16
 Moses ex Madian in Ægyptum profi-
 ciscitur. 27
 Moses populum vt animum ad Dei do-
 na ac gratiam vertant hortatur. 31
 Moses Dei beneficia populo Israeli-
 co exhibita enumerat. ibid.
 Moses opem Dei implorat. ibid.
 Moses in Æthiopes mouet. 25
 Moses in tabernaculo Deum consu-
 lit. 39
 Moses Regem iterum Hebræos vt di-
 mittat, hortatur. 27
 Moses vnde nominatus. 25
 Moses ab Abrahamo septimus. ibi-
 Moses Thermuthis Pharaonis filiæ ad-
 optiuus filius. ibid.
 Moses ducem atq; cōsultorem Deum
 habet. 466
 Moles

O P E R V M I O S E P H I

Moses diuina Prouidentia morti eri-
pitur. 25
Moses ad Madianam urbem profugit.
26.
Moses Raguelis sacerdotis filiab⁹ fert
opem contra pastores. ibid.
Moses populum, vt nihil aliud quàm
victoriam cogitarent, hortatur. 32
Moses leprosus non fuit. 459
Moses Iudzis eos qui apud alios puri-
tur dii propter appellationem ride-
re ac blasphemare interdixit. 469
Moses quolibet legistatores antiqui-
tate præcedit. 466
Mosis & aliorum legistatorum compa-
ratio. ibi.
Moses Imperator bonus & vates. 56
Moses virga petram ferit, & larga pro-
filit vnda. 31
Moses Israelitis Codicem leges scri-
ptas & instituta continentem tra-
dit. 51
Moses Hebræos iureiurando ad legum
custodiam astringit. 55
Moses retro populum ducit in deser-
tum. 44
Moses Israelitarum idololatriam & vo-
luptatem accusat. 49
Moses ab Hebræis in Ægypto except⁹
miracula eis exhibet. 27
Moses Ægypti Regem vt Israelitas di-
mittat, hortatur. ibi.
Moses à Moy quod Ægyptijs aquam
significat, dictus. 459
Moses vir maximæ autoritatis. 42
Moses populum numerat. 41
Mosis contra Apollonium & Lyfima-
chum defensio. 465
Mosis libri sacri in templo reperti. 141
Mosis carmen & benedictio. 55
Mosis & Hebræorum contra Æthio-
pes victoria. 25
Mosis ad Deum precatio. 45
Mosis ad Israelitas oratio. 33
Mosis virga in Draconem mutata. 26
Mosis manus alba. ibi.
Mosis ad Idumæos legatio. 46
Mosis virga deuorat Ægyptiorum vir-
gas. 27
Mosis ad Deum precatio. 29

Moses vniuersos Iudæos ad legis audi-
tionem congregari præcipit. 464
Mosis ad Corem seditiosum oratio. 44
Mosis vita. 466
Mosis ad Schonem Amorrhæorum regē
legatio. 47
Mosis ad populum Israeliticum ante
obitum oratio. 50
Mosis ad Israelitas vt Deo ipsiusq; mā-
data sint obediētes adhortatio. 51
Mosis duo filij Gersō & Eleazarus.
27.
Mosi insidiantur Ægyptij. 26
Mosi Deus in rubo ardente apparet. i-
bidem.
Mosen & Israelitas miraculis Deus cō-
uincit, vt ipsius promissionibus fidē
habeant. ibid.
Mosen lapidibus obruendum clamāt.
44.
Mosen Ægyptij exercitus ducem po-
stulant. 25
Mosen Pharaō propellit. 28
Mulier intemperans & libidini dedi-
ta. 218
Multi Iudæi à Romanis deficiunt. 302
Multi Herodi se se adiungunt. 212
Munera Solomoni allata; eiusq; equi-
tatus. 115
Mutatio nominum vnde orta. 7
Mures Azotiorum urbem vastant. 72
Murmur populi contra Mosē. 42
Mutuum dare ad vsuram Hebræorum
nemini licet. 54
Mutuum reddendum. ibid.

N.

N Aas Ammanitarum Rex Galade-
nis iniustas conditiones pacis
offert. 75
Naamis post mariti & filiorum obitū
cum Ruth in patriam redit. 69
Nabal in tantum se conijcit mœrorē,
vt toto corpore sideratus mortem
obiret. 85
Nabalus fatuus. ibid.
Nabali gregib. à Dauide parcitur. ibid.
Nabathea regio. 10
Nabathæi profligati. 202
Nabro-

I N D E X.

Nabrodes siue **Nemroth.** 7
Nabuchodonosorus Babyloniz Rex
 contra Ægyptum. 142
Nabulassar Nabuchodonosoris pa-
 rens, Babyloniorum & Chaldeorū
 Rex. 453
Nabuchodonosor patri in regno suc-
 cedit. ibid.
Nabuchodonosor visionis oblata ob-
 litus, Magos ac vates accersit, eisque
 mortem ni indicarent, minatur.
 146.
Nabuchodonosor regias extruit. 454
Nabuchodonosorus roditragus. 143
Nabuchodonosor Tyrum oblidet. 454
Nabuchodonosor rebellātes imperio
 subiicit. 453
Nabuchodonosoris successor. ibid.
Nabuchodonosoro loacimus tributa
 persoluit. 142
Nabuchodonosori recepti in urbē sa-
 uitia. 143
Nacebus cum viginti quinq; Arabum
 cæsus. 242
Nadab & Abiu, Aaronis filij combusti.
 32.
Nadabus Rex Israelis. 119
Nathan Dauidem propria sententia
 damnatum, grauiter accusat, eique
 pœnas denunciat. 96
Naula & cinnyræ. 111
Nauigatio & iter Vespasiani. 436
Nearda Nilibis Babyloniz vrbes. 272
Nemias concessa potestate, populum
 ad restituenda mœnia & templum
 hortatur. 156
Neglectus cultus diuini omnium ma-
 lorum causa. 117
Nephanus. 102
Nemroth primus Tyrannus turrim
 Babylonicam exedificat. 6
Nero Imperator. 292
Nero Tyrannus. ibid.
Nebula in templo. 111
Nicolaus Herodem & Archelaum ex-
 cusat. 258
Nicolaus Syllzum accusat & Herodē
 excusat. 243
Nicola^{us} historiographus regis Adadi e-
 iusq; cū Davide bellameminit. 94

Nicolaus Damascenus ab Herode ad
 Cæsarem dimissus. 242
Nicolaus coram Agrippa pro Iudæis
 verba facit. 233
Nicolaus Damascenus de arca Noe. 5
Nicolaus Damascenus. 190
Nicolaus Damascenus accusationem
 à Rege acceptam persequitur. 250
Nicolaus ea tantum attingit quæ ad
 Herodis gloriam pertinent, facino-
 ra aut alia specie afficta fucat, aut
 quantum potest occultare studet.
 238.
Nicolaū Herodes qd Romæ amici sen-
 tirent de eius filijs interrogat. 245
Nicanor populo nisi Iudæ sibi trade-
 rēt, se templum eueriurū minatur. 178
Nicanor hostem dissimulans, dolo lu-
 dam intercipere conatur. ibid.
Nicanorem & copias Iudas in fugam
 vertit. 179
Nicaule Ægypti & Æthiopiæ Regina
 ad Solomonem venit. 114
Niglisar. 148
 Nihil fuit antiquis temporibus, quod
 faceret Iudæis commercium Græ-
 corum. 451
Nisan vel **Xanticus**, nobis est Aprilis.
 4.
Noba sacerdotum oppidum, habitato-
 ribus ad vnum occisis, incēditur. 83
Noe inebriatur, nudatur, & pro ludi-
 brio habetur, vnde derisorem diris
 deuouet. 7
Noe egreditur ex arca, mactatis Deo
 victimis. 5
Noe in aliam regionem migrat. 4
Noe precatur, ne Deus terram iterum
 inundaret. 5
Noe posteris vt terram colerent Deus
 mandat. 6
Noe ætas, 950. anni. 5
Nomos, Lex, hoc vocabulum nusquā
 apud Homerum reperitur. 466
Nomina Regum Ægyptiorum sibi luc-
 cedentium. 432
Nomina filiorū Iacobi & explicatio. 14
Nomina regionum & gentium. 6
Norbanus. 279
Norma magistratus & legislatorum. 2
 Nouarum

O P E R V M I O S E P H I

Nonarum rerum studia Hierosolymis
gliscunt. 298
Nubes super tabernaculum. 41
Nulla fides, pietasq; ne in iocero qui-
dem. 178
Numerus Iudzorum à Babylone pro-
fectorum. 153
Numè deserto Saulo ad Davidè cōmi-
grat, qui prophetare incipit. 79

O.

O Ba siue Soba. fol. 77
Obades Rex Arabum. 239
Obedas Rex Arabum. 194
Obedias centum Prophetas abscondi-
tos sustentat. 121
Obodæ defuncto Æneas in Arabum
regnum succedit. 242
Obodiam Elias Regi aduentum suum
nunciare iubet. 121
Obedientia erga magistratum. 51
Ostodecim millia Iudzorum in Syria
iugulata, 60000. in Ægypto perem-
pta. 446
Odium filij in patrem proditur. 239
Officium Iudicum. 52
Officia à Davide distributa. 102
Oges Rex cum exercitu trucidatur. 47
Ochozias grauitè prolapsus decum-
bit, oraculum consulit, & ab Elia
reprehenditur. 126
Ochozias Achabi filius Rex Israelita-
rum. ibid.
Ochozias absq; liberis decedens, Iora-
mo fratri succedēdi locū facit. 127
Ochoziæ Regis Hierosolymitani mors
& sepultura. 130
Ochoziæ milites attrahēdi causa missi
ab igne consumuntur. 127
Octavius Augustus Iulio successit. 322
Olda Prophetissa à Iosia cōsulitur. 141
Olimpij Ludi. 237
Omnis beneuolentia iusque naturæ
calumnijs cedit. 316
Omnia Græcorum noua: apud Ægy-
ptios autem atq; Chaldaeos & Phœ-
nicias res gestæ antiquissimā habent
memoriæ traditionem. 449
Onias Pontifex, Ægypti Regem non

soluēdo tributum, ad iram commo-
uer. 169
Onias annuēte Ptolemæo in Ægypto
oppidum & templum condit. 447
Onias Appollonij vitam oratione p-
meruit. 474
Onias non acquiescens petitioni Iu-
dzorum lapidatur. 199
Onias Pontificis filius in Ægypto tem-
plum Hierosolymitano simile ex-
truit. 178
Onias Pontifex, q & Menelaus, à Rege
abducitur. ibid.
Onias Iaddi filius Pontifex Hierosoly-
mis. 161
Onias & post eum Simon filius Pon-
tifex. 171
Onias, Pontificis Oniæ filius, in Ægy-
pto templū ædificare molitur. 138
Onias Pontifex ad Ptolemæum effu-
git. 314
Oniæ templum in Ægypto extructū.
447.
Opinionis Lysimachi depulsio. 460
Opera Dei. 467
Ophir & Phinees cum 30000. cadunt,
& arca in hostiū potestatem deue-
nit. 79
Oppida refugij. 50. & 60
Oppida curruum. 115
Oppugnatio Ierusalem à Davide sus-
cipitur. 92
Optimates Iudeorum Phasaclū & He-
rodem accusatum veniunt. 323
Oraculum à Ioanne petitur quod ta-
men negligitur. 146
Oratio serui Abrahami & Rebec-
cæ. 12
Oratio Solomonis qua primum Deo
pro acceptis beneficijs gratias agit,
& ut in posterum eum conseruet,
precatur. 112
Oratio Davidis in Iebosthi interfecto-
res acerrima, pœnaque illis inroga-
ta. 91
Oratio Abrahami ad Isacum ante ma-
statum. 11
Ordo castrorum cū tabernaculo. 41
Ordo fabrorum lignariorum in Liba-
no. 109
Ordo

I N D E X.

Ordo cœmentariorum & aliorum operariorum.	109	Palæstini terga vertunt.	96
Ordinis & communium legum amatores mansuetudine atque virtute præstant.	466	Palæstini in Israelitas signa movent.	76
Origo legum Judaicarum.	471	Palæstinorum triginta millia cæsa.	80
Origo Legum apud Græcos.	466	Palæstinorum fuga.	93
Origo nominis omnium rerum.	3	Palæstinos Ezeccias vincit.	137
Orodes rex Armeniæ. Antiochus rex Comagenæ.	263	Panes propositionis.	40
Oronna Iebuszus.	103	Pamphylum mare quomodo Alexandro cesserit dum mouerit in Persas.	29
Oronna arcem Dauidi donat.	ibid.	Paradisus.	3
Ornamenta Solomonis regis.	113	Pharao Hebræos grauioribus operum difficultatibus premit.	27
Orphonas Iebuszus ciuis Hierosol. æmulus Dauidis.	92	Pharao Hebræorum masculos necari edicit.	24
Osarsiphus postea Moses vocatus.	457	Pharaonis Ægyptiorum regis somnium nocturno oblatum.	19.
Osarsiphus Dux Auaris.	ibid.	Pharaonis somnium de septem bobus ibidem.	
Osea impietas & pœna.	137	Pharaoni prodigia exhibet Moses.	27
Ossa humana per templum sparsa.	262	Phaceias.	135
Oza Dei arcæ manum amouens è vestigio expirat.	93	Pharisæi Regi non iurant, propterea multatæ Pheroræ vxor pro eis multam persoluit, ob quod beneficium regnum pollicentur.	248
Ozias vocationem suam transgressus, punitur lepra, ob quam vrbe cedere cogitur.	135	Pharisæi Alexandræ Reginæ insinuatî paulatim procuratores habentur cunctisq; regijs commodis fruuntur.	37
Ozias rex Iudæ.	135	Pharisæi administrationis regis consortes, auidi sunt sanguinis.	196
Oziæ expeditio & vrbis per eundem restauratio.	ibid.	Pharisæi astuti & arrogantes.	248
Oziz diuitiæ & exercitus.	ibid.	Pharisæorum dogma.	261
P.		Pharisæorum in populo licentia.	196
Pacorus equites Antigono in Iudæam mittit.	109	Pharisæorum inuidia & accusatione temeraria multi boni trucidati.	317
Pacorus Parthorû dux urbem ingressus Phasaelo, vt legatus iret ad Barchapharnem suadet.	210	Phraates Parthorum rex, per insidias à Phraatace filio sublatu.	268
Pacori dolus & insidia.	324	Phraates interfectus.	ibid.
Palatium Tiberiade ab Herode extructum.	299	Phasaelus beneuolentiam Hierosolymis habitantium erga se auget.	322
Palatium Tiberiade incensum.	ibid.	Phasaelus ad saxum caput frangit.	325
Palæstina à Phylistino nominata.	7	Phasaelus alliso ad saxum capite vitâ abruptit.	218
Palæstini Sauli filiorumq; corpora crucibus affigunt.	88	Phasaelus & Herodes Antipatri filij.	321
Palæstini in Dauidem signa mouentes partim occiduntur, partim in fugâ vertuntur.	92	Phasaelus Parthum & ciuitate & hospitio cum quingentis equitibus recipit.	324
Palæstini ingenti exercitu multis consociatis Hebræos inuasert.	ibid.	Phasaelus Felicem superat, Hyrcanoq; ingrati probum obijcit.	323
Palæstini in Hebræos bellum parant.	86	Phasaelus	
Palæstini Hebræorum regionem populantur.	76		

O P E R V M I O S E P H I

Phasaelus turris & oppidum.	237
Phasaeli turris.	332
Phasaeli ciuitas.	ibid.
Phasaeli Republ. forma.	205
Phasaelo Antigonus pro remedio venenum mittit.	211
Parthi Hierosolymitanorum bona diripiunt, & Marisam urbem euerunt.	ibid.
Parthi Herodem quoq; comprehendere cogitant, ipse verò recognita, ipsorum manibus effugit.	210
Parthi Antigonus regem constituunt.	325
Parthi Hyrcano & Phasaelo insidias struunt.	210
Patricidium publica vitæ ac naturæ iniuria	251
Placidus contra Iosephum.	303
Plantarum ante quartum annum fructus prohibiti.	52
Pascha decimaquarta Aprilis dies.	40
Pascha celebratur.	155
Paschatis celebratio.	142
Passio septem filiorum & matris.	473
Patricidæ.	140
Paulimentum ianuar, omniq; alia templi antro illita.	110
Pax nummis redimitur.	135
Pax tempore Iosaphati.	124
Phœnicee & Cadmeæ Græcarum litterarum inventores.	449
Phœnicum de Iudeorum antiquitate testimonium.	454
Præda populo distributa.	59
Precatio Iosaphati in templo Hierosolymitano pro victoria obtinenda.	126
Precatio Esdræ pro Leuitis qui duxerant externas.	156
Præda ex bello capta.	94
Precatio Solomonis ad Deum.	111
Precibus & sacrificijs Noe Deum propitium reddit.	3
Præda diuisio.	60
Prælium inter Antigoni milites & Iosephum Herodis fratrem.	326
Prælium inter Abialonium & Iobab.	99
Prælectio legis Mosæicæ.	156

Præfecti & Duces Salomonis.	169
Præmium piorum doctorum.	123
Præmium obedientium legi.	462
Præsagium de Mose.	24
Pecunia corruptus Iudeus.	208
pella diruta.	193
pegmarum fabricatio.	440
pentecoste.	210
per tribus & familias sortitio.	75
per 40. dies & 40. noctes in monte Sinai Moses moratur.	34
pestilentia Hierosolymis grassatur.	224
petra ciuitas Arabia.	323
petronius prius de Caij morte literas, quam de nece sibi ipsi inferenda accipit.	272
petronius ad Caium scribit.	271
petronius Iudæis se Cæsar scribere vellet pollicetur, eosq; ad agriculturam adhortatur.	ibid.
petronium Caius in Syriam mittit, eiq; vt Iudæos eius statuum in templo Dei collocare abnuentes exercitu inuadat mandat.	271
petronio Iudæi Tiberiadē occurrunt, supplicantes ne sacratam urbem vitis imaginibus pollueret.	ibid.
pheroras Herodi, se Cypron alterā ipsius filiam ducturum pollicetur, nō stat promissis.	238
pheroras Herodis filiam sibi in coniugium oblatam propter ancillā propriam fastidit.	ibid.
pheroras Herodem, dum illum ardentius amare Glaphyram dicit, vehementer commouet.	239
pheroras Herodi se causam perturbationū fuisse ingenuè fateri, & fratri Alexandro reconciliatur.	241
pheroras ac Salome Alexandrū & Aristobulum apud Herodē accusant.	233
pheroras atra veste instructus cum laachrymis ad pedes Herodis accedit, ac veniam perit.	336
pheroras, mediante Archelao Herodis iracundiam mitigat.	ibid.
pheroras moritur, & Hierosolymis sepelitur.	339
pheroras Salomes hoc esse commentum ait, quæ tamen vehementer	165

ter negat. 237
 pheroras à mulieribus deceptus. 247
 pheroras vxorem dimittere recusat. 248
 pheroræ Herodis fratri Cæsar tetrarchiam concedit. 219
 pheroræ liberri vxorem beneficijs acculant. 248
 pheroræ coniunx quid cum veneno sit actum, ingenuè fateretur. 340
 pilatus signa cū Cæsaris effigie in urbem infert, quæ dū populus acriter instat, Cæsaream transfert. 263
 pilatus apud Vitellium accusatus Romanam mittitur. 264
 pilatus inducturus aquas Hierosolyma seditionem concitat. 263
 pietas Iothami. 135
 pietas Iosaphati. 124
 pictores & plastæ Deorum multitudinis autores. 469
 pignus. 54
 pij Israelitæ redeunt ad Roboamū. 117
 pincernæ somnij explicatio. 18
 piorum doctorum in hac vita conditio. 143
 pyxæus Atheniensis portus. 227
 pistoris somnium. 19
 pistoris somnij enodatio. ibid.
 pythium templum ab Herode extructum. 237
 pythonissa Saulum vt mensa apposita vires refoueret, adigit. 87
 philippus Herodis filius. 258
 philippus, Iacimi filius. 302
 philippus ab Antiocho supplicio affectus. 178
 philippus Herodis frater vir modestus & amator quietis moritur. 265
 philippi, Iacimi filij periculum. 298
 philippi ditio Syriæ attributa. 265
 philo Iudæorum legatus à Cæsare repulsus causam Deo committit. 270
 philostratus. 148
 phineis vxor Ioachaben parit & moritur. 71
 phineæ ad Rubenitas oratio. 61
 phinees Zambriâ & Chosbi vno istu transfigit. 49
 phison, siue Ganges. 3

phistion apud Dacos. 262
 primus vini potentiam prædicat. 152
 primitiæ frugum. 40, & 53
 primogenitus ius suum retineat. 53
 principes Israelitarum ingentem vim auri, argenti, æris & gemmarum ad templi structuram conferunt. 105
 principum tribuum sacrificia & dona. 38
 priscorum Vita quam obrem prorogata, nunc non perzquæ. 5
 polybius Megalopolita de Scopa copiarum Ptolemæi ducem. 168
 pollio & Sameas Pharisei apud Herodem in præcipuo honore. 216
 pompeius templum oppugnare parat. 200
 pompeius Hierosolyma oppugnat. ibidem.
 pompeius multas præclaras ciuitates ab imperio Iudæorum liberat. 319
 pompeius in Aristobulum mouet. 200
 pompeius Romano simul exercitu & Syriorum instructus Aristobulum petit. 318
 pompeius in Syriam venit, eiq; Aristobulus insignè donum mittit. 199
 pompeius templum ingressus nihil attingit. 201
 pompeius illos qui maxime belli causa fuissent, securi percussit. 319
 pompeius Hyrcano pontificatum reddidit. 201
 pompeius vna cum suis comitibus sanctum sanctorum ingreditur. 319
 pompeius in urbem venit, eiq; regia domus traditur: Aristobulus cū suis in templum concedit. ibid.
 pompeius fossamq; vallemq; replet, ac diem septimum obseruat. ibid.
 pompeius urbem qua ex parte facilius esset accessus, explorat. ibid.
 pompeius Hierosolyma obsidione cingit. ibid.
 pompeius aggeri turres imponit. ibid.
 pompeius cum suis in sanum irrum-
 pit. ibid.
 pompeij continentia. ibid.
 poena tergantis. Poena

O P E R V M I O S E P H I

Pœna furti iuxta legem Moyſis.	230
Pœna talionis.	54
Pœna criminum quæ furore capti Iu- dæi contra gentiles auſi fuerūt.	445
Pœna vim interentis virgini.	468
Pœna Solomoni immittenda, ob De- os alienos receptos.	115
Pœna mulieris pro virgine deſponſa- ta, talis poſtea non inuenta.	53
Pœnitentia populi.	42
Pontius Pilatus Iudæorum præſes.	262
Pontificis aurea corona triplex.	37
Pontificis ornatus.	36
Pontifices apud Iudæos à duobus mil- libus annis denominati filij à patre conſcripti ſunt.	450
Pontifices Hieroſolymitani.	145
Pontifices in vniuerſum octuaginta tres.	295
Pontificum in populo Iudaico nume- rus & ordo.	294
Progenies Aaron.	295
pontificum cum ſacerdotibus diffidi- um.	293
populus in proſeucham conuenit.	305
populus Iſraeliticus Deum de monte Sinai loquentem audit.	34
populus à Roboamo onerum mitiga- tionem petit.	116
populus in propoſito creandi Regem pertinaciter perſeuerat.	74
populum Rex dimittit.	112
popedius apud Cæſarem à Timidio delatus.	276
porticus præalta ſuper vallem extru- cta.	230
porticus ante templum.	110
poſt diuturnam ac continuam ſiccita- tem repente imber decidit.	271
poſtremum capitulum contra quorū- dam derogationes & maledicta.	456
potentia ad ſalutem data.	22
poripharis vxor de concubitu Iosephū ſolicitat.	18
procæres Hebræorum Hebronem ad Dauidem conueniunt, cumq; Re- gem declarant.	92
profunditas fundamentorum templi.	110
perſuga Iudæi in arcem ab Antiocho au-	

xilium petunt.	116
progenies filiorum Gomar.	6
progenies filiorum Iauani.	ibid.
progenies Chananzorum.	7
prophetia contra Baſanem regem.	120
propheta ad Ieroboamum miſſus per mendacium reducitur.	117
prophetarum oracula veneranda.	125
propoſitio quam tractandam ſumit Iosephus.	450
1. Ptolemæus Lagi.	462
2. ptolemæus philadelphus.	ibid.
3. ptolemæus Euergetes.	ibid.
4. ptolemæus Philometor.	ibid.
5. ptolemæus Phyſcon in Iudæos gra- ſari deſinit.	ibid.
ptolemæus oppugnatus ab Hyrcano, ſciens plurimum Storgin naturalē valere, matrem & germanos, quos captos tenebat, in muris, ni ab op- pugnatione deſiſtat, præcipitandos locat.	189
ptolemæus Aſiæ regnum ſibi oblatum Demetrio tradendum ſuadet.	185
ptolemæus Philometor Alexandro genero laturus auxilium in Siriam venit.	184
ptolemæus Epiphanes rex Ægypti, in Syriæ Reges mouet.	168
ptolemæus fratres Ioannis vna cum matre occidit.	315
ptolemæus Dorymenis filius Gorgias & Nicanor in Iudæam mouent.	174
ptolemais à Cleopatra oblecta & ex- pugnata.	194
ptolemais vi expugnata.	ibid.
ptolemæus Lathurus rex Ægypti à ma- tre Cleopatra e regno eiectus Pro- lemaidensibus auxilio venit.	193
ptolemæus Sepphorim aggreditur.	ib.
ptolemæus eiectus ex Ægypto.	194
ptolemæus Mennæus pecunia multat- us.	200
ptolemæus Aſochim Galiliæ oppidū vi capit.	193
ptolemæus Philadelphus.	2
ptolemæus vt maiorem terrorem Iu- dæis incutiat, humanas carnes co- quere iubet.	193
ptolemæus Herodis militum Dux in- ciſectus.	

I N D E X

Interfectus.	327
Ptolemæus Præfectus interficitur.	213
Ptolemæis à Ptolemæo obfessa.	193
Ptolemæi.	314
Ptolemæi erga Hyrcani matrē ac fratres crudelitas.	315
Ptolemæi Epiphanis filii, philometor & physcon.	172
Ptolemæi sumptus & diligentia in templi donationem collata.	167
Ptolemæi filius minorem Antigonii filiarum coniugio suo copulat, ob eamque causam à patre occiditur.	321
Ptolemæo à genero infidię structę quę etiam de causâ filię ab eo abstracta, Demetrio promittitur.	184
Publius Petronius Dorienfibus, ut eos qui Cæsari statuas posuerint fiv mittant, scribit.	285
Pueri leges ediscant.	52
Puerorum constantia.	475
Puerperę leges.	40
Pugna inter Antiochum & Hyrcanum Hierosolymis in foro commissâ. fol.	324
Pugna Hierosolymis inter Antigonum & Herodem.	210
Purificationes corporum.	468
Purificationes in sacrificijs.	467
Puteus.	54
Phrurza festa.	161
Pseudalexander, 259. Romam pervenit. ibid. Cæsari imponere non potest.	ibid.
Pseudopropheta ex Ægypto Iudæos in Oliueti monte prodit.	293
Pseudoprophetę placentia prædicūt.	124.

Q uadragesima dies & noctes Moses ieiunat.	34
Qualis vxor sacerdoti ducenda.	41
Quando ædificatio templi sit incepta.	110
Quando potissimum Deus auxilium afferre soleat.	29
Quando & quomodo iuramentũ seruandum.	63.

Quando Iosephus volumen hoc conscripserit.	296
Quare Tiberius potestates semel constitutas non facile mutauerit.	267
Quare Moles Israelitas non duxerit per Palæstinam.	28
Quas vrbes Iudæi receperint inhabitandas.	320
Quatuor millia militum à Ioanne ad Iosephum deficiunt.	308
Quatuor reges trucidati.	59
Quatuor Paradisi flumini.	3
Quę in templo posita fuerunt.	464
Quę hosti potissimum in militia opponenda.	73
Quę homines immundi.	40
Qui homines ad sacerdotium euecti.	467
Qui homines Caij necem iniquo animo tulerint.	279
Quid potissimum ex huius historię lectione peti debeat.	2
Quid Græcorum prudētissimi de Deo sapuerunt.	466
Quidam rerum fastigiũ affectant.	283
Quinque reges Sodomitarum.	8
Quinquaginta Iudæorum millia Seleuciz occisi.	275
Quirinus Syrię censor.	260
Quirinus ut ciuium facultates percēleret, & Archelai pecunias in suam potestatem redigeret in Iudæam venit.	260
Quirinus in Syriã à Cæsare ut iura populis redderet mittitur.	261
Q. Pompeius Consul cū alijs quibusdam ad Claudium pervenit.	283
Quintilius Varus Syrię præfectus.	250
Quintiliam Caius torquere iubet, quę nihil faretur, sed à Popedio muneribus affecto absoluitur.	276
Quomodo Iacobus cum tota progenie ad filium migravit.	22
Quomodo Iudæi Iudæam occuparint, & urbem Hierosolyma ædificarint.	459
Quando Hierosolyma expugnata.	215
Quomodo Abrahamus Assyrios aggressus tam captivos quam reliquã prædã victor reduxit.	9

O P E R V M I O S E P H I

Quomodo Moses populum ex Ægypto in Sina montem eduxit.	10
Quomodo Esau & Iacobus Isaci filij diuiserunt habitationem, & quod Esau Idumæa, Iacobo Chananzæ contigit.	16
Quomodo Deus Sodomitarum gentem excidit flagitijs eorum offensus.	9
Quomodo Imperatores & Magistratus colendi.	463
Quomodo è Chetura Abrahamo nupta Trogloditarum gens prouenit.	11
Quomodo Iosephus Iacobi filiorum natu minimus propter somnia futuræ suæ felicitatis prenuncia in fratrum inuidiam incurrit.	16
Quomodo Mose duce Ægyptum reliquerunt.	28
Quomodo Iosephus in Ægyptum uenit, & fratres tandem in sua potestate habuit.	17.

R

R abatha obsidione cingitur.	95
Rachel ex partu moritur.	16
Rachel insigni forma prædita.	13
Rachel parentis Deos aufert.	14
Rachel Iacobo Balam adducit.	ibid.
Rachel exploratores contegit.	57
Raguel Mosi vnâ ex filiabus nuptum tradit.	26
Raguel ad Mosén, in desertum Sinai peruenit.	33
Raguel siue Iethro Mosi socer ex Israelitis iudices diligendos consulat.	ibi.
Rapsaces conuocato Ezechia in colloquium, deditionem suadet.	139
Ratio affectus domina.	479
Ratio principatum passionis obtinet.	473
Ratio periti cultoris officio fungitur.	ibi.
Razarus cum Adero hostis Salomonis.	115
Rebellio Antiochenum & ultio subsequuta.	185
Recitatio beneficiorum Herodis in fa-	

lios collatorum.	146
Reconciliatio inter Herodem & filios facta.	318
Rex Arabum Antiochi milites ex improviso inuadit.	317
Rex Hierosolymitarum In Gabaonitas mouet.	59
Rex cognito fratrum Iosephi aduentu lætatur.	24
Rex & populus iuramento ad Dei cultum astringitur.	114
Regis Persarum mandatum, ut de domesticis inuocatus eum accederet.	152
Regis erga Iudæos liberalitas.	165
Regis ad septem fratres adhortatio.	47
Reges pastores uocati.	452
Regum Ægyptiorum cum pastoribus pacta.	ibi.
Regia Herodis	441
Regia Ieroboami.	116
Regia ab Iudæis obsessa.	256
Regiæ literæ pro Iudæorum incolumitate.	160
Regiæ domus, aliæq; aulæ.	213.
Regiæ callidum contra Antigonum consilium.	36
Reformatio cultus Dei.	137
Reipublicæ forma Hierosolymis instituta.	155
Religio in Israelitico populo renouata.	120
Repetitio præceptorum legis.	408
Res inmundæ.	40
Responsum diuinum ad Iosue præcepta.	52
Responsum Syris legatis datum.	122
Responsio Eleazari ad Ptolomæi litteras.	166
Responsio ad obiectionem de Asini capite.	408
Restauratio cultus diuini.	132
Rixæ muliebres.	238
Roboamus pro scutis & Clypeis aureis paræ æreorum numerum facit.	118
Roboamus moritur, ei que Abias in regno succedit.	ibi.
Roboam apostatas vi retracturus à proposito abstinere iubetur.	116
Roboami urbes munitæ.	117

Roboam

INDEX

Abboami vxores & liberi.	ibi.	Sabachis.	102	
Romanus exercitus hybernatum dimissus.	212	Sabinus Herodis pecuniam & regiam occupaturus Hierosolyma peruenit.	255. & 343	
Romæ rumor Tiberiata esse incolumen spargitur.	269	Sabinus in corpus adacto capulo tenus gladio suam et manu optatum interitum quærit.	272	
Romani ex magnis diuitijs non minimam patre in ruinis inueniunt.	439	Sabinus cū Germanis satellitibus Cesaris interfectores quærit.	279. Apprenas frustatim laceratus.	ibi.
Romani urbem ac victoris potiuntur.	463	Sabinus citius se contrucidaturum, quam passurum ut impetium committatur Claudio ait.	283	
Romani consilij fortitudinem & obstinatum contemptum mortis admirantur.	447	Sabini avaritia Hierosolymis ingentem seditionem in festo Pentecostes concitat.	256	
Romani totam funditus erant civitatem ac templum.	436	Sabzus homo seditiosus auertit Israelitas à Davide.	101	
Romani cloacas rimantes & sepulcrarentes, multas opes inueniunt.	435	Sacra scriptura liberis à teneris vngulculis proponenda.	481	
Romani pugnam expectant.	446	Sacerdotes in templo habitant & vinum non bibant.	456	
Romani vincunt & Aristobulum cum filio Romam perducunt.	320	Sacerdotes arcam Dei, in qua decem Præcepta tabulæ lapideæ inscripta asseruabatur, in suum locum deponunt.	111	
Romanorum in Iudæos humanitas.	313	Sacerdotum tribus quatuor, quarum singulæ plus quam 5000. hominum habent.	464	
Romanorum gloria minuitur si quantum pro Hierosolymis desudauerint aliquid derogatur.	311	Sacerdotum in peragendis rebus diuinis perseverantia.	39	
Romanorum de Iudæis triumphus.	313	Sacerdotum reditus.	46	
Romanorum notitia sero ad Græcos peruenit.	451	Sacræ pecuniæ bona pars militum furto disperit.	256	
Romanorum erga Iudæos magnanimitas & modestia.	453	Sacrificium pro gratiarum actione.	39	
Ruben ad Iosephum pro se & fratribus decessit.	20	Sacrificium Cain & Abel.	3	
Ruben noctu venit ad puteum.	17	Sacrificium mensis Octobris.	89	
Ruben fratris uicem remoratur.	ibi.	Sacrificium sponte sua accenditur.	38	
Ruben Iosephum in puteum projiciendum obsequium suadet.	ibi.	Sacrificium si quis sciens peccauit.	39	
Rubenitarum responsio.	81	Sacrificium & precatio Samuelis.	78	
Rufes & Gratos Herodis exercitus Prefecti in Romanorum partes se transferant.	256	Sacrificium Pentecostes.	40	
Rumor vanus de Herodis morte sparsus.	217	Sacrificia & festiuitas in regni Solomonis confirmatione instituta.	108	
Rura mirabilis magnitudinis.	440	Sacrificia pro peccatis per ignorantiam commissis.	39	
Ruth foetus suum ad pedes Bozi cubat.	70	Sacrificia.	18	
Ruth in Bethlehem proficiscitur.	69	Sadocus & Abiatharus filios ad Davidem mittunt.	99	
	5	Sadoci Pontificis genealogia.	107	
Saba regia obsidione cincta.	25	Sadduceorum opinio.	161	
Sabbathum.	3			
Sabbathum Iudeorum.	455			
Sabbaticus fluvius.	439			

T t t 4

Sabbat

O P E R V M I O S E P H I

Salte ciuitas ad orientem Bubostis Bu-		eius coniunx alteri nuber.	62.
minis posita	451	Samson Palæstinorum fruges combu-	
Salome filiã ad effutienda & proden-		ric.	ibi.
da secreta cõiugum colloquia pel-		Samson traditus Palæstinis.	ibid.
licit.	239	Samson Asini maxilla mille viros in-	
Salome.	258	terficit.	ibid.
Salome & alix Herodis filios calum-		Samson fontẽ impetrat precibus.	69
nijs appetunt, eolq; parenti infen-		Samson Gazæ portas reuullas aufert.	
fos reddunt.	230	ibid.	
Salome mortua.	261	Samson natus.	68
Salome male audit & vxores regiæ		Samson Palæstinam virginẽ ducit.	ibi.
male ei volunt.	239	Samson Leonem nudis manibus dis-	
Salome hæreditatio odio Mariammæ		cerp t.	ibid.
filios prosequitur.	233	Samson Thamnitis ænigma proponit.	
Salome & Alexas in circo clausos lu-		ibid.	
dæos domum dimittunt.	254	Samson sui robotis causam Dalaiæ a-	
Salome. Alexandra cognominata, A-		perit, Palæstini oculis orbatum vin-	
ristobuli vxor, Alexandrum Imma-		ctumq; abducunt	69
um regem constituit.	193	Samson cum 3000. Palæstinorum mo-	
Salis Aegyptios in suam potestatem		ritur.	ibid.
redegit.	451	Samson 20. annos regnat.	ibid.
Samaras populum consolatur.	118	Samsonis natiuitatẽ angelus nunciat.	
Samaritæ ab ædificatione templi lu-		62	
dæos prohibent.	150	Samsonis vxor Thamnitis aperit enig-	
Samaritæ templi ædificationem pro-		ma.	ibi.
mooue volentes reijciuntur.	154	Samuel Saulo in itinere euentum, vt	
Samaritæ templi ædificationem im-		ipsum verbis fidem habeat, prædi-	
pedire cogitant.	ibid.	cit.	74
Samaritæ iudæis infensi.	155	Samuel Saulum ad conuiuium dedu-	
Samaritæ templi & vrbis restauratio-		cit	74
nem impedire conantes magis pro-		Samuel Saulum obiurgat.	78
moquent.	154	Samuel Regem Saul accusat.	76
Samaritæ aliquot Galilæos Hierosoly-		Samuel Saulum ex Dei mandato cum	
ma petentes interficiunt.	290	Amalecitis bellum vt gerat commo-	
Samaritani Tirathabæ Garizim occu-		nescit.	77
paturi conueniunt, quos Pilatus vin-		Samuel Deum Saulo conciliare con-	
cit, fundit, ac in fugam compellit.		tur.	78
264		Samuel Israelitis incommoda sub re-	
Samaritarum & aliorum ad Camby-		gibusterenda indicat.	74
sem scripta de templi ædificatione		Samuel innocentiam suam populo re-	
auertenda.	150	stam facit.	76
Sameas e iudicibus vnus, Hyrcano re-		Samuel populo peccata & ingratiu-	
liquisque iudicibus eadem ab He-		dinem exprobat	76
rode imminentem prædicit, cuius		Samuel Saulo iram Dei & regni amif-	
rei veritatem postea euentus com-		tionem denunciat	78
probauit	205	Samuelis de hostibus victoria.	73
Sameas propheta Iudæorum impieta-		Samuelis anima Saulo vitæ belli cum	
tem arguit.	118	Palæstinis euentum prædicit.	68
Samphæ & Emmaus cremata.	257	Samuelis mors & sepultura.	84
Samson Alca. vietas aliquos trucidat		Samuelis ad Israelitas oratio.	72
		Samuelis	

I N D E X

Samuelis ad salutarem Penitentiam adhortatio.	73	Saul contra Davidem proficisci desi- stit.	86
Samuelis prophetae de rege Saul ad populum oratio.	74	Saul contra Dei mandatum & Samue- lis voluntatem victimas ad altare offert.	76
Sauueli D E V S Elis & filiorum pœ- nam ostendit.	70	Sau us è regno ventriloquos ac ario- los eiecit.	86
Samuelem populi voluntas contristat.	73	Sau us Palæstinos cum copiis aduen- tare audiens ad oraculum Dei con- fugit	ibid.
Samuelem consolatur Deus.	ibi.	Saulus Pythonissam Samuelis animā excitare iubet.	ib d.
Samuelem Deus regem creare iubet.	ibidem	Saulus Samueli de necessitate sua con- queritur, eumque contulit.	ibid.
Samuelem Anna Heicanz coniunx genuit.	70	Saulus Davidem in Cilla hærentem obsidere conatur.	84
Samuelem Deus Bethlehem Davidem in regem ut vngat, mittit.	79	Saulus cum filius in Palæstinarum pu- gna reliquo exercitu solo fugatoq; cadit.	88
Samuelem Deus quem creaturus esset regem certiores reddit.	74	Saulus seipsum interficere molitur, eumque iuuenis Amalecita iuvat.	ibidem
Samuelem Saulus accedit.	ibid.	Saulus è subditorum conspectu sese subducit.	75
Sanctuarium.	35	Saul procerâ statura.	ibid.
Sanctum sanctorum.	ibid.	Saul rex à populo declaratur.	ibi.
Salpædis filiz parentis loco hæredita- tem capiunt.	50	Saulus asinas amissas quaerit.	74
Sapientia Abrahami.	8	Saul Melcham prius Davidi nuptam alij elocat.	85
Sara Abrahamo in thalamum adducit Agar.	9	Saulus Davidem remittit patri.	79
Saræ obitus Abrahami coniugis.	11	Saulus regnavit annis 38.	88
Saramalla Herodis legatus ad Phraa- tem Parthorum regem.	216	Saul Iabesinis auxilium promittit.	75
Sareptanae viduae, Eliam suscipienti, oleum & farina non deficit.	121	Saul recuset regiam dignitatem.	74
Saturninus & Volumnius Syriz præ- sides Herodi Arabes reconciliant.	241	Saul Davidem timet.	83
Saturninus eiusq; filij moderatâ sen- tentiam profertunt.	244	Saulus Abimelecho, quod Davidem armis atque comitatu instruxe- rit, exprobrat.	ibid.
Saul nomen suum apud omnes He- bræos inclytum reddidit.	73	Saulus in Davidem spiculum eiacula- tur.	81
Saul laudatur à populo.	ibid.	Saulus Davidem Palæstinis interfi- ciendum obtudere dolo conatur.	80
Saul Ammanitas & Naasen regem oc- cidit.	ibid.	Saul Davidi filiz coniugium promit- tit, si sexcenta Palæstinarum capita afferat.	ibid.
Saulus Davidem in satellitium assu- mit.	79	Saulus clam odit Davidem.	ibid.
Saul recensito milite in tribu Iuda tri- ginta milia invenit.	78	Saulus Davidem ex satellite tribu- num facit, ut sæpè hostibus obie- ctum aliquis casus è medio tolle- ret.	ibid.
Saul Amalecitarum vrbes expugnat.	ibidem		
Saulus Davidi filiam Melcham sue Michol collocat.	80		
Saul Davidem tollere cogitat.	81		
Saul malignum in Davidem animum prodit.	82		

O P E R V M I O S E P H I

Saul tria millia sibi & Ionathæ filio satellitum conscribit.	76	Sauli edictum, quod Ionathas in scine violat.	77
Saul Palestinorum castrum expugnat. ibidem		Saulo Samuel regiam dignitatem annunciat.	74
Saul Agagum Amalecitarum regem caput, & contra Dei mandatum servat.	78	Saulum Samuel in regem vngit. ibid.	
Saul tumultum esse in castris Palastinorum certior factus, eos adurit.	77	Saulum quidam comitantur, quidam verò contemnunt.	78
Saul se peccasse fatetur, ac veniam precatur.	78	Saulum Samuel iterum vngit in Galgala.	ibid.
Saulus Samuelem retinere volens, vestimentum eius scindit.	78	Scabiosos ac leprosos Iudeos iuxta Lyfimachi opinionem in pelagus deiciendos, aut in loca deserta exponendos.	459
Saul Davidis absentiam sciscitatur, responso Ionathas regis animum cognoscere cupit.	82	Scala Iacobi.	13
Saul per sortes causam irati Dei perquirat.	77	Scaurus trecentis talentis ab Aristobulo acceptis Hyrcanum & Arabes regione excedere iubet.	318
Saul proprium filium mori paratum interficere conatur.	77	Scaurus Coelestiyæ Præfectus.	203
Saulus ob subitanam tristitiam, viribus deficientibus in humum collabitur.	87	Scaurus Romanorum dux.	318
Saulus suam malitiam & Davidis innocentiam agnoscit, eumq; rogat, ut ad regnum euectus ipsius familiam saluam esse pateretur.	84	Scytharum & Sarmatarum impetus in Romanos.	438
Saul semper victor.	77	Scythæ.	470
Saulus Davidem collaudat, utq; bono esset animo, & ad proprias ades reverteretur, hortatur.	86	Sebas.	103
Saul armatos, qui Davidem ad se pertrahant, mittit. qui prophetare incipiunt, tandè ipse quoq; eo properans, agere Prophetam incipit.	81	Sebaste expugnata, diruta, eiusq; habitatores abducti.	315
Saulus Davidem insequitur, eumque circumuentum cõprehendisset, nisi nunciis reuocatus fuisset.	84	Sebasten ciuitatem Aristobulus & Antigonus obsidione cingunt.	315
Saul Davidem in Engadonorum agro quarit, speluncam in qua David cum sua cohorte delitescibat, ingreditur.	84	Sebastum portum Herodes in honorem Cæsaris ædificat.	250
Sauli ad amicos, Duces & tribules oratio, in qua Davidem accusat.	83	Sedecias à Hieremia petitem confilium, principum metu negligit.	144
Sauli filia Davidis amore capitur.	80	Sedecias a pseudoprophetis seductus.	143
Sauli modestia & temperantia in regno suscipiendo.	75	Sedecias ab Ægyptiis deficit.	ibid.
Sauli contra adversarios lentitas.	75	Sedecias noctu fuga sibi consulens, à Babylonis capitur.	144
Sauli contra Ammanites bellum.	ibi.	Sedecias rex Iudæ ab aulicis & falsis Prophetis seductus Hieremiam nō audit.	143
		Seditio inter Iudæos & Samaritas de templo.	164, & 182
		Seditio Hierosolymis cõtra Herodem & Hyrcanum.	324
		Seditio contra Mosen propter egestatem & seditiosorum pœna.	41
		Seditio in Paschatis festo.	254
		Seditio alia contra Mosen.	46
		Seditio in vrbe Tiberiade.	298
		Seditio	

I N D E X.

Seditio aduersus Iosephum.	301	Sepphoris & Tiberias maxime Galilæorum vires.	207
Seditio aduersus Moysen.	44	Sephoritarum discrimen.	257
Seditio in populo mortuo Iosepho.	171	Sephoris capta eiusque incolæ sub hasta venditi.	257
Seditio in vrbe inter Aristobuli & Hyrcani socios.	319	Sephoris Galilææ caput.	262
Seditio & defectio Tiberiensium.	302	Seron Cœlesyriæ præfectus in Iudam mouens ab eo fugatur.	174
Seditio Alexandriæ inter Iudæos & Græcos.	284	Scenopegiæ festum.	112
Seditionis Alexandriæ causa.	463	Spectacula Cæsareæ celebrata.	436
Seditionem Gamala Iosephus concitauit.	302	Seth Adami filius vir optimus.	4
Sedeciz mors.	145	Sauitia Herodis.	335
Sehon Amorrhæorum rex interfectus.	46	Sex. Cæsari Herodes pecuniam numerat, Cœlesyriæ præfectus Hierosolyma inuadit, sed Antigoni patris & Phasaëli fratris hortatu obsidionem soluit.	205
Seleucus Gryphi filius cum Antiocho Cyziceno bellum gerit.	194	Sex. Cæsar ad Hyrcanum, vt Herodem absolueret, scribit.	ibid.
Seleucus & Nicanor.	474	Sex. Cæsar administrator Syriæ.	ibid.
Semeis veniam consequitur.	101	Sexus frater acriter increpat Antiochum.	478
Semeis quomodo puniendus.	105	Sexti fratris magnanimitas.	478
Semeis in Dauidem iniuria.	98	Sextum Cæsarem Bassus dolo necat.	322
Semei pœna & mors.	107	Siba heri falso accusari opibus potitur.	98
Semen mulieris (hoc est Christus) conteret caput serpentis.	1	Sibyllæ de Babylonica turri vaticiniû.	37
Senacheribî iuramentum & eius violatio.	139	Sicarius.	294
Senatus consultum Rom. de societate & amicitia Iudæorum.	179	Sicarij nonæ calamitatis. auctores.	447
Senatus consulto & decreta Iulij Cæsaris de honoribus, priuilegijs, præ-eminentijs, libertatibus & immunitatibus Iudæorum.	204, & 206	Sicima pascuis percommoda.	17
Senatus Claudio suadet vt imperium delatum resignet.	282	Sicimitæ profugi in petra comburantur.	67
Senatus populusque Caij trucidatores quaerit.	280	Siccitas diuturna & sterilitas in Iudæa.	226
Senex quidam vxorem suam cum septem liberis iugulat, postremo seipsum quoque precipitat.	213	Sideritis.	37
Seniorum consilium salutare.	116	Signa legis.	52
Sententia in filios Herodis.	337	Significatio tabernaculi fabricæ & sacerdotis ornatus.	37
Septem viri c. Sauli progenie ad supplicium Gabaonitis traduntur.	102	Silas Agrippæ prioris fortunæ aduersitates in memoriam reuocans, eum offendit vt vinctum in ipsius patriam ad seruandum miserit.	235
Septum circa templum.	111	Sila Regis satellitum præfectus.	109
Septem fratrum ad Antiochum oratio.	476	Silam Agrippa ex carcere accersit, qui indignationem non dissimulans in custodia relinquitur.	385
Septuaginta interpretes.	2. & 462		
Sepultura Dauidis splendida.	101		

O P E R V M I O S E P H I

Silonis à Iudæis pecunia corrupti do- lus.	326	Syros obsecratos Elifusus in Samariam ducit, eoque suadente Ioramus li- beraliter ac splendide costructatos, remittit.	128
Syllæus capitis damnatus.	244	Sissara cum suo exercitu trucidatur.	65
Syllæus Arabs cum Salomem in vxorē peteret repulsam patitur.	239	Sisares siue Sissara præfectus exerci- tus.	64
Syllæus Herodem apud Casarem ac- cusat.	242	Socrates cinis Atheniensis.	470
Syllæum Antipater Romæ apud Cæ- sarem accusat.	248	Societas Davidis & Iorami.	92
Simon in cloacam sese demittit, eam suffodit, ac tuto emergere posse spe- rat.	436	Sodomitas Deus excæcat.	10
Simon Gioræ filius.	443	Sodomitarum clades ab Assyriis acce- pta.	8
Simon Ionathæ frater Bethsuram oc- cupat.	186	Sodomitarum flagitia.	9
Simon Ionathæ frater conuocato in templum populo, se patris ac fra- trum vestigia sequuturum pollice- tur.	188	Sohemus ab Herode beneficiis orna- tus.	214
Simon Jonathan Absalomi filium Iop- pen, vt habitatores inde eijceret, mittit.	ibid.	Sohemus propter Mariammen Hero- di suspectus interficitur.	ibid.
Simon & Leui Sicinitas contruci- dant.	15	Sohemus mandata regia effutit.	223
Simon Ionathæ frater Ioppen occu- pat.	187	Sol in motus consistit.	59
Simon Hierosolymorum arcem expu- gnat.	188	Solyma postea Hierosolyma vocata.	9
Simon à Romanis capitur.	437	Solomon Chananæorum reliquiastri- buta pendere cogit.	114
Simon proditor patriæ.	474	Solomon utrunq; puerum secari man- dat.	108
Simon legisperitus regem criminatur, qui dum veniam precatur, eidem reconciliatur.	286	Solomon ex sermone & gestu mulie- rum matrem infantis viui agnoscit.	108
Simon satellites Iosephum excitat.	301	Solomon post obitum Davidis rex Is- raelis.	107
Simon obtruncatur.	257	Solomon ab Iromo fabros & opera- rios petit.	109
Simonē Iosephus per insidias capit & abducit.	307	Solomon Tyrio Regi anigmata quæ- dam explicat.	113
Simon Boethi filius in Theophili Pō- tificis locum surrogatur.	284	Solomon coniurationum modos, qui- bus Demones fugantur, conscripsit.	109
Simon Herodis seruus.	257	Solomon sapientiā à Deo petens tan- tū, & diuitias consequitur.	108
Simon insidiis Ptolemæi generi sui caprus & interfectus.	315	Solomon populum ad laudes Dei gra- tiarum actionem & preces hortatur.	112
Simon Camithi filius Pontifex.	262	Solomon Iromo ingentem frumenti, olei & vini numerum mittit.	109
Simonis aduersus Iosephum consiliū.	302	Solomon Regina anigmata cum pru- dentia explicat.	114
Simonem & Ioannem & alios nume- ro septingentos viros Titus ad Ita- liam portari præcipit.	439	Solomon exteras matrimonio sibi iū- gens, seducitur.	115
Syri cum Ammanitis in Dauidem mo- uent.	95	Solomon	

I N D E X.

Solomon Aegyptiorum Regis filiam ducit uxorem, regnumque constituit.	107
Solomon Hierosolymis muros instaurat & turres erigit.	113
Solomon vrbes aliquot condit.	ibid.
Solomon Tyro artificem accersit.	110
Solomon Reg. nq̃ liberalitatem remunerat.	114
Solomon Dauidi ex Bersabe natus.	96
Solomonis in templi dedicatione sacrificia.	112
Solomonis solium ex ebore factū.	113
Solomonis regia tredecim annis absoluitur.	112
Solomonis tempore pax viget.	109
Solomonis sumptus quotidiani.	ibi.
Solomonis currus & equites.	ibi.
Solomonis sapientia & prudentia.	ibi.
Solomonis templum mense Octobri consecratum.	111
Solomonis victimæ igne cœlesti absumuntur.	112
Solomonis classis.	114
Solomoni Deus promittit bona.	112
Solomoni pleriq̃ Reges exquisita munera mittunt.	115
Solomoni Deus in somnis oblatus, q̃ maxime cuperet, cum postulare iubet.	108
Solomoni iuramēto regnum promittitur.	104
Salomen Herodes ad Alexæ coniugiū compellit.	247
Somnium Nabuchodonosori, de quatuor Monarchijs mundi.	147
Somnij Pharaonis enodatio.	19
Solius Antigoni caput.	329
Solius in templo coronam aureā Deo consecrat, & ad Antonium proficiscitur.	215
Stola pontificia in castello Antonia deposita.	264
Strabo.	216
Stratonis turris & matutina Casarea nominata.	192
Stola pontificia in cuius potestate fuerit.	230
Stolæ Levitarum.	111
Stirpis Achabi excisio.	132

Stupri pœna.	88
Sulacus magnis copijs Iudæam inuadit.	119

T.

Tabernaculum in deserto dedicatum primo die Aprilis, anno secundo exitus ex Aegypto. fol. 32	
Tabernaculi & sacerdotum dedicatio.	ibid.
Tabernaculi diuisionis significatio.	35
Tabernaculorum festum.	39
Thadamora siue Palmira.	113
Talentum 600 coronati.	470
Tapsensium trucidatio.	115
Tharbis Aethiopum Regis filia Moïsi coniugium petit.	25
Tharsus Pauli patria.	6
Thaumastus Cæsij seruus potu libertatem impetrat.	268
Theatrum & amphitheatrum	218
Theatrum & Athletica certamina aliq̃; spectacula ab Herode instituta.	215
Theatrum.	278
Terra aranda.	52
Terramotus in Iudæa, quæ circiter 10000. hominum opprimunt.	210
Templum Hierosol. oblectum.	177
Templum integro triennio desertum.	175.
Templum, regia, & vrbs spoliata, incensa & diruta.	145
Templum dedicare.	230
Templum ædificare coeptum.	153
Templum in partes duas diuisum.	110
Templum in monte Garizin.	163
Templum quando dedicatum.	154
Templum concedente Ptolemæo, in Aegypto ædificatur.	183
Templi ac porticus descriptio.	464
Templi Hierosolymitani diuitiæ vendite.	201
Templi vasa à Babylone Hierosolyma remissa.	1150
Templi pars exterior & ima vrbs capta.	215
Templi ministris Agrippa hymnos sacros canere permittit.	295
Tempus exitus ex Aegypto.	28
T i t T e r m i -	

O P E R V M I O S E P H I

Termini terræ non mouendi.	52	celebrat.	452
Thermuthis Pharaonis filia extrahit ex flumine Moſen.	24	Titus per omnes Syriæ ciuitates ma- gnificentiffima ſpectacula celebrat.	439.
Theophrastus.	454	Titus Hieroſolymæ excidium miſera- tur.	ibid.
Theſaurus ad templi ſtructuram con- geſtus.	194	Titus Veſpaſiani natalē celebrat.	437
Theſauri diuini cuſtodes Moſis poſte- ri.	105	Titi ad Antiochiam aduentus.	419
Tiberius mathematicorū diſciplinis addictio: Galbæ Romanorum prin- cipatum prædicit.	269	Tiri erga populum miſericordia.	311
Tiberius Caio Romanū imperiū ac Ti- berium fratrem commendat.	ibid.	Tormenta.	476
Tiberius Alexander Iudææ præſes.	290	Thucydides ſerupuloſiſſimam ſui tem- poris hiftoriam conſcripſit.	449
Tiberius Iſidis ſactificos & Idā in cru- cem agit, & Mundum in exiliū ab- legat.	264	Tutris verſus occidentem extructa.	443.
Tiberij funus.	264	Trabes & parietes auro in Cruſtati.	110
Tiberienſes in Iosephum amarulenta diſteria iaciunt.	307	Trachonitæ latrones.	244
Tiberienſes Iosepho bellum inferre cogitant.	307	Trachonitæ ab Herode deficiētes Du- cum opera imperata facere cogun- tur.	236
Tigris.	3	Trachonitis Herodi donatur à Caſa- re.	241
Tigranes.	169	Translatio Bibliorum in Græcam lin- guam.	167
Timotheus iterum copias contrahit, & à Iuda vincitur.	176	Translatio Iſraelitarum.	136
Timothei milites viſti.	ibi.	Tres in vrbe Tiberiade factiones.	298
Tiro vetus Regis miles Herodis ſcui- tiam execrat.	337	Tres Iudæorum ſectæ, Phariſæi, Eſſen- i, Sadducei.	186
Tiro Herodem alloquitur, & dum im- modeste inſtat à ducibus & militib. in carcerem conijcitur.	245	Trecenta ſtadia, nouem milliaria Ger- manica.	212
Tiro cum trecentis ductoribus militū apud populum accusatus interfici- tur.	ibid.	Tribus Rubē, Gad & dimidia Manafſis Amoritidē terram expetunt.	50
Tiro à Regis tonſore & proprio filio ſe Regi inſidias ſtruxiſſe accusatus.	ibidem.	Tribunal.	112
Tironem cum filio Herodes compre- hendi iubet.	337	Tribus Iudæ, quod in ſcijs Iſraelitis re- gem reduxerit, accusatio & excuſa- tio.	101
Tyriorū annales & Menander de bel- lo Salmanaſaris contra Tyrios.	138	Triclinium, in quo Herodes cū conui- uiſ exnatus fuerat vacuū ſine cuiuſ- que noxa concidit.	214
Tyrannides multa mala in ciuitates inuehunt.	280	Tria milia Iudæorum cæſa.	255-345
Titus militibus agit gratias.	435	Tryphon regno Antiochi per dolum potitur.	187
Titus fortibus militibus præmia pol- licetur.	436	Tryphō ad regnum euectus naturam ſuam oſtendit.	189
Titus militibus prædā largiter diſtri- buit.	ibid.	Tryphon fraudulēter ſpem fratris re- dimendi, propoſitis conditionibus facit Simoni.	188
Titus aduentus ſui gratulatoria ſacra		Tryphonis milites ei inſeſti, ad Cleo- patram Demetrii vxorem deficiūt, quæ Antiocho Sotere coniugium & regnum offert.	189
		Trypho-	

I N D E X.

Tryphonis exdes. 119
Triumphus magnificencia. 439
Tropæa armis contextas imagines Iu-
dæi putant. 235

V.

Valerius Asiaticus se Caij exdis au-
torem optat. fol. 280
Valerius Gratus Iudæorū præses. 262
Valles ingentes, in quibus templum
fuit extractum, explentur. 111
Vardane cælo principatus, Gotaræ e-
ius fratri committitur. 290
Vologesus Parthorum Rex. ibid.
Variæ historiographorū differentia. 1
Varus literas terentem, iniuste suppli-
cio tradit. 298
Varus Antipatro dicendi præ se pote-
statem facit. 251
Varus Hierosolyma peruenit, ac legio-
nem obsessam liberat. 257
Varus seditiosos Hierosolymis com-
pescit. 256
Varus seditiosorum duces ad Cæsare
mittit. 258
Vari tyrannis & regni cupido. 298
Vardanes post patris Artabani obitū
Romanos bello impetere cogitat,
id quod Izates dissuadet. 290
Vas æneum mare appellatum. 110
Vaticinium de exercitu à Babylonico
ducendo & reliquijs Iudæorum in
captiuitatem abducendis. 146
Vaticinium de excidio Ninivæ. 136
Vaticinium de captiuitate Babylon-
ica & inde liberatione. 143
Vaticinium de Adadi morte & regno
Azaeli tradendo. 128
Vaticinium de Iudæorum poena. 141
Vaticinium Hyrcani de filiis. 192
Vaticiniū contra altare in Bethel. 117
Vestigalia Cœlesyriæ Iosepho addicū-
tur. 170
Venenum capitis damnato ad biben-
dum datum sine mora cum necat.
251. 342.
Venenum. 54
Ventidius Romani militis dux pecu-
nias aufert Antigono. 326

Ventidius Silonem cōtra Parthos ad-
cessit. 219
Ventidius exso in pugna Pacore Par-
thos profligat. ibi.
Veranium & Broccū Senatus ad Clau-
dium mittit, qui cum non per vio-
lentiam imperium esse affectandū
doccant. 282
Verbum Dei nunquam sine omni fru-
ctu. 237
Verbum Dei ad Iacobum. 13
Verborum Manethonis repetitio. 458
Veritas oraculorum diuinorum. 121.
130. 141.
Veritas historiarū Iosephi. 109
Vertex fecundus, omniq̃ue planitie
mollior. 449
Vespasianus Paci tēplum ædificat. 440
Vespasianus & Agrippa Tyrum perue-
niunt. 309
Vespasiano Romani obviam proce-
dunt. 438
Vestes triumphales Vespasiani & Tit.
439. 111
Vestes sacerdotales. 111
Viatores à pomis maturis non arcen-
di. 58
Vix circa Hierosolyma silice strata.
115.
Via per Iudæā exercitui Ægyptio clau-
sa vi aperitur. 148
Victima cœlesti flamma absumpta, au-
xiliū diuini indicium. 78
Victoria Alexandri à Dario reportata.
162.
Victoria rationis. 476
Victoria Deo tribuenda. 65
Victoria Achabī à Syris reportata. 123
Virgo constuprata. 53
Vires regni Iſraëlitici fractæ, & à Deo
restauratæ. 133
Virtus animæ. 445
Virtus militum Danidis, Ioabi præfer-
tim. 92
Violatio fidei & ultio eā subsequens. 199
Vitellius in locū Iosep. Caiaphæ Ponti-
ficis Ionathā Anani filiū surrogat. 264
Vitellius Hierosolyma peruenit, & à
Ionatha in fratrem eius Pontificatū
transfert. 265
Vitellius

OPERV M IOSEPHI INDEX.

Vitellius Hierosolyma peruenit, Iu-
 daeis vectigal remittit, eiq; stolam
 sacerdotalem reddit. 264
Vitellius cū Artabao foedus facit. 265
Vires plantandæ. 52
Vitulæ Ieroboami cur factæ. 116
Vius p; principi, imago. 141
Vologelum Parthorum Regem proce-
 res, vt Izatem interficiat, rogāt. 290
Volumnius & alij Herodis filios capi-
 te plectendos esse pronuntiāt. 245
Vonones Parthorum Rex ab Artaba-
 no pulsus. 262
Vonones Syllano Syriæ Præfesto fesc-
 tradit. 263
Vota & prandium ante triumphū. 439
Vltima verba Eleazari in igne. 476
Vitio diuina in Ethnicos sacra Biblia
 tractantes. 167
Vna nascendi & moriendi omnibus
 ratio. 479
Vnguentum sanctum. 38
Vrbs Roma summa cum alacritate &
 claritate Vespasianum suscepit. 438
Vrbes Iudæis ademptæ. 201
Vrias cum quibusdam assultū ad mor-
 tia faciens, à suis, vt mandatum il-
 lis erat, cū Ammanitæ erumpere-
 rent, deseruit. 95
Vrias cum aliquot alijs occūbit, quod
 mox regi p nunciū significatur. ibi.
Vxores Elau. 13

X.

X Anticus Macedonibus est Aprilla.
 fol. 28.
Xerxes Rex Persiæ. 155
Xerxes Iudæis fauet. ibid.

Z.

Z Acharias lapidatur. fol. 133
Zambrias. 49
Zambri aduersus Moysen oratio. ibid.
Zamates seipsum concremat. 120
Zelotæ. 443
Zenodorus miserè perit. 228
Zenodorus ex rapto viuit. ibid.
Zipheni rursum Dauidem in eorum
 esse regionē Saulo renunciant. 85
Zipheni Saulum Dauidem in agro suo
 morari certorem faciunt. 84
Zoilus Stratonis turris & Doræ Tyran-
 nus. 193
Zoilus & Gazai à Ptolemæo contra Iu-
 daeos auxilium petunt. ibid.
Zo lus, capius. ibid.
Zorobabel ex oratione sua laudem &
 munera præclara consequitur. 153
Zorobabel tertius satelles mulierum
 vim præpollentem primum osten-
 den, mox veritati, vt infractæ pal-
 nam attribuit. 152
Zorobabel. ibid.

FINIS INDICIS.

IMPRESSVM FRANCOVRTI
AD MOENVM PER PETRVM FA-
BRICIVM, IMPENSIS SIGIS-
mundi Feyerabendij.

M. D. LXXXVIII.